LATVIJAS SARKANĀ GRĀMATA

3

LATVIJAS SARKANĀ GRĀMATA

3

vaskulārie augi

LATVIJAS SARKANĀ GRĀMATA

3

vaskulārie augi

Latvijas Sarkanā grāmata

Red Data Book of Latvia

INSTITUTE OF BIOLOGY
University of Latvia

Project "LIFE"
EUROPEAN COMMISION

RED DATA BOOK OF LATVIA

RARE AND THREATENED PLANTS AND ANIMALS

GUNARS ANDRUŠAITIS - project leader - editor in chief

Volume 3

VASCULAR PLANTS

Rīga -2003

98-5
L 31

Latvijas Universitāte
BIOLOĢIJAS INSTITŪTS

EIROPAS KOMISIJAS
projekts "LIFE"

L
5

LATVIJAS SARKANĀ GRĀMATA

RETĀS UN APDRAUDĒTĀS AUGU UN DZĪVNIEKU SUGAS

Projekta vadītājs un galvenais redaktors: GUNĀRS ANDRUŠAITIS

3. sējums

VASKULĀRIE AUGI

Rīga -2003

Latvijas Nacionālā
bibliotēka
0304016536

Galvenais redaktors - projekta vadītājs — *Editor in chief - project leader*

Gunārs Andrušaitis

Latvijas Zinātņu Akadēmijas korespondētājloceklis, Prof. Dr. biol.
Latvijas Universitātes Bioloģijas inst.

Correspondent member of Latvian Academy of Sciences Prof. Dr. biol.
Institute of Biology University of Latvia

Miera iela 3, LV- 2169, Salaspils, LATVIJA Tel. 371-2-944988; FAX 371-2-944986
E-pasts biolog@tesla.sal.lv.

Sugu aprakstu autori — *The descriptions of species are compiled by*

Valda Baroniņa M. sc.
Latvijas Universitātes Bioloģijas inst. — Institute of Biology University of Latvia

Biruta Cepurīte M. sc.
Latvijas Universitātes Bioloģijas inst. — Institute of Biology University of Latvia

Raimonds Cinovskis Dr. h. biol.
Latvijas Nacionālais Botāniskais dārzs — National Botanic Garden of Latvia

Zigrīda Eglīte M. sc.
Latvijas Universitātes Bioloģijas inst. — Institute of Biology University of Latvia

Irēna Fatare Dr. biol.
Latvijas Universitātes Bioloģijas inst. — Institute of Biology University of Latvia

Ģertrūde Gavrilova Dr. biol.
Latvijas Universitātes Bioloģijas inst. — Institute of Biology University of Latvia

Ivars Kabucis M. sc.
Latvijas Universitātes Bioloģijas inst. — Institute of Biology University of Latvia

Ilze Rēriha M. sc.
Slīteres Valsts rezervāts — Slītere State Reserve

Dagnija Šmite Dr. biol.
Latvijas Nacionālais Botāniskais dārzs — National Botanic Garden of Latvia

Viesturs Šulcs Dr. biol.
Latvijas Universitātes Bioloģijas inst. — Institute of Biology University of Latvia

Laima Tabaka Dr. biol.
Latvijas Universitātes Bioloģijas inst. — Institute of Biology University of Latvia

Orģinālzīmējumi — *Original drawings*

Rūta Kazāka Ing. silv.
Latvijas Lauksaimniecības Universitāte — Latvian University of Agriculture

Dagnija Šmite Dr. biol.
Latvijas Nacionālais Botāniskais dārzs — National Botanic Garden of Latvia

Atsevišķi zīmējumi no Latvijas PSR sarkanās grāmatas, 1985. — Other drawings are from the Latvian SSR Red Data Book, 1985.

Tulkojums angļu valodā — *English translation*

Daina Indriksone M. sc.
Latvijas Universitātes Bioloģijas inst. — Institute of Biology University of Latvia

Liene Salmiņa M. sc.
Latvijas Universitātes Bioloģijas inst. — Institute of Biology University of Latvia

Izdevējs LU Bioloģijas institūts.

ISBN 9984-559-08-4

PRIEKŠVĀRDS

Mūsu planētas dzīvajā dabā augi ieņem centrālo vietu. Sintezējot no nedzīvās dabas elementiem augu izcelsmes organiskās vielas un fotosintēzes procesā izdalot atmosfērā skābekli, augi nodrošina dzīvnieku valsts un cilvēku eksistenci uz Zemes. Savvaļas augi un kultūraugi ir cilvēka pārtikas un dzīvnieku barības ražotāji. Augu biomasa, kā arī atsevišķās daļas un to veidotās vielas nodrošina ar nepieciešamajām izejvielām daudzas tautsaimniecības nozares.

Pirmie organismi – aļģu priekšteči, kuri izdalīja atmosfērā skābekli un sintezēja organisko vielu, radās aptuveni pirms 2000 miljoniem gadu, pirmās papardes – pirms 390 miljoniem, pirmie kailsēkļi – pirms 345 miljoniem, bet pirmie segsēkļi pirms aptuveni 135 miljoniem gadu.

Milzīga ir augu valsts daudzveidība, kas veidojusies piemērojoties gan mainīgajiem klimatiskajiem apstākļiem, gan arī dažādu citu faktoru ietekmē. Pašlaik uz Zemes ir aptuveni 375 000 augstāko augu sugu, tai skaitā ap 250 450 sēklaugu sugu.

Maksimāli nodrošināt dzīvās dabas, tai skaitā augu valsts saglābšanu uz Zemes, aizsargāt dabīgos biotopus ir galvenais dabas aizsardzības uzdevums. Šī mērķa īstenošanai tiek veidoti apdraudēto sugu saraksti un Sarkanās grāmatas.

Latvijas teritorijā flora sākusi veidoties pirms aptuveni 13 000 gadiem. Līdz ar ievērojamām klimatiskām izmaiņām mainījies arī augu sugu sastāvs. Sugu sastāva izmaiņas notiek nepārtraukti, atsevišķas sugas izzūd, citas turpretī ieceļo no tuvākām un tālākām teritorijām. Pašlaik Latvijā ir uzskaitītas 53 paparžaugu un 1861 sēklaugu suga.

Pirmie zinātniskie Latvijas floras apraksti tapuši 18. gadsimta otrajā pusē. Kopš tā laika arī varam spriest par mūsu floras sastāvu un mainību. Par augu aizsardzības zinātniski pamatotu pirmsākumu Latvijā uzskatāms botāniķa Karla Reinholda Kupfera (1872. - 1935.) ieteikums izveidot rezervātu Usmas ezera Moricsalā, kur sastopama ļoti liela augu daudzveidība, tai skaitā arī dažas ļoti retas augu sugas. Pirmo Latvijas aizsargājamo teritoriju - Moricsalas rezervātu - Rīgas Dabas pētnieku biedrība izveido 1912. gadā.

1921. un 1923. gadā Latvijas Republikas Ministru Kabinets apstiprina dabas piemineklu sarakstu, kurā iekļauts Kokneses nacionālais parks Daugavas ielejā ar Pērses pieteku, atsevišķi Daugavas, Gaujas, Ventas un Abavas ieleju posmi, 1921. gadā dibinātais Slīteres rezervāts, kā arī 18 ezeri un 50 ezeru salas. Turpmākajos gados līdz 2. pasaules karam dabas piemineklu saraksts tiek ievērojami paplašināts. Kā īpaši aizsargājamas tiek nosauktas 12 augu sugas: krūmu čuža (*Pentaphylloides fructinosa*), jūrmalas zilpodze jeb jūrmalas dadzis (*Eryngium maritimum*), Daugavas lilija jeb martagonlilija (*Lilium martagon*), rūtainā fritilārija (*Fritillaria meleagris*), Alpu kreimule (*Pinguicula alpina*), efeja (*Hedera helix*), grīņa sārtene (*Erica tetralix*), ogu īve (*Taxus baccata*), parastais skābardis (*Carpinus betulus*), pundurbērzs (*Betula nana*), ezerrieksts (*Trapa natans*), palēpes (*Nymphoides peltata*). 1936. gadā tiek dibināts Grīņu rezervāts.

Pēc otrā pasaules kara pirmais Ministru Padomes lēmums dabas aizsardzības jomā 1957. gadā "Par pasākumiem dabas aizsardzības pastiprināšanā" ietver 102 aizsargājamus objektus, tai skaitā 5 augu sugas: efeju, grīņa sārteni, ogu īvi, ezerriekstu un balto āmuli (*Viscum album*). Aizsargājamo augu sugu skaitu ievērojami paplašina 1977. gada Ministru Padomes lēmums Nr. 241, to skaits pieaug līdz 109 - I grupā 43 īpaši retas augu sugas; II grupā 35 retas augu sugas; III grupā 31 savvaļā augoša dekoratīvo un ārstniecības augu suga. Lēmumā ierakstītas 516 aizsargājamās teritorijas, kuru vairums attiecas tieši uz augu aizsardzību. Tiek izveidoti pirmie 29 botāniskie liegumi.

1980. gadā apstiprina pirmo Latvijas Sarkano grāmatu, kuru izveido Latvijas Zinātņu Akadēmijas Bioloģijas institūtā. Tajā 5 kategorijās ierakstītas 112 izzudušas, izzūdošas, sarūkošas, retas un maz pazīstamas augu sugas. 1987. gada Ministru Padomes lēmums Nr. 107 piešķir juridisku spēku Latvijas Sarkanajā grāmatā ierakstīto sugu aizsardzībai. Šajā lēmumā kā aizsargājamas iekļautas 565 teritorijas, tostarp 37 botāniskie liegumi. Līdz ar to aizsargāti kļūst aptuveni 11,8 % no visas Latvijas teritorijas. Pirmoreiz kā īpaši aizsargājamas lēmumā ierakstītas 30 sēņu un 16 ķērpju sugas.

Būtiska nozīme augu aizsardzībā ir vairākiem likumdošanas aktiem, kas pieņemti pēc Latvijas Republikas neatkarības atjaunošanas: "Par vides aizsardzību" 1991. gadā; "Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām" 1993. gadā; "Par Ķemeru nacionālā parka izveidošanu" 1997. gadā; "Noteikumi par dabas liegumiem" un "Noteikumi par dabas parkiem" 1999. gadā.

Nolūkā saglabāt uz mūsu planētas augu un dzīvnieku genofondu, tiek veidoti starptautiskie Apdraudēto sugu saraksti un starptautiskās Sarkanās grāmatas. Pirmo Apdraudēto sugu sarakstu 1948. gadā publicē Starptautiskais dabas aizsardzības birojs. Kopš 1966. gada Starptautiskā dabas un dabas resursu aizsardzības

savienība (IUCN The World Conservation Union) un tās Sugu izdzīvošanas komisija (Species Survival Commission) regulāri publicē Apdraudēto sugu jeb Sarkanos sarakstus un Sarkanās grāmatas. Pirmā augu Sarkanā grāmata publicēta 1971. gadā. Šajā izdevumā iekļautas 118 sugas, norādot, ka kopumā apdraudētas varētu būt ap 20 000 ziedaugu sugas. Eiropas Padomes 1977. gadā sagatavotajā Apdraudēto sugu sarakstā ierakstītas jau 2000 augu sugas. 1978. gadā Sarptautiskās dabas un dabas resursu saglabāšanas savienības (IUCN) sarakstā iekļautas 250 augu sugas, norādot, ka apdraudēto sugu skaits varētu būt 25 000.

Kopš 1980. gada Apdraudēto augu savienība (Threatened Plants Unit -TPU) veic pētījumus apdraudēto sugu noskaidrošanā. No 1984. līdz 1990. gadam Augu saglabāšanas programmas ietvaros Pasaules dabas saglabāšanas monitoringa centrā (World Conservation Monitoring Centre - WCMC) tiek izveidota apdraudēto augu sugu datu bāze.

Pēdējā, 1997. gada Pasaules apdraudēto augu sugu sarakstā (IUCN Red List of Threatened Plants) ir iekļautas 33 798 sugas, kas sastāda 12,5 % no visām uz Zemes sastopamajām vaskulāro augu sugām. Šis saraksts apkopo informāciju par apdraudētajām augu sugām 200 valstīs. Par apdraudētām tiek uzskatīti no 0,1 līdz pat 41,2 % attiecīgajā valstī sastopamo vaskulāro augu sugu. Eiropas valstīs par apdraudētām tiek uzskatīti: Somijā un Vācijā – 0,5 %; Austrijā, Norvēģijā un Zviedrijā – 0,7 %; Anglijā un Polijā – 1,1 %; Francijā – 4,2 %; Grieķijā 11,4 %; Turcijā 21,7 % augu sugu.

Šajā jaunajā Latvijas Sarkanās grāmatas izdevuma 3. sējumā ierakstītas 319 augu sugas, t.i. 16,6 % no visām Latvijā sastopamajām vaskulāro augu sugām. Atsevišķu sugu ierakstīšanu Latvijas Sarkanajā grāmatā un to iedalījumu kategorijās ieteikusi Latvijas Botānikas biedrība un apstiprinājusi Sarkanās grāmatas padome.

Par aktīvu līdzdalību šī sējuma izveidošanā izsaku pateicību visiem sugu aprakstu sastādītājiem un it īpaši Ģertrūdei Gavrilovai un Viesturam Šulcam.

Grāmata izdota pateicoties Eiropas Kopienas programmas "LIFE" atbalstam.

Gunārs Andrušaitis

PREFACE

Plants are key elements in the nature of our planet. Plants ensure existence of animals and people on the Earth by forming organic compounds and releasing oxygen into atmosphere in the process of photosynthesis. Wildlife plants and cultivated plants are food for man and animals. Plant biomass and different substances derived from plants are basis for many branches of national economy.

The first living organisms – ancestors of algae, which released oxygen into atmosphere and formed organic matter, appeared approximately 2000 million years ago, the first ferns – 390 million years ago, the first gymnosperms – 345 million years ago, but the first angiosperms appeared 135 million years ago.

Plant adaptation to changing climate and the influence of many other factors has resulted in a high diversity of the plant kingdom. There are about 375 000 vascular plant species on the Earth, including approximately 250 450 seed plant species.

The main objective of the nature protection is to maintain the whole diversity of the living organisms, including plants and to safeguard natural habitats. To achieve this, the Lists of Endangered Species and Red Data Books are prepared.

The formation of flora in the territory of Latvia started about 13 000 years ago. The species composition has changed many times because of changes in climate. Changes in species composition is still going on – some species disappear, but other move in from different areas. At present there are 53 fern species (Pteridophyta) and 1861 seed plant species (Spermatophyta) in Latvia.

The first scientific descriptions of flora of Latvia have been made at the end of the 18th century. This is a reference point for status and changes of Latvian flora.

The proposal of botanist Karl Reinhold Kupffer (1872 – 1935) to establish a nature reserve on Moricsala Island in Usma Lake can be considered as the beginning of the scientifically based plant conservation. The conservation value of Moricsala Island lies in the high plant diversity and presence of a number of rare and protected plant species in Latvia. The first protected nature area in Latvia – the Moricsala Nature Reserve was established by the Society of Naturalists of Rīga in 1912.

The Cabinet of Ministers of the Republic of Latvia approved the List of Nature Monuments in 1921 and 1923. The List included the following nature protected areas: Koknese National Park in the Daugava River valley with its tributary Pērse River, parts of valleys of Daugava, Gauja, Venta and Abava rivers, Slītere

Nature Reserve established in 1921, eighteen lakes and 50 islands of different lakes as well. Many new nature protected areas were added to this List in the coming years till the World War II. The list of the specially protected plant species of Latvia included the following species: *Pentaphylloides fruticosa*, Sea-holly *Eryngium maritimum*, Martagon Lily *Lilium martagon*, Fritillary *Fritillaria meleagris*, Alpine Butterwort *Pinguicula alpina*, Ivy *Hedera helix*, Cross-leaved Heath *Erica tetralix*, Yew-tree *Taxus baccata*, Hornbeam *Carpinus betulus*, Dwarf Birch *Betula nana*, Water Chestnut *Trapa natans* and Fringed Water-lily *Nymphoides peltata*. The third nature reserve in Latvia – Grīņi Nature Reserve was established in 1936.

The first decision in the field of nature protection, approved after the World War II by the Council of Ministers was the Decision on Activities to Strengthen Nature Protection in 1957. The Decision dealt with 102 protected objects, including 5 plant species – Ivy *Hedera helix*, Cross-leaved Heath *Erica tetralix*, Yew-tree *Taxus baccata*, Water Chestnut *Trapa natans* and Mistletoe *Viscum album*. The number of protected plant species increased with the Decision of the Council of Ministers No. 241 from 1977 and consequently reached 109 plant species. In the Group I 43 very rare species were included, in the Group II – 35 rare species and in the Group III – 31 wild ornamental plants and herbs were included. In total 516 protected nature areas have been approved by this decision and most of them are of great plant conservation value. The first 29 botanical reserves were established as well.

The first Red Data Book of Latvia, prepared by the Latvian Academy of Sciences Institute of Biology has been approved in 1980. Altogether 112 species were divided into five categories: Evidently extinct species, Disappearing species, Decreasing species, Rare species and Insufficiently known species. Legal protection of the Red Data Book species started with the Decision of the Council of Ministers No. 107 in 1987. The Decision stated the protection for 565 nature protected areas, including 37 botanical reserves. Consequently, about 11.8% of the territory of Latvia were under the State protection. For the first time decision states protection of 30 species of fungi and 16 lichen species in Latvia. Several legal acts approved after the renewal of independence of the Republic of Latvia are of great importance for plant protection. They are: Law on Environmental Protection (1991), Law on Particularly Protected Nature Territories (1993), Law on Ķemeri National Park (1997), Regulations on Nature Reserves and Regulations on Nature Parks (1999).

In order to maintain the genetic resources of plants and animals on the Earth, Lists of Globally Threatened Species and World Data Books are prepared. The International Nature Conservation Bureau has published the first List of Threatened Species in 1948. Lists of Threatened Species or Red Lists and Red Data Books have been regularly published by IUCN the World Conservation Union and the Species Survival Commission since 1966. The first Red Data Book regarding plants was published in 1971. Altogether 118 plant species were included in this Red Data Book and it was stated, that the number of endangered angiosperms (flowering plants) can be 20 000. Already 2000 plant species were included in the List of Threatened Species prepared by the European Council in 1977. The List prepared by IUCN in 1978, consisted of 250 plant species and there was a comment, that the number of threatened species could reach 25 000.

The Threatened Plants Unit has carried out studies of the threatened plant species since 1980. The database for threatened plant species has been created in the frame of Plant Conservation Programme at the World Conservation Monitoring Centre from 1984 to 1990. There are 33 798 plant species included in the most recent IUCN Red List of Threatened Plants from 1997, which makes 12.5 % of all the vascular plant species found on the Earth. The List comprises information about the threatened plant species from 200 countries. The percentage of threatened species in these countries is considered to be from 0.1 % to 41.2 % of all vascular plant species found in the given country. These figures for the European countries are the following: Finland and Germany – 0.5 %, Austria, Norway and Sweden – 0.7 %, England and Poland – 1.1 %, France – 4.2 %, Greece – 11.4 % and Turkey – 21.7 %.

There are 319 plant species included in the third volume of the new Red Data Book of Latvia, which makes 16.6 % of all vascular plant species found in Latvia. Some species and their division into categories was proposed to be included in the Red Data Book of Latvia by the Society of Botanists of Latvia and approved by the Council of the Red Data Book of Latvia.

I am very thankful to all authors of species descriptions, especially to Ģertrūde Gavrilova and Viesturs Šulcs, for their input in compilation of this volume of the Red Data Book.

This book has been published thanks to the support provided by the European Community Programme "Life".

Gunārs Andrušaitis

IEVADS

Vaskulāro augu flora ietver sevī divas visaugstāk attīstītās sistemātiskās augu grupas. Tie ir paparžaugi un sēklaugi. Pēc jaunākā sistemātiskā iedalījuma Latvijas vaskulāro augu floras pārstāvjus iedala 5 nodalījumos.

Latvijā augošo augstāko sporaugu grupa jeb paparžaugi ietver sevī trīs - staipekņu, kosu un paparžu nodalījumus (1. tab.).

Staipekņu nodalījumā (*Lycopodiophyta*) ietilpst izospori un heterospori lakstaugi, kuru attīstības ciklā dominē sporofīts (bezdzimumpaaudze), kas sastāv no vasas un piesaknēm. Staipekņu tipa vasai raksturīgas sīkas lapas (mikrofilija). Lapas un sporofili ir vienkārši, veseli. Sporas attīstās sporangijos, kuri atrodas sporofilu virspusē. Sporofīli sakopoti ciešā cilindriskā vārpveida sastatā – strobilā vai arī atrodas noteiktā joslā starp lapām. Sporām dīgstot, sākas protallija jeb gametofīta (dzimumpaaudze) attīstība. Protallijs ir neliels veidojums, kas attīstās virs augsnes vai augsnē. Staipekņu nodalījuma augi aug ļoti lēni, daudzām sugām attīstības cikls no sporas līdz jaunam sporofītam ilgst līdz 20 gadiem. Augi vairojas ar sporām un veģetatīvi. Sastopami visā pasaulē, zināmas aptuveni 1200 sugas. Latvijā konstatētās 10 sugas ir vietējie (autohtoni) augi, no tām 8 pieder staipekņu rindai, bet 2 sugas ir ezereņu rindas augi. Staipekņi (ģintis *Lycopodium*, *Lycopodiella*, *Diphasiastrum*, *Huperzia*) ir daudzgadīgi, galvenokārt mežu biotopu augi; ezerenes (*Isoëtes*) ir oligotrofi piegrunts ūdensaugi. Latvijas Sarkanajā grāmatā ietvertas 9 staipekņu nodalījuma sugas, tātad 90% no kopējā šī nodalījuma sugu skaita (1. tab.).

Kosu nodalījumā (*Equisetophyta*) ietilpst izospori, ļoti reti heterospori lakstaugi, kam raksturīgi posmos un mezglos dalīti stublāji. Šo augu attīstības ciklā dominē sporofīts, kas sastāv no vasas un piesaknēm. Kosu tipa vasai lapas sakārtotas mieturos, parasti reducētas un mezglu vietās saaugušas stobrveida makstī. Sporofili sešstūraini, vairogveidīgi, blīvos mieturos uz strobila ass. Strobils vārpveidīgs. Protallijs ir neliela, daivaina plātnīte, vienmājas vai divmāju, attīstās uz augsnes. Augi vairojas ar sporām un veģetatīvi. Nodalījuma pārstāvji bijuši plaši izplatīti karbonā. Līdz mūsu dienām saglabājusies tikai viena ģints – kosa (*Equisetum*). Sastopama visā pasaulē, zināmas apmēram 30 sugas, no tām Latvijā 13, kas visas ir vietējās floras augi un lielākā daļa plaši izplatīti. Latvijas Sarkanajā grāmatā ietvertas 2 kosu sugas.

Paparžu nodalījumā (*Polypodiophyta*) ietilpst izospori un heterospori augi, kuru attīstības ciklā dominē sporofīts, kas sastāv no vasas un piesaknēm. Sporofīts var būt gan lakstaugs, gan arī kokveidīgs. Paparžu tipa vasai raksturīgas nelielas līdz ievērojami lielas lapas (megafilija), tās ir veselas vai šķeltas līdz dalītas. Sporangiji atrodas uz lapām vai lapu daļām. Protallijs neliels, attīstās uz augsnes vai augsnē. Papardes vairojas ar sporām un veģetatīvi. Sastopamas visā pasaulē; mērenajā joslā papardes ir sauszemes lakstaugi, retāk ūdensaugi. Pasaulē zināmas vairāk nekā 10 000 sugas. Latvijā konstatētas 30 paparžu nodalījuma sugas, kas visi ir vietējās floras lakstaugi. Latvijas Sarkanajā grāmatā ietvertas 12 sugas.

Latvijas paparžaugu floras sastāvu, sugu sistemātiku un izplatību pētījusi Z. Eglīte.

Sēklaugu grupā ir izdalīti divi – kailsēkļu un segsēkļu nodalījumi.

Kailsēkļu nodalījuma (*Pinophyta*) augi ir visvecākie sēklaugi. Vairojas ar sēklām, sēklas izveidojas no sēklaizmetņa. Ziedi bez apziedņa, bez sēklotnes, sēklaizmetņi brīvi guļ uz strobila asīm vai megasporofiliem (sēklzvīņām). Pie kailsēkļiem pieder vienmājas vai divmāju augi, visi ir tikai koki vai krūmi, galvenokārt skujkoki. Pasaulē zināmas aptuveni 800 sugas. Latvijā reģistrētas 27 savvaļā augošas kailsēkļu sugas, no tām vietējās tikai 4. Latvijas Sarkanajā grāmatā ietverta 1 kailsēkļu suga – parastā īve (*Taxus baccata*). Tā ir viena no vēsturiski vecākajām koku sugām, terciāra relikts. Parastās īves bioloģiskās īpatnības un izplatību Latvijā pētījuši dendrologi I. Riekstiņš un R. Cinovskis.

Segsēkļu nodalījuma (*Magnoliophyta*) augi ir jaunākā un plašākā sēklaugu daļa. Raksturīgākā pazīme ir zieds. Megasporofili veido auglenīcu, sēklaizmetņi ietverti sēklotnē. Augi vairojas ar sēklām. Pie segsēkļiem pieder koki, krūmi un lakstaugi, kas sastāda vairāk nekā pusi no zināmo augu sugu kopskaita. Pasaulē zināmas vairāk nekā 250 000 segsēkļu sugas. Latvijā savvaļā konstatētas 1857 sugas (2. tab.), tai skaitā 1247 ir vietējās un 610 svešzemju (340 ievazātās un 270 dārzbēgļi) segsēkļu augu sugas.

Vaskulāro augu floras pētījumiem Baltijas reģionā ir senas tradīcijas. Pirmās ziņas par Latvijas savvaļas augiem atrodamas J.B. Fišera darbos jau sākot ar 1777. gadu /Fischer, 1777, 1778, 1784, 1791/, 19. gadsimta sākumā arī J.G. Fleišera /Fleischer, 1839/ darbos, kuras vēlāk 19. gadsimta vidū izmantojis K.F. Lēdebūrs (Ledebour 1841-1853) "Flora Rossica" sastādīšanai. 19. gadsimtā Latvijas vaskulāro augu floru pētījuši galvenokārt vācu izcelsmes botāniķi. Nozīmīgākos darbus publicējuši F.J. Vīdemanis un E. Vēbers /Wiedemann, Weber, 1852/, J.K. Klinge /Klinge, 1882/, E. Lēmanis /Lehmann, 1895, 1896/. Vislielāko ieguldījumu Latvijas floras izpētē periodā no 1886. līdz 1935. gadam devis K.R. Kupfers, kurš ir arī daudzu publikāciju autors par

vaskulāro augu sugu izplatību un sistemātiku. Mūsu gadsimtā nozīmīgākos Latvijas autohtonās floras pētījumus veikuši botāniķi K. Starcs, N. Malta, A. Zāmelis, E. Ozoliņa, P. Galenieks, G. Ābele, E. Vimba, A. Rasiņš, K. Birkmane, A. Pētersone, L. Tabaka, J. Jukna, R. Cinovskis. Jaunākie vaskulāro augu floras izpētes dati publicēti L. Tabakas, Ģ. Gavrilovas un I. Fatares (1988) darbā, kā arī plaša autoru kolektīva monogrāfijā "Flora of the Baltic Countries" (1993, 1996).

Pēc pēdējiem, 1998. - 1999. gada floras revīzijas rezultātiem Latvijas vaskulāro augu floras sastāvā reģistrētas 1937 sugas, no tām 1304 vietējās un 633 svešzemju augu sugas /Gavrilova, Šulcs, 1999/.

Sastādot Latvijas Sarkanās grāmatas sugu sarakstu, veikta vietējo (autohtono) sugu vispusīga analīze, tās rezultātā no mums zināmā vietējo sugu klāsta aizsardzībai izvēlētas 319 augu sugas. Retumu atlasē kā galvenie izvirzīti sekojoši parametri.

Pirmkārt, sugas izplatība Latvijā. Horoloģisko pētījumu rezultātā no vietējo sugu kopuma izdalīta īpaša Latvijas floras retumu grupa.

Otrkārt, sugas areāls. Areāla analīze palīdzējusi izskaidrot sugām piemītošās izplatības īpatnības, kā arī daudzu pasaules retumu klātbūtni mūsu reģiona florā. Īpaša vērība pievērsta sugām, kurām Latvijā un Baltijas reģionā ir areālu robežas, vai arī tās aug to tuvumā. Parasti virzienā uz areāla perifēriju augu atradnes pakāpeniski samazinās un sarūk līdz minimumam uz areāla robežas. Tādēļ teritorijās, kuras šķērso daudzu areālu robežas, veidojas retām sugām bagāta flora. Arī Latvijā vērojams liels sugu areālu robežu blīvums. Ievērojamu ieguldījumu šāda virziena pētījumos devusi I. Fatare (1992).

Treškārt, sugas bioloģiskās īpatnības. Visvairāk apdraudētas ir augu sugas ar šauru ekoloģisko amplitūdu, ja tās aug reti sastopamos biotopos.

Latvijas Sarkanajā grāmatā ar vislielāko sugu skaitu pārstāvēta grīšļu dzimta (*Cyperaceae*). Tā ir viena no lielākajām dzimtām Latvijas vaskulāro augu florā un raksturojas ar daudzām retām un apdraudētām sugām. Pēdējos gados grīšļu (*Carex*) ģinti detalizēti pētījusi V. Baroniņa. Izpētes rezultātā precizēta daudzu grīšļu sugu izplatība Latvijā, konstatētas vairākas jaunas sugas mūsu florā, kas kopumā deva iespēju izveidot zinātniski pamatotu aizsargājamo grīšļu dzimtas sugu sarakstu.

Orhideju dzimta (*Orchidaceae*) ir otra svarīgākā Latvijas Sarkanās grāmatas augu dzimta. Latvijā konstatētas 32 orhideju sugas (kā arī 3 hibridogēnās sugas), no tām aizsardzībai ieteiktas 26, kas sastāda 81% no kopējā orhideju sugu skaita. Vairums no sugām pieskaitāmas Latvijas floras retumiem. Savvaļas orhideju izplatību un sistemātiku pētījusi B. Cepurīte.

Vairākas dzimtas raksturojas ar to, ka tām viss vai gandrīz viss sugu sastāvs iekļauts Latvijas Sarkanajā grāmatā. Tie galvenokārt ir reto biotopu pārstāvji, sugas ar ierobežotu sastopamību no dzimtām *Gentianaceae*, *Isoëtaceae*, *Lycopodiaceae*, *Ophioglossaceae*, *Najadaceae*.

Pēdējos 10 gados par vaskulāro augu floras sastāvu, kā arī par dabas rezervātu un citu konkrētu teritoriju floru un veģetāciju pētījumus veikuši botāniķi B. Bambe, V. Baroniņa, B. Cepurīte, L. Enģele, S. Jermacāne, I. Kabucis, V. Kreile, B. Laime, M. Laiviņš, M. Pakalne, N. Priedītis, I. Rēriha, L. Salmiņa, U. Suško, V. Šulcs.

Latvijas Sarkanās grāmatas augu atradnes raksturojas ar lielu biotopu daudzveidību, tie iedalāmi vairākās pamatgrupās (3. tab). Daudzas apdraudētās sugas raksturojas ar šauru ekoloģisko amplitūdu, tomēr daļa ir arī ekoloģiski plastiskas un parasti tas pozitīvi ietekmē arī šo augu izplatības biežumu.

Vislielākais reto augu sugu skaits Latvijā aug mežu un pļavu biotopos, kas arī platību ziņā ir dominējošie augāju tipi Latvijā. Kopumā mežos reģistrētas 118 Latvijas Sarkanās grāmatas augu sugas, no tām tipiskas tikai mežu augu sabiedrībām ir 62 sugas. Pie tādiem augiem pieder *Allium ursinum*, *Botrychium virginianum*, *Bromopsis benekenii*, *Carex montana*, *Dentaria bulbifera*, *Festuca altissima*, *Galium triflorum*, *Polygonatum verticillatum*, visas staipekņu sugas un citas. Tā kā mežu sabiedrības pēc augāju izmaiņu intensitātes vairumā gadījumu var pieskaitīt pie stabilām sabiedrībām, tas dod iespēju arī apdraudētajām sugām ilgstoši saglabāties. Augāja sinantropizācija straujāk notiek sausajos priežu, tai skaitā piejūras kāpu mežos. Mežu biotopos sastopamo sugu sadalījums pa Sarkanās grāmatas kategorijām neuzrāda likumsakarības. Tas pats attiecināms arī uz pļavu biotopos augošajām Latvijas Sarkanās grāmatas sugām.

Latvijas purvu biotopos konstatētas 47 Latvijas Sarkanās grāmatas sugas. Purvs ir specifisks, bet tipiskos variantos arī diezgan stabils biotops. Salīdzinājumā ar daudzām citām valstīm Latvijas purvi saglabājušies mazskartākā veidā un tajos sastopamas daudzveidīgas augu sabiedrības ar retām sugām – *Cladium mariscus*, *Schoenus ferrugineus*, *Liparis loeselii*, *Trichophorum caespitosum*, *Saxifraga hirculus*. Tādējādi purvu biotopos augošās Sarkanās grāmatas sugas ieskaitītas galvenokārt 2. un 3. kategorijā.

Jūrmalas augāju biotopi pārstāvēti ar 52 Latvijas Sarkanās grāmatas sugām. Šajos biotopos dominē 1. kategorijas, tātad izzūdošās augu sugas. Tie galvenokārt ir litorālie augi, kas izplatās ierobežoti un vienīgi jūr-

malas augāju biotopos (*Polygonum oxyspermum*, *Glaux maritima*, *Spergularia salina*, *Eryngium maritimum*, *Crambe maritima* un citi). Tikai dažas jūrmalas biotopu retās sugas, galvenokārt no 3. un 4. kategorijas augiem, sastopamas arī ārpus jūrmalas kāpu augājiem (*Gypsophila paniculata*, *Trifolium fragiferum*, *Centaurium litorale*, *Juncus balticus*, *Myosotis ramosissima* un dažas citas).

Ūdensaugu biotopi pārstāvēti ar 37 Latvijas Sarkanās grāmatas sugām. Visapdraudētākās ūdensaugu sabiedrības sastopamas ūdenstilpēs. Ezeru augāju biotopi ir vismainīgākie, jo pakļauti straujai Latvijas ezeru eitrofikācijai. Galvenokārt tās ir oligotrofās augu sabiedrības ar retajām ūdensaugu sugām *Isoëtes lacustris*, *I. echinospora*, *Lobelia dortmanna*, *Littorella uniflora*, *Subularia aquatica*. Tikai atsevišķas retās ūdensaugu sugas normāli attīstās eitrofo ezeru ūdeņos (*Potamogeton acutifolius*, *Hydrilla verticillata*, *Najas minor*). Latvijas ūdensaugu floru pētījis U. Suško, kurš pirmoreiz Baltijā konstatējis mazo najādu (*Najas minor*), kā arī precizējis smaillapu glīvenes (*Potamogeton acutifolius*) un citu ūdensaugu sugu izplatību Latvijā.

Vairākas Latvijas Sarkanās grāmatas augu sugas līdzās dabiskiem biotopiem sastopamas arī sinantropās augu sabiedrībās. Vairums šādu sugu mūsu reģionā sasniedz areāla robežu. Piemēram, *Polygonum mite* dabiskie biotopi ir upju un ezeru palienes, līdztekus tā aug arī ruderālās augu sabiedrībās gar dzelzceļiem, grāvjos un ceļmalās. *Myosotis sparsiflora* aug upju ieleju mežos un krūmājos, bet sastopama arī kā nezāle tīrumos un apstādījumos. *Ranunculus bulbosus* Rietumlatvijā aug dabisko pļavu un upju ieleju biotopos, toties Austrumlatvijā izplatās uz dzelzceļu uzbērumiem, kā arī kontinentālo smiltāju ruderālās augu sabiedrībās. *Gypsophila paniculata* sastopama Baltijas jūras krasta jūrmalas kāpu augāju biotopos, bet pārējā Latvijas teritorijā - gar dzelzceļiem un ruderālās vietās. Sinantropās augu sabiedrībās izplatās vismaz 34 sugas. Šādu sugu aizsardzībai ieteicamas tikai dabisko biotopu atradnes.

Dabisko biotopu saglabāšana ir galvenais priekšnoteikums Latvijas Sarkanās grāmatas augu aizsardzībā.

1.tabula

Latvijas vaskulāro augu floras sistemātiskā struktūra

Nodalījuma nosaukums		Sugu skaits Latvijā		
		kopā	LSG	LSG %
Staipekņu nodalījums	Lycopodiophyta	10	9	90,0
Kosu nodalījums	Equisetophyta	13	2	15,4
Paparžu nodalījums	Polypodyophyta	30	12	40,0
Kailsēkļu nodalījums	Pinophyta (Gymnospermae)	27	1	3,7
Segsēkļu nodalījums	Magnoliophyta (Angiospermae)	1857	295	15,9
	Kopā	**1937**	**319**	**16,5**

2. tabula

LSG vaskulāro augu sugu sadalījums dzimtās

Dzimtas nosaukums	Sugu skaits Latvijas florā	Sugu skaits LSG	Dzimtas nosaukums	Sugu skaits Latvijas florā	Sugu skaits LSG
Cyperaceae	99	32	Saxifragaceae	4	2
Orchidaceae	35	26	Santalaceae	3	2
Rosaceae	137	20	Aspleniaceae	2	2
Gramineae	184	16	Isoetaceae	2	2
Umbelliferae	57	14	Plumbaginaceae	2	2
Leguminosae	107	13	Crassulaceae	12	1
Caryophyllaceae	71	13	Campanulaceae	11	1
Compositae	196	12	Ericaceae	11	1
Cruciferae	101	11	Euphorbiaceae	8	1
Scrophulariaceae	78	11	Pyrolaceae	7	1
Ranunculaceae	53	10	Caprifoliaceae	6	1
Labiatae	62	8	Nymphaeaceae	6	1
Juncaceae	25	7	Callitrichaceae	4	1
Gentianaceae	7	6	Droseraceae	4	1
Lycopodiaceae	7	6	Hydrocharitaceae	4	1
Chenopodiaceae	55	5	Lemnaceae	4	1
Boraginaceae	29	4	Cornaceae	3	1
Rubiaceae	22	4	Guttiferae	3	1
Dryopteridaceae	13	4	Haloragaceae	3	1
Alliaceae	9	4	Linaceae	3	1
Ophioglossaceae	6	4	Portulacaceae	3	1
Polygonaceae	48	3	Valerianaceae	3	1
Violaceae	25	3	Ceratophyllaceae	2	1
Potamogetonaceae	23	3	Juncaginaceae	2	1
Liliaceae	22	3	Menyanthaceae	2	1
Onagraceae	21	3	Araliaceae	1	1
Primulaceae	16	3	Asclepiadaceae	1	1
Sparganiaceae	9	3	Cistaceae	1	1
Lentibulariaceae	7	3	Elatinaceae	1	1
Najadaceae	3	3	Lobeliaceae	1	1
Salicaceae	36	2	Marsileaceae	1	1
Geraniaceae	17	2	Blechnaceae	1	1
Equisetaceae	13	2	Huperziaceae	1	1
Betulaceae	9	2	Loranthaceae	1	1
Plantaginaceae	8	2	Myricaceae	1	1
Alismataceae	5	2	Ruppiaceae	1	1
Fumariaceae	4	2	Taxaceae	1	1
Iridaceae	4	2	Trapaceae	1	1
Orobanchaceae	4	2	Zannichelliaceae	1	1

3. tabula

Latvijas SG augu biotopi

Biotops	0. kategorija		1. kategorija		2. kategorija		3. kategorija		4. kategorija		Kopējais sugu skaits
	sugu skaits	%	sugu skaits	%	sugu skaits	%	sugu skaits	%	sugu skaits	%	
Meži	3	2.5	36	30.5	34	28.8	29	24.6	16	13.6	118 (62 tikai mežos)
Pļavas	-	-	28	28.9	26	26.8	36	37.1	7	7.2	97
Purvi	2	4.3	6	12.8	15	31.9	18	38.2	6	12.8	47
Jūrmalas augāju biotopi	2	3.8	23	44.2	12	23.2	13	25	2	3.8	52
Ūdenstilpes, ūdensteces	3	8.1	18	48.7	10	27	6	16.2	-	-	37
Mitrāju biotopi	2	9.1	5	22.7	9	40.9	6	27.3	-	-	22
Sinantropās Augtenes	-	-	9	26.5	13	38.2	9	26.5	3	8.8	34
Upju ielejas	1	2.8	12	33.3	7	19.4	15	41.7	1	2.8	36
Dolomīti u.c. kalcifili biotopi	-	-	7	58.3	2	16.7	2	16.7	1	8.3	12

Ģertrūde Gavrilova

Introduction

Flora of vascular plants includes two of the highest plant systematic groups, namely *Pteridophyta* and *Spermatophyta*. According to the most recent studies in plant systematic five divisions in the flora of vascular plants of Latvia are distinguished. The *Pteridophyta* of Latvia includes the following three divisions *Lycopodiophyta, Equisetophyta* and *Polypodiophyta* (Table 1).

The *Lycopodiophyta* includes homosporous and heterosporous plants, in whose life cycle the sporophyte is the dominant generation. The sporophyte consists of shoot and adventitious roots. Tiny leaves characterise the shoots of the *Lycopodiophyta*. Leaves and sporophytes are simple and undivided. Spores are formed in sporangia, located on the sporophylls. Spore bearing sporophylls are aggregated in a cone-shaped structure called strobilus or placed in zones between the leaves. The development of the gametophyte or prothalium begins with the germination of spores. The prothalium is a small structure developing on soil surface or in ground. Plant species of *Lycopodiophyta* are growing very slowly. The whole life cycle from the spore to a new sporophyte for many species can be up to 20 years long. Vegetative reproduction and reproduction by means of spores is characteristic for these species. They are plants with cosmopolitan distribution and the total number of the species recorded is about 1200 species. All the ten species recorded in Latvia are native. Eight species belong to the order *Lycopodiales* and two species to *Isoetales*. Clubmosses from genera *Lycopodium,*

Lycopodiella, Diphasiastrum and *Huperzia* are perennial plants, which are found mainly in forest. Quillworts *Isoëtes* are oligotrophic bottom rooted aquatics. Nine species of the *Lycopodiophyta* are included in the Red Data Book of Latvia, which is 90% of the total species number of *Lycopodiophyta* found in Latvia (Table 1).

The *Equisetophyta* comprises homosporous plants, very rare hetreosporous plants with jointed, grooved stems. Sporophyte is the dominant generation of these plants. Leaves of the plants are usually reduced, in whorls, forming a tubular sheath in joints. Sporophylls are hexagonal, found in compact whorls on cone-shaped strobilus. Prothalium is a small lobed structure, which can be monoecious or dioecious. It develops on the soil surface. Reproduction is vegetative or by means of spores. The plants of *Equisetophyta* were common and widespread during the Carboniferous period. Nowadays only one genus *Equisetum* has remained. The species of *Equisetum* are found throughout the world. From about 30 species recorded, 13 species are found in Latvia. All of them are native species and mostly they are common and widespread. Two species of genus *Equisetum* are included in the Red Data Book of Latvia.

The *Polypodiophyta* comprises both homosporous and heterosporous plants. Sporophyte is the dominant generation of these plants, consisting of shoot and adventitious roots. The sporophyte can be either herbaceous or tree-like. The shoots of ferns are characterised by small to very large leaves, which can be undivided or pinnate. Sporangia are located on leaves or their leaflets - pinnules. Prothalium is small, found on soil surface or in ground. Vegetative reproduction and reproduction by means of spores is characteristic for ferns. They are plants with cosmopolitan distribution and more than 10 000 fern species are recorded. In the temperate zone ferns are mainly terrestrial plants, less frequently aquatics. All the 30 species found in Latvia are native species. Twelve species are included in the Red Data Book of Latvia. The flora, plant systematic and species distribution of ferns is studied by Z. Eglīte.

Pinophyta and *Magnoliophyta* are two divisions of seed bearing plants *Spermatophyta*. Plants of *Pinophyta* are the oldest seed bearing plants. Reproduction by seeds arising from seed-buds characterises these species. Perianth is lacking and so is the carpel and seed-buds are located on the axes of strobilus or on sporophylls. *Pinophyta* includes monoecious or dioecious plants and all of them are trees or shrubs, mainly coniferous. There are about 800 species in the world. From 27 wild growing species of Latvia, only seven are native species. One species – yew-tree *Taxus baccata* is included in the Red Data Book of Latvia. It is one of the most ancient tree species and is a relict from the Tertiary. The species biology and distribution in Latvia was studied by dendrologists I. Riekstiņš and R. Cinovskis.

The plants of *Magnoliophyta* are highly evolved plants forming the largest part of the seed plants. The presence of flower characterises these plants and the plant reproduction is by seeds. Ovary is formed by megasporophylls and seed buds are inside of the carpel. The flowering plants *Magnoliophyta* are trees, shrubs and herbs. Altogether they make more than a half from all the recorded plant species in the world. There are more than 250 000 flowering plant species in the world. In Latvia 1857 (Table 2) species are recorded including 1247 native species and 610 alien species.

There are old traditions in studies of the flora of vascular plants in the Baltic Region. The first references concerning the wild plants of Latvia are found in the published works of J. B. Fischer since 1777 /Fischer, 1777, 1778, 1784, 1791/, later followed by works of J. G. Fleischer at the beginning of the 19th century /Fleischer, 1839/. K F. Ledebour used this information when compiling the Flora Russica in the middle of the 19th century /Ledebour 1841-1853/. In the 19th century the flora of vascular plants of Latvia was studied mainly by botanists of German origin. The publications of Wiedemann, Weber, Klinge and Lehmann are of great importance /Wiedemann, Weber 1852, Klinge, 1882, Lehmann, 1895, 1896/. The studies in flora of Latvia performed by Kupffer from 1886 to 1935 are to be considered as the most important. Besides he published many articles about the distribution of vascular plants and plant systematic. In the 20th century the most important studies in the native flora of Latvia were performed by the following botanists: K. Starcs, N. Malta, A. Zāmelis, E. Ozoliņa, P. Galenieks, G. Ābele, E. Vimba, A. Rasiņš, K. Birkmane, A. Pētersone, L. Tabaka, J. Jukna and R. Cinovskis. The most recent data are published in the book by Tabaka, Gavrilova and Fatare (Fatare et al.1988) and in the monograph *Flora of the Baltic Countries* (1993, 1996). According to the most recent investigations of flora of vascular plants (1998 – 1999) there are 1937 species in Latvia including 1304 native and 633 alien species /Gavrilova, Šulcs, 1999/.

Versatile analyses of the native species were used when completing the species list for the Red Data Book of Latvia. Consequently altogether 319 species were selected. The following criteria were used:

First, the species occurrence in Latvia. After the chorological studies of the native species of Latvia a group of rare species was distinguished.

Secondly, the species distribution area. The distribution analyses has helped to explain the distribution

peculiarities of the species in Latvia and the presence of many globally rare species in Latvia. More detailed studies were devoted to the species whose limit of the distribution area lies in Latvia or in the Baltic Region and to the species growing close to the limit of their distribution area in Latvia. Usually the number of localities decreases towards the periphery of the species distribution area reaching the minimum on the edge of the distribution area. Therefore the highest concentration of rare species is found, where edges of distribution areas of many rare species are present. This is the case for the flora of Latvia. Contribution of I. Fatare to the studies of the species distribution in Latvia is of very importance.

Thirdly, ecological peculiarities of the species. The species with narrow ecological amplitude are the most endangered, if they are confined to rare habitats.

The largest number of the species included in the Red Data Book of Latvia belongs to the Sedge Family *Cyperaceae*. It is characterised by many rare and endangered species and is one of the biggest families in the flora of vascular plants of Latvia. The genus *Carex* was studied by V.Baroniņa in the last years. The knowledge about the occurrence of a number of sedge species was improved and several new species for the flora of Latvia were recorded what resulted in a more objective list of sedge species to be protected.

The *Orchidaceae* is the second important family in the Red Data Book of Latvia. There are 32 orchid species in Latvia and 3 hybrids as well and 26 of them are proposed for protection. It is 81% from all the orchid species recorded in Latvia. Most of the species are considered as rare in the flora of Latvia. The distribution and systematic of orchids are studied by B. Cepurīte.

Almost all species of the families *Gentianaceae, Isoëtaceae, Lycopodiaceae, Ophioglossaceae* and *Najadaceae* are included in the Red Data Book of Latvia. These species are mainly confined to rare habitats and have restricted distribution.

The following botanists have studied the flora of vascular plants and vegetation of several protected nature areas and other territories of Latvia during the last ten years: B. Bambe, V. Baroniņa, B. Cepurīte, L. Eņģele, S. Jermacāne, I. Kabucis, V. Kreile, B. Laime, M. Laiviņš, M. Pakalne, N. Prieditis, I. Rēriha, L. Salmiņa, U. Suško and V. Šulcs.

High habitat diversity characterises the species of the Red Data Book of Latvia. Several main groups can be distinguished (Table 3). Many rare and endangered species have narrow ecological amplitude, but there are species with more wide amplitude, what usually increases the species frequency.

The largest number of rare species in Latvia is found in forests and meadows, what are the dominant vegetation types in Latvia. Altogether 118 Red Data Book species are recorded in forests and 62 of them are found only in forest communities like *Allium ursinum, Botrychium virginianum, Bromopsis benekenii, Carex montana, Dentaria bulbifera, Festuca altissima, Galium triflorum, Polygonatum verticillatum,* all the clubmoss species etc. Most of the forest communities are rather stable regarding the vegetation change, what favours the long time survival of the rare species. The forest sinanthropisation proceeds more rapid in dry forests, including dry coastal forests on dunes. There is no connection between the species found in forest habitats and the Red Data Book categories. The meadow habitats do not show any connections either.

Forty-seven Red Data Book species are found in mires of Latvia. Mire habitats are rather specific, but usually stable. In comparison with many other countries, mires of Latvia are mainly in natural condition. Diverse mire plant communities supporting rare species like *Cladium mariscus, Schoenus ferrugineus, Liparis loeselii, Trichophorum cespitosum* and *Saxifraga circulus* can be found in Latvia. The species of mire habitats are mainly included in the second and third categories of the Red Data Book of Latvia.

Coastal habitats support 52 Red Data Book species. Mainly species of the first category, the disappearing species, are found in these habitats. These species are represented by a group of littoral species with very restricted distribution and which are strongly confined to the coastal habitats like *Polygonum oxyspermum, Glaux maritima, Spergularia salina, Eryngium maritimum, Crambe maritima* etc. Only some rare species of coastal habitats, mainly those of the third and fourth categories, like *Gypsophila paniculata, Trifolium fragiferum, Centaurium litorale, Juncus balticus, Myosotis ramosissima* and a few other species, can be found outside the coastal habitats.

Thirty-seven aquatics are included in the Red Data Book of Latvia. The most endangered aquatic communities are those of water bodies. Lake vegetation of Latvia is influenced by the lake eutrophication, what leads to the vegetation change in lakes. Mainly oligotrophic plant communities with *Isoëtes lacustris, I. echinospora, Lobelia dortmannna, Littorella uniflora, Subularia aquatica* are very sensitive to the lake eutrophication. Only some of the rare aquatics like *Potamogeton acutifolius, Hydrilla verticillata, Najas minor* can grow in eutrophic lakes. The lake flora was studied by U. Suško. For the first time *Najas minor* was recorded

in the Baltic Region and the distribution of *Potamogeton acutifolius* and other aquatics in Latvia was specified.

There are Red Data Book species which can be found both in natural habitats and ruderal plant communities. Most of these species are on the edge of their distribution area in our region. For instance, *Polygonum mite* can grow in flood plain areas of lakes and rivers and also on railway embankments, in ditches and on roadsides. The natural habitats of *Myosotis sparsiflora* are forests and shrubs of river valleys, but it can be found as a weed in fields and plantations. Meadows and river valleys are natural habitats of *Ranunculus bulbosus* in the Western Latvia, but it grows on railway embankments and in ruderal plant communities of inland sand areas in the Eastern Latvia. *Gypsophila paniculata* grows in the coastal dune habitats of the Baltic Sea, but it can be found on railway embankments and in ruderal places in the rest of the territory of Latvia as well. About 34 species can be found in ruderal plant communities. Still only natural habitats are to be selected for the species protection.

Safeguarding natural habitats is of primary importance to protect the Red Data Book species of Latvia.

Table 1. The systematic structure of the flora of vascular plants of Latvia

Division	Number of species in Latvia		
	Total	RDB	RDB %
Lycopodiophyta	10	9	90,0
Equisetophyta	13	2	15,4
Polypodyophyta	30	12	40,0
Pinophyta (Gymnospermae)	27	1	3,7
Magnoliophyta (Angiospermae)	1857	295	15,9
In total	**1937**	**319**	**16,5**

Table 2. The distribution of the Red Data Book species within the families

Family	Number of species in Latvia	Number of species in RDB	Family	Number of species in Latvia	Number of species in RDB
Cyperaceae	99	32	Saxifragaceae	4	2
Orchidaceae	35	26	Santalaceae	3	2
Rosaceae	137	20	Aspleniaceae	2	2
Gramineae	184	16	Isoetaceae	2	2
Umbelliferae	57	14	Plumbaginaceae	2	2
Leguminosae	107	13	Crassulaceae	12	1
Caryophyllaceae	71	13	Campanulaceae	11	1
Compositae	196	12	Ericaceae	11	1
Cruciferae	101	11	Euphorbiaceae	8	1
Scrophulariaceae	78	11	Pyrolaceae	7	1
Ranunculaceae	53	10	Caprifoliaceae	6	1
Labiatae	62	8	Nymphaeaceae	6	1
Juncaceae	25	7	Callitrichaceae	4	1
Gentianaceae	7	6	Droseraceae	4	1
Lycopodiaceae	7	6	Hydrocharitaceae	4	1
Chenopodiaceae	55	5	Lemnaceae	4	1
Boraginaceae	29	4	Cornaceae	3	1
Rubiaceae	22	4	Guttiferae	3	1
Dryopteridaceae	13	4	Haloragaceae	3	1
Alliaceae	9	4	Linaceae	3	1
Ophioglossaceae	6	4	Portulacaceae	3	1
Polygonaceae	48	3	Valerianaceae	3	1
Violaceae	25	3	Ceratophyllaceae	2	1
Potamogetonaceae	23	3	Juncaginaceae	2	1
Liliaceae	22	3	Menyanthaceae	2	1
Onagraceae	21	3	Araliaceae	1	1
Primulaceae	16	3	Asclepiadaceae	1	1
Sparganiaceae	9	3	Cistaceae	1	1
Lentibulariaceae	7	3	Elatinaceae	1	1
Najadaceae	3	3	Lobeliaceae	1	1
Salicaceae	36	2	Marsileaceae	1	1
Geraniaceae	17	2	Blechnaceae	1	1
Equisetaceae	13	2	Huperziaceae	1	1
Betulaceae	9	2	Loranthaceae	1	1
Plantaginaceae	8	2	Myricaceae	1	1
Alismataceae	5	2	Ruppiaceae	1	1
Fumariaceae	4	2	Taxaceae	1	1
Iridaceae	4	2	Trapaceae	1	1
Orobanchaceae	4	2	Zannichelliaceae	1	1

Table 3. Habitats of the Red Data Book species of Latvia

Habitats	Category 0		Category 1		Category 2		Category 3		Category 4		Total number of species
	Number of species	%	Number of species	%	Number of species	%	Number of species	%	Number of species	%	
Forests	3	2.5	36	30.5	34	28.8	29	24.6	16	13.6	118 (62 species only in forests)
Meadows	-	-	28	28.9	26	26.8	36	37.1	7	7.2	97
Mires	2	4.3	6	12.8	15	31.9	18	38.2	6	12.8	47
Coastal habitats	2	3.8	23	44.2	12	23.2	13	25	2	3.8	52
Water bodies and water courses	3	8.1	18	48.7	10	27	6	16.2	-	-	37
Wetlands (except mires)	2	9.1	5	22.7	9	40.9	6	27.3	-	-	22
Sinanthropic habitats	-	-	9	26.5	13	38.2	9	26.5	3	8.8	34
River valleys	1	2.8	12	33.3	7	19.4	15	41.7	1	2.8	36
Dolomite outcrops and other calcareous habitats	-	-	7	58.3	2	16.7	2	16.7	1	8.3	12

Gertrūde Gavrilova

Latvijas Nacionālā bibliotēka
030401653 6

Latvijas Sarkanās grāmatas definējums

0. kategorija - izzudušās sugas - sugas, kuras nav atrastas pēdējo 50 gadu laikā, taču, iespējams, vēl saglabājušās atsevišķās vietās dabā, nebrīvē vai kultūrā un kurām nepieciešama īpaša valsts aizsardzība likumdošanas veidā;

1. kategorija - izzūdošās sugas - sugas, kurām draud iznīkšana, tās ir ļoti retas, jo to skaits jau samazinājies līdz kritiskai robežai un to turpmākā eksistence nav iespējama bez sevišķu pasākumu veikšanas; tām nepieciešama īpaša valsts aizsardzība likumdošanas veidā;

2. kategorija - sarūkošās sugas - sugas, kuru indivīdu skaits samazinās un areāls sašaurinās gadu gaitā dabisku cēloņu dēļ, cilvēka darbības rezultātā vai arī abu minēto faktoru ietekmē; tām nepieciešama indivīdu skaita izmaiņas kontrole un īpaša valsts aizsardzība likumdošanas veidā;

3. kategorija - retās sugas - sugas, kurām nedraud iznīkšana, bet kuras sastopamas tik nelielā skaitā, vai arī pēc platības tik ierobežotās un tik specifiskās vietās, ka var ātri iznīkt; tām nepieciešama īpaša valsts aizsardzība likumdošanas veidā;

4. kategorija - maz pazīstamas vai nepietiekami izpētītas sugas, kurām, iespējams, draud iznīkšana, bet ziņu trūkuma dēļ pagaidām nevar precīzi novērtēt šo sugu stāvokli; tām nepieciešama papildus izpēte;

Definitions of the Categories

0 - extinct species, not encountered in nature for the recent 50 years, yet possibly have survived in separate places in nature or in cultures; they need a special government's protection by law;

1 - endangered species, unless some changes are made, will probably become extinct, their number has diminished to the critical limit; they need a special government's care in protection by law;

2 - vulnerable species decreasing in number, they areal diminishes in the course of years either due to natural reasons or the activity of humans, or both; they need control on further changes in number and a special government's care and protection by law;

3 - rare species, no threat of extinction as yet, although encountered in such a small number or in so limited areas and specified sites that they may probably disappear; they need a special government's care and protection by law;

4 - undetermined species, species insufficiently studied; probably endangered, yet due to the lack of information it is impossible to give an exact estimation of their present status; a deeper study is needed.

APZĪMĒJUMI CONVENTIONAL SIGNS

Esošās atradnes
Recent locations

Esošās atradnes aizsargājamās teritorijās
Recent locations on protected territories

Izzudušās atradnes
Extinct locations

?
Atradne neskaidra
Indefinite locations

Esošās atradnes – literatūras dati
Recent locations – publiced data

Esošās atradnes aizsargājamās teritorijās – literatūras dati
Recent locations on protected territories – publiced data

Izzudušās atradnes — literatūras dati
Extinct locations — publiced data

Esošās atradnes – LU Bioloģijas institūta dokumentācija
Recent locations – documents of the Institute of Biology University of Latvia

Esošās atradnes aizsargājamās teritorijās – LU Bioloģijas institūta dokumentācija
Recent locations on protected territories – documents of the Institute of Biology University of Latvia

Sugas izplatības apgabals
Species distribution area

△ ? △

Kartēs pielietots Latvijas Universitātes Bioloģijas institūta izstrādātais Latvijas Republikas kvadrātu tīkls floristisko datu kartēšanai. Viena kvadrāta platība 70,7 km^2.

In the map design the net of squares of the Republic of Latvia created by the Institute of Biology University of Latvia for mapping of floristic data was used. The size of each square is 70.7 km^2.

SAĪSINĀJUMI	ABBREVIATIONS
LSG	Latvijas Sarkanā grāmata
LTV RDB	Red Data Book of Latvia
LMPL	Latvijas PSR Ministru Padomes lēmums Decisions by the Council of Ministers of the Latvian SSR
AB	Austras Āboliņas herbārijs Herbarium of Austra Āboliņa
DM	Latvijas Dabas muzeja kolekcijas Collections of Latvian Museum of Nature
DPU	Daugavpils Pedagoģijas Universitātes kolekcijas Collections of Daugavpils Pedagogical University
HBN	Latvijas Nacionālā Botāniskā dārza herbārijs Herbarium oh Latvian National Botanic Garden
IPF	Latvijas Valsts Mežzinātnes institūta "Silava" herbārijs Herbarium of Latvian State Forestry Research Institute "Silava"
LATV	Latvijas Universitātes Bioloģijas institūta herbārijs Herbarium of Institute of Biology University of Latvia
LE	Krievijas Zinātņu Akadēmijas V.K.Komarova Botānikas institūta herbārijs Herbarium of V.K.Komarov Institute of Botany Russia Academy of Sciences
LLU	Latvijas Lauksaimniecības Universitātes herbārijs Herbarium of Latvian University of Agriculture
LM	Igaunijas Dabas muzeja herbārijs Herbarium of Estonian Museum of Nature
PP	Latvijas Valsts augu aizsardzības centra herbārijs Herbarium of Latvian State Centre of Plants Protection
RAS	Alfrēda Rasiņa herbārijs Herbarium of Alfrēds Rasiņš
RIG	Latvijas Universitātes herbārijs Herbarium of Latvian University

SVR Slīteres Valsts rezervāta herbārijs
Herbarium of Slītere State Reserve

TAA Igaunijas Lauksaimniecības Universitātes Botānikas un Zooloģijas institūta herbārijs
Herbarium of Institute of Botany and Zoology of Estonian University of Agriculture

TU Tartu Universitātes herbārijs
Herbarium of Tartu University

Fl.Ex.Liv.Est.Curl.
A.Bunge. Flora Exsiccata Livland, Estland, Curland

SUGU APRAKSTI

DESCRIPTION OF SPECIES

CATEGORY 0. KATEGORIJA

izzudušās sugas

extinct species

Augi *Plants*

0. kategorija **Paparžaugi**

Lodaugļu pilulārija *Pilularia globulifera* L.

Marsileaceae - Marsileju dzimta

Statuss. Izzudusi suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Dānijas, Polijas, Somijas, Šl.-Holšt. un Zviedrijas Apdraudēto sugu sarakstā.
Sugas apraksts. Heterospora paparde. Daudzgadīgs lakstaugs ar tievu, ložņājošu 5-20 cm garu, zarotu sakneni. No sakneņa mezglu vietās izaug pavedienveidīgas, gaiši zaļas, līdz 10 cm garas lapas; juvenilās lapas gliemežveidīgi ieritinātas. Lapu žāklēs atrodas lodveidīgi, 3-5 mm diametrā, dzeltenzaļi līdz brūni sporokarpiji. Sporokarpijos attīstās sori ar mikrosporangijiem un megasporangijiem. Sporas nogatavojas no jūlija līdz oktobrim.
Biotops. Upes paliene.
Areāls. Ziemeļeiropa, Viduseiropa, retāk Dienvideiropa, mēreni siltā un mērenā josla.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Atrasta divas reizes: Aiviekste (?, 1784 /1/), Daugavas krastā pie Rīgas augšpus dzelzceļa tilta (14/26, 1901, Hiir, TU). Latvijā sasniedz areāla austrumu robežu.
Skaita un izplatības izmaiņas. Kopš 20. gs. sākuma suga nav konstatēta.
Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995.
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Detalizēti izpētīt Aiviekstes ielejas floru.
Informācijas avoti. TU; 1. Fischer, 1784.
Sastādīja Zigrīda Eglīte.

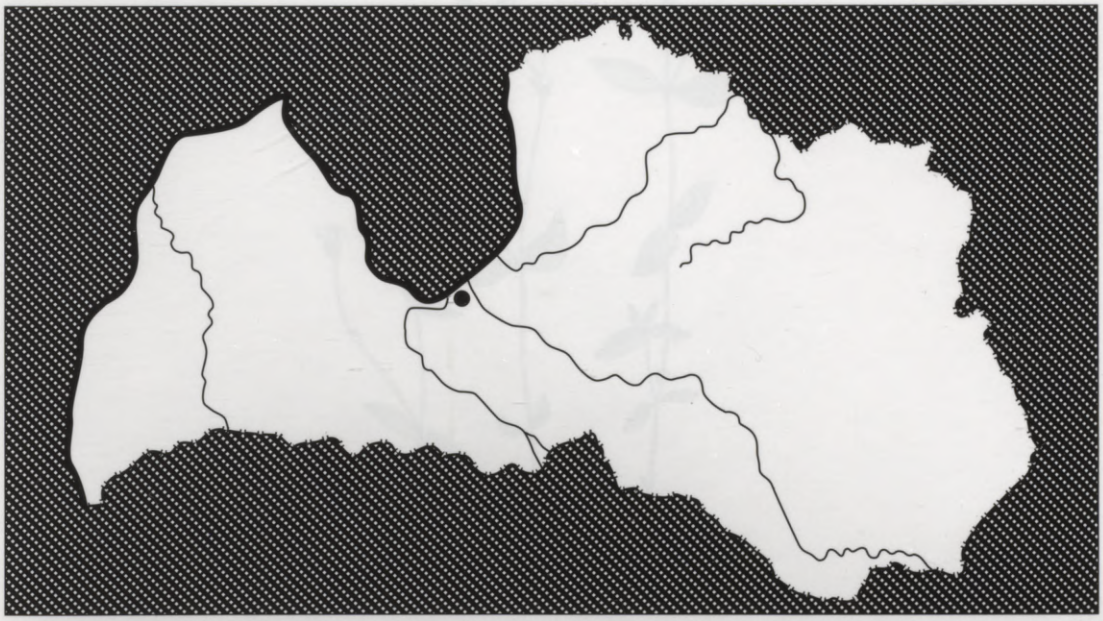

Status. An extinct species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Denmark, Finland, Poland, Sweden and Schleswig-Holstein.
Habitat. Unknown.
Area. In Northern Europe, Central Europe, more rarely in Southern Europe, in submeridional and temperate zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Found twice: Aiviekste (? 1784 /1/), above the railway bridge on the bank of the Daugava River near Rīga (14/26, 1901, Hiir, TU). In Latvia reaches the eastern boundary of its area.
Changes in number and distribution. Species has not been found since the beginning of the 20th century.
Existing protection. Included in the RDB of Latvia, 1995.
Suggestions for study and protection. The flora of the Aiviekste River valley should be studied in details.
Information sources. TU; 1. Fischer, 1784.
Compiled by Zigrida Eglīte.

0. kategorija **Sēklaugi**

Sānziedu mēringija *Moehringia lateriflora* (L.) Fenzl

Caryophyllaceae - Neļķu dzimta

Statuss. Iespējams, izzudusi suga. Ierakstīta Igaunijas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Zviedrijas Apdraudēto sugu sarakstā.
Sugas apraksts. 6-20 cm augsts daudzgadīgs lakstaugs. Stublājs vienkāršs vai zarots, ar matiņiem. Lapas eliptiskas līdz lancetiskas, ar 1-3 dzīslām, lapu mala ar matiņiem. Ziedi sīki, līdz 6 mm gari, pa vienam vai mazziedainās dihaziālās ziedkopās. Apziednis divkāršs. Vainaglapas 5, baltas, divreiz garākas par kauslapām. Zied maijā un jūnijā.
Biotops. Platlapju mežos Daugavas terases nogāzē.
Areāls. Cirkumpolāra suga; Eiropa, Āzija un Ziemeļamerika.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Līdz 1965. gadam bija zināma viena atradne - Daugavas ielejā, 1 km Kokneses virzienā no Rīterupītes ietekas Daugavā (18/37, 1936, Starcs, RIG). Latvijā sasniedz areāla rietumu robežu.
Skaita un izplatības izmaiņas. 1965. gadā atradne iznīcināta, ierīkojot Pļaviņu ūdenskrātuvi.
Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995.
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Detalizēti izpētīt Daugavas ielejas floru. Iespējams, ka sugas izplatības tendences rietumu virzienā saistītas ar Daugavas ieleju.
Informācijas avoti. RIG.
Sastādīja Ģertrūde Gavrilova.

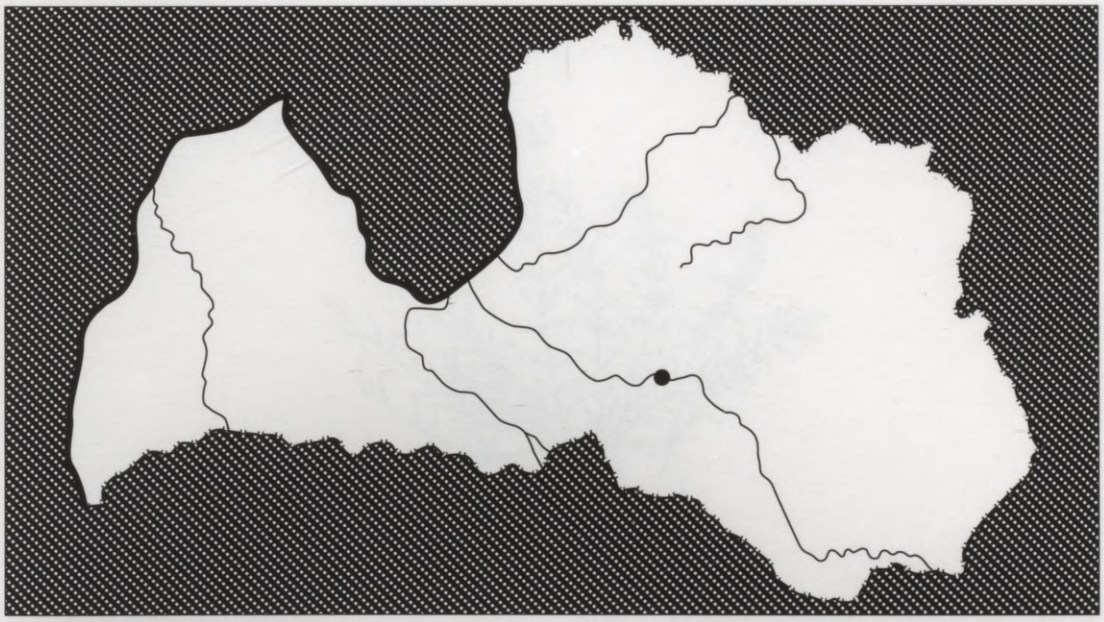

Status. Probably an extinct species. Included in the Red Data Book of Estonia and the Baltic Region; in the List of Thretened Species of Sweden.
Habitat. Broad-leaved forest on the slope of the Daugava River terrace.
Area. A circumpolar species; in Europe, Asia and North America.
Distribution and occurrence in Latvia. Until 1965 only one locality within the Daugava River valley 1 km towards Koknese of the mouth of the Rīterupīte River into the Daugava River was known (18/37, 1936, Starcs, RIG). In Latvia reaches the eastern boundary of its area.
Changes in number and distribution. The locality was destroyed during the establishment of the water reservoir at Pļaviņas in 1965.
Existing protection. Included in the RDB of Latvia, 1995.
Suggestions for study and protection. The flora of the Daugava River valley should be studied in details. Probably the distribution tendencies of the species towards north are related with the Daugava River valley.
Information sources. RIG.
Compiled by Ģertrūde Gavrilova.

Ūdeņu biezlapīte (ūdens tileja)

Crassula aquatica (L.) Schönland *[Tillaea aquatica* L.*]*

Crassulaceae - Biezlapju dzimta

Statuss. Iespējams, izzudusi suga. Ierakstīta Igaunijas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Dānijas, Norvēģijas, Polijas un Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.
Sugas apraksts. 2-5 cm garš lakstaugs. Stublājs pacils, mezglu vietās sakņojas. Lapas pretējas, 4-6 mm garas, lineāras, mazliet gaļīgas, plakanas, atstāvošas. Ziedi sīki, 1-1,5 mm gari, pa 1-2 lapu žāklēs, gandrīz sēdoši. Apziednis divkāršs. Vainaglapas 4, nedaudz garākas par kauslapām, baltas. Zied no jūlija līdz septembrim.
Biotops. Sekli ūdeņi, galvenokārt ar smilšainu pamatu, mitri upju un ezeru krasti.
Areāls. Cirkumpolāra suga ar disjunktīvu areālu; Eiropa, Āzija un Ziemeļamerika, no siltās līdz vēsajai joslai.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti: Tukuma apkārtne (14/19, 1849, Lehnert, RIG), Lielupes krasti Bulļos (13 /25, 1896) un Slokā (14/22, 1896, 1897), Mangaļsala (13/26, 1900), Unguru ezera krasts (9/34, 1909). Latvijā aug tuvu areāla austrumu robežai.
Skaita un izplatības izmaiņas. Pirmoreiz suga atrasta 1909. gadā Unguru ezerā.
Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995.
Priekšlikumi aizsardzībai un pētniecībai. Pārbaudīt atradnes, noskaidrot sugas samazināšanās vai izzušanas cēloņus.
Informācijas avoti. RIG.
Sastādīja Ģertrūde Gavrilova.

Status. Probably an extinct species. Included in the Red Data Books of Estonia and the Baltic Region; in the Lists of Thretened Species of Denmark, Norway, Poland and Schleswig-Holstein.
Habitat. Shallow waters, mainly with sandy ground, humid river banks and lake shores.
Area. A circumpolar species with discontinuous area, in Europe, Asia and North America, from meridional to boreal zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Very rare; in the Tukums vicinity (14/19, 1849, Lehnert, RIG), the banks of the Lielupe River at Bulli (13 - 14/25, 1896) and Sloka (14/22, 1896, 1897) Mangaļsala (13/26, 1900), the shore of Lake Unguru (9/34, 1909). In Latvia the species is near the eastern boundary of its area.
Changes in number and distribution. The species was found for the last time in Lake Unguru in 1909.
Existing protection. Included in the RDB of Latvia, 1995.
Suggestions for study and protection. The localities should be verified, the reasons of diminishing or extinction of species should be cleared out.
Information sources. RIG.
Compiled by Ģertrūde Gavrilova.

Klinšu hornungija

Hornungia petraea (L.) Rchb. *[Hutchinsia petraea* (L.) R. Br.*]*

Cruciferae (Brassicaceae) - Krustziežu (kāpostu) dzimta

Statuss. Izzudusi suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā.
Sugas apraksts. Viengadīgs, 2-15 cm augsts lakstaugs. Stublājs stāvs vai pacils, tievs. Lapas pamīšas, mazas, plūksnaini dalītas, daļas otrādi olveidīgas vai lancetiskas, piezemes lapas rozetveidīgi satuvinātas. Ziedi mazi, ķekarā. Vainaglapas 4, baltas, apmēram 1 mm garas. Kauslapas 4. Pākstenītis ± horizontāli atstāvošs, ieapaļš līdz eliptisks, 2-2,5 mm garš, saspiests. Zied no aprīļa līdz jūnijam. Kalcifils augs.
Biotops. Nav zināms.
Areāls. Rietumeiropa, Viduseiropa, Dienvideiropa un Ziemeļāfrika, no siltās līdz mērenajai joslai.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Zināma tikai viena atradne - Tukuma apkārtne (? 14/19, g.n.z., Bienert, g.n.z., Lehnert, RIG). Atradne literatūrā pirmoreiz minēta 1895. gadā /1/. Latvijā sasniedz areāla austrumu robežu, tuvu ziemeļu robežai.
Skaita un izplatības izmaiņas. Kopš 19. gs. suga nav atrasta.
Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995.
Priekšlikumi aizsardzībai un pētniecībai. Detalizēti izpētīt Tukuma apkārtnes floru.
Informācijas avoti. LM; RIG; 1. Lehmann, 1895.
Sastādīja Irēna Fatare.

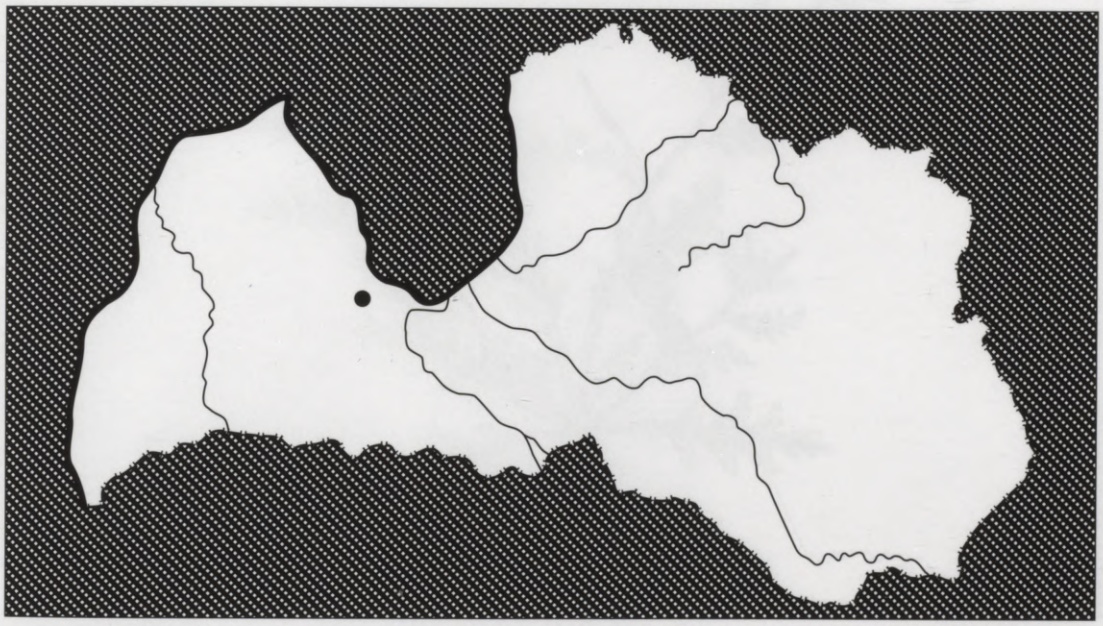

Status. An extinct species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region.
Habitat. Unknown.
Area. In Western Europe, Central Europe, Southern Europe and North Africa, from meridional to temperate zone.
Distribution and occurrence in Latvia. The only one locality within the Tukums vicinity is known (? 14/19, date unknown, Bienert, g.n.z., Lehnert, RIG). First time the locality was mentioned in literature in 1895 /1/. In Latvia reaches the eastern boundary of its area, near its northern boundary.
Changes in number and distribution. Species has not been found since the 19th century.
Existing protection. Included in the RDB of Latvia, 1995.
Suggestions for study and protection. The flora of the Tukums vicinity should be studied in details.
Information sources. LM, RIG; 1. Lehmann, 1895.
Compiled by Irēna Fatare.

0. kategorija **Sēklaugi**

Zemā žodzene

Sisymbrium supinum L. *[Braya supina* (L.) W.D.J. Koch*]*

Cruciferae (Brassicaceae) - Krustziežu (kāpostu) dzimta

Statuss. Izzudusi suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Eiropas Kopienas Apdraudēto sugu sarakstā.
Sugas apraksts. Viengadīgs lakstaugs. Stublāji vairāki, guloši vai pacili, 5-30 cm gari. Lapas plūksnaini dalītas, ar 2-5 daļu pāriem. Ziedi pa vienam lapu žāklēs, mazi. Vainaglapas baltas. Pākstenis īss, lineārs. Sēklas divās rindās. Zied jūlijā un augustā.
Biotops. Dolomīta atsegums.
Areāls. Eiropas ziemeļrietumu daļa un Viduseiropa, mēreni siltā un mērenā josla.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Līdz 1965. gadam bija zināma tikai viena atradne - Kaņiera ezera krasts pie Antiņciema (14/21, 1933, Mühlenbach /1/; 1937, 1938, RIG). Latvijā sasniedz areāla dienvidaustrumu robežu.
Skaita un izplatības izmaiņas. Atradne iznīcināta 1965. gadā, paceļot Kaņiera ezera ūdens līmeni.
Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995.
Priekšlikumi aizsardzībai un pētniecībai. Detalizēti izpētīt Kaņiera ezera apkārtnes floru.
Informācijas avoti. RIG; 1. Mühlenbach, 1985.
Sastādīja Irēna Fatare.

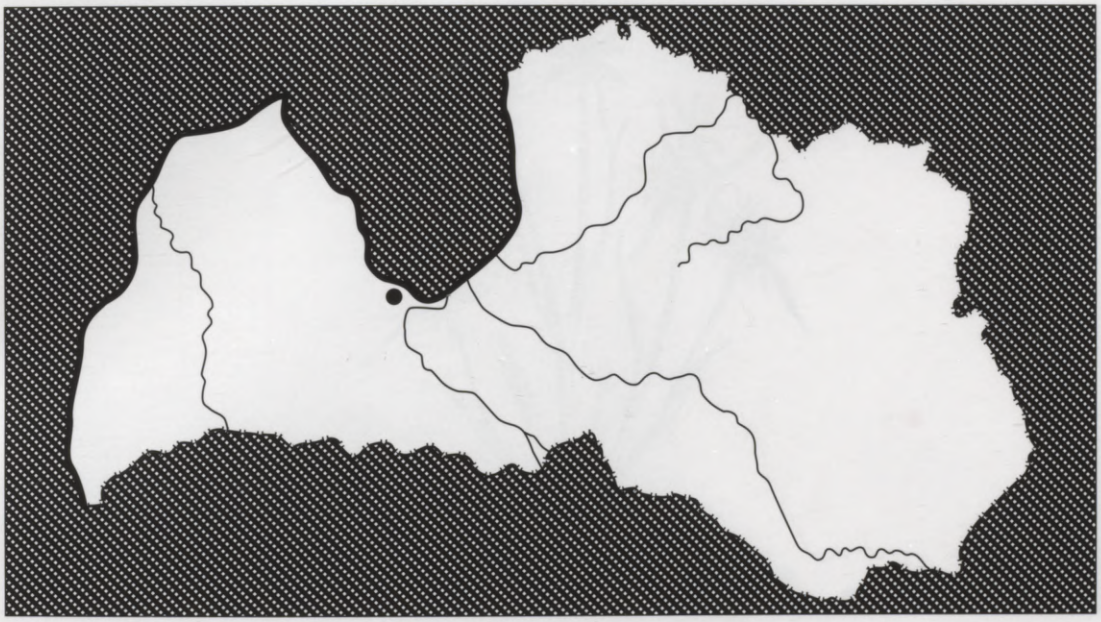

Status. An extinct species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region.
Habitat. Dolomite outcrop.
Area. In the north-western part of Europe and Central Europe, in submeridional and temperate zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Until 1965 the only one locality was known - the shore of Lake Kaņieris near Antiņciems (14/21, 1933, Muhlenbach /1/; 1937, 1938). In Latvia reaches the south-eastern boundary of its area.
Changes in number and distribution. The locality was destroyed in 1965 when uplifting the water level of Lake Kaņieris.
Existing protection. Included in the RDB of Latvia, 1995.
Suggestions for study and protection. The flora of the vicinity of Lake Kaņieris should be studied in details.
Information sources. RIG; 1. Mühlenbach, 1985.
Compiled by Irēna Fatare.

Dzeltenā pikre

Pycreus flavescens (L.) P.Beauv. ex Rchb. *[Cyperus flavescens* L.*]*

Cyperaceae - Grišļu dzimta

Statuss. Iespējams, izzudusi suga. Ierakstīta Lietuvas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Viengadīgs, 2-20 cm augsts lakstaugs. Stublāji stāvi, trīsšķautnaini. Lapas lineāras. Apakšējās ar iesārtām makstīm. Ziedi vārpiņās, divdzimumu. Irbulis ar 2 drīksnām. Vārpiņas iegarenas, saplacinātas, līdz 1,5 cm garas, brūnas, čemurveidīgā ziedkopā. Pie ziedkopas pamata 2-3 lineāras seglapas, kas garākas par ziedkopu. Auglis eliptisks vai otrādi olveidīgs, lēcveidīgi saplacināts. Zied jūlijā un augustā. Aug ceros nelielās grupās.

Biotops. Purvainas un palieņu pļavas, ezeru sēres, purvu malas.

Areāls. Eiropa, izņemot ziemeļdaļu, Āfrikas centrālā daļa, Ziemeļamerika, Dienvidamerikas austrumu daļa, no karstās līdz mērenajai joslai; Rietumāzijā un Dienvidāzijā disjunktīvi.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti: Rīgas apkārtne (14/26, 19. gs. - g.n.z., Heugel, RIG), Tēveņi (20/52, 1884), Asari (14/23, 1895), Melluži (14/23, 1895), Jelgava (18/23, 1895), Medumi (28/44, 19. gs. - g.n.z.), Ilgas (29/48, 19. gs. - g.n.z.). Latvijā sasniedz areāla ziemeļu robežu.

Skaita un izplatības izmaiņas. Kopš 19. gs. beigām suga nav atrasta.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Meduma ezeraine", "Silene".

Priekšlikumi aizsardzībai un pētniecībai. Pārbaudīt atradnes, detalizēti izpētīt to apkārtnes floru.

Informācijas avoti. RIG.

Sastādīja Zigrīda Eglīte.

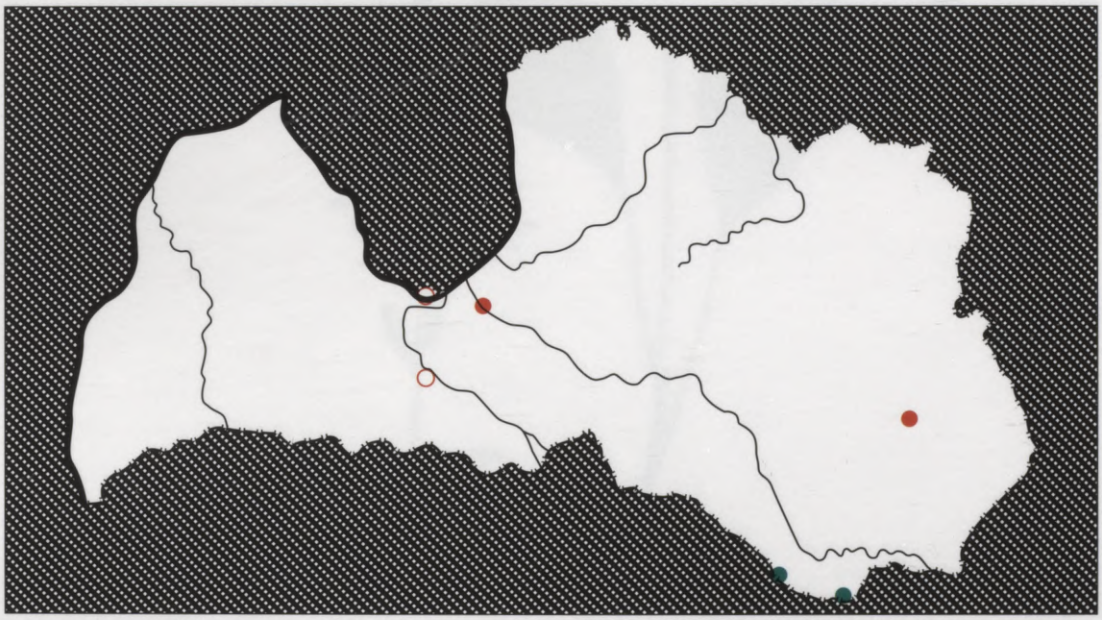

Status. Probably an extinct species. Included in the Red Data Books of Lithuania and the Baltic Region; in the List of Thretened Species of Schleswig-Holstein.
Habitat. Swamp and flood plain meadows, lake sands, mire margins.
Area. In Europe, except its northern part, in Central Africa, North America, the eastern part of South America, West and South Asia, from tropical to temperate zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Very rare: the Riga vicinity (14/26, the 19th century, date unknown, Heugel, RIG), Tēveņi (20/52, 1884), Asari (14/23, 1895), Melluži (14/23, 1895), Jelgava (18/23, 1895), Medumi (28/44, the 19th century, date unknown), Ilgas (29/48, 19th century, date unknown). In Latvia reaches the northern boundary of its area.
Changes in number and distribution. The species has not been found since the end of the 19th century.
Existing protection. Included in the RDB of Latvia, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Medumu ezeraine " , "Silene".
Suggestions for study and protection. The localities should be verified, the flora of their vicinities should be studied in details.
Information sources. RIG.
Compiled by Zigrīda Eglīte.

0. kategorija **Sēklaugi**

Ziemas svertija *Swertia perennis* L.

Gentianaceae - Genciānu dzimta

Statuss. Iespējams, izzudusi suga. Ierakstīta Baltkrievijas, Igaunijas, Lietuvas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Polijas un Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.
Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 15-50(60) cm augsts, dzeltenzaļš lakstaugs. Stublājs stāvs, kails, vienkāršs, nereti ar brūnu vai violetu nokrāsu. Lapas pretējas, veselas, 3-7 cm garas; apakšējās satuvinātas, eliptiskas līdz olveidīgas, ar gariem kātiem, vidējās un augšējās savstarpēji attālinātas, lancetiskas, sēdošas, pusskaujošas. Ziedi skarveidīgā ziedkopā. Apziednis aktinomorfs. Kauslapas un vainaglapas 5, pie pamata saaugušas. Vainags 1-1,5 cm garš, riteņveidīgs, zils līdz violets, ar tumšiem punktiem vai svītrām; pie katras vainaga daivas pamata 2 nektāriji ar bārkstveidīgu apmali. Putekšņlapas 5, divreiz garākas nekā sēklotne. Zied no jūnija līdz augustam.
Biotops. Nav zināms.
Areāls. Eiropa, Āzija un Rietumamerika, mēreni siltā un mērenā josla.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti: Tukums (14/19, 1852, /1/), Saldus (17/13, 1860), Līgciems (12/15, 20. gs. 30. gadi /2/), starp Vēgām un Paduri (13/9, 1955), Sigulda (12/32, 1959). Latvijā sasniedz areāla austrumu robežu.
Skaita un izplatības izmaiņas. Kopš 1959. gada suga Latvijā nav atrasta.
Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995.
Priekšlikumi aizsardzībai un pētniecībai. Detalizēti izpētīt Vēgu un Padures apkārtnes floru.
Informācijas avoti. HBN; 1. Wiedemann, Weber, 1852; 2. Mühlenbach, 1985.
Sastādīja Biruta Cepurīte.

Status. Probably an extinct species. Included in the Red Data Books of Belarus, Estonia, Lithuania and the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Poland and Schleswig-Holstein.
Habitat. Unknown.
Area. In Europe, Asia and West America, in submeridional and temperate zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Very rare: Tukums (14/19, 1852, /1/), Saldus (17/13, 1860), Līgciems (12/15, the 30's of the 20th century /2/), between Vēgas and Padure (13/9, 1955), Sigulda (12/32, 1959). In Latvia reaches the eastern boundary of its area.
Changes in number and distribution. The species has not been found in Latvia since 1959.
Existing protection. Included in the RDB of Latvia, 1995.
Suggestions for study and protection. The flora of the surroundings of Vēgas and Padure should be studied in details.
Information sources. HBA; 1. Wiedemann, Weber, 1852; 2. Mühlenbach, 1985.
Compiled by Biruta Cepurīte.

0. kategorija **Sēklaugi**

Ozollapu embotiņš *Teucrium chamaedrys* L.

Labiatae - Lūpziežu dzimta

Statuss. Izzudusi suga.
Sugas apraksts. 10-30 cm augsts puskrūms. Lapas krusteniski pretējas, veselas, 2-3 cm garas, iegarenas līdz iegareni olveidīgas, ar 1-7 mm gariem kātiem, mala rantaina līdz zobaina. Ziedi pa 3-6 neīstos mieturos, vairāk vai mazāk vienpusējā, skrajā, vārpveidīgā ziedkopā. Apziednis zigomorfs. Kauslapas 5, līdz pusei saaugušas. Vainaglapas 5, saaugušas. Vainags 10-13 mm garš, šķietami vienlūpains, purpura, reti balts. Skaldauglī 4 riekstiņi.
Biotops. Nav zināms.
Areāls. Eiropa un Rietumāzija, no siltās līdz mērenajai joslai.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Zināma tikai viena atradne - Kokneses pilskalns (18/37, 1846, Buhse, RIG). Latvijā sasniedz areāla ziemeļu robežu.
Skaita un izplatības izmaiņas. Kopš 1846. gada suga nav atrasta. Iespējams, atradne iznīcināta, ierīkojot Pļaviņu ūdenskrātuvi.
Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995.
Priekšlikumi aizsardzībai un pētniecībai. Detalizēti izpētīt Kokneses apkārtnes floru.
Informācijas avoti. RIG.
Sastādīja Biruta Cepurīte.

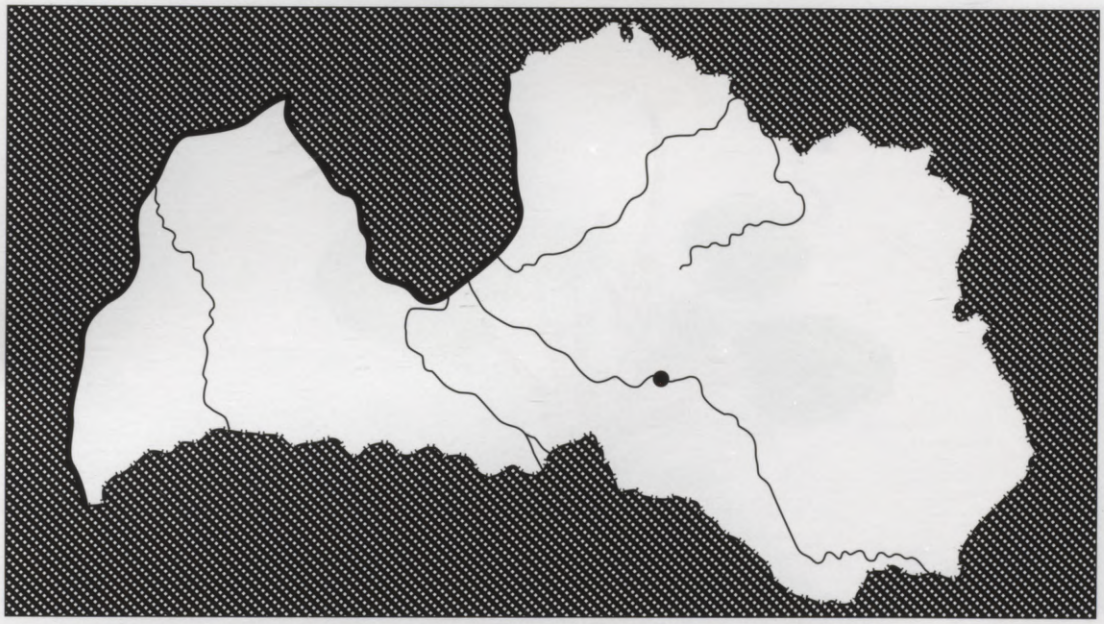

Status. An extinct species.
Habitat. Unknown.
Area. In Europe and West Asia, from meridional to temperate zone.
Distribution and occurrence in Latvia. The only one locality is known - the castle mount of Koknese (18/37, 1846, Buhse, RIG). In Latvia reaches the northern boundary of its area.
Changes in number and distribution. The species has not been found since 1846. Probably, the locality has been destroyed during the establishment of the water reservoir at Plavinas.
Existing protection. Included in the RDB of Latvia, 1995.
Suggestions for study and protection. The flora of the Koknese vicinity should be studied in details.
Information sources. RIG.
Compiled by Biruta Cepurite.

Vairogu palēpe *Nymphoides peltata* (S. G. Gmel.) Kuntze

Menyanthaceae - Puplakšu dzimta

Statuss. Izzudusi suga. Ierakstīta Baltkrievijas, Lietuvas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Polijas un Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.
Sugas apraksts. Daudzgadīgs, līdz 160 cm garš ūdensaugs, ar garu, ložņājošu sakneni. Lapas pamīšas, peldošas, ādainas, veselas, ieapaļas, pamats sirdsveidīgs, virspuse tumši zaļa, spīdīga, apakšpuse sārta vai violeta. Ziedi līdz 3 cm diametrā, pa 2-5 lapu žāklēs. Vainags piltuvveidīgs, spilgti dzeltens. Vainaglapas 5, līdz trešdaļai saaugušas, nesaaugušo daļu mala izrobota. Pogaļa olveidīga, parasti neatveras. Zied jūlijā un augustā.
Biotops. Ziemupes grīva, ūdensrožu josla.
Areāls. Eiropa un Āzija, no siltās līdz mērenajai joslai.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Līdz 1934. gadam bija zināma tikai viena atradne - Ziemupes grīva (17/2, 1886, Lackschewitz, RIG; konstatēta vairākkārt no 1898. līdz 1934. gadam). Latvijā aug tuvu areāla ziemeļu robežai.
Skaita un izplatības izmaiņas. Kopš 1934. gada suga nav atrasta, iespējams, ka tā izzudusi Ziemupes augšteces iztaisnošanas un tās apkārtnes meliorācijas rezultātā.
Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995.
Priekšlikumi aizsardzībai un pētniecībai. Detalizēti izpētīt Ziemupes floru.
Informācijas avoti. RIG.
Sastādīja Irēna Fatare.

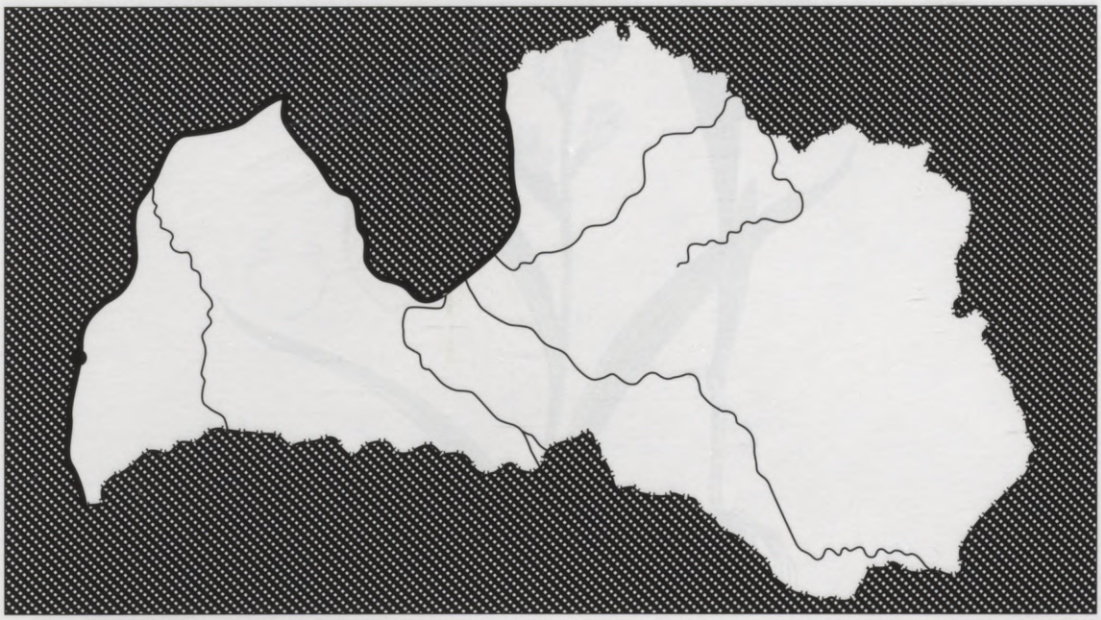

Status. An extinct species. Included in the Red Data Books of Belarus, Lithuania and the Baltic Region; in the List of Thretened Species of Schleswig-Holstein.
Habitat. The estuary of the Ziemupe River, zone of water lilies.
Area. In Europe and Asia, from meridional to temperate zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Until 1934 the only one locality was known - the estuary of the Ziemupe River (17/2, 1886, Lackschewitz, RIG; found repeatedly from 1898 to 1934). In Latvia the species is near the northern boundary of its area.
Changes in number and distribution. The species has not been found since 1934, probably, it has extinct during the straightening of the upper part of the Ziemupe River and melioration of its vicinity.
Existing protection. Included in the RDB of Latvia, 1995.
Suggestions for study and protection. The flora of the Ziemupe River should be studied in details.
Information sources. RIG.
Compiled by Irēna Fatare.

0. kategorija **Sēklaugi**

Garlapu cefalantēra *Cephalanthera longifolia* (L.) Fritsch

Orchidaceae - Orhideju dzimta

Statuss. Iespējams, izzudusi suga. Ierakstīta Baltkrievijas, Igaunijas, Lietuvas, bij. PSRS un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Dānijas, Polijas, Somijas un Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 15-45 cm augsts lakstaugs, ar īsu sakneni un garām piesaknēm. Lapas 6-9, 7-20 cm garas, lineāri lancetiskas. Ziedi 5-20 cm garā, skrajā vārpā. Apziednis vienkāršs, vainaglapveidīgs, balts. Lūpa 7-10 mm gara, divdaļīga, bez pieša. Zied maijā un jūnijā. Vairojas ar sēklām un veģetatīvi ar sakneņiem. Aug atsevišķi eksemplāri vai nelielas grupas. Kalcifils augs.

Biotops. Nav zināms.

Areāls. Eiropa, no siltās līdz mērenajai joslai; Rietumāzija, Ziemeļāfrika, Himalaji.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Zināma tikai viena atradne - Ilūkste (26/44, g.n.z. - iespējams, 19. gs. beigu daļa, Lehmann, RIG). Latvijā aug tuvu areāla ziemeļu robežai.

Skaita un izplatības izmaiņas. 20. gs. suga Latvijā nav atrasta.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995.

Priekšlikumi aizsardzībai un pētniecībai. Detalizēti izpētīt Ilūkstes apkārtnes floru.

Informācijas avoti. RIG.

Sastādija Biruta Cepurīte.

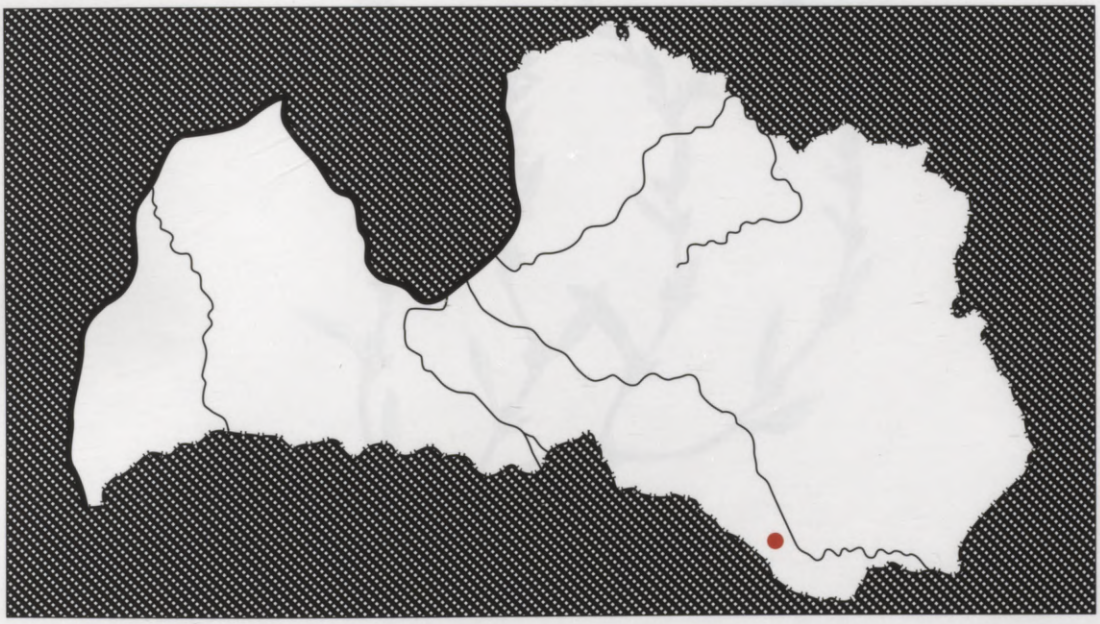

Status. Probably an extinct species. Included in the Red Data Books of Belarus, Estonia, Lithuania, the former USSR and the Baltic Region; in the Lists of Thretened Species of Denmark, Finland, Poland and Schleswig-Holstein.
Habitat. Unknown.
Area. In Europe, from meridional to temperate zone, in West Asia, North America and the Himalayas.
Distribution and occurrence in Latvia. The only one locality is known - Ilūkste (26/44, date unknown - probably the end of the 19th century, Lehmann, RIG). In Latvia the species is near the northern boundary of its area.
Changes in number and distribution. In the 20th century the species has not been found in Latvia.
Existing protection. Included in the RDB of Latvia, 1995.
Suggestions for study and protection. The flora of the Ilūkste vicinity should be studied in details.
Information sources. RIG.
Compiled by Biruta Cepurīte.

Asaugļu sūrene *Polygonum oxyspermum* C. A. Mey. et Bunge

Polygonaceae - Sūreņu dzimta

Statuss. Iespējams, izzudusi suga. Ierakstīta Igaunijas, Baltijas reģiona un Ziemeļvalstu Sarkanajā grāmatā; Dānijas, Somijas, Šl.-Holšt. un Zviedrijas Apdraudēto sugu sarakstā.
Sugas apraksts. 10-100 cm garš, viengadīgs vai divgadīgs lakstaugs. Stublājs gulošs, zarots. Turzītes īsas, plēvjainas, augšdaļā saplosītas. Lapas lancetiskas vai lineāri lancetiskas. Ziedi pa vienam vai vairāki lapām līdzīgu seglapu žāklēs. Apziednis vienkāršs, zalgans, ar purpursarkanu malu. Riekstiņš ievērojami garāks par apziedni. Zied no jūlija līdz septembrim. Litorāls augs.
Biotops. Jūras līča liedaga sanešu josla, nesaslēgtas kāpu lakstaugu sabiedrības mitrās vietās, piejūras pļavas.
Areāls. Latvija, Igaunija, Igaunijas salas, Norvēģijas, Zviedrijas un Somijas dienvidu daļa Baltijas jūras krastos.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti, tikai Rīgas līča austrumu krastā: Saulkrasti (10/29, 1903, Finn, Zinger, LE), Salacgrīva (4/28, konstatēta vairākkārt no 1950. līdz 1954. gadam), Ainaži (3/28, 1951), Vitrupe (6/28, 1951), Tūja (7/28, 1951), Dunte (8/29, 1951, 1954), Skulte (10/29, 1951). Pēc literatūras datiem sastopama arī Liepājā (19/2, Bickis, 1946)
Skaita un izplatības izmaiņas. Pēdējoreiz suga konstatēta 1954. gadā Salacgrīvas un Duntes jūrmalā. Samazināšanās iemesli nav pētīti.
Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995.
Priekšlikumi aizsardzībai un pētniecībai. Pārbaudīt atradnes. Detalizēti izpētīt Rīgas līča Vidzemes piekrastes floru.
Informācijas avoti. LE; RAS; RIG.
Sastādīja Ģertrūde Gavrilova.

Status. Probably an extinct species. Included in the Red Data Books of Estonia, the Baltic Region and the Nordic Countries; in the Lists of Thretened Species of Denmark, Finland, Sweden and Schleswig-Holstein.
Habitat. The gulf shore deposit zone, distinct dune communities of herbaceous plants in humid places, coastal meadows.
Area. In Latvia, Estonia, on the islands of Estonia, on the coast of the Baltic Sea in the northern parts of Norway, Sweden and Finland.
Distribution and occurrence in Latvia. Very rare: only on the eastern coast of the Gulf of Riga: Saulkrasti (10/29, 1903, Finn, Zinger, LE), Liepāja (19/2, 1946), Salacgrīva (4/28, found repeatedly from 1950 to 1954), Ainaži (3/28, 1951), Vitrupe (6/28, 1951), Tūja (7/28, 1951), Dunte (8/29, 1951, 1954), Skulte (10/29, 1951).
Changes in number and distribution. For the last time the species has been found in 1954 on the seaside of Salacgrīva and Dunte. The reasons for the decreasing has not been studied yet.
Existing protection. Included in the RDB of Latvia, 1995.
Suggestions for study and protection. The localities should be verified. The flora of the Vidzeme seashore at the Gulf of Riga should be studied in details.
Information sources. LE; RAS; RIG.
Compiled by Ģertrūde Gavrilova.

0. kategorija **Sēklaugi**

Ziemeļu kaulene *Rubus arcticus* L.

Rosaceae - Rožu dzimta

Statuss. Izzudusi suga. Ierakstīta Igaunijas, Lietuvas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā.
Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 10-30 cm augsts lakstaugs ar ložņājošu sakneni. Stublājs vienkāršs, ar 2-6 lapām. Lapas pamīšas, ar pielapēm, staraini trīskārtdalītas vai trīslapiņu saliktas, vidējā lapiņa rombiska. Ziedi samērā lieli, pa 1-3 stublāja galā. Kauslapas 5-7, atstāvošas. Vainaglapas 5-7, rozā. Kauleņu kopauglis sarkans. Zied maijā un jūnijā.
Biotops. Neliels purvs mežā /1/.
Areāls. Ziemeļeiropa, Sibīrija un Amerikas ziemeļrietumu daļa, no mērenās līdz aukstajai joslai.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Līdz 1918. gadam bija zināma tikai viena atradne - Valkas raj. pie Zīles (5/42, g.n.z., Gaučs /1/). Suga minētajā atradnē novērota astoņus gadus, pēdējoreiz - 1918. gadā /1/. Latvijā aug tuvu areāla dienvidrietumu robežai.
Skaita un izplatības izmaiņas. Kopš 1918. gada suga nav atrasta. 1938. gadā konstatēts, ka purvs, kurā suga atrasta, ir blīvi aizaudzis ar priedēm, kas, acīmredzot, ir sugas izzušanas iemesls /1/.
Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995.
Priekšlikumi aizsardzībai un petniecībai. Detalizēti izpētīt Viduslatvijas ziemeļdaļas floru.
Informācijas avoti. 1. Villerts, 1939.
Sastādīja Irēna Fatare.

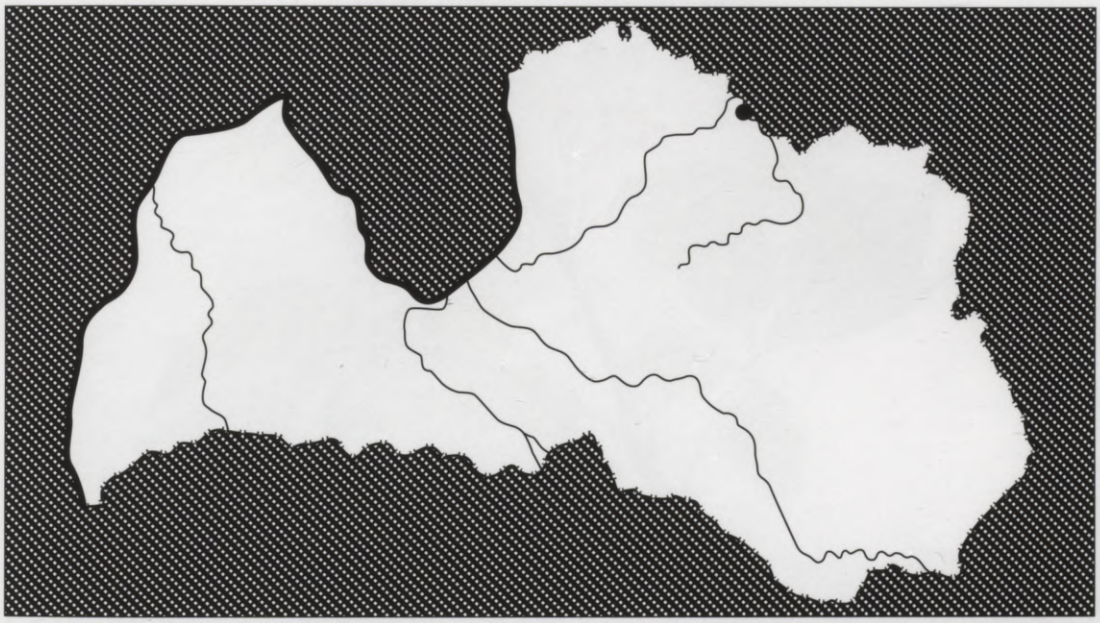

Status. An extinct species. Included in the Red Data Books of Estonia, Lithuania and the Baltic Region.
Habitat. A small mire in the middle of the forest /1/.
Area. In Northern Europe, Siberia and in the north-western part of America, from temperate to arctic zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Until 1918 the only one locality was known - Valka district near Zīle (5/42, date unknown, Gaučs /1/). The species has been observed in this locality for eight years, the last record in 1918 /1/. In Latvia the species is near the south-western boundary of its area.
Changes in number and distribution. The species has not been found since 1918. In 1938 it has been stated that the small mire where species has been located is densely overgrown with pine-trees, obviously led to the extinction of species.
Existing protection. Included in the RDB of Latvia, 1995.
Suggestions for study and protection. The flora of the northern part of Central Latvia should be studied in details.
Information sources. 1. Villerts, 1939.
Compiled by Irēna Fatare.

Krokainā cūcene (vēdekļa cūcene) *Rubus plicatus* Weihe et Nees

Rosaceae - Rožu dzimta

Statuss. Iespējams, izzudusi suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā.
Sugas apraksts. 0,5-1,5 m augsts krūms. Dzinumi šķautnaini, ar spēcīgiem, taisniem dzeloņiem. Lapas pamīšas, ar pielapēm, saliktas. Lapiņas 3-7, olveidīgas. Ziedi samerā lieli, vairogveidīgos ķekaros. Kauslapas 5. Vainaglapas 5, baltas vai sārtas, atstāvošas. Kauleņu kopauglis puslodveidīgs, melns, spīdīgs, ar 20-30 kauleņiem. Zied jūnijā un jūlijā.
Biotops. Meža ceļa mala.
Areāls. Eiropas ziemeļrietumu daļa, Viduseiropa un Eiropas dienvidaustrumu daļa, mēreni siltā un mērenā josla.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Zināma tikai viena atradne - Rucavas apkārtnē starp Kalnišķiem un Pešuciemu (? 23/2, 1909, Lackschewitz, RIG). Latvijā sasniedz areāla austrumu robežu, tuvu ziemeļu robežai.
Skaita un izplatības izmaiņas. Kopš 1909. gada suga nav atrasta.
Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995.
Priekšlikumi aizsardzībai un pētniecībai. Detalizēti izpētīt Rucavas apkārtnes floru.
Informācijas avoti. RIG.
Sastādīja Irēna Fatare.

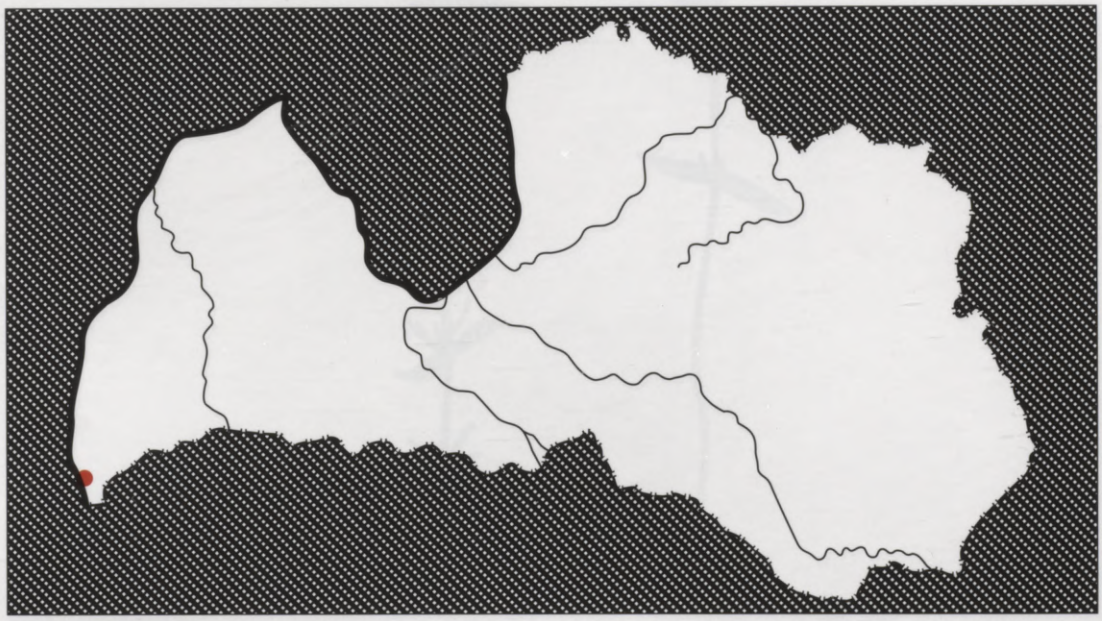

Status. Probably an extinct species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region.
Habitat. Forest road side.
Area. In the north-western part of Europe, Central Europe and south-eastern part of Europe, in submeridional and temperate zone.
Distribution and occurrence in Latvia. The only one locality is known: within the Rucava vicinity between Kalniški and Pešuciems (? 23/2, 1909, Lackschewitz, RIG). In Latvia reaches the eastern boundary of its area near its northern boundary.
Changes in number and distribution. The species has not been found since 1909.
Existing protection. Included in the RDB of Latvia, 1995.
Suggestions for study and protection. The flora of the Rucava vicinity should be studied in details.
Information sources. RIG.
Compiled by Irēna Fatare.

0. kategorija **Sēklaugi**

Jūrmalas sārtžibulītis *Odontites litoralis* (Fr.) Fr.

Scrophulariaceae - Cūknātru dzimta

Statuss. Iespējams, izzudusi suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā.
Sugas apraksts. 8-20 cm augsts, viengadīgs, pusparazītisks lakstaugs. Stublājs vienkāršs, ar 4-6 posmiem. Lapas pretējas, olveidīgi lancetiskas vai plati lancetiskas, nedaudz gaļīgas, 1,5-2 reizes īsākas par posmiem. Kauss zvanveidīgs, kauslapas 4, līdz pusei saaugušas, nesaaugušās daļas trīsstūrainas, strupas. Vainags divlūpains, saaudzis no 5 vainaglapām, purpurrozā, reti balts. Ziedi ķekarveidīgā vai vārpveidīgā ziedkopā. Pogaļa, 1,5-2 reizes garāka par kausu. Zied jūnijā un jūlijā.
Biotops. Jūrmalas pļavas.
Areāls. Eiropa, galvenokārt Baltijas un Ziemeļjūras krasti, mērenā, nedaudz vēsā josla.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti: Daugavgrīva (13/26, 1899, Kupffer, RIG), Liepājas apkārtne (20/2, 1920).
Skaita un izplatības izmaiņas. Kopš 1920. gada suga nav atrasta.
Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995.
Priekšlikumi aizsardzībai un pētniecībai. Pārbaudīt atradnes. Izpētīt jūrmalas pļavu floru.
Informācijas avoti. RIG.
Sastādīja Ivars Kabucis.

Status. Probably an extinct species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region.
Habitat. Coastal meadows.
Area. In Europe, mainly on the coasts of the Baltic and the North Seas, in temperate and a little in boreal zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Very rare: Daugavgrīva (13/26, 1899, Kupffer, RIG), the Liepāja vicinity (20/2, 1920).
Changes in number and distribution. The species has not been found since 1920.
Existing protection. Included in the RDB of Latvia, 1995.
Suggestions for study and protection. The localities should be verified. The flora of the coastal meadows should be studied.
Information sources. RIG.
Compiled by Ivars Kabucis.

Pušķainā jāņeglīte

Pedicularis kaufmannii Pinzger *[P. comosa* auct.*]*

Scrophulariaceae - Cūknātru dzimta

Statuss. Iespējams, izzudusi suga. Ierakstīta Baltkrievijas, Lietuvas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā.
Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 40-70 cm augsts lakstaugs. Stublājs stāvs, vienkāršs. Lapas pamīšas, divkārt plūksnaini šķeltas līdz dalītas, stublāja lejasdaļā satuvinātas. Apakšējās lapas ar garu kātu, augšējās sēdošas, pakāpeniski pāriet trīsstaraini šķeltās seglapās. Apziednis divkāršs. Vainags divlūpains, gaiši dzeltens. Ziedi pa vienam seglapu žāklēs, blīvā, vārpveidīgā ziedkopā. Pogaļa iegareni olveidīga. Zied maijā un jūnijā. Aug nelielās grupās vai atsevišķi eksemplāri. Pusparazīts.
Biotops. Meža lauces, mežmalas.
Areāls. Eiropas dienvidaustrumu daļa, Sibīrijas dienvidrietumu daļa, mēreni siltā un mērenā josla.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti: starp Koknesi un Rīteriem (18/37, 1822, Bray Comte L.de /1/, konstatēta varākkārt no 1847. līdz 1961. gadam), Grobiņa (19/3, 1901), Rīga (? 1958). Latvijā sasniedz areāla rietumu robežu.
Skaita un izplatības izmaiņas. Pēdējo 35 gadu laikā suga nav atrasta. Atradne starp Koknesi un Rītergravu iznīcināta 1965. gadā, ierīkojot Pļaviņu ūdenskrātuvi.
Līdzšinējā aizsardzība. LMPL, 1977. Ierakstīta LSG, 1980.
Priekšlikumi aizsardzībai un pētniecībai. Detalizēti izpētīt sugas izplatību Daugavas ielejas vidusteces posmā, it īpaši Kokneses apkārtnē.
Informācijas avoti. LATV; RIG; 1. Bray, 1822.
Sastādīja Laima Tabaka.

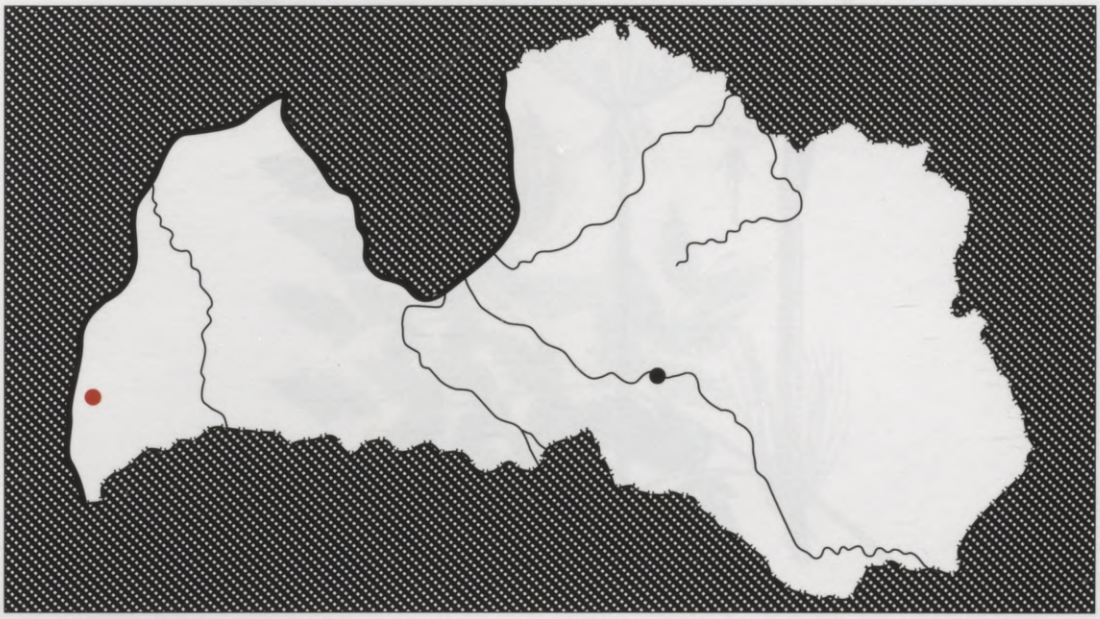

Status. Probably an extinct species. Included in the Red Data Books of Belarus, Lithuania and the Baltic Region.

Habitat. Glades, forest margins.

Area. In the south-eastern part of Europe, Siberia, in temperate and submeridional zone.

Distribution and occurrence in Latvia. Very rare: between Koknese and Rītergrava (18/37, 1822, Bray Comte L. de, /1/, 1847-1961), Grobiņa (19/3, 1901), Rīga (?, 1958). In Latvia reaches the western boundary of its area.

Changes in number and distribution. In the past 35 years the species has not been found. The locality between Koknese and Rītergrava has been destroyed during the establishment of the water reservoir at Pļaviņas in 1965. The locality within Grobiņa has a sinantropic feature and it has perished a long time ago.

Existing protection. Included in the RDB of Latvia, 1995.

Suggestions for study and protection. The distribution of this species along the middle part of the Daugava River valley, especially within the Koknese vicinity, should be studied in details.

Information sources. LATV; RIG; 1. Bray, 1822.

Compiled by Laima Tabaka.

Briežu rūgtdille *Peucedanum cervaria* (L.) Lapeyr.

Umbelliferae (Apiaceae) - Čemurziežu (seleriju) dzimta

Statuss. Izzudusi suga. Ierakstīta Baltkrievijas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā.
Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 30-100 cm augsts lakstaugs. Lapas galvenokārt stublāja lejasdaļā, ādainas, divkārt- līdz trīskārtplūksnaini dalītas, pēdējās pakāpes daļas lielas, olveidīgi lancetiskas, mala zāģzobaina. Ziedi mazi, vainaglapas baltas. Skaldauglis eliptisks, ar spārniem. Zied jūlijā un augustā.
Biotops. Mežs (iespējams, agrāk bijis parks) Daugavas ielejas terases nogāzē.
Areāls. Dienvideiropa, Viduseiropa un Ziemeļāfrika, no siltās līdz mērenajai joslai.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Līdz 1965. gadam bija zināma tikai viena atradne - Koknese (18/37, 1901, Kupffer, RIG; 1906, 1913, 1926). Latvijā sasniedz areāla ziemeļu robežu.
Skaita un izplatības izmaiņas. Atradne 1965. gadā iznīcināta, ierīkojot Pļaviņu ūdenskrātuvi.
Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995.
Priekšlikumi aizsardzībai un pētniecībai. Detalizēti izpētīt Koknese apkārtnes floru.
Informācijas avoti. RIG.
Sastādīja Irēna Fatare.

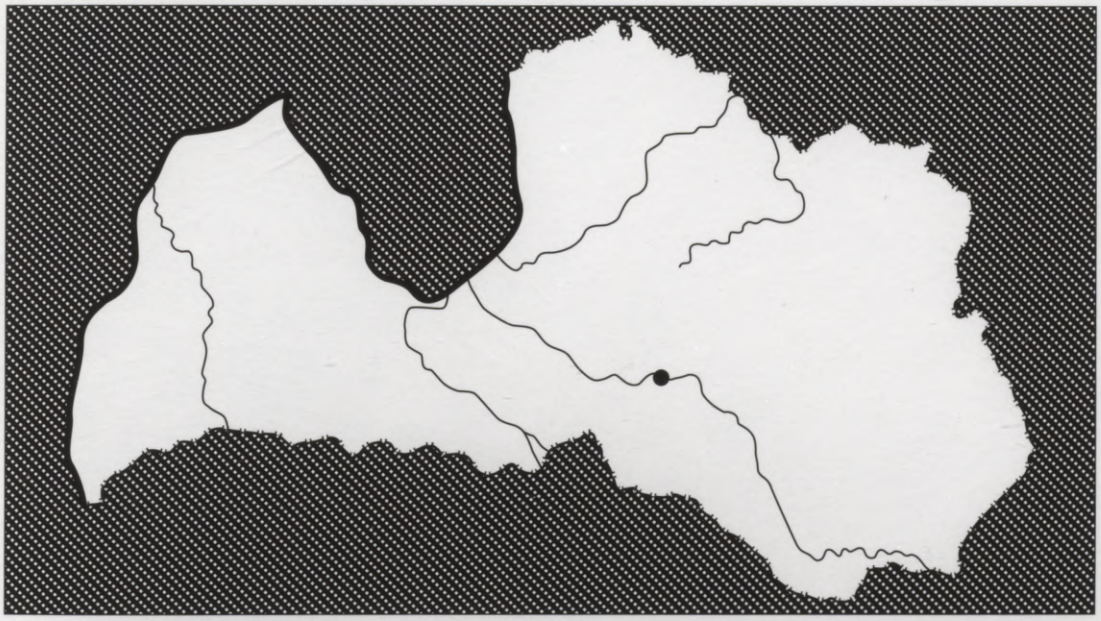

Status. An extinct species. Included in the Red Data Books of Belarus and the Baltic Region.
Habitat. Forest (probably the former park) on the slope of the Daugava River valley.
Area. Southern Europe, Central Europe and North Africa, from meridional to temperate zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Until 1965 the only one locality was known - Koknese (18/37, 1901, Kupffer, RIG; 1906, 1913, 1926). In Latvia reaches the northern boundary of its area.
Changes in number and distribution. The locality was destroyed during the establishment of the water reservoir at Pļaviņas in 1965.
Existing protection. Included in the RDB of Latvia, 1995.
Suggestions for study. The flora of the Koknese vicinity should be studied in details.
Information sources. RIG;
Compiled by Irēna Fatare.

CATEGORY 1. KATEGORIJA

izzūdošās sugas

endangered species

Augi *Plants*

1. kategorija **Paparžaugi**

Mūru sīkpaparde *Asplenium ruta-muraria* L.

Aspleniaceae - Sīkpaparžu dzimta

Statuss. Izzūdoša suga. Ierakstīta Baltkrievijas, Igaunijas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Dānijas, Somijas un Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.
Sugas apraksts. Daudzgadīgs, ziemzaļš, izospors lakstaugs. Lapas pušķī, 2-16 cm garas, divkārt līdz trīskārt plūksnaini dalītas, zilganzaļas. Otrās un trešās pakāpes daļas otrādi olveidīgas, iegareni lancetiskas, vēdekļveidīgas vai rombiskas, gals strupi izrobots. Sori lapas apakšpusē, gar dzīslām, lineāri, klāti ar plīvuru. Sporas nogatavojas jūlijā un augustā. Kalcifils augs. Aug atsevišķi eksemplāri, vai nelielās grupās.
Biotops. Dolomīta un smilšakmens atsegumi upju krastos, laukakmeņu žogi.
Areāls. Eiropa, Āzija, Ziemeļāfrika un Ziemeļamerika, no siltās līdz aukstajai joslai.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Reti, galvenokārt Daugavas un Lielupes krastos. Suga minēta Abavas, Gaujas, Daugavas, Ventas, Iecavas, Lielupes un Salacas ielejā, nenorādot konkrētas atradnes /1/. Iespējams, daļa no tām attiecas uz jau kartē atzīmētajām atradnēm. Pirmoreiz suga konstatēta 1850. gadā pie Kokneses (18/37, Heugel, RIG).
Skaita un izplatības izmaiņas. Daudzas atradnes Daugavas krastos iznīcinātas 1965. gadā, ierīkojot Pļaviņu ūdenskrātuvi.
Līdzšinējā aizsardzība. LMPL, 1977, 1987. Ierakstīta LSG, 1980. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Gaujas nacionālais parks", "Dolomītu atsegums pie Jumpravas".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.
Informācijas avoti. AB; DPU; LATV; LLU; RAS; RIG; 1. Абеле, 1980.
Sastādīja Zigrīda Eglīte.

Status. An endangered species. Included in the Red Data Books of Belarus, Estonia and the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Denmark, Finland and Schleswig-Holstein.
Habitat. Dolomite and sandstone outcrops on the river banks, on rubble fences.
Area. Europe, Asia, North Africa and North America, from meridional to arctic zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Rare, mainly on the banks of the Daugava and the Lielupe Rivers. The species, without the locality indication, has been recorded in the valleys of the rivers - the Abava, the Gauja, the Daugava, the Venta the Iecava, the Lielupe and the Salaca /1/. Probably a part of them refers to the localities have been already fixed in a map. For the first time the species was found at Koknese in 1850 (18/37, Heugel, RIG).
Changes in number and distribution. Many localities on the banks of the Daugava River were destroyed during the construction of the water reservoir at Pļaviņas in 1965.
Existing protection. LMPL, 1977, 1987. Included in the LTV RDB, 1980. Recorded in the protected nature areas: "Gaujas nacionālais parks", "Dolomītu atsegums pie Jumpravas".
Suggestions for study and protection. Verify and map the localities; study the dynamics of coenopopulations; work out the protection regime for the species.
Information sources. AB; DPU; LATV; LLU; RAS; RIG; 1. Абеле, 1980.
Compiled by Zigrīda Eglīte.

Plūksnu sīkpaparde (plūksnainā sīkpaparde)

Asplenium trichomanes L.

Aspleniaceae - Sīkpaparžu dzimta

Statuss. Izzūdoša suga. Ierakstīta Lietuvas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Dānijas un Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, ziemzaļš, izospors lakstaugs. Lapas pamīšas, pušķī, plūksnaini dalītas, 8-25 cm garas, tumši zaļas; lapas daļas olveidīgas vai ieapaļas, mala rantaina. Sori lapas apakšpusē, iegareni, klāti ar plīvuru. Sporas nogatavojas no jūlija līdz septembrim. Aug atsevišķi eksemplāri.

Biotops. Dolomīta un smilšakmens atsegumi upju krastos, laukakmeņu žogi.

Areāls. Eiropa, Dienvidāzija un Ziemeļamerikas dienvidu daļa, no mēreni siltās līdz vēsajai joslai.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Reti, Piejūras zemienē, Rietumlatvijas austrumu daļā, Viduslatvijas un Austrumlatvijas dienvidu daļā: Slīteres Zilie kalni (6/12, 1872 /2/), Irlava (15/17, 1888, 1894), Daugavas ieleja (18/36, 18/37, 18/38, 18/39, 19/38, zināma kopš 1894. gada), Kandava (13/16, 1895, 1898), Jersika (22/43, 1895), Gaujas ieleja (9/37, 1923), Ziedoņi (21/26, zināma kopš 1924. gada), Smārde (14/20, 1942, 1989), Ventas ieleja (20/10, 1957). Suga minēta Abavas, Gaujas, Daugavas, Ventas, Lielupes un Salacas ielejā, nenorādot konkrētas atradnes /1/. Iespējams, ka daļa no tām attiecas uz jau citētajām un kartē atzīmētajām atradnēm. Latvijā aug tuvu areāla Eiropas daļas austrumu robežai.

Skaita un izplatības izmaiņas. Daudzas atradnes Daugavas krastos iznīcinātas 1965. gadā, ierīkojot Pļaviņu ūdenskrātuvi.

Līdzšinējā aizsardzība. LMPL, 1977, 1987. Ierakstīta LSG, 1980. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Slītere", "Gaujas nacionālais parks".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu. Noteikt aizsardzības statusu atradnēm, kas atrodas ārpus aizsargājamām dabas teritorijām, īpaši dolomītu atsegumam pie Ziedoņiem.

Informācijas avoti. LATV; LLU; RAS; RIG; 1. Расиньш, 1978; 2. Willkomm, 1872.

Sastādīja Zigrīda Eglīte.

Status. An endangered species. Included in the Red Data Books of Lithuania and the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Denmark and Schleswig-Holstein.
Habitat. Dolomite and sandstone outcrops on the river banks, rubble fences.
Area. Europe South Asia and the Southern part of North America, from submeridional to boreal zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Rare, in the Coastal Lowland, in the eastern part of West Latvia, in the sauthern part of Central and East Latvia: Sliteres Zilie kalni (6/12, 1872 /2/), Irlava (15/17, 1888, 1894), Daugavas River Valley (18/36, 18/37, 18/38, 18/39, 19/38, known since 1894), Kandava (13/16, 1895, 1898), Jersika (22/43, 1895), the Gauja River Valley (9/37, 1923), Ziedoņi (21/26, known since 1924), Smārde (14/20, 1942, 1989), the Venta River Valley (20/10, 1957) the species, without the locality indication, has been recorded in the valleys of the rivers - the Abava, the Gauja, the Daugava, the Venta, the Lielupe and the Salaca /1/. Probably a part of them refers to the localities have been already fixed in a map. In Latvia grows close to the eastern boundary of its Europaen area.
Changes in number and distribution. Many localities on the banks of the Daugava River were destroyed during the construction of the water reservoir at Pļaviņas in 1965.
Existing protection. LMPL, 1977, 1987. Included in the LTV RDB, 1980. Recorded in the protected nature areas: "Slītere", "Gaujas nacionālais parks".
Suggestions for study and protection. Verify and map the localities; study the dynamics of coenopopulations; work out the protection regime for the species. To establish the protection regime for the localities out of the protected nature areas, especially for the dolomite outcrop at Ziedoņi.
Information sources. LATV; LLU; RAS; RIG; 1. Расиньш, 1978; 2. Willkomm, 1872.
Compiled by Zigrīda Eglīte.

Vārpu ēnpaparde (vārpainā ēnpaparde)

Blechnum spicant (L.) Roth

Blechnaceae - Ēnpaparžu dzimta

Statuss. Izzūdoša suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Somijas un Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 15-45 cm augsts, izospors lakstaugs. Lapas pušķveidīgā rozetē, plūksnaini dalītas, tumši zaļas, dimorfas. Sterilās lapas ziemzaļas, fertilās - vasarzaļas. Sori fertilo lapu apakšpusē, lineāri, segti ar plīvuru. Sporas nogatavojas no jūnija līdz septembrim. Aug atsevišķi eksemplāri.

Biotops. Priežu, platlapju-egļu meži, grāvmalas.

Areāls. Eiropa, izņemot austrumu daļu, Āzija, galvenokārt Tālie austrumi, Ziemeļamerikas Klusā okeāna piekraste, no siltās līdz vēsajai joslai.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti, Piejūras zemienē, Rietumlatvijā un Viduslatvijā: Kabiles apkārtne (14/12, 1900, Büttner, RIG, 1911), Gaviezes dzelzceļa stacijas apkārtne (20/4, 1908, 1909), Brenguļu apkārtne (7/38, 1931), Rinda (7/9, 1955), Jaunciema apkārtne (Rīga) (13/27, 1984). Latvijā sasniedz areāla austrumu robežu.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. LMPL, 1977, 1987. Ierakstīta LSG, 1980.

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.

Informācijas avoti. AB; LATV; RIG.

Sastādīja Zigrīda Eglīte.

Status. An endangered species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Finland and Schleswig-Holstein.
Habitat. Pine, broad-leaved-spruce forests, banks of ditches.
Area. Europe, except the eastern part, Asia, mainly in the Far East and along the coast of the Pacific Ocean in North America, from meridional to boreal zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Very rare, in the Coastal Lowland, in West and Central Latvia: the vicinity of Kabile (14/12, 1900, Büttner, RIG, 1911), the vicinity of the railway station Gavieze (20/4, 1908, 1909), the vicinity of Brenguļi (7/38, 1931), Rinda (7/9, 1955), the vicinity of Jaunciems (Rīga) (13/27, 1984) In Latvia reaches the eastern boundary of its area.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. LMPL, 1977, 1987. Included in the LTV RDB, 1980.
Suggestions for study and protection. Verify and map the localities; study the dynamics of coenopopulation; work out the protection plan for the species. To establish the protection regime for the vicinity of Jaunciems
Information sources. AB; LATV; RIG.
Compiled by Zigrīda Eglīte.

Daivainā cietpaparde

Polystichum aculeatum (L.) Roth *[P. lobatum* (Huds.) Bastard*]*

Dryopteridaceae - Ozolpaparžu dzimta

Statuss. Izzūdoša suga. Ierakstīta Lietuvas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Dānijas, Somijas, Zviedrijas un Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu srakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, ziemzaļš, 60-120 cm augsts, izospors lakstaugs. Lapas piltuvveidīgā rozetē, stīvas, zaļas vai pelēkzaļas, ar metālisku spīdumu. Lapas divkārt plūksnaini dalītas, apakšpuse ar skrajiem, brūniem, lineāriem plēkšņmatiņiem; kāts īss, ar brūniem, lancetiskiem plēkšņmatiņiem. Lapas daļu malas dzeloņaini zāģzobainas. Sori lapas apakšpusē, augšdaļā, apaļi, segti ar plīvuru. Sporas nogatavojas no jūlija līdz septembrim. Aug atsevišķi eksemplāri vai nelielās grupās.

Biotops. Ēnaini platlapju, platlapju-skujkoku un šaurlapju meži (galvenokārt gārša).

Areāls. Eiropa, Dienvidāzija un Austrumāzija, no siltās līdz aukstajai joslai.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti, zināmas trīs atradnes: Slīteres Zilie kalni (6/12, 1872 /1/, konstatēta vairākkārt kopš 1872. gada), Rudbārži (18/9, 1908), Sabiles apkārtne Abavas ielejā (13/14, 1979). Latvijā sasniedz areāla Eiropas daļas ziemeļaustrumu robežu.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. LMPL, 1977, 1987. Ierakstīta LSG, 1980. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Slītere", "Abavas ieleja".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Turpināt cenopopulācijas dinamikas pētījumus Slīteres rezervātā. Kontrolēt aizsardzības režīma ievērošanu atradnēs.

Informācijas avoti. LATV; RIG; SVR; 1. Willkomm, 1872.

Sastādīja Zigrīda Eglīte.

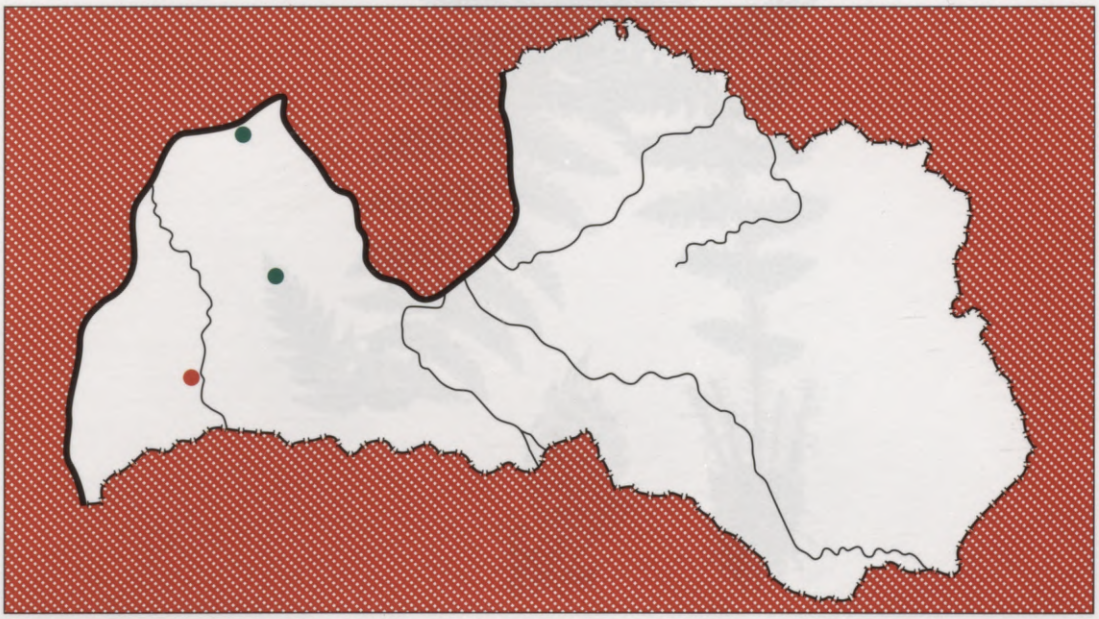

Status. An endangered species. Included in the Red Data Books of Lithuania and the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Denmark, Finland, Sweden and Schleswig-Holstein.
Habitat. Shady broad-leaved, broad-leaved-coniferous and small-leaved forests.
Area. Europe, South and East Asia, from meridional to arctic zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Very rare, three localities are known: Slīteres Zilie kalni (6/12, 1872 /1/, sinc 1872 found repeatedly), Rudbārži (18/9, 1908), the vicinity of Sabile in the Abava Valley (13/14, 1979) In Latvia reaches the north-eastern boundary of its European area.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. LMPL, 1977, 1987. Included in the LTV RDB, 1980. Recorded in the protected nature areas: "Slītere", "Abavas ieleja".
Suggestions for study and protection. Verify and map the localities; continue the study of the dynamics of coenopopulation within the Slītere Reserve. To control the observance of the protection regime within the localities.
Information sources. LATV; RIG; SVR; 1. Willkomm, 1872.
Compiled by Zigrīda Eglīte.

1. kategorija **Paparžaugi**

Brauna cietpaparde *Polystichum braunii* (Spenn.) Fée

Dryopteridaceae - Ozolpaparžu dzimta

Statuss. Izzūdoša suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Zviedrijas Apdraudēto sugu sarakstā.
Sugas apraksts. Daudzgadīgs, vasarzaļš, 60-120 cm augsts, izospors lakstaugs. Lapas piltuvveidīgā rozetē, zaļas vai tumši zaļas. Lapas divkārt plūksnaini dalītas, abpus ar kaparkrāsas plēkšņmatiņiem; kāts īss, ar blīviem, lineāriem un lancetiskiem, brūniem plēkšņmatiņiem. Lapas daļu malas strupi vai smaili zāģzobainas. Sori lapas apakšpuses augšdaļā, apaļi, segti ar plīvuru, kas agri nokrīt. Sporas nogatavojas no jūlija līdz septembrim. Aug atsevišķi eksemplāri vai nelielās grupās.
Biotops. Ēnaini platlapju, platlapju-skujkoku meži (galvenokārt gārša).
Areāls. Eiropa, Austrumāzija un Ziemeļamerikas rietumu daļa, mērenā, retāk vēsā josla.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti, zināmas trīs atradnes: Slīteres Zilie kalni (6/12, 1901, Kupffer, RIG, konstatēta vairākkārt kopš 1901. gada), Launkalnes apkārtne pie Kežu ezera (10/40, 1979), Eglaines apkārtne (26/42, 1992). Latvijā sasniedz areāla Eiropas daļas ziemeļu robežu.
Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.
Līdzšinējā aizsardzība. LMPL, 1977, 1987. Ierakstīta LSG, 1980. Konstatēta aizsargājamā dabas teritorijā "Slītere".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Turpināt cenopopulācijas dinamikas pētījumus Slīteres rezervātā. Kontrolēt aizsardzības režīma ievērošanu.
Informācijas avoti. LATV; RIG; SVR.
Sastādīja Zigrīda Eglīte.

Status. An endangered species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region, in the List of Threatened Species of Sweden.

Habitat. Shady broad-leaved and broad-leaved-coniferous forests.

Area. Europe, East Asia and in the western part of North America, in temperate less frequent in boreal zone.

Distribution and occurrence in Latvia. Very rare, three localities are known: Slīteres Zilie kalni (6/12, 1901, Kupffer, RIG, since 1901 found repeatedly), the vicinity of Launkalne near lake Kežu (10/40, 1979), the vicinity of Eglaine (26/42, 1992). In Latvia reaches the northern boundary of its European area.

Changes in number and distribution. Not studied.

Existing protection. LMPL, 1977, 1987. Included in the LTV RDB, 1980. Recorded in the protected nature area "Slītere".

Suggestions for study and protection. Verify and map the localities; continue the study of the dynamics of coenopopulation within the Slītere Reserve. To control the observance of the protection regime within the localities.

Information sources. LATV; RIG; SVR.

Compiled by Zigrīda Eglīte.

1. kategorija **Paparžaugi**

Šķēplapu cietpaparde *Polystichum lonchitis* (L.) Roth

Dryopteridaceae - Ozolpaparžu dzimta

Statuss. Izzūdoša suga. Ierakstīta Igaunijas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā.
Sugas apraksts. Daudzgadīgs, ziemzaļš, 20 cm augsts, izospors lakstaugs. Lapas rozetē, plūksnaini dalītas, tumši zaļas, stīvas, virspuse spīdīga, apakšpuse ar brūniem, lineāriem plēkšņmatiņiem; kāts īss, ar brūniem, lineāriem un lineāri lancetiskiem plēkšņmatiņiem. Lapas daļas asimetriskas, mala dzeloņaini zāģzobaina. Sori lapas apakšpuses augšdaļā, apaļi, segti ar plīvuru, kas agri nokrīt. Sporas nogatavojas no jūlija līdz septembrim. Aug atsevišķi eksemplāri.
Biotops. Krūmājs upes ielejā.
Areāls. Eiropa, Ziemeļamerikas austrumu un rietumu daļa, no siltās līdz aukstajai joslai; Āzijā disjunktīvs.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti, zināma viena atradne: Tērvetes ieleja (20/21, 1987, Steņkevics, RIG). Latvijā sasniedz areāla austrumu robežu.
Skaita un izplatības izmaiņas. Atradnē sastopams viens eksemplārs, tā vitalitāte līdz 1994. gadam bija laba. 1995. gada vasarā augs netika atrasts (N. Priedīša rakstisks ziņojums).
Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamā dabas teritorijā "Tērvete".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Atkārtoti pārbaudīt atradni.
Informācijas avoti. RIG.
Sastādīja Zigrīda Eglīte.

Status. An endangered species. Included in the Red Data Books of Estonia and the Baltic Region.
Habitat. A shrub in the river valley.
Area. Europe in the eastern and western part of North America, from meridional to arcticl zone, in Asia disjunctive.
Distribution and occurrence in Latvia. Very rare, the only one locality is known: the Tērvete River Valley (20/21, 1987, Stenķevics, RIG) In Latvia reaches the eastern boundary of its area.
Changes in number and distribution. The only one plant of a high vitality has been found until 1994. The plant was not found in the summer of 1995 (reported by N.Priedītis).
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature area "Tērvete".
Suggestions for study and protection. To verify the locality repeatedly. To work out the protection regime for the species.
Information sources. RIG.
Compiled by Zigrīda Eglīte.

1. kategorija **Paparžaugi**

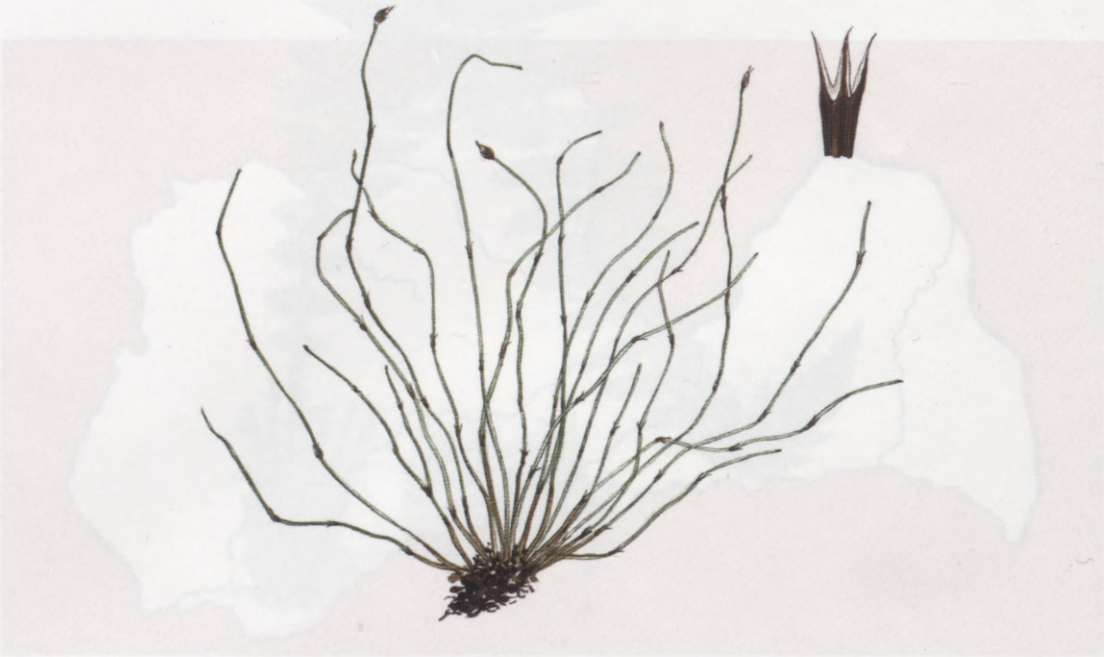

Meldru kosa *Equisetum scirpoides* Michx.

Equisetaceae - Kosu dzimta

Statuss. Izzūdoša suga. Ierakstīta Igaunijas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā.
Sugas apraksts. Daudzgadīgs, ziemzaļš, izospors lakstaugs. Vasas monomorfas, zaļas. Stublājs 3-15 cm garš, 1-2 mm diametrā, pacils vai gulošs, vienkāršs, bez centrālā dobuma, ar 3 ribām. Makstis piltuvveidīgas, ar 3, šauri trīsstūrainiem, gari nosmailotiem lokveidīgi atliektiem zobiņiem. Sporofilu sastats (strobils) 0,3-0,6 cm garš, parasti ieskauts augšējā makstī. Sporas nogatavojas jūlijā, augustā.
Biotops. Ēnaini, vidēji mitri skujkoku meži, retāk smilšakmens atsegumi.
Areāls. Ziemeļeiropa, Austrumeiropa, Āzija un Ziemeļamerika, no mērenās līdz aukstajai joslai.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti, zināmas trīs atradnes: Iļģi (19/3, 1904, Lackschewitz, RIG, 1907), Krustojuma dzelzceļa stacijas apkārtne (19/2, 1908), Virtekas iezis Braslas krastā (10/33, zināma kopš 1923. gada). Latvijā sasniedz areāla Eiropas daļas dienvidu robežu.
Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.
Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamā dabas teritorijā "Gaujas nacionālais parks".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.
Informācijas avoti. LATV; RAS; RIG.
Sastādīja Zigrīda Eglīte.

Status. An endangered species. Included in the Red Data Books of Estonia and the Baltic Region.
Habitat. Shady, moist coniferous forests, less frequent sandstone outcrops.
Area. Northern and Eastern Europe, Asia and North Africa, from temperate to boreal zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Very rare, only three localities are known: Iļģi (19/3, 1904, Lackschewitz, RIG, 1907), the vicinity of railway station Krustojums (19/2, 1908), the Virteka Rock on the bank of the Brasla River (10/33, known since 1923). In Latvia reaches the southern boundary of its European area.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature area "Gaujas nacionālais parks".
Suggestions for study and protection. Verify and map the localities; study the dynamics of coenopopulation; work out the protection plan for the species.
Information sources. LATV; RAS; RIG.
Compiled by Zigrīda Eglīte.

Lielā kosa *Equisetum telmateia* Ehrh. *[E. maximum* auct.*]*

Equisetaceae - Kosu dzimta

Statuss. Izzūdoša suga. Ierakstīta Lietuvas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Zviedrijas un Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, vasarzaļš, izospors lakstaugs. Vasas dimorfas. Fertilās vasas stublājs 40- 60 cm augsts, 10-15 mm diametrā, bez zariem, gaiši brūns, izaug maijā, jūnijā, pēc sporu nogatavošanās atmirst. Sporofilu sastats (strobils) stublāja galā, 4-8 cm garš, ar strupu galu. Sterilās vasas stublājs līdz 200 cm augsts, 10-15 mm diametrā, ar 20-40 nevienādi izcilnētām ribām, ar zariem, zaļš. Zari vienkārši, atstāvoši līdz horizontāli atstāvoši. Makstis cilindriskas, ar 20-40 šauri trīsstūrainiem, asi nosmailotiem zobiņiem. Sporas nogatavojas no maija līdz jūlijam. Vairojas arī veģetatīvi ar sakneņiem. Aug nelielās grupās.

Biotops. Upes paliene, avoksnains baltalkšņu mežs (gārša) upes stāvkrasta nogāzē.

Areāls. Eiropa, izņemot ziemeļaustrumu un austrumu daļu, Ziemeļāfrika un Ziemeļamerikas rietumu daļa, mēreni siltā un mērenā josla.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti, zināma viena atradne: Zlēkas Ventas labajā krastā (12/8, 1895, Kupffer, RIG, konstatēta vairākkārt kopš 1895. gada). Latvijā sasniedz areāla Eiropas daļas ziemeļaustrumu robežu.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. LMPL, 1977, 1987. Ierakstīta LSG, 1980. Konstatēta aizsargājamā dabas teritorijā "Piešdanga".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradni. Izpētīt cenopopulācijas dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.

Informācijas avoti. LATV; RAS; RIG.

Sastādīja Zigrīda Eglīte.

Status. An endangered species. Included in the Red Data Books of Lithuania and the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Sweden and Schleswig-Holstein.
Habitat. The flood-plain of the river, the alder forest on the slope of the river.
Area. Europe, except the north-western and eastern part, in North Africa and in the western part of North America, in submeridional and temperate zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Very rare, the only one locality is known: Zlēkas in the Venta River Valley (12/8, 1895, Kupffer, RIG, since 1895 found repeatedly). In Latvia reaches the north-eastern boundary of its European area.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. LMPL, 1977, 1987. Included in the LTV RDB, 1980. Recorded in the protected nature area "Piešdanga".
Suggestions for study and protection. Verify and map the localities; study the dynamics of coenopopulation; work out the protection plan for the species.
Information sources. LATV; RAS; RIG.
Compiled by Zigrīda Eglīte.

Dzeloņsporu ezerene

Isoëtes echinospora Durieu *[I. setacea* auct. non Lam.*]*

Isoëtaceae - Ezereņu dzimta

Statuss. Izzūdoša suga. Ierakstīta Igaunijas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Dānijas, Polijas un Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 3-15 cm augsts, heterospors, gruntī nostiprinājies ūdensaugs. Lapas blīvā rozetē, īlenveidīgas, atstāvošas, augšdaļā lokveidīgi atliektas, gaiši zaļas. Sporangiji pa 1, bedrītē pie sporofilu pamata. Mikrosporangijos attīstās mikrosporas, megasporangijos - megasporas. Mikrosporas sīkas, bilaterālas, iedzeltenas; megasporas 300-550 µ diametrā, tetraedriskas, baltas, virsma ar asiem rīkstveidīgiem izaugumiem. Sporas nogatavojas no jūlija līdz septembrim. Aug skrajās audzēs.

Biotops. Eitrofi, mezoeitrofi, retāk hipereitrofi ezeri ar smilšainu vai grantainu pamatu, kuros saglabājušās raksturīgās oligotrofo ezeru lobēliju-ezereņu augu sabiedrības, piegrunts augu joslā līdz 2 m dziļumam.

Areāls. Eiropa, Ziemeļamerika, no mērenās līdz vēsajai joslai; Āzijā disjunktīvs.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Reti, Piejūras zemienē, Rietumlatvijā un Viduslatvijas ziemeļu daļā: Langstiņu ezers (13/28, 1896, Kupffer, RIG, konstatēta vairākkārt kopš 1896.gada), Sudrabezers (13/28, konstatēta vairākkārt no 1896. līdz 1924. gadam), Bulļezers (13/29, zināma kopš 1896. gada), Asaru ezers (13/29, 1896), Peldu ezers (13/29, 1896), Laveru ezers (12/28, 1901), Seķītis (13/28, 1909), Garezeri (11/28, 12/28, zināma kopš 1903. gada), Maizezers (7/32, zināma kopš 1923. gada), Katvaru ezers (7/32, 1925, 1930), Ninieris (9/36, 1924), Usmas ezera Pilsgaldangas līcis (11/10, 1930), Alauksts (12/39, 12/40, 13/40, zināma kopš 1953. gada), Kadagas ezers (12/28, 1986). Lielākā atradņu koncentrācija Rīgas apkārtnes ezeros. Latvijā sasniedz areāla dienvidu robežu.

Skaita un izplatības izmaiņas. Ūdens līmeņa svārstības ezeros, peldvietu ierīkošana un ezeru piesārņošana nelabvēlīgi ietekmē populāciju stāvokli.

Līdzšinējā aizsardzība. LMPL, 1977, 1987, Ierakstīta LSG, 1980. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Gaujas nacionālais parks", "Bulļezers", "Vecpiebalga", "Lieluikas un Mazuikas ezers", "Maizezers", "Ummis".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku atkarībā no hidroķīmiskā režīma. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu. Aizsardzībai ieteicama dabas teritorija "Usmas ezers".

Informācijas avoti. LATV; RAS; RIG.

Sastādīja Zigrīda Eglīte.

Status. An endangered species. Included in the Red Data Books Estonia and the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Denmark and Schleswig-Holstein.

Habitat. Eutrophic, mesotrophic, less frequent hypertrophic lakes with a sandy or gravel bottom where the typical lobelia-quillwort communities of oligotrophic lakes have preserved, in the belt of rooted submerged vegetation.Up to a depth of 2 m.

Area. Europe and North America, from temperate to boreal zone. Disjunctiv in Asia

Distribution and occurrence in Latvia. In the Coastal Lowland, West Latvia and in the northern part of Central Latvia: Lake Langstiņu (13/28, 1896, Kupffer, RIG, since 1896 found repeatedly), Lake Sudrabezers (13/28, from 1896. to 1924. Found repeatedly), Lake Bu‖ezers (13/29, known since 1896), Lake Asaru (13/29, 1896), Lake Peldu (13/29, 1896), Lake Laveru (12/28, 1901), Lake Sekītis (13/28, 1909), Lake Garezeri (11/28, 12/28, known since 1903), Lake Maizezers (7/32, known since 1923), Lake Katvaru (7/32, 1925, 1930), Lake Ninieris (9/36, 1924), the Pilsgaldangas Cove in Lake Usmas(11/10, 1930), Lake Alauksts (12/39, 12/40, 13/40, known since 1953), Lake Kadagas (12/28, 1986). The main concentration of the localities is in the lakes of the Rīga neighborhood. In Latvia reaches the southern boundary of its area.

Changes in number and distribution. The water level fluctations, the arrangement of swimming pools and the lakes give a negative impact to the populations' state.

Existing protection. LMPL, 1977, 1987. Included in the LTV RDB, 1980. Recorded in the protected nature areas: "Gaujas nacionālais parks", "Bu‖ezers", "Vecpiebalga", "Lieluikas un Mazuikas ezers", "Maizezers", "Ummis".

Suggestions for study and protection. Verify and map the localities; study the dynamics of coenopopulations, clarifying its dependence from hydrochemical regime. To work out the protection plan for the species. The territory recommended for protection "Usmas ezers".

Information sources. LATV; RAS; RIG.

Compiled by Zigrīda Eglīte.

Gludsporu ezerene *Isoëtes lacustris* L.

Isoëtaceae - Ezereņu dzimta

Statuss. Izzūdoša suga. Ierakstīta Baltkrievijas, Igaunijas, Lietuvas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Dānijas, Polijas un Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 4-15 cm augsts, heterospors, grunti nostiprinājies ūdensaugs. Lapas blīvā rozetē, ilenveidīgas, stāvas, stīvas, tumši zaļas. Sporangiji pa 1, bedrītē pie sporofilu pamata. Mikrosporangijos attīstās mikrosporas, megasporangijos - megasporas. Mikrosporas sīkas, bilaterālas, gaiši brūnas. Megasporas līdz 700 µ diametrā, tetraedriskas, netīri baltas, virsma krokota. Sporas nogatavojas no jūlija līdz septembrim. Aug skrajās audzēs.

Biotops. Eitrofi, mezoeitrofi, retāk hipereitrofi ezeri ar smilšainu vai grantainu pamatu, kuros saglabājušās raksturīgās oligotrofo ezeru lobēliju-ezereņu augu sabiedrības, piegrunts augu joslā no 0,6 - 3 (4) m dziļumam.

Areāls. Eiropa, Austrumāzija un Ziemeļamerika, mērenā un vēsā josla.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Diezgan reti visā teritorijā, galvenokārt Viduslatvijā un Austrumlatvijā, lielākā atradņu koncentrācija Gaujas nacionālajā parkā, Rīgas apkārtnē un Dagdas paugurainē. Pirmoreiz konstatēta 1895. gadā Ataru ezerā (13/28, Kupffer, RIG), Venču ezerā (13/29, Kupffer, RIG) un Sīverā /1/.

Skaita un izplatības izmaiņas. Ūdens līmeņa svārstības ezeros, peldvietu ierīkošana un ezeru piesārņošana nelabvēlīgi ietekmē populāciju stāvokli.

Līdzšinējā aizsardzība. LMPL, 1977, 1987. Ierakstīta LSG, 1980. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Moricsala", "Gaujas nacionālais parks", "Silene", "Augstroze", "Bullezers", "Ummis", "Lieluikas un Mazuikas ezers", "Maizezers", "Ojatu ezers", "Vecpiebalga".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku atkarība no hidroķīmiskā režīma. Izstrādāt sugas aizsaradzības plānu. Aizsardzībai ieteicamas dabas teritorijas: "Aijažu ezers", "Alūksnes ezers", "Cārmaņa ezers", "Kaņepēnu ezers", "Kapu ezers", "Laukezers", "Pinku ezers", "Sīvers, Drīdzis", "Svātavas ezers", "Usmas ezers", "Visaldas ezers", "Stikli".

Informācijas avoti. LATV; RAS; RIG; SVR; TVR; 1. Lehmann, 1895.

Sastādīja Zigrīda Eglīte.

Status. An endangered species. Included in the Red Data Books of Belarus, Estonia, Lithuania and the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Denmark and Schleswig-Holstein.

Habitat. Eutrophic, mesotrophic, less frequent hypertrophic lakes with a sandy or gravel bottom where the typical lobelia-quillwort communities of oligotrophic lakes have preserved, in the belt of rooted submerged vegetation.

Area. Europe, east Asia and North America, in temperate and boreal zone.

Distribution and occurrence in Latvia. Rather rare, throughout the whole territory , mainly in Central and East Latvia, the most considerable concentration of the localities is within the Gauja national Park, in the vicinity of Rīga and the Dagda Lakeland. For the first time the species was found in 1895 in Lake Ataru (13/28, Kupffer, RIG), Lake Venču (13/29, Kupffer, RIG) and in Lake Sīvers /1/.

Changes in number and distribution. The water level fluctations, the arrangement of swimming pools and the lakes give a negative impact to the populations' state.

Existing protection. LMPL, 1977, 1987. Included in the LTV RDB, 1980. Recorded in the protected nature areas: "Moricsala", "Gaujas nacionālais parks", "Silene", "Augstroze", "Bulļezers", "Ummis", "Lieluikas un Mazuikas ezers", "Maizezers", "Ojatu ezers", "Vecpiebalga".

Suggestions for study and protection. Verify and map the localities; study the dynamics of coenopopulations, clarifying its dependence from the hydrochemical regime. Work out the protection plan for the species. The territories recommended for protection: "Aijažu ezers", "Alūksnes ezers", "Cārmaņa ezers", "Kaņepēnu ezers", "Kapu ezers", "Laukezers", "Pinku ezers", "Sīvers, Drīdzis", "Svātavas ezers", "Usmas ezers", "Visaldas ezers", "Stikli".

Information sources. LATV; RAS; RIG; SVR; TVR; 1. Lehmann, 1895.

Compiled by Zigrīda Eglīte.

1. kategorija **Paparžaugi**

Mainīgais staipeknis *Lycopodium dubium* Zoëga

Lycopodiaceae - Staipekņu dzimta

Statuss. Izzūdoša suga.
Sugas apraksts. Daudzgadīgs, mūžzaļš, izospors lakstaugs. Stublājs ložņājošs, līdz 2 m garš, ar paciliem vai stāviem zariem. Lapas pamišas, atstāvošas, tikai iežmaugu vietās piespiestas, lineāri lancetiskas, stīvas, spīdīgas, dzeltenzaļas, gals gari nosmailots. Strobili pa 1, zaru galos, sēdoši. Sporas nogatavojas augustā un septembrī. Attīstības cikls no sporas līdz jaunam sporofītam ilgst apmēram 20 gadus.
Biotops. Skraji skujkoku meži, augsto purvu malas.
Areāls. Eiropa, Āzija un Ziemeļamerikas ziemeļu daļa, no mērenās līdz aukstajai joslai.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti, Piejūras zemienē, Viduslatvijas dienvidu daļā, Austrumlatvijas ziemeļu daļā: Piņķi (14/24, 1892, Mikutowicz, RIG), Garkalne (13/29, 1896), Taurkalnes mežniecība (19/33, 1898), Lūkumiša ezera apkārtne (8/50, 1986), Jūrmalciems (22/1, 1994). Latvijā aug tuvu areāla dienvidu robežai.
Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.
Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995.
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.
Informācijas avoti. LATV; RIG.
Sastādīja Zigrīda Eglīte.

Status. An endangered species.
Habitat. Sparse coniferous forests, margins of raised bogs.
Area. Europe, Asia and in the northern part of North America, from temperate to arctic zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Very rare, in the Coastal Lowland, in the southern part of Central Latvia, in northen part of East Latvia: Piņķi (14/24, 1892, Mikutowicz, RIG), Garkalne (13/29, 1896), Taurkalne forestry district (19/33, 1898), the vicinity of Lake Lūkumītis (8/50, 1986), Jūrmalciems (22/1, 1994). In Latvia grows close to the southern boundary of its area.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995.
Suggestions for study and protection. Verify and map the localities; study the dynamics of coenopopulations; work out the protection plan for the species.
Information sources. LATV; RIG.
Compiled by Zigrīda Eglīte.

1. kategorija **Paparžaugi**

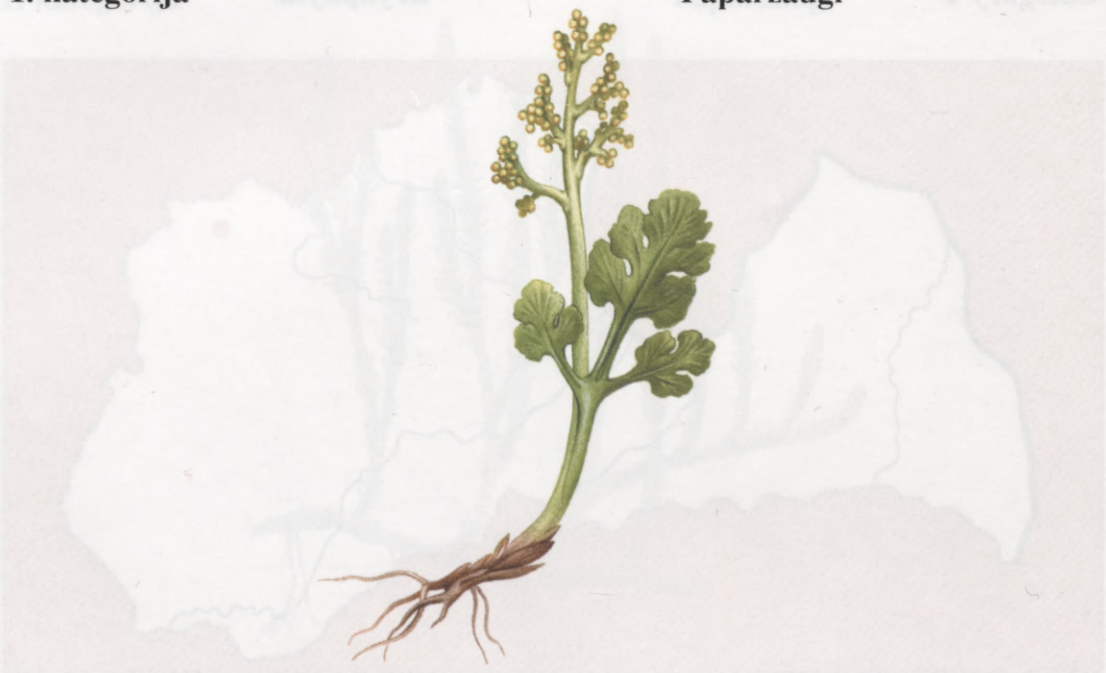

Vienkāršā ķekarpaparde *Botrychium simplex* E. Hitchc.

Ophioglossaceae - Čūskmēlīšu dzimta

Statuss. Izzūdoša suga. Ierakstīta Igaunijas, Lietuvas, bij. PSRS, Baltijas reģiona un Ziemeļvalstu Sarkanajā grāmatā; Dānijas, Norvēģijas, Polijas, Somijas, Zviedrijas un Eiropas Kopienas Apdraudēto sugu sarkstā.
Sugas apraksts. Daudzgadīgs, izospors lakstaugs ar 1, 2-8 cm garu, dzeltenzaļu lapu. Lapa sastāv no 2 daļām. Sterilā daļa vienkārša vai plūksnaini šķelta, ar kātu, fertilā daļa - salikti vārpveidīgs sporangiju sastats ar kātu. Sporas nogatavojas jūlijā un augustā. Aug atsevišķi eksemplāri.
Biotops. Sausas pļavas, ganības, meža ceļi.
Areāls. Viduseiropa, Ziemeļeiropa, Ziemeļamerikas rietumu un austrumu daļa, no mēreni siltās līdz vēsajai joslai.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti, Piejūras zemienē: Limbažu apkārtne (7/31, 1890 /1/), Lapmežciems (13/21, 1925), Kadagas ezera krasts (12/28, 1939), Kūļciems (10/18, 1955), Sīkraga apkārtne (6/12, 1984). Latvijā sasniedz areāla Eiropas daļas austrumu robežu.
Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.
Līdzšinējā aizsardzība. LMPL,1977, 1987. Ierakstīta LSG, 1980. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Slītere", "Engure".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.
Informācijas avoti. LATV; RAS; RIG; SVR; 1. Klinge, 1892.
Sastādīja Zigrīda Eglīte.

Status. An endangered species. Included in the Red Data Books of Estonia, Lithuania, the former USSR, the Baltic Region and the Nordic Countries; in the Lists of Threatened Species of Denmark, Finland, Sweden and Norway, in the List of Protected Species of the European Community.
Habitat. Dry meadows, pastures, forest roads.
Area. Central and Northern Europe, in the western and eastern part of North America, from submeridional to boreal zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Very rare, in the Coastal Lowland: the vicinity of Limbaži (7/31, 1890 /1/), Lapmežciems (13/21, 1925), the shore of Lake Kadagas (12/28, 1939), Kūļciems (10/18, 1955), the vicinity of Sīkrags (6/12, 1984) In Latvia reaches the eastern boundary of its European area.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. LMPL, 1977, 1987. Included in the LTV RDB, 1980. Recorded in the protected nature areas "Slītere", "Engure".
Suggestions for study and protection. Verify and map the localities; study the dynamics of coenopopulation; work out the protection plan for the species.
Information sources. LATV; RAS; RIG; SVR; 1. Klinge, 1892.
Compiled by Zigrīda Eglīte.

Parastā īve (īve, ogu īve) *Taxus baccata* L.

Taxaceae - Īvju dzimta

Statuss. Izzūdoša suga. Ierakstīta Igaunijas, Lietuvas, bij. PSRS un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Dānijas Somijas un Zviedrijas Apdraudēto sugu sarakstā.
Sugas apraksts. Mūžzaļš divmāju koks, 5-8 (12-15) m augsts vai plaši sazarots krūms ar sarkanbrūnu plēkšņu mizu, jaunie dzinumi zaļi. Skujas plakanas, pamīšas, vienā plaknē, 2-3,5 cm garas, virspuse tumši zaļa, apakšpuse bāli zaļa, strobili skuju žāklēs; mikrostrobili galviņveidīgi, ar 6-14 mikrosporofiliem, katrs ar 5-9 nokareniem mikrosporangijiem, megastrobilos 1 sēklaizmetnis, ap tā pamatu meristēmas valnītis, kas, sēklai nogatavojoties, kļūst par sulīgu, spilgti sarkanu arilu (sēklsedzi). Zied no aprīļa līdz maijam. Sēklas nogatavojas augustā un septembrī. Dekoratīvs augs.
Biotops. Mitri skujkoku un jaukti lapkoku meži uz minerālaugsnēm, reti uz slapjām kūdras augsnēm.
Areāls. Eiropa, Kaukāzs, Mazāzija un Ziemeļāfrika, no siltās līdz mēreni siltajai joslai.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Ne visai bieži, Piejūras zemienē Baltijas jūras un Rīgas līča piekrastē. Lielāka koku koncentrācija vienīgi Slīterē (6/12) un Kaļķu mežniecībā (7/13, 7/14). Latvijā sasniedz areāla austrumu robežu. Pirmoreiz, nenorādot atradnes, Latvijas florā minēta 1784. gadā /1/.
Skaita un izplatības izmaiņas. Vietās, kur saglabājušies atsevišķi īpatņi, atjaunošanās nenotiek. Daudz cietusi no aukstajām ziemām, vētrām, ugunsgrēkiem. Iznīkst, izņemot Slīterē un Kaļķu mežniecībā.
Līdzšinējā aizsardzība. Suga aizsardzībā kopš 1921.gada (Slīteres dabas piemineklis). Ar 1946.gada LPSR TKP lēmumu - 1. gr . mežu sarakstā. Kopš 1957.g. (LPSR MP lēmums Nr. 219) izveidots Slīteres rezervāts. LMPL, 1977, 1987. Ierakstīta LSG, 1980. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Daiķu īvju audze", "Nīcas īvju audze", "Rucavas īvju audze", "Dižkalni", "Kadiķu nora", "Kirbas purvs".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu. Aizsardzībai ieteicama dabas teritorija "Kalnišķi".
Informācijas avoti. HBN; LATV; LLU; RAS; RIG; SVR; 1. Fischer, 1784.
Sastādīja Raimonds Cinovskis.

Status. A disappearing species. Included in the Red Data Books of Estonia, former USSR and Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Denmark, Finland and Sweden.
Habitat. Moist coniferous and mixed deciduous forests on mineral soils, rare in forests on wet peat soils.
Area. Europe, the Caucasus, Asia Minor and northern Africa, from meridional to submeridional zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Not very often, found on the coasts of the Baltic Sea and the Gulf of Rīga in the Coastal Lowland. More significant concentration of trees is found only in Slītere (6/12) and in the Kaļķi Forestry District (7/13, 7/14). In Latvia the species is on the eastern edge of its distribution area. For the first time without the locality indication the species was mentioned in the flora of Latvia in 1784 /1/.
Changes in number and distribution. The species reproduction does not take place within the localities where only separate specimens are found. The species was strongly influenced by frost action, storms and fires. The species becomes extinct, except the localities in Slītere and Kaļķi Forestry District.
Existing protection. The species is under the state protection since 1921 (The Slītere Nature Monument). The species was included in the List of First Group Forests (LPSR TKP, 1946). LMPL, 1977, 1987. Included in the LTV RDB, 1980. Recorded in the protected nature areas: "Daiķu īvju audze", "Nīcas īvju audze", "Rucavas īvju audze", "Dižkalni", "Kadiķu nora", "Kirbas purvs".
Suggestions for study and protection. Verify and map the recorded species localities; study the dynamics of the coenopopulations; work out the species protection plan. The territory recommended for protection "Kalnišķi".
Information sources. HBN; LATV; LLU; RAS; RIG; SVR; 1. Fischer, 1784.
Compiled by Raimonds Cinovskis.

1. kategorija **Sēklaugi**

Zālainā cirvene (Lēzela cirvene)

Alisma gramineum Lej. *[A. loeselii* Gorski*]*

Alismataceae - Cirveņu dzimta

Statuss. Izzūdoša suga. Ierakstīta Baltijas reģiona un Ziemeļvalstu Sarkanajā grāmatā; Dānijas, Polijas, Zviedrijas un Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 10-50 cm augsts, gruntī iesakņojies ūdensaugs. Lapas rozetē, zemūdens formām šauri lineāras, garas, lentveidīgas, virsūdens formām lancetiskas vai iegareni eliptiskas, pamats ķīļveidīgi sašaurināts. Ziedkopa skarveidīga, skaras zari pa 2-3 mieturos. Kauslapas 3, zālainas. Vainaglapas 3, 2-4 mm garas, garākas par kauslapām, baltas vai iesārtas. Irbuļi īsi, augļu laikā saliekti. Zemūdens formām ziedi kleistogāmi, vai ar neattīstītām vainaglapām un putekšņlapām. Zied no jūnija līdz septembrim.

Biotops. Stāvoši un lēni tekoši ūdeņi, upes un ezeri, galvenokārt ar smilšainu pamatu, zemūdens un virsūdens augu joslā.

Areāls. Eiropa, Āzija, Ziemeļāfrika un Ziemeļamerika, no siltās līdz mērenajai joslai.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Reti, galvenokārt Daugavā un tās baseina ūdenstilpēs, Rīgas smiltāju līdzenuma ezeros, Lielupē, Usmas un Burtnieku ezerā, Lielezerā.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās "Augšzeme", "Daugavas ieleja" .

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Izpētīt sugas sistemātisko struktūru un izplatību Latvijā. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku atkarībā no hidroķīmiskā režīma. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu. Veikt detalizētu ezeru un upju ūdensaugu floras un veģetācijas izpēti. Aizsardzībai ieteicamas dabas teritorijas: "Usmas ezers", "Sīvers" .

Informācijas avoti. LATV; RIG.

Sastādīja Ģertrūde Gavrilova.

Status. An endangered species. Included in the Red Data Books of the Baltic Region and the Nordic countries; in the Lists of Threatened Species of Denmark, Poland, Sweden and Schleswig-Holstein.
Habitat. Still and slowly flowing waters, rivers and lakes, mainly with a sandy bottom. In zones of submerged and floating aquatic plants.
Area. In Europe, Asia, North Africa, from meridional to temperate zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Rare, mainly in the Daugava River and in the water bodies of the Daugava River basin, in the lakes of Riga sandy plains, in the Lielupe River, Lakes Usmas and Burtnieku.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Rekorded in the protected nature areas: "Augšzeme", "Daugavas ieleja".
Suggestions for study and protection. To study the systematic structure and distribution of the species in Latvia. To verify and survey the localities. To study the dynamics of coenopopulations, clarifying its dependence from the hydrochemical regime. To work out the protection plan for the species. To study in details the flora and vegetation of water plants in lakes and rivers. The territories recommended for protection: "Usmas ezers", "Sīvers".
Information sources. LATV; RIG.
Compiled by Ģertrūde Gavrilova.

1. kategorija **Sēklaugi**

Šaurlapu cirvene *Alisma lanceolatum* With.

Alismataceae - Cirveņu dzimta

Statuss. Izzūdoša suga. Ierakstīta Igaunijas, Lietuvas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Dānijas, Zviedrijas un Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 15-90 cm augsts, gruntī iesakņojies ūdensaugs. Lapas rozetē, mazliet zilganzaļas, virsūdens lapas lancetiskas līdz šauri eliptiskas, pakāpeniski un ķīļveidīgi sašaurinātas garā kātā, zemūdens lapas lineāras. Ziedkopa skarveidīga, zemūdens populācijām ziedkopas neattīstītās. Apziednis divkāršs. Vainaglapas 3, iesārtas, 4,5 - 6,5 mm garas, gals smails. Irbulis apm. tikpat garš kā sēklotne vai garāks, augļu laikā nedaudz saliekts. Zied no jūnija līdz septembrim.

Biotops. Upes, lēni tekoši ūdeņi.

Areāls. Eiropa, Rietumāzija un Ziemeļāfrika, no siltās līdz mērenajai joslai.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti, Rietumlatvijā, Viduslatvijā un Austrumlatvijā: Abavā pie Ružiem (13/15, 1924, Zāmelis, RIG), augšpus Kandavas (13/16, 1954) un vairākās vietās 4-5 km garā posmā pie ietekas Ventā (12/9, 12/10, konstatēta vairākkārt no 1972. līdz 1992. gadam), Rītupē (16/55, 1932), Ventā 3 km lejpus Skrundas (17/10, 1955) un pie Kuldīgas (14/10, 1972), Lielupes pietekā pie Īslīces (21/27, 1969). Latvijā sasniedz areāla ziemeļu robežu.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās "Abavas ieleja", "Ventas ieleja".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Izpētīt sugas sistemātisko struktūru un izplatību Latvijā. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku atkarībā no hidroķīmiskā režīma. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.

Informācijas avoti. LATV; RAS.

Sastādīja Ģertrūde Gavrilova.

Status. An endangered species. Included in the Red Data Books of Estonia, Lithuania and the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Denmark, Sweden and Schleswig-Holstein.
Habitat. Rivers, slowly flowing waters.
Area. In Europe, West Asia, North Africa, from meridional to temperate zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Very rare, only in West, Central and East Latvia: in the Abava River above Kandava (13/16, 1954, Rasiņš, RAS) and in several places within a distance of 4 - 5 km close to the mouth into the Venta River (12/9, 12/10, from 1972 to 1992 found repeatedly), in the Venta River 3 km below Skrunda (17/10, 1955) and near Kuldiga (14/10, 1972). In Latvia reaches the northern boundary of its area.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas "Abavas ieleja", "Ventas ieleja".
Suggestions for study and protection. To study the systematic structure and distribution of the species in Latvia. To verify and survey the localities. To study the dynamics of coenopopulations depending from the hydrochemical regime. To work out the protection plan for the species.
Information sources. LATV, RAS.
Compiled by Ģertrūde Gavrilova.

1. kategorija **Sēklaugi**

Baltijas efeja *Hedera helix* L. var. *baltica* Rehder

Araliaceae - Arāliju dzimta

Statuss. Izzūdoša suga. Ierakstīta Baltkrievijas, Igaunijas, Lietuvas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā.
Sugas apraksts. Mūžzaļš, liānveida krūms ar tvērējsaknēm uz steriliem dzinumiem. Stumbrs kāpelejošs, līdz 4(6) m augstumam vai ložņājošs. Jaunie dzinumi, lapas, lapu kāti, ziedkopas ar 4-8-zaru zvaigžņmatiņiem. Lapas pamīšas, ādainas, virspuse tumši zaļa, ar matētu spīdumu, apakšpuse gaišāka; sterilo dzinumu lapas 3-5 daivainas (gala daiva tikpat gara kā sānu daiva, vai 2 reizes garāka), ieapaļi olveidīgas, 2-6 cm garas un platas, fertilo dzinumu lapas veselas, rombiski lancetiskas vai lancetiskas. Lapu kāti zaļi violeti. Ziedi sīki, lodveidīgos čemuros, 1,1-2,2 cm diametrā, pa 1 vai 3-5 čemuri ķekarveidīgā ziedkopā. Augli ogveidīgi, 0,8-1 cm diametrā, zilganmelni, ar 2-3(5) sēklām. Savvaļā zied ļoti reti, septembrī, oktobrī. Augļi nogatavojas nākošajā gadā - maijā, jūnijā. Dekoratīvs augs.
Biotops. Skujkoku un skujkoku-lapkoku meži uz sausām minerālaugsnēm (gārša, vēris, mētrājs), meži uz slapjām kūdras augsnēm (dumbrājs) mikroreljefa paaugstinājumos.
Areāls. Dienvidzviedrija, Igaunijas salas, Lietuva, Kaļiņingradas apgabals, mērenajā joslā.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti, Piejūras zemienē: Slītere (6/12, zināma kopš 1844. gada), Nīca (21/3, 1894, 1905), Kalniški un Brušviti (23/2, zināmas kopš 1898. gada), starp Grīvupi un Engures ezeru (9/17, zināma kopš 1935.gada), Rucava (24/3, 1996). Pirmoreiz, nenorādot atradnes, Latvijas florā minēta 1784. gadā /1/.
Skaita un izplatības izmaiņas. Vietām atradnes posta vietējie iedzīvotāji, pārstādot augus pie savām mājām. Tā gandrīz pilnīgi izpostīta Rucavas atradne. Nīcas atradnē 1996. gadā suga nav atrasta.
Līdzšinējā aizsardzība. LMPL, 1977, 1987. Ierakstīta LSG, 1980. Konstatēta aizsargājamā dabas teritorijā "Slītere".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu. Aizsardzībai ieteicama dabas teritorija "Kalniški".
Informācijas avoti. 1. Ferber, 1784.
Sastādīja Raimonds Cinovskis.

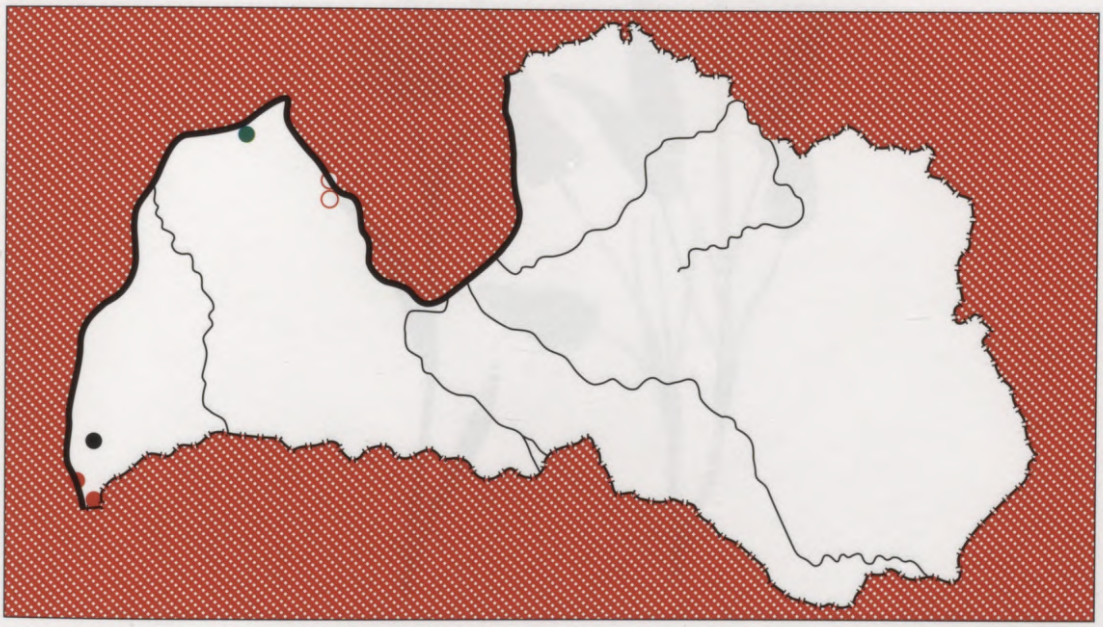

Status. A disappearing species. Included in the Red Data Books of Belarus, Estonia, Lithuania and the Baltic Region.

Habitat. Dry coniferous and mixed coniferous-deciduous forests on mineral soils, wet forests on peat soils - on microrelief evaluations.

Area. Southern Sweden, islands of Estonia, Lithuania, Kaliningrad Region, in temperate zone.

Distribution and occurrence in Latvia. Very rare, found in the Coastal Lowland: Slītere (6/12, known since 1844), Nīca (21/3, 1894, 1905), Kalniški and Brušviti (23/2, known since 1898), between Grivupe River and Engure Lake (9/17, known since 1935), Rucava (24/3, 1996). For the first time without the locality indication the species was mentioned in the flora of Latvia in 1784 /1/.

Changes in number and distribution. The species is taken occasionally by local inhabitants for replantation in their private gardens. This was the case for the almost complete destruction of the species locality in Rucava. The species was not found in the locality of Nīca in 1996.

Existing protection. LMPL, 1977, 1987. Included in the LTV RDB, 1980. Recorded in the protected nature area "Slītere".

Suggestions for study and protection. Verify and map the recorded species localities; study the dynamics of the coenopopulations; work out the species protection plan. The territory recommended for protection: "Kalniški".

Informācijas avoti. 1. Ferber, 1784..

Sastādīja Raimonds Cinovskis.

Apaļgalvas septiņvīre (apaļā septiņvīre) *Phyteuma orbiculare* L.

Campanulaceae - Pulkstenīšu dzimta

Statuss. Izzūdoša suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā.
Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 15-55 cm augsts lakstaugs. Stublājs stāvs, reti pacils, vienkāršs, kails. Lapas pamīšas, veselas, 2-6 cm garas, 0,5-2 cm platas, mala rantaina līdz zāģzobaina; apakšējās lapas olveidīgi lancetiskas, ar garu kātu, gals strups vai nosmailots; augšējās lapas lineāras, gandrīz sēdošas, gals nosmailots. Ziedkopa bliva, galviņveidīga, 1-2,5 cm diametrā, ar 15-30 ziediem. Pieziedlapas olveidīgi lancetiskas, veselas vai zobainas, gals nosmailots, īsākas vai garākas nekā ziedkopa. Apziednis aktinomorfs. Kauslapas un vainaglapas 5, pie pamata saaugušas. Vainags līdz 1 cm garš, tumši zils; vainaglapas lineāras, ziedēšanas laikā augšdaļā savstarpēji saskaras un stobrveidīgi aptver irbuli, pēc noziedēšanas noliektas. Putekšņlapas 5. Irbulis garš, drīksnas 2-3. Zied maijā un jūnijā.
Biotops. Mēreni mitra pļava Daugavas terasē.
Areāls. Eiropa, mēreni siltā līdz mērenā josla.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti, zināma viena atradne Viduslatvijas austrumu daļā: Ābeļi (Daugavas krastā) (18/39, 1985, Fatare, LATV, 1990). Kā varbūtēja Latvijas floras suga pirmoreiz minēta 1839. gadā /1/. Latvijā sasniedz areāla ziemeļu robežu.
Skaita un izplatības izmaiņas. 1989. gadā 80% Ābeļu atradnes iznīcināta to uzarot.
Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995.
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt Ābeļu atradni. Izpētīt cenopopulācijas dinamiku. Ābeļu atradnei noteikt aizsardzības statusu.
Informācijas avoti. LATV; 1. Fleischer, Lindemann, 1839.
Sastādīja Biruta Cepurīte.

Status. An endangered species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region.
Habitat. An intermediate moist meadow in the terrace of the Daugava River.
Area. In Europe, from submeridional to temperate zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Very rare, the only one locality in the eastern part of Central Latvia is known: Ābeļi (on the bank of the Daugava River) (18/39, 1985, Fatare, LATV; 1990). For the first time as an eventual species of Latvian flora it was mentioned in 1839 /1/. In Latvia it reaches the western limit of its distribution area.
Changes in number and distribution. 80% of the locality of Ābeļi was destroyed during the plugging in 1989.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995.
Suggestions for study and protection. To verify and survey the locality of Ābeļi. To study the dynamics of a coenopopulation. To establish the protection status for the locality of Ābeļi.
Information sources. LATV; 1. Fleischer, Lindemann, 1839.
Compiled by Biruta Cepurīte.

Fišera neļķe *Dianthus fischeri* Spreng.

Caryophyllaceae - Neļķu dzimta

Statuss. Izzūdoša suga.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 30-70 cm augsts, kails lakstaugs. Lapas pretējas, lineāri lancetiskas. Ziedi samērā lieli, 2, retāk 1, 3 vai 4, dihāzijā. Vainaglapas purpura, to plātnīte vesela, gals nevienādi zobains. Ārkausa lapas 4, olveidīgas, pakāpeniski sašaurinās akotveidīgā galā, garākas par pusi no kausa stobriņa garuma. Zied no jūnija līdz augustam.

Biotops. Sauss priežu mežs, sausa pļava.

Areāls. Austrumeiropa, mērenajā joslā.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti, zināmas divas atradnes: Ančkini (22/46, 1978, Birkmane, LATV), Vecsēlpils (18/39, 1995). Latvijā aug tuvu areāla ziemeļrietumu robežai.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995.

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulācijas dinamiku. Noteikt atradnēm aizsardzības statusu un izstrādāt aizsardzības plānu. Izpētīt sauso mežu un pļavu floru Latvijas dienvidaustrumu daļā.

Informācijas avoti. LATV.

Sastādīja Ivars Kabucis.

Status. An endangered species.
Habitat. A dry pine forest.
Area. In Eastern Europe, in temperate zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Very rare, only two localities are known: Ančkini (22/46, 1978, Birkmane, LATV), Vecsēlpils (18/39, 1995). In Latvia grows close to the north-western boundary of its area.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995.
Suggestions for study and protection. To verify and survey the localities. To study the dynamics of a coenopopulation. To establish the protection status for the localities and to work out the protection plan for the species. To study the flora of dry forests in the south-eastern part of Latvia.
Information sources. LATV.
Compiled by Ivars Kabucis.

1. kategorija **Sēklaugi**

Krāšņā neļķe *Dianthus superbus* L.

Caryophyllaceae - Neļķu dzimta

Statuss. Izzūdoša suga. Ierakstīta Igaunijas, Lietuvas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Dānijas, Polijas, Zviedrijas un Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 35-80 cm augsts, kails lakstaugs. Lapas pretējas, lineāri lancetiskas. Ziedi lieli, 3-15, dihāzijā. Vainaglapas purpurrozā, pie pamata ar zaļganu plankumu, plātnīte šķelta lineāros segmentos. Ārkausa lapas 4, reti 2, olveidīgas, 3 reizes īsākas par kausu. Zied no jūnija līdz septembrim.

Biotops. Zemie purvi, slapjas un mēreni mitras pļavas.

Areāls. Eiropa un Āzija, siltās un mērenās joslas kalnos, mērenajā joslā, nedaudz - vēsajā joslā.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti, Piejūras zemienē, Rietumlatvijā, Viduslatvijā un Austrumlatvijā: Kauguri (14/22, 1852 /1/), Rēzeknes apkārtne, iespējams Kozlova (? 18/51, 1891), Birži (15/7, 1911), Lāde (8/31, 1922, 1962), Umurga (7/32, 1923), Ploces purvs (16/7, 1923), Mazstraupe (9/33, 1927), Snēpele (15/9, 1930), Jersika (22/43, 1937), Pope (? 9/8, 20. gs. 20.-30. gadi), Kazdanga (17/7, 1956), Sprinčupes ieleja pie Snēpeles (15/9, 1972), Madliena (15/34, 1975, 1979, 1985).

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. LMPL, 1977, 1987. Ierakstīta LSG, 1980.

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku, noskaidrot tās atkarību no pļaušanas un ganīšanas režīma. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.

Informācijas avoti. LATV; RAS; RIG. 1. Wiedemann, Weber, 1852.

Sastādīja Ivars Kabucis.

Status. An endangered species. Included in the Red Data Books of Estonia, Lithuania and the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Denmark, Poland, Sweden and Schleswig-Holstein.
Habitat. Fens, wet and intermediate moist meadows.
Area. In Europe and Asia, on mountains of meridional and temperate zone, in temperate zone, a little in boreal zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Very rare, in the Coastal Lowland, West, Central and East Latvia: Kauguri (14/22, 1852, /1/), the vicinity of Rēzekne, probably Kozlova (? 18/51, 1891), Birži (15/7, 1911), Lāde (8/31, 1922, 1962), Umurga (7/32, 1923), the Ploces bog (16/7, 1923), Kazdanga (17/7, 1956), Mazstraupe (9/33, 1927), Snēpele (15/9, 1930), Pope (? 9/8, 20 - 30's of the 20th century), the valley of the Sprinčupes River near Snēpele (15/9, 1972), Jersika (22/43, 1937), Madliena (15/34, 1975, 1979, 1985).
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. LMPL, 1977, 1987. Included in the LTV RDB, 1980.
Suggestions for study and protection. To verify and survey the localities. To study the dynamics of coenopopulations, clarifying its dependence from the mowing and grazing regime. To work out the protection plan for the species.
Information sources. LATV; RAS; RIG. 1. Wiedemann, Weber, 1852.
Compiled by Ivars Kabucis.

Jūrmalas pagaurs

Spergularia salina J. et C. Presl *[S. marina (L.)* Griseb.*]*

Caryophyllaceae - Neļķu dzimta

Statuss. Izzūdoša suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā.
Sugas apraksts. Viengadīgs, retāk divgadīgs vai daudzgadīgs, neliels, 5-10 cm augsts lakstaugs, kails vai augšdaļā ar dziedzermatiņiem. Lapas puscilindriskas, galīgas, ar pielapēm. Pielapes plēvjainas, gaišas, līdz pusei saaugušas. Ziedi dihotomiski zarotā monohāzijā. Vainaglapas sārtas. Sēklas gaiši brūnas, pogaļas apakšdaļā ar spārnu, augšdaļā bez tā. Zied no jūnija līdz septembrim.
Biotops. Jūrmalas pļavas, jūras liedags, sēres, jūras līča, lagūnu un piejūras ezeru krastmalas.
Areāls. Eiropa un Ziemeļāfrika, jūru un okeānu krastos, Āzija, mēreni siltajā joslā, Amerika un Jaunzēlande.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti, Piejūras zemienē: Liepāja (19/2, 20/2, 1839 /1/, kopš 1991. gada konstatēta vairākkārt), Daugavgrīva (13/26, 1894), Bulļi (Rīga) (13/26, 1897), Bulduri (14/24, 1897), no Kuivižiem līdz Ainažiem (3/28, 4/28, zināma kopš 1936. gada), Salacgrīva un Svētciems (5/28, 1951), Pape (24/2, 1953).
Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.
Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Randu pļavas", "Jūras piekraste no Kuivižiem līdz Ainažiem", "Papes ezers", "Liepājas ezers".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Izpētīt Daugavas un Lielupes grīvas, Papes ezera, Kaltenes, Mērsraga un Svētciema jūrmalas floru. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku, noskaidrot tās atkarību no rekreācijas, pļaušanas un ganīšanas režīma. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu. Atrasta aizsardzībai ieteicamās dabas teritorijās: "Salacgrīva", "Lielupes grīva".
Informācijas avoti. LATV; RAS; RIG; 1. Fleischer, Lindemann, 1839.
Sastādīja Ivars Kabucis.

Status. An endangered species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region.
Habitat. Seashore meadows, beach, sands, gulf shores, embankments of lagoons and coastal lakes.
Area. In Europe and North Africa, on coasts of seas and oceans, in Asia, in submeridional zone, in America and New Zealand.
Distribution and occurrence in Latvia. Very rare, in the Coastal Lowland: Liepāja (19/2, 20/2, 1839 /1/; since 1991 found repeatedly), Daugavgrīva (13/26, 1894), Buļļi (Rīga) (13/26, 1897), Bulduri (14/24, 1897), from Kuiviži to Ainaži (3/28, 4/28, known since 1936), Salacgriva and Svētciems (5/28, 1951), Pape (24/2, 1953).
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Randu pļavas", "Jūras piekraste no Kuivižiem līdz Ainažiem", "Papes ezers", "Liepājas ezers".
Suggestions for study and protection. To study the flora of the estuary of the Daugava and Lielupe Rivers, Lake Popes and the seaside flora of Kaltene, Mērsrags and Svētciems. To verify and survey the localities. To study the dynamics of coenopopulations, clarifying its dependence from the recreation, mowing and grazing regime. To work out the protection regime for the species. The territories recommended for protection: "Salacgrīva", "Lielupes grīva".
Information sources. LATV; RAS; RIG; 1. Fleischer, Lindemann, 1839.
Compiled by Ivars Kabucis.

1. kategorija **Sēklaugi**

Birztalas diždadzis (birztalu dadzis) *Arctium nemorosum* Lej.

Compositae (Asteraceae) - Kurvjziežu (asteru) dzimta

Statuss. Izzūdoša suga. Ierakstīta Baltkrievijas, Lietuvas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Somijas Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Divgadīgs, līdz 2 m augsts lakstaugs. Apakšējie zari lokveidīgi noliekti. Lapas pamīšas, virspuse tumši zaļa, ar skraju matojumu; apakšējās lapas lielas, plati sirdsveidīgas, ar garu kātu (piezemes lapu kāti dobi), vidējās - līdzīgas apakšējām, tikai mazākas un ar īsāku kātu, pakāpeniski pāriet ievērojami mazākās, olveidīgās līdz lancetiskās augšējās lapās. Vīkals apaļš, kails vai ar skrajiem, zirneklīklveidīgiem matiņiem. Vīkala lapu gals āķveidīgi dzeloņsmails. Ziedi purpursārti, divdzimumu stobrziedi. Ziedu kurviši pa 3-6 zaru galos, attālināti, tuvāk zaru galiem satuvināti. Sēklenis ar matkausu, otrādi olveidīgs, brūns. Zied no jūnija līdz septembrim. Aug atsevišķi eksemplāri vai nelielās grupās.

Biotops. Platlapju-egļu vai lapkoku meži (gārša), krūmāji, galvenokārt upju ieleju krastu nogāzēs.

Areāls. Eiropā, no siltās līdz mērenajai joslai.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Reti, Rietumlatvijā un Viduslatvijā: Sigulda (12/32, 1970, Rasiņš, RAS, 1973) un Upmaļu apkārtne (starp Virešiem un Gaujienu) (8/45, 1979) Gaujas ielejā, Galmicu apkārtne (12/9, 1979) un Siseņu apkārtne (12/10, 1979) Abavas ielejā, Luku apkārtne (19/10, 1991). Latvijā aug tuvu areāla ziemeļu, ziemeļaustrumu robežai.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Gaujas nacionālais parks", "Abavas ieleja", Ventas ieleja".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu. Aizsardzībai ieteicama dabas teritorija "Gaujas ieleja".

Informācijas avoti. LATV; RAS; RIG.

Sastādīja Viesturs Šulcs.

Status. A disappearing species. Included in the Red Data Books of Belarus, Lithuania and the Baltic Region; in the List of Threatened Species of Finland.

Habitat. Mixed broad-leaved - spruce forests or deciduous forests, shrubs mainly on the slopes of river valleys.

Area. Europe, from meridional to temperate zone.

Distribution and occurrence in Latvia. Rare, found in the Western Latvia and in the Central Latvia: Sigulda (1/32, 1970, Rasiņš, RAS, 1973) and vicinity of Upmaļi (between Vireši and Gaujiena 8/45, 1979) in the Gauja River Valley, in the vicinity of Galmici (12/9, 1979) and vicinity of Siseņi (12/10, 1979) in the Abava River Valley and vicinity of Luki (19/10, 1991). In Latvia the species grows close to the northern, north-eastern limit of its distribution area.

Changes in number and distribution. Not studied.

Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Gaujas nacionālais parks", "Abavas ieleja", Ventas ieleja".

Suggestions for study and protection. Verify and map the recorded species localities; study the dynamics of the coenopopulations; work out the species protection plan. The territory recommended for protection "Gaujas ieleja".

Information sources. LATV; RAS; RIG.

Compiled by Viesturs Šulcs.

Mazā pūtele *Filago minima* (Sm.) Pers.

Compositae (Asteraceae) - Kurvjziežu (asteru) dzimta

Statuss. Izzūdoša suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Viengadīgs, līdz 20 cm augsts lakstaugs ar pelēku, tūbainu matojumu. Stublājs augšdaļā dihotomiski zarots. Lapas lineāri lancetiskas, piespiestas, 5-12 mm garas, 1-1,5 mm platas. Ziedi kurvīšos. Ziedu kurvīši 3-3,5 mm gari, pa 3-6 galviņveidīgos pušķos zaru galos un to žāklēs. Vīkals lancetisks. Ārējās vīkala lapas olveidīgas, iekšējās - iegarenas, mala plēvjaina, spīdīga, kaila, augšdaļā kailas, pēc noziedēšanas atstāvošas. Ziedi iedzelteni, kurvīša malā sieviškie ziedi, vidusdaļā parasti 5 divdzimumu stobrziedi. Sēkleņi ar matkausu, 0,6-0,7 mm gari. Zied no jūlija līdz septembrim. Aug atsevišķi eksemplāri vai izklaidus, skrajās, nelielās grupās.

Biotops. Atklātas vietas priežu mežos uz sausām minerālaugsnēm (sils), mežmalas, ceļmalas, nezāle graudaugu sējumos.

Areāls. Eiropa, izņemot Ziemeļeiropu un Austrumeiropu, Ziemeļāfrika, no siltās līdz mērenajai joslai.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Reti, Piejūras zemienē, Viduslatvijā un Austrumlatvijā: Zasulauka apkārtne (Rīga) (14/26, ?, Bienert, Girgensohn, Fl. Ex. Liv. Est. Curl.), Nīcas apkārtne (21/2, ? , Bienert, Girgensohn, Fl. Ex. Liv. Est. Curl.), Taudejāņu apkārtne (19/53, 1883, Lehmann, RIG), Krustpils apkārtne (20/41, 1884), Mazdzelda (19/8, 1885), Zosnas apkārtne (21/52, 1887), Krāslavas apkārtne (27/51, 1895), Ziemupe (17/2, 1898, 1899, 1902), Liepājas apkārtne (19/2, 1898), Rucavas apkārtne (? 24/3, 1898, 1909), Pāvilostas apkārtne (15/3, 1899), Cērkstes un Dubļukroga apkārtne (13/20, 1906), starp Plieņciemu un Apšuciemu (? 13/20, 1906), Usmas ezera ziemeļu krasts (11/11, 1913), Ikšķiles apkārtne (15/30, 1913), Lielirbe (6/10, 1921), Trumpju un Silakalēju apkārtne (7/10, 1991). Nav iespējams precizi noteikt, kad suga Latvijā konstatēta pirmoreiz. Informācija par Fl. Ex. Liv. Est. Curl. Izdošanu ir pretrunīga. "Eksikātos" nav norādīts herbārija ievākšanas laiks, taču ir norāde, ka tie sākti izdot 1849. gadā /1/. Ir arī norāde uz 1853. gadu /2/. 1860. gadā, nenorādot atradnes, suga konstatēta Viduslatvijas vai Austrumlatvijas dienvidu daļā /3/. Herbārija materiāls nav saglabājies. Latvijā aug tuvu areāla ziemeļu robežai.

Skaita un izplatības izmaiņas. No 1921. gada līdz 1991. gadam suga Latvijā netika konstatēta.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995.

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.

Informācijas avoti. Fl. Ex. Liv. Est. Curl.; LATV; RAS; RIG; SVR; 1. Ингерпуу. 1984;
2. Бабурина, Чернобаева 1995; 3. Bienert, 1861.

Sastādīja Viesturs Šulcs.

Status. A disappearing species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region; in the List of Threatened Species of Schleswig-Holstein.
Habitat. Glades of dry pine forests on mineral soils, forest edges, roadsides, as a weed in cereal fields.
Area. Europe, except northern Europe and eastern Europe, northern Africa, from meridional to temparate zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Rare, found in the Coastal Lowland, Central Latvia and in the Eastern Latvia: vicinity of Zasulauks (Rīga City) (14/26, ?, Bienert, Girgensohn, Fl. Ex. Liv. Est. Curl.), vicinity of Nīca (21/2, ?, Bienert, Girgensohn, Fl. Ex. Liv. Est. Curl.), vicinity of Taudejāņi (19/53, 1883, Lehmann, RIG), vicinity of Krustpils (20/41, 1884), Mazdzelda (19/8, 1885), vicinity of Zosna (21/52, 1887), vicinity of Krāslava (27/51, 1895), Ziemupe (17/2, 1898, 1902), vicinity of Liepāja (19/2, 1898), vicinity of Rucava (? 24/3, 1898, 1909), vicinity of Pāvilosta (15/3, 1899), vicinity of Cērkste and Dubļukrogs (13/20, 1906), between the parishes Plieņciems and Apšuciems (? 13/20, 1906), the western side of Usma Lake (11/11, 1913), vicinity of Ikšķile (15/30, 1913), Lielirbe (6/10, 1921), vicinity of Trumpji and Silkalēji (7/10, 1991). It is impossible to detect the first species record in Latvia. The information concerning the publishing year of Fl. Ex. Liv. Est. Curl. is contradictory. The date of herbarium collection was not given in the exsiccates. Still there is a note that the publication of the exsiccates started in 1849 /1/. There is also a reference to 1853. The species was found in the southern part of the Central Latvia or Eastern Latvia in 1860, but the locality indication was not given /3/. The herbarium has not remained. In Latvia the species grows close to the northern limit of its distribution area.
Changes in number and distribution. In Latvia the species was not recorded from 1921 up to 1991.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995.
Suggestions for study and protection. Verify and map the recorded species localities; work out the species protection plan.
Information sources. Fl. Ex. Liv. Est. Curl.; LATV; RAS; RIG; SVR; 1. Ингерпуу. 1984; 2. Бабурина, Чернобаева 1995; 3. Bienert, 1861.
Compiled by Viesturs Šulcs.

1. kategorija **Sēklaugi**

Sibīrijas mēlziede *Ligularia sibirica* (L.) Cass.

Compositae (Asteraceae) - Kurvjziežu (asteru) dzimta

Statuss. Izzūdoša suga. Ierakstīta Igaunijas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Polijas un Eiropas Kopienas Apdraudēto sugu sarakstā.
Sugas apraksts. Daudzgadīgs, līdz 1 m augsts lakstaugs ar daudzām bārkšu saknēm. Stublājs rievains, dobs, kails, brūngansārts, zarots tikai ziedkopā. Lapas pamīšas, ieapaļas vai trīsstūrainas, pamats bultveidīgs, nierveidīgs vai sirdsveidīgs, virspuse kaila, apakšpuse pelēka, ar brūnganiem, cirtainiem matiņiem. Apakšējās lapas ar gariem kātiem, augšējās ar īsiem kātiem vai sēdošas, makstainas. Stublāja augšdaļā makstveidīgas, zvīņveidīgas lapas. Ziedu kurvīši ar īsiem kātiem seglapu žāklēs, ķekarā vai skarā stublāja galā. Ziedi 8-10, zeltdzelteni mēlziedi. Vīkals cilindrisks. Vīkala lapas 8-10, lancetiskas; pie pamata 2 lineāri lancetiskas ārējā vīkala lapas. Sēkleņi ar matkausu, augšdaļā ar diskveidīgu paplašinājumu, garenribaini, 3-3,5 mm gari. Kausa matiņi sīkzobaini, pelēkbalti, nevienādā garumā. Zied jūlijā un augustā. Aug atsevišķi eksemplāri vai nelielās grupās.
Biotops. Purvainas pļavas, krūmāji un avoksnāji.
Areāls. Rietumeiropa, Austrumeiropa un Centrālā Āzija, no mēreni siltās līdz vēsajai joslai.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti, Viduslatvijas ziemeļaustrumu un Austrumlatvijas rietumu daļā: Vēveri (Madonas apkārtnē) (15/43, 1912, 1914, 1938), Zasas apkārtne (22/41, 1919, 1920), Gaujienas apkārtne (8/45, 1975, 1976), Ļaudonas apkārtne (17/43, 1976), Mārcienas apkārtne (16/43, 1982). Pirmoreiz, nenorādot atradnes, Latvijas florā minēta 19. gs. 30. - 40. gados /1, 2/. Latvijā sasniedz areāla Eiropas daļas ziemeļrietumu robežu.
Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.
Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamā dabas teritorijā "Krustkalni".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu. Aizsardzībai ieteicama dabas teritorija "Gaujas ieleja".
Informācijas avoti. LATV; RIG; 1. Fleischer, Lindemann, 1839; 2. Lehmann, 1896.
Sastādīja Viesturs Šulcs.

Status. A disappearing species. Included in the Red Data Books of Estonia and the Baltic Region; in the List of Threatened Species of Poland.
Habitat. Wet meadows, shrubs and spring fens.
Area. Western Europe, eastern Europe and central Asia, from submeridional to boreal zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Very rare, found in the north-eastern part of the Central Latvia and in the western part of the Eastern Latvia: Vēveri (vicinity of Madona) (15/43, 1912, 1914, 1938), vicinity of Zasa (22/41, 1919, 1920), vicinity of Gaujiena (8/45, 1975, 1976), vicinity of Ļaudona (17/43, 1976), vicinity of Mārciena (16/43, 1982). For the first time without the locality indication the species was mentioned in the flora of Latvia in the 30-ies and 40-ies of the 19th century /1, 2/. In Latvia the species is on the north-western edge of its distribution area in Europe.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature area "Krustkalni".
Suggestions for study and protection. Verify and map the recorded species localities; study the dynamics of the coenopopulations; work out the species protection plan. The territory recommended for protection "Gaujas ieleja".
Information sources. LATV; RIG; 1. Fleischer, Lindemann, 1839; 2. Lehmann, 1896.
Compiled by Viesturs Šulcs.

Igaunijas rūgtlape (Alpu rūgtlape)

Saussurea esthonica Baer ex Rupr. *[S. alpina* (L.) DC. subsp. *esthonica* (Baer ex Rupr.) Kupffer, *S. alpina* auct.*]*

Compositae (Asteraceae) - Kurvjziežu (asteru) dzimta

Statuss. Izzūdoša suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 40-50 cm augsts lakstaugs. Stublājs viens, tievs, augšdaļā zarojas skrajā vairogveidīgā vai skarveidīgā ziedkopā. Apakšējās lapas ar gariem kātiem, olveidīgi lancetiskas vai lancetiskas, ar sašaurinātu vai izstiepti sašaurinātu pamatu un attāli sīkzobainu, jomaini zobainu vai veselu malu; vidējās lapas lancetiskas, sēdošas, pakāpeniski pāriet lancetiskās līdz lineārās augšējās lapās; virspuse zaļa, kaila, apakšpuse kaila vai ar skraju zirneklītiklveidīgu matojumu. Vīkala lapas zaļas līdz iesārti violetas, ārējās olveidīgas, nosmailotas, iekšējās daudz garākas nekā ārējās, lancetiskas, lineāri lancetiskas, smailas. Ziedu kurvīšos purpursārti divdzimumu stobrziedi. Zied jūlijā. Aug atsevišķi eksemplāri vai nelielās, skrajās grupās.

Biotops. Skraji skujkoku-lapkoku meži uz kūdras augsnēm, izcirtumi, zemie purvi.

Areāls. Latvija, Igaunija, mērenajā joslā.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti, Piejūras zemienē: Apšuciema apkārtne (13/20, 1844, Lehnert /1/, 1846, 1901, 1906, 1930, 1991, 1996), Popes apkārtne (9/8, 1991). Atradnes Apšuciema apkārtnē raksturošanai dabā dažādos informācijas avotos (Herbārijos, literatūrā, Latvijas floras datu bankā, LU, Bioloģijas institūtā) lietoti dažādi vietvārdi - Klapkalnciems, Dubļukrogs, Purvciems. Līdzšinējie pētījumi liecina, ka tie attiecas uz vienu un to pašu atradni.

Skaita un izplatības izmaiņas. Suga Latvijā nebija konstatēta no 1930. gada līdz š.gs. 90. gadiem, tāpēc sākotnēji (LSG, 1980) tā ierakstīta 0. kategorijā (izzudušās sugas). Tikai pēc vairākkārtējām botāniskām ekspedīcijām 1991. gadā izdevās atrast 1884. gadā konstatēto atradni, kā arī konstatēt jaunu atradni Kurzemē.

Līdzšinējā aizsardzība. LMPL, 1977, 1987. Ierakstīta LSG, 1980.

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Detalizēti izpētīt Rīgas līča dienvidrietumu piekrastes floru. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku, tās atkarību no saimnieciskās darbības. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu. Aizsardzībai ieteicamas dabas teritorijas: "Klapkalnciems", "Pope".

Informācijas avoti. LATV; RIG; SVR; 1. Kupffer, 1902.

Sastādīja Viesturs Šulcs.

Status. A disappearing species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region.
Habitat. Sparse mixed coniferous-deciduous forests on peat soils, clearings and fens.
Area. Latvia, Estonia, in temperate zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Very rare, found in the Coastal Lowland: vicinity of Apšuciems (13/20, 1844, Lehnert /1/, 1846, 1901, 1906, 1930, 1991, 1996), vicinity of Pope (9/8, 1991). Different site names like Klapkalnciems, Dubļukrogs and Purvciems were used for the description of the locality in Apšuciems in various information sources (herbariums, literature, in the data bank of the Flora of Latvia, University of Latvia, Institute of Biology). The studies up to now prove that all these references are about the same species locality in Apšuciems.

Changes in number and distribution. The species was not recorded from 1930 to 90-ies of the 20th century. Therefore, at first (LSG, 1980) the species was included in the Category 0 (extinct species). The species was found only after the repeated field work (in the locality recorded in 1884) in 1991. One new species locality was found in Kurzeme.
Existing protection. LMPL, 1977, 1987. Included in the LTV RDB, 1980.
Suggestions for study and protection. Verify and map the recorded species localities; detailed studies of the flora of the south-western coast of the Gulf of Rīga are necessary; study the dynamics of the coenopopulations, clarifying its dependence on the management activities; work out the species protection plan. The territories recommended for protection: "Klapkalnciems", "Pope".
Information sources. LATV; RIG; SVR; 1. Kupffer, 1902.
Compiled by Viesturs Šulcs.

1. kategorija **Sēklaugi**

Zemā mīkstpiene *Sonchus humilis* N.I. Orlova

Compositae (Asteraceae) - Kurvjziežu (asteru) dzimta

Statuss. Izzūdoša suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā.
Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 40-72 cm augsts lakstaugs. Stublājs no vidus skraji un plaši zarots vai vesels. Lapas pamīšas, satuvinātas stublāja lejasdaļā, sēdošas, otrādi olveidīgas, plūksnaini šķeltas līdz dalītas vai plēstas, mala dzeloņaini zobaina, augšdaļā 1-2 nelielas veselas lapas. Kurvīšos oranždzelteni divdzimumu mēlziedi. Kurviši 4,5-7,5 cm diametrā, parasti vairogveidīgā ziedkopā. Sēkleņi ar matkausu, šauri olveidīgi, katrā pusē ar 5 ribiņām, pelēkbalti līdz brūngani. Kausmatiņi sīkzobaini, zīdaini balti, pie pamata saauguši pušķos, kas savukārt saaugot veido viegli nokrītošu matkausa gredzenu. Zied no jūnija beigām līdz jūlija vidum. Litorāls augs.
Biotops. Smilšaina, ar parasto niedri (*Phragmites australis*) apaugusi Rīgas līča priekškāpa un ielīču krasti, kas vējuzplūdos applūst.
Areāls. Eiropa (Baltās, Barenca un Baltijas jūras piekraste) /1/, no mērenās līdz aukstajai joslai.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti, Vidzemes piekrastē: Kuivižu apkārtne (4/28, 1985, V. Šulcs, LATV), Kikupvēveru apkārtne (4/28, 1986).
Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.
Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamā dabas teritorijā "Randu pļavas".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.
Informācijas avoti. LATV; 1. Щляков, 1969.
Sastādīja Viesturs Šulcs.

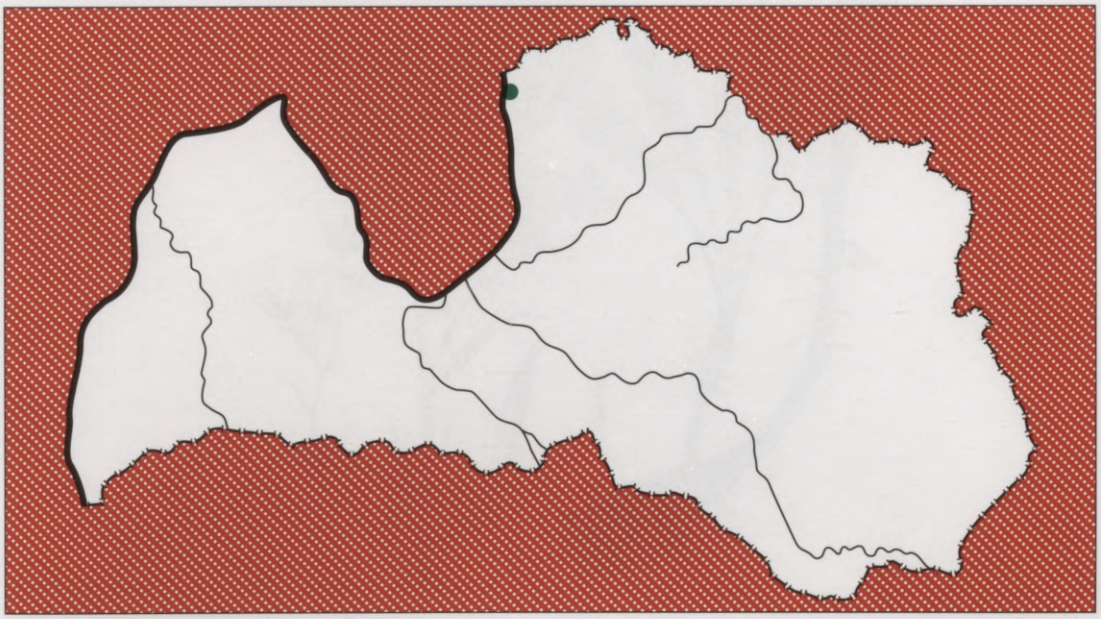

Status. A disappearing species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region.
Habitat. Sandy foredunes in the Gulf of Rīga overgrown by *Phragmites australis* and inlet shores influenced by flood action.
Area. Europe (on the coasts of the White Sea, the Barents Sea and the Baltic Sea) /1/, from temparate to arctic zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Very rare, found in the coastal part of Vidzeme Region: vicinity of Kuiviži (4/28, 1985, V. Šulcs, LATV), vicinity of Kikupvēveri (4/28, 1986).
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature area "Randu pļavas".
Suggestions for study and protection. Verify and map the recorded species localities; work out the species protection plan.
Information sources. LATV; 1. Щляков, 1969.
Compiled by Viesturs Šulcs.

Jūrmalas sālsastere (jūrmalas miķelīte)

Tripolium vulgare Nees [Aster tripolium L.]

Compositae (Asteraceae) - Kurvjziežu (asteru) dzimta

Statuss. Izzūdoša suga. Ierakstīta Lietuvas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Polijas un Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Divgadīgs vai viengadīgs, līdz 60 cm augsts, kails lakstaugs ar īsu, paresnu sakneni un daudzām adventīvām saknēm. Stublājs stāvs vai pacils, zarots stublāja augšdaļā vairogveidīgā skarā, nereti stublājs zarots no pamata. Lapas pamīšas, nedaudz gaļīgas, lancetiskas vai eliptiskas, sēdošas, apakšējās ar kātiem. Ziedu kurvīšu malā 20-30 gaiši zili, violeti, reti balti, fertili sievišķie mēlziedi, vidusdaļā dzelteni divdzimumu stobrziedi. Vīkals biķerveidīgs, 5-8 mm garš, 7-10 mm diametrā. Vīkala lapas iegarenas, lancetiski olveidīgas, mala plēvjaina, ārējās 2-3 reizes īsākas nekā iekšējās. Sēkleņi stipri saplacināti, ar matkausu, iegareni olveidīgi, 4-6 mm gari un 1- 1,5 mm plati, kaili vai skrajiem, uz augšu vērstiem matiņiem. Kausa matiņi mīksti, sīkzobaini, vienādā garumā ar sēkleni vai nedaudz garāki. Zied no jūlija līdz septembrim. Aug atsevišķi eksemplāri vai nelielās, skrajās grupās. Halofīts.

Biotops. Jūrmalas un palieņu pļavas, makrofītu sabiedrības ezera litorālajā joslā, mikroieplakas jūras liedagā, reti ruderālas vietas ezera piekrastē.

Areāls. Eiropa un Āzija, no siltās līdz vēsajai joslai, nedaudz aukstajā joslā.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti, Rietumlatvijas Piejūras zemienē un Rīgas smiltāju līdzenumā: Rīga - Katrīndambis (14/26, 1826, Heugel /1/, 1837), Kīpsala (14/26, 1864), Bulļi (13/25, 1897, 1900), Daugavgrīva (13/26, 1900, 1912, 1938), Mangaļsala (13/26, 1900), Bolderāja (13/26, 1912), Vecāķi (12/26, 1979); Liepājas ezera krasts (19/2, 1898, 1975, 1988, 1989; 20/2, 1898, 1969, 1984, 1989), Lielupes ietekas labais krasts (13/25, 1979), Kolkasrags (4/4, 1986).

Skaita un izplatības izmaiņas. Atradnēs, kas konstatētas 19. gs. beigās un 20. gs. pirmajā pusē pašreizējā Rīgas teritorijā, suga nav atrasta. Iespējams, antropogēnās ietekmes rezultātā atradnes ir iznīcinātas.

Līdzšinējā aizsardzība. LMPL, 1977, 1987. Ierakstīta LSG, 1980. Konstatēta aizsargājamā dabas teritorijās: "Jūrmalas miķelītes atradne", "Liepājas ezers".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Detalizēti izpētīt Liepājas ezera litorāles makrofītu un palieņu veģetāciju. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku, tās atkarību no antropogēnās ietekmes. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu. Aizsardzībai ieteicamas dabas teritorijas: "Kolkas jūrmala", "Lielupes grīva".

Informācijas avoti. LATV; RAS; RIG; 1. Diercke, 1870.

Sastādīja Viesturs Šulcs.

Status. A disappearing species. Included in the Red Data Books of Lithuania and the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Poland and Schleswig-Holstein.

Habitat. Moist coastal meadows and flood plain meadows, within the macrophyte plant communities in the littoral zone of lakes, small depressions on the beach, rare in ruderal areas on lakesides.

Area. Europe and Asia, from meridional to boreal zone, somewhat in arctic zone.

Distribution and occurrence in Latvia. Very rare, found in the Coastal Lowland of the Western Latvia and in the Rīga Sandy Plain: Rīga - Katrīndambis (14/26, 1826, Heugel /1/, 1837), Kīpsala (14/26, 1864), Bulļi (13/25, 1897, 1900), Daugavgrīva (13/26, 1900, 1912, 1938), Mangaļsala (13/26, 1900), Bolderāja (13/26, 1912), Vecāķi (12/26, 1979); shore of Liepāja Lake (19/2, 1898, 1975, 1988, 1989; 20/2, 1898, 1969, 1984, 1989), right bank of Lielupe Estuary (13/25, 1979), Kolkasrags (4/4, 1986).

Changes in number and distribution. The species was not found in the localities recorded at the end of the 19th century and in the first half of the 20th century. It is very likely, that the species localities have been destroyed because of the human influence.

Existing protection. LMPL, 1977, 1987. Included in the LTV RDB, 1980. Recorded in the protected nature areas: "Jūrmalas miķelītes atradne", "Liepāja ezers".

Suggestions for study and protection. Verify and map the recorded species localities; detailed vegetation studies of the flood plain area and the littoral zone of Liepāja Lake are necessary; study the dynamics of the coenopopulations, clarifying its dependence on the human influence; work out the species protection plan. The territories recommended for protection: "Kolkas jūrmala", "Lielupes grīva".

Information sources. LATV; RAS; RIG; 1. Diercke, 1870.

Compiled by Viesturs Šulcs.

Zviedrijas pundurgrimonis

Chamaepericlymenum suecicum (L.) Asch. et Graebn.

Cornaceae - Kizilu dzimta

Statuss. Izzūdoša suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.
Sugas apraksts. Daudzgadīgs, līdz 25 cm augsts lakstaugs, ar kokainu sakneni. Stublājs stāvs. Lapas pretējas, sēdošas, eliptiskas vai olveidīgas. Kauslapas 4. Vainaglapas 4, purpurmelnas. Ziedi ar īsu kātu, čemurveidīgā ziedkopā stublāja galā. Ziedkopu ieskauj 4 baltas, par to garākas seglapas. Kaulenis sarkans, lodveidīgs.
Biotops. Jaukts mežs
Areāls. Ziemeļeiropa, no mērenās līdz aukstajai joslai, Ziemeļamerikas ziemeļrietumu un ziemeļaustrumu daļa, Austrumāzija, mērenajā un vēsajā joslā.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti, zināma viena atradne Piejūras zemienē: Melnsils (6/14, Ē.Kļaviņa, 1991, SVR). Latvijā sasniedz areāla dienvidu robežu.
Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.
Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995.
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradni, izstrādāt tās aizsardzības plānu. Izpētīt cenopopulācijas dinamiku.
Informācijas avoti. SVR.
Sastādīja Ivars Kabucis.

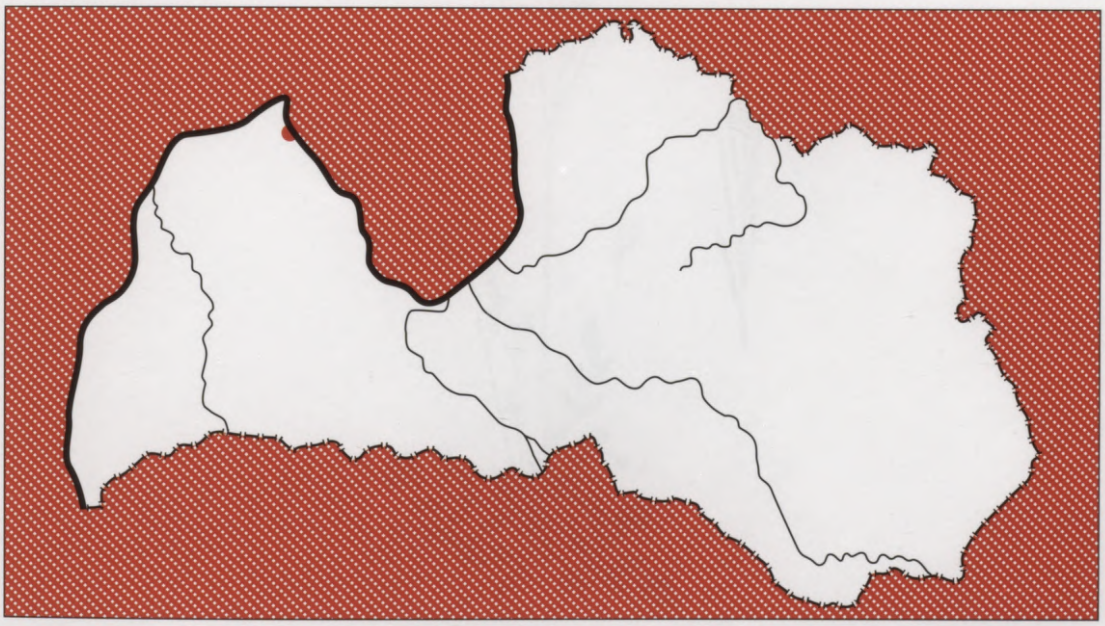

Status. An endangered species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region; in the List of Threatened Species of
Schleswig-Holstein.
Habitat. A mixed forest.
Area. In Northern Europe, from temperate to arctic zone, in the northwestern and northeastern part of North America, in East Asia, in temperate and boreal zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Very rare, the only one locality in the Coastal Lowland is known: Melnsils (6/14, Ē.Kļaviņa, 1991, SVR). In Latvia reaches the southern boundary of its area.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995.
Suggestions for study and protection. To verify and survey the locality. To work out the protection plane for the locality. To study the dynamics of a coenopopulation.
Information sources. SVR.
Compiled by Ivars Kabucis.

Pūkainā ķērsa (skarbā ķērsa) *Cardamine hirsuta* L.

Cruciferae (Brassicaceae) - Krustziežu (kāpostu) dzimta

Statuss. Izzūdoša suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā.
Sugas apraksts. Viengadīgs, 7-30 cm augsts lakstaugs. Lapas nepāra plūksnaini dalītas, ar 1-5 daļu pāriem. Piezemes lapas rozetē. Ziedi mazi. Kauslapas 4. Vainaglapas 4, baltas. Putekšņlapas 4. Pākstenis lineārs. Zied maijā un jūnijā. Aug grupās vai atsevišķi eksemplāri.
Biotops. Sausas pļavas, ganības, mežmalas, lauces.
Areāls. Eiropa, izņemot Ziemeļeiropu un Austrumeiropu, Āfrika, Dienvidāzija, Klusā un Indijas okeāna salas, no karstās līdz mērenajai joslai.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti, zināmas divas atradnes Piejūras zemienē: Slītere (6/12, 1886 /1/), Ovīši (7/7, zināma kopš 1991. gada). Latvijā sasniedz areāla Eiropas daļas austrumu robežu, aug ziemeļu robežas tuvumā.
Skaita un izplatības izmaiņas. Kopš 1886. gada suga Slīterē nav konstatēta.
Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Slītere", "Ovīši".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt Ovīšu atradni. Izpētīt cenopopulācijas dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.
Informācijas avoti. SVR; 1. Klinge, 1886.
Sastādīja Irēna Fatare.

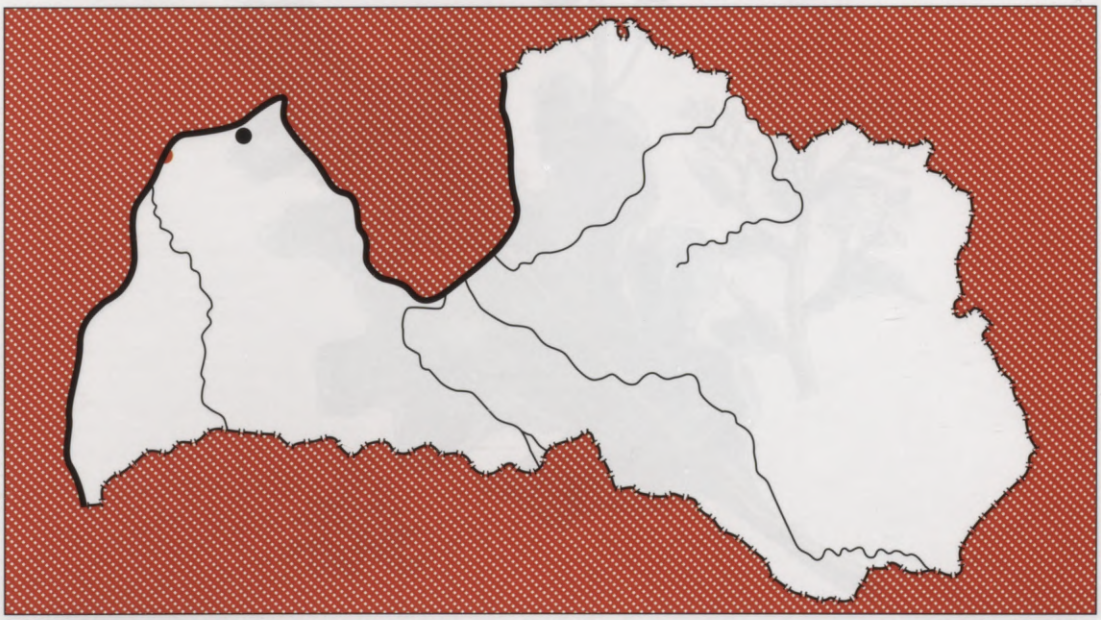

Status. An endangered species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region.
Habitat. Dry meadows, pastutes, forest margins and glades.
Area. Europe, except Nortern and Eastern Europe, Africa, South Asia, on the islands on the Pacific and Indian Ocean,from tropical to temperate zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Very rare, two localities in the Coastal Lowland are known: Slītere (6/12, 1886, Klinge /1/), Oviši (7/7, known since 1991). In Latvia reaches the eastern boundary of its European area, grows close to the northern boundary.
Changes in number and distribution. Since 1996 the species has not been found in Slītere.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Slītere", "Ovīši".
Suggestions for study and protection. Verify and survey the locality of Ovīši. To study the dynamics of coenopopulations; To work out the protection plan for the species.
Information sources. SVR; 1. Klinge, 1886.
Compiled by Irena Fatare.

Jūrmalas krambe (jūrmalas sālsķērsa, jūras kāposts)

Crambe maritima L.

Cruciferae (Brassicaceae) - Krustziežu (kāpostu) dzimta

Statuss. Izzūdoša suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.
Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 30-75 cm augsts, galīgs lakstaugs ar zilganu apsarmi. Stublājs stāvs, stipri zarots. Lapas lielas, veselas līdz plūksnaini šķeltas, apakšējās olveidīgas vai iegarenas, augšējās lancetiskas vai lineāras. Ziedi vidēji lieli, smaržīgi. Kauslapas 4. Vainaglapas 4, baltas, 6-10 mm garas. Neveronis divdaļīgs, 8-15 mm garš, tā augšējā daļa apaļa vai olveidīga, ar vienu sēklu, apakšējā kātveidīga, bez sēklas. Zied jūnijā un jūlijā. Sēklas nenogatavojas. Aug atsevišķi eksemplāri. Litorāls augs.
Biotops. Baltās kāpas.
Areāls. Atlantijas okeāna, Ziemeļjūras, Baltijas jūras un Melnās jūras krasts, mēreni siltajā un mērenajā joslā.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti, sporādiski Piejūras zemienē: Ventspils (9/6, 1839 /1/), Kurmrags (7/28, 1971), Dunte un Tūja (8/29, 1972, 1974), Kaltene (8/17, 1985), Liepāja (? 19/2, 1986, /2/), starp Kuivižiem un Salacgrīvu (3/28, 1991).
Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.
Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Akmeņainā Vidzemes jūrmala", "Randu pļavas".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.
Informācijas avoti. LATV; 1. Fleischer, Lindemann, 1839; 2. Schultze-Motel, 1986.
Sastādīja Irēna Fatare.

Status. An endangered species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region; in the List of Threatened Species of Schleswig-Holstein.
Habitat. White dunes.
Area. On the coasts of the Atlantic ocean North, Baltic and Black Sea, in submeridional and temperate zone. The littoral species.
Distribution and occurrence in Latvia. Very rare, sporadically in the Coastal Lowland: Ventspils (9/6, 1839 /1/), Kurmrags (7/28, 1971), Dunte and Tūja (8/29, 1972, 1974), Kaltene (8/17, 1985), Liepāja (? 19/2, 1986, /2/), between Kuiviži and Salacgrīva (3/28, 1991)
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Akmeņainā Vidzemes jūrmala", "Randu pļavas".
Suggestions for study and protection. Verify and map the localities; study the dynamics of coenopopulations; work out the protection plan for the species.
Information sources. LATV; 1. Fleischer, Lindemann, 1839; 2. Schultze-Motel, 1986.
Compiled by Irēna Fatare.

Ūdeņu subulārija *Subularia aquatica* L.

Cruciferae (Brassicaceae) - Krustziežu (kāpostu) dzimta

Statuss. Izzūdoša suga. Ierakstīta Igaunijas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Dānijas un Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.
Sugas apraksts. Viengadīgs vai divgadīgs, 2-8 cm augsts ūdensaugs. Stublājs vienkāršs, pāriet skrajā ķekarā. Lapas rozetē, ± atstāvošas, veselas, ilenveidīgas, 2-7 cm garas. Ziedi 2-8, mazi. Kauslapas 4. Vainaglapas 4, baltas, 1,5-2 mm garas, dažreiz vainaglapu nav. Pākstenītis nosmailoti eliptisks līdz eliptisks, 2-5 mm garš. Zied jūnijā un jūlijā.
Biotops. Oligotrofās augu sabiedrības piekrastes augu joslā.
Areāls. Eiropa, Āzija, Ziemeļamerika un Grenlande, no mēreni siltās līdz aukstajai joslai. Areāls disjunktīvs.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Reti, Viduslatvijā un Austrumlatvijā: Venču ezers (13/29, konstatēta vairākkārt no 1895. līdz 1914. gadam), Sudrabezers, Langstiņu ezers un Seķītis (13/28, zināma kopš 1896. gada), Alūksnes ezers (8/50, 1908, 1925, 1986), Cārmaņu ezers (25/51, 1952), Drīdzis (26/52, 1955), Lielais Stropu ezers (27/46, 1961, 1962), Alauksts (12/39, 1984; 12/40, 1984, 1985), Aijažu ezers (9/31, 1985), Ojatu ezers (25/53, 1987), Visaldas ezers (24/53, 1988), Sīvers (25/52, 1988). Pirmoreiz, nenorādot atradnes, Latvijas florā minēta 1791. gadā /1/.
Skaita un izplatības izmaiņas. Ļoti jūtīga suga pret ūdens piesārņojumu. Lielajā Stropu ezerā eitrofikācijas rezultātā izzudusi /2/.
Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Drīdža ezers", "Ojatu ezers", "Vecpiebalga".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu. Aizsardzībai ieteicamas dabas teritorijas: "Alūksnes ezers", "Cārmaņu ezers", "Visaldas ezers", "Sīvers", "Aijažu ezers".
Informācijas avoti. LATV; LLU; RAS; RIG; 1. Fischer, 1791; 2. Suško, 1989.
Sastādīja Irēna Fatare.

Status. An endangered species. Included in the Red Data Books of Estonia and the Baltic Region; the Lists of Threatened Species of Denmark and Schleswig-Holstein.

Habitat. Oligotrophic lakes, in the belt of helophyte vegetation.

Area. Europe Asia, North America and Greenland from submeridional to arctic zone. Disjunctive area.

Distribution and occurrence in Latvia. Rare, in Central and East Latvia: Lake Venču (13/29, from 1895 to 1914 found repeatedely), Lake Sudrabezers, Lake Langstiņu and Lake Seķītis (13/28, known since 1896), Lake Alūksnes (8/50, 1908, 1925, 1986), Lake Cārmaņu (25/51, 1952), Lake Drīdzis (26/52, 1955), Lake Lielais Stropu (27/46, 1961, 1962), Lake Alauksts (12/39, 1984; 12/40, 1984, 1985), Lake Aijažu (9/31, 1985), Lake Ojatu (25/53, 1987), Lake Visaldas (24/53, 1988), Lake Sīvers (25/52, 1988). For the first time, without the locality indication, the species was mentioned in Latvian Flora in 1791. /1/.

Changes in number and distribution. The species is very susceptible to the pollution of water. As a result of the eutrophication of lakes, it is disappeared from Lake Lielais Stropu /2/.

Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Drīdža ezers", "Ojatu ezers", "Vecpiebalga".

Suggestions for study and protection. Verify and map the localities; study the dynamics of coenopopulations; work out the protection plan for the species. The territories recommended for protection: "Alūksnes ezers", "Cārmaņu ezers", "Visaldas ezers", "Sīvers", "Aijažu ezers".

Information sources. LATV; LLU; RAS; RIG; 1. Fischer, 1791; 2. Suško, 1989.

Compiled by Irēna Fatare.

1. kategorija **Sēklaugi**

Ūdeņu grīslis *Carex aquatilis* Wahlenb.

Cyperaceae - Grīšļu dzimta

Statuss. Izzūdoša suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā.
Sugas apraksts. Daudzgadīgs, līdz 100 cm augsts lakstaugs, veido nelielus cerus. Lapas 5 mm platas, virspuse matēta, apakšpuse spīdīga. Zviņlapas un apakšējo lapu makstis purpurbrūnas. Ziedkopa dažādvārpu, 2-3 augšējās - vīrišķo ziedu vārpiņas, 3-5 apakšējās - sievišķo ziedu vārpiņas. Pūslīšu plēksnes purpurbrūnas, gals strups. Pūslīši 2-3 mm gari, ar ļoti īsu, konisku, nošķeltu knābīti, drīksnas 2. Zied maijā un jūnijā. Aug grupās.
Biotops. Ezeru un upju piekrastes augu josla, palieņu plavas, zemie purvi, meži uz kūdras augsnēm.
Areāls. Cirkumpolāra suga. Ziemeļamerika, Eiropa un Āzija, no mērenās līdz aukstajai joslai.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti, Piejūras zemienē un Austrumlatvijā: Marinzejas ezera krasts (19/44, 1982, Baroniņa, LATV), Siksala (18/45, 1987), Šumānu ezera krasts (18/44, 1988), Atašiene (19/45, 1988), Vecdaugavas sala (Rīga) (13/26, 1991), Nainiekstes purvs (15/49, 1996). Latvijā aug tuvu areāla dienvidu robežai.
Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.
Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Teiči", "Vecdaugava".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.
Informācijas avoti. LATV; SVR.
Sastādīja Valda Baroniņa.

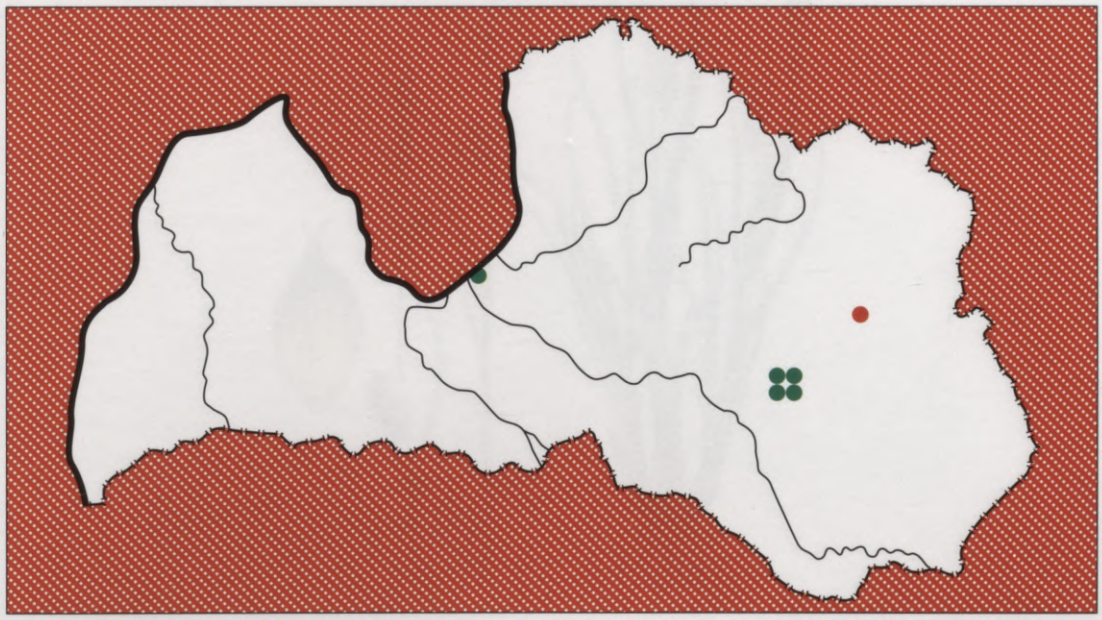

Status. An endangered species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region.
Habitat. Marshes, flood-plain meadows, fens, forests on peat soils.
Area. A circumpolar species; in North America, Europe and Asia, from temperate to arctic zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Very rare, in the Coastal Lowland and the eastern part of Central Latvia: the shore of Lake Marinzejas (19/44, 1982, Baroniņa, LATV), Siksala (18/45, 1987), the shore of Lake Šumānu (18/44, 1988), Atašiene (19/45, 1988), the Vecdaugava Island (Rīga) (13/26, 1991). In Latvia grows close to the southern limit of its distribution area.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Teiči", "Vecdaugava".
Suggestions for study and protection. To verify and survey the localities. To study the dynamics of coenopopulations. To work out the protection regime for the species.
Information sources. LATV; SVR.
Compiled by Valda Baroniņa.

Attālinātais grīslis *Carex distans* L.

Cyperaceae - Grīšļu dzimta

Statuss. Izzūdoša suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.
Sugas apraksts. Daudzgadīgs, līdz 60 cm augsts lakstaugs. Veido nelielus, skrajus cerus. Zvīņlapas un apakšējo lapu makstis brūnas līdz tumši purpura. Lapas 2-5 mm platas. Ziedkopa dažādvārpu, 1 augšējā - vīrišķo ziedu vārpiņa, 2-3 apakšējās - sievišķo ziedu vārpiņas, zemākā vārpiņa attālināta. Pūslīšu plēksnes rūsas brūnas, mala plēvjaina, gals smails. Pūslīši 4 mm gari, knābītis divzobains, drīksnas 3. Zied maijā un jūnijā. Aug atsevišķi eksemplāri.
Biotops. Slapjas pļavas.
Areāls. Eiropa, Mazāzija un Ziemeļāfrika, no siltās līdz mērenajai joslai.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti: Tukuma apkārtne (14/19, 1847, Lindemann, Siering /1/), Jauncūkauši Limbažu apkārtnē (7/31, 1895), Ainažu apkārtne (3/29, 1962). Latvijā aug tuvu areāla austrumu robežai.
Skaita un izplatības izmaiņas. Kopš 1962. gada suga nav konstatēta.
Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995.
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt atradnes. Detalizēti izpētīt Tukuma, Limbažu un Ainažu apkārtnes floru.
Informācijas avoti. LATV; 1. Lindemann, Siering, 1847.
Sastādīja Valda Baroniņa.

Status. An endangered species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region; in the List of Threatened Species of Schleswig-Holstein.
Habitat. Wet meadows.
Area. In Europe, Asia Minor and North America, from meridional to temperate zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Very rare: the vicinity of Tukums (14/19, 1847, Lindemann, Siering /1/), in the vicinity of Limbaži - Jauncūkauši (7/31, 1895), the vicinity of Ainaži (3/29, 1962). In Latvia grows close to the eastern limit of its distribution area.
Changes in number and distribution. The species has not been found since 1962.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995.
Suggestions for study and protection. To verify the localities. To study in details the flora of the vicinities of Tukums, Limbaži and Ainaži.
Information sources. LATV; 1. Lindemann, Siering, 1847.
Compiled by Valda Baronina.

1. kategorija **Sēklaugi**

Makenzija grīslis *Carex mackenziei* V.I. Krecz.

Cyperaceae - Grīšļu dzimta

Statuss. Izzūdoša suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā.
Sugas apraksts. Daudzgadīgs, līdz 50 cm augsts lakstaugs, veido nelielus cerus. Zvīņlapas un apakšējo lapu makstis dzeltenbrūnas. Lapas 2-3 mm platas. Ziedkopa vienādvārpu, tajā 4-6 divdzimumu vārpiņas, virišķie ziedi vārpiņu lejasdaļā, sievišķie - augšdaļā. Pūslīšu plēksnes rūsgani brūnas, gals strups. Pūslīši 3 mm gari ar sekli divzobainu knābīti. Drīksnas 2. Zied maijā. Aug nelielās grupās.
Biotops. Jūrmalas pļavas.
Areāls. Ziemeļeiropa, Tālie Austrumi un Ziemeļamerika, mērenajā un vēsajā joslā.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti, zināmas divas atradnes Piejūras zemienē: starp Majoriem un Bulduriem (14/24, 1897, Rothert, RIG), Kuivižu apkārtne (4/28, 1935, 1987, 1991). Latvijā sasniedz areāla Eiropas daļas dienvidu robežu.
Skaita un izplatības izmaiņas. Kuivižu apkārtnē veido noturīgas cenopopulācijas.
Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamā dabas teritorijā "Randu pļavas".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku atkarībā no jūrmalas pļavu apsaimniekošanas režīma. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.
Informācijas avoti. LATV; RIG.
Sastādīja Valda Baroniņa.

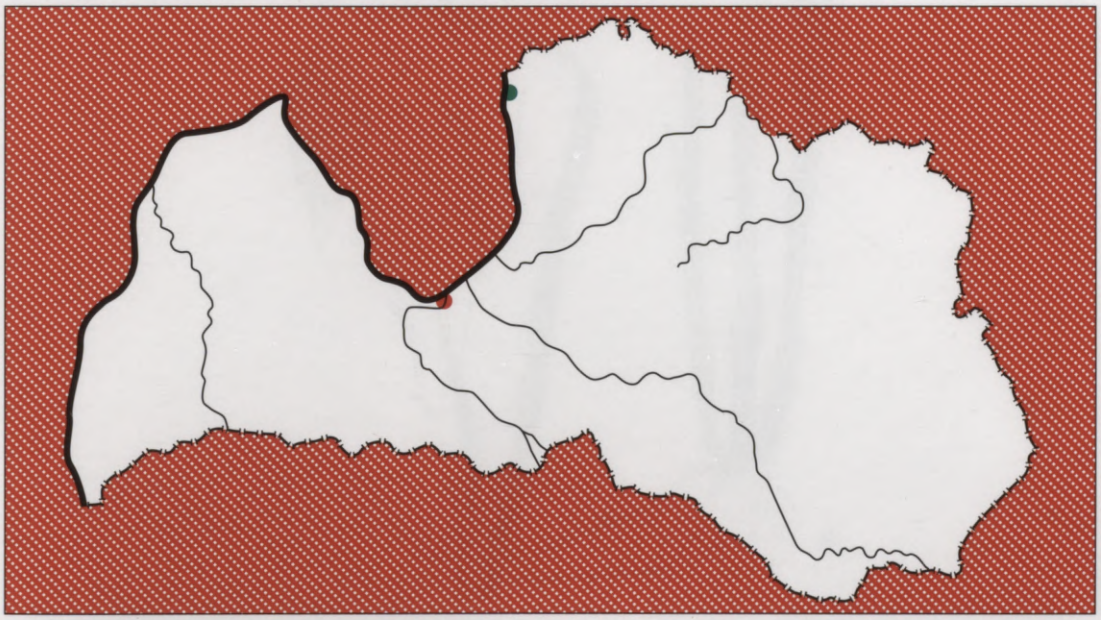

Status. An endangered species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region.
Habitat. Seashore meadows.
Area. In Northern Europe, the Far East and North America, in temperate and boreal zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Very rare, two localities in the Coastal Lowland are known: between Majori and Bulduri (14/24, 1897, Rothert, RIG), the vicinity of Kuiviži (4/28, 1935, 1987, 1991). In Latvia reaches the southern limit of its distribution area in Europe.
Changes in number and distribution. In the vicinity of Kuiviži forms stable coenopopulations.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature area "Randu pļavas".
Suggestions for study and protection. To verify and survey the localities. To study the dynamics of coenopopulations depending from the management of seashore meadows. To work out the protection regime for the species.
Information sources. LATV; RIG.
Compiled by Valda Baronina.

Matainais grīslis (spilvainais grīslis) *Carex pilosa* Scop.

Cyperaceae - Grīšļu dzimta

Statuss. Izzūdoša suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā.
Sugas apraksts. Daudzgadīgs, līdz 60 cm augsts lakstaugs, veido nelielus cerus. Zvīņlapas un apakšējo lapu makstis purpurbrūnas. Lapas 6-8 mm platas, lapas virspuse un apakšpuse ar skrajiem matiņiem. Ziedkopa dažādvārpu; viena augšējā - vīrišķo ziedu vārpiņa, 2-3 apakšējās - sievišķo ziedu vārpiņas. Pūslīšu plēksnes gaiši brūnas, gals smails. Pūslīši 4-5 mm gari, ar atliektu, sekli divzobainu knābīti. Drīksnas 3. Zied aprīlī, maijā. Aug grupās.
Biotops. Platlapju mežs (gobu gārša).
Areāls. Eiropa un Āzija, mēreni siltajā un mērenajā joslā.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti, zināma viena atradne Austrumlatvijas dienvidu daļā - Naujene (26/47, 1939, Villerts, RIG, 1977). Latvijā sasniedz areāla ziemeļrietumu robežu.
Skaita un izplatības izmaiņas. Naujenes gravā veido vitālu cenopopulāciju.
Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamā dabas teritorijā "Daugavas loki".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradni. Izpētīt cenopopulācijas dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.
Informācijas avoti. LATV; RIG.
Sastādīja Valda Baroniņa.

Status. An endangered species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region.
Habitat. A broad-leaved forest, elm grove.
Area. In Europe and Asia, in submeridional and temperate zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Very rare, the only one locality in the southern part of East Latvia is known - Naujene (26/47, 1939, Villerts, RIG, 1977). In Latvia reaches the western limit of its distribution area.
Changes in number and distribution. In the Naujene ravine forms a vital coenopopulation.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature area "Daugavas loki".
Suggestions for study and protection. To verify and survey the locality. To study the dynamics of a coenopopulation. To work out the protection regime for the species.
Information sources. LATV; RIG.
Compiled by Valda Baronina.

Knābja grīslis *Carex rhynchophysa* C.A. Mey.

Cyperaceae - Grīšļu dzimta

Statuss. Izzūdoša suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Norvēģijas un Zviedrijas Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, līdz 100 cm augsts lakstaugs, veido blīvus cerus. Lapas 8-11 mm platas. Zvīņlapas purpura, apakšējo lapu makstis brūnas vai zaļas. Ziedkopa dažādvārpu, 3-4 augšējās - vīrišķo ziedu vārpiņas, 3-4 apakšējās - sievišķo ziedu vārpiņas. Pūslīšu plēksnes brūnas, gals smails. Pūslīši 5-6 mm gari, uzpūsti, ar divzobainu knābīti, perpendikulāri pret vārpiņas asi. Drīksnas 3. Zied maijā un jūnijā.

Biotops. Jaukti meži uz slapjām minerālaugsnēm un kūdras augsnēm.

Areāls. Skandināvijas dienviddaļa, Austrumeiropa, Āzija un Ziemeļamerika, mērenajā un vēsajā joslā.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti, zināmas trīs atradnes Viduslatvijā Vidzemes augstienē: Meļļi (11/38, 1985, Zariņa, LATV, 1990), Sīļi (11/37, 1985), Liezēre (13/42, 1988). Latvijā sasniedz areāla rietumu robežu.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995.

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu. Nepieļaut mežu nosusināšanu un izciršanu minēto atradņu tuvumā. Aizsardzībai ieteicama dabas teritorija "Liezēres meži".

Informācijas avoti. LATV.

Sastādīja Valda Baroniņa.

Status. An endangered species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Norvay and Sweden.
Habitat. A mixed forest on wet mineral and peat soils.
Area. In the southern part of Scandinavia, Eastern Europe, Asia and North America, in temperate and boreal zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Very rare, 3 localities in the Vidzeme Upland in Central Latvia are known: Meļļi (11/38, 1985, Zariņa, LATV, 1990), Sīļi (11/37, 1985), Liezēre (13/42, 1988). In Latvia reaches the western limit of its distribution area.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995.
Suggestions for study and protection. To verify and survey the localities. To study the dynamics of coenopopulations. To work out the protection regime for the species. To forbid the forest draining and cutting near the above mentioned localities. The territory recommended for protection "Liezēres meži".
Information sources. LATV.
Compiled by Valda Baroniņa.

1. kategorija **Sēklaugi**

Zemais grīslis *Carex supina* Willd. ex Wahlenb.

Cyperaceae - Grīšļu dzimta

Statuss. Izzūdoša suga. Ierakstīta Baltkrievijas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Polijas Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, līdz 20 cm augsts lakstaugs, veido nelielus, blīvus cerus. Zvīņlapas un apakšējo lapu makstis brūnas. Lapas sarveidīgas, 1-1,5 mm platas. Ziedkopa dažādvārpu, 1 augšējā - vīrišķo ziedu vārpiņa, 2-3 apakšējās - satuvinātas sievišķo ziedu vārpiņas. Pūslīšu plēksnes brūnas, gals ±smails. Pūslīši 3-3,5 mm gari, dzelteni, ar plēvjainu, sekli divzobainu knābīti. Drīksnas 3. Zied aprīlī un maijā. Aug atsevišķi eksemplāri.

Biotops. Sausas pļavas, skraji priežu meži uz minerālaugsnēm.

Areāls. Viduseiropa, Dienvideiropa, Kaukāzs, Rietumsibirija un Vidusāzija, mēreni siltajā un mērenajā joslā.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti, zināmas divas atradnes Austrumlatvijas dienvidu daļā: Mežciems (Daugavpils) (27/45, 1975, Tabaka, LATV), Peski (28/46, 1976, 1991). Latvijā sasniedz areāla ziemeļu robežu.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995.

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu. Aizsardzībai ieteicama dabas teritorija "Laucesas ieleja".

Informācijas avoti. LATV.

Sastādīja Valda Baroniņa.

Status. An endangered species. Included in the Red Data Books of Balarus and the Baltic Region; in the List of Threatened Species of Poland.
Habitat. Dry meadows, sparse pine forests on mineral soils.
Area. In Central and Southern Europe, the Caucasus, West Siberia and Central Asia, in submeridional and temperate zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Very rare, two localities in the southern part of East Latvia are known: Daugavpils (Mežciems) (27/45, 1975, Tabaka, LATV), Peski (28/46, 1976, 1991). In Latvia reaches the northern limit of its distribution area.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995.
Suggestions for study and protection. To verify and survey the localities. To study the dynamics of coenopopulations. To work out the protection regime for the species. The territory recommended for protection "Laucesas ieleja".
Information sources. LATV.
Compiled by Valda Baronina.

Brūnais dižmeldrs *Cyperus fuscus* L.

Cyperaceae - Grīšļu dzimta

Statuss. Izzūdoša suga. Ierakstīta Lietuvas, Baltijas reģiona un Ziemeļvalstu Sarkanajā grāmatā; Dānijas, Zviedrijas un Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.
Sugas apraksts. Viengadīgs, 2-20 cm augsts lakstaugs. Stublāji stāvi, trīssķautnaini. Vidējās un apakšējās lapas lineāras, garas, piezemes lapas makstveidīgas, sārtas līdz brūngansārtas. Ziedi vārpiņās; vārpiņas 0,7 cm garas, brūnas vai zaļganbrūnas, saplacinātas, skrajā, čemurveidīgā, terminālā ziedkopā. Drīksnas 3. Pie ziedkopas pamata 3 lineāras seglapas, kas garākas par ziedkopu. Riekstiņš eliptisks līdz otrādi olveidīgs, trīssķautnains. Zied jūlijā un augustā. Aug nelielās grupās.
Biotops. Ezeru un upju sēres, palienu pļavas, grāvmalas, grantsbedres.
Areāls. Eiropa un Āzija, no siltās līdz mērenajai joslai, Ziemeļamerikā adventīvs.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Reti, Piejūras zemienē, Viduslatvijas un Austrumlatvijas dienvidu daļā: Bulļi (Rīga) (13/25, 19. gs . - g.n.z., Heugel, RIG), Zalve (22/35, 1895), Lubānas ezera apkārtne (17/48, 1895), Zebrus ezera krasts (18/17, 1901), Abavas ieleja (13/16, 1906, 1981), Slokas apkārtne (14/22, 1946, 1975), Augstkalnes apkārtne (21/20, 1957), Skaistkalnes apkārtne (20/31, 1969), Apšuciema apkārtne (13/20, 1971), Sesavas krasts (19/19, 1973), Līgupes krasts (13/16, 1975), Užava (11/5, 1975), Paršuckas ieleja (25/49, 1989). Latvijā aug tuvu areāla ziemeļu robežai.
Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.
Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Ķemeru nacionālais parks", "Čužupurvs", "Zebrus un Svētes ezers".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu. Aizsardzībai ieteicamas dabas teritorijas: "Augstkalne", "Guta".
Informācijas avoti. LATV; RAS; RIG.
Sastādīja Zigrīda Eglīte.

Status. An endangered species. Included in the Red Data Books of Lithuania, the Baltic Region and the Nordic Countries, in the Lists of Threatened Species of Denmark, Sweden and Schleswig-Holstein.
Habitat. Sands of lakes and rivers, flood-plain meadows, banks of ditches, gravel pits.
Area. Europe and Asia, from meridional to temperate zone, adventitious in North America.
Distribution and occurrence in Latvia. Rare, in the Coastal Lowland, in the southern part of Central and East Latvia: Buļļi (Rīga) (13/25, the 19th century, without precise data, Heugel, RIG), Zalve (22/35, 1895), the vicinity of Lake Lubānas (17/48, 1895), The shore of Lake Zebrus (18/17, 1901), the Abava River Valley (13/16, 1906, 1981), the vicinity of Sloka (14/22, 1946, 1975), the vicinity of Augstkalne (21/20, 1957), the vicinity of Skaistkalne (20/31, 1969), the vicinity of Apšuciems (13/20, 1971), the bank of the Sesava River (19/19, 1973), the bank of the Līgupe River (13/16, 1975), Užava (11/5, 1975), the Paršucka River Valley (25/49, 1989). In Latvia grows close to the northern boundary of its area.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Kemeru nacionālais parks", "Čužupurvs", "Zebrus un Svētes ezers".
Suggestions for study and protection. Verify and map the localities; study the dynamics of coenopopulations; work out the protection plan for the species. The territories recommended for protection: "Augstkalne", "Guta".
Information sources. LATV; RAS; RIG.
Compiled by Zigrīda Eglīte.

Daudzstublāju pameldrs *Eleocharis multicaulis* (Sm.) Desv.

Cyperaceae - Grīšļu dzimta

Statuss. Izzūdoša suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Norvēģijas un Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, līdz 30 cm augsts lakstaugs, veido blīvus cerus. Stublāji stāvi, pie to pamata salmu dzeltenas vai brūnganas lapu makstis. Lapas reducētas. Ziedi 10-30, vārpiņā. Vārpiņas olveidīgi lancetiskas, pa 1 stublāja galā. Drīksnas 3. Riekstiņš gluds, dzeltenbrūns vai zaļganbrūns, ar trīsstūrainu, plati piramidālu stilopodiju. Zied no jūnija līdz augustam. Aug atsevišķi eksemplāri vai bieži skrajās audzēs.

Biotops. Ezeru litorāle un paliene.

Areāls. Rietumeiropa, Viduseiropa un Ziemeļāfrika, no siltās līdz mērenajai joslai.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti: Klāņezers (8/8, 1971, Tabaka, LATV, konstatēta vairākkārt kopš 1971. gada), Seklene un Velnezers (10/12, zināma kopš 1987. gada). Latvijā sasniedz areāla austrumu robežu.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu. Lielas ūdens līmeņa svārstības ezeros samazina populāciju noturību.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Klāņu purvs", "Stiklu purvi".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku un sugas bioloģiju. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.

Informācijas avoti. LATV.

Sastādīja Zigrīda Eglīte.

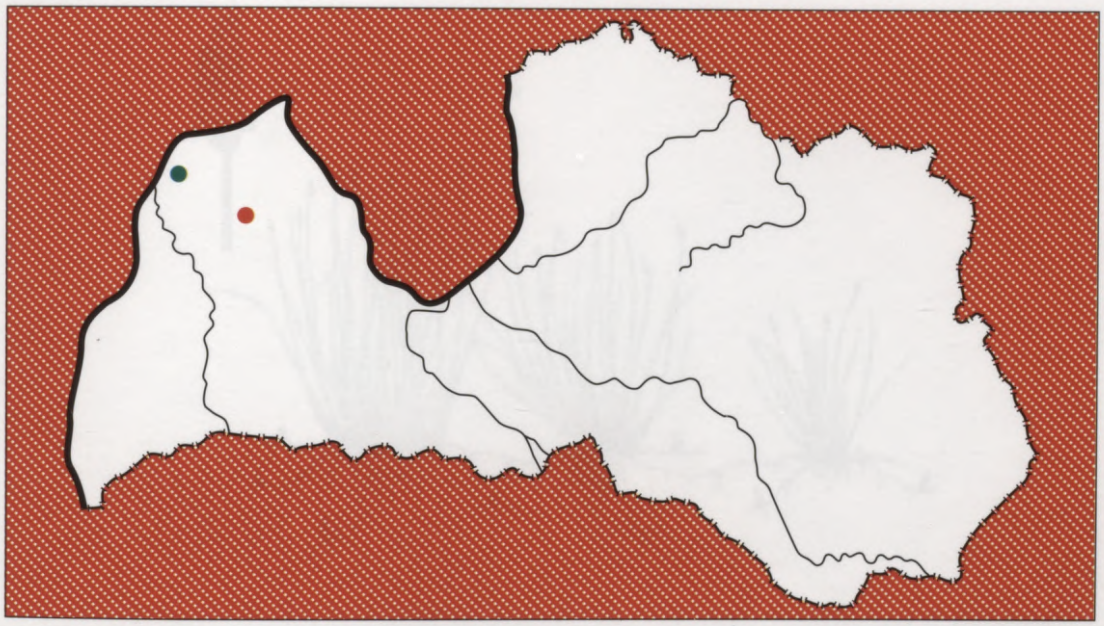

Status. An endangered species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Norway and Schleswig-Holstein.
Habitat. The littoral zone and flood-plains of lakes.
Area. Western and Central Europe, North Africa, from meridional to temperate zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Very rare: Lake Klāņezers (8/8, 1971, Tabaka, LATV), Lake Seklene and Lake Velnezers (10/12, known sinc 1987). In Latvia grows reaches the eastern boundary of its area
Changes in number and distribution. Not studied. Large fluctations of the water level in lakes diminish the stability of the populations.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature area "Klāņu purvs".
Suggestions for study and protection. Verify and map the localities; study the dynamics of coenopopulations and the biology of the species. To work out the protection plan for the species. The territory recommended for protection "Stikli".
Information sources. LATV.
Compiled by Zigrīda Eglīte

Sīkais pameldrs

Eleocharis parvula (Roem. et Schult.) Bluff, Nees et Schauer

Cyperaceae - Grīšļu dzimta

Statuss. Izzūdoša suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Dānijas, Polijas, Norvēģijas un Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 3-5 cm augsts lakstaugs ar ložņājošu, tievu sakneni un vairākiem stoloniem. Stolonu galā knābjveidīgs gums. Stublāji ļogani, cilindriski, zaļgani vai iedzelteni, pie to pamata plēvjainas lapu makstis. Lapas reducētas. Ziedi vārpiņā. Vārpiņas olveidīgas, 1-3 mm garas, pa 1 stublāja galā. Vārpiņas apakšējā plēksne 2 reizes īsāka nekā vārpiņa, vai nedaudz garāka, dzeltenzaļa, ar brūnām dzīslām. Zied jūlijā, augustā. Bieži vārpiņas neattīstās. Vairojas veģetatīvi. Halofīts. Litorāls augs.

Biotops. Sanešu josla un mikroieplakas liedagā Baltijas jūras un Rīgas līča piekrastē.

Areāls. Eiropa, Austrumāzija, Rietumamerika un Austrumamerika, okeānu un jūru piekrastē, retāk kontinentu vidienē sāļās augsnēs.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti, tikai Piejūras zemienē: Ainaži (3/28, 1938, Rasiņš, RAS), Kuiviži (4/28, 1951), Mazirbe (5/12, 1986), Pitrags (5/13, 1987), Vaide (5/13, 1987).

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Slītere", "Randu pļavas".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.

Informācijas avoti. LATV; RAS; RIG; SVR.

Sastādīja Zigrīda Eglīte.

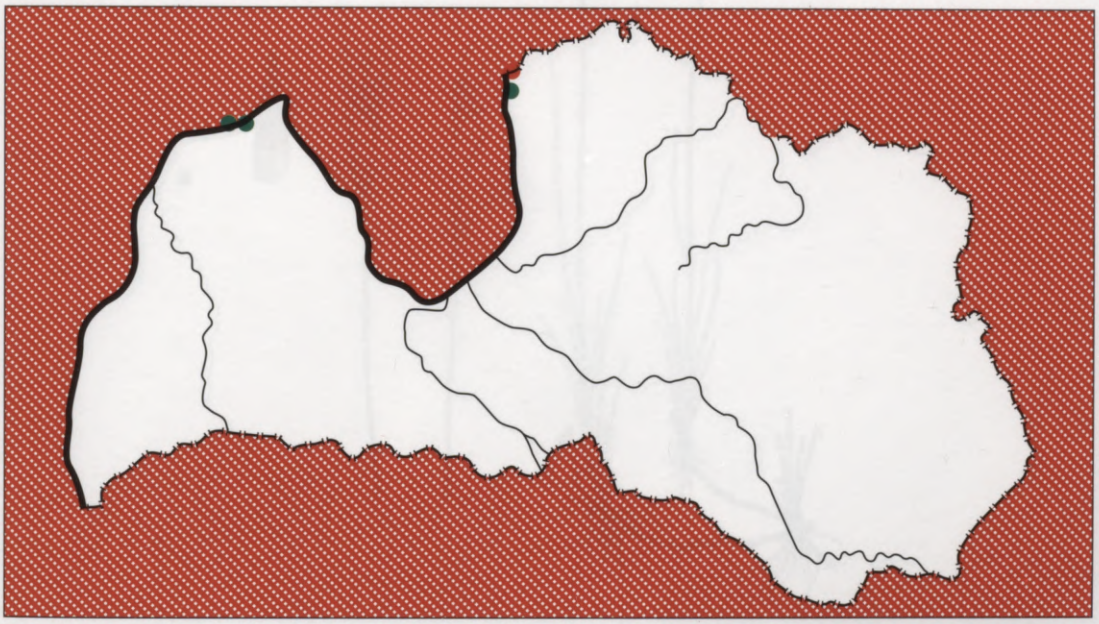

Status. An endangered species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Denmark, Poland, Norway and Schleswig-Holstein.

Habitat. The drift line and temporary pools of the beach along the coasts of the Baltic Sea and the Gulf of Rīga.

Area. Europe, East Asia, West and East America, along the coasts of oceans and seas, on saline soils of the continental inland.

Distribution and occurrence in Latvia. Very rare, only in the Coastal Lowland: Ainaži (3/28, 1938, Rasiņš, RAS), Kuiviži (4/28, 1951), Mazirbe (5/12, 1986), Pitrags (5/13, 1987), Vaide (5/13, 1987).

Changes in number and distribution. Not studied.

Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Slītere", "Randu pļavas".

Suggestions for study and protection. Verify and map the localities; study the dynamics of coenopopulations; work out the protection plan for the species.

Information sources. LATV; RAS; RIG; SVR.

Compiled by Zigrīda Eglīte.

1. kategorija **Sēklaugi**

Brūnganais baltmeldrs *Rhynchospora fusca* (L.) W.T. Aiton

Cyperaceae - Grīšļu dzimta

Statuss. Izzūdoša suga. Ierakstīta Igaunijas, bij. PSRS un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Dānijas, Polijas un Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.
Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 10-30 cm augsts lakstaugs ar ložņājošu sakneni. Stublāji stāvi. Lapas sarveidīgas. Ziedi pa 2-4 vārpiņās; vārpiņas 4-6 mm garas, brūnas vai rūsganas. Ziedkopā 1 termināla un 1-2 sāniski novietotas galviņveidīgas skaras, pie ziedkopas pamata seglapa, kas garāka par ziedkopu. Apziednis reducēts, sastāv no 4-6 sariņiem. Zied jūnijā un jūlijā. Aug nelielās grupās vai blīvās audzēs.
Biotops. Ezera palienes amfībisko augu josla, zemais purvs vigā.
Areāls. Ziemeļeiropa, Viduseiropa un Ziemeļamerikas austrumu daļa, mērenajā un vēsajā joslā.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti, zināmas trīs atradnes Piejūras zemienē: Klāņezers (8/8, 1971, Tabaka, LATV, konstatēta vairākkārt kopš 1971. gada), Imantviga (5/13, 1985, 1986), Rojas apkārtne (7/16, 1996). Latvijā sasniedz areāla austrumu robežu.
Skaita un izplatības izmaiņas. Krasas ūdens līmeņa svārstības nelabvēlīgi ietekmē cenopopulāciju vitalitāti.
Līdzšinējā aizsardzība. LMPL, 1977, 1987. Ierakstīta LSG, 1980. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Slītere", "Klāņu purvs".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.
Informācijas avoti. LATV; SVR.
Sastādīja Zigrīda Eglīte.

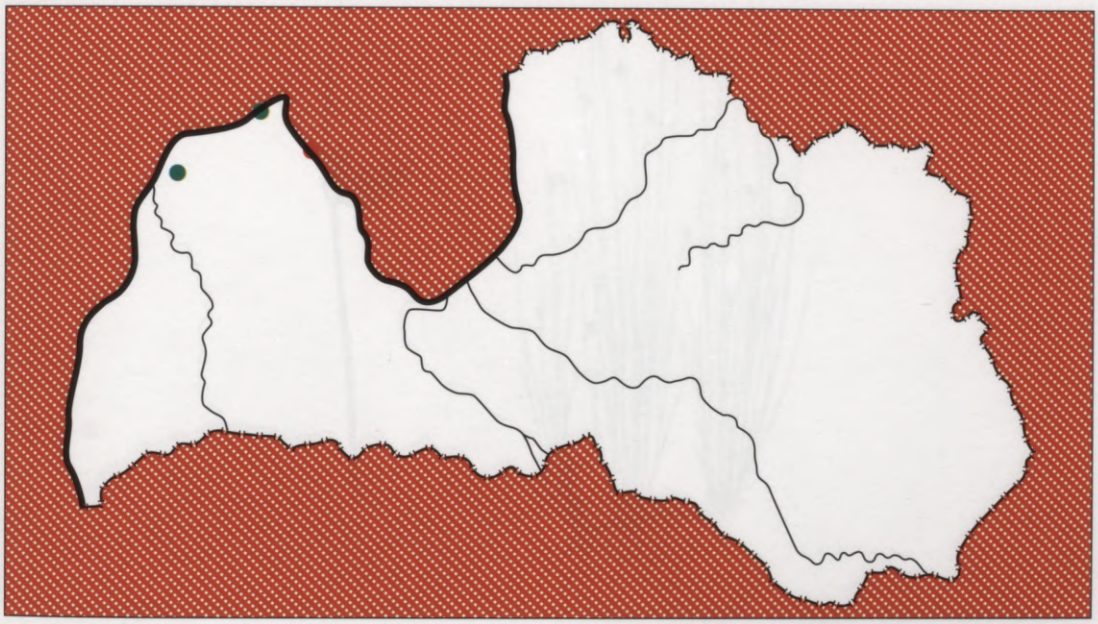

Status. An endangered species. Included in the Red Data Books of Estonia, the former USSR and the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Denmark and Schleswig-Holstein.
Habitat. In the belt of amphibious vegetation, a fen in the relief depression.
Area. Northern and Central Europe and in the eastern part of North America, in temperate and boreal zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Very rare, three localities in the Coastal Lowland are known: Lake klāņezers (8/8, 1971, Tabaka, LATV, since 1971 found repeatedly), Imantviga (5/13, 1985, 1986), the vicinity of Roja (7/16, 1996). In Latvia reaches the eastern boundary of its area.
Changes in number and distribution. Sharp fluctations of the water level give a negative impact to the vitality of coenopopulations.
Existing protection. LMPL, 1977, 1987. Included in the LTV RDB, 1980. Recorded in the protected nature areas: "Slītere", "Klāņu purvs".
Suggestions for study and protection. Verify and map the localities; study the dynamics of coenopopulations; work out the protection plan for the species.
Information sources. LATV; SVR.
Compiled by Zigrīda Eglīte

Saru meldrs *Scirpus setaceus* L.

Cyperaceae - Grīšļu dzimta

Statuss. Izzūdoša suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Norvēģijas Apdraudēto sugu sarakstā.
Sugas apraksts. Viengadīgs vai reti daudzgadīgs, 2-15 cm augsts lakstaugs, veido cerus. Stublāji stāvi, cilindriski, pie to pamata iesārtas lapu makstis ar lapas plātni vai tā reducēta. Lapas plātne sarveidīga, renesveida vai plakana. Ziedi vārpiņās. Vārpiņas olveidīgas, pa 1-5 stublāja galā galviņveidīgā ziedkopā. Pie ziedkopas pamata stāva, gara seglapa. Apziedņa sariņu nav. Putekšņlapas 2, drīksnas 3. Auglis riekstiņš. Zied no jūlija līdz augustam. Aug atsevišķi eksemplāri.
Biotops. Mitri, smilšaini meža ceļi, grantsbedres.
Areāls. Eiropa, izņemot ziemeļaustrumu daļu, no mēreni karstās līdz mērenajai joslai; Āfrikā, Āzijā, Ziemeļamerikā un Austrālijā adventīva suga.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti, zināmas divas atradnes Piejūras zemienē: Rucavas apkārtne (24/3, 1988, Lodziņa, LATV), Otaņķu apkārtne (21/3, 1989, 1998). Latvijā sasniedz areāla austrumu robežu.
Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.
Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995.
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.
Informācijas avoti. LATV.
Sastādīja Zigrīda Eglīte.

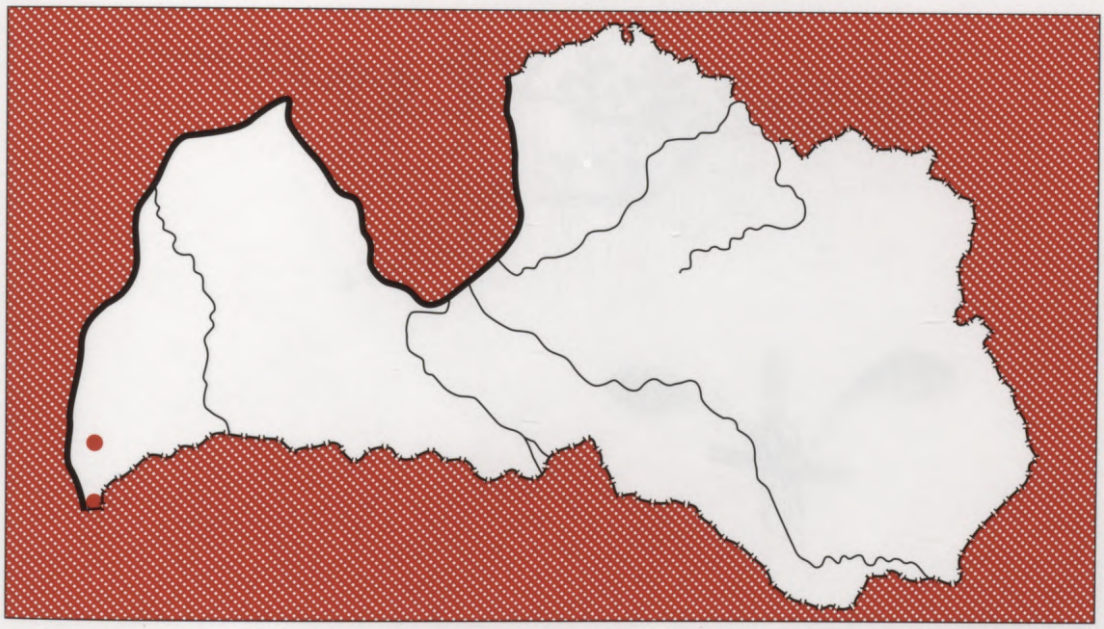

Status. An endangered species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region, in the List of Threatened Species of Norway.
Habitat. Moist, sandy forest roads, gravel pits.
Area. Europe, except the north-eastern part, from subtropical to temperate zone, adventitious in Africa, Asia, North America and Australia.
Distribution and occurrence in Latvia. Very rare, only tow localities in the Coastal Lowland are known: the vicinity of Rucava (24/3, 1988, Lodziņa, LATV), the vicinity of Otaņki (21/3, 1989, 1998). In Latvia grows reaches the eastern boundary of its area.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995.
Suggestions for study and protection. Verify and map the localities; study the dynamics of coenopopulations; work out the protection plan for the species.
Information sources. LATV.
Compiled by Zigrīda Eglīte.

Ūdenspiparu sīkeglīte *Elatine hydropiper* L.

Elatinaceae - Sīkeglīšu dzimta

Statuss. Izzūdoša suga. Ierakstīta Lietuvas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Dānijas, Norvēģijas un Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Viengadīgs, sīks, gruntī nostiprinājies ūdensaugs. Stublājs ložņājošs, zarots, mezglu vietās iesakņojas. Zari pacili, 2-4 cm gari. Lapas pretējas, lāpstveidīgas vai eliptiskas, pamats pakāpeniski sašaurinās lapas kātā. Ziedi pa 1 lapu žāklēs, gandrīz sēdoši. Apziednis divkāršs. Vainaglapas baltas vai iesārtas. Pogaļa lodveidīga. Sēklas brūnas, cilindriskas, āķveidīgi saliektas, ar šķērsrievām. Zied no jūnija līdz augustam. Aug nelielās grupās.

Biotops. Eitrofi ezeri, dīķi ar smilšainu, grantainu vai dūņainu pamatu, zemūdens augu joslā, līdz 40 cm dziļumam, ļoti reti ūdenstilpju palienes un liedaga ieplakas.

Areāls. Eiropa, no mēreni siltās līdz vēsajai joslai, Āzijā disjunktīvs.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Reti, Piejūras zemienē, Viduslatvijā un Austrumlatvijā. Pirmoreiz minēta 1852. gadā Rīgas un Kauguru apkārtnē /1/.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Gaujas nacionālais parks", "Vecdaugava", "Augšzeme".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku atkarībā no hidroķīmiskā režīma. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu. Noteikt aizsardzības statusu atradnēm, kas atrodas ārpus aizsargājamām teritorijām. Aizsardzībai ieteicamas dabas teritorijas: "Alūksnes ezers", "Asaru ezers".

Informācijas avoti. LATV; RIG; 1. Wiedemann, Weber, 1852.

Sastādīja Zigrīda Eglīte.

Status. An endangered species. Included in the Red Data Books of Lithuania and the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Denmark, Norway and Schleswig-Holstein.

Habitat. Eutrophic lakes, ponds with a sandy, muddy or gravel bottom, up to a depth of 40 cm, very rare in flood-plains of water bodies and in pools of river beach, in the belt of rooted submerged vegetation.

Area. Europe, from submeridional to boreal zone, in Asia disjunctive.

Distribution and occurrence in Latvia. Rare, in the Coastal Lowland, in central and East Latvia. For the first time mentioned in the vicinities of Rīga and Kauguri in 1852 /1/.

Changes in number and distribution. Not studied.

Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Gaujas nacionālais parks", "Vecdaugava", "Augšzeme".

Suggestions for study and protection. Verify and map the localities; study the dynamics of coenopopulations, clarifying its dependence from the hydrochemical regime. To work out the protection plan for the species. To establish the protection status for the localities located out of the protected nature areas. The territories recommended for protection: "Alūksnes ezers", "Asaru ezers".

Information sources. LATV; RIG; 1. Wiedemann, Weber, 1852.

Compiled by Zigrīda Eglīte.

Grīņa sārtene (parastā sārtene) *Erica tetralix* L.

Ericaceae - Sārteņu dzimta

Statuss. Izzūdoša suga. Ierakstīta Igaunijas, Lietuvas, bij. PSRS un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Somijas Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Mūžzaļš, 15-50 cm augsts krūms. Dzinumi tievi, stāvi, ar vāji villainu matojumu un dziedzermatiņiem. Lapas mieturos pa 4, lineāras, 2-4 mm garas, ar pūkainu matojumu, tāpēc iezilganas (īstenībā tumšzaļas), apakšpuse balta. Ziedi 4-12, čemurveidīgā ķekarā dzinumu galā. Kauslapas olveidīgi lancetiskas ar pūkainu matojumu. Kauslapu mala ar dziedzermatiņiem. Vainags krūzveidīgs, malvu rozā, ar purpura nokrāsu, 6-7 mm garš. Putekšņlapas 8. Pogaļa ar pūkainu matojumu. Zied jūlijā. Augļi nogatavojas no septembra līdz oktobrim.

Biotops. Meži uz slapjām minerālaugsnēm (grīnis), meža lauces Baltijas jūras piekrastē.

Areāls. Atlantiskā Eiropa, biežāk piekrastes rajonos. Uz dienvidiem no Latvijas, Lietuvā un Kaļiņingradas apgabalā tikai Kuršu kāpās, mēreni siltajā un mērenajā joslā.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti, Piejūras zemienē un Viduslatvijā: Grīņi (16/2, 16/3, zināma kopš 1899.gada), Cīrava (16/4, 1939), Vērgale (17/3, zināma kopš 1955. gada), Saka (15/3, 1964; 15/4, 1991), Ignātu apkārtne (22/3, 1975), Jaunzemji Garozas apkārtnē (18/25, 1978), Kolka (5/14, 1984, 1987). Grīņos sārtene sastopama apmēram 112 km^2 lielā teritorijā starp Ziemupi, Mežaini, Saku un Baltijas jūras piekrasti /1/. Pirmoreiz, nenorādot atradnes, minēta 1846.gadā Kurzemē /2/. Latvijā sasniedz areāla austrumu robežu.

Skaita un izplatības izmaiņas. Sugas vitalitāti ietekmē hidromeliorācija un cilvēka darbība.

Līdzšinējā aizsardzība. LMPL, 1977, 1987. Ierakstīta LSG, 1980. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Slītere", "Grīņi". Grīņu rezervāts izveidots kopš 1936. gada.

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.

Informācijas avoti. HBN; LATV; LLU; RAS; RIG; SVR; 1. Riekstiņš, 1975; 2. Ledebour, 1846.

Sastādīja Raimonds Cinovskis.

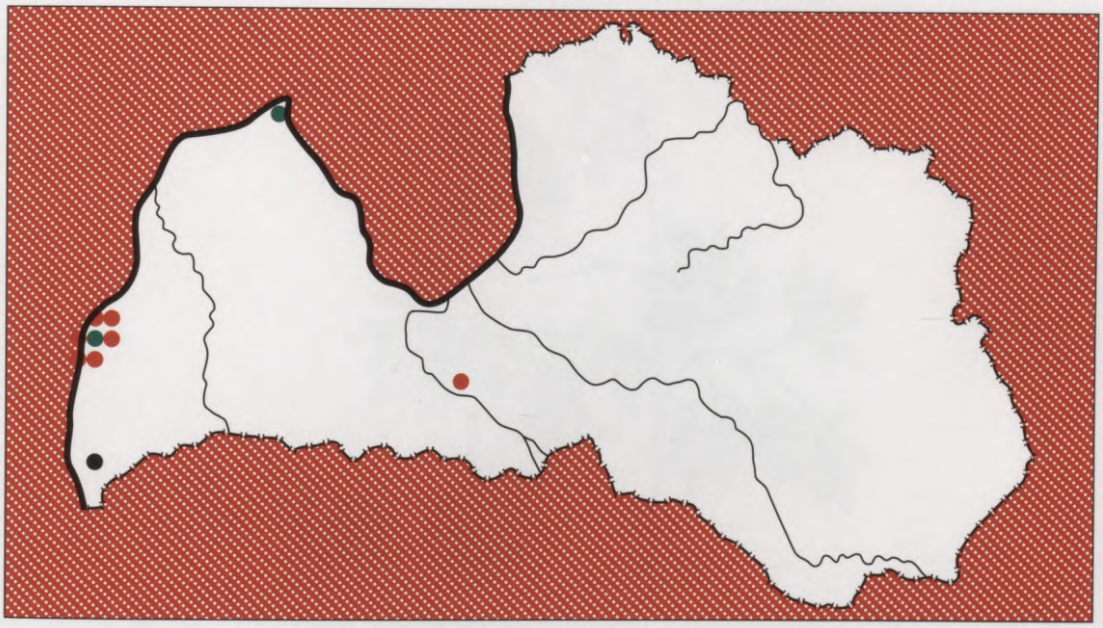

Status. An endangered species. Included in the Red Data Books of Estonia, Lithuania, the former USSR and the Baltic Region; in the List of Threatened Species of Finland.

Habitat. Forests on wet mineral soils, forest glades.

Area. In Atlantic Europa, more frequently in the coastal regions. To the south of Latvia, only on the Kuršu Dunes of Lithuania and the Kaliningrad Region.

Distribution and occurrence in Latvia. Very rarely, in the Coastal Lowland, on the coast of the Baltic Sea and in Central Latvia: Grīņi (16/2, 16/3, known since 1899), Cīrava (16/4, 1939), Vērgale (17/3, known since 1955), Saka (15/3, 1964; 15/4, 1991), the vicinity of Ignāti (22/3, 1975), Jaunzemji in the vicinity of Garoza (18/25, 1978), Kolka (5/14, 1984, 1987). At Grīņi the species occurs approximately within a territory of 112 km^2 between Ziemupe, Mežaine, Saka and the coast of the Baltic Sea /1/. For the first time, without the locality indication, the species was recorded for Kurzeme in 1846 /2/. In Latvia the species reaches the eastern limit of its distribution area.

Changes in number and distribution. Hydromelioration and human activity effect the vitality of the species.

Existing protection. LMPL, 1977, 1987. Included in the LTV RDB, 1980. Recorded in the protected nature areas: "Slītere", "Grīņi". The Grīņi Reserve has been created since 1936.

Suggestions for study and protection. To verify and syrvey the localities. To study the dynamics of coenopopulations. To work out the protection regime for the species.

Information sources. HBN; LATV; LLU; RAS; RIG; SVR; 1. Riekstiņš, 1975; 2. Ledebour, 1846.

Compiled by Raimonds Cinovskis.

Dobais cīrulītis

Corydalis cava (L.) Schweigg. et Körte *[C. bulbosa* (L.) Pers.*]*

Fumariaceae - Matuzāļu dzimta

Statuss. Izzūdoša suga. Ierakstīta Lietuvas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 30-45 cm augsts lakstaugs. Bumbulis ar dobumu, piesaknes attīstās uz visas bumbuļa virsmas. Stublājs stāvs, vienkāršs, bez zvīņveidīgas zemlapas. Lapas 2, plūksnaini dalītas. Lapu kāti gari. Ziedi ķekarā. Seglapas veselas, 15-20 mm garas, lancetiskas, violetas. Apziednis zigomorfs. Vainags purpura līdz violets. Piesis līdz 12 mm garš. Pogaļa pākšteņveidīga, atveras ar 2 vārsnēm. Sēkla ar piedevu. Zied aprīlī un maijā. Aug atsevišķi eksemplāri vai grupās.

Biotops. Lapkoku meži (gāršas), upju ieleju krūmāji.

Areāls. Eiropa, mēreni siltajā un mērenajā joslā.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti, Rietumlatvijā un Viduslatvijā: Mazjumprava (15/27, 1839 /1/), Irlava (15/17, 1884), Paplakas apkārtne (20/5, konstatēta vairākkārt kopš 1907. gada), Apriķi (16/6, 1907, 1911), Moricsala (11/11, zināma kopš 1909. gada), Vīgante (19/37, 1931), Riežupes ieleja (14/10, 1973), Tērvetes ieleja (20/20, 1982, 1989), Ruņupes ieleja (21/7, 1988). Latvijā sasniedz areāla austrumu robežu.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. LMPL, 1977, 1987. Ierakstīta LSG, 1980. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Moricsala", "Ruņupes ieleja", "Riežupe".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izpētīt gāršu floru Rietumlatvijā. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu. Noteikt aizsardzības statusu atradnēm Paplakas apkārtnē un Tērvetes ielejā.

Informācijas avoti. LATV; RIG; SVR; 1. Fleischer, Lindemann, 1839.

Sastādīja Biruta Cepurīte.

Status. An endangered species. Included in the Red Data Books of Lithuania and the Baltic Region.
Habitat. Hardwood forests (Aegopodiosa), shrubs of river valleys.
Area. In Europe, in submeridional and temperate zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Very rare., in West and Central Latvia: Mazjumprava (15/27, 1839 /1/), Irlava (15/17, 1884), the vicinity of Paplaka (20/5, since 1907 found repeatedly), Apriķi (16/6, 1907, 1911), Moricsala (11/11 known since 1909), Vīgante (19/37, 1931), the valley of the Riežupe River (14/10, 1973), the valley of Tērvete (20/20, 1982, 1989), the valley of the Ruņupe River (21/7, 1988). In Latvia reaches the eastern boundary of its area.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. LMPL, 1977, 1987. Included in the LTV RDB, 1980. Recorded in the protected nature areas: "Moricsala", "Ruņupes ieleja", "Riežupe".
Suggestions for study and protection. To verify and survey the localities. To study the dynamics of coenopopulations. To study the flora of Aegopodiosa in West Latvia. To work out the protection regime for the species. To establish the protection regime for the localities within the vicinity of Paplaka and in the Tērvete valley.
Information sources. LATV; RIG; SVR; 1. Fleischer, Lindemann, 1839.
Compiled by Biruta Cepurīte.

Mīkstā gandrene *Geranium molle* L.

Geraniaceae - Gandreņu dzimta

Statuss. Izzūdoša suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā.
Sugas apraksts. Viengadīgs vai divgadīgs, 10-40 cm augsts lakstaugs. Stublājs stāvs līdz gulošs, ar īsiem un gariem, horizontāli atstāvošiem matiņiem. Apakšējās lapas ar kātu, 1,5-4 cm platas, apaļas, staraini daudzkārtšķeltas, segmenti šķelti. Augšējās lapas sēdošas, pieckārtšķeltas. Ziedi pa 2, cimozās ziedkopās. Ziedkopas kāts īsāks nekā lapa, kuras žāklē tā atrodas. Kauslapas 5, gals smails. Vainaglapas 5, violetas, 5-8 mm garas, gals iegriezts. Skaldauglis 1-1,3 cm garš. Zied no maija līdz septembrim.
Biotops. Jūrmalas kāpas un kāpupļavas, ganības, ceļmalas, smilšaini ceļi, nezālienes, nezāle sakņu dārzos.
Areāls. Eiropa, Rietumāzija, Centrālāzija un Ziemeļāfrika, no siltās līdz mērenajai joslai, reti Austrālijā un Klusā okeāna salās.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti, Piejūras zemienē: Daugavgrīva (13/26, 1894, Kupffer, RIG, 1895), Užava (11/5, 1975, 1991), Ovīši (7/7, 1982, 1991), Pitrags (5/13, 1984), Lielirbe (6/11, 1991), pie Pilsupes ietekas jūrā (7/15, 1991), Liepene (8/7, 1991). Latvijā aug tuvu areāla Eiropas daļas ziemeļu un austrumu robežai.
Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.
Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās "Slītere", "Ovīši", "Užava", "Daugavgrīva".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dihamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu. Aizsardzībai ieteicama dabas teritorija "Irbes ieleja".
Informācijas avoti. LATV; RIG; SVR.
Sastādīja Irēna Fatare.

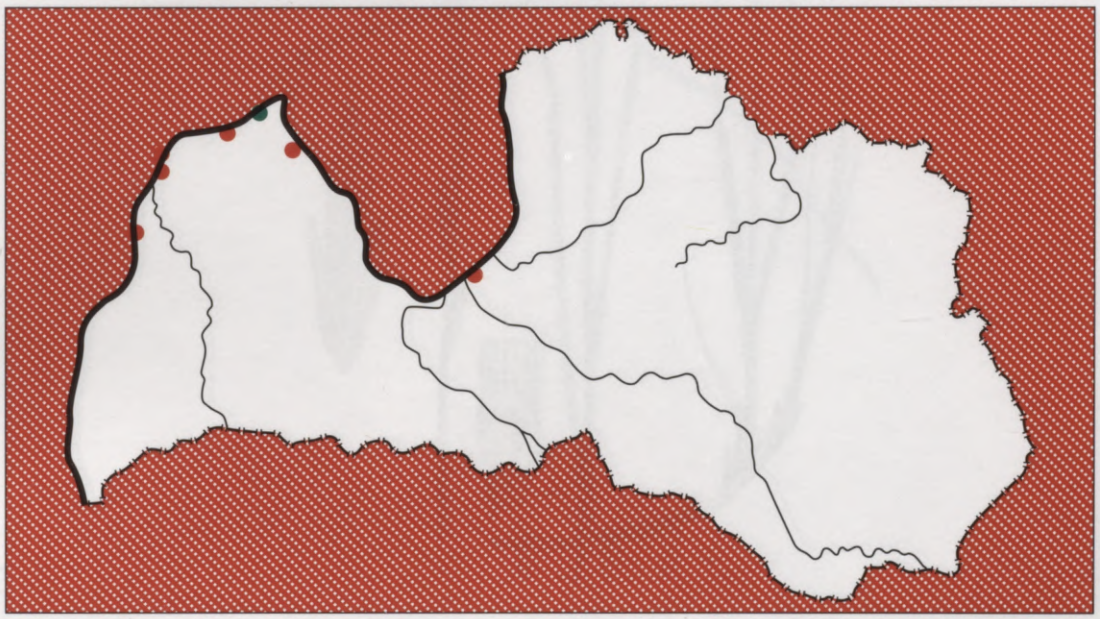

Status. An endangered species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region.
Habitat. Seashore dunes and dune grasslands, pastures, roadsides, sandy roads, weedy areas, as a weed gardens.
Area. Europe, West and Central Asia, North Africa, from meridional to temperate zone, rare in Australia and on the islands of the Pacific Ocean.
Distribution and occurrence in Latvia. Very rare, in the Coastal Lowland: Daugavgrīva (13/26, 1894, Kupffer, RIG, 1895), Užava (11/5, 1975, 1991), Ovīši (7/7, 1982, 1991), Pitrags (5/13, 1984), Lielirbe (6/11, 1991), near the mouth of the Pilsupe River into the sea (7/15, 1991), Liepene (8/7, 1991). In Latvia grows close to the northern and eastern boundary of its Eropean area.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Slītere", "Ovīši", "Užava", "Daugavgrīva".
Suggestions for study and protection. Verify and map the localities; study the dynamics of coenopopulations; work out the protection plan for the species. The territory recommended for protection "Irbes ieleja".
Information sources. LATV; RIG; SVR.
Compiled by Irēna Fatare.

Doņu vārpata

Elytrigia junceiformis Á. et D. Löve *[E. juncea* (L.) Nevski, p.p., *Agropyron junceum* (L.) P. Beauv., p.p.*]*

Gramineae (Poaceae) - Graudzāļu (skareņu) dzimta

Statuss. Izzūdoša suga. Ierakstīta Igaunijas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā.
Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 30-60 cm augsts lakstaugs ar gariem, ložņājošiem sakneņiem. Neveido cerus. Stiebrs stāvs, kails, gluds, stīvs. Lapas līdz 3 mm platas, saritinātas, retāk plakanas, zilganzaļas; plātnes virspusē dzīslas ar mīkstiem, īsiem matiņiem. Makstis apaļas, gludas. Mēlīte līdz 3 mm gara, vesela. Saliktā vārpa stāva, tās ass gluda, augļu laikā viegli sadalās posmos. Vārpiņu nedaudz, tās savstarpēji attālinātas. Vārpiņā 3-6 ziedi. Vārpiņas plēksnes 2, gandrīz vienādas, strupas. Ziedplēksnes 2, apmēram tikpat garas kā vārpiņas plēksnes; ārējā kaila, bez akota, iekšējās plēksnes šķautnes ar īsiem matiņiem. Putekšņlapas 3. Zied jūnijā un jūlijā. Litorāls augs.
Biotops. Jūrmalas kāpu nemežainās cenozes.
Areāls. Eiropa, no siltās līdz mērenajai joslai.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti, Piejūras zemienē: starp Bernātiem un Jūrmalciemu (21/1, 1953), starp Jūrmalciemu un Papi (22/1, 1953, 1975), Nida (25/2, 1994), Koņciems (24/2, 1995), Jaunciems (6/11, 1997), Miķeļtorņa apkārtne (6/9, 1998). Pirmoreiz, nenorādot atradnes, Latvijas florā minēta 1839. gadā jūrmalā /1/. Latvijā sasniedz areāla austrumu robežu.
Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.
Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Akmeņainās pludmales posms pie Nidas", "Ovīši".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izpētīt jūrmalas kāpu floru, īpaši posmā starp Liepāju un Nidu. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.
Informācijas avoti. LATV; RAS; RIG; 1. Fleischer, Lindemann, 1839.
Sastādīja Biruta Cepurīte.

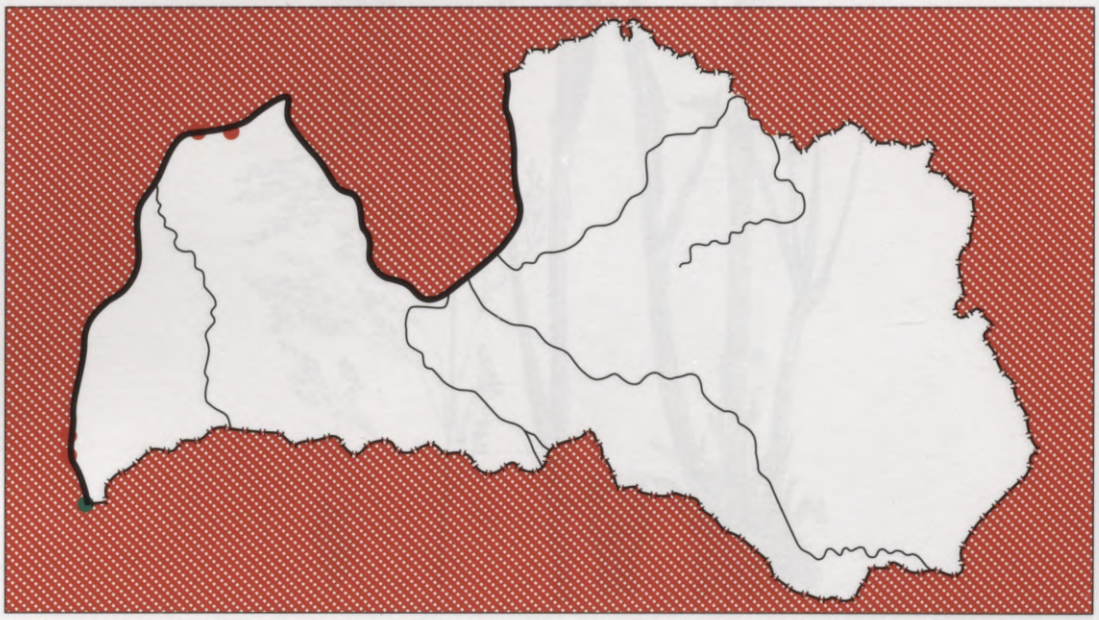

Status. An endangered species. Included in the Red Data Books of Estonia and the Baltic Region.
Habitat. The unwoody cenozes of seashore dunes.
Area. A littoral species. In Europe, from meridional to temperate zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Very rare, in the Coastal Lowland: between Bernāti and Jūrmalciems (21/1, 1953, Elksne, RIG), between Jūrmalciems and Pape (22/1, 1953, 1975), Nida (25/2, 1994), Ķonciems (24/2, 1995), Jaunciems (6/11, 1997), Miķeltorņa apkārtne (6/9, 1998). For the first time the species was mentioned in Latvian flora in 1839, without locality indication /1/.In Latvia it reaches the eastern boundary of its area.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Akmeņainās pludmales posms pie Nidas", "Oviši".
Suggestions for study and protection. To verify and survey the localities. To study the dynamics of coenopopulations. To study the flora of the seashore dunes, especially between Liepāja and Nida. To work out the protection regime for the species.
Information sources. LATV; RAS; RIG; 1. Fleischer, Lindemann, 1839.
Compiled by Biruta Cepurīte.

Svītrainā ūdenszāle *Glyceria striata* (Lam.) Hitchc.

Gramineae (Poaceae) - Graudzāļu (skareņu) dzimta

Statuss. Izzūdoša suga. Ierakstīta Lietuvas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā.
Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 50-70 cm augsts, stīvs lakstaugs ar sakneņiem. Veido samērā blīvus cerus. Stiebri stāvi, 2-4 mm diam., nereti ar purpurvioletu nokrāsu; veģetatīvo dzinumu posmi īsi. Lapas 2-4 mm platas, šauri lineāras, plakanas vai mazliet ieritinātas, gludas, nedaudz atstāvošas. Makstis apaļas, nedaudz skarbas. Mēlīte 1-1,5 mm gara, vesela, nosmailota. Skara 8-20 cm gara, skraja, nedaudz noliekta. Vārpiņas 3-4 mm garas, ar 3-6 ziediem, nav saspiestas. Vārpiņas plēksnes 2, nevienādas, strupas, īsākas nekā ziedplēksnes. Ziedplēksnes 2, gandrīz vienādas, garākas nekā vārpiņas plēksnes, ārējā 1,3-1,7 mm gara, olveidīga, ar stipri izcilnētām dzīslām, bez akota un ar plēvjainu galu. Putekšņlapas 2, putekšnīcas 0,3-0,4 mm garas. Zied jūnijā un jūlijā.
Biotops. Mežmalas, mēreni mitras pļavas, meža stigas.
Areāls. Ziemeļamerika un Eiropa, mērenajā un vēsajā joslā.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti, Rietumlatvijā un Viduslatvijas austrumu daļā: Krustkalnu rezervāts (17/43, 1987, Rēriha, SVR), Gaujienas apkārtne (7/43, 1988, 1989), Vaskara ezera apkārtne (12/18, 1997).
Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.
Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamā dabas teritorijā "Krustkalni".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu. Ievērot saudzējošu mežsaimniecisko darbību.
Informācijas avoti. LATV; SVR.
Sastādīja Biruta Cepurīte.

Status. An endangered species. Included in the Red Data Books of Lithuania and the Baltic Region.
Habitat. Forest margins, intermediate moist meadows, forest cuttings.
Area. In North America and Europe, in temperate and boreal zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Very rare, in West Latvia and in the eastern part of Central Latvia: the Krustkalnu reserve (17/43, 1987, Rēriha, SVR), the vicinity of Gaujiena (7/43, 1988, 1989), the vicinity of Lake Vaskara (12/18, 1997).
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature area "Krustkalni".
Suggestions for study and protection. To verify and survey the localities. To study the dynamics of coenopopulations. To work out the protection regime for the species. To keep the protective forestry management.
Information sources. LATV; SVR.
Compiled by Biruta Cepurīte.

1. kategorija **Sēklaugi**

Dienvidu mārsmilga

Hierochloë australis (Schrad.) Roem. et Schult.

Gramineae (Poaceae) - Graudzāļu (skareņu) dzimta

Statuss. Izzūdoša suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā.
Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 30-70 cm augsts lakstaugs ar īsiem sakneņiem. Stiebri stāvi vai nedaudz noliekti. Lapas līdz 8 mm platas, plakanas, kailas vai ar īsiem, retiem matiņiem. Makstis kailas, mazliet uzpūstas. Mēlīte 4 mm gara, nosmailota. Skara 5-10 cm gara, skraja, nedaudz vienpusēja. Vārpiņa 3-6 mm gara ar 3 ziediem, divi no tiem - vīrišķie, viens - divdzimumu. Vārpiņas plēksnes vienādas, zaļas, ar violetu nokrāsu, mala plēvjaina. Ziedplēksnes 2; apakšējā vīrišķā zieda ārējās ziedplēksnes augšdaļā īss un taisns akots; augšējā vīrišķā zieda ārējās ziedplēksnes akots līdz 4 mm garš, spēcīgs, taisns vai liekts, sākas ziedplēksnes vidū vai nedaudz zemāk. Divdzimumu zieda ziedplēksnes bez akota. Vīrišķajos ziedos 3 putekšņlapas, divdzimumu ziedos 2. Zied jūnijā un jūlijā. Augam kumarīna smarža.
Biotops. Sauss priežu mežs.
Areāls. Eiropa, mēreni siltajā un mērenajā joslā.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti, zināmas tikai divas atradnes Austrumlatvijas dienvidu daļā: Daugavpils apkārtne (?, 1896 /1/), Ilūkstes apkārtne (26/45, 1978). Latvijā sasniedz areāla rietumu robežu
Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.
Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995.
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.
Informācijas avoti. LATV; 1. Lehmann, 1896.
Sastādīja Biruta Cepurīte.

Status. An endangered species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region.
Habitat. A dry pine forest.
Area. In Europe, in submeridional and temperate zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Very rare, only two localities in the southern part of East Latvia are known: within the vicinity of Daugavpils (? 1896 /1/), within the vicinity of Ilūkste (26/45, 1978). In Latvia reaches the western boundary of its area.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995.
Suggestions for study and protection. To verify and survey the localities. To study the dynamics of coenopopulations. To work out the protection regime for the species.
Information sources. LATV; 1. Lehmann, 1896.
Compiled by Biruta Cepurīte.

Eiropas kāpumiezis (Eiropas kivjera)
Hordelymus europaeus (L.) Harz *[Cuviera europaea* (L.) Koeler*]*

Gramineae (Poaceae) - Graudzāļu (skareņu) dzimta

Statuss. Izzūdoša suga. Ierakstīta Lietuvas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Zviedrijas Apdraudēto sugu sarakstā.
Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 40-120 cm augsts, gaišzaļš lakstaugs ar matiņiem. Veido skrajus cerus. Sakneņi īsi. Stiebri stāvi. Lapas līdz 14 mm platas, gals smails. Makstis apaļas, augšdaļā ar īsām austiņām. Mēlīte nošķelta, līdz 1 mm gara. Ziedi vārpiņās pa 1-2. Vārpiņas gaiši zaļas, kailas, lineāri lancetiskas, akoti līdz 2,5 cm gari. Vārpiņas grupās pa 3, divās rindās, veido saliktu vārpu. Zied jūlijā.
Biotops. Platlapju un platlapju-egļu meži.
Areāls. Viduseiropa, galvenokārt, mēreni siltajā un mērenajā joslā, nedaudz siltajā joslā.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti, zināmas trīs atradnes Piejūras zemienē: Slīteres Zilo kalnu nogāze (Baltijas ledus ezera senkrasts) (6/12, zināma kopš 1921. gada, Kupffer, RIG; 6/13, zināma kopš 1986. gada), Rietumlatvijā Embūtes ezera apkārtne (19/8, 1998). Latvijā sasniedz areāla ziemeļaustrumu robežu.
Skaita un izplatības izmaiņas. Detalizētu floristisku pētījumu rezultātā atradņu skaits Slīteres apkārtnē palielinājies.
Līdzšinējā aizsardzība. LMPL, 1977, 1987. Ierakstīta LSG, 1980. Konstatēta aizsargājamā dabas teritorijā "Slītere".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju attīstību, tās atkarību no koku un lakstaugu stāva projektīvā seguma. Izpētīt Rietumlatvijas platlapju mežu floru. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.
Informācijas avoti. LATV; RAS; RIG; SVR.
Sastādīja Ivars Kabucis.

Status. An endangered species. Included in the Red Data Books of Lithuania and the Baltic Region; in the List of Threatened Species of Sweden.
Habitat. Broad-leaved and broad-leaved-spruce forests.
Area. In Central Europe, mainly in submeridional and temperate zone, a little in meridional zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Very rare, only three localities in the Coastal Lowland are known: the slope of Slīteres Zilie kalni (the ancient shore of the Baltic Glacial Lake) (6/12, known since 1921, Kupffer, RIG; 6/13, known since 1986), in West Latvia the vicinity of Lake Embūte (19/8, 1998). In Latvia reaches the north-eastern limit of its distribution area.
Changes in number and distribution. The number of localities within the Slītere vicinity has increased due to detailed floristic studies.
Existing protection. LMPL, 1977, 1987. Included in the LTV RDB, 1980. Recorded in the protected nature area "Slītere".
Suggestions for study and protection. To verify and survey the localities. To study the development of coenopopulations, clarifying its dependence from the composition of trees and herbaceous plants of the projective cover. To study the flora of broad-leaved forests in West Latvia. To work out the protection regime for the species.
Information sources. LATV; RAS; RIG; SVR.
Compiled by Ivars Kabucis.

Smiltāja timotiņš (smiltaiņu timotiņš) *Phleum arenarium* L.

Gramineae (Poaceae) - Graudzāļu (skareņu) dzimta

Statuss. Izzūdoša suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Norvēģijas un Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Viengadīgs, 5-20 cm augsts, pelēkzaļš lakstaugs, nereti ar violetu nokrāsu. Stiebri stāvi, kaili, ar 1-4 mezgliem, augšējais 1/2-2/3 no auga garuma. Lapas 0,5-6 cm garas, 0,5 cm platas, plakanas. Makstis kailas, augšējā izteikti uzpūsta. Mēlīte 5 mm gara, vesela, nosmailota. Vārpskara 1-5 cm gara, 0,3-0,6 cm plata, blīva, iegarena vai cilindriska, pamats ķīļveidīgi sašaurināts. Vārpiņa līdz 5 mm gara, ar vienu ziedu. Vārpiņas plēksnes 2, vienādas, gals pakāpeniski pāriet 4-8 mm garā akotā, plēksnes ķīlis ar gariem matiņiem. Ziedplēksnes 2, trīsreiz īsākas nekā vārpiņas plēksnes; ārējā olveidīga, gals nošķelts, bez akota. Putekšņlapas 3. Zied jūnijā un jūlijā. Litorāls augs.

Biotops. Jūrmalas kāpu lakstaugu sabiedrības un priežu meži, ceļmalas, meža stigas.

Areāls. Okeāniskā Eiropa, no siltās līdz mērenajai joslai.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti, tikai Piejūras zemienē starp Ventspili un Lielirbi: Ventspils (9/6, 1937 /1/), Oviši (7/7, 1987, 1991, 1992, 1998), Lielirbe (6/10, 1991), Būšnieku ezera krasts (8/6, 1991). Latvijā sasniedz areāla austrumu robežu.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamā dabas teritorijā "Oviši".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu. Aizsardzībai ieteicama dabas teritorija "Irbes grīva".

Informācijas avoti. LATV; SVR; 1. Gautzsch, 1939.

Sastādīja Biruta Cepurīte.

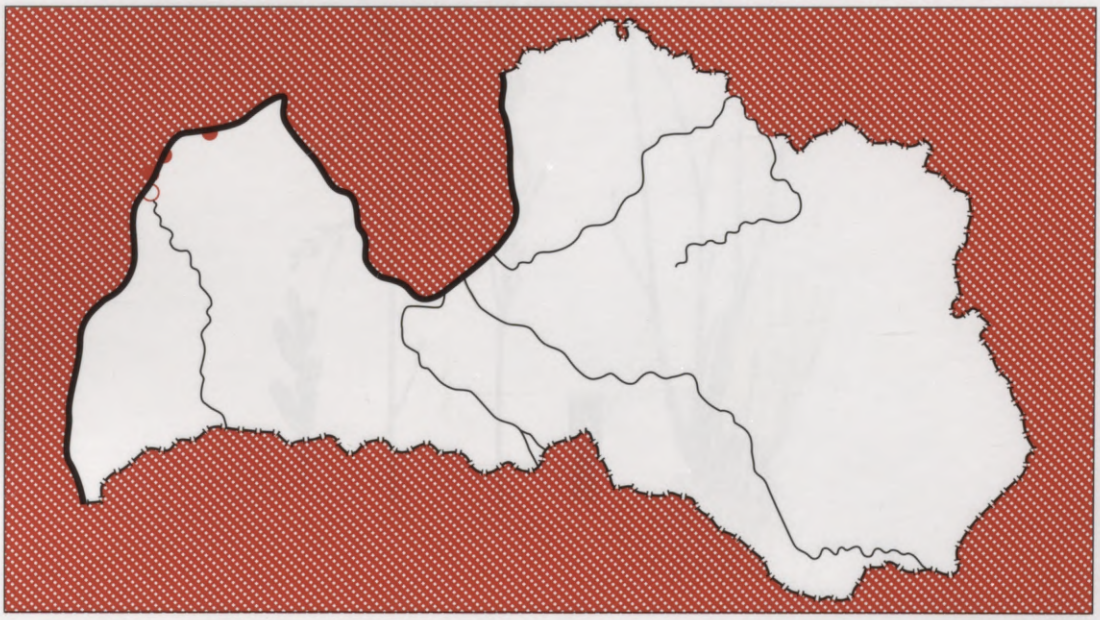

Status. An endangered species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Norway, and Schleswig-Holstein.
Habitat. Herbaceous plant communities of seashore dunes, pine forests, road sides, forest cuttings.
Area. In Oceanside Europe, from meridional to temperate zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Very rare, only in the Coastal Lowland between Ventspils and Lielirbe: Ventspils (9/6, 1937, /1/), Ovīši (7/7, 1987, 1991, 1992, 1998), Lielirbe (6/10, 1991), the shore of Lake Būšnieku (8/6, 1991). In Latvia reaches the eastern boundary of its area.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature area "Ovīši".
Suggestions for study and protection. To verify and survey the localities. To study the dynamics of coenopopulations. To work out the protection regime for the species. The territory recommended for protection "Irbes grīva".
Information sources. LATV; SVR; 1. Gautzsch, 1939.
Compiled by Biruta Cepurīte.

Matveida pukcinellija (spilvenveida pukcinellija, salīkusī pukcinellija, spilvenu pukcinellija)

Puccinellia capillaris (Lilj.) Jansen *[P. retroflexa* (Curtis) Holmb.*]*

Gramineae (Poaceae) - Graudzāļu (skareņu) dzimta

Statuss. Izzūdoša suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.
Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 10-30 cm augsts pelēkzaļš lakstaugs, veido skrajus cerus. Stiebri stāvi vai nedaudz pacili, ar violetu nokrāsu. Lapas 6 mm platas, uzritinātas. Makstis kailas. Mēlīte 2 mm gara, vesela, nosmailota. Skara 5-8 cm gara. Zari ar īsiem, retiem dzelonīšiem. Vārpiņa 4-8 mm gara ar 3-6 ziediem. Vārpiņas plēksnes 2, dažāda garuma, īsākas nekā ziedplēksnes. Ziedplēksnes 2; ārējā 1,4-4 mm gara, lancetiska, gals smails, bez akota. Putekšņlapas 3. Putekšnīca 0,5-0,8 mm gara. Zied jūnijā un jūlijā. Halofīts. Litorāls augs.
Biotops. Smilšains, nereti īslaicīgi applūstošs jūras liedags, jūrmalas pļavas.
Areāls. Okeāniskā Eiropa, mērenajā un vēsajā joslā.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti, tikai Piejūras zemienē: Daugavgrīva (13/26, 1896, Kupffer, RIG, 1897, 1900), Lielupes ieteka (13/25, 1897, 1979), Ainažu apkārtne (3/28, 1951, 1989), Salacgrīvas apkārtne (5/28, 1951, 1954, 1983), Svētupes ietekas apkārtne (5/28, 1951), Kuivižu apkārtne (4/28, 1970, 1985, 1991), Mērsrags (9/19, 1971), Kikupvēveri (3/28, 1983, 1985, 1987), starp Vitrupi un Svētupi (6/28, 1983), Kolkasrags (4/14, 1986).
Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.
Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Slītere", "Randu pļavas", "Jūras piekraste no Kuivižiem līdz Ainažiem".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku atkarībā no rekreācijas intensitātes. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu. Aizsardzībai ieteicamas dabas teritorijas: "Kolkas jūrmala", "Mērsrags", "Lielupes grīva", "Salacgrīva".
Informācijas avoti. LATV; RAS; RIG; SVR.
Sastādīja Biruta Cepurīte.

Status. An endangered species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region; in the List of Threatened Species of
Schleswig-Holstein.
Habitat. Sandy, episodically flooded beach, seashore meadows.
Area. In Oceanside Europe, in temperate and boreal zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Very rare, only in the Coastal Lowland: Daugavgrīva (13/26, 1896, Kupffer, RIG, 1897, 1900), the mouth of the Lielupe River (13/25, 1897, 1979), the vicinity of Ainaži (3/28, 1951, 1989), the vicinity of Salacgrīva (5/28, 1951, 1954, 1983), the vicinity of the Svētupe River mouth (5/28, 1951), the vicinity of Kuiviži (4/28, 1970, 1985, 1991), Mērsrags (9/19, 1971), Kīkupvēveri (3/28, 1983, 1985, 1987), between the Vītrupe and Svētupe Rivers (6/28, 1983), Kolkasrags (4/14, 1986).
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Slītere", "Randu pļavas", "Jūras piekraste no Kuivižiem līdz Ainažiem".
Suggestions for study and protection. To verify and survey the localities. To study the dynamics of coenopopulations, clarifying its dependence from the recreation intensity. To work out the protection regime for the species. The territories recommended for protection: "Kolkas jūrmala", "Mērsrags", "Lielupes grīva", "Salacgrīva".
Information sources. LATV; RAS; RIG; SVR.
Compiled by Biruta Cepurīte.

Sibīrijas zeltauzīte *Trisetum sibiricum* Rupr.

Gramineae (Poaceae) - Graudzāļu (skareņu) dzimta

Statuss. Izzūdoša suga. Ierakstīta Igaunijas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Polijas Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 30-100 cm augsts lakstaugs. Stiebri stāvi, kaili. Lapas 0,3-0,6 mm platas, plakanas. Makstis skarbmatainas. Mēlīte 1-2 mm gara, sašķelta. Skara 12-20 cm gara, skraja. Vārpiņa 5-10 mm gara, ar 2 vai vairāk ziediem, vārpiņas ass matiņi 1 mm gari. Vārpiņas plēksnes 2, nevienādas, ārējā 1,5 reizes īsāka, nekā iekšējā. Ziedplēksnes 2; ārējā 5-6 mm gara, lancetiska, gals divzobains, ar akotu; akots 5-10 mm garš, pie pamata lokveidīgi noliekts, nedaudz spirāliski sagriezts, sākas augstāk par ziedplēksnes vidu. Putekšņlapas 3. Zied jūnijā un jūlijā.

Biotops. Mēreni mitra plava dīķa tuvumā.

Areāls. Eiropa un Āzija, no siltās līdz vēsajai joslai.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti, zināma viena atradne Viduslatvijas austrumu daļā: Ļaudona (17/43, 1970, Ābele, RIG). Latvijā sasniedz areāla rietumu robežu.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995.

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradni. Izpētīt cenopopulācijas dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.

Informācijas avoti. RIG.

Sastādīja Biruta Cepurīte.

Status. An endangered species. Included in the Red Data Books of Estonia and the Baltic Region; in the List of Threatened Species of Poland.
Habitat. An intermediate moist meadow near the pond.
Area. In Europe and Asia, from meridional to boreal zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Very rare, only one locality in the eastern part of Central Latvia is known: Ļaudona (17/43, 1970, Ābele, RIG). In Latvia reaches the western limit of its distribution area.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995.
Suggestions for study and protection. To verify and survey the localities. To study the dynamics of a coenopopulation. To work out the protection regime for the species.
Information sources. RIG.
Compiled by Biruta Cepurīte.

1. kategorija **Sēklaugi**

Mieturu hidrilla *Hydrilla verticillata* (L. f.) Royle

Hydrocharitaceae - Mazlēpju dzimta

Statuss. Izzūdoša suga. Ierakstīta Baltkrievijas, Lietuvas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Polijas Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, līdz 3 m garš, divmāju, gruntī nostiprinājies ūdensaugs. Stublājs tievs, zarots, trausls, ļogans. Lapas mieturos, pa 4-6 (8), sēdošas, lokveidīgi noliektas, veselas, iegarenas vai lineāras, mala zobaina. Pie lapas pamata 2 sīkas, bārkstainas zvīņas. Ziedi pa 1 lapu žāklēs; sievišķie ziedi ar ļoti garu kātu, ziedēšanas laikā peldoši. Kauslapas iesārtas, vainaglapas baltas. Zied ļoti reti, jūlijā, augustā. Latvijā tikai sievišķie augi. Vairojas veģetatīvi ar nolūzušiem dzinumiem un turioniem (ziemas pumpuriem). Aug audzēs.

Biotops. Eitrofi ezeri ar smilšainu vai dūņainu pamatu, zemūdens augu joslā.

Areāls. Dienvidāzija, Austrumāzija, Austrumāfrika, Austrālija, reti Eiropa, no karstās līdz mērenajai joslai.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Reti, tikai Austrumlatvijas dienvidu daļā. Pirmoreiz atrasta 1961. gadā Lielajā Stropu ezerā (27/46, Rasiņš, RAS). Latvijā sasniedz areāla ziemeļu robežu.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu. Līdz šim konstatēta 20 ezeros.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Silene", "Drīdža ezers", "Cirīša ezers", "Augšzeme".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku atkarībā no hidroķīmiskā režīma. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu. Aizsardzībai ieteicamas dabas teritorijas: "Cārmaņa ezers", "Rušons", "Sīvers, Drīdzis".

Informācijas avoti. LATV; RAS.

Sastādīja Zigrīda Eglīte.

Status. An endangered species. Included in the Red Data Books of Belarus, Lithuania and the Baltic Region; in the List of Thretened Species of Poland.
Habitat. Eutrophic lakes with a sandy or muddy bottom, in the belt of rooted submerged vegetation.
Area. In South and East Asia, East Africa, Australia, rare in Europe, from tropical to temperate zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Rare, only in the southern part of East Latvia. For the first time found in Lake Lielais Stropu in 1961 (27/46, Rasiņš, RAS). In Latvia reaches the northern boundary of its area.
Changes in number and distribution. Not studied. Up to now found in 20 lakes.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Silene", "Drīdža ezers", "Cirīša ezers", "Augšzeme".
Suggestions for study and protection. Verify and map the localities; study the dynamics of coenopopulations, clarifying its dependence from the hydrochemical regime. To work out the protection plan for the species. The territories recommended for protection: "Cārmaņa ezers", "Rušons", "Sīvers, Drīdzis".
Information sources. LATV; RAS.
Compiled by Zigrīda Eglīte.

Galvainais donis *Juncus capitatus* Weigel

Juncaceae - Doņu dzimta

Statuss. Izzūdoša suga. Ierakstīta Lietuvas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Dānijas, Zviedrijas un Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Viengadīgs, 1-12 cm augsts lakstaugs, veido nelielus cerus. Stublāji tievi, stāvi. Lapas tikai pie stublāja pamata, īsas, šauri lineāras, agri sakalst. Ziedi pa 5-10 galviņveidīgā ziedkopā stublāja galā. Pie ziedkopas pamata 2 lineāras seglapas, viena no tām garāka par ziedkopu. Apziednis vienkāršs, 2 gredzenos, zaļš vai dzeltenbrūns. Apziedņa ārējās lapas lancetiskas, gals gari nosmailots, iekšējās - īsākas, gals smails, ar plēvjainu apmali. Putekšņlapas 3. Pogaļa olveidīga, gaiši brūna, īsāka par apziedni, retāk vienādā garumā ar to, gals strups. Zied no jūlija līdz septembrim. Aug atsevišķi eksemplāri vai grupās.

Biotops. Starpkāpu ieplakas, ruderālas vietas Baltijas jūras krasta tuvumā.

Areāls. Viduseiropa, Dienvideiropa un Ziemeļāfrika, no siltās līdz mērenajai joslai.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti, tikai Piejūras zemienē: Akmeņrags (15/2, 1898, Kupffer, RIG), Ziemupes apkārtne (16/2, 1898, 1899, 1902), Liepāja (19/2, 1924; 18/2, 1988, 1993), Saka (15/3, 1991). Latvijā sasniedz areāla ziemeļaustrumu robežu.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamā dabas teritorijā "Ziemupe".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.

Informācijas avoti. LATV; RIG.

Sastādīja Zigrīda Eglīte.

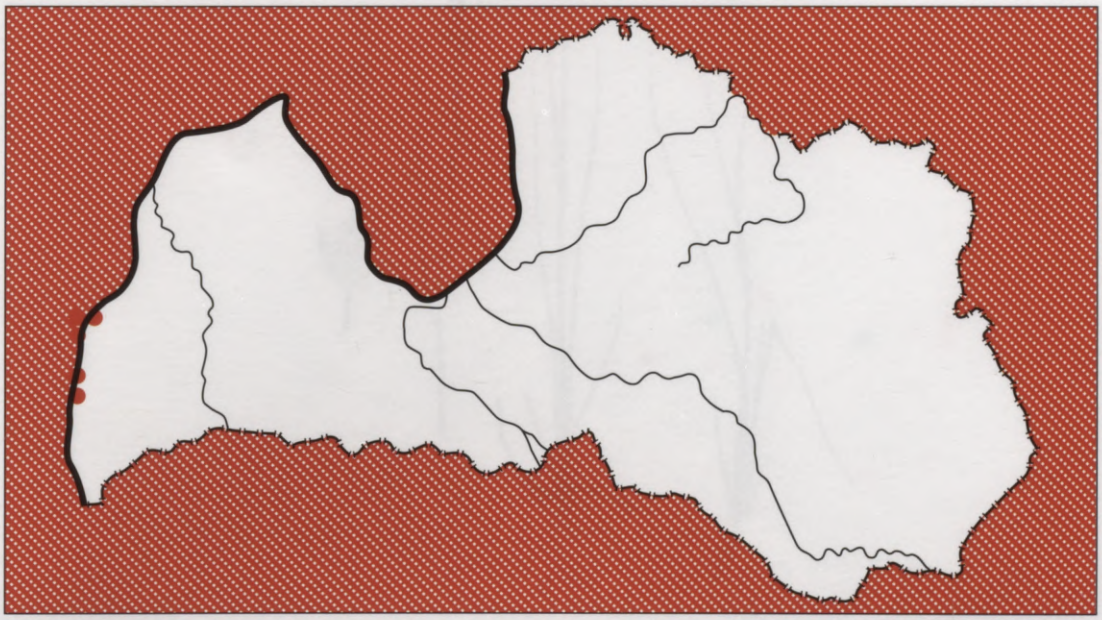

Status. An endangered species. Included in the Red Data Books of Lithuania and the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Denmark, Sweden and Schleswig-Holstein.
Habitat. Depressions between the dunes, ruderal places near the coast of the Baltic Sea.
Area. Central and Southern Europe, North Africa, from meridional to temperate zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Very rare, only in the Coastal Lowland: Akmeņrags (15/2, 1898, Kupffer, RIG), the vicinity of Ziemupe River (16/2, 1898, 1899, 1902), Liepāja (19/2, 1924; 18/2, 1988, 1993), Saka (15/3, 1991).In Latvia reaches the north-eastern boundary of its area.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature area "Ziemupe".
Suggestions for study and protection. Verify and map the localities; study the dynamics of coenopopulation; work out the protection plan for the species.
Information sources. LATV; RIG.
Compiled by Zigrīda Eglīte.

Kūdrāja donis (tumšais donis) *Juncus stygius* L.

Juncaceae - Doņu dzimta

Statuss. Izzūdoša suga. Ierakstīta Igaunijas, Lietuvas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Polijas Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 10-20 cm augsts, zaļš vai sārtbrūns lakstaugs, veido nelielus cerus. Stublāji stāvi. Lapas šauri lineāras, cilindriskas vai vāji renesveida, 2-3 stublāja vidusdaļā un daudzas stublāja lejasdaļā. Apakšējās lapas ar brūnām vai sārtbrūnām makstīm. Ziedi pa 1-8, nelielās, 1- 2 galviņveidīgās ziedkopās stublāja augšdaļā. Seglapa īsāka par ziedkopu. Apziednis vienkāršs, 2 gredzenos. Apziedņa lapas olveidīgi lancetiskas, vienādā garumā, salmdzeltenas vai zaļas, gals strups vai īsi nosmailots. Pogaļa olveidīga, trīssķautnaina, brūna vai salmdzeltena, garāka par apziedni. Zied jūnijā un jūlijā.

Biotops. Pārejas un augstie purvi, aizaugošu ezeru krastmalas.

Areāls. Ziemeļeiropa, Viduseiropa un Āzijas ziemeļrietumu daļa, mērenajā un vēsajā joslā.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Reti, Piejūras zemienē, Viduslatvijas austrumu daļā un Austrumlatvijā. Latvijā sasniedz areāla dienvidu robežu. Pirmoreiz minēta 1859. gadā Medumu apkārtnē /1/.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Slītere", "Medumu ezeraine", "Salas I purvs", "Vestiena".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu. Aizsardzībai ieteicamas dabas teritorijas: "Rāzna", "Rušons".

Informācijas avoti. LATV; RIG; SVR; 1. Lehmann, 1859.

Sastādīja Zigrīda Eglīte.

Status. An endangered species. Included in the Red Data Books of Estonia, Lithuania and the Baltic Region; in the List of Threatened Species of Poland.
Habitat. Transitional and raised bogs, the shores of the overgrowing lakes.
Area. Northern and Central Europe, the north-western part of Asia, in temperate and boreal zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Rare, in the Coastal Lowland, in the eastern part of Central Latvia and in East Latvia. In Latvia reaches the southern boundary of its area. For the first time mentioned in the vicinity of Medumi in 1859 /1/.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Slītere", "Medumu ezeraine", "Salas 1 purvs", "Vestiena".
Suggestions for study and protection. Verify and map the localities; study the dynamics of coenopopulations; work out the protection plan for the species. The territories recommended for protection: "Rāzna", "Rušons".
Information sources. LATV; RIG; SVR; 1. Lehmann, 1859.
Compiled by Zigrīda Eglīte.

1. kategorija **Sēklaugi**

Strupais donis *Juncus subnodulosus* Schrank

Juncaceae - Doņu dzimta

Statuss. Izzūdoša suga. Ierakstīta Igaunijas, bij. PSRS un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Polijas, Šl.-Holšt. un Zviedrijas Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 30-100 cm augsts lakstaugs ar ložņājošu, līdz 1 cm resnu sakneni. Stublāji stāvi, zaļi, aug ķemmveidīgā rindā no sakneņa. Pie stublāja 3-4 gaiši brūnas lapu makstis ar vai bez akota, kas veidojies reducējoties lapas plātnei. Stublāja vidusdaļā 1-2 lineāras, cilindriskas, garas lapas, ar šķērssienām. Ziedi pa 2-5, galviņveidīgos pušķos, skrajā, skarveidīgā ziedkopā stublāja galā. Apziednis vienkāršs, divos gredzenos, gaiši zaļš vai brūns. Apziedņa lapas lancetiskas, laiviņveidīgas, vienādā garumā, gals strups. Pogaļa olveidīga, trīssķautnaina, gaiši brūna. Zied augustā un septembrī. Vēsās un lietainās vasarās nezied vai arī sēklas nenobriest.

Biotops. Zemais purvs vigā.

Areāls. Eiropa, izņemot Ziemeļeiropu, Ziemeļāfrika, no siltās līdz mērenajai joslai.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti, zināma viena atradne: Slīteres mežniecība (6/12, 1986, Rēriha, SVR, 1987). Latvijā sasniedz areāla austrumu robežu.

Skaita un izplatības izmaiņas. Biotops Slīteres mežniecībā ir labi saglabājies, 1984. gadā tika ievākti augi veģetatīvā stadijā, 1986. gadā - ziedoši augi.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamā dabas teritorijā "Slītere".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradni. Izpētīt cenopopulācijas dinamiku. Kontrolēt aizsardzības režīma ievērošanu atradnē un tās apkārtnē.

Informācijas avoti. LATV; SVR.

Sastādīja Zigrīda Eglīte.

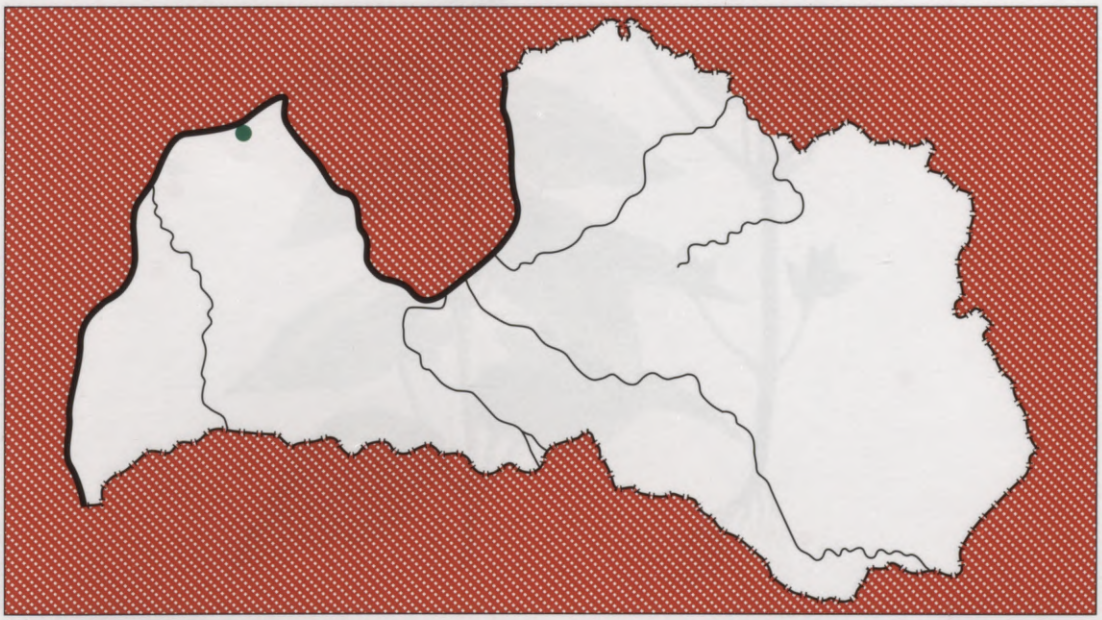

Status. An endangered species. Included in the Red Data Books of Estonia, the former USSR and the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Poland, Schleswig-Holstein and Sweden.
Habitat. A fen in the relief depression.
Area. Europe, except Northern Europe, Africa, from meridional to temperate zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Very rare, the only one locality is known: the Slītere forestry district (6/12, 1986, Rēriha, SVR, 1987). In Latvia reaches the eastern boundary of its area.
Changes in number and distribution. The habitat in the Slītere forestry district has been well preserved. Plants at a vegetative stage were collected in 1984 but in 1986 flowering plants were collected.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature area: "Slītere".
Suggestions for study and protection. Verify and map the localities; study the dynamics of coenopopulations. To control the observance of the protection regime within the locality and its surroundings.
Information sources. LATV; SVR.
Compiled by Zigrīda Eglīte.

Pūkainais aklis (mīkstais aklis) *Galeopsis pubescens* Besser

Labiatae (Lamiaceae) - Lūpziežu (panātru) dzimta

Statuss. Izzūdoša suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.
Sugas apraksts. Viengadīgs, 20-60 cm augsts lakstaugs, ar lejupvērstiem, mīkstiem matiņiem. Stublājs vienkāršs vai zarots, mezgli paplašināti, ar atstāvošiem sarveidīgiem matiņiem. Lapas krusteniski pretējas, ar kātu, olveidīgas, 3-10 cm garas, gals nosmailots, mala zobaina. Ziedi neīstos mieturos vārpveidīgās ziedkopās; augšējie mieturi satuvināti, apakšējie attālināti. Apziednis zigomorfs. Kauslapas un vainaglapas 5, saaugušas. Vainags 15-25 mm garš, divlūpains, spilgti purpura līdz purpurviolets, stobriņš 2-4 reizes garāks nekā kauss, rīklīte ar dzelteniem plankumiem. Skaldauglī 4 riekstiņi. Zied no jūnija līdz septembrim.
Biotops. Sētmalas, ceļmalas, krūmāji.
Areāls. Eiropa, mēreni siltaja un mērenajā joslā.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti, Piejūras zemienē, Viduslatvijā un Austrumlatvijā: Daugavgrīva (13/26, 1894 /1/), Bulduri (14/24, 1894 /1/), Rēzekne (19/52, 1895, 1950, 1953), Pļaviņas (18/39, 1895), Liepāja (19/2, 1895), Majori (14/24, 1895), Melluži (14/23, 1959), Lielā Stropu ezera apkārtne (26/46, 1980), Klāņu purvs (8/8, 1987), Pope (9/8, 1987), Zlēku apkārtne (12/8, 1988), Ēdole (13/7, 1988). Latvijā sasniedz areāla austrumu robežu.
Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.
Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamā dabas teritorijā "Klāņu purvs".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.
Informācijas avoti. LATV; RAS; RIG; 1. Kupffer, 1895.
Sastādīja Biruta Cepurīte.

Status. An endangered species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region; in the List of Threatened Species of
Schleswig-Holstein.
Habitat. Hedge margins, road sides, shrubs.
Area. In Europe, in submeridional and temperate zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Very rare, in the Coastal Lowland, Central and Eastern Latvia: Daugavgrīva (13/26, 1894 /1/), Bulduri (14/24, 1894 /1/), Rēzekne (19/52, 1895, 1950, 1953), Pļaviņas (18/39, 1895), Liepāja (19/2, 1895), Majori (14/24, 1895), Melluži (14/23, 1959), the vicinity of Lake Lielais Stropu (26/46, 1980), the Klāņu bog (8/8, 1987), Pope (9/8, 1987), the vicinity of Zlēkas (12/8, 1988), Ēdole (13/7, 1988). In Latvia reaches the eastern limit of its distribution area.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature area "Klāņu purvs".
Suggestions for study and protection. To verify and survey the localities. To study the dynamics of coenopopulations. To work out the protection regime for the species.
Information sources. LATV; RAS; RIG; 1. Kupffer, 1895.
Compiled by Biruta Cepurīte.

Lielziedu brūngalvīte (lielā brūngalvīte, lielā zilgalvīte)
Prunella grandiflora (L.) Scholler

Labiatae (Lamiaceae) - Lūpziežu (panātru) dzimta

Statuss. Izzūdoša suga. Ierakstīta Lietuvas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Dānijas Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 15-45 cm augsts lakstaugs ar ložņājošu sakneni. Lapas krusteniski pretējas, veselas, olveidīgi lancetiskas, 2,5-8 cm garas, mala vesela vai sekli, nevienādi zobaina. Augšējās lapas attālinātas no ziedkopas pamata. Ziedi pa 4-6 neīstos mieturos, 2-4 cm garās vārpveidīgās ziedkopās. Apziednis divkāršs, zigomorfs. Kauslapas un vainaglapas 5, saaugušas. Kauss līdz 11 mm garš, divlūpains, augšlūpa ar 3 izteiktiem zobiņiem. Vainags 18-27 mm garš, divlūpains, tumši violets, reti rozā vai balts. Putekšņlapu kātiņi pie putekšnīcu pamata ar 0,5 mm garu, strupu izcilni. Irbulis garāks nekā vainags. Skaldauglī 4 riekstiņi. Zied no jūnija līdz septembrim. Kalcifils augs.

Biotops. Sausas pļavas, krūmāji, ceļmalas.

Areāls. Eiropa, mēreni siltajā un mērenajā joslā.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti, tikai Viduslatvijā Daugavas ielejā: starp Koknesi un Rīteriem (18/37, 18/38, 1839 /1/, konstatēta vairākkārt kopš 1839. gada), Sēlpils (18/39, 1884, 1948, 1961), starp Brunavu un Vīganti (18/37, 19/37, zināma kopš 1906. gada), Skrīveru apkārtne (18/34, 1961). Latvijā sasniedz areāla ziemeļu robežu.

Skaita un izplatības izmaiņas. Pastmuižas atradne (18/37) iznīcināta 1965. gadā, ierīkojot Pļaviņu ūdenskrātuvi.

Līdzšinējā aizsardzība. LMPL, 1977, 1987. Ierakstīta LSG, 1980. Konstatēta aizsargājamā dabas teritorijā "Daugavas ieleja".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt zināmās atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.

Informācijas avoti. HBN; LATV; LLU; RAS; RIG; 1. Fleischer, Lindemann, 1839.

Sastādīja Biruta Cepurīte.

Status. An endangered species. Included in the Red Data Books of Lithuania and the Baltic Region; in the List of Threatened Species of Denmark.
Habitat. Dry meadows, shrubs, road sides.
Area. In Europe, in submeridional and temperate zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Very rare, only in Central Latvia in the valley of the Daugava River: between Koknese and Rīteri (18/37, 18/38, 1839, Fleischer /1/, since 1839 found repeatedly), Sēlpils (18/39, 1884, 1948, 1961), between Brunava and Vīgante (18/37, 19/37, known since 1906), the vicinity of Skrīveri (18/34, 1961). In Latvia reaches the northern limit of its distribution area.
Changes in number and distribution. The locality within Pastmuiža (18/37) was destroyed during the construction of the water reservoir in Pļaviņas in 1965.
Existing protection. LMPL, 1977, 1987. Included in the LTV RDB, 1980. Recorded in the protected nature area "Daugavas ieleja".
Suggestions for study and protection. To verify the localities. To study the dynamics of coenopopulations development. To work out the protection regime for the species.
Information sources. HBN; LATV; LLU; RAS; RIG; 1. Fleischer, Lindemann, 1839.
Compiled by Biruta Cepurīte.

1. kategorija **Sēklaugi**

Šķēplapu ķiverene *Scutellaria hastifolia* L.

Labiatae (Lamiaceae) - Lūpziežu (panātru) dzimta

Statuss. Izzūdoša suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Dānijas un Šl.-Holšt.Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 15-40 cm augsts lakstaugs ar sakneņiem. Lapas krusteniski pretējas, vienkāršas, veselas, 1,5-3,5 cm garas, olveidīgi lancetiskas ar strupu galu un šķēpveida pamatu. Ziedi pa 2, neīstos mieturos, vienpusējās, vārpveidīgās ziedkopās. Apziednis divkāršs, zigomorfs. Kauslapas un vainaglapas 5, saaugušas. Kauss līdz 5 mm garš, divlūpains; augšlūpa ar vairogveidīgu piedevu. Vainags 2-2,8 cm garš, divlūpains, zils līdz violets. Skaldauglī 4 riekstiņi. Zied jūlijā un augustā. Aug nelielās grupās.

Biotops. Krastmalas, slapjas pļavas, upju palieņu krūmāji.

Areāls. Eiropa un Rietumsibīrija, mēreni siltajā un mērenajā joslā.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti: Pērses ieleja (Koknese) (18/37, 1895 /1/), Sventājas krasti (24/3, 1989). Kokneses atradne literatūrā minēta atsaucoties uz J. Ilstera ievākto herbārija materiālu, kas nav saglabājies. Latvijā aug tuvu areāla ziemeļu robežai.

Skaita un izplatības izmaiņas. Kopš 1895. gada Pērses ielejā suga nav konstatēta. Iespējams, tā iznīcināta 1965. gadā, ierīkojot Pļaviņu ūdenskrātuvi.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamā dabas teritorijā "Sventājas ieleja".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradni Sventājas krastos. Izpētīt cenopopulācijas dinamiku. Detalizēti izpētīt Kokneses apkārtnes floru. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.

Informācijas avoti. LATV; 1. Lehmann, 1895.

Sastādīja Biruta Cepurīte.

Status. An endangered species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Denmark and Schleswig-Holstein.
Habitat. Water shores, wet meadows, shrubs of river flood plains.
Area. In Europe and West Siberia, in submeridional and temperate zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Very rare, in the valley of the Pērse River in Koknese (18/37, 1895, Lehmann /1/), the banks of the Sventāja River (24/3, 1989). The locality within Koknese is mentioned in literature according to the herbarium materials collected by J.Ilsters. The herbarium has not remained. In Latvia it grows close to the northern limit of its distribution area.
Changes in number and distribution. Since 1895 the species within the locality of Koknese has not been found. Probably it was destroyed in 1965 during the construction of the water reservoir in Pļaviņas.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature area "Sventājas ieleja".
Suggestions for study and protection. To verify and survey the locality on the banks of the Sventāja River. To study the dynamics of a coenopopulation. To study in details the flora within the vicinity of Koknese. To work out the protection regime for the species.
Information sources. LATV; 1. Lehmann, 1895.
Compiled by Biruta Cepurīte.

Ķiploku embotiņš *Teucrium scordium* L.

Labiatae (Lamiaceae) - Lūpziežu (panātru) dzimta

Statuss. Izzūdoša suga. Ierakstīta Lietuvas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Dānijas un Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 10-35 cm augsts lakstaugs ar ķiploku smaržu un rūgtu garšu. Lapas krusteniski pretējas, iegarenas līdz iegareni lancetiskas, 1,5-4 cm garas, sēdošas, mala zāģzobaina. Ziedi pa 2-6 neīstos, attālinātos mieturos, skrajās vārpveidīgās ziedkopās. Apziednis divkāršs, zigomorfs. Kauslapas 5, līdz 2/3 saaugušas. Vainaglapas 5, saaugušas. Vainags 7-10 mm garš, šķietami vienlūpains, purpura. Skaldauglī 4 riekstiņi. Zied jūlijā un augustā. Higrofīts.

Biotops. Upju krastmalas, aizauguši grāvji, slapjas palieņu pļavas, retāk ceļmalas.

Areāls. Eiropa un Rietumāzija, siltājā līdz mērenajā joslā.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti, Rietumlatvijā un Viduslatvijā, galvenokārt upju ielejās: Svitenes krasti (18/25, 1928 /1/, herbārijs nav saglabājies; 19/25, 1933), Grobiņa (19/3, 1931, 1951), Jelgava (18/23, 1940), Kalnciems (16/22, 1957), Vircava (19/24, 1957), Īslīces krasti (20/26, 1957; 21/26, 1961), Mālukroga dzelzceļa stacijas apkārtne (20/24, 1958), Vircavas krasti (18/24, 20/24, 1961), Sesavas krasti (21/24, 1961). Latvijā aug tuvu areāla ziemeļu robežai.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995.

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.

Informācijas avoti. LATV; LLU; RIG; 1. Lange, 1961.

Sastādīja Biruta Cepurīte.

Status. An endangered species. Included in the Red Data Books of Lithuania and the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Denmark and Schleswig-Holstein.
Habitat. River banks, overgrown ditches, wet flood plain meadows, less frequently - roadsides.
Area. In Europe and West Asia, from meridional to temperate zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Very rare, in West and Central Latvia, mainly in river valleys: the banks of the Svitene River (18/25, 1928, Lange /1/, the herbarium has not remained, 19/25, 1933), Grobiņa (19/3, 1931, 1951), Jelgava (18/23, 1940), Kalnciems (16/22, 1957) the banks of the Vircava (19/24, 1957) and the Īslīce Rivers (20/26, 1957, 21/26, 1961), the vicinity of Mālukrogs railway station (20/24, 1958), the banks of the Vircava River (18/24, 1961; 20/24, 1961), the banks of the Sesava River (21/24, 1961). In Latvia grows close to the northern limit of its distribution area.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995.
Suggestions for study and protection. To verify and survey the localities. To study the dynamics of coenopopulations. To work out the protection plane for the species.
Information sources. LATV; LLU; RIG; 1. Lange, 1961.
Compiled by Biruta Cepurīte.

Nokarenais tragantzirnis *Astragalus penduliflorus* Lam.

Leguminosae (Fabaceae) - Pākšaugu (pupu) dzimta

Statuss. Izzūdoša suga. Ierakstīta Baltijas reģiona un Ziemeļvalstu Sarkanajā grāmatā; Polijas un Zviedrijas Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 20-50 cm augsts lakstaugs ar matiņiem. Stublājs stāvs. Lapas nepāra plūksnaini saliktas, ar 7-15 pāriem lapiņu. Pielapes 7-10 mm garas. Kauss saaudzis no 5 kauslapām, plati zvanveidīgs. Vainags dzeltens, no 5 vainaglapām, tauriņveidīgs. Pāksts plati olveidīga, uzpūsta, sākumā ar bieziem, melniem matiņiem, vēlāk kaila. Zied jūlijā.

Biotops. Priežu mežs uz sausas minerālaugsnes (sils).

Areāls. Eiropa (Pireneji, Alpi, Karpati, Zviedrijas vidusdaļa).

Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti, zināma viena atradne Austrumlatvijas dienvidu daļā: Zabludovka (24/51, 1967, Vimba, RIG, 1976, 1979).

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995.

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradni. Izpētīt cenopopulācijas dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.

Informācijas avoti. LATV; RIG.

Sastādīja Ivars Kabucis.

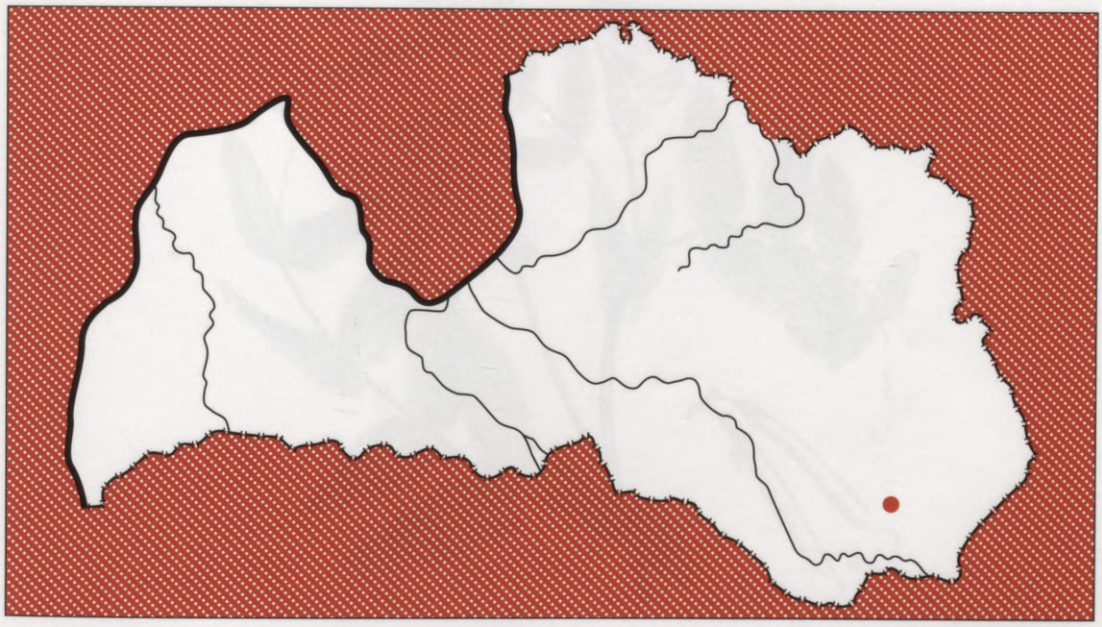

Status. An endangered species. Included in the Red Data Books of the Baltic Region and the Nordic Countries; in the Lists of Threatened Species of Poland and Sweden.
Habitat. A pine forest.
Area. In Europe (in the Pyrenees, Alps, Carpathians and the central part of Sweden).
Distribution and occurrence in Latvia. Very rare, the only one locality in the southern part of East Latvia is known: Zabludovka (24/51, 1967, Vimba, RIG; 1976, 1979).
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995.
Suggestions for study and protection. To verify and survey the locality. To study the dynamics of a coenopopulation. To work out the protection plane for the species.
Information sources. LATV; RIG.
Compiled by Ivars Kabucis.

Zirņveida dedestiņa *Lathyrus pisiformis* L.

Leguminosae (Fabacea) - Pākšaugu (pupu) dzimta

Statuss. Izzūdoša suga. Ierakstīta Baltkrievijas, Lietuvas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Polijas Apdraudēto sugu sarakstā.
Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 50-100 cm augsts lakstaugs. Stublājs stāvs vai pacils, dažkārt kāpelējošs, šauri spārnains. Pielapes lielas, olveidīgas. Lapas plūksnaini saliktas, galā ar zarotu vīti. Lapiņas 3-6 pāri, eliptiskas, apakšpusē pelēkzaļas. Apziednis divkāršs. Kauss zvanveidīgs, zobiņi nevienādi. Vainaglapas ārpusē zaļganbaltas, iekšpusē rozā. Ziedi ķekarā lapu žāklēs. Pāksts iegareni lineāra, līdz 5 cm gara. Zied no jūnija līdz augustam. Aug nelielās grupās vai atsevišķi eksemplāri.
Biotops. Skujkoku meži uz sausām minerālaugsnēm (dižsils, damaksnis), mežmalas, retumis dzelzceļa malas.
Areāls. Austrumeiropa, Rietumāzija, mēreni siltajā un mērenajā joslā.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti: Zlēku apkārtne (12/8, 1923, Riemschneider, RIG), Kokneses dzelzceļa stacijas apkārtne (18/37, 1971, 1981), Vecbornes apkārtne Daugavas ielejā (27/49, 1984, 1990). Latvijā sasniedz areāla rietumu robežu.
Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.
Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamā dabas teritorijā "Daugavas loki".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.
Informācijas avoti. LATV; RIG.
Sastādīja Laima Tabaka.

Status. A disappearing species. Included in the Red Data Books of Belarus, Lithuania and the Baltic Region; in the List of Threatened Species of Poland.
Habitat. Dry coniferous forests on mineral soils, forest edges, rare along railways.
Area. Eastern Europe, western Asia, in submeridional and temperate zones.
Distribution and occurrence in Latvia. Very rare, found in the following localities: vicinity of Zlēkas (12/8, 1923, Riemschneider, RIG), vicinity of the Koknese Railway Station (18/37, 1971, 1981), vicinity of Vecborne in the Daugava River Valley (27/49, 1984, 1990). In Latvia the species is on the western edge of its distribution area.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature area "Daugavas loki".
Suggestions for study and protection. Verify and map the recorded species localities; study the dynamics of the coenopopulations; work out the species protection plan.
Information sources. LATV; RIG.
Compiled by Laima Tabaka.

Zemeņu āboliņš *Trifolium fragiferum* L.

Leguminosae (Fabaceae) - Pākšaugu (pupu) dzimta

Statuss. Izzūdoša suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Norvēģijas un Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs lakstaugs. Stublājs 10-30 cm garš, ložņājošs, mezglos sakņojas. Pielapes plēvjainas. Lapas trīslapiņu saliktas, ar 5-10 cm garu kātu. Lapiņas olveidīgas līdz eliptiskas. Apziednis divkāršs. Vainaglapas bāli rozā vai oranžsārtas. Ziedi galviņās, augļu laikā kauss uzpūsts, ziedu galviņas atgādina zemenes. Pāksts eliptiska. Zied no jūnija līdz augustam. Aug grupās vai atsevišķi eksemplāri.

Biotops. Jūrmalas pļavas, piejūras ezeru un upju grīvu palieņu pļavas, galvenokārt iesālās augsnēs.

Areāls. Eiropa, Āzija un Ziemeļāfrika, no mēreni karstās līdz vēsajai joslai.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti, Piejūras zemienē: Bulļuciems (13/25, konstatēta vairākkārt no 1859. līdz 1991. gadam), Majori (14/24, 1889, 1896, 1974), Daugavgrīva, Bolderāja un Mangaļi (Rīga) (13/26, konstatēta vairākkārt no 1897. līdz 1976. gadam), Liepāja (19/2, konstatēta vairākkārt no 1898. līdz 1985. gadam), Šķirotava (Rīga) (15/27, 1932, 1978), Ainaži (3/28, konstatēta vairākkārt no 1936. līdz 1989. gadam), Carnikava (12/28, 1939), Salaspils (15/28, 1952), starp Svētciemu un Salacgrīvu (5/28, 1970, 1972). Pirmoreiz, nenorādot atradnes, Latvijas florā minēta 1784. gadā /1/.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. LMPL, 1977, 1987. Ierakstīta LSG, 1980. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Vecdaugava", "Randu pļavas", "Liepājas ezers", "Daugavgrīva".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes, izpētīt cenopopulāciju dinamiku atkarība no saimnieciskās darbības (pļaušana, ganīšana) intensitātes.

Informācijas avoti. AB; HBN; LATV; RAS; RIG; 1. Ferber, 1784.

Sastādīja Laima Tabaka.

Status. A disappearing species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Norway and Schleswig-Holstein.
Habitat. Coastal meadows, flood plain meadows of coastal lakes and near estuaries, mainly on brackish soils.
Area. Europe, Asia and northern Africa, from subtropical to boreal zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Very rare, found in the Coastal Lowland: Bu|luciems (13/25, recorded several times from 1859 to 1991), Majori (14/24, 1889, 1896, 1974), Daugavgrīva, Bolderāja and Mangaļi (Rīga City) (13/26, recorded several times from 1897 to 1976), Liepāja (19/2, recorded several times from 1898 to 1985), Šķirotava (Rīga City) (15/27, 1932, 1978), Ainaži (3/28, recorded several times from 1936 to 1989), Carnikava (12/28, 1939), Salaspils (15/28, 1952), between Svētciems and Salacgrīva (5/28, 1970, 1972). For the first time without the locality indication the species was mentioned in the flora of Latvia in 1784 /1/.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. LMPL, 1977, 1987. Included in the LTV RDB, 1980. Recorded in the protected nature areas: "Vecdaugava", "Randu pļavas", "Liepājas ezers", "Daugavgrīva".
Suggestions for study and protection. Verify and map the recorded species localities; study the dynamics of the coenopopulations, clarifying its dependence on the management activities (mowing, grazing).
Information sources. AB; HBN; LATV; RAS; RIG; 1. Ferber, 1784.
Compiled by Laima Tabaka.

Alpu kreimule *Pinguicula alpina* L.

Lentibulariaceae - Pūsleņu dzimta

Statuss. Izzūdoša suga. Ierakstīta Igaunijas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā.
Sugas apraksts. Daudzgadīgs, kukaiņēdājs lakstaugs. Lapas rozetē, veselas, eliptiski iegarenas, dzeltenzaļas, mala uzritināta. Lapu virspusē dziedzeriši, kas izdala lipīgu šķidrumu. Kukaiņi pielīp pie lapām, un ar izdalīto šķidrumu augs tos "sagremo". Ziedi pa 1, 5-12 cm garu ziednešu galos. Apziednis divkāršs. Vainags divlūpains, balts, ar 2 dzelteniem plankumiem uz apakšlūpas. Zied maijā un jūnija sākuma. Kalcifils augs. Vairojas ar sēklām un veģetatīvi ar vairvasām.
Biotops. Avotainas vietas uz saldūdens kaļķiežu atsegumiem.
Areāls. Eiropa un Āzija, vēsajā un aukstajā joslā, galvenokārt kalnainos apvidos; areāls disjunktīvs.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti: Daugavas Staburags (19/37, 1839 /1/, konstatēta vairākkārt no 1839. līdz 1961. gadam), Kazu ieleja (? 9/36, 10/36, 1955), Raunas Staburags (10/38, zināma kopš 1951. gada). Augi 1939. gadā uz Raunas Staburaga pārstādīti no Daugavas Staburaga (G. Ābeles mutisks ziņojums).
Skaita un izplatības izmaiņas. Daugavas Staburaga atradne iznīcināta 1965. gadā, ierīkojot Pļaviņu ūdenskrātuvi. Suga uz Raunas Staburaga pēdējoreiz pārbaudīta 1993. gadā, konstatēti apmēram 14 eksemplāri.
Līdzšinējā aizsardzība. LMPL, 1977, 1987. Ierakstīta LSG, 1980. Konstatēta aizsargājamā dabas teritorijā "Raunas Staburags".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Kartēt un pārbaudīt atradnes. Izpētīt populāciju dinamiku. Regulāri kontrolēt biotopa stāvokli Raunas Staburaga atradnē.
Informācijas avoti. LATV; RIG; 1. Fleischer, Lindemann, 1839.
Sastādīja Zigrīda Eglīte.

Status. An endangered species. Included in the Red Data Books of Estonia and the Baltic Region.
Habitat. Places rich-in-springs on the outcrops of the freshwater limestone.
Area. Europe and Asia, in boreal and arctic zone, mainly in the mountainous regions; a disjunctive distribution area.
Distribution and occurrence in Latvia. Very rare: Daugavas Staburags (19/37, 1839 /1/, from 1839 to 1961 found repeatedly), the Kazu Valley (? 9/36, 10/36, 1955), the Raunas Staburags (10/38, known since 1951). Plants were replaced from the Daugavas Staburags to the raunas Staburags in 1939 (the oral report of G.Ābele).
Changes in number and distribution. The locality of the daugavas Staburags was destrooyed during the construction of the reservuar at Pļaviņas in 1965. For the last time the species at the Raunas Staburags was verified in 1993, approximately 14 plants were found.
Existing protection. LMPL, 1977, 1987. Included in the LTV RDB, 1980. Recorded in the protected nature area "Raunas Staburags".
Suggestions for study and protection. Verify and map the localities; study the dynamics of coenopopulations. To monitor the habitat state within the locality of the Raunas Staburags.
Information sources. LATV; RIG; 1. Fleischer, Lindemann, 1839.
Compiled by Zigrīda Eglīte.

Gaišdzeltenā pūslene *Utricularia ochroleuca* R.W. Hartm.

Lentibulaceae - Pūsleņu dzimta

Statuss. Izzūdoša suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Dānijas, Polijas un Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, kukaiņēdājs lakstaugs, bez saknēm. Vasas gulošas, divu veidu: bez un ar hlorofilu. Bezhlorofila vasu lapas pārveidojušās īpašos pūslīšos sīku kukaiņu "notveršanai" un "sagremošanai". Vasām ar hlorofilu lapas dihotomiski dalītas, zaļas. Ziedi 2-5, skrajā ķekarā, stāva ziedneša galā. Vainags divlūpains, dzeltens. Zieda piesis 2 reizes īsāks par apakšlūpu, plati konisks. Zied jūlijā. Pārziemo ar turioniem (ziemas pumpuriem).

Biotops. Mikroieplakas ezeru palienēs, zemo un augsto purvu lāmas.

Areāls. Ziemeļeiropa, galvenokārt Skandināvijas valstīs, Viduseiropa un Ziemeļamerika, no mērenās līdz vēsajai joslai.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti, zināmas divas atradnes: Egļezera apkārtne (12/12, 1932, Ozoliņa, RIG), Šumānu ezera apkārtne (18/44, 1986).

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamā dabas teritorijā "Teiči".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu. Aizsardzībai ieteicama dabas teritorija "Mordanga".

Informācijas avoti. RIG; SVR.

Sastādīja Zigrīda Eglīte.

Status. An endangered species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Denmark, Poland and Schleswig-Holstein.
Habitat. Temporary pools in the flood-plains of lakes, pools of fens and raised bogs.
Area. Northern Europe mainly in the Scandinavian countries, in Central Europe and North America, from temperate to boreal zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Very rare, two localities are known: the vicinity of lake Eglezers (12/12, 1932, Ozoliņa, RIG), the vicinity of Lake Šumanu (18/44, 1986).
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature area "Teiči".
Suggestions for study and protection. Verify and map the localities; study the dynamics of coenopopulation; work out the protection plan for the species. The territory recommended for protection "Mordanga".
Information sources. RIG; SVR.
Compiled by Zigrīda Eglīte.

Iesārtā zeltstarīte *Gagea erubescens* (Besser) Schult. et Schult. f.

Liliaceae - Liliju dzimta

Statuss. Izzūdoša suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā.
Sugas apraksts. Daudzgadīgs, līdz 15 cm augsts lakstaugs ar olveidīgu, brūnu sīpolu. Augšējās lapas 2, piezemes lapa 1, lineāra, 2-5 mm plata. Ziedkopa čemurveidīga, tajā līdz 15 ziedu; ziedu kāti dažāda garuma. Apziedņa lapas 6, iekšpuse dzeltena, ārpuse iesārta. Pogaļa atveras ar trim vārsnēm. Zied aprīlī, maijā. Vairojas ar sēklām un veģetatīvi. Aug grupās.
Biotops. Vidēji mitras pļavas, atmatas, mežmalas.
Areāls. Austrumeiropa, mērenajā joslā.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti, zināmas divas atradnes: Doles sala (15/27, 1904, Buttner, RIG, konstatēta vairākkārt kopš 1904. gada), Stukmaņi (18/39, 1905). Latvijā sasniedz areāla rietumu robežu. Sugas sastopamība Latvijā /1, 2/ nosacīti attiecināta uz Daugavgrīvu /3/, ko literatūras un herbārija informācija neapstiprina.
Skaita un izplatības izmaiņas. Stukmaņu atradne Daugavas krastā iznīcināta 1965. gadā, ierīkojot Pļaviņu ūdenskrātuvi.
Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamā dabas teritorijā "Doles sala".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku atkarība no rekreācijas intensitātes. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.
Informācijas avoti. LATV; RIG; 1. Hulten, 1950; 2. Hulten, Fries, 1986; 3. Баронина, 1986.
Sastādīja Valda Baroniņa.

Status. An endangered species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region.
Habitat. Mesoxerophytic meadows, fallow lands, forest margins.
Area. In Eastern Europe, in temperate zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Very rare, two localities are known: the Doles Island (15/27, 1904, Buttner, RIG; since 1904 found repeatedly), Stukmaņi (18/39, 1905). In Latvia reaches the western limit of its distribution area. The occurrence of the species in Latvia /1, 2/ is referred conditionally to Daugavgrīva /3/. The occurrence of the species in Daugavgrīva is not confirmed by the literature or herbarium data.
Changes in number and distribution. The locality of Stukmaņi was destroyed in 1965 during the construction of the water reservoir at Pļaviņas.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature area "Doles sala".
Suggestions for study and protection. To verify and survey the localities. To study the dynamics of coenopopulations depending from the intensity of the vegetation. To work out the protection regime for the species.
Information sources. LATV; RIG; 1. Hulten, 1950; 2. Hulten, Fries, 1986; 3. Баронина, 1986.
Compiled by Valda Baroniņa.

Kauslapu tofīldija (kauslapu tofieldija)

Tofieldia calyculata (L.) Wahlenb.

Liliaceae - Liliju dzimta

Statuss. Izzūdoša suga. Ierakstīta Baltkrievijas, Lietuvas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā.
Sugas apraksts. Daudzgadīgs, līdz 40 cm augsts lakstaugs ar garu, tievu sakneni. Vidējās lapas 2-3, lineāras, apakšējās lapas satuvinātas, lineāras, 5-15 cm garas. Ziedi 4-6 cm garā ķekarā. Ziedu kāti ļoti īsi, pie pamata ar divām pieziedlapām. Apziednis vainaglapveidīgs, dziļi šķelts, dzeltenīgi balts, 3-4 mm garš. Putekšņlapas 6. Zied jūnijā un jūlijā. Aug grupās. Kalcifīls augs.
Biotops. Starpkāpu ieplakas, purvainas pļavas, priežu meži.
Areāls. Viduseiropa un Austrumeiropa, mēreni siltajā un mērenajā joslā.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti, zināmas trīs atradnes Piejūras zemienē: Oviši (7/7, 1924, Princis, RIG, 1927, 1930, 1982), starp Ovišiem un Lūžņu (6/8, 7/8, 1991). Latvijā sasniedz areāla austrumu robežu.
Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.
Līdzšinējā aizsardzība. LMPL, 1977, 1987. Ierakstīta LSG, 1980. Atradnes ir piejūras joslā, kas bija slēgta armijas zona. Tas, zināmā mērā, ietekmēja atradņu saglabāšanos. Konstatēta aizsargājamā dabas teritorijā "Oviši".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu. Nepieļaut celtniecības vai ceļu būves darbus atradņu tuvumā.
Informācijas avoti. LATV; RIG; SVR.
Sastādīja Valda Baroniņa.

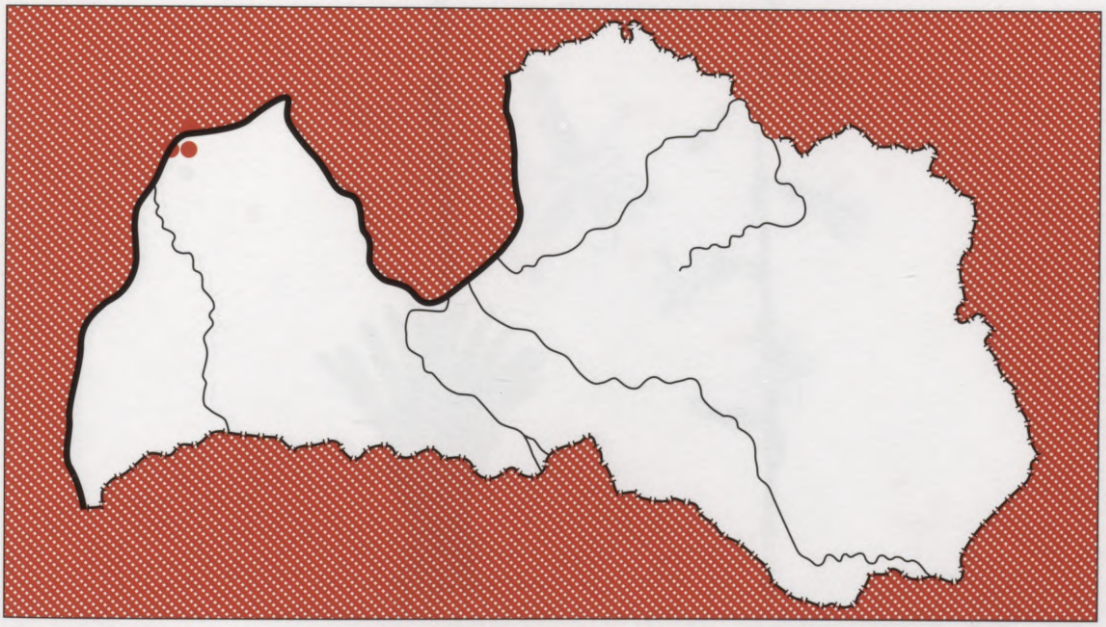

Status. An endangered species. Included in the Red Data Books of Belarus, Lithuania and the Baltic Region.
Habitat. Depressions between the dunes, swamp meadows, pine forests.
Area. In Central and Eastern Europe, in submeridional and temperate zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Very rare, three localities in the Coastal Lowland are known: Ovīši (7/7, 1924, Princis, RIG, 1927, 1930, 1982), between Ovīši and Lūžņa (6/8, 7/8, 1991). In Latvia reaches the eastern limit of its distribution area.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. LMPL, 1977, 1987. Included in the LTV RDB, 1980. The localities are at the coastal belt. Until 199? it was a military closed zone and to a certain extent it has influenced the preservation of the localities. Recorded in the protected nature area "Ovīši".
Suggestions for study and protection. To verify and survey the localities. To study the dynamics of coenopopulations. To work out the protection regime for the species. To forbid the construction or road building works near the localities.
Information sources. LATV; RIG; SVR.
Compiled by Valda Baronina.

Dortmaņa lobēlija *Lobelia dortmanna* L.

Lobeliaceae - Lobēliju dzimta

Statuss. Izzūdoša suga. Ierakstīta Baltkrievijas, Igaunijas, Lietuvas, bij. PSRS un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Dānijas, Polijas un Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.
Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 40-70 cm augsts, gruntī iesakņojies ūdensaugs. Stublājs stāvs. Apakšējās lapas rozetē, ziemzaļas, sēdošas, lineāras, ar strupu galu, biezas, šķērsgriezumā eliptiskas, stublāja lapas sīkas. Ziedi skrajā ķekarā stublāja galā, ziedēšanas laikā paceļas virs ūdens. Apziednis divkāršs. Vainags nekārtns, bāli lillā līdz balts. Pogaļa atveras ar divām vārsnēm. Zied no jūnija līdz augustam. Aug grupās vai nelielās audzēs.
Biotops. Eitrofi, mezoeitrofi, retāk hipereitrofi ezeri ar smilšainu vai granšainu pamatu, kuros saglabājušās oligotrofo ezeru lobēliju-ezereņu sabiedrības, piegrunts augu joslā līdz 60 cm dziļumam.
Areāls. Ziemeļeiropa, Viduseiropa un Ziemeļamerika, mērenajā un vēsajā joslā.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Diezgan reti, Piejūras zemienē, Viduslatvijā un Austrumlatvijā. Lielākā atradņu koncentrācija Gaujas nacionālajā parkā, Rīgas apkārtnē un Dagdas paugurainē. Pirmoreiz konstatēta Asaru ezerā 1847. gadā /1/.
Skaita un izplatības izmaiņas. Ūdens līmeņa svārstības ezeros, peldvietu ierīkošana un ezeru piesārņošana nelabvēlīgi ietekmē populācijas stāvokli.
Līdzšinējā aizsardzība. LMPL, 1977, 1987. Ierakstīta LSG, 1980. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Gaujas nacionālais parks", "Augstroze", "Bullezers", "Klāņu purvs", "Ummis", "Lieluikas un Mazuikas ezers", "Maizezers", "Ojatu ezers", "Stiklu purvi", "Vecpiebalga".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku atkarība no hidroķīmiskā režīma. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu. Aizsardzībai ieteicamas dabas teritorijas: "Aijažu ezers", "Alūksnes ezers", "Asaru ezers", "Burtnieki", "Cārmaņa ezers", "Kaņepēnu ezers", "Sīvers, Drīdzis", "Svātavas ezers", "Visaldas ezers".
Informācijas avoti. LATV; RAS; RIG; 1. Buhse, 1847.
Sastādija Zigrīda Eglīte.

Status. A disappearing species. Included in the Red Data Books of Belarus, Estonia, Lithuania, former USSR and the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Denmark, Poland and Schleswig-Holstein.
Habitat. Eutrophic, mesoeutrophic, less frequently hypereutrophic lakes with sand or gravel bottom, where Isoeto - Lobelietum communities of oligotrophic lakes have remained, in the submerged plant zone up to 60 cm deep.
Area. Northern Europe, central Europe and northern Africa, in temperate and boreal zones.
Distribution and occurrence in Latvia. Relatively rare, found in the Coastal Lowland, in the Central Latvia and in the Eastern Latvia. The highest concentration of the species localities is in the Gauja National Park, in the vicinity of Rīga City and in the Dagda Hilly Landscape. For the first time the species was found in Asari Lake in 1847 /1/.
Changes in number and distribution. The species population is negatively influenced by the changes of water level in lakes, creation of places for swimming and by the lake pollution.
Existing protection. LMPL, 1977, 1987. Included in the LTV RDB, 1980. Recorded in the protected nature areas: "Gaujas nacionālais parks", "Augstroze", "Buļļezers", "Klāņu purvs", "Ummis", "Lieluikas un Mazuikas ezers", "Maizezers", "Ojatu ezers", "Stiklu purvi", "Vecpiebalga".
Suggestions for study and protection. Verify and map the recorded species localities; study the dynamics of the coenopopulations, clarifying its dependence on the hydrochemical regime of the water body; work out the species protection plan. The territories recommended for protection: "Aijažu ezers", "Alūksnes ezers", "Asaru ezers", "Burtnieki", "Cārmaņa ezers", "Kaņepēnu ezers", "Sīvers, Drīdzis", "Svātavas ezers", "Visaldas ezers".
Information sources. LATV; RAS; RIG; 1. Buhse, 1847.
Compiled by Zigrīda Eglīte.

Baltais āmulis (āmulis) *Viscum album* L.

Loranthaceae - Lorantu dzimta

Statuss. Izzūdoša suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Dānijas, Norvēģijas, Zviedrijas un Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.
Sugas apraksts. Daudzgadīgs, mūžzaļš, pusparazītisks krūms. Epifīts - aug uz liepu, kļavu, ābeļu, apšu, pīlādžu, blīgznu, vītolu zariem. Stumbri dzeltenzaļi, neīsti dakšveidīgi zaroti, veido lodveidīgu vainagu līdz 1 m diametrā. Lapas pretējas, dzeltenzaļas, ādainas, iegarenas, līdz lancetiskas. Divmājnieks. Ziedi sīki; sievišķajiem ziediem 4 kausa zobiņi, vīrišķajiem to nav. Vainaglapas 4, zaļgandzeltenas, sievišķajiem ziediem brīvas, vīrišķajiem - pie pamata saaugušas. Ziedi pa 3, blīvās, sēdošās, cimozās ziedkopās. Oga balta. Zied martā un aprīlī.
Biotops. Platlapju un platlapju-egļu meži, dārzi, alejas, parki un apstādījumi.
Areāls. Eiropa, no siltās līdz mērenajai joslai, Centrālāzija un Austrumāzija, no siltās līdz mērenajai joslai.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Reti, galvenokārt Rietumlatvijas dienvidu daļā (Kalnišķos, Gaviezē, Durbē, Nīcas, Rucavas, Tadaiķu, Jaunlieģu apkārtnē) un Austrumlatvijas dienvidu daļā (Arendoles, Kalupes, Vārkavas, Trepes, Piļķu, Dignājas, Dunavas, Slates, Nīcgales apkārtnē). Pirmoreiz, nenorādot atradnes, Latvijas florā minēta 1778. gadā /1/. Latvijā sasniedz areāla Eiropas daļas ziemeļaustrumu robežu.
Skaita un izplatības izmaiņas. Pēc 1985. gada informācija par sugas atradumiem ir tikai no Gaviezes, Kalnišķu, Jaunlieģu, Durbes, Vārkavas, Arendoles, Riteņu un Kalupes atradnēm.
Līdzšinējā aizsardzība. LMPL, 1977, 1987. Ierakstīta LSG, 1980. Suga aizsardzībā kopš 1957. gada. Konstatēta aizsargājamā dabas teritorijā "Gaviezes āmuļu atradne".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Noteikt aizsardzības statusu audzēm, kur aug koki ar āmuļiem, kā arī atsevišķiem to saimniekkokiem. Izpētīt cenopopulāciju attīstību, blīvumu, sugas bioloģijas īpatnības Latvijā. Aizsardzībai ieteicama dabas teritorija "Kalnišķi".
Informācijas avoti. HBN; LATV; LLU; RAS; RIG; 1. Fischer, 1778.
Sastādīja Ivars Kabucis.

Status. An endangered species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Denmark, Norway, Sweden and Schleswig-Holstein.

Habitat. Broad-leaved and broad-leaved-spruce forests, gardens, alleys, parks and greenery.

Area. In Europe, from meridional to temperate zone, in Central and East Asia, from meridional to temperate zone.

Distribution and occurrence in Latvia. Rare, mainly in the southern part of West Latvia (in Kalnišķi, Gavieze, Durbe, within the vicinity of Nīca, Rucava, Tadaiķi, Jaunlieģi) and in the southern part of East Latvia (within the vicinity of Arendole, Kalupe, Vārkava, Trepe, Piļķi, Dignāja, Dunava, Slate, Nīcgale). For the first time without locality indication the species was mentioned in Latvian flora in 1778 /1/. In Latvia reaches the north-eastern limit of its distribution area in Europe.

Changes in number and distribution. Since 1985 the species has been recorded only from the localities within Gavieze, Kalnišķi, Jaunlieģi, Durbe, Vārkava, Arendole, Riteņi and Kalupe.

Existing protection. LMPL, 1977, 1987. Included in the LTV RDB, 1980. The species is protected since 1957. Recorded in the protected nature area "Gaviezes āmuļu atradne".

Suggestions for study and protection. To verify and survey the localities. To establish the protection status for stands composed of trees and Mistletoe, as well as for sepparate host trees. To study the development, density of coenopopulations and the biological peculiarities of the species in Latvia. The territory recommended for protection "Kalnišķi".

Information sources. HBN; LATV; LLU; RAS; RIG; 1. Fischer, 1778.

Compiled by Ivars Kabucis.

Lokanā najāda (lokanā kaulīnija)

Najas flexilis (Willd.) Rostk. et W.L.E. Schmidt *[Caulinia flexilis* Willd.*]*

Najadaceae - Najādu dzimta

Statuss. Izzūdoša suga. Ierakstīta Baltkrievijas, Igaunijas, Baltijas reģiona un Ziemeļvalstu Sarkanajā grāmatā; Dānijas, Norvēģijas, Somijas un Eiropas Kopienas Apdraudēto sugu sarakstā.
Sugas apraksts. Viengadīgs, 10-30 cm garš, gruntī iesakņojies ūdensaugs. Stublājs zarots. Visas auga daļas maigas, plānas, lokanas. Lapas pretējas, atstāvošas, šauri lineāras, mala dzeloņaini sīkzobaina, pie lapu pamata īsas, pakāpeniski sašaurinātas makstis. Vienmājas augs. Ziedi viendzimuma, sīki, lapu žāklēs. Vīriešķie ziedi ar vienkāršu, divdaivainu apziedni un 1 putekšņlapu. Ziedu aptver plēvjaina seglapa. Sieviešķie ziedi bez apziedņa un bez seglapas, ar 1 augļlapu. Augi apputeksnējas zem ūdens. Riekstiņš līdz 2 mm garš, iedzeltens.
Biotops. Eitrificēti ezeri, zemūdens augu joslā.
Areāls. Eiropa, Sibīrija un Ziemeļamerika, mēreni siltajā un mērenajā joslā.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti, Rietumlatvijā un Austrumlatvijas dienvidu daļā: Usmas ezers (11/11, 1930, Ozoliņa, RIG; 11/10, 1930, Kupffer, Ozoliņa, RIG), Vaišļu ezers (22/55, 1973), Skujines ezers (28/44, 1994, 1997).
Skaita un izplatības izmaiņas. Kopš 1930. gada Usmas ezerā nav konstatēta.
Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Moricsala", "Augšzeme".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt sugas bioloģiju un populāciju dinamiku. Detalizēti izpētīt pārējo ezeru floru. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu. Aizsardzībai ieteicamas dabas teritorijas: "Vaišļu ezers", "Usmas ezers".
Informācijas avoti. LATV; RIG.
Sastādīja Ģertrūde Gavrilova.

Status. An endangered species. Included in the Red Data Books of Belarus, Estonia, the Baltic Region and the Nordic Countries; in the Lists of Threatened Species of Denmark, Norway, Finland, Sweden, in the List of Protected Species of the European Community.

Habitat. Eutrophic lakes, in the zone of submerged aquatic plants.

Area. In Europe, Siberia, North America, in submeridional and temperate zone.

Distribution and occurrence in Latvia. Very rare, in South -West Latvia and in the southern part of East Latvia: Lake Usmas (11/11, 1930, Ozoliņa, RIG; 11/10, 1930, Kupffer, Ozoliņa, RIG), Lake Vaišļu (22/55, 1973), Lake Skujenes (28/44, 1984).

Changes in number and distribution. Since 1930 the species has not been found in Lake Usmas.

Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Moricsala", "Augšzeme".

Suggestions for study and protection. To study the biology of the species and the dynamics of populations. To verify and survey the localities. To study in details the flora of other lakes. To study the dynamics of coenopopulations, clarifying its dependence from the hydrochemical regime. To work out the protection regime for the species. The territories recommended for protection: "Vaišļu ezers", "Usmas ezers".

Information sources. LATV; RIG.

Compiled by Ģertrūde Gavrilova.

Mazā najāda (mazā kaulīnija)

Najas minor All. *[Caulinia minor* (All.) Coss. et Germ.*]*

Najadaceae - Najādu dzimta

Statuss. Izzūdoša suga. Ierakstīta Baltkrievijas, Lietuvas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā.
Sugas apraksts. Viengadīgs, 5-25 (40) cm garš, gruntī iesakņojies ūdensaugs. Stublājs zarots. Auga daļas maigas, trauslas. Lapas pretējas, lokveidīgi noliektas, šauri lineāras, mala sīkzobaina, pie lapu pamata īsas, pēkšņi sašaurinātas makstis. Vienmājas augs. Ziedi viendzimuma, sīki, pa vienam vai 2-4 lapu žāklēs. Vīriešķie ziedi ar vienkāršu, divdaivainu apziedni un 1 putekšņlapu. Ziedu aptver plēvjaina seglapa. Sievišķie ziedi bez apziedņa, ar vienu augļlapu. Augi apputeksnējas zem ūdens. Riekstiņš līdz 2 mm garš, pelēki melns.
Biotops. Ezeri ar smilšainu, grantainu, mālainu, bieži arī dūņainu pamatu, zemūdens un virsūdens augu joslā līdz 2 m dziļumam.
Areāls. Eiropa un Āzija, no mēreni karstās līdz mērenajai joslai.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti, tikai Austrumlatvijas dienvidu daļā: Šilovkas ezers (28/51, 28/52, 1989, Suško, LATV), Varnaviču ezers (28/52, 1989, Suško, LATV, 1990), Sviļu ezers (26/42, 1991, 1992), Svuiļu ezers (25/41, 1992), Pabēržu ezers (26/42, 1992), Lustbergas ezers (26/42, 1992), Robežas ezers (29/45, 1996). Latvijā sasniedz areāla ziemeļrietumu robežu.
Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.
Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Augšdaugava", "Augšzeme".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Detalizēti izpētīt ezeru floru un veģetāciju, īpašu vērību pievēršot Austrumlatvijas dienvidu daļas ezeriem. Kartēt atradnes. Izpētīt sugas bioloģiju, kā arī cenopopulāciju dinamiku atkarībā no hidroķīmiskā režīma. Precizēt izplatību. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.
Informācijas avoti. LATV.
Sastādīja Ģertrūde Gavrilova.

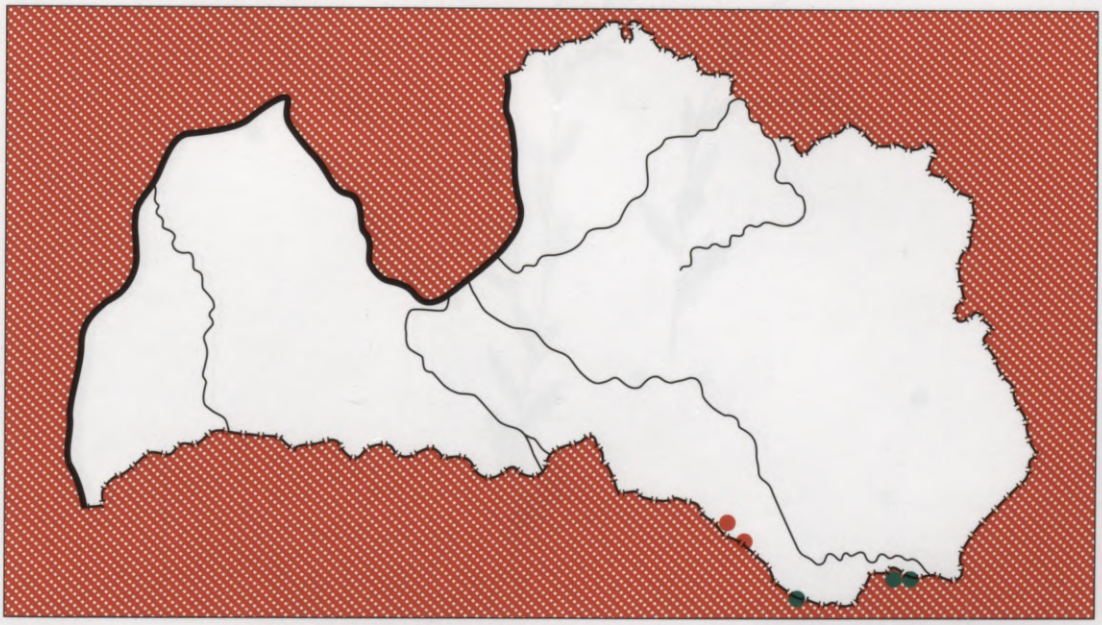

Status. A disappearing species. Included in the Red Data Books of Belarus, Lithuania and the Baltic Region.
Habitat. Lakes with sand, gravel, clay bottom, often with mud bottom as well, in the submerged plant zone and among the floating-leaved plants, up to 2 m deep.
Area. Europe and Asia, from subtropical to temperate zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Very rare, found only in the southern part of the Eastern Latvia: Šilovka Lake (28/51, 28/52, 1989, Suško, LATV), Varnaviči Lake (28/52, 1989, Suško, LATV, 1990), Sviļu Lake (26/42, 1991, 1992), Svuiļu Lake (25/41, 1992), Pabēržu Lake (26/42, 1992), Lustberga Lake (26/42, 1992), Robežas Lake (29/45, 1996). In Latvia the species is on the north-western edge of its distribution area.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas "Augšdaugava", "Augšzeme".
Suggestions for study and protection. Detailed studies of flora and vegetation of lakes are necessary, especially in the lakes in the southern part of the Eastern Latvia. Map the recorded species localities; study the species biology and the dynamics of the coenopopulations, clarifying its dependence on the hydrochemical regime of the water body; specify the species distribution in Latvia; work out the species protection plan.
Information sources. LATV.
Compiled by Ģertrūde Gavrilova.

1. kategorija **Sēklaugi**

Pakalnu kazroze *Epilobium collinum* C.C. Gmel.

Onagraceae - Naktssveču dzimta

Statuss. Izzūdoša suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 10-40 cm augsts lakstaugs. Stublājs stāvs vai pacils. Lapas veselas; apakšējās lapas pretējas, olveidīgas, kāts ļoti īss, augšējās - pamīšas, olveidīgi lancetiskas, sēdošas. Ziedi mazi, pa 1 augšējo lapu žāklēs. Kauslapas 4. Vainaglapas 4, šķeltas, violetas, 3-6 mm garas. Drīksna četrdaļīga. Pogaļa lineāra. Sēklas ar matiņu pušķi. Zied no jūnija līdz septembrim. Aug atsevišķi eksemplāri.

Biotops. Sausi priežu meži, aizauguši meža ceļi, dolomīta atsegumi, jūrmalas kāpas.

Areāls. Eiropa, no mēreni siltās līdz vēsajai joslai.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti, Piejūras zemienē, Viduslatvijā un Austrumlatvijā: Krāslava (27/51, 1884), Krustpils (19/40, 1895), Pļaviņas un Sēlpils (18/39, 1895, 1914, 1961), Slītere (6/12, 1898, 1921), Aizkraukle (18/35, 1903), Bulduri (14/24, 1907), Ančupānu kalni (19/52, 1936), Tūja (7/29, 1962), Dunakļa ezera apkārtne (28/49, 1989, 1991), Čortoka ezera apkārtne (24/50, 1996). Pirmoreiz, nenorādot atradnes, Latvija florā minēta 1882. gadā /1/.

Skaita un izplatības izmaiņas. Pļaviņu un Aizkraukles atradnes 1965. gadā iznīcinātas, ierīkojot Pļaviņu ūdenskrātuvi.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsgājamās dabas teritorijās: "Slītere", "Akmeņainā Vidzemes jūrmala", "Čortoka ezers (Velnezers)".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.

Informācijas avoti. LATV; RIG; 1. Klinge, 1882.

Sastādīja Irēna Fatare.

Status. An endangered species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region.
Habitat. Dry pine forests, overgrown forest roads, dolomite outcrops, seashore dunes.
Area. Europe from submeridional to boreal zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Very rare, in the Coastal Lowland, Central and East Latvia: Krāslava (27/51, 1884), Krustpils (19/40, 1895), Pļaviņas and Sēlpils (18/39, 1895, 1914, 1961), Slītere (6/12, 1898, 1921), Aizkraukle (18/35, 1903), Bulduri (14/24, 1907), Ančupānu Hills (19/52, 1936), Tūja (7/29, 1962), the vicinity of Lake Dunakļa (28/49, 1989, 1991), the vicinity of Lake Čortok (24/50, 1996). For the first time, without the locality indication, the species was mentioned in Latvian Flora in 1882 /1/.
Changes in number and distribution. The lacalities of Pļaviņas and Aizkraukle were destroyed during the construction of the water reservoir at Pļaviņas in 1965.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Slītere", "Akmeņainā Vidzemes jūrmala", "Čertoka ezers (Velnezers)".
Suggestions for study and protection. Verify and map the localities; study the dynamics of coenopopulations; work out the protection plan for the species.
Information sources. LATV; RIG; 1. Klinge, 1882.
Compiled by Irēna Fatare.

Tumšzaļā kazroze *Epilobium obscurum* Schreb.

Onagraceae - Naktssveču dzimta

Statuss. Izzūdoša suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Somijas Apdraudēto sugu sarakstā.
Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 20-90 cm augsts lakstaugs. Stublājs stāvs vai pacils. Lapas sēdošas vai ar īsu kātu, veselas, olveidīgi lancetiskas vai lancetiskas. Ziedi mazi, pa 1 augšējo lapu žāklēs. Kauslapas 4. Vainaglapas 4, šķeltas, violetas, 5-7 mm garas. Drīksna vesela. Pogaļa lineāra, 4-6 cm gara. Sēklas ar matiņu pušķi. Zied no maija līdz septembrim. Aug atsevišķi eksemplāri.
Biotops. Zemie purvi, priežu mežs smilšainā upes krastā.
Areāls. Eiropa, izņemot Ziemeļeiropu un Austrumeiropu, Ziemeļāfrika, no siltās līdz mērenajai joslai.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti, zināmas divas atradnes: Slītere un tuvējā apkārtne (6/12, 1898, Kupffer, RIG, zināma kopš 1898. gada), Roja (7/16, 1901). Latvijā sasniedz areāla austrumu robežu, aug ziemeļu robežas tuvumā.
Skaita un izplatības izmaiņas. 1971. gadā, pārbaudot Rojas atradni, suga netika konstatēta.
Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsragājamā dabas teritorijā "Slītere".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt Rojas apkārtnes floru. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.
Informācijas avoti. RIG; SVR.
Sastādīja Irēna Fatare.

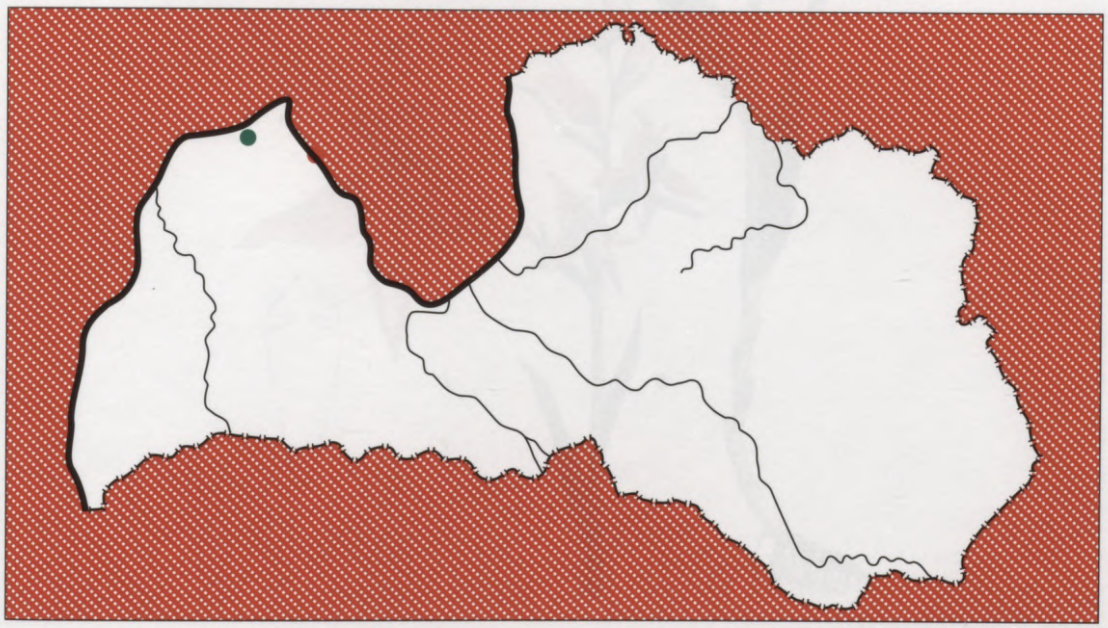

Status. An endangered species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region; in the List of Threatened Species of Finland.
Habitat. Fens, pine forest on a sandy bank of the river.
Area. Europe, except Northern and Eastern Europe, North Africa from meridional to temperate zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Very rare, only two localities are known: Slitere with a surrounding territory (6/12, 1898, Kupffer, RIG, known since 1898), Roja, (7/16, 1901). In Latvia reaches the eastern boundary of its area.
Changes in number and distribution. In 1971, verifying the locality of Roja, the species was not found..
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature area "Slitere".
Suggestions for study and protection. To verify and map the localities; To study the flora in the vicinity of Roja. To study the dynamics of coenopopulations. To work out the protection plan for the species.
Information sources. RIG; SVR.
Compiled by Irēna Fatare.

Sarkanā cefalantēra *Cephalanthera rubra* (L.) Rich.

Orchidaceae - Orhideju dzimta

Statuss. Izzūdoša suga. Ierakstīta Baltkrievijas, Igaunijas, Lietuvas, bij. PSRS, Baltijas reģiona un Ziemeļvalstu Sarkanajā grāmatā; Dānijas, Norvēģijas, Polijas, Zviedrijas un Somijas Apdraudēto sugu sarakstā.
Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 20-50 cm augsts lakstaugs ar gandrīz vertikālu sakneni un garām piesaknēm. Lapas 3-5, lancetiskas, 5-12 cm garas, virspusē zaļas, apakšpusē pelēkzaļas. Ziedi 3-10, skrajā 5-10 cm garā vārpā. Apziednis vienkāršs, vainaglapveidīgs, gaiši purpura līdz rozā. Lūpa 15-20 mm gara, divdaļīga, balta, ar izcilnētām dzeltenām svītrām, bez pieša. Zied jūnijā un jūlijā. Vairojas ar sēklām un veģetatīvi ar sakneņiem. Aug atsevišķi eksemplāri vai nelielās skrajās grupās. Kalcifils augs.
Biotops. Jūrmalas kāpu neizveidotas lakstaugu cenozes, kāpu priežu meži.
Areāls. Eiropa un Āfrikas ziemeļu daļa, no siltās līdz mērenajai joslai.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti, Piejūras zemienē starp Ovīšiem un Vaidi, Rietumlatvijas austrumu daļā un Viduslatvijas dienvidaustrumu daļā: Tukums (14/19, 1852 /1/), Koknese (18/37, 1913), Ovīši (7/7, zināma kopš 1924. gada), Lūžņas apkārtne (6/8, 6/9, zināma kopš 1930. gada), Lielirbes un Irbes grīvas apkārtne (6/10, zināma kopš 1930. gada), Vaide (5/14, 1981), Sīkrags un Mazirbe (5/12, zināma kopš 1984. gada), Jaunciems (6/11, zināma kopš 1991. gada). Tukuma atradne literatūrā minēta atsaucoties uz herbārija materiālu (Lehnert), kas nav saglabājies. Latvijā aug tuvu areāla ziemeļu robežai.
Skaita un izplatības izmaiņas. Kokneses atradne 1965. gadā iznīcināta, ierīkojot Pļaviņu ūdenskrātuvi.
Līdzšinējā aizsardzība. LMPL, 1977, 1987. Ierakstīta LSG, 1980. Konstatēta aizsargājamā dabas teritorijās: "Slītere", "Ovīši".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu. Aizsardzībai ieteicama dabas teritorija "Irbes grīva".
Informācijas avoti. LATV; RIG; SVR; 1. Heugel, 1852.
Sastādīja Biruta Cepurīte.

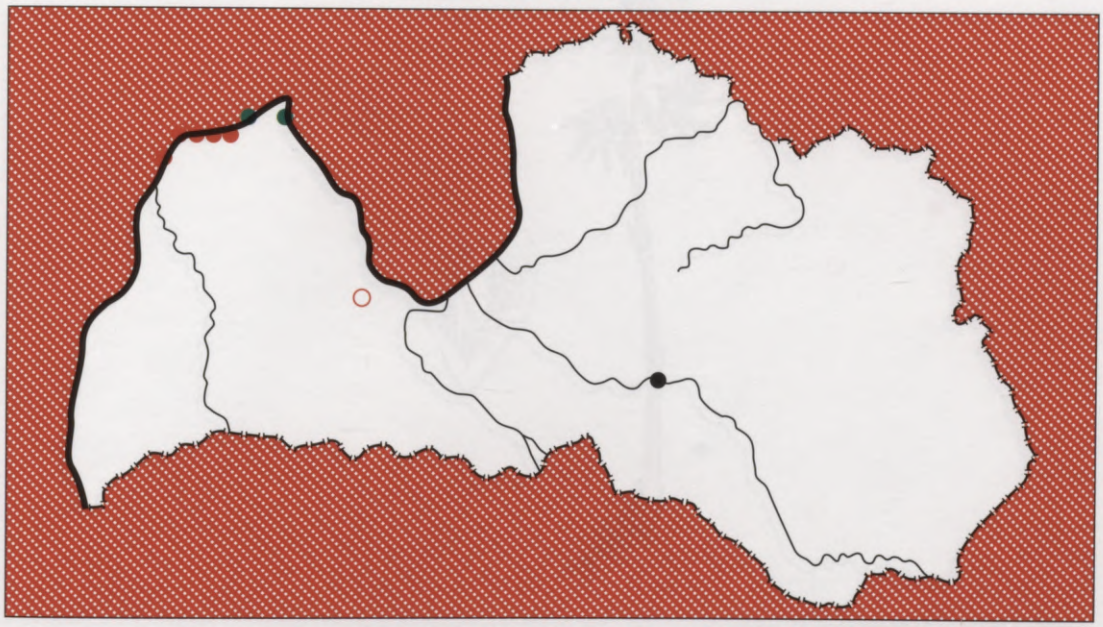

Status. A disappearing species. Included in the Red Data Books of Belarus, Estonia, Lithuania, former USSR, the Baltic Region and the Nordic Countries; in the Lists of Threatened Species of Denmark, Norway, Poland, Sweden and Finland.

Habitat. Coastal dunes, dry pine forests on coastal dunes.

Area. Europe and northern part of Africa, from meridional to temperate zone.

Distribution and occurrence in Latvia. Very rare, found in the Coastal Lowland between Ovīši and Vaide, in the eastern part of the Western Latvia and in the south-eastern part of the Central Latvia: Tukums (14/19, 1852 /1/), Koknese (18/37, 1913), Ovīši (7/7, known since 1924), vicinity of Lūžņa (6/8, 6/9, known since 1930), vicinity of estuaries of Lielirbe and Irbe rivers (6/10, known since 1930), Vaide (5/4, 1981), Sīkrags and Mazirbe (5/12, known since 1984), Jaunciems (6/11, known since 1991). The species locality in Tukums was mentioned referring to the herbarium (Lehnert), which has not remained. In Latvia the species grows close to the northern limit of its distribution area.

Changes in number and distribution. The species locality in Koknese was destroyed because of the construction works of the Pļaviņas water reservoir.

Existing protection. LMPL, 1977, 1987. Included in the LTV RDB, 1980. Recorded in the protected nature areas: "Slītere", 'Ovīši".

Suggestions for study and protection. Verify and map the recorded species localities; study the dynamics of the coenopopulations; work out the species protection plan. The territory recommended for protection "Irbes grīva".

Information sources. LATV; RIG; SVR; 1. Heugel, 1852.

Compiled by Biruta Cepurīte.

Bezlapu epipogija (bezlapainā epipogija)

Epipogium aphyllum Sw.

Orchidaceae - Orhideju dzimta

Statuss. Izzūdoša suga. Ierakstīta Igaunijas, Lietuvas, bij. PSRS un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Dānijas, Polijas, Šl.-Holšt. un Zviedrijas Apdraudēto sugu sarakstā.
Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 7-30 cm augsts, saprofītisks, bezhlorofila lakstaugs ar koraļļveidīgi zarotu sakneni. Stublājs kails, dzeltenīgs, bieži ar sārtām garensvītrām, dobs, pie pamata nedaudz paresninmāts. Lapas zvīņveidīgas, dzeltenbrūnas, ziedi 1-4, nokareni, smaržīgi, skrajā ķekarā. Apziednis vienkāršs, vainaglapveidīgs, dzeltenbalts, ar purpura garensvītrām. Lūpa vērsta uz augšu, trīsdaivaina, ar maisveidīgu piesi. Zied jūlijā un augustā. Vairojas veģetatīvi ar sakneņiem, reti ar sēklām. Uzzied aptuveni desmitajā gadā. Aug atsevišķi eksemplāri, reti nelielas grupas.
Biotops. Mitri, ēnaini skujkoku un lapkoku meži.
Areāls. Eiropa un Āzija, no siltās līdz vēsajai joslai.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti, tikai Austrumlatvijā: purvs Lobes ezera dienvidu daļā (17/36, 1906, Kupffer, RIG), Klaucānu ezera apkārtne (21/40, 1913), Vecgulbene (12/48, 1923), Ludes (Lugažu muižas) apkārtne (4/41, 1924), Višķu dzelzceļa stacijas apkārtne (24/47, 1937), Katleši (9/54, 1998, Suško, LATV). Latvijā aug tuvu areāla dienvidu robežai.
Skaita un izplatības izmaiņas. Jauna atradne Kaltešu apkārtnē konstatēta 1998. gadā.
Līdzšinējā aizsardzība. LMPL, 1987. Ierakstīta LSG, 1980. Konstatēta aizsargājamā dabas teritorijā "Klaucānu un Prikulānu ezers".
Priekšlikumi par aizsardzību. Pašlaik nav.
Priekšlikumi par pētniecību. Pārbaudīt atradnes. Detalizēti izpētīt sugai raksturīgos biotopus Austrumlatvijā.
Informācijas avoti. LATV; RIG.
Sastādīja Biruta Cepurīte.

Status. Probably an extinct species. Included in the Red Data Books of Estonia, Lithuania, former USSR and the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Denmark, Poland, Schleswig-Holstein and Sweden.
Habitat. Humid, shady coniferous and hardwood forests.
Area. In Europe and Asia, from meridional to boreal zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Very rare, only in East Latvia: the mire in the northern part of Lake Lobes (17/36, 1906, Kupffer, RIG), the vicinity of Lake Klaucānu (21/40, 1913), Vecgulbene (12/48, 1923), the Lude vicinity (the Lugažu estate) (4/41, 1924), the vicinity of the Višķu railway station (24/47, 1937). In Latvia the species is near the southern boundary of its area.
Changes in number and distribution. The species has not been found in Latvia since 1937.
Existing protection. LMPL, 1987. Included in the RDB of Latvia, 1980. Recorded in the protected nature area "Klaucānu un Prikulānu ezers".
Suggestions for protection. None at present.
Suggestions for study. The localities should be verified. The typical habitats of the species in East Latvia should be studied in details.
Information sources. RIG.
Compiled by Biruta Cepurīte.

Cepurainā neotiante *Neottianthe cucullata* (L.) Schltr.

Orchidaceae - Orhideju dzimta

Statuss. Izzūdoša suga. Ierakstīta Lietuvas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Polijas Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 10-30 cm augsts lakstaugs ar veseliem, lodveidīgiem gumiem un īsām piesaknēm. Stublāja lejasdaļā 2 eliptiskas, 5-7 cm garas, gandrīz pretējas lapas, augšdaļā 1-2, mazas, piezied-lapām līdzīgas lapas. Ziedkopa 3-8 cm gara, ± vienpusēja skraja vārpa. Apziednis vienkāršs, vainaglapveidīgs, purpura. Lūpa 7-9 mm gara, trīskārtšķelta ar 5 mm garu piesi. Zied no jūnija līdz augustam. Vairojas ar sēklām. Ziedus apputeksnē tauriņi. Aug grupās, dažkārt 30 augu uz vienu m^2.

Biotops. Priežu meži uz sausām minerālaugsnēm (sils, damaksnis).

Areāls. Eiropa un Āzija, mērenajā joslā, Kīna un Japāna, mēreni siltajā joslā.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti, Rietumlatvijas austrumu daļā un Austrumlatvijas dienvidu daļā: Tukuma apkārtne (14/19, 1847 /1/), Medumu apkārtne (28/45, ? 1859), Tērvete (20/21, zināma kopš 1954. gada), Rozališki (27/48, zināma kopš 1990. gada). Latvijā sasniedz areāla ziemeļu robežu, aug tuvu areāla rietumu robežai.

Skaita un izplatības izmaiņas. Atradne Medumu apkārtnē iznīcināta izcērtot mežu un uzarot /2/.

Līdzšinējā aizsardzība. LMPL, 1977, 1987. Ierakstīta LSG, 1980. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Tērvete", "Daugavas loki".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.

Informācijas avoti. LATV; RIG; TU; 1. Lindemann, Siering, 1847; 2. Lehmann, 1895.

Sastādīja Biruta Cepurīte.

Status. A disappearing species. Included in the Red Data Books of Lithuania and the Baltic Region; in the List of Threatened Species of Poland.
Habitat. Dry pine forests on mineral soils.
Area. Europe and Asia, in temperate zone; China and Japan, in submeridional zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Very rare, found in the eastern part of the Western Latvia and in the southern part of the Eastern Latvia: vicinity of Tukums (14/19, 1847 /1/), vicinity of Medumi (28/45, ? 1859), Tērvete (20/21, known since 1954), Rozališķi (27/48, known since 1990). In Latvia the species is on the northern edge of its distribution area and grows close to the western limit of its distribution area.
Changes in number and distribution. The species locality in the vicinity of Medumi was destroyed because of the forest clearing and land ploughing /2/.
Existing protection. LMPL, 1977, 1987. Included in the LTV RDB, 1980. Recorded in the protected nature areas: "Tērvete", "Daugavas loki".
Suggestions for study and protection. Verify and map the recorded species localities; study the dynamics of the coenopopulations; work out the species protection plan.
Information sources. LATV; RIG; TU; 1. Lindemann, Siering, 1847; 2. Lehmann, 1895.
Compiled by Biruta Cepurite.

Mušu ofrīda *Ophrys insectifera* L.

Orchidaceae - Orhideju dzimta

Statuss. Izzūdoša suga. Ierakstīta Igaunijas, bij. PSRS un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Dānijas, Polijas, Norvēģijas un Somijas Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 15-40 cm augsts lakstaugs ar lodveidīgiem gumiem un pavedienveidīgām piesaknēm. Lapas 3-5, stublāja lejasdaļā, iegareni lancetiskas, 5-12 cm garas. Ziedi 5-9, skrajā vārpā, ārēji līdzīgi bitēm vai kamenēm. Apziednis vienkāršs, vainaglapveidīgs; ārējā gredzena lapas gaiši zaļas, iekšējā gredzena malējās lapas lineāras, iesārti brūnganas. Lūpa 9-10 mm gara, trīsdaivaina, tumši sarkanbrūna līdz melni violeta, samtaina, ar pelēkzilu kvadrātveidīgu plankumu vidū, bez pieša. Zied jūnijā un jūlijā. Vairojas ar sēklām. Aug atsevišķi eksemplāri vai nelielās grupās. Kalcifils augs.

Biotops. Zemie un pārejas purvi, mēreni mitra un slapja pļava.

Areāls. Eiropa, no mēreni siltās līdz mērenajai joslai.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti, Piejūras zemienē un Rietumlatvijā: Ozolkalns Kandavas apkārtnē (13/16, 1921, Veinbergs, LATV, 1922, 1924), Zebrenes apkārtne (18/17, 1937, 1938), Engures ezera apkārtne (11/18, zināma kopš 1964. gada, 10/19, zināma kopš 1979. gada, 11/19, zināma kopš 1984. gada, 10/18, zināma kopš 1985. gada), Tosmares ezera apkārtne (19/2, zināma kopš 1992. gada), Pilsblīdenes apkārtne (17/15, zināma kopš 1993. gada), Baltezera purvs (17/14, zināma kopš 1996. gada). Latvijā aug tuvu areāla austrumu robežai.

Skaita un izplatības izmaiņas. Populāciju vitalitāte laba. Ozolkalna atradnē Kandavas apkārtnē pēdējo 70 gadu laikā suga nav konstatēta.

Līdzšinējā aizsardzība. LMPL, 1977, 1987. Ierakstīta LSG, 1980. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Abavas ieleja", "Zebrus un Svētes ezers", "Tosmare", "Engure".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu. Aizliegt ziedošu augu ieguvi, tirdzniecību ar tiem un pārstādīšanu.

Informācijas avoti. LATV; RIG.

Sastādīja Biruta Cepurīte.

Status. A disappearing species. Included in the Red Data Books of Estonia, former USSR, the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Denmark, Poland, Norway and Finland.
Habitat. Fens and transition mires, moderately moist and wet meadows.
Area. Europe, from submeridional to temperate zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Very rare, found in the Coastal Lowland and in the Western Latvia: Ozolkalns in the vicinity of Kandava (13/16, 1921, Veinbergs, LATV, 1922, 1924), vicinity of Zebrene (18/17, 1937, 1938), vicinity of Engure Lake (11/18, known since 1964, 10/19, known since 1992), vicinity of Pilsblīdene (17/15, known since 1993), Baltezers Mire (17/14, known since 1996). In Latvia the species grows close to the eastern limit of its distribution area.
Changes in number and distribution. The species was not recorded in the locality of Ozolkalni during the last 70 years. In the rest of the localities the species vitality is good.
Existing protection. LMPL, 1977, 1987. Included in the LTV RDB, 1980. Recorded in the protected nature areas: "Abavas ieleja", "Zebrus un Svētes ezers", "Tosmare", "Engure".
Suggestions for study and protection. Verify and map the recorded species localities; study the dynamics of the coenopopulations; work out the species protection plan. Forbid picking of flowering plants, trade with the species and its replantation.
Information sources. LATV; RIG.
Compiled by Biruta Cepurīte.

Zalkšu dzegužpuķe *Orchis morio* L.

Orchidaceae - Orhideju dzimta

Statuss. Izzūdoša suga. Ierakstīta Baltkrievijas, Igaunijas, Lietuvas, bij. PSRS un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Dānijas, Polijas, Norvēģijas un Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.
Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 10-25 cm augsts lakstaugs ar lodveidīgiem gumiem un piesaknēm. Stublāja lejasdaļā 3-6 satuvinātas, lancetiskas lapas, augšdaļā 2-4 makstveidīgas lapas. Ziedi 4-8, reti 13, skrajā, 2-7 cm garā vārpā. Ziedi gandrīz horizontāli atstāvoši, smaržīgi. Apziednis vienkāršs, vainaglapveidīgs, purpura vai gaiši violets. Lūpa trīsdaivaina, vidusdaļā gaiša, ar purpura punktveidīgu zīmējumu. Piesis 6-10 mm garš. Zied maija beigās un jūnija sākumā. Vairojas ar sēklām. Uzzied 4.-5. gadā. Aug atsevišķi eksemplāri.
Biotops. Sausas pļavas.
Areāls. Eiropa, no siltās līdz mērenajai joslai.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Reti, Piejūras zemienē, Rietumlatvijā, Viduslatvijā un Austrumlatvijas dienvidu daļā: Tukums (14/19, 1852), Balgale (11/17, 1852, 1923), Baldone (17/29, 1895), Daugmale (15/29, 1896), Nīcas apkārtne (21/2, 1902, 1903), Kandava (13/16, 1907), Kalēti (21/6, 1918), Lētižas upes krasti (20/9, 1923, 1924), Rucava (24/3, 1923, 1928), Biksti (18/17, 1935), Grenči (15/17, 1938), Užava (11/5, zināma kopš 1971. gada), Ieriķi (11/35, 1986), Silene (29/48, 1991). Pirmoreiz konstatēta 1852. gadā Balgalē un Tukumā /1/, pēdējo atradni apstiprina herbārija materiāls (Lehnert, g.n.z., RIG). Latvijā sasniedz areāla austrumu robežu, aug tuvu ziemeļu un ziemeļrietumu robežai.
Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.
Līdzšinējā aizsardzība. LMPL, 1977, 1987. Ierakstīta LSG, 1980. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Abavas ieleja", "Silene", "Užava".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.
Informācijas avoti. DM; HBN; LATV; RIG; SVR; 1. Heugel, 1852.
Sastādīja Biruta Cepurīte.

Status. A disappearing species. Included in the Red Data Books of Belarus, Estonia, Lithuania, former USSR, the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Denmark, Poland, Norway and Schleswig-Holstein.
Habitat. Dry meadows.
Area. Europe, from meridional to temperate zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Rare, found in the Coastal Lowland, in the Western Latvia and in the southern part of the Eastern Latvia: Tukums (14/19, 1852), Balgale (11/17, 1852, 1923), Baldone (17/29, 1895), Daugmale (15/29, 1896), vicinity of Nīca (21/2, 1902, 1903), Kandava (13/16, 1907), Kalēti (21/6, 1918), banks of Lētīža River (20/9, 1923, 1924), Rucava (24/3, 1923, 1928), Biksti (18/17, 1935), Grenči (15/17, 1938), Užava (11/5, known since 1971), Ieriķi (11/35, 1986), Silene (29/48, 1991). For the first time the species was found in Balgale and Tukums in 1852 /1/. The last locality is confirmed by the herbarium (Lehnert, date unknown, RIG). In Latvia the species is on the eastern edge of its distribution area and grows close to the north-western limit of its distribution area.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. LMPL, 1977, 1987. Included in the LTV RDB, 1980. Recorded in the protected nature areas: "Abavas ieleja", "Silene", "Užava".
Suggestions for study and protection. Verify and map the recorded species localities; study the dynamics of the coenopopulations; work out the species protection plan.
Information sources. DM; HBN; LATV; RIG; SVR; 1. Heugel, 1852.
Compiled by Biruta Cepurīte.

Jūrmalas ceļteka (jūrmalas ceļmalīte) *Plantago maritima* L.

Plantaginaceae - Ceļteku dzimta

Statuss. Izzūdoša suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā.
Sugas apraksts. Daudzgadīgs lakstaugs, lapas rozetē, 5-20 cm garas, šauri lineāras, nedaudz gaļīgas, kailas, pelēkzaļas, pie pamata makstveidīgi paplašinātas. Ziednesis stāvs, līdz 45 cm ausgsts, nezarots, cilindrisks. Ziedi sīki, 5-10 cm garā vārpā. Apziednis divkāršs, vainags 4-5 mm garš, plēvjains, cilindrisks, vainaga stobriņš ar matiņiem, apmale četrdaivaina, brūngana. Zied no jūnija līdz septembrim. Litorāls augs.
Biotops. Jūrmalas pļavas, jūrmalas mitras, smilšainas un akmeņainas vietas ar nesaslēgtām jūrmalas augu sabiedrībām, piejūras ezeru palieņu pļavas.
Areāls. Litorālā Eiropa, no mēreni siltās līdz vēsajai joslai.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti, Piejūras zemienē: Liepājas ezera krasts (19/2, 20/2, 1896, Kupffer, RIG, konstatēta vairākkārt no 1899. līdz 1992. gadam), Tosmares ezera krasts (18/2, 1899), Liepāja (19/2, 20/2, 1898, konstatēta vairākkārt no 1988. līdz 1992. gadam), starp Kirbižiem un Liepupi (6/29, 7/29, 8/29, 1910, konstatēta vairākkārt no 1924. līdz 1955. gadam), Kurmrags (7/28, 1924, konstatēta vairākkārt no 1955. līdz 1957. gadam), Vitrupe (6/29, 1951), Tūja (7/29, 1951, 1957), Dunte (8/29, 1951), Salacgrīva (4/28, 5/28, 1972, 1983), Ainaži (3/28, 1991).
Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.
Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājāmas dabas teritorijās: "Randu pļavas", "Jūras piekraste no Kuivižiem līdz Ainažiem", "Akmeņainā Vidzemes jūrmala", "Liepājas ezers", "Tosmare".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Noskaidrot sugas sastopamības tendences. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.
Informācijas avoti. HBN; LATV; RAS; RIG.
Sastādīja Ģertrūde Gavrilova.

Status. A disappearing species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region.
Habitat. Coastal meadows, moist, sandy and stony places in the coastal areas, flood plain meadows of the coastal lakes.
Area. Littoral zone of Europe, from submeridional to boreal zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Very rare, found in the Coastal Lowland: bank of Liepāja Lake (19/2, 20/2, 1896, Kupffer, RIG, recorded several times from 1899 to 1992), between Kirbiži and Liepupe (6/29, 7/29, 8/29, 1910, recorded several times from 1924 to 1955), Kurmrags (7/28, 1924, recorded several times from 1955 to 1957), Vitrupe (6/29, 1951, 1957), Dunte (8/29, 1951), Salacgrīva (4/28, 5/28, 1972, 1983), Ainaži (3/28, 1991).
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Randu pļavas", "Jūras piekraste no Kuivižiem līdz Ainažiem", "Akmeņainā Vidzemes jūrmala", "Liepājas ezers", "Tosmare".
Suggestions for study and protection. Verify and map the recorded species localities; clarify the trend of the species occurrence; study the dynamics of the coenopopulations; work out the species protection plan.
Information sources. HBN; LATV; RAS; RIG.
Compiled by Ģertrūde Gavrilova.

Jūrmalas armērija

Armeria maritima (Mill.) Willd. *[A.vulgris* auct.*]*

Plumbaginaceae - Plumbagu dzimta

Statuss. Izzūdoša suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā.
Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 5-15 cm augsts lakstaugs. Stublājs stāvs, vienkāršs. Lapas rozetē, lineāras, pelēkzaļas ar blīvu matojumu. Kauss piltuvveidīgs ar blīvu matojumu. Vainaglapas gaiši violetas vai gaiši rozā. Ziedi galviņveidīgā ziedkopā. Pie ziedkopas pamata vīkals. Zied jūnijā un jūlijā. Aug nelielās, diezgan blīvās grupās vai atsevišķi eksemplāri, dažkārt kopā ar parasto armēriju. Litorāls augs.
Biotops. Upju grīvu sausas, palaikam applūstošas pļavas.
Areāls. Eiropa, Atlantijas okeāna un jūru piekraste, no mēreni siltās līdz vēsajai joslai.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti, Piejūras zemienē, Rīgas līča dienvidu krastā, Daugavas, Lielupes un Gaujas grīvas rajonā: Mīlgrāvis (Rīga) (13/26, 1894, Kupffer, RIG, konstatēta vairākkārt no 1897. līdz 1930. gadam), Daugavgrīva (Rīga) (13/26, 1897, konstatēta vairākkārt no 1920. līdz 1942. gadam), Mangaļsala (Rīga) (13/26, 1899, 1900, konstatēta vairākkārt no 1921. līdz 1979. gadam), Ķīšezera krasts (13/27, 1899, konstatēta vairākkārt no 1939. līdz 1992. gadam), Bulļuciems (14/25, 1912, 1931, konstatēta vairākkārt no 1975. līdz 1979. gadam), Bolderāja (Rīga) (13/26, 1914, 1939, 1974), Vecāķi (13/26, 1939), Jugla (Rīga) (14/27, 1953), Carnikava (12/28, 1955), Vārnukrogs (13/25, 1975).
Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.
Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Vecdaugava", "Daugavgrīva", "Piejūra".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt sugas izplatību un cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.
Informācijas avoti. LATV; RIG.
Sastādīja Laima Tabaka.

Status. A disappearing species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region.
Habitat. Occasionally flooded meadows near river estuaries.
Area. Europe, on the coasts of seas and the Atlantic Ocean, from submeridional to boreal zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Very rare, found in the Coastal Lowland, on the southern coast of the Gulf of Rīga, near estuaries of Daugava, Lielupe and Gauja rivers: Mīlgrāvis (Rīga City) (13/26, 1894, Kupffer, RIG, recorded several times from 1897 to 1930), Daugavgrīva (Rīga City) (13/26, 1897, recorded several times from 1920 to 1942), Mangaļsala (Rīga) (13/26, 1898, 1900, recorded several times from 1921 to 1979), bank of Ķīšezers Lake (13/27, 1899, recorded several times from 1939 to 1992), Bulļuciems (14/25, 1912, 1931, recorded several times from 1975 to 1979), Bolderāja (Rīga City) (13/26, 1914, 1939, 1974), Vecāķi (13/26, 1939), Jugla (Rīga City) (14/27, 1953), Carnikava (12/28, 1955), Vārnukrogs (13/25, 1975).
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Vecdaugava", "Daugavgrīva", "Piejūra".
Suggestions for study and protection. Verify and map the recorded species localities; study the dynamics of the coenopopulations and the species distribution; work out the species protection plan.
Information sources. LATV; RAS.
Compiled by Laima Tabaka.

Parastā armērija

Armeria vulgaris Willd. *[A. elongata* (Hoffm.) K. Koch, *A. maritima* auct.*]*

Plumbaginaceae - Plumbagu dzimta

Statuss. Izzūdoša suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Šl.- Holšt. un Somijas Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 15-50 cm augsts lakstaugs. Stublājs stāvs, vienkāršs. Lapas rozetē, lineāras, pelēkzaļas, ar skraju matojumu. Kauss piltuvveidīgs, matiņi tikai uz dzīslām. Vainaglapas sārti violetas, rozā, retumis baltas. Ziedi galviņveidīgā ziedkopā. Pie ziedkopas pamata vīkals. Auglis viensēklas pogaļa. Zied jūnijā un jūlijā. Aug nelielās grupās vai atsevišķi eksemplāri, dažkārt kopā ar jūrmalas armēriju.

Biotops. Sausas pļavas, nesaslēgtas lakstaugu sabiedrības smiltājos, dzelzceļa malas.

Areāls. Viduseiropa un Austrumeiropa, mērenajā joslā. Kontinentāla suga.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Reti, Piejūras zemienē, Viduslatvijā un Austrumlatvijā. Pirmoreiz, nenorādot atradnes, Latvija florā minēta 1784. gadā /1/. Latvijā aug tuvu areāla ziemeļu robežai.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. LMPL, 1977, 1987. Ierakstīta LSG, 1980. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Vecdaugava", "Babītes ezers", "Daugavgrīva", "Augšzeme".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt sugas izplatību, cenopopulācijas dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.

Informācijas avoti. HBN; LATV; RIG; 1. Ferber, 1784.

Sastādīja Laima Tabaka.

Status. A disappearing species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Schleswig-Holstein and Finland.
Habitat. Dry meadows, open plant communities on sand, along railways.
Area. Central and eastern Europe, temperate zone. A continental species.
Distribution and occurrence in Latvia. Rare, found in the Coastal Lowland, Central Latvia and in the Eastern Latvia. For the first time without the locality indication the species was mentioned in the flora of Latvia in 1784 /1/. In Latvia the species grows close to the northern limit of its distribution area.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. LMPL, 1977, 1987. Included in the LTV RDB, 1980. Recorded in the protected nature areas: "Vecdaugava", "Babītes ezers", "Daugavgrīva", "Augšzeme".
Suggestions for study and protection. Verify and map the recorded species localities; study the species distribution and the dynamics of the coenopopulations; work out the species protection plan.
Information sources. HBN; LATV; RIG; 1. Ferber, 1784.
Compiled by Laima Tabaka.

Vairvasiņu sūrene (vairpumpuru sūrene)

Polygonum viviparum L.

Polygonaceae - Sūreņu dzimta

Statuss. Izzūdoša suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Dānijas Apdraudēto sugu sarakstā.
Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 10-30 cm augsts lakstaugs. Stublājs vienkāršs. Turzītes brūnas, veselas, garas, stobrveidīgas. Lapas ādainas, šauri lancetiskas līdz iegarenas. Ziedi šaurā, cilindriskā, skrajā, vārpveidīgā ziedkopā, tās lejasdaļā vairpumpuri, augšdaļā ziedi. Apziednis vienkāršs, vainaglapveidīgs, iesarkans, retāk balts. Zied jūnijā un jūlijā. Augs vairojas ar vairpumpuriem, augli attīstās reti.
Biotops. Mitras un purvainas pļavas, zemie purvi, dzelzceļa stigu pļavas, augu sabiedrībās ar *Sesleria coerulea*.
Areāls. Eiropa, Āzija un Ziemeļamerika, ziemeļu puslodē no siltās līdz aukstajai joslai.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti, Viduslatvijā un Austrumlatvijas ziemeļu daļā: Rīgas apkārtne (?, 1870, Niederlau /1/), Pociems (6/32, 1938), Valmieras apkārtne (6/37, konstatēta vairākkārt no 1954. līdz 1975. gadam), starp Pāli un Ezerkrogu (5/30, 1958), Jaunanna Pededzes upes krastā (10/50, 1970), Kalnciems (15/22, 1972), Žīguru apkārtne (10/55, konstatēta vairākkārt no 1975. līdz 1978. gadam), starp dzelzceļa stacijām Aizkraukle un Skrīveri (18/35, 1991). Latvijā aug tuvu areāla dienvidu robežai.
Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.
Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995.
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Vērtīgākajām atradnēm noteikt aizsardzības statusu. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.
Informācijas avoti. LATV; RAS; 1. Diercke, 1870.
Sastādīja Ģertrūde Gavrilova.

Status. A disappearing species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region; in the List of Threatened Species of Denmark.

Habitat. Moist and wet meadows, fens, meadows on the permanent ways, in *Sesleria caerulea* plant communities.

Area. Europe, Asia and northern America, in the northern hemisphere, from meridional to arctic zone.

Distribution and occurrence in Latvia. Very rare, found in the Central Latvia and in the northern part of the Eastern Latvia: vicinity of Rīga (?, 1870, Niederlau /1/), Pociems (6/32, 1938), vicinity of Valmiera (6/37, recorded several times from 1954 to 1975), between Pāle and Ezerkrogs (5/30, 1958), Jaunanna on the bank of Pededze River (10/50, 1970), Kalnciems (15/22, 1972), vicinity of Žīguri (10/55, recorded several times from 1975 to 1978), between the railway stations Aizkrauke and Skrīveri (18/35, 1991). In Latvia the species grows close to the southern limit of its distribution area.

Changes in number and distribution. Not studied.

Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995.

Suggestions for study and protection. Verify and map the recorded species localities; grant the status of the protected nature area for the most valuable species localities; study the dynamics of the coenopopulations; work out the species protection plan.

Information sources. LATV; RAS; 1. Diercke, 1870.

Compiled by Gertrūde Gavrilova.

Jūrmalas pienzāle *Glaux maritima* L.

Primulaceae - Prīmulu dzimta

Statuss. Izzūdoša suga. Ierakstīta Lietuvas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā
Sugas apraksts. Daudzgadīgs, līdz 15 cm augsts lakstaugs ar garu, ložņājošu, zarotu sakneni. Stublājs stāvs vai pacils, vienkāršs vai lejasdaļā zarots. Lapas pretējas, nedaudz sukulentas, sēdošas, otrādi olveidīgi lancetiskas vai iegarenas, pelēkzaļas. Ziedi pa 1 augšējo lapu žāklēs. Apziednis vienkāršs, zvanveidīgs. Apziedņa lapas 5, līdz pusei saaugušas, purpurvioletas līdz baltas. Zied jūnijā un jūlijā. Halofīts. Litorāls augs.
Biotops. Jūrmalas pļavas, Baltijas jūras un Rīgas līča krasti, iesāļās augsnēs.
Areāls. Ziemeļeiropa, Viduseiropa, Āzija un Ziemeļamerika, mērenajā, retāk vēsajā joslā, litorāla suga.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Reti, tikai Piejūras zemienē. Pirmoreiz konstatēta 1878. gadā Daugavgrīvā (13/26, Ilsters, RIG).
Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.
Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Randu pļavas", "Jūrmalas miķelītes atradne", "Akmeņainā Vidzemes jūrmala", "Daugavgrīva", "Liepājas ezers", "Engure".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt vērtīgākās atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu. Aizsardzībai ieteicama dabas teritorija "Lielupes grīva"
Informācijas avoti. LATV; RAS; RIG.
Sastādīja Zigrīda Eglīte.

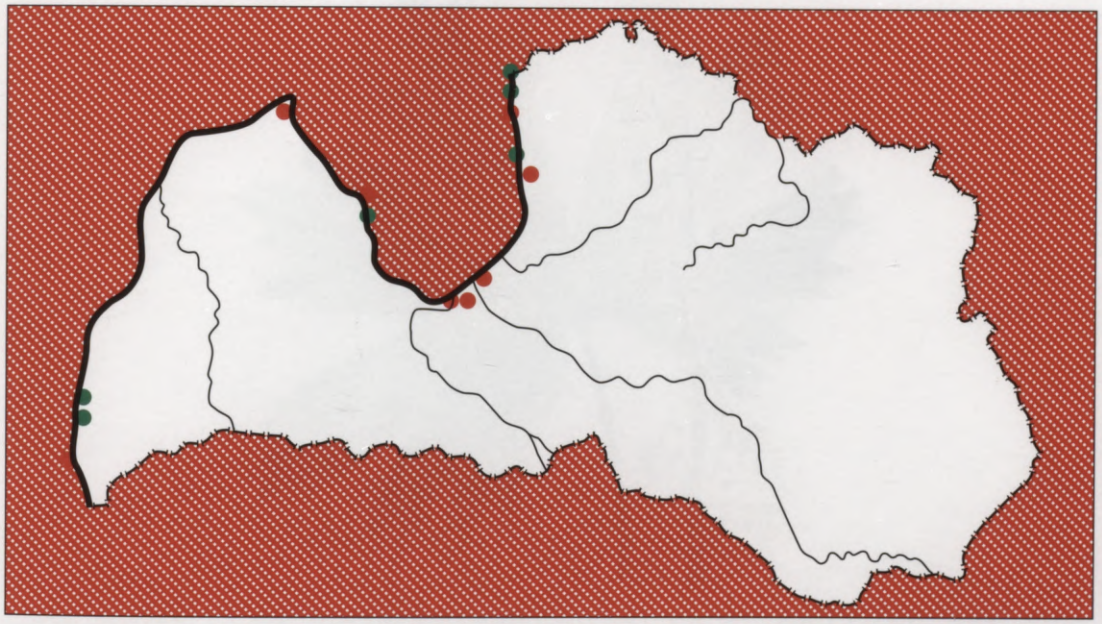

Status. An endangered species. Included in the Red Data Books of Lithuania and the Baltic Region.
Habitat. Seashore meadows. The coasts of the Baltic Sea and the Gulf of Rīga, on slightly saline soils.
Area. Northern and Western Europe, Asia and North America, in temperate less frequent in boreal zone, the littoral species.
Distribution and occurrence in Latvia. Rare, only in the Coastal Lowland. For the first time found in Daugavgrīva in 1878 (13/26, Ilsters, RIG).
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Randu pļavas", "Jūrmalas miķelītes atradne", "Akmeņainā Vidzemes jūrmala", "Daugavgrīva", "Liepājas ezers", "Engure".
Suggestions for study and protection. Verify and map the localities; study the dynamics of coenopopulations; work out the protection plan for the species. The territory recommended for protection "Lielupes grīva".
Information sources. LATV; RAS; RIG.
Compiled by Zigrīda Eglīte.

Dzeltenā kurpīte *Aconitum lasoistomum* Rchb.

Ranunculaceae - Gundegu dzimta

Statuss. Izzūdoša suga. Ierakstīta Baltkrievijas, Igaunijas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Polijas Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs lakstaugs. Stublājs 100-150 cm augsts, stāvs, vienkāršs vai zarots. Apakšējās lapas ar garu kātu, 3-5 staraini šķeltas vai dalītas. Apziednis vienkāršs, vainaglapveidīgs. Apziedņa lapas dzeltenas. Augšējā apziedņa lapa veido konusveidīgu kapuci. Ziedi garā, ķekarveidīgā vai skarveidīgā ziedkopā. Someņi 3-7. Zied no jūnija līdz augustam. Aug grupās vai atsevišķi eksemplāri.

Biotops. Upju (Aronas, Daugavas, Indras) krastu krūmāji.

Areāls. Austrumeiropa, mēreni siltajā un mērenajā joslā.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti, Viduslatvijas austrumu daļā un Austrumlatvijas dienvidu daļā: Līdēres apkārtne (14/42, 1920 /1/, konstatēta vairākkārt no 1922. līdz 1929. gadam), Kusas apkārtne (14/42, 1924, 1929, 1985), Gulbenes apkārtne (12/48, 1928), Grostonas apkārtne (15/43, 1928, 1929, 1978), Zalgauskas apkārtne (15/42, 1929, konstatēta vairākkārt no 1968. līdz 1985. gadam), Cēsis (Priekuļi) (10/36, 1955), Indricas upes krasti (27/53, 1970, 1979, 1983), Krāslavas apkārtne (27/51, 1979), Aronas apkārtne (16/42, 1986). Latvijā sasniedz areāla rietumu robežu.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. LMPL, 1977, 1987. Ierakstīta LSG, 1980. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Vestiena", "Daugavas loki".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.

Informācijas avoti. LATV; RAS; RIG; 1. Mežsēts, 1922.

Sastādīja Laima Tabaka.

Status. A disappearing species. Included in the Red Data Books of Belarus, Estonia and the Baltic Region; in the List of Threatened Species of Poland.
Habitat. Shrubs on the river banks (Arona, Daugava, Indra rivers).
Area. Eastern Europe, in submeridional and temperate zones.
Distribution and occurrence in Latvia. Very rare, found in the eastern part of the Central Latvia and in the southern part of the Eastern Latvia: vicinity of Līdēre (14/42, 1920 /1/, recorded several times from 1922 to 1929), vicinity of Kusa (14/42, 1924, 1929, 1985), vicinity of Gulbene (12/48, 1928), vicinity of Grostona (15/43, 1928, 1929, 1978), vicinity of Zalgauska (15/42, 1929, recorded several times from 1968 to 1985), Cēsis (Priekuļi) (10/36, 1955), bank of Indrica River (27/53, 1970, 1979, 1983), vicinity of Krāslava (27/51, 1979) vicinity of Arona (16/42, 1986). In Latvia the species is on the western edge of its distribution area.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. LMPL, 1977, 1987. Included in the LTV RDB, 1980. Recorded in the protected nature areas: "Vestiena", "Daugavas loki".
Suggestions for study and protection. Verify and map the recorded species localities; study the dynamics of the coenopopulations; work out the species protection plan.
Information sources. LATV; RAS; 1. Mežsēts, 1922.
Compiled by Laima Tabaka.

Jūras ūdensgundega

Batrachium baudotii (Godr.) F.W. Schultz *[Ranunculus baudotii* Godr.*]*

Ranunculaceae - Gundegu dzimta

Statuss. Izzūdoša suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Polijas un Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, gruntī iesakņojies ūdensaugs. Stublājs ļogans, uzpūsts, 3-4(5) mm diametrā, posmi 10 - 20 cm gari. Augiem tikai zemūdens lapas, tās div- līdz trīskārt dalītas, daudz īsākas par stublāja posmiem, daļas matveidīgas, cietas, izņemtas no ūdens nesakļaujas. Apziednis divkāršs. Vainaglapas baltas, to malas pārsedzas, nektāra bedrīte pusmēnessveidīga. Ziedi 1-2 cm diametrā. Kopaugļa kāts daudzkārt garāks par lapām. Kopauglī 20 - 30 riekstiņi, tie kaili. Zied jūlijā un augustā.

Biotops. Upju grīvas, ezeri, starpkāpu ieplakas, jūras ielīči. Ainažu (3/27, 1983), Kuivižu (4/28, 1987) apkārtnē un starp Klapkalnciemu un Ragaciemu (13/21, 1988) atrasta izskalota liedagā.

Areāls. Eiropa un Āfrika (Maroka), no siltās līdz vēsajai joslai.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti, Piejūras zemienē Baltijas jūras un Rīgas līča piekrastē: Salacgrīva (4/28, 1983; 5/28, 1983), starp Vitrupi un Svētupi (6/28, 1983), Liepājas ezers (20/2, 1984), Mazirbes grīva (5/12, 1987, 1989), Tosmares ezers (19/2, 1992).

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Slītere", "Randu pļavas", "Liepājas ezers", "Engure".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku atkarībā no hidroķīmiskā režīma. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.

Informācijas avoti. LATV.

Sastādīja Laima Tabaka.

Status. A disappearing species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Poland and Schleswig-Holstein.

Habitat. Estuaries, lakes, dune slacks, sea inlets. The species was found washed ashore on the beach in the vicinity of Ainaži (3/27, 1983), Kuiviži (4/28, 1987) and between Klapkalnciems and Ragaciems (13/21, 1988).

Area. Europe and Africa (Morocco), from meridional to boreal zone. **Distribution and occurrence in Latvia.** Very rare, found on the coasts of the Baltic Sea and the Gulf of Rīga: Salacgrīva (4/28, 1983; 5/28, 1983), between Vitrupe and Svētupe (6/28, 1983), Liepāja Lake (20/2, 1984), Mazirbe River Estuary (5/12, 1987, 1989), Tosmare Lake (19/2, 1992).

Changes in number and distribution. Not studied.

Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Slītere", "Randu pļavas", "Liepājas ezers", "Engure".

Suggestions for study and protection. Verify and map the recorded species localities; study the dynamics of the coenopopulations, clarifying its dependence on the hydrochemical regime of the water body; work out the species protection plan.

Information sources. LATV.

Compiled by Laima Tabaka.

Trejlapu ūdensgundega (parastā ūdensgundega)

Batrachium peltatum (Schrank) Bercht. et J. Presl

[Ranunculus peltatus Schrank, *B. triphyllum* auct.*]*

Ranunculaceae - Gundegu dzimta

Statuss. Apdraudēta suga. Ierakstīta Igaunijas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, gruntī iesakņojies ūdensaugs. Stublājs ļogans, augšdaļā nedaudz uzpūsts, zarots, posmi 5-10 cm gari. Peldošās lapas apaļas, 3-5 daivainas līdz šķeltas, pamats sirdsveidīgs vai nierveidīgs. Lapa apaļa ar kātu lapas vidū. Zemūdens lapas vairākkārt dalītas, īsākas par stublāja posmiem, pacietas. Daļas matveidīgas, nedaudz cirtainas, nav vienā plaknē. Izņemtas no ūdens lapas daļas nesaklaujas. Apziednis divkāršs. Vainaglapas baltas, to malas saskaras. Nektāra bedrīte bumbierveidīga. Ziedi pa vienam, 2-2,5 cm diametrā. Kopaugļa kāts garāks par pretējās zemūdens lapas kātu. Kopaugļi 30-40 mataini riekstiņi. Zied no maija līdz augustam.

Biotops. Lēni tekoši ūdeņi.

Areāls. Eiropa un Ziemeļāfrika, no siltās līdz vēsajai joslai.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Reti, Piejūras zemienē, Rietumlatvijā un Viduslatvijā. Pirmoreiz konstatēta 1894. gadā Daugavas grīvā (13/26, Kuppfer, RIG). Latvijā aug tuvu areāla austrumu robežai.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Krustkalni", "Kemeru nacionālais parks", "Medze", "Abavas ieleja", "Talsu pauguraine", "Daugavgrīva", "Engure".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku atkarībā no hidroķīmiskā režīma. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.

Informācijas avoti. LATV; RIG.

Sastādīja Laima Tabaka.

Status. A disappearing species. Included in the Red Data Books of Estonia and the Baltic Region.
Habitat. Slow running waters.
Area. Europe and northern Africa, from meridional to boreal zone. **Distribution and occurrence in Latvia.** Rare, found in the Coastal Lowland, Western Latvia and in the Central Latvia. For the first time the species was found in the estuary of Daugava River in 1894 (13/26, Kuppfer, RIG). In Latvia the species grows close to the eastern limit of its distribution area.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Krustkalni", "Kemeru nacionālais parks", "Medze", "Abavas ieleja", "Talsu pauguraine", "Daugavgrīva", "Engure".
Suggestions for study and protection. Verify and map the recorded species localities; study the dynamics of the coenopopulations, clarifying its dependence on the hydrochemical regime of the water body; work out the species protection plan.
Information sources. LATV; RIG.
Compiled by Laima Tabaka.

Birztalas gundega

Ranunculus nemorosus DC. *[R. breyninus* auct.*]*

Ranunculaceae - Gundegu dzimta

Statuss. Izzūdoša suga. Ierakstīta Igaunijas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Dānijas Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs lakstaugs. Stublājs 30-40 cm augsts, stāvs, zarots, rievains, ar skrajiem, iedzelteniem matiņiem. Lapas trisstaraini šķeltas vai dalītas ar blīvu matojumu; matiņi pieguloši. Apakšējās lapas ar garu kātu, plātnes vidējā daļa rombveidīga, trīsdaivaina, malējās daļas šaurākas, divdaivainas. Augšējās lapas sēdošas, šauri trīsstarainas. Apziednis divkāršs. Vainaglapas gaiši dzeltenas. Ziedgultne ar matiņiem. Ziedi 2-3 cm diametrā. Auglis riekstiņu kopauglis. Riekstiņi kaili, ar garu, āķveidīgi saliektu knābīti. Zied no jūnija līdz augustam. Aug atsevišķi eksemplāri. Kalcifils augs.

Biotops. Platlapju meži uz minerālaugsnēm (galvenokārt gārša).

Areāls. Viduseiropa, mērenajā joslā..

Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti: Moricsala (11/11, 1913, Anders, RIG), Kandava (13/16, 1931, 1935). Latvijā aug tuvu areāla austrumu robežai.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu. Kopš 1935. gada suga nav konstatēta.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamā dabas teritorijā "Moricsala".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt sugai raksturīgo biotopu floru Rietumlatvijā.

Informācijas avoti. RIG.

Sastādīja Laima Tabaka.

Status. A disappearing species. Included in the Red Data Books of Estonia and the Baltic Region; in the List of Threatened Species of Denmark.
Habitat. Broad-leaved forests on mineral soils.
Area. Central Europe, in temperate zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Very rare: Moricsala (11/11, 1913, Anders, RIG), Kandava (13/16, 1931, 1935). In Latvia the species grows close to the eastern limit of its distribution area.
Changes in number and distribution. Not studied. The species was not found since 1935.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature area "Moricsala".
Suggestions for study and protection. Verify and map the recorded species localities; study the flora of the habitat characteristic for the species in the Western Latvia.
Information sources. RIG.
Compiled by Laima Tabaka.

Iesirmā klintene

Cotoneaster canescens Vestergr. ex B. Hylmö

Rosaceae - Rožu dzimta

Statuss. Izzūdoša suga.
Sugas apraksts. Vasarzaļš, 1,5-2,5 m augsts krūms. Stumbri stāvi. Zari izplesti. Lapas pamīšas, uz steriliem dzinumiem plati eliptiskas, gals strups, vai pēkšņi nosmailots, 1,5-5 cm garas, virspuse koši zaļa, vēlāk kaila, ar vāji iespiestām dzīslām, apakšpuse ar skrajiem, baltiem, tūbainiem matiņiem. Ziedi (1)3-5 (7-10), ziedu kāti ar matiņiem, hipantijs tikai pie pamata ar matiņiem. Vainaglapas stāvas, baltas, ar rozā svītrām, apmale rozā. Putekšņlapas 20, putekšnīcas baltas. Augļi ieapaļi vai bumbierveidīgi, 0,5-1,1 cm gari, tumši sarkani līdz tumši purpursarkani, kauliņi 1-3(4). Zied maijā un jūnijā, augli nogatavojas augustā un septembrī. Kalcifils augs.
Biotops. Upju krasti, īpaši ar dolomīta atsegumiem, ezeru krasti, osi.
Areāls. Zviedrija (Ēlande, Gotlande), Igaunija, Latvija, mērenajā joslā.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti: starp Pļaviņām un Oliņkalnu Daugavas krastā (18/39, 1953, Rasiņš, RAS), Madonas oss (16/42, 1970), Feimaņu ezera ziemeļaustrumu krasts (22/50, 1981). Iespējams, Daugava ir sugas areāla dienvidaustrumu robeža.
Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu. Daļa atradņu iznīcinātas.
Līdzšinējā aizsardzība. Daļēji attiecās LMPL, 1977. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamā dabas teritorijā "Daugavas ieleja".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt ģeogrāfisko izplatību Latvijā. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.
Informācijas avoti. HBN; RAS.
Sastādīja Raimonds Cinovskis.

Status. A disappearing species.
Habitat. River banks, especially those with dolomite outcrops, lakesides, eskers.
Area. Sweden (Oland, Gottland) Estonia, Latvia, in temperate zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Very rare: on the Daugava River bank between Pļaviņas and Oliņkalns (18/39, 1953, Rasiņš, RAS), Madona Esker (16/42, 1970), the north-east side of Feimaņi Lake (22/50, 1981). It is very likely, that Daugava River is the south-eastern limit of the species distribution area.
Changes in number and distribution. Not studied. A number of the species localities were destroyed.
Existing protection. Partly LMPL, 1977. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature area "Daugavas ieleja".
Suggestions for study and protection. Verify and map the recorded species localities; study the geographical distribution of the species in Latvia; study the dynamics of the coenopopulations; work out the species protection plan.
Information sources. HBN; RAS.
Compiled by Raimonds Cinovskis.

Melnā klintene

Cotoneaster niger (Wahlb.) Fr. *[C. melanocarpus* auct.*]*

Rosaceae - Rožu dzimta

Statuss. Izzūdoša suga. Ierakstīta Igaunijas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Dānijas Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Vasarzaļš, 1,5-2,5 m augsts krūms. Stumbri stāvi. Lapas pamīšas, olveidīgas līdz eliptiskas, dzīslas iespiestas, 2-7 cm garas, virspuse sākumā ar matiņiem, vēlāk kaila, tumši pelēkzaļa, apakšpuse ar tūbainu matojumu, pamats ieapaļš. Ziedi 3-5(7), ziedu kāti ar tūbainu matojumu, hipantijs kails. Vainaglapas stāvas, baltrozā. Putekšņlapas 20, putekšnīcas tumši rozā. Augļi nokareni, apaļi vai ieapaļi, 0,6-1,0 cm plati, sākumā purpursarkani, vēlāk purpurmelni, pēdīgi melni ar zilganu apsarmi, kauliņi 2-3(4). Zied maijā un jūnijā, augļi nogatavojas augustā un septembrī.

Biotops. Ezeru krasti, salas, osi, dolomīta atsegumi.

Areāls. Skandināvija, Igaunija, Latvija, mērenajā joslā.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti: Ārmaņi Ežezera ziemeļrietumu krastā (23/54, 1935, Jansons, RIG, zināma kopš 1935.gada), Ezernieki Ežezera austrumu krastā (23/55, 1935, Jansons, RIG, zināma kopš 1935. gada), Grebļukalns (23/59, 1968), Jēkabpils (20/41, 1981), Sēlpils apkārtne (18/39, 1982). Iespējams, Latvijā (uz austrumiem no Daugavas) sasniedz areāla dienvidaustrumu robežu.

Skaita un izplatības izmaiņas. Iespējams, būvējot Daugavas hidroelektrostaciju kaskādi iznīcinātas atradnes gar Daugavu, kas saglabājušās līdzīgās vietās Igaunijā.

Līdzšinējā aizsardzība. LMPL, 1977, 1987. Ierakstīta LSG, 1980. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Ežezera salas", "Grebļukalns", "Daugavas ieleja".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.

Informācijas avoti. HBN; LATV; RIG.

Sastādīja Raimonds Cinovskis.

Status. A disappearing species. Included in the Red Data Books of Estonia and the Baltic Region; in the List of Threatened Species of Denmark.
Habitat. Lakesides, islands, eskers, dolomite outcrops.
Area. Scandinavia, Estonia, Latvia, in temperate zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Very rare: Ārmaņi on the north-west side of Ežezers Lake (23/54, 1935, Jansons, RIG, known since 1935), Ezernieki on the eastern side of Ežezers Lake (23/55, 1935, Jansons, RIG, known since 1935), Grebļukalns (23/59, 1968), Jēkabpils (20/41, 1981), vicinity of Sēlpils (18/39, 1982). It is very likely, that in Latvia (to the east from Daugava River) the species is on the south-eastern edge of its distribution area.
Changes in number and distribution. Probably the species localities along Daugava River were destroyed because of the construction works of the hydroelectric station of Daugava. Similar species localities have remained in Estonia.
Existing protection. LMPL, 1977, 1987. Included in the LTV RDB, 1980. Recorded in the protected nature areas: "Ežezera salas", "Grebļukalns", "Daugavas ieleja".
Suggestions for study and protection. Verify and map the recorded species localities; study the dynamics of the coenopopulations; work out the species protection plan.
Information sources. HBN; LATV; RIG.
Compiled by Raimonds Cinovskis.

Skandināvijas klintene

Cotoneaster scandinavicus B. Hylmö *[C. integerrimus* auct.*]*

Rosaceae - Rožu dzimta

Statuss. Izzūdoša suga.

Sugas apraksts. Vasarzaļš, 0,7-1,0 m augsts krūms. Stumbri pacili vai guloši. Lapas pamīšas, plati eliptiskas, retāk plati olveidīgas, 1,5-4 cm garas, virspuse kaila, vidēji zaļas, apakšpuse ar izklaidus tūbainu matojumu, gals strups vai smails. Ziedi (1)2-3, ziedu kāti kaili vai ar skrajiem matiņiem, hipantijs kails. Vainaglapas stāvas, baltrozā. Putekšņlapas 20, putekšnīcas baltas. Augļi apaļi vai ieapaļi, 0,8-1,0 cm, sarkani ar dzeltenīgu nokrāsu, kauliņi parasti 3 (2-4). Zied maijā un jūnijā, augļi nogatavojas jūlijā un augustā.

Biotops. Jūrmalas kāpu meži, vecas ar mežu apaugušas kāpas, bijušās kāpainās lauksaimniecības zemes kādreizējo māju tuvumā.

Areāls. Zviedrija, Norvēģija (līdz 63 N), Dānija (Bornhomas sala), Somijas dienvidrietumu daļa, Igaunija, mērenajā joslā.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti, Piejūras zemienē Baltijas jūras piekrastē: Ventspils (Staldzene, Liepukalns) (8/6, 1900, Lackschewitz, RIG), Oviši (7/7, 1983). Sugu ar sēklām izplatījuši putni no Sāmsalas, kur tā bieži sastopama.

Skaita un izplatības izmaiņas. Sakarā ar saimnieciskās darbības pārtraukumu, pēdējos 50 gados augu skaits palielinājies.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995.

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes, izpētīt ģeogrāfisko izplatību Latvijā. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.

Informācijas avoti. HBN; RIG.

Sastādīja Raimonds Cinovskis.

Status. A disappearing species.
Habitat. Dry coastal forests, dry forests on dunes, previously managed agriculture land on dunes in the proximity of farms.
Area. Sweden, Norway (up to 63 N), Denmark (Bornholm Island), the southwestern part of Finland, Estonia, in temperate zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Very rare, found on the coast of the Baltic Sea in the Coastal Lowland: Ventspils (Staldzene, Liepukalns) (8/6, 1900, Lackschewitz, RIG), Ovīši (7/7, 1983). Plant seeds were brought in by birds from the Saaremaa Island, where it is a common species.
Changes in number and distribution. The species number has increased in the last 50 years because of the collapse of the agriculture activities.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995.
Suggestions for study and protection. Verify and map the recorded species localities; study the geographical distribution of the species; study the dynamics of the coenopopulations; work out the species protection plan.
Information sources. HBN; RIG.
Compiled by Raimonds Cinovskis.

Šķībkausa krustābele (šķībkausa vilkābele)

Crataegus plagiosepala Pojark.

Rosaceae - Rožu dzimta

Statuss. Izzūdoša suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā.
Sugas apraksts. Vasarzaļš, 3-8 m augsts krūms. Zari ar ērkšķiem. Īsvasu lapas 2-5 cm garas, 1-4,5 cm platas, otrādi olveidīgas, plati otrādi olveidīgas, vai gandrīz rombiskas, augšējā trešdaļā ar 3(5) daivām, pamats ķīļveidīgs, virspuse tumši zaļa, matēta, apakšpuse gaišāka, dzīslu stūros matiņu pušķi. Ziedkopa kaila. Hipantijs kails vai ar matiņiem. Putekšņlapas 18-20, putekšnīcas purpura, irbulis 1. Augļi sarkani, iegareni eliptiski vai elipsoidāli, kauslapas augšup stāvošas līdz horizontāli atstāvošas, kauliņš 1. Zied jūnijā, augļi nogatavojas septembrī, drīz nokrīt. Kalcifils augs.
Biotops. Upju un strautu krasti, īpaši vietās, kur atsedzas dolomīts.
Areāls. Lietuva, Polija, Čehija, mērenajā joslā.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti, Rietumlatvijā un Viduslatvijas dienvidu daļā: Kuldīgas Padure (13/9, 1908, Kupffer, RIG), Zizmas krasts (20/26, 1953), Bauskas apkārtne Lielupes ielejā (21/27, 1957), Jumprava Lielupes ielejā (21/26, 1969, 1982), Bandenieku apkārtne Vilces krastā (19/53, 1977), Bauskas pilskalna parks (21/27, 1977), Kuldīga Ventas krastā (19/9, 1977), Mežotne Lielupes krastā (20/26, 1977), Platones Kužas (19/53, 1977), Svitene (21/25, 1977), Ziedoņi Lielupes krastā (21/26, 1977, 1988), Nīgrandes apkārtne Ventas ielejā (20/10, 1995).
Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.
Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Ventas ieleja", "Dolomītu atsegums pie Jumpravas".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.
Informācijas avoti. HBN; LATV; RIG.
Sastādīja Raimonds Cinovskis.

Status. A disappearing species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region.
Habitat. Banks of rivers and brooks, especially with dolomite outcrops.
Area. Lithuania, Poland, Czekia, in temperate zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Very rare, found in the Western Latvia and in the southern part of the Central Latvia: Padure in Kuldīga (13/9, 1908, Kupffer, RIG), bank of Zizma River (20/26, 1953), vicinity of Bauska in the Lielupe River Valley (21/27, 1957), Jumprava in the Lielupe River Valley (21/26, 1969, 1982), vicinity of Bandenieki on the bank of Vilce River (19/53, 1977), park on the Bauska Castle Mound (21/27, 1977), Ziedoņi on the bank of Lielupe River (21/26, 1977, 1988), vicinity of Nīgrande in the Venta River Valley (20/10, 1995).
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Ventas ieleja", "Dolomītu atsegums pie Jumpravas".
Suggestions for study and protection. Verify and map the recorded species localities; work out the species protection plan.
Information sources. HBN; LATV; RIG.
Compiled by Raimonds Cinovskis.

Sarmatainā bitene (matainā bitene) *Geum hispidum* Fr.

Rosaceae - Rožu dzimta.

Statuss. Izzūdoša suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Zviedrijas Apdraudēto sugu sarakstā.
Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 30-40 cm augsts lakstaugs. Stublājs un lapas ar vienkāršiem matiņiem un dziedzermatiņiem. Piezemes lapas plūksnaini dalītas, koklesveidīgas, ar 3-5 plūksnu pāriem. Galotnes plūksna trīsšķelta. Stublāja lapas līdzīgas, mazākas, ar mazāku galotnes plūksnu. Pielapes līdz 1 cm garas. Vainaglapas 5, dzeltenas. Ziedi ar garu kātu, pa 3-5 skrajās cimozās ziedkopās. Sēkleņi sakārtoti lodveidīgā kopauglī. Pie sēkleņa saglabājas īss, kails irbulis. Zied jūnijā un jūlijā.
Biotops. Mēreni mitra pļava.
Areāls. Eiropa Spānijas ziemeļaustrumu daļa, Zviedrijas dienvidaustrumu daļa.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti, zināma viena atradne Rietumlatvijā: Remtes apkārtne (16/15, 1993, Kabucis, LATV, zināma kopš 1993. gada).
Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.
Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995.
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradni. Izpētīt cenopopulācijas dinamiku, tās atkarību no pļaušanas un ganīšanas. Izstrādāt atradnes aizsardzības plānu.
Informācijas avoti. LATV.
Sastādīja Ivars Kabucis.

Status. An endangered species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region; in the List of Threatened Species of Sweden.
Habitat. A mesoxerophytic meadow.
Area. In Europe - in the north-western part of Spain and in the south-eastern part of Sweden.
Distribution and occurrence in Latvia. Very rare, the only one locality in West Latvia is known: the vicinity of Remte (16/15, 1993, Kabucis, LATV).
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995.
Suggestions for study and protection. To verify and survey the locality. To study the dynamics of a coenopopulation, its dependence from the mowing and grazing regime. To work out the protection plane for the locality.
Information sources. LATV.
Compiled by Ivars Kabucis.

Krūmu čuža

Pentaphylloides fruticosa* (L.) O. Schwarz *[Potentilla fruticosa* L., *Dasiphora fruticosa* (L.) Rydb.*]

Rosaceae - Rožu dzimta

Statuss. Izzūdoša suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā.
Sugas apraksts. Daudzgadīgs, varsarzaļš, līdz 150 cm augsts krūms. Dzinumi ar matiņiem, vēlāk kaili, sarkanbrūni vai pelēki. Lapas nepāra, plūksnaini saliktas, abpus ar matiņiem, pielapes plēvjainas; lapiņas 5-7, iegarenas līdz lancetiskas. Ziedi pa 1 lapu žāklēs vai skrajās, vairogveidīgās ziedkopās zaru galos. Ziedu kāts un kauss ar zīdainu matojumu. Vainaglapas koši dzeltenas. Zied no jūnija līdz augustam. Aug atsevišķi eksemplāri, nelielās grupās vai tīraudzēs. Saulmīlis. Dekoratīvs augs.
Biotops. Krūmāji un tīraudzes upes palienē un terasē uz kūdrainas augsnes. Tuvu augsnes virskārtai atrodas saldūdens kaļķieži, vietām izplūst sēravoti.
Areāls. Āzija un Ziemeļamerika, no mērenās līdz aukstajai joslai, Eiropā reti, mērenajā un vēsajā joslā, galvenokārt kalnu rajonos.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti, zināma viena atradne Rietumlatvijā: Kandavas apkārtne Abavas ielejā (13/16, 1847 /1/, konstatēta vairākkārt kopš 1847. gada). Latvijā aug tuvu areāla rietumu robežai.
Skaita un izplatības izmaiņas. Biotopu attīstību ietekmējuši vairākkārtēji ugunsgrēki, pēdējais 1986. gadā. Pēc ugunsgrēka krūmu čuža atjaunojas. Bebru darbības rezultātā aizsprostots Smirnieku strauts, tāpēc krūmu čužas atradne un tai pieguļošā teritorija daļēji pārpurvojusies.
Līdzšinējā aizsardzība. LMPL 1977, 1987. Ierakstīta LSG, 1980. Atradnei "Čužupurvs" Kandavas apkārtnē noteikts botāniskā lieguma statuss.
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Kontrolēt atradnes stāvokli un rūpēties par tās saglabāšanu. Izpētīt cenopopulācijas dinamiku, tās atjaunošanos izdegumos.
Informācijas avoti. LATV; RAS; RIG; 1. Seiler, 1847.
Sastādīja Zigrīda Eglīte.

Status. An endangered species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region.
Habitat. Shrubs and pure standa of the river flood-plain and terrace on peat soil. Here the freshwater limstone occurs close to the upper laver of the soil, in some places sulfur springs flow out.
Area. Asia and North America, from temperate to arctic zone, rare in Europe, in temperate and boreal zone, mainly in the mountain regions.
Distribution and occurrence in Latvia. Very rare, the only one locality in West Latvia is known: the vicinity of Kandava in the Abava River Valley (13/16, 1847, Seiler /1/, sinc 1847 found repeatedly). In Latvia grows close to the western buondary of its area.
Changes in number and distribution. Repeated fires (the last one in 1986) have influenced the development of habitats. After the fire *Pentaphylloides fruticosa* recovers. The Smirnieku brook has clogged up as a result of beavers' activities, the water level in the brook has risen and therefore the locality and the surrounding territory are partly paludified.
Existing protection. LMPL, 1977, 1987. Included in the LTV RDB, 1980. The botanical reserve status for the locality "Čužupurvs" has been established.
Suggestions for study and protection. To control the state of the locality and take care of its preservation. To study the dynamics of the coenopopulation and its recovering in the burnt-over areas.
Information sources. LATV; RAS; RIG; 1. Seiler, 1847.
Compiled by Zigrīda Eglīte.

Pazvilu retējs (pazvilu platkājiņš, gulošais retējs)
Potentilla anglica Laichard. *[P. procumbens* Sibth.*)*

Rosaceae - Rožu dzimta

Statuss. Izzūdoša suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Somijas Apdraudēto sugu sarakstā.
Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 20-80 cm augsts lakstaugs. Stublājs pacils vai gulošs, augšdaļā zarots, veģetācijas perioda beigās mezglu vietās iesakņojas. Lapas staraini dalītas; apakšējās dalītas 3-5 daļās, ar garu kātu, augšējās dalītas 3 daļās, ar īsu kātu. Pielapes pie lapu kāta pamata, 2, veselas, retāk šķeltas. Ziedi 1-1,8 cm diametrā, pa 1 lapu žāklēs vai skrajā ķekarā, ziedkāts garš. Vainaglapas 4, otrādi olveidīgas, spilgti dzeltenas, pie pamata tumšdzeltens plankums, divreiz garākas par kauslapām, gals ar jomu. Zied no jūnija līdz augustam.
Biotops. Skujkoku meži uz sausām minerālaugsnēm, mežmalas.
Areāls. Rietumeiropa un Viduseiropa, mēreni siltajā un mērenajā joslā.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti, Piejūras zemienē: Bulduri (14/24, 1890, Rothert, RIG, konstatēta vairākkārt no 1890. līdz 1952. gadam), Asari (14/23, konstatēta vairākkārt no 1900. līdz 1938. gadam), Cērkstes apkārtne (13/20, 1901), Tukuma apkārtne (14/19, 1906), Bērzciems (10/19, 1988). Latvijā sasniedz areāla austrumu robežu.
Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.
Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamā dabas teritorijā "Engure".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.
Informācijas avoti. LATV; RIG.
Sastādīja Zigrīda Eglīte.

Status. An endangered species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region; in the List of Threatened Species of Finland.
Habitat. Coniferous forests on dry mineral soils, forest margins.
Area. Western and Central Europe, in submeridional and temperate zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Very rare, in Coastal Lowland: Bulduri (14/24, 1890, Rothert, RIG, from 1890 to 1952 found repeatedly), Asari (14/23, from 1900 to 1938 found repeatedly), the vicinity of Cērkstes (13/20, 1901), the vicinity of Tukuma (14/19, 1906), Bērzciems (10/19, 1988) In Latvia reaches the eastern boundary of its area
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature area "Engure".
Suggestions for study and protection. Verify and map the localities; study the dynamics of coenopopulations; work out the protection plan for the species.
Information sources. LATV; RIG.
Compiled by Zigrīda Eglīte.

Kranca retējs (Kranca platkājiņš)

Potentilla crantzii (Crantz) Beck ex Fritsch

Rosaceae - Rožu dzimta

Statuss. Izzūdoša suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā.
Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 6-20 cm augsts lakstaugs ar spēcīgi attīstītu, zarotu sakneni. Stublājs pacils, pie pamata ar zvīņveida, tumši brūnām pielapēm. Lapas pamīšas, ar olveida pielapēm; apakšējās un vidējās stublāja lapas ar īsu kātu, augšējās sēdošas. Stublāja apakšējās lapas satuvinātas, piecstaraini dalītas, vidējās - trīsstaraini dalītas, augšējās veselas. Ziedi pa 1 vai vairākiem lapu žāklēs, 1-2,5 cm diametrā, ar garu ziedkātu. Vainaglapas 5, dzeltenas, iekšpusē ar oranžu plankumu pie pamata, otrādi olveidīgas, 2 reizes garākas par kauslapām, gals ar jomu. Zied no maija līdz augustam. Kalcifils augs.
Biotops. Slapjas palieņu un ārpuspalieņu pļavas, retāk sausas pļavas, mežmalas.
Areāls. Ziemeļeiropa, Dienvideiropa, Āzija (Sibīrija) un Ziemeļamerikas austrumu daļa, no mērenās līdz aukstajai joslai, galvenokārt kalnos.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti, Piejūras zemienē, Rietumlatvijā un Viduslatvijas ziemeļu daļā: Kandavas apkārtne Abavas ielejā (13/15, 13/16, 1910 /1/, konstatēta vairākkārt kopš 1910. gada), Bikstu apkārtne (17/18, 1935, 1937, 1942), Dundaga (7/12, 1940), Jaunpils apkārtne (17/18, 1942), Mazsalaca (3/34, 1957), Klapkalnciems (13/20, 1993).
Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.
Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Čužupurvs", "Abavas ieleja".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.
Informācijas avoti. LATV; RIG; 1. Veinbergs, 1935.
Sastādīja Zigrīda Eglīte.

Status. An endangered species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region.
Habitat. Damp inundated and uninundated meadows, less frequent dry meadows, forest margins.
Area. Northern and Southern Europe, Asia (Siberia) and in the eastern part of North America, from temperate to arctic zone, mainly on mountains.
Distribution and occurrence in Latvia. Very rare, in Coastal Lowland, in West Latvia and in the northern part of Central Latvia: the vicinity of Kandava in the Abava River Valley (13/15, 13/16, 1910 /1/, since 1910 found repeatedly), the vicinity of Biksti (17/18, 1935, 1937, 1942), Dundaga (7/12, 1940), the vicinity of Jaunpils (17/18, 1942), Mazsalaca (3/34, 1957), Klapkalnciems (13/20, 1993).
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Čužupurvs", "Abavas ieleja".
Suggestions for study and protection. Verify and map the localities; study the dynamics of coenopopulation; work out the protection plan for the species.
Information sources. LATV; RIG; 1. Veinbergs, 1935.
Compiled by Zigrīda Eglīte.

1. kategorija **Sēklaugi**

Ērkšķu plūme *Prunus spinosa* L.

Rosaneae - Rožu dzimta

Statuss. Izzūdoša suga. Ierakstīta Baltkrievijas, Igaunijas, Lietuvas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Somijas Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Vasarzaļš, 3-4 m augsts krūms. Īsvasas bieži pārveidojušās par ērkšķiem. Jaunie dzinumi pūkaini, vēlāk kaili. Lapas otrādi olveidīgas līdz lancetiskas, 2-4 cm garas, 1-2 cm platas, gals strups, pamats ķīļveidīgs, mala asi vai rantaini zobaina, virspuse tumši zaļa, apakšpuse gaišāka, sākumā ar pūkainu matojumu, vēlāk kaila. Zied pirms lapu plaukšanas. Ziedi pa 1 vai 2 uz iepriekšējā gada dzinumiem. Vainaglapas baltas. Kauleņi apaļi, 1,2 cm diametrā, spīdīgi melni, ar zilganu apsarmi, ar stipri savelkošu garšu. Kauliņš grumbuļains. Zied aprīlī un maijā, augļi nogatavojas septembrī. Kalcifils augs.

Biotops. Upju krasti, ceļmalas, it īpaši vietās, kur atsedzas dolomīts.

Areāls. Atlantiskā Eiropa, Skandināvija, Igaunija (Sāmsala), Mazāzija, Sibīrijas dienvidrietumu daļa, Ziemeļirāna, no siltās līdz mērenajai joslai.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti, Piejūras zemienē, Rietumlatvijā, Viduslatvijā un Austrumlatvijā uz rietumiem no Daugavas: Skrīveri (18/34, 1784 /1/), Dobeles apkārtne (18/20, 1839), Kabile (14/3, 1893, 1894), Sēlpils (18/39, 1895), Lieljumprava (18/33, 1896), Koknese (18/37, 1896), Kalkūne (27/45, 1896), Liellaši (27/47, 1896), Avotiņkalna apkārtne Daugavas labajā krastā (18/39, 1963), Upesmuiža (Saka) (15/3, 1977), Novadnieku Rolavas (18/13, 1978), Striķu apkārtne (18/14, 1978, 1983, 1991), Dīvajas ietekas apkārtne (18/34, 1982), Īles apkārtne (19/18, 1990), Muižnieku apkārtne pie Vecsēlpils (18/39, 1995). Latvijā sasniedz areāla ziemeļrietumu robežu. Daugava ir sugas areāla robežupe Latvijā.

Skaita un izplatības izmaiņas. Sakarā ar lauksaimniecības industrializāciju, atradne Dobeles apkārtnē iznīcināta. Vairākas atradnes Daugavas ielejā (Dīvajas ietekas apkārtnē, Koknese, Kalkūne, Liellaši) iznīcinātas hidroelektrostaciju celtniecības dēļ. Avotiņkalna atradne iznīcināta ierīkojot dolomīta karjeru.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamā dabas teritorijā "Daugavas ieleja".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.

Informācijas avoti. HBN; LATV; RIG; 1. Fischer, 1784.

Sastādīja Raimonds Cinovskis.

Status. A disappearing species. Included in the Red Data Books of Belarus, Estonia, Lithuania and the Baltic Region; in the List of Threatened Species of Finland.

Habitat. River banks, roadsides, especially with dolomite outcrops.

Area. Atlantic Europe, Scandinavia, Estonia (the Saaremaa Island), the Asia Minor, the southwestern part of Siberia, northern Iran, from meridional to temperate zone.

Distribution and occurrence in Latvia. Very rare, found in the Coastal Lowland, Western Latvia, Central Latvia and in the Eastern Latvia (to the west from Daugava River): Skrīveri (18/34, 1784 /1/), vicinity of Dobele (18/20, 1839), Kabile (14/3, 1893, 1894), Sēlpils (18/39, 1895), Lieljumprava (18/33, 1896), Koknese (18/37, 1896), Kalkūne (27/45, 1896), Liellaši (27/47, 1896), vicinity of Avotiņkalns on the right bank of Daugava River (18/39, 1963), Upesmuiža (Saka) (15/3, 1977), Novadnieku Rolavas (18/13, 1978), vicinity of Striķi (18/14, 1978, 1983, 1991), near the inflow of Dīvaja River (18/34, 1982), vicinity of Īle (19/18, 1990), vicinity of Muižnieki near Vecsēlpils (18/39, 1995). In Latvia the species is on the north-western edge of its distribution area. In Latvia Daugava River is the limit of the species distribution area.

Changes in number and distribution. The species locality in the vicinity of Dobele was destroyed because of the industrialisation of agriculture. Several localities were destroyed because of the construction works of the hydroelectric station in the Daugava River Valley (near the inflow of Dīvaja River, namely Koknese, Kalkūne, Liellaši localities). The locality of Avotiņkalns was destroyed because of the construction of the dolomite quarry.

Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature area "Daugavas ieleja".

Suggestions for study and protection. Verify and map the recorded species localities; work out the species protection plan.

Information sources. HBN; LATV; RIG; 1. Fischer, 1784.

Compiled by Raimonds Cinovskis.

Krāsu miešķis

Galium tinctorium (L.) Scop. *[Asperula tinctoria* L.*]*

Rubiaceae - Rubiju dzimta

Statuss. Izzūdoša suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Somijas Apdraudēto sugu sarakstā.
Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 25-50 cm augsts lakstaugs. Stublājs stāvs, četršķautnains. Lapas un pielapes lineāras, kopā pa 4-6 (7) neīstos mieturos. Ziedi skarveidīgos, saliktos dihāzijos. Vainags piltuvveidīgs; vainaglapas 3, sākumā baltas, vēlāk rožainas, līdz pusei saaugušas. Auglis 2 riekstiņu skaldauglis, riekstiņi spīdīgi, grumbuļaini. Zied jūlijā un augustā. Aug grupās.
Biotops. Sausi priežu meži, mežmalas, sausas, kaļķainas pļavas, uz dolomīta atsegumiem, aizaugošas dolomīta lauztuves.
Areāls. Eiropa, mēreni siltajā un mērenajā joslā.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti, zināmas tikai trīs atradnes Austrumlatvijā: starp Pļaviņām un Klintaini Daugavas ielejā (18/38, 18/39, zināma kopš 1883. gada), Jersika (22/43, 1923), Sēlpils (18/39, 1961). Pirmoreiz, nenorādot atradnes, Latvijas florā minēta 1784. gadā /1/. Atradne Daugavas ielejā minēta 1852. gadā /2/. Latvijā aug tuvu areāla ziemeļu robežai.
Skaita un izplatības izmaiņas. Lielāka daļa atradņu iznīcināta paplašinot Pļaviņu dolomīta lauztuves.
Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995.
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.
Informācijas avoti. LATV; LLU; RIG; 1. Ferber, 1784; 2. Wiedemann, Weber, 1852.
Satstādīja Ivars Kabucis.

Status. An endangered species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region; in the List of Threatened Species of Finland.

Habitat. Dry pine forests, forest margins, dry calcareous meadows, on dolomite outcrops, overgrown dolomite quarries.

Area. In Europe, in submeridional and temperate zone.

Distribution and occurrence in Latvia. Very rare, only three localities are known in West Latvia: between Pļaviņas and Klintaine in the valley of the Daugava River (18/38, 18/39, known since 1883), Sēlpils (18/39, 1961), Jersika (22/43, 1923). For the first time the species was mentioned in Latvian flora in 1784, without locality indication /1/. The locality in the valley of the Daugava River was mentioned in 1852 /2/. In Latvia grows close to the northern limit of its distribution area.

Changes in number and distribution. The main part of the localities has been destroyed during the expanding of the dolomite quarries at Pļaviņas.

Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995.

Suggestions for study and protection. To verify and survey the localities. To study the dynamics of coenopopulations. To work out the protection regime for the species.

Information sources. LATV; LLU; RIG; 1. Ferber, 1784; 2. Wiedemann, Weber, 1852.

Compiled by Ivars Kabucis.

Trejziedu madara *Galium triflorum* Michx.

Rubiaceae - Rubiju dzimta

Statuss. Izzūdoša suga. Ierakstīta Baltkrievijas, Lietuvas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Zviedrijas Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 30-80 cm augsts lakstaugs ar tieviem sakneņiem un guļošiem vai paciliem četršķautnainiem stublājiem. Lapas un pielapes lancetiskas, kopā pa 6 neīstos mieturos, stublāja augšdaļā arī pa 4 vai 5. Ziedi sīki, pa 3, retāk pa 2 dihāzijos, kuri veido šauru, skarveidīgu, saliktu ziedkopu piramīdu. Vainags riteņveidīgs; vainaglapas 4, zalganbaltas, līdz pusei saaugušas. Auglis 2 riekstiņu skaldauglis; riekstiņi ar gariem, atstāvošiem, baltiem un spīdīgiem, galā āķveidīgi saliektiem matiņiem. Zied jūnijā un jūlijā.

Biotops. Meži uz slapjām minerālaugsnēm (vēris) un uz slapjām kūdras augsnēm (dumbrājs).

Areāls. Cirkumpolāra suga; galvenokārt, Ziemeļamerika, mērenajā un vēsajā joslā, Grenlande, Ziemeļeiropa un Eiropas ziemeļaustrumu daļa, mērenajā un vēsajā joslā.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti, Rietumlatvijā, Viduslatvijā un Austrumlatvijā: Kalupe (24/46, 1884, Lehmann, RIG, 1937), Janopole (20/52, 1937), Gaujiena (7/45, 1977, 1989, 1991), Tepenīca (11/54, 1977), Zaķi (21/39, 1982), Krustkalni (17/43, 1987), Vītiņi (16/16, 1996), Pilsblīdene (17/14, 1996), Vesetnieki (17/40, 1997). Latvijā sasniedz areāla Eiropas daļas dienvidu robežu.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamā dabas teritorijā "Krustkalni".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Novērst mežu nosusināšanu un mežizstrādi atradnēs. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu. Aizsardzībai ieteicama dabas teritorija "Gaujiena".

Informācijas avoti. LATV; RIG; TVR.

Sastādīja Ivars Kabucis.

Status. An endangered species. Included in the Red Data Books of Belarus, Lithuania and the Baltic Region; in the List of Threatened Species of Sweden.
Habitat. Forests on wet mineral and wet peat soils.
Area. A circumpolar species; mainly in North America, in temperate and boreal zone, in Greenland, Northern Europe and in the north-eastern part of Europe, in temperate and boreal zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Very rare, in West, Central and East Latvia: Kalupe (24/46, 1884, Lehmann, RIG, 1937), Janopole (20/52, 1937), Gaujiena (7/45, 1977, 1989, 1991), Tepenica (11/54,1977), Zaķi (21/39, 1982), Krustkalni (17/43, 1987), Vitiņi (16/16, 1996), Pilsblīdene (17/14, 1996), Vesetnieki (17/40, 1997). The species in Latvia reaches the southern limit of its distribution area in Europe.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature area "Krustkalni".
Suggestions for study and protection. To verify and survey the localities. To study the dynamics of coenopopulations. To prevent the draining and cutting of forests within the localities. To work out the protection plane for the species. The territory recommended for protection "Gaujiena".
Information sources. LATV; RIG; TVR.
Compiled by Ivars Kabucis.

Jūras rupija *Ruppia maritima* L. *[R. brachypus* J. Gay, p.p.*]*

Ruppiaceae - Rupiju dzimta

Statuss. Izzūdoša suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Polijas un Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.
Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 10-30 cm garš, gruntī iesakņojies ūdensaugs. Stublājs zarots, pavedienveidīgs. Lapas pamīšas, šauri lineāras līdz pavedienveidīgas, pie pamata ar makstīm. Ziedi divdzimumu, sīki, pa 2, līdz ziedēšanai ietverti lapas makstī. Ziedi bez apziedņa, pie pamatnes 2 sīki, trisstūrveidīgi segmenti; putekšņlapas 2, putekšnīcas gandrīz sēdošas; augllapas 4, brīvas. Zied no jūlija līdz septembrim. Kaulenis ar garu kātu.
Biotops. Iesāļi Rīgas līča ūdeņi, piejūras jomas, zemūdens augu joslā.
Areāls. Kosmopolīts.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti, tikai Piejūras zemienē: starp Ainažiem un Svētciemu (4/28, 5/28, konstatēta vairākkārt no 1951. līdz 1991. gadam), Mērsraga apkārtne (9/19, 10/19, konstatēta vairākkārt no 1985. līdz 1988. gadam), Roja (7/16, 1986). Vairākās vietās Jūrmalas pilsētas (12/19) teritorijā un Mazirbē (5/12) atrasta liedaga sanešu joslā (izskalota no jūras). Pirmoreiz konstatēta 1951. gadā Svētciemā (5/28, Rasiņš, RAS).
Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu. Pašreizējā informācija par sugas izplatību Rīgas līcī ir nepilnīga.
Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Randu pļavas", "Engure".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Detalizēti izpētīt Rīgas līča un Baltijas jūras litorāles makrofītu floru un veģetāciju. Noskaidrot sugas izplatību un sastopamību. Kartēt un pārbaudīt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku atkarībā no hidroķīmiskā režīma. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.
Informācijas avoti. LATV; RAS; SVR.
Sastādīja Ģertrūde Gavrilova.

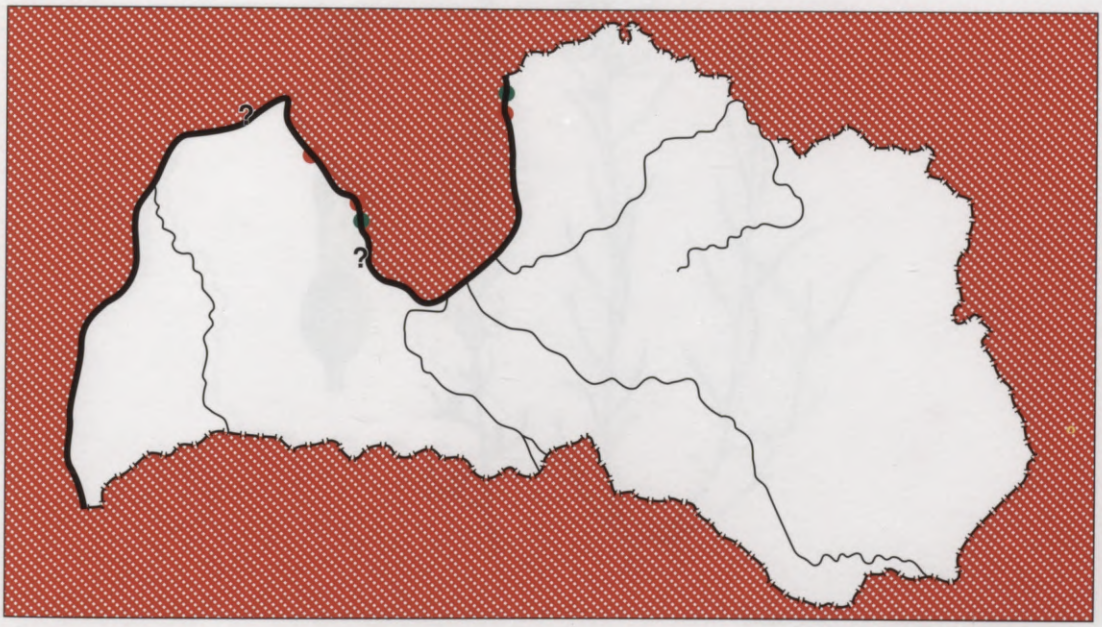

Status. An endangered species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Poland and Schleswig-Holstein.

Habitat. Brackish gulf water, in the submerged vegetation belt of the lagoons.

Area. A cosmopolitan.

Distribution and occurrence in Latvia. Very rare, only in the Coastal Lowland: between Ainaži and Svētciems (4/28, 5/28, from 1951 to 1991 found repeatedly), the vicinity of Mērsrags (9/19, 10/19, from 1985 to 1988 found repeatedly), Roja (7/16, 1986). In several places within the territory of Jūrmala town (12/19) and in Mazirbe (5/12) found on the drift line of the beach (cast ashore from the sea). For the first time found in 1951 in Svētciems (5/28, Rasiņš, RAS).

Changes in number and distribution. Not studied. The present information about the distribution of the species in the Gulf of Rīga is not completed.

Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Randu pļavas", "Engure".

Suggestions for study and protection. To study in details the flora and vegetation of macrophytes of the Gulf of Rīga and the littoral zone of the Baltic Sea. To clear out the distribution and occurrence of the species. To verify and survey the localities. To study the dynamics of coenopopulations, clarifying its dependence from the hydrochemical regime. To work out the protection regime for the species.

Information sources. LATV; RAS; SVR.

Compiled by Ģertrūde Gavrilova.

Alpu linlape *Thesium alpinum* L.

Santalaceae - Santalu dzimta

Statuss. Izzūdoša suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Zviedrijas Apdraudēto sugu sarakstā.
Sugas apraksts. Daudzgadīgs, līdz 40 cm augsts lakstaugs, sakņu pusparazīts. Lapas lineāras, 3-4 cm garas, 1-2 mm platas, ar vienu dzīslu. Ziedi skarā. Pie zieda pamata 3 pieziedlapas, malējās 2-3 reizes īsākas par vidējo. Apziedņa lapas 4, zaļas līdz dzeltenzaļas, apmēram līdz pusei saaugušas. Pēc noziedēšanas apziedņis paliek pie augļa. Rieksts 2-2,5 mm garš, auglnesis līdz 1 mm garš. Zied maijā un jūnijā.
Biotops. Sausi, skraji skujkoku meži.
Areāls. Eiropa (izņemot Rietumeiropu) un Kaukāzs, mēreni siltajā un mērenajā joslā.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti, Austrumlatvijas dienvidu daļā: Dorotpoles apkārtne pie Maltas upes (22/52, 1888, Lehmann, RIG), Gaiduļu ezera apkārtne (20/52, 1974). Latvijā aug tuvu areāla ziemeļu robežai.
Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.
Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995.
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.
Informācijas avoti. LATV; RIG.
Sastādīja Valda Baroniņa.

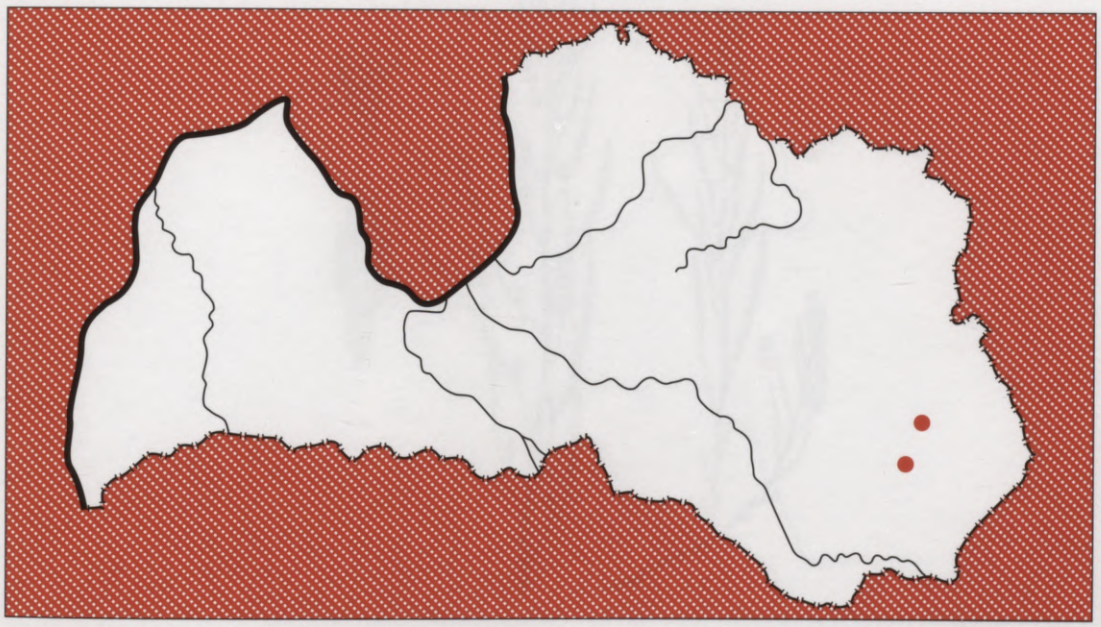

Status. An endangered species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region; in the List of Threatened Species of Sweden.
Habitat. Dry, sparse coniferous forests.
Area. In Europe (except Western Europe) and the Caucasus, in submeridional and temperate zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Very rare, in the southern part of East Latvia: the vicinity of Dorotopole near the Malta River (22/52, 1888, Lehmann,RIG), the vicinity of Lake Gaidulu (20/52, 1974). In Latvia grows close to the northern limit of its distribution area.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995.
Suggestions for study and protection. To study the dynamics of coenopopulations. To verify and survey the localities. To work out the protection regime for the species.
Information sources. LATV; RIG.
Compiled by Valda Baronina.

Pļavas linlape *Thesium ebracteatum* Hayne

Santalaceae - Santalu dzimta

Statuss. Izzūdoša suga. Ierakstīta Igaunijas, Baltijas reģiona un Ziemeļvalstu Sarkanajā grāmatā; Dānijas, Šl.-Holšt. un Eiropas Kopienas Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, līdz 40 cm augsts lakstaugs, sakņu pusparazīts. Lapas lineāri lancetiskas, 2-4 cm garas, 1-3 mm platas, ar 3 dzīslām. Ziedi ķekarā vai skarā. Pie zieda pamata viena 1-4 cm gara pieziedlapa. Apziedņa lapas 5, ārpuse zaļa, iekšpuse dzeltenzaļa, augstāk par pusi saaugušas. Pēc noziedēšanas apziednis paliek pie augļa. Rieksts 2,5-3 mm garš, augļnesis 1,5-2,5 mm garš. Zied maijā un jūnijā. Aug grupās.

Biotops. Sausi skujkoku meži, mežmalas, ceļmalas.

Areāls. Viduseiropa un Austrumeiropa, mēreni siltajā un mērenajā joslā.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti, Piejūras zemienē, Viduslatvijas austrumu daļā un Austrumlatvijas rietumu daļā: Biķernieki (Rīga) (14/27, 1826, Kirchoff /1/), Salaspils apkārtne (15/28, 1914), Ļaudonas apkārtne (17/43, zināma kopš 1969. gada), Medumu apkārtne Laucesas ielejā (28/45, 1977), Laukezera krasts (20/42, 1978), Dreimaņa ezera apkārtne (16/43, 1986), Teiču purva dienvidu mala (19/46, 1987). Latvijā aug tuvu areāla ziemeļu robežai.

Skaita un izplatības izmaiņas. Ļaudonas apkārtnē augu skaits palielinās.

Līdzšinējā aizsardzība. LMPL, 1977, 1987. Ierakstīta LSG, 1980. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Krustkalni", "Teiči", "Augšzeme".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu. Nav pieļaujama mežu izciršana atradnēs. Daļa atradņu ir ceļmalās, tāpēc, veicot ceļu labošanu, nav pieļaujama to paplašināšana.

Informācijas avoti. LATV; RIG; SVR; TVR; 1. Heugel, Müller, 1846b.

Sastādīja Valda Baroniņa.

Status. An endangered species. Included in the Red Data Books of Estonia, the Baltic Region and the Nordic Countries; in the Lists of Threatened Species of Denmark and Schleswig-Holstein; in the List of Protected Species of the European Community.

Habitat. Dry coniferous forests, forest margins, roadsides.

Area. In Central and Eastern Europe, in submeridional and temperate zone.

Distribution and occurrence in Latvia. Very rare, in the Coastal Lowland, in the eastern part of Central Latvia and in the western part of East Latvia: Bikernieki (Rīga) (14/27, 1826, Kirchoff /1/), the vicinity of Salaspils (15/28, 1914), the vicinity of Ļaudona (17/43, known since 1969), the vicinity of Medumi in the valley of the Lauce River (28/45, 1977), the shore of Lake Laukezers (20/42, 1978), the vicinity of Lake Dreimaņu (16/43, 1986), the southern margin of the Teiču bog (19/46, 1987). In Latvia grows close to the northern limit of its distribution area.

Changes in number and distribution. The plant number increases in the vicinity of Ļaudona.

Existing protection. LMPL, 1977, 1987. Included in the LTV RDB, 1980. Recorded in the protected nature areas: "Krustkalni", "Teiči", "Augšzeme".

Suggestions for study and protection. To verify and survey the localities. To study the dynamics of coenopopulations. To work out the protection regime for the species. The cutting of the forests within the localities is inadmissible. A part of the localities is localized on roadsides and therefore the road expanding during road mending works is inadmissible.

Information sources. LATV; RIG; SVR; TVR; 1. Heugel, Müller, 1846b.

Compiled by Valda Baronina.

1. kategorija **Sēklaugi**

Dzeltenā akmeņlauzīte *Saxifraga hirculus* L.

Saxifragaceae - Akmeņlauzīšu dzimta

Statuss. Izzūdoša suga. Ierakstīta Baltkrievijas, Lietuvas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Dānijas, Norvēģijas, Polijas, Zviedrijas, Šl.-Holšt. un Eiropas Kopienas Apdraudēto sugu sarakstā.
Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 20-40 cm augsts lakstaugs. Stublājs augšdaļā ar gariem, sarkanbrūniem matiņiem, lejasdaļā kails. Lapas pamīšas, 10-25 mm garas, lancetiskas, kailas. Ziedi pa 1- 4 skrajā, vairogveidīgā ziedkopā. Vainaglapas spilgti dzeltenas, dažreiz ar oranžiem punktiņiem, līdz 15 mm garas, vismaz 3 reizes garākas par kauslapām. Zied no jūlija līdz septembrim. Aug izklaidus atsevišķi eksemplāri vai nelielās grupās.
Biotops. Zemie un pārejas purvi, purvainas pļavas.
Areāls. Cirkumpolāra suga. Eiropa, Āzija, Ziemeļamerika, no siltās līdz aukstajai joslai.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Reti visā teritorijā. Pirmoreiz konstatēta 1849. gadā Tukuma apkārtnē (14/19, Lehnert, RIG).
Skaita un izplatības izmaiņas. Izplatība samazinās sakarā ar piemērotu augteņu izzušanu. No 50 Latvijas teritorijā zināmām atradnēm pēdējos 30 gados konstatētas tikai 15 (pārējie ir pagājušā gs. un 20. gs. sākuma dati). Noturīga populācija ar labu vitalitāti zināma tikai Slīteres rezervātā.
Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Slītere", "Gaujas nacionālais parks", "Kemeru nacionālais parks", "Baltais purvs", "Vestiena".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Noskaidrot atradņu pašreizējo stāvokli, samazināšanās vai izzušanas cēloņus. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu. Atradnēm, kas atrodas ārpus aizsargājamām teritorijām, noteikt mikrolieguma statusu. Aizsardzībai ieteicama dabas teritorija "Numernes purvs".
Informācijas avoti. LATV; RIG; SVR.
Sastādīja Ģertrūde Gavrilova.

Status. An endangered species. Included in the Red Data Books of Belarus, Lithuania, and the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Denmark, Norway, Poland, Sweden, Schleswig-Holstein; in the List of Protected Speciesof the European Community.
Habitat. Fens and transitional mires, swamp meadows.
Area. A circumpolar species: in Europe, Asia, North America, from meridional to arctic zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Rare throughout the whole territory. For the first time found in 1849 within the vicinity of Tukums (14/19, Lehnert, RIG).
Changes in number and distribution. The distribution of the species diminishes as a result of the vanishing of suitable habitats. Only 15 from 50 localities registered in Latvia have been found during the last 30 years. (Other records are from the 19th century and the beginning of the 20th century). One stable population with a high vitality is known only within the Slītere reserve.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Slītere", "Gaujas nacionālais parks", "Ķemeru nacionālais parks", "Baltais purvs", "Vestiena".
Suggestions for study and protection. To verify and survey the localities. To clarify the present state of the localities, the reasons of their diminishing or disappearing. To study the dynamics of coenopopulations. To work out the protection regime for the species. To establish the status of the microreserve for the localities outside the protected areas. The territory recommended for protection - "Numernes purvs".
Information sources. LATV; RIG; SVR.
Compiled by Ģertrūde Gavrilova.

Sekstainais nārbulis *Melampyrum cristatum* L.

Scrophulariaceae - Cūknātru dzimta

Statuss. Izzūdoša suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Norvēģijas un Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Viengadīgs, 15-50 cm augsts lakstaugs, pusparazīts. Stublājs tievs. Sakņu sistēma vāji attīstīta. Lapas pretējas, lineāri lancetiskas līdz lancetiskas. Ziedi blīvā, vārpveidīgā ziedkopā, sakārtoti 4 rindās lapveidīgu seglapu žāklēs. Seglapas pie pamata ķemmveidīgi zobainas, mala ar skropstiņām, zaļas, dzeltenzaļas vai ar purpura nokrāsu. Kauss zvanveidīgs, ar 4 nevienādiem zobiņiem, dzīslas un zobiņi ar matiņiem. Vainags 10-16 mm garš, ar stobriņu un divlūpainu apmali, gaiši dzeltens, rīklīte spilgti dzeltena, apakšlūpa dažreiz ar purpura nokrāsu. Zied no jūnija līdz augustam.

Biotops. Mēreni mitra pļava.

Areāls. Eiropa un Āzija, no siltās līdz mērenajai joslai.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti, zināma viena atradne Piejūras zemienē: Rindas apkārtne Irbes upes krastā (7/9, 1992, Priedītis, LATV). Pirmoreiz, nenorādot atradnes, Latvijas florā minēta 1784. gadā /1/.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995.

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulācijas dinamiku. Detalizēti izpētīt sugas augšanas apstākļiem piemērotus biotopus Ziemeļkurzemē. Atradnei noteikt stingra režīma aizsardzību. Aizsardzībai ieteicama dabas teritorija "Irbes ieleja".

Informācijas avoti. LATV; 1. Ferber, 1784.

Sastādīja Ģertrūde Gavrilova.

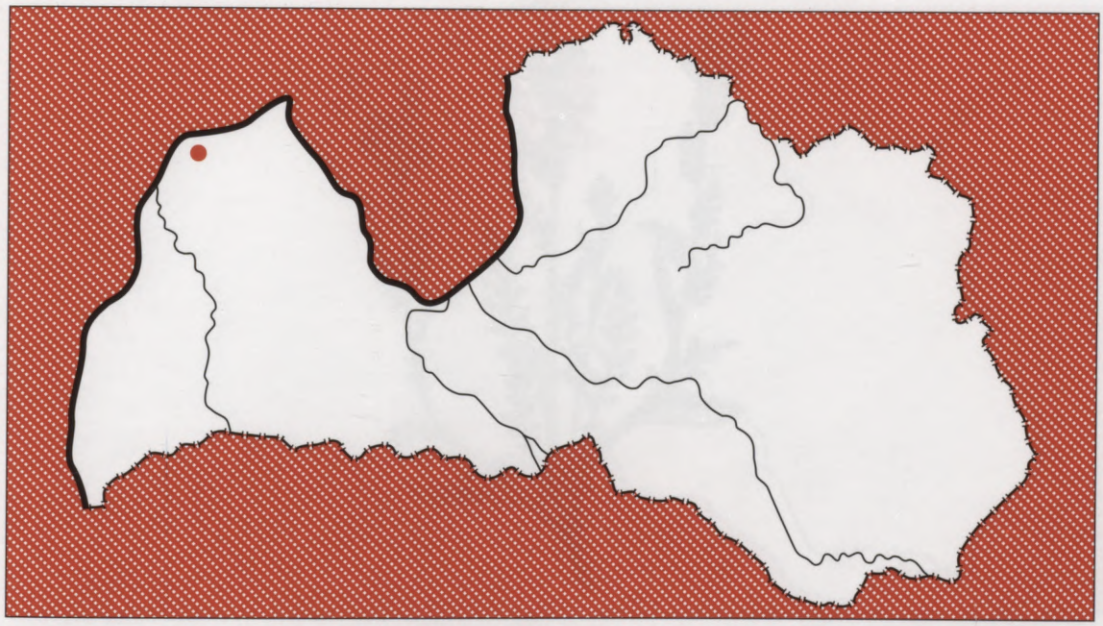

Status. An endangered species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Norway and Schleswig-Holstein.
Habitat. A mesoxerophytic meadow.
Area. In Europe and Asia, from meridional to temperate zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Very rare, the only one locality within the Coastal Lowland is known: the vicinity of Rinda on the bank of the Irbe River (7/9, 1992, Prieditis, LATV). For the first time, the species was mentioned in 1784, without locality indication /1/.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995.
Suggestions for study and protection. To verify and survey the localities. To study the dynamics of coenopopulations. To study in details habitats suitable for the growth of the species in North Kurzeme. To establish a strict protection regime for the locality. To work out the protection regime for the species. The territory recommended for protection "Irbes ieleja".
Information sources. LATV; 1. Ferber, 1784.
Compiled by Ģertrūde Gavrilova.

Meža jāņeglīte *Pedicularis sylvatica* L.

Scrophulariaceae - Cūknātru dzimta

Statuss. Izzūdoša suga. Ierakstīta Baltkrievijas, Lietuvas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Norvēģijas, Zviedrijas un Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.
Sugas apraksts. Divgadīgs vai daudzgadīgs lakstaugs, pusparazīts. Stublājs 5-15 cm augsts, stāvs, no pamata zarots, zari pacili. Lapas pamīšas, plūksnaini dalītas, stublāja lejasdaļā satuvinātas. Apakšējās lapas ar garu kātu, augšējās ar īsu kātu vai sēdošas, pakāpeniski pāriet tikpat lielās seglapās. Apziednis divkāršs. Vainags divlūpains, purpursārts. Ziedi pa vienam, seglapu žāklēs stublāja un zaru galos, skrajā ķekarveidīgā ziedkopā. Pogaļa olveidīga. Zied no maija līdz jūlijam. Aug atsevišķi eksemplāri.
Biotops. Purvainas meža pļavas.
Areāls. Atlantiskā Eiropa, Viduseiropa un Skandināvija, mērenajā un vēsajā joslā.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti: Rucava (24/3, 1923, 1928, 1982). Latvijā sasniedz areāla ziemeļaustrumu robežu. Pirmoreiz, nenorādot atradnes, Latvijas florā minēta 1784. gadā /1/.
Skaita un izplatības izmaiņas. 1982. gadā, pārbaudot atradni, konstatēts, ka tās teritorija meliorēta un apstādīta ar egli. Pēc 1982. gada atradne nav pārbaudīta.
Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995.
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradni. Izpētīt Rietumlatvijas dienvidu daļas floru, īpaši atradnes apkārtnē. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.
Informācijas avoti. LATV; RIG; 1. Fischer, 1784.
Sastādīja Laima Tabaka.

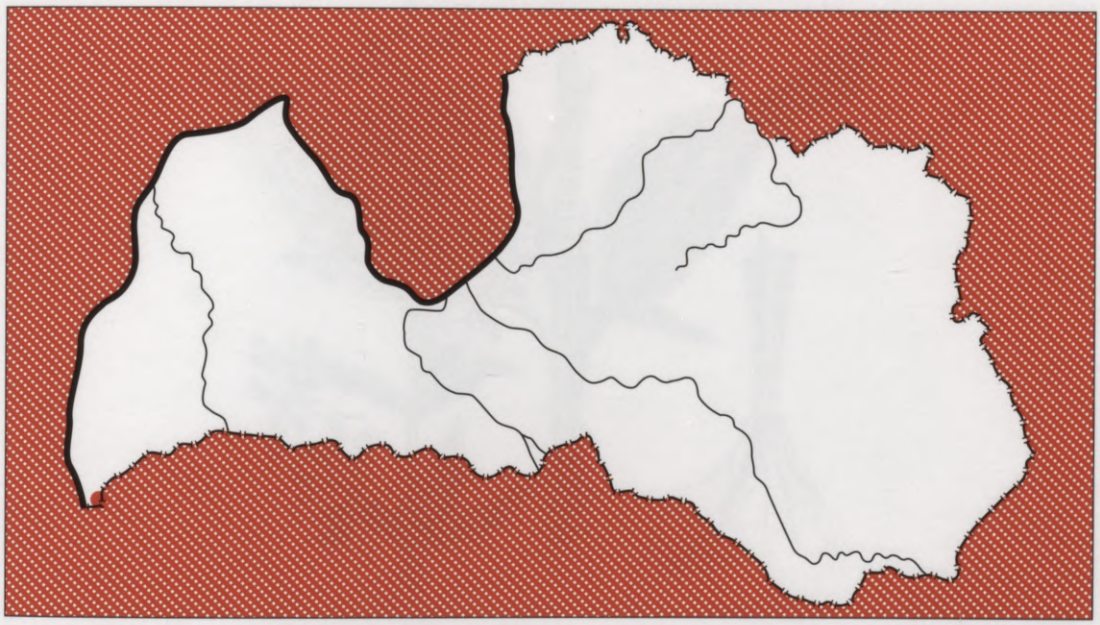

Status. A disappearing species. Included in the Red Data Books of Belarus, Lithuania and the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Norway, Sweden and Schleswig-Holstein.
Habitat. Wet meadows in forests.
Area. Atlantic Europe, central Europe and Scandinavia, in temperate and boreal zones.
Distribution and occurrence in Latvia. Very rare: Rucava (24/3, 1923, 1928, 1982). In Latvia the species is on the north-eastern edge of its distribution area. For the first time without the locality indication the species was mentioned in the flora of Latvia in 1784 /1/.
Changes in number and distribution. The destruction of the species locality was stated in 1982. The species locality was destroyed because of the melioration and later spruce plantation was created there. Afterwards no repeated inventories have been performed.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995.
Suggestions for study and protection. Verify and map the recorded species locality; study the flora in the southern part of the Western Latvia, especially in the vicinity of the recorded locality; work out the species protection plan.
Information sources. LATV; RIG; 1. Fischer, 1784.
Compiled by Laima Tabaka.

Spārnainā cūknātre

Scrophularia umbrosa Dumort. *[S. alata* Gilib. nom. invalid.*]*

Scrophulariaceae - Cūknātru dzimta

Statuss. Izzūdoša suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 50-120 cm augsts lakstaugs ar spēcīgu, četršķautņainu, plati spārnainu stublāju. Lapas vienkāršas, līdz 12 cm garas, ar spārnainu kātu. Ziedi nelieli, līdz 7 mm gari. Vainags ar apaļu, zaļganbrūnu stobriņu un īsu, divlūpainu sarkanbrūnu apmali, viena no apmales daivām zaļganbrūna. Zied no jūlija līdz septembrim. Aug nelielās grupās.

Biotops. Ventas krastmalas augu josla, avotainas vietas krasta nogāzes lejasdaļā, palienes krūmāji.

Areāls. Eiropa un Rietumāzija, no siltās līdz mērenajai joslai.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti, tikai Rietumlatvijā Ventas upes krastos: Kuldīgas teritorijā (14/9, 1908, Kupffer, RIG, konstatēta vairākkārt no 1908. līdz 1980. gadam), Dzirkaļi Kuldīgas apkārtnē (16/10, 1924, 1955), Zlēkas (12/8, 1956), Pieši (12/8, 1987). Latvijā sasniedz areāla ziemeļu robežu.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Piešdanga", "Ventas ieleja".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt Ventas ielejas aizsardzības teritoriālo plānojumu, tās funkcionālo zonējumu, konkretizēt sugas izplatību un saglabāt nepārveidotus biotopus. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.

Informācijas avoti. LATV; RIG.

Sastādīja Ģertrūde Gavrilova.

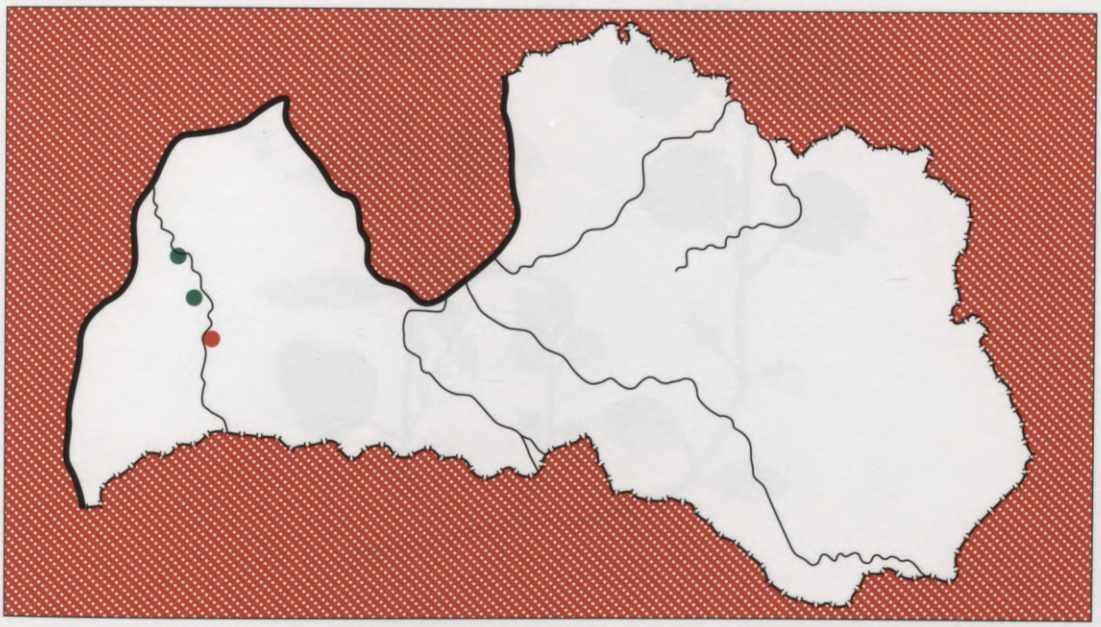

Status. An endangered species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region.
Habitat. Marshes, places rich in springs on the bottom of the bank slope of the river, flood plain shrubs.
Area. In Europe and West Asia, from temperate to meridional zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Very rare , only in West Latvia on the banks of the Venta River: within the territory of Kuldīga (14/9, from 1908 to 1980 found repeatedly, Kupffer, RIG), Dzirkaļi in the vicinity of Kuldīga (16/10, 1924, 1955), Zlēkas (12/8, 1956), Pieši (12/8, 1987). In Latvia reaches the northern limit of its distribution area.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Piešdanga", "Ventas ieleja".
Suggestions for study and protection. To verify and survey the localities. To study the dynamics of coenopopulations. To work out the territorial planning for the protection of the Venta River valley, the functional division of this territory, to concretize the distribution of the species and to preserve the habitats unchanged. To work out the protection regime for the species.
Information sources. LATV; RIG.
Compiled by Ģertrūde Gavrilova.

Kalnu veronika *Veronica montana* L.

Scrophulariaceae - Cūknātru dzimta

Statuss. Izzūdoša suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Zviedrijas Apdraudēto sugu sarakstā.
Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 10-50 cm garš lakstaugs, ar matiņiem. Stublājs ložņājošs. Lapas pretējas, olveidīgas. Kauslapas 4, eliptiskas, ar dziedzermatiņiem, tikai pie pamata saaugušas. Vainaglapas 4, gaiši zilas, vai zilganlillā, saaugušas. Vainags zigomorfs, tā stobriņš īss, apmali veido 4 nevienādi segmenti. Ziedi pa 3-7 skrajos ķekaros. Pogaļa garāka par kausu, plati otrādi olapaļa, ar seklu jomu; irbulis garāks par pogaļu. Zied no maija līdz jūnijam.
Biotops. Platlapju meži.
Areāls. Viduseiropa, Dienvideiropa, Ziemeļāfrika, Āzijas dienvidaustrumu daļa, no siltās līdz mērenajai joslai.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti, Piejūras zemienē un Rietumlatvijā: Slīteres Zilo kalnu nogāze (Baltijas ledus ezera senkrasts) (6/12, 1953, Elksne, RIG, Rasiņš, RAS, kopš 1955. gada konstatēta vairākkārt), Rucava (23/2, 1953), Embūte (18/8, 1959), Cirsti (6/13, 1985), Pilsupes (Kaļķupītes) ieleja Kaļķu apkārtnē (7/13, 1988), Sīkrags (6/12, 1991), Kaļķi (7/13, 1991). Latvijā sasniedz areāla ziemeļaustrumu robežu.
Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.
Līdzšinējā aizsardzība. LMPL, 1977, 1987. Ierakstīta LSG, 1980. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Slītere", "Kaļķupes ieleja".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu. Izpētīt platlapju mežu floru Rietumlatvijā, īpaši Embūtnes un Rucavas apkārtnē.
Informācijas avoti. LATV; RAS; RIG; SVR.
Sastādīja Ivars Kabucis.

Status. An endangered species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region; in the List of Threatened Species of Sweden.

Habitat. Broad-leaved forests.

Area. In Central and Southern Europe, North America, in South-East Asia, from meridional to temperate zone.

Distribution and occurrence in Latvia. Very rare, in the Coastal Lowland and West Latvia: the slope of Slīteres Zilie kalni - the ancient shore of the Baltic Glacial Lake (6/12, 1953, Elksne, Rasiņš, RAS; since 1955 found repeatedly), Rucava (23/2, 1953), Embūte (18/8, 1959), Cirsti (6/13, 1985), Kaļķi (7/13, 1991), Sīkrags (6/12, 1991), the vicinity of Kaļķi in the valley of the Pilsupe River (the Kaļķupīte River) (7/13, 1988). In Latvia reaches the north-eastern limit of its distribution area.

Changes in number and distribution. Not studied.

Existing protection. LMPL, 1977, 1987. Included in the LTV RDB, 1980. Recorded in the protected nature areas: "Slītere", "Kaļķupes ieleja".

Suggestions for study and protection. To verify and survey the localities. To study the dynamics of coenopopulations. To work out the protection plane for the species. To study the flora of broad-leaved forests in West Latvia, especially in the vicinity of Embūtne and Rucava.

Information sources. LATV; RAS; RIG; SVR.

Compiled by Ivars Kabucis.

Kamolainā ežgalvīte *Sparganium glomeratum* (Laest.) Neuman

Sparganiaceae - Ežgalvīšu dzimta

Statuss. Izzūdoša suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā.
Sugas apraksts. Daudzgadīgs vienmājas lakstaugs. Stublājs stāvs, 40 cm augsts. Lapas lineāras, trīsšķautnainas. Apziednis vienkāršs; apziedņa lapas 1-6, plānas, plēvjainas. Ziedi viendzimuma, lodveidīgās galviņās saliktā ziedkopā. Ziedkopa nezarota, kompakta, 5-7 cm augsta, ar 3-5, reti 2 vai 6, sēdošām sievišķo ziedu galviņām, virs kurām piekļaujas 1-2 vīrišķo ziedu galviņas. Apakšējās seglapas vismaz 3 reizes garākas par ziedkopu. Kauleņi sausi, poraini, lodveidīgos kopaugļos. Pie augļiem saglabājas īsi, taisni irbuļi. Zied no jūnija līdz augustam.
Biotops. Ezeru krastmalas, dumbrāji.
Areāls. Ziemeļeiropa, Austrumeiropa, Āzija un Ziemeļamerika, mērenajā un vēsajā joslā.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti, zināmas trīs atradnes Viduslatvijā: Kārļi (11/35, 1874 /1/), starp Lazdonu un Madonu (15/43, 1912, 1924), Lazdona (16/43, 1914), Krustkalni (16/43, 1986). Latvijā sasniedz areāla dienvidu robežu.
Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.
Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamā dabas teritorijā "Krustkalni".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt Lazdonas apkārtnes floru. Izpētīt sugas ekoloģiju un cenopopulāciju dinamiku.
Informācijas avoti. RIG; TVR; 1. Kieseritzky, 1874.
Sastādīja Ivars Kabucis.

Status. An endangered species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region.
Habitat. Lake shores, swamps.
Area. In Northern and Eastern Europe, Asia, North America, in temperate and boreal zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Very rare, only three localities in Central Latvia are known: Kārļi (11/35, 1874, Kieseritzky /1/), between Lazdona and Madona (15/43, 1912, 1924), Lazdona (16/43, 1914), Krustkalni (16/43, 1986). In Latvia reaches the southern limit of its distribution area.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature area "Krustkalni".
Suggestions for study and protection. To verify and survey the localities. To study the flora of the Lazdona vicinity. To study the ecology of the species and dynamics of coenopopulations.
Information sources. RIG; TVR; 1. Kieseritzky, 1874.
Compiled by Ivars Kabucis.

Peldošais ezerrieksts (ezerrieksts) *Trapa natans* L.

Trapaceae - Ezerriekstu dzimta

Statuss. Izzūdoša suga. Ierakstīta Baltkrievijas, Lietuvas, bij. PSRS, Baltijas reģiona un Ziemeļvalstu Sarkanajā grāmatā; Polijas, Zviedrijas, Šl.-Holšt. un Eiropas Kopienas Apdraudēto sugu sarakstā.
Sugas apraksts. Viengadīgs, 0,5-2 m garš, gruntī iesakņojies ūdensaugs. Stublāja lejasdaļā mezglu vietās plūksnaini zarotas piesaknes. Zemūdens lapas sēdošas, lineāras, ātri nobirstošas. Peldošās lapas ar kātu, rozetveidīgi satuvinātas, rombiskas, mala zobaina. Ziedi peldošo lapu žāklēs. Kauslapas 4, šauri trīsstūrainas, ar ķīli, augļu laikā palielinās, pārkoksnējas un veido ragus. Vainaglapas 4, baltas, ātri nobirst. Rieksts ar 2-4 ragiem.
Biotops. Ezeri, uzūdens augu joslā.
Areāls. Eiropa, no siltās līdz mērenajai joslai, Ziemeļāfrika, Āzijas centrālā un dienvidrietumu daļa, adventīva Ziemeļamerikas austrumu daļā.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti, Viduslatvijā un Austrumlatvijā: Klaucānu ezers (21/40, 1870, kolektors nezināms, RIG, kopš 1893. gada konstatēta vairākkārt), Varakļāni (18/47, 1913), Viesītes ezers (21/39, 1924), Priekulānu ezers (21/40, zināma kopš 1925. gada), Pokratas ezers (14/51, zināma kopš 1932. gada). Latvijā sasniedz areāla ziemeļu robežu.
Skaita un izplatības izmaiņas. Par atradnēm Varakļānu apkārtnē un Viesītes ezerā ir tikai informācija literatūrā /1, 2, 3/. Salīdzinot ar mūsu gadsimta 30. gadiem, augu skaita ievērojamu samazināšanos Pokratas ezerā izraisījis augstais piesārņojuma līmenis un ūdens līmeņa pazemināšana /4/.
Līdzšinējā aizsardzība. LMPL, 1977, 1987. Ierakstīta LSG, 1980. Daļu Klaucānu ezera aizsargā kopš 1923. gada /5/. Suga aizsardzībā kopš 1957. gada. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Pokratas ezers", "Klaucānu un Priekulānu ezers".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku, tās atkarību no mikroklimata maiņas, ūdens hidroķīmiskā režīma. Novērst ezeru piesārņošanu, izstrādāt tajos rekreācijas režīmu.
Informācijas avoti. HBN; LATV; RAS; RIG; 1. - 2. Kupffer, 1934a, b; 3. Ozoliņš, 1924; 4. Melne, 1984; 5. Apīnis, 1936.
Sastādīja Ivars Kabucis.

Status. An endangered species. Included in the Red Data Books of Belorus, Lithuanis, former USSR, the Baltic Region and the Nordic countries; in the Lists of Threatened Species of Poland, Sweden, Schleswig-Holstein; in the List of Protected Species of the European Community.

Habitat. Lakes, in rooted floating communities.

Area. In Europe, from meridional to temperate zone, in North Africa, in the central and south-western part of Asia, adventive in the eastern part of North America.

Distribution and occurrence in Latvia. Very rare, in Central and East Latvia: Lake Klaucānu (21/40, 1870, the collector is unknown, RIG; since 1893 found repeatedly), Varakļāni (18/47, 1913), Lake Viesītes (21/39, 1924), Lake Priekulānu (21/40, known since 1925), Lake Pokratas (14/51, known since 1932). In Latvia reaches the northern limit of its distribution area.

Changes in number and distribution. The information about the localities in Lakes Varakļānu and Viesītes is only in the literature sources /1,2,3/. The high pollution level and the lowering of the water level in Lake Pokratas has caused a remarcable (comparing with the data from 30's of the 20th century) decreasing in plant number /4/.

Existing protection. LMPL, 1977, 1987. Included in the LTV RDB, 1980. Since 1923 a part of Lake Klaucānu has been protected /5/. The species has been protected since 1957. Recorded in the protected nature areas: "Pokratas ezers", "Klaucānu un Prikulānu ezers".

Suggestions for study and protection. To study the dynamics of coenopopulations, its dependence from the changes of the microclimate, from the biological, chemical and physical parameters of the water. To prevent the pollution of the lakes. To work out the recreation regime for them.

Information sources. LATV; HBN; RAS; RIG; 1. - 2. Kupffer, 1934a, b; 3. Ozoliņš, 1924; 4. Melne, 1984; 5. Apīnis, 1936.

Compiled by Ivars Kabucis.

Purva mātsakne (purva zirdzene)

Angelica palustris (Besser) Hoffm. *[Ostericum palustre* (Besser) Besser*]*

Umbelliferae (Apiaceae) - Čemurziežu (seleriju) dzimta

Statuss. Izzūdoša suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Polijas un Eiropas Kopienas Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Divgadīgs vai daudzgadīgs, 40-120 cm augsts lakstaugs. Stublājs dziļi rievains. Lapas divkārt līdz trīskārt plūksnaini dalītas, kontūra plati trīsstūrveidīga, plātne lauzta, pēdējās pakāpes daļas olveidīgas. Vīkala nav, vai arī ir 1-3 vīkala lapas, kas ātri nobirst. Vīkaliņa lapas lancetiskas. Ziedi mazi. Vainaglapas 5, baltas. Sēkleņu skaldauglis eliptisks, saspiests, ar platiem spārniem. Zied jūlijā un augustā. Aug grupās.

Biotops. Jūrmalas pļavas, slapjas pļavas, upju palieņu krūmāji.

Areāls. Viduseiropa, Austrumeiropa, Rietumsibīrija, mēreni siltajā un mērenajā joslā.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti, Piejūras zemienē un Austrumlatvijas dienvidu daļā: Sventes ezera krasts (27/45, 1859), Bulduri un Dzintari (14/24, 1893, 1897, 1988), Daugavgrīva, Mangaļsala un Bolderāja (Rīga) (13/26, 1895, 1942), starp Ainažiem un Kuivižiem (4/28, zināma kopš 1951. gada), Ainaži un Kikupvēveri (3/28, zināma kopš 1972. gada), Jugla (Rīga) (14/27, 1992). Pirmoreiz, nenorādot atradnes, minēta 1844. gadā Vidzemē un Kurzemē /1/.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Randu pļavas", "Svente".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt Sventes ežera apkārtnes floru. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.

Informācijas avoti. LATV; RAS; RIG; 1. Ledebour, 1844.

Sastādīja Irēna Fatare.

Status. A disappearing species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Poland; in the List of Protected Species of the European Community.
Habitat. Coastal meadows, wet meadows, shrubs in river flood plain areas.
Area. Central Europe, eastern Europe, western Siberia, in submeridional and temperate zones.
Distribution and occurrence in Latvia. Very rare, found in the Coastal Lowland and in the southern part of the Eastern Latvia: bank of Svente Lake (27/45, 1859), Bulduri and Dzintari (14/24, 1893, 1897, 1988), Daugavgrīva, Mangaļsala and Bolderāja (Rīga City) (13/26, 1895, 1942), between Ainaži and Kuiviži (4/28, known since 1951), Ainaži and Kikupvēveri (3/28, known since 1972), Jugla (Rīga City) (14/27, 1992). For the first time without the locality indication the species was mentioned for Vidzeme and Kurzeme regions in 1844 /1/.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas "Randu pļavas", "Svente".
Suggestions for study and protection. Verify and map the recorded species localities; study the flora in the vicinity of Svente Lake; study the dynamics of the coenopopulations; work out the species protection plan.
Information sources. LATV; RAS; RIG; 1. Ledebour, 1844.
Compiled by Irēna Fatare.

Jūrmalas zilpodze *Eryngium maritimum* L.

Umbelliferae (Apiaceae) - Čemurziežu (seleriju) dzimta

Statuss. Izzūdoša suga. Ierakstīta Igaunijas, Lietuvas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Norvēģijas, Zviedrijas un Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 15-60 cm augsts, ciets, zilganpelēks, augšdaļā zils lakstaugs. Lapas ādainas, veselas, ieapaļas, 3-5 daivainas, mala dzeloņaini zobaina. Ziedi mazi, galviņveidīgās ziedkopās. Vīkala lapas lielas, ādainas, olveidīgas, mala dzeloņaini zobaina. Sēkleņu skaldauglis olveidīgs, saspiests, ar zvīņveidīgiem izaugumiem. Zied jūlijā un augustā. Aug atsevišķi eksemplāri. Halofīts.

Biotops. Jūras liedags, priekškāpa, baltās kāpas.

Areāls. Eiropa un Ziemeļāfrika, jūru un okeānu piekrastē, no siltās līdz mērenajai joslai.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti, Piejūras zemienē: Pape (24/2, 1899, Kupffer, RIG), Ziemupes apkārtne (16/2, konstatēta vairākkārt no 1899. līdz 1988. gadam), Sārnate (12/5, 1930), Pāvilosta (15/3, 1935), Užava (11/5, 1975, 1991). Latvijā aug tuvu areāla ziemeļu robežai.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. LMPL, 1977, 1987. Ierakstīta LSG, 1980. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Ziemupe", "Užava".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt kāpu floru Papes, Sārnates un Pāvilostas apkārtnē. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.

Informācijas avoti. LATV; RIG; SVR.

Sastādīja Irēna Fatare.

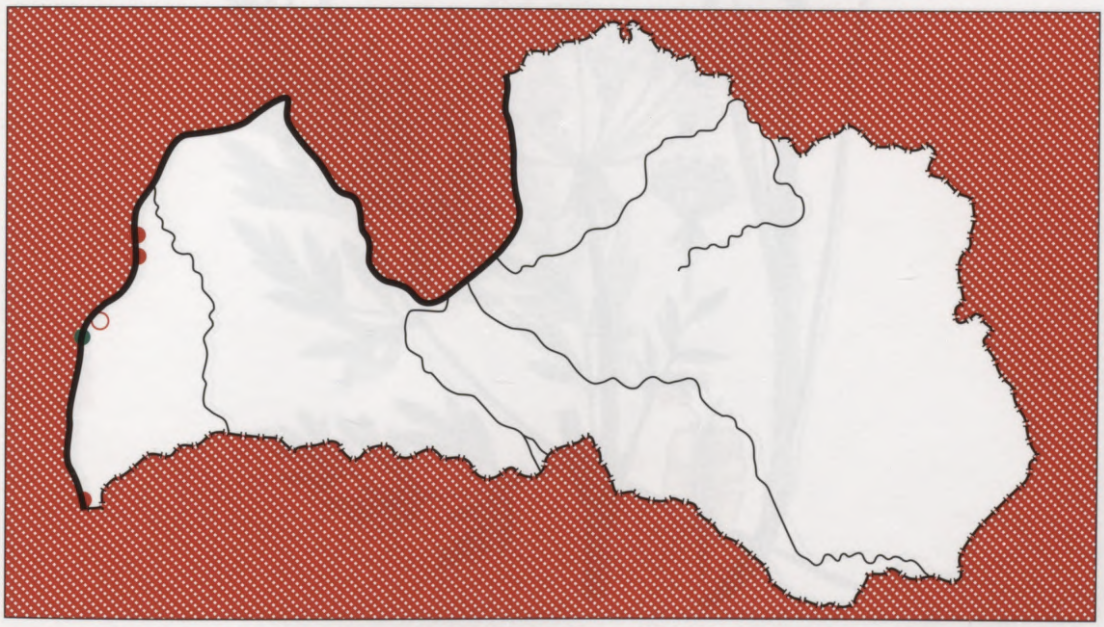

Status. An endangered species. Included in the Red Data Books of Estonia, Lithuania and the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Norway, Sweden and Schleswig-Holstein.
Habitat. Sand beach, embryonic dunes, the white dune.
Area. Europe and North Africa. Along the coasts of seas and oceans, from meridional to temperate zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Very rare, in the Coastal Lowland: Pape (24/2, 1899, Kupffer, RIG), the vicinity of the Ziemupes River (16/2, from 1899 to 1988 found repeatedly), Sārnate (12/5, 1930), Pāvilosta (15/3, 1935), Užava (11/5, 1975, 1991). In Latvia grows close to the northern boundary of its area.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. LMPL, 1977, 1987. Included in the LTV RDB, 1980. Recorded in the protected nature areas: "Ziemupe", "Užava".
Suggestions for study and protection. To verify and map the localities. To study the dune flora in the vicinity of Pape, Sārnate and Pāvilosta. To work out the protection plan for the species.
Information sources. LATV; RIG; SVR.
Compiled by Irēna Fatare.

Prūšu bezgale *Laserpitium prutenicum* L.

Umbelliferae (Apiaceae) - Čemurziežu (seleriju) dzimta

Statuss. Izzūdoša suga. Ierakstīta Igaunijas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Divgadīgs, 30-100 cm augsts lakstaugs. Stublājs rievains. Lapas divkārt līdz trīskārt plūksnaini dalītas, kontūra trīsstūrveidīga, pēdējās pakāpes daļas veselas, lancetiskas līdz plūksnaini šķeltas. Vīkala un vīkaliņa lapas lineāras, pamats paplašināts, mala skropstaina. Ziedi mazi, vainaglapas baltas vai iedzeltenas. Sēkleņu skaldauglis eliptisks ar platiem, viļņainiem spārniem. Zied jūlijā un augustā. Aug skrajās grupās.

Biotops. Lapkoku meži (platlapju gārša, baltalkšņu vēris), skujkoku meži (dižsils), aizaugušas lauces, slapjas pļavas.

Areāls. Eiropa, izņemot ziemeļrietumu daļu, mēreni siltajā un mērenajā joslā.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti, Piejūras zemienē un Viduslatvijas austrumu daļā: Tukums (14/19, 1852 /1/), Daugavas Staburaga apkārtne (19/37, 1885, 1897, 1912), Rīteri (18/38, 1885, 1926, 1981), Pļaviņas (18/39, 1893, 1897), Zalve (? 22/35, 1895), Koknese un tās apkārtne (18/37, konstatēta vairākkārt no 1895. līdz 1956. gadam), Tosmares ezera krasts (18/2, 1901, 1992), Liepāja (19/2, 1904), Skrīveri (18/34, 1957), Daugavas Staburags, Oliņkalns un Piešupes apkārtne (19/38, 1959, 1961, 1981). Latvijā sasniedz areāla rietumu robežu, aug ziemeļu robežas tuvumā.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamā dabas teritorijā "Tosmare".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.

Informācijas avoti. HBN; LATV; LLU; RAS; RIG; 1. Heugel, 1852.

Sastādīja Irēna Fatare.

Status. An endangered species. Included in the Red Data Books of Estonia and the Baltic Region; in the List of Threatened Species of Schleswig-Holstein.
Habitat. Hardwood forests, coniferous forests, overgtown glades, damp meadows.
Area. Europe except the north-western part, in submeridional to temperate zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Very rare, in the Coastal Lowland, and in the eastern part of Central Latvia: Tukums (14/19, 1852 /1/), the vicinity of Daugavas Staburags (19/37, 1885, 1897, 1912), Rīteri (18/38, 1885, 1926, 1981), Pļaviņas (18/39, 1893, 1897), Zalve (? 22/35, 1895), Koknese with a surrounding territory (18/37, from 1895 to 1956 found repeatedly), the shore of Lake Tosmare (18/2, 1901, 1992), Liepāja (19/2, 1904), Skrīveri (18/34, 1957), Daugavas Staburags, Oliņkalns and the vicinity of the Piešupe River (19/38, 1959, 1961, 1981). In Latvia reaches the western boundary, grows close to the northern boundary of its area.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature area "Tosmare".
Suggestions for study and protection. Verify and map the localities; study the dynamics of coenopopulations; work out the protection plan for the species.
Information sources. HBN; LATV; LLU; RAS; RIG; 1. Heugel, 1852.
Compiled by Irēna Fatare.

Salātu baldriņš *Valerianella locusta* (L.) Laterr.

Valerianaceae - Baldriānu dzimta

Statuss. Izzūdoša suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.
Sugas apraksts. Viengadīgs, 10-25 cm augsts lakstaugs. Stublājs dihotomi zarots. Lapas pretējas, veselas, sēdošas, lāpstveidīgas līdz lancetiskas. Ziedi sīki, dihaziālās, kamolveidīgās ziedkopās. Apziednis zigomorfs. Sēklotne apakšēja, trīscirkņu. Kauslapas 5, saaugušas. Kauss saaudzis ar sēklotni, augļu laikā ar 1 neizteiktu zobiņu (nesaaugusī kausa daļa). Vainags piltuvveidīgs. Vainaglapas 5, saaugušas, zilganas. Riekstiņš trīscirkņu. Zied maijā. Aug atsevišķi eksemplāri vai nelielās grupās.
Biotops. Sausi jūrmalas kāpu meži un pļavas, krūmāji.
Areāls. Eiropa, no siltās līdz mērenajai joslai.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti, tikai Piejūras zemienē: Salacgrīvas apkārtne (5/28, 1957, Vimba, RIG, 1958, 1959, 1985), Skulte (9/29, 1972), pie Mazirbes ietekas (5/12, 1984), Sīkrags (6/11, 1984), Ainaži (3/28, 1991), Salacgrīva (4/28, 1991), pie Irbes ietekas (6/11, 1991), Saulkrasti (10/29, 1995). Latvijā aug tuvu areāla austrumu robežai.
Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.
Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Slītere", "Jūras piekraste no Kuivižiem līdz Ainažiem".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku, atkarībā no rekreācijas intensitātes. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.
Informācijas avoti. LATV; RIG; SVR.
Sastādīja Biruta Cepurīte.

Status. An endangered species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region; in the List of Threatened Species of
Schleswig-Holstein.
Habitat. Dry forests and meadows of seashore dunes, shrubs.
Area. In Europe, from meridional to temperate zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Very rare, only in the Coastal Lowland: the vicinity of Salacgrīva (5/28, 1957, Vimba, RIG; 1958, 1959, 1985), Skulte (9/29, 1972), at the mouth of the Mazirbe River (5/12, 1984), Sīkrags (6/11, 1984), Ainaži (3/28, 1991), Salacgrīva (4/28, 1991), at the mouth of the Irbe River (6/11, 1991). In Latvia grows close to the eastern limit of its distribution area.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Slītere", "Jūras piekraste no Kuivižiem līdz Ainažiem".
Suggestions for study and protection. To verify and survey the localities. To study the dynamics of coenopopulations, its dependence from the recreation intensity. To work out the protection regime for the species.
Information sources. LATV; RIG; SVR.
Compiled by Biruta Cepurīte.

Augstā vijolīte *Viola elatior* Fr. *[V. erecta* auct.*]*

Violaceae - Vijolīšu dzimta

Statuss. Izzūdoša suga. Ierakstīta Baltkrievijas, Igaunijas, Baltijas reģiona un Ziemeļvalstu Sarkanajā grāmatā; Polijas un Zviedrijas Apdraudēto sugu sarakstā.
Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 15-50 cm augsts lakstaugs bez rozetes lapām. Stublājs stāvs, ar īsiem matiņiem. Stublāja lapas līdz 10 cm garas, lancetiskas, pamats sekli sirdsveidīgs vai nošķelts. Pielapes 2-3 cm garas, lapveidīgas, pie pamata dziļi zobainas. Ziedi zigomorfi, 2-2,5 cm gari, pa vienam lapu žāklēs. Apziednis divkāršs. Vainaglapas 5, bāli zilas, ar tumšu dzīslojumu, otrādi olveidīgas, apakšējā lielāka, ar piesi. Piesis taisns, 2-4 mm garš, zaļgans. Zied maijā un jūnijā. Aug atsevišķi eksemplāri.
Biotops. Suga ar izteikti šauru ekoloģisko amplitūdu. Upju krastu krūmāji un pļavas, galvenokārt, kaļķainās augsnēs, dolomīta atsegumi.
Areāls. Eiropa un Rietumāzija, no siltās līdz mērenajai joslai.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti, Viduslatvijas dienvidaustrumu daļā un Austrumlatvijas dienvidu daļā: Daugavas krasti pie Aiviekstes ietekas (18/40, 1887, Lehmann, RIG), pie Sēlpils (18/39, 1894), pie Staburaga (19/37, 1897, 1912), pie Kokneses (18/37, 1911, 1912), pie Rītupes ietekas (18/38, 1961), Oliņkalns (18/39, konstatēta vairākkārt no 1952. gada līdz 1953. gadam), Laucesas krasti (27/46, 1893), Ilūkstes krasti (25/44, 1978), Malmutas krasti (17/48, 1980), Mēmeles krasti (21/33, 1982). Latvijā aug tuvu areāla rietumu robežai.
Skaita un izplatības izmaiņas. Lielākā daļa no Daugavas ielejas atradnēm iznīcinātas 1965. gadā, ierīkojot Pļaviņu ūdenskrātuvi.
Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamā dabas teritorijā "Daugavas ieleja".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.
Informācijas avoti. AB; LATV; RAS; RIG.
Sastādīja Ģertrūde Gavrilova.

Status. An endangered species. Included in the Red Data Books of Belarus, Estonia, the Baltic Region and the Nordic Countries; in the Lists of Threatened Species of Poland and Sweden.

Habitat. The species with an extremely narrow ecological amplitude. Shrubs and meadows of the river banks, mainly on calcareous soils of dolomite outcrops.

Area. In Europe and West Asia, from meridional to temperate zone.

Distribution and occurrence in Latvia. Very rare, in the south-eastern part of Central Latvia and in the southern part of East Latvia: the banks of the Daugava River at the mouth of the Aiviekste River (18/40, 1887, Lehmann, RIG), the banks of the Laucesa River (27/46, 1893), the vicinity of Sēlpils (18/39, 1894), at Staburags (19/37, 1897, 1912), the vicinity of Koknese (18/37, 1911, 1912), Oliņkalns (18/39, from 1952 to 1953 found repeatedly), the banks of the Daugava River at the mouth of the Rīterupīte River (18/38, 1961), the banks of the Ilūkste River (25/44, 1978), the banks of the Malmuta River (17/48, 1980), the banks of the Mēmele River (21/33, 1982). In Latvia grows close to the western limit of its distribution area.

Changes in number and distribution. The main part of the localities in the Daugava River valley was destroyed in 1965 during the construction of the water reservoir at Pļaviņas.

Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature area "Daugavas ieleja".

Suggestions for study and protection. To verify and survey the localities. To study the dynamics of coenopopulations. To work out the protection regime for the species.

Information sources. AB; LATV; RAS; RIG.

Compiled by Ģertrūde Gavrilova.

CATEGORY 2. KATEGORIJA

sarūkošās sugas

vulnerable species decresing in number

Augi *Plants*

Roberta kailpaparde (strupā plūksnpaparde, Roberta ozolpaparde)

Gymnocarpium robertianum (Hoffm.) Newman *[Lastrea obtusifolia* (Schrank) Janch., *Dryopteris robertiana* (Hoffm.) C.Chr.*]*

Dryopteridaceae - Ozolpaparžu dzimta

Statuss. Apdraudēta suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Somijas, Šl.-Holšt. un Zviedrijas Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, vasarzaļš, 15-30 cm augsts, izospors lakstaugs. Saknenis tievs, ložņājošs, tumši brūns. Lapas pa 1, retāk 2, tumši zaļas. Lapas kāts garš, plātne vienādsānu trīsstūra apveida, trīskārt plūksnaini dalīta. Pirmās pakāpes daļas ar kātu. Lapas plātnes ass un daļu kāti ar dziedzermatiņiem. Otrās un trešās pakāpes daļas iegarenas, mala vesela vai sekli rantaina. Sori lapas apakšpusē uz daļu sāndzīslām, apaļi līdz iegareni, bez plīvura. Sporas nogatavojas jūlijā un augustā. Aug nelielās grupās. Kalcifils augs.

Biotops. Egļu un egļu-platlapju meži, kur tuvu zemes virsai atrodas saldūdens kaļķiežu iegulas, dolomīta atsegumi upju ielejās.

Areāls. Eiropa, Āzija un Ziemeļamerika, no mēreni siltās līdz vēsajai joslai.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Reti, galvenokārt Viduslatvijā (Daugavas un Gaujas baseinā) un Rietumlatvijā (Ventas baseinā), 1 atradne Piejūras zemienē. Pirmoreiz konstatēta 1885. gadā Pērses ielejā (19/37, Ilsters, RIG).

Skaita un izplatības izmaiņas. Vairākas atradnes Daugavas ielejā iznīcinātas 1965. gadā, ierīkojot Pļaviņu ūdenskrātuvi.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Gaujas nacionālais parks", "Čužupurvs", "Salacas ieleja".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.

Informācijas avoti. AB; HBN; LATV; LLU; RAS; RIG.

Sastādīja Zigrīda Eglīte.

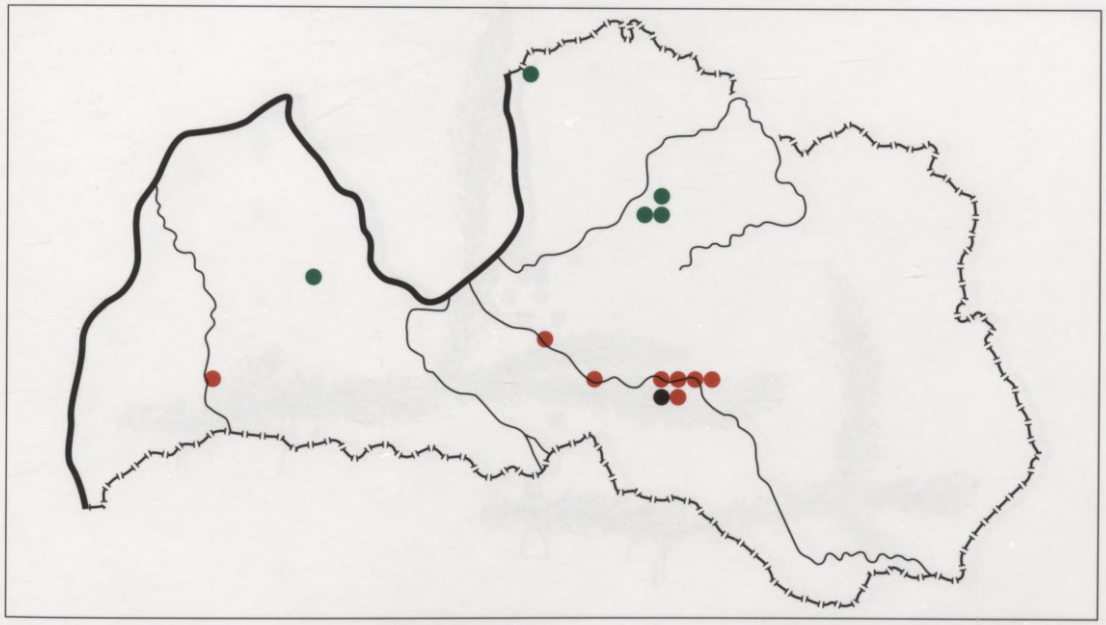

Status. An endangered species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Finland, Schleswig-Holstein and Sweden.
Habitat. Spruce and mixed broad-leaved-spruce forests, where limestone deposits are close to the land surface, dolomite outcrops in river valleys.
Area. Europe, Asia and North America, from submeridional to boreal zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Rare, mainly in central Latvia (Daugava River and Gauja River basins) and in western Latvia (Venta River basin), one single locality in the Coastal Lowland. First recorded in the Pērse River valley in 1885 (19/37, Ilsters, RIG).
Changes in number and distribution. Several localities were destroyed during the construction of the Pļaviņu reservoir in the Daugava River valley in 1965.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Gaujas nacionālais parks", "Čužupurvs", "Salacas ieleja".
Suggestions for study and protection. Verify and map the localities; study the dynamics of coenopopulations; work out the protection plan for the species.
Information sources. AB; HBN; LATV; LLU; RAS; RIG.
Compiled by Zigrīda Eglīte.

Palu staipeknītis (palu staipeknis)
Lycopodiella inundata (L.) Holub *[Lycopodium inundatum* L.*]*

Lycopodiaceae - Staipekņu dzimta

Statuss. Apdraudēta suga. Ierakstīta Baltkrievijas, Igaunijas, Lietuvas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Polijas un Šl.- Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.
Sugas apraksts. Viengadīgs vai daudzgadīgs, mūžzaļš, izospors lakstaugs. Stublājs ložņājošs, 1-15 cm garš, vienkāršs vai dihotomiski zarots. Zari 1 vai 2, stāvi, 2-5(10) cm augsti. Lapas pamīšas, atstāvošas, lineāri lancetiskas, dzeltenzaļas. Strobils 1, zara galā, sēdošs, 1-3 cm garš, ar tālu atstāvošiem sporofiliem. Sporas nogatavojas augustā un septembrī. Aug nelielās grupās vai tīraudzēs.
Biotops. Mitras, smilšainas vai pārpurvotas ezeru un upju palienes, pārejas purvi, augsto purvu malas, grāvji. Augi nepanes citu sugu konkurenci.
Areāls. Eiropa (galvenokārt Rietumeiropa, Viduseiropa un Ziemeļeiropa, retāk Dienvideiropa un Austrumeiropa), Austrumāzija, Ziemeļamerikas austrumdaļa un rietumdaļa, no mēreni siltās līdz vēsajai joslai.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Samērā reti, nevienmērīgi, galvenokārt Piejūras zemienē, pārējā teritorijā ļoti reti. Latvijā aug tuvu areāla austrumu robežai.
Skaita un izplatības izmaiņas. Vairākas atradnes Rīgas tuvumā stipri cietušas vai pat iznīcinātas saimnieciskās darbības rezultātā. Intensīva meliorācija, izmainot ūdens līmeni ezeros un purvos, negatīvi ietekmējusi sugas vitalitāti.
Līdzšinējā aizsardzība. LMPL, 1977, 1987. Ierakstīta LSG, 1980. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Slītere", "Grīņi", "Gaujas nacionālais parks", "Vecdaugava", "Klāņu purvs", "Ummis", "Lieluikas un Mazuikas ezers", "Engure".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu. Aizsardzībai ieteicamas dabas teritorijas "Rukšu ezers", "Stikli".
Informācijas avoti. AB; LATV; RAS; RIG; SVR.
Sastādīja Zigrīda Eglīte.

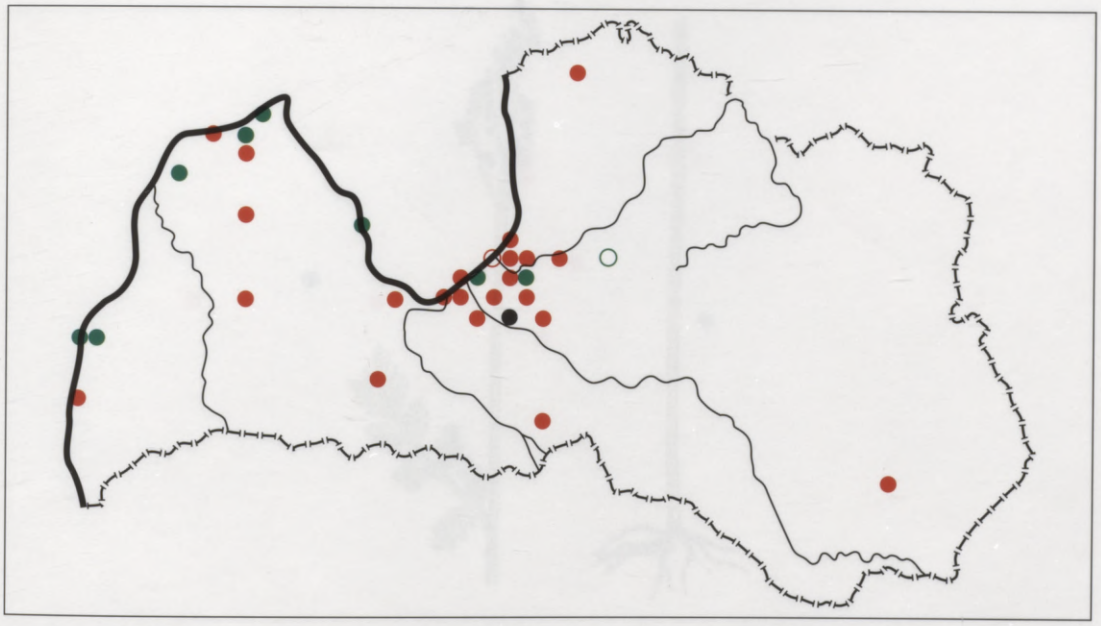

Status. An endangered species. Included in the Red Data Books of Belarus, Estonia, Lithuania and the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Poland and Schleswig-Holstein.

Habitat. Wet, sandy or paludified flood-plain areas of lakes and rivers, transition mires, bog margins, ditches. Plants are weak competitors with other species.

Area. Europe (mainly western, central and northern Europe, less frequently southern and eastern Europe), eastern Asia, eastern and western part of North America, from submeridional to boreal zone.

Distribution and occurrence in Latvia. Relatively rare, irregularly, mainly found in the Coastal Lowland, in the rest of the territory very rare. In Latvia grows close to the eastern boundary of its area.

Changes in number and distribution. Several localities were influenced or even destroyed because of management activities in the proximity of Rīga. Changes in water level in lakes and mires due to the intensive hydromelioration have negatively affected the species vitality.

Existing protection. LMPL, 1978, 1987. Included in the LTV RDB, 1980. Recorded in the protected nature areas: "Slītere", "Grīņi", "Gaujas nacionālais parks", "Vecdaugava", "Klāņu purvs", Ummis", "Lieluikas un Mazuikas ezers", "Engure".

Suggestions for study and protection. Verify and map the localities; study the dynamics of coenopopulations; work out the protection plan for the species. The territories recommended for protection "Rukšu ezers", "Stikli".

Information sources. AB; LATV; RAS; RIG; SVR.

Compiled by Zigrīda Eglīte.

Zarainā ķekarpaparde

Botrychium matricariifolium A. Braun ex W.D.J. Koch *[B. ramosum* (Roth) Asch.*]*

Ophioglossaceae - Čūskmēlīšu dzimta

Statuss. Apdraudēta suga. Ierakstīta Baltkrievijas, Igaunijas, Lietuvas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Dānijas, Norvēģijas, Polijas, Somijas, Šl.-Holšt. un Zviedrijas Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, izospors lakstaugs ar 1, 5-20 cm garu, zaļu lapu. Lapa sastāv no 2 daļām; sterilā daļa sēdoša vai ar ļoti īsu kātu, iegarena apveida, divkārt plūksnaini dalīta, fertilā daļa - skarveidīgs sporangiju sastats, ar kātu. Sporas nogatavojas jūlijā un augustā. Aug atsevišķi eksemplāri vai nelielās grupās.

Biotops. Sausas pļavas, lauces, ganības, ezeru krastmalas, ceļmalas.

Areāls. Viduseiropa un Ziemeļamerika, no mērenās līdz vēsajai joslai.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Reti, nevienmērīgi, galvenokārt Piejūras zemienē, retāk Rietumlatvijā un Viduslatvijā. Pirmoreiz konstatēta 1892. gadā Jelgavas apkārtnē /1/. Latvijā sasniedz areāla Eiropas daļas austrumu robežu.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Abavas ieleja", "Kadiķu nora", "Vestiena".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.

Informācijas avoti. LATV; RAS; RIG; SVR; 1. Klinge, 1892.

Sastādīja Zigrīda Eglīte.

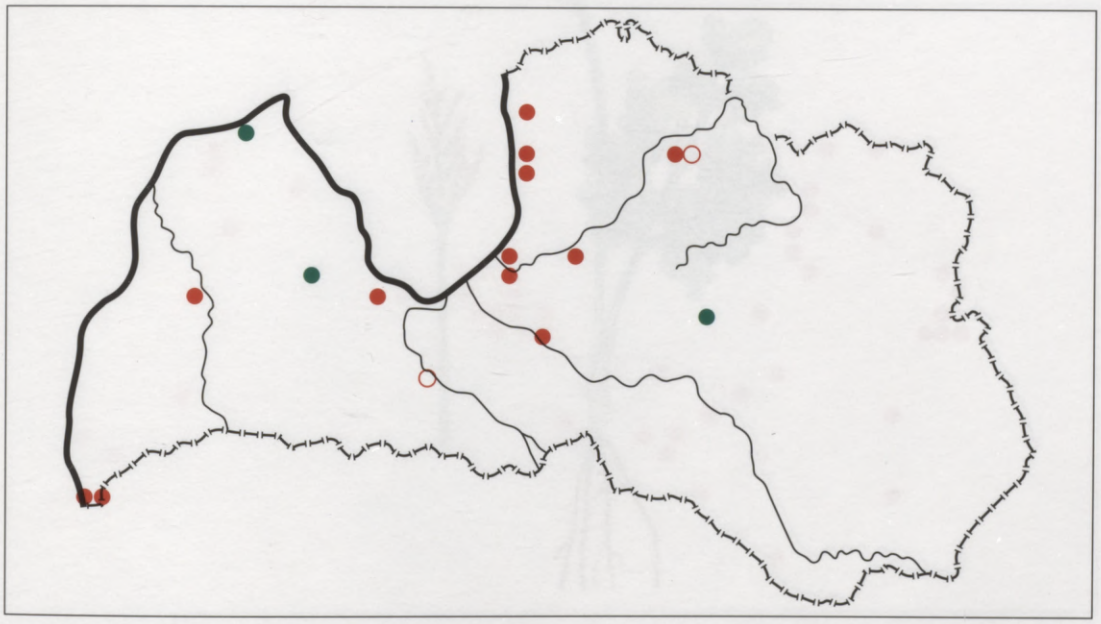

Status. An endangered species. Included in the Red Data Books of Belarus, Estonia, Lithuania and the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Denmark, Norway, Poland, Finland, Schleswig-Holstein and Sweden.

Habitat. Dry meadows, glades, pastures, lake shores, roadsides.

Area. Central Europe and North America, from temperate to boreal zone.

Distribution and occurrence in Latvia. Rare, irregularly, mainly found in the Coastal Lowland, more rare in western Latvia and in central Latvia. First recorded in the vicinity of Jelgava in 1892 /1/. In Latvia reaches the eastern boundary of its area in the European part.

Changes in number and distribution. Not studied.

Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Abavas ieleja", "Kadiķu nora", "Vestiena".

Suggestions for study and protection. Verify and map the localities; study the dynamics of coenopopulations; work out the protection plan for the species.

Information sources. LATV; RAS; RIG; SVR; Klinge, 1892.

Compiled by Zigrīda Eglīte.

Plūksnu ķekarpaparde

Botrychium multifidum (S.G. Gmel.) Rupr.

Ophioglossaceae - Čūskmēlīšu dzimta

Statuss. Apdraudēta suga. Ierakstīta Lietuvas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Dānijas, Norvēģijas, Polijas, Šl.-Holšt. un Zviedrijas Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, izospors lakstaugs ar 1(2), 5-25 cm garu lapu. Lapa sastāv no 2 daļām; sterilā daļa ar kātu, trīsstūraina apveida, divkārt līdz trīskārt plūksnaini dalīta, fertilā daļa - skarveidīgs sporangiju sastats, ar garu kātu. Sporas nogatavojas jūlijā un augustā. Aug atsevišķi eksemplāri vai nelielās grupās.

Biotops. Priežu meži uz sausām minerālaugsnēm, mežmalas, ceļmalas, ganības, ezeru un upju palienes un krastmalas.

Areāls. Eiropa, Āzija un Ziemeļamerika, no mēreni siltās līdz vēsajai joslai.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Samērā reti, nevienmērīgi, visā teritorijā. Pirmoreiz konstatēta 1847. gadā Embūtes apkārtnē (Seiler /1/).

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Gaujas nacionālais parks", "Kemeru nacionālais parks", "Abavas ieleja", "Jumurdas ezers", "Vestiena".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.

Informācijas avoti. AB; HBN; LATV; LLU; RAS; RIG; 1. Heugel, Müller, 1847.

Sastādīja Zigrīda Eglīte.

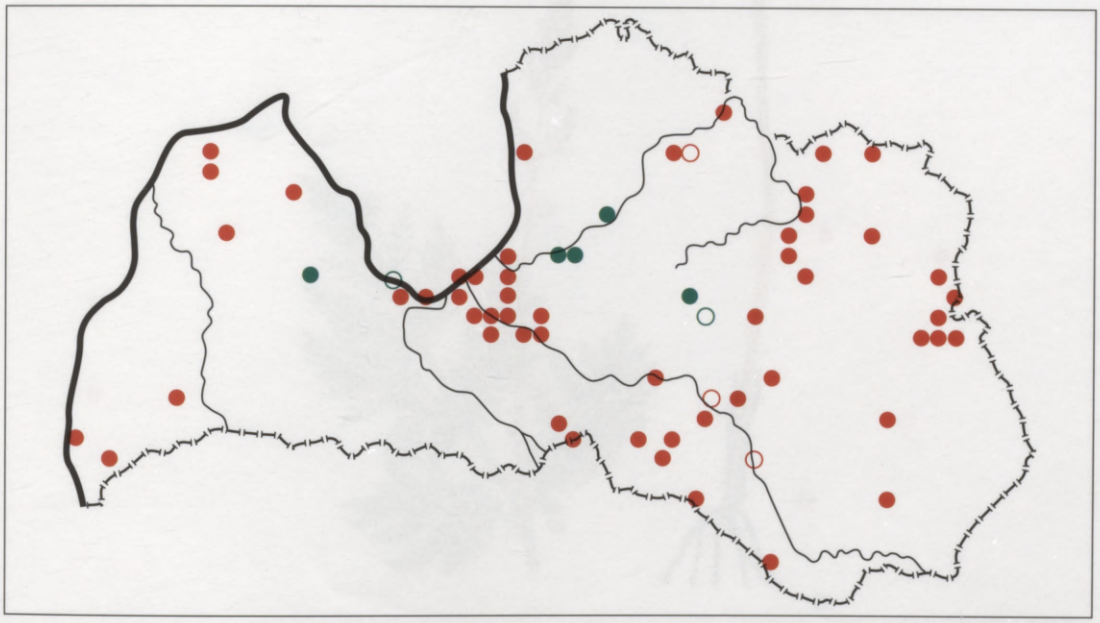

Status. An endangered species. Included in the Red Data Books of Lithuania and the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Denmark, Norway, Poland, Schleswig-Holstein and Sweden.
Habitat. Dry pine forests on dry mineral soils, forest margins and roadsides, pastures, flood-plain areas of lakes and rivers and river banks and lake shores.
Area. Europe, Asia and North America, from submeridional to boreal climate zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Relatively rare, irregularly throughout the whole territory. First recorded in the vicinity of Embūte in 1847 (Seiler/1/).
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Gaujas nacionālais parks", "Kemeru nacionālais parks", "Abavas ieleja", "Jumurdas ezers", "Vestiena".
Suggestions for study and protection. Verify and map the localities; study the dynamics of coenopopulations; work out the protection plan for the species.
Information sources. AB; HBN; LATV; LLU; RAS; RIG; 1. Heugel, Müller, 1847.
Compiled by Zigrīda Eglīte.

Virdžīnijas ķekarpaparde *Botrychium virginianum* (L.) Sw.

Ophioglossaceae - Čūskmēlišu dzimta

Statuss. Apdraudēta suga. Ierakstīta Baltkrievijas, Lietuvas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Polijas, Somijas un Zviedrijas Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, izospors lakstaugs ar 1, zaļu, 10- 45 cm garu lapu. Lapa sastāv no 2 daļām; sterilā daļa sēdoša, trīsstūraina apveida, trīskārt līdz četrkārt plūksnaini dalīta, fertilā daļa - skarveidīgs sporangiju sastats, ar garu kātu. Sporas nogatavojas jūlijā un augustā. Aug atsevišķi eksemplāri.

Biotops. Platlapju, platlapju-egļu meži (galvenokārt gārša), šaurlapju meži, sausas pļavas, ganības, ceļmalas.

Areāls. Viduseiropa, Eiropas ziemeļaustrumdaļa, Āzija un Ziemeļamerika, no siltās līdz mērenajai joslai, retāk vēsā josla.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Reti, izklaidus, visā teritorijā. Pirmoreiz konstatēta 1883. gadā Kārsavas apkārtnē (16/55, Lehmann, RIG). Latvijā sasniedz areāla Eiropas daļas austrumu robežu.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Slītere", "Ķemeru nacionālais parks", "Silene", "Engure".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.

Informācijas avoti. AB; LATV; RIG; SVR.

Sastādīja Zigrīda Eglīte.

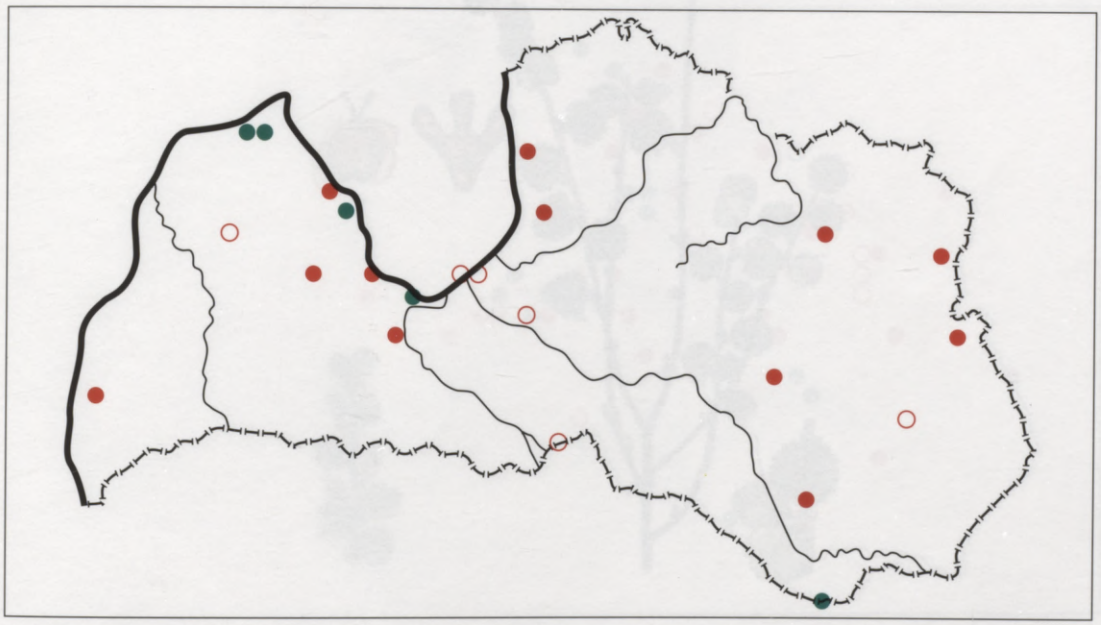

Status. An endangered species. Included in the Red Data Books of Belarus, Lithuania and the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Poland, Finland and Sweden.

Habitat. Broad-leaved, broad-leaved-spruce forests (mainly *Aegopodiosa*), small-leaved forests, dry meadows, pastures, roadsides.

Area. Central Europe, north-eastern part of Europe, Asia and North America, from meridional to temperate zone, less frequently in boreal zone.

Distribution and occurrence in Latvia. Rare, scattered throughout the whole territory. First recorded in the vicinity of Kārsava in 1883 (16/55, Lehmann, RIG). In Latvia reaches the eastern boundary of its area in European part.

Changes in number and distribution. Not studied.

Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Slītere", "Ķemeru nacionālais parks", "Silene", "Engure".

Suggestions for study and protection. Verify and map the localities; study the dynamics of coenopopulations; work out the protection plan for the species.

Information sources. AB; LATV; RIG; SVR.

Compiled by Zigrīda Eglīte.

Pundurbērzs *Betula nana* L.

Betulaceae - Bērzu dzimta

Statuss. Apdraudēta suga. Ierakstīta Baltkrievijas, Lietuvas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Polijas Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Vasarzaļš, 0,3-1,0 (1,2) m augsts krūms. Zari pacili. Jaunie dzinumi ar samtainu matojumu, vēlāk kaili. Lapas pamīšas, sīkas, 0,5-1,5 cm garas, 1-2 cm platas, ieapaļas, bieži platākas nekā garas, mala zobaina, virspuse tumši zaļa, spīdīga, apakšpuse gaišāka, kailas vai ar atsevišķiem matiņiem dzīslu stūros. Ziedi viendzimuma, spurdzēs. Vīrišķo ziedu spurdzes 0,6-1,7 cm garas, sievišķo ziedu - līdz 1,2 cm garas, spurdzes zvīņas trīsdaivainas, daivas augšup vērstas, ar matiņiem. Zied aprīlī un maijā; augļi nogatavojas jūnijā. Riekstiņš ar spārnu.

Biotops. Purvainas pļavas, zemie, pārejas un augstie purvi, ezeru krasti.

Areāls. Ziemeļeiropa (dienvidos no Skotijas, Skandināvijas un Latvijas tikai salveida atradnes) un Rietumsibīrija, no mērenās līdz aukstajai joslai.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Diezgan bieži, galvenokārt Viduslatvijā un Austrumlatvijā. Arktiskās floras suga, pēcleduslaikmeta relikts. Agrāk bijis izplatīts visā Latvijā. Pirmoreiz, nenorādot atradnes, Latvijas florā minēta 1778. gadā /1/. Latvijā sasniedz areāla dienvidu robežu.

Skaita un izplatības izmaiņas. Hidromeliorācijas rezultātā šajā gs. vairākas atradnes iznīcinātas.

Līdzšinējā aizsardzība. LMPL, 1977, 1987. Ierakstīta LSG, 1980. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Teiči", "Gaujas nacionālais parks", "Lielie Kangari", "Salacas ieleja", "Pededzes lejtece", "Oleru purvs", "Oļļas purvs ar Piģeles upes ieleju", "Lepuru purvs", "Nesaules kalns", "Baltmuižas purvs", "Klešniku purvs", "Augstroze".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt vērtīgākās atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku, īpaši atkarībā no hidrotehniskās meliorācijas. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu. Aizsardzībai ieteicamas dabas teritorijas: "Gaujiena", "Zabolotjes purvs".

Informācijas avoti. DPU; HBN; LATV; LLU; RAS; RIG; TVR; 1. Fischer, 1778.

Sastādīja Raimonds Cinovskis.

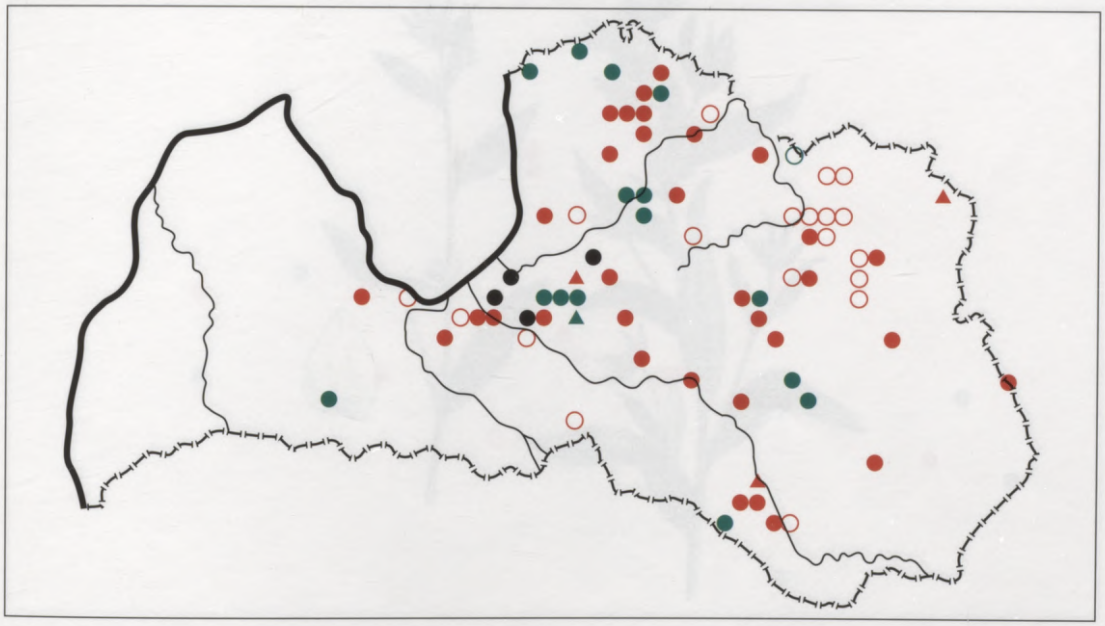

Status. An endangered species. Included in the Red Data Books of Belarus, Lithuania and the Baltic Region; in the List of Threatened Species of Poland.

Habitat. Wet meadows, fens, transition mires and bogs, lake shores.

Area. Northern Europe (to the south of Scotland, Scandinavia and Latvia only scattered localities) and western Siberia, from temperate to arctic zone.

Distribution and occurrence in Latvia. Rather frequently, mainly in central and eastern Latvia. The species of arctic flora, post-glacial relict. In the past the species was widespread throughout all Latvia. For the first time, without the locality indication, the species was mentioned in the flora of Latvia in 1778 /1/. In Latvia reaches the southern boundary of its area.

Changes in number and distribution. Several localities were destroyed due to hydromelioration in this century.

Existing protection. LMPL, 1977, 1987. Included in the LTV RDB, 1980. Recorded in the protected nature areas: "Teiči", "Gaujas nacionālais parks", "Lielie Kangari", "Salacas ieleja", "Pededzes lejtece", "Oleru purvs", "Olļas purvs ar Piģeles upes ieleju", "Lepuru purvs", "Nesaules kalns", "Baltmuižas purvs", "Klešniku purvs", "Augstroze".

Suggestions for study and protection. Verify and map the most valuable localities; study the dynamics of coenopopulations, especially clarifying its dependence from the hydromelioration; work out the protection plan for the species. The territories recommended for protection: "Gaujiena", "Zabolotjes purvs".

Information sources. DPU; HBN; LATV; LLU; RAS; RIG; TVR; 1. Fischer, 1778.

Compiled by Raimonds Cinovskis.

Ārstniecības cietsēkle *Lithospermum officinale* L.

Boraginaceae - Skarblapju dzimta

Statuss. Apdraudēta suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 20-100 cm augsts, skarbmatains lakstaugs ar spēcīgu sakneni. Stublājs stāvs, vienkāršs vai zarots. Lapas pamīšas, veselas, lancetiskas līdz lineāri lancetiskas, gals smails. Lapas apakšpusē stipri izcilnēta galvenā un 2 sāndzīslas. Ziedi sīki, daudzziedainos rituļos. Apziednis aktinomorfs. Kauslapas un vainaglapas 5, saaugušas. Vainags dzeltenbalts līdz zalganbalts. Vainaga stobriņš 2 reizes garāks par apmali. Skaldauglis sadalās 4 riekstiņos. Riekstiņi olveidīgi, balti, gludi, spīdīgi. Zied jūnijā un jūlijā. Aug atsevišķi eksemplāri.

Biotops. Sausas un mēreni mitras pļavas, platlapju-skujkoku meži, krūmāji.

Areāls. Eiropa un Rietumāzija, no siltās līdz mērenajai joslai.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Reti, nevienmērīgi, galvenokārt Viduslatvijā. Latvijā aug tuvu areāla ziemeļu robežai.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Gaujas nacionālais parks", "Abavas ieleja", "Ventas un Šķērveļa ieleja", "Zvirgzdenes ezera salas", "Grebļukalns", "Augšzeme".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.

Informācijas avoti. DM; LATV; LLU; RAS; RIG.

Sastādīja Biruta Cepurīte.

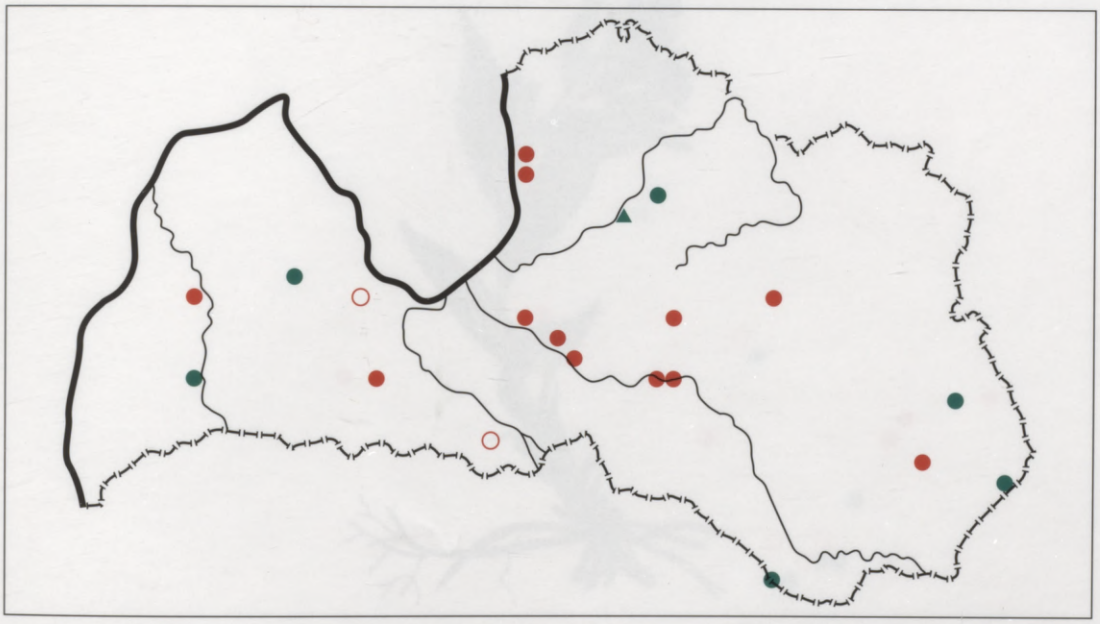

Status. An endangered species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region; in the List of Threatened Species of Schleswig-Holstein.
Habitat. Dry and moderately moist meadows, broad-leaved-coniferous forests, shrubs.
Area. Europe and western Asia, from meridional to temperate zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Rare, irregularly, mainly in central Latvia. In Latvia grows close to the northern boundary of its area.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Gaujas nacionālais parks", "Abavas ieleja", "Ventas un Šķērvela ieleja", "Zvirgzdenes ezera salas", "Grebļukalns", "Augšzeme".
Suggestions for study and protection. Verify and map the localities; study the dynamics of coenopopulations; work out the protection plan for the species.
Information sources. DM; LATV; LLU; RAS; RIG.
Compiled by Biruta Cepurīte.

Šaurlapu lakacis *Pulmonaria angustifolia* L.

Boraginaceae - Skarblapju dzimta

Statuss. Apdraudēta suga. Ierakstīta Igaunijas, Baltijas reģiona un Ziemeļvalstu Sarkanajā grāmatā; Dānijas un Zviedrijas Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 15-30 cm augsts, skarbmatains lakstaugs ar tumši brūnu sakneni. Lapas pamīšas, veselas, lancetiskas līdz lineāri lancetiskas. Apakšējo lapu kāti ar šauru spārnu. Ziedi rituļos. Apziednis aktinomorfs. Kauslapas un vainaglapas 5, saaugušas. Vainags sārti līdz zili violets. Skaldauglis sadalās 4 riekstiņos. Zied maijā un jūnijā. Aug atsevišķi eksemplāri vai nelielās grupās.

Biotops. Priežu un lapkoku-skujkoku meži uz sausām minerālaugsnēm (mētrājs, damaksnis, dižsils), sausas pļavas.

Areāls. Eiropa, mēreni siltā un mērenā josla.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Reti, nevienmērīgi, Viduslatvijā un Austrumlatvijā. Pirmoreiz konstatēta 1839. gadā Ilūkstes apkārtnē (26/44) /1/. Latvijā aug tuvu areāla ziemeļu robežai.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. LMPL, 1977, 1987. Ierakstīta LSG, 1980. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Krustkalni", "Gaujas nacionālais parks", "Cirīša ezera salas", "Daugavas loki", "Augšzeme".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.

Informācijas avoti. AB; LATV; RAS; RIG; 1. Fleicher, Lindemann, 1839.

Sastādīja Biruta Cepurīte.

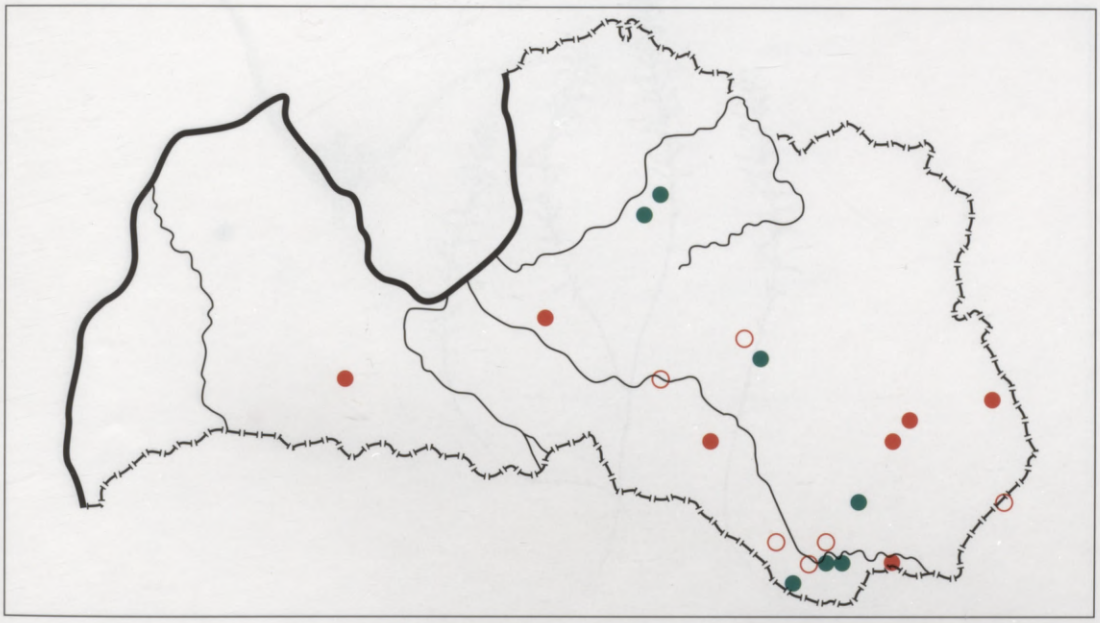

Status. An endangered species. Included in the Red Data Books of Estonia, the Baltic Region and the Nordic Countries; in the Lists of Threatened Species of Denmark and Sweden.
Habitat. Pine and mixed deciduous-coniferous forests on dry mineral soils (*Vacciniosa, Hylocomiosa, Cladinoso-callunosa*), dry meadows.
Area. Europe, from submeridional to temperate zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Rare, irregularly in central Latvia and in eastern Latvia. First recorded in the vicinity of Ilūkste in 1839 (26/44) /1/. In Latvia reaches the northen boundary of its area.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. LMPL 1977, 1987. Included in the LTV RDB, 1980. Recorded in the protected nature areas: "Krustkalni", "Gaujas nacionālais parks", "Ciriša ezera salas", "Daugavas loki", "Augšzeme".
Suggestions for study and protection. Verify and map the localities; study the dynamics of coenopopulations; work out the protection plan for the species.
Information sources. AB; LATV; RAS; RIG; 1. Fleischer, Lindemann, 1839.
Compiled by Biruta Cepurīte.

Rudens ūdenīte

Callitriche hermaphroditica L. *[C. autumnalis* L.*]*

Callitrichaceae - Ūdenīšu dzimta

Statuss. Apdraudēta suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Dānijas un Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Viengadīgs, 10-50 cm garš, tumši zaļš, gruntī iesakņojies ūdensaugs. Stublājs pacils, no pamata zarots. Lapas lineāri lancetiskas, gandrīz caurspīdīgas, gals divzobains. Virs ūdens peldošas lapu rozetes nav. Ziedi bez apziedņa, sēdoši, lapu žāklēs. Drīksnas atliektas, drīz nobirst. Riekstiņš ar platu spārnu. Zied no jūlija līdz septembrim. Aug nelielās grupās.

Biotops. Lēni tekoši, retāk stāvoši ūdeņi.

Areāls. Cirkumpolāra suga; Eiropa, Āzija un Ziemeļamerika, mērenā un vēsā josla.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Reti, visā teritorijā: Rīgas apkārtne (?, 1870), Ļaudona (16/43, 1895, 1957), Daugavpils (27/45, 1895), Krāslava (27/51, 1895), Vecbrenguļi (7/38, 1924), Daugavgrīva (Rīga) (13/26, 1927), Kemeri (14/21, 1927), Lielupes grīva (14/25, 1927), Usmas ezers (11/11, 1931, 1957), Abava (?, 1981), Ciriša ezers (24/49, 1982), Daugava pie Doles salas (15/27, 1983) un Skrīveriem (18/34, 1983), Kuiviži (4/28, 1985). Pirmoreiz, nenorādot atradnes, Latvijas florā minēta 1839. gadā /1/, 1870. gadā atrasta Rīgas apkārtnē /2/.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu. Iespējams, ka cenopopulāciju stāvokli negatīvi ietekmē ūdenstilpju piesārņošana.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Moricsala", "Kemeru nacionālais parks", "Ciriša ezers", "Randu pļavas", "Daugavas ieleja".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku atkarībā no hidroķīmiskā režīma. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.

Informācijas avoti. LATV; RIG; 1. Fleischer, Lindemann, 1839; 2. Diercke, 1870.

Sastādīja Laima Tabaka.

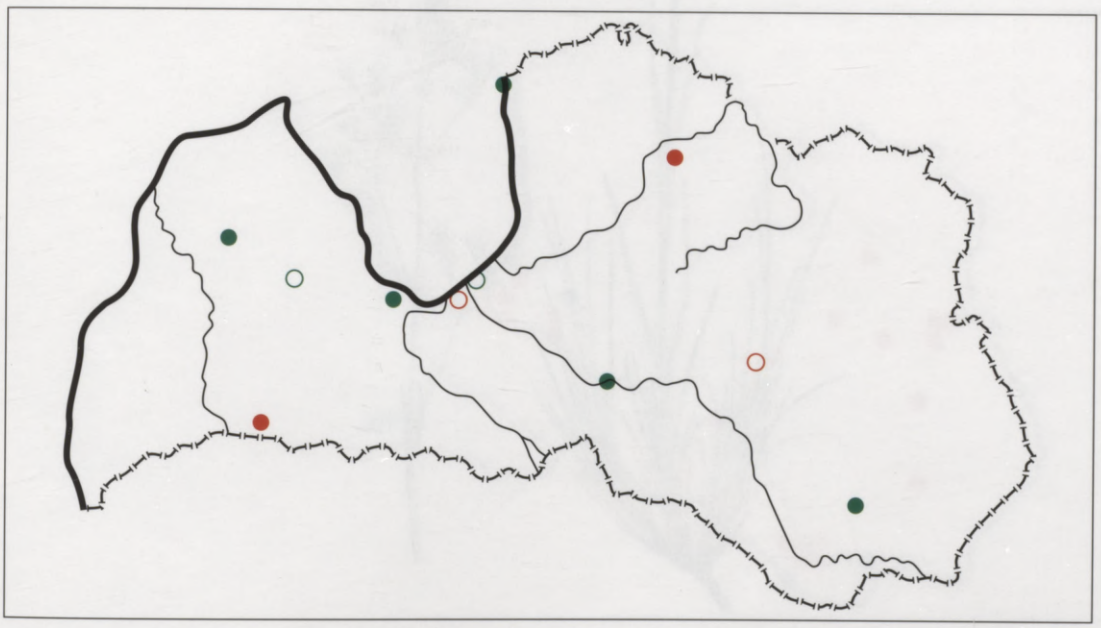

Status. An endangered species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Denmark and Schleswig-Holstein.

Habitat. Slow running, less frequently standing waters.

Area. The species with circumpolar distribution. Europe, Asia and North America, in temperate and boreal zone.

Distribution and occurrence in Latvia. Rare, throughout the whole territory: Rīga (?, 1870), Ļaudona (16/43, 1895, 1957), Daugavpils (27/45, 1895), Krāslava (27/51, 1895), Vecbrenguļi (7/38, 1924), Daugavgrīva (Rīga) (13/26, 1927), Kemeri (14/21, 1927), Lielupe River estuary (14/25, 1927), Usmas Lake (11/11, 1931, 1957), Abava (?, 1981), Cirīša Lake (24/49, 1982), Daugava near Dole Island (15/27, 1983) and Skrīveri (18/34, 1983), Kuiviži (4/28, 1985). For the first time, without the locality indication, the species was mentioned in the flora of Latvia in 1839 /1/. The species was found in the vicinity of Rīga in 1870 /2/.

Changes in number and distribution. Not studied. Probably pollution of waterbodies affects negatively the status of the coenopopulations.

Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Moricsala", "Kemeru nacionālais parks", "Cirīša ezers", "Randu plavas", "Daugavas ieleja".

Suggestions for study and protection. Verify and map the localities; study the dynamics of coenopopulations clarifying its dependence from the hydrochemical conditions; work out the protection plan for the species.

Information sources. LATV; RIG; 1. Fleischer, Lindemann, 1839; Diercke, 1870.

Compiled by Laima Tabaka.

Zāļlapu smiltenīte

Arenaria procera Spreng. *[A. graminifolia* Schrad., *A. stenophylla* Ledeb.*]*

Caryophyllaceae - Neļķu dzimta

Statuss. Apdraudēta suga. Ierakstīta Igaunijas, Lietuvas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā.
Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 20-40 cm augsts lakstaugs. Stublāji stāvi, stingri, kaili. Lapas pretējas, šauri lineāras, pie pamata ar nedaudz saaugušām lapu makstīm. Ziedi saliktās, skrajās, skarveidīgās ziedkopās. Apziednis divkāršs. Vainaglapas baltas, līdz 7 mm garas. Zied no jūnija līdz augustam. Aug atsevišķi eksemplāri vai nelielās grupās.
Biotops. Skraji un sausi priežu meži, priežu jaunaudzes, mežmalas, sausas un smilšainas pauguru nogāzes, galvenokārt nesaslēgtās augu sabiedrībās, dzelzceļa stigas.
Areāls. Austrumeiropa un Viduseiropa, Sibīrija un Vidusāzija, no mēreni siltās līdz vēsajai joslai.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Reti, nevienmērīgi, Piejūras zemienē (galvenokārt Rīgas apkārtnē), Viduslatvijā (galvenokārt Ogres un Tērvetes apkārtnē), Austrumlatvijā (galvenokārt Daugavpils, Rēzeknes, Numernes, Ļaudonas, Jēkabpils apkārtnē) un Rietumlatvijā (tikai 1 atradne). Pirmoreiz konstatēta 1839. gadā Tērvetē /1/. Latvijā sasniedz areāla ziemeļrietumu robežu.
Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.
Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Medumu ezeraine", "Lielie Kangari", "Augšdaugava", "Tērvete".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt sugas izplatību un cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu. Aizsardzībai ieteicama dabas teritorija "Numernes valnis".
Informācijas avoti. DPU; LATV; RIG; 1. Fleischer, Lindemann, 1839.
Sastādīja Ģertrūde Gavrilova.

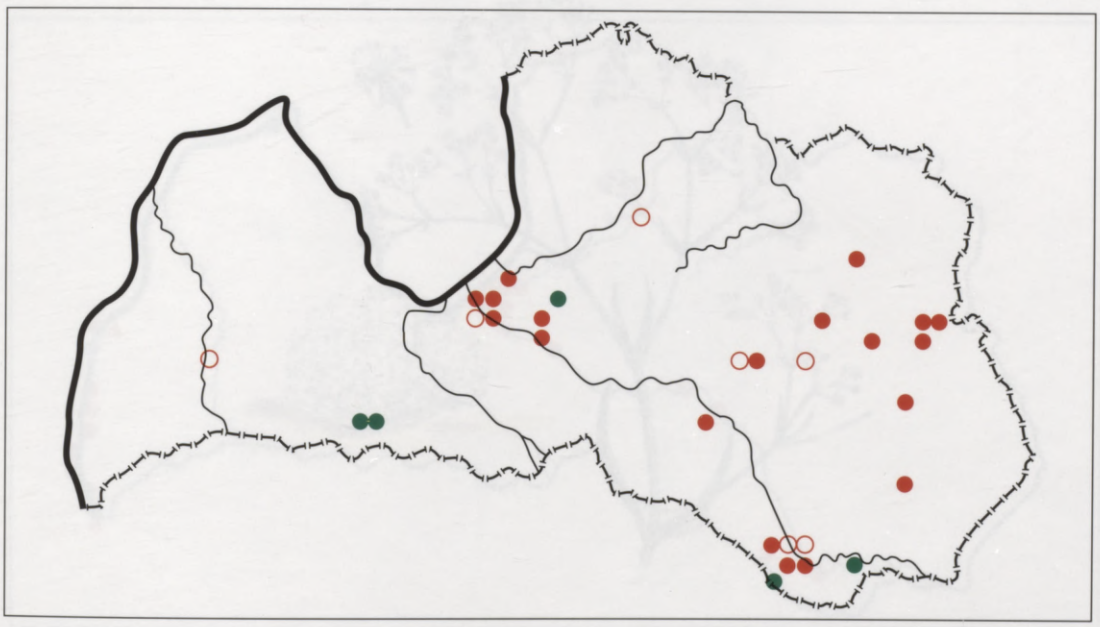

Status. An endangered species. Included in the Red Data Books of Estonia, Lithuania and the Baltic Region.
Habitat. Dry sparse pine forests, pine saplings, forest margins, dry sandy hillsides, mainly in the not-united plant communities, along railways.
Area. Eastern and central Europe, Siberia and central Asia, from submeridional to boreal zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Rare, irregularly, in the Coastal Lowland (mainly in the vicinity of Rīga), in central Latvia (mainly in the vicinity of Ogre and Tērvete), in eastern Latvia (mainly in the vicinity of Daugavpils, Rēzekne, Numerne, Ļaudona, Jēkabpils) and in western Latvia (single locality). First recorded in Tērvete in 1839 /1/. In Latvia reaches the north-western boundary of its area.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Medumu ezeraine", "Lielie Kangari", "Augšdaugava", "Tērvete".
Suggestions for study and protection. Verify and map the localities; study the species distribution and the dynamics of coenopopulations; work out the protection plan for the species. The territory recommended for protection "Numernes valnis".
Information sources. DPU; LATV; RIG; 1. Fleischer, Lindemann, 1839.
Compiled by Ģertrūde Gavrilova.

2. kategorija **Sēklaugi**

Skarainā ģipsene *Gypsophila paniculata* L.

Caryophyllaceae - Neļķu dzimta

Statuss. Apdraudēta suga.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 50-90 cm augsts lakstaugs ar zilganu apsarmi, reti stublāji un ziedkopas zari ar dziedzermatiņiem. Lapas šauri olveidīgas, olveidīgi lancetiskas. Ziedi sīki, balti vai gaiši sārti, dihāzijos, kuri veido lodveidīgu, bagātīgi zarotu salikto ziedkopu. Auglis pogaļa. Zied jūlijā un augustā.

Biotops. Baltās kāpas. Sinantropās atradnēs ielu malas, dzelzceļi.

Areāls. Eiropa un Rietumsibīrija, mēreni siltā un mērenā josla.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Reti, jūrmalas kāpās tikai Rietumlatvijas Piejūras zemienē (Pitragā, no Pāvilostas līdz Lietuvas robežai), sinantropos biotopos Viduslatvijas dienvidu daļā, Austrumlatvijas dienvidrietumu daļā un Rīgas smiltāju līdzenumā (galvenokārt lielākajās pilsētās un to tuvumā). Vecākais herbārija materiāls jūrmalā ievākts 1899. gadā Papē (Kuppfer, RIG), bet sinantropā atradnē 1888. gadā Daugavpilī (Lehmann, RIG). Latvijā sasniedz areāla ziemeļu, ziemeļrietumu robežu.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Slītere", "Akmeņainās pludmales posms pie Nidas", "Ziemupe", "Papes ezers".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku, tās atkarību no rekreācijas intensitātes. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.

Informācijas avoti. DM; LATV; RAS; RIG; SVR.

Sastādīja Ivars Kabucis.

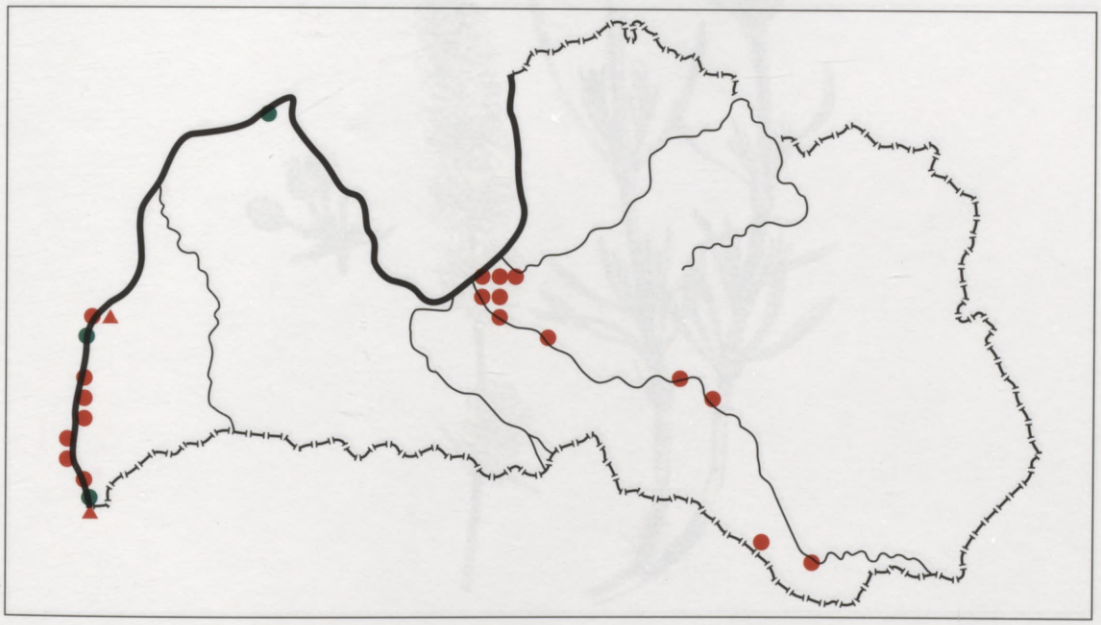

Status. An endangered species.
Habitat. White dunes. Sinantropic localities, street sides, railways.
Area. Europe and western Siberia, in submeridional and temperate zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Rare, only on coastal dunes in the Coastal Lowland of western Latvia (Pitrags, from Pāvilosta to Lithuanian border), in sinantropical habitats in southern part of central Latvia, south-western part of eastern Latvia and in the Rīga Sandy Plain (mainly in the biggest cities and their proximity). The oldest herbarium was collected on seahore in Pape in 1899 (Kuppfer, RIG), but in sinantropical locality in Daugavpils in 1888 (Lehmann, RIG). In Latvia reaches the northern, north-western boundary of its area.
Changes in distribution and quantity. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Slītere", "Akmeņainās pludmales posms pie Nidas", "Ziemupe", "Papes ezers".
Suggestions for study and protection. Verify and map the localities; study the dynamics of coenopopulations clarifying its dependence from the recreation intensity; work out the protection plan for the species.
Information sources. DM; LATV; RAS; RIG; SVR.
Compiled by Ivars Kabucis.

2. kategorija **Sēklaugi**

Sīkziedu plaukšķene *Silene borysthenica* (Gruner) Walters

Caryophyllaceae - Neļķu dzimta

Statuss. Apdraudēta suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Polijas Apdraudēto sugu sarakstā.
Sugas apraksts. Divgadīgs vai daudzgadīgs, 30-50 cm augsts lakstaugs ar matiņiem. Lapas lāpstveidīgas līdz lineāras. Ziedi sīki, viendzimuma, augi divmāju. Kauss ar matiņiem, vainaglapas zalgandzeltenas. Ziedi sakārtoti pušķveidīgos dihāzijos, kuri veido saliktu ziedkopu - piramīdu. Auglis pogaļa. Zied no jūnija beigām līdz augusta sākumam.
Biotops. Baltās kāpas, jūrmalas kāpu pļavas.
Areāls. Galvenokārt Austrumeiropa, mēreni siltā un mērenā josla.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti, tikai Rietumlatvijas Piejūras zemienē Baltijas jūras krastā (Miķeļtornī, Ventspilī, Užavā, no Liepājas līdz Lietuvas robežai). Vecākais herbārija materiāls ievākts 1874. gadā Liepājā (domājams, Bunge, RIG). Latvijā sasniedz areāla ziemeļrietumu robežu.
Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.
Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās "Akmeņainās pludmales posms pie Nidas", "Užava", "Papes ezers".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku, tās atkarību no rekreācijas intensitātes. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.
Informācijas avoti. LATV; RAS; RIG; SVR.
Sastādīja Ivars Kabucis.

Status. An endangered species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region; in the List of Threatened Species of Poland.
Habitat. White dunes, coastal dune meadows.
Area. Mainly eastern Europe, in submeridional and temperate zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Very rare, only in the Coastal Lowland of western Latvia, on the Baltic seashore (in Mikeltornis, Ventspils, Užava, from Liepāja to Lithuanian border). The oldest herbarium was collected in Liepāja in 1874 (probably Bunge, RIG). In Latvia reaches the north-western boundary of its area.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas "Akmeņainās pludmales posms pie Nidas", "Užava", "Papes ezers".
Suggestions for study and protection. Verify and map the localities; study the dynamics of coenopopulations clarifying its dependence from the recreation intensity; work out the protection plan for the species.
Information sources. LATV; RAS; RIG; SVR.
Compiled by Ivars Kabucis.

Zaļziedu plaukšķene *Silene chlorantha* (Willd.) Ehrh.

Caryophyllaceae - Neļķu dzimta

Statuss. Apdraudēta suga. Ierakstīta Igaunijas, Lietuvas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā.
Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 50-90 cm augsts, zilganzaļš, kails lakstaugs. Lapas pretējas, šauri lāpstveidīgas. Ziedi vidēji lieli, nokareni vai horizontāli atstāvoši, šaurā, stāvā vai noliektā, vienpusējā ziedkopā. Vainaglapas zaļgandzeltenas vai zaļganbaltas. Zied jūnijā un jūlijā.
Biotops. Sausi priežu meži, iekšzemes kāpu pļavas, dzelzceļa stigas.
Areāls. Viduseiropa, Austrumeiropa un Rietumāzija, mēreni siltā un mērenā josla.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti, Rīgas smiltāju līdzenumā un Austrumlatvijā (galvenokārt Rīgā, Daugavpilī un to apkārtnē), Rietumlatvijā (1 atradne) un Viduslatvijā (2 atradnes): Bukulti (13/28, 1829); Rīga - starp Mīlgrāvi un Sarkandaugavu (13/26, 13/27, 14/26, zināma kopš 1845. gada), Bišu muiža (15/27, 1924, 1982), Šķirotava (15/28, 1925), starp Šmerli un Juglu (14/27, 1954), Ziepniekkalns (15/26, 1966, 1970); Tukums (14/19, 1852), Daugavpils apkārtne, iespējams, Randene (27/45, 1884), Lēdurga (10/32, 1927), Baltezers (13/28, konstatēta vairākkārt no 1944. līdz 1985. gadam), Alotene (18/38, 1971), Daugavpils - Stropi (27/46, 1976, 1978), Ķīmiķu ciemats (27/46, 1977, 1979), Križi (26/46, 1979, 1983). Latvijā sasniedz areāla ziemeļrietumu robežu.
Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.
Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995.
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt Rīgas un Daugavpils apkārtnes priežu mežu un iekšzemes kāpu floru. Noskaidrot sugas izplatības, cenopopulāciju lieluma un blīvuma atkarību no augu sabiedrības projektīvā seguma, noturību pret mežu sinantropizāciju un augteņu nomidišanu. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.
Informācijas avoti. LATV; RIG.
Sastādīja Ivars Kabucis.

Status. An endangered species. Included in the Red Data Books of Estonia, Lithuania and the Baltic Region.
Habitat. Dry pine forests, inland dune meadows, railway tracks.
Area. Central and eastern Europe, western Asia, in submeridional and temperate zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Very rare, in the Rīga Sandy Plain and in eastern Latvia (mainly in Rīga and Daugavpils and their proximity), in western Latvia (single locality) and in central Latvia (two localities): Bukulti (13/28, 18/29); Rīga - between Mīlgrāvis and Sarkandaugava (13/26, 13/27, 14/26, known since 1845), Bišu muiža (15/27, 1924, 1982), Šķirotava (15/28, 1925), between Šmerlis and Jugla (14/27, 1954), Ziepniekkalns (15/26, 1966, 1970); Tukums (14/19, 1852), proximity of Daugavpils, probably, Randene (27/45, 1884), Lēdurga (10/32, 1927), Baltezers (13/28, recorded several times from 1944 to 1985), Alotene (18/38, 1971), Daugavpils - Stropi (27/46, 1976, 1978), Kīmiķu ciemats (27/46, 1977, 1979), Križi (26/46, 1979, 1983). In Latvia reaches the north-western boundary of its area.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995.
Suggestions for study and protection. Verify and map the localities; study the flora of pine forests and inland dunes in the proximity of Rīga and Daugavpils; clarify the dependence of species distribution, coenopopulation size and density from the coverage of the plant community; clarify the species resistance to forest sinantropization and trampling; work out the protection plan for the species.
Information sources. LATV; RIG.
Compiled by Ivars Kabucis.

Ausainā plaukšķene *Silene otites* (L.) Wibel

Caryophyllaceae - Neļķu dzimta

Statuss. Apdraudēta suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Dānijas un Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, reti divgadīgs, 20-60 cm augsts lakstaugs. Stublājs lejasdaļā ar īsiem matiņiem, augšdaļā kails, zem mezgliem nedaudz lipīgs. Lapas pretējas, lāpstveidīgas, ar vāji pūkainu matojumu. Ziedi sīki, viendzimuma, pušķveidīgos dihāzijos, kuri veido saliktu ziedkopu - piramīdu. Divmāju augs. Kauss kails. Vainaglapas zaļgandzeltenas. Zied jūnijā un jūlijā.

Biotops. Sausi priežu meži, ceļi un stigas tajos, sausas pļavas, iekšzemes kāpu pļavas, ļoti reti uz dzelzceļa, ceļmalās, smiltsbedrēs.

Areāls. Eiropa, izņemot Austrumeiropu, mēreni siltā un mērenā josla.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti, galvenokārt, Austrumlatvijas dienvidu daļā: Koknese (18/37, 1846); Daugavpils - Liginiški (27/46, 19. gs. pirmā puse - g.n.z., kolektors nezināms, RIG /1/, 1892), Grīva (27/46, 1888), Mežciems (26/45, 27/45, konstatēta vairākkārt no 1970. līdz 1981. gadam), Poguļanka (27/46, 1972), Ruģeļi (27/46, 1976, 1977), Ķīmiķu ciemats (27/46, 1977, 1979), Stropi (27/46, 1976, 1978), Križi (26/46, 1979); Ilūkste (26/44, 1898, 1978, 1989); Liepāja (19/2, 1917); starp Krāslavu un Dagdu (? 25/53, 1976); Peski (28/46, 1977); Silene (29/48, 1977); Rēzekne (19/52, 1980); Menta (19/34, 1982, 1987, 1989). Latvijā sasniedz areāla ziemeļaustrumu robežu.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamā dabas teritorijā "Silene".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt Daugavpils apkārtnes sauso pļavu un mežu floru. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku, tās atkarību no augu sabiedrību projektīvā seguma, mežu sinantropizācijas un rekreācijas ietekmes. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.

Informācijas avoti. DPU; LATV; RAS; RIG; 1. Lehmann, 1859.

Sastādīja Ivars Kabucis.

Status. An endangered species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region; in the List of Threatened Species of Schleswig-Holstein.

Habitat. Dry pine forests, forest roads and firebreaks, dry meadows, inland dune meadows, very rare on railways, roadsides, in sandy depressions.

Area. Europe, except eastern Europe, in submeridional and temperate zone.

Distribution and occurrence in Latvia. Very rare, mainly in the southern part of eastern Latvia: Koknese (18/37, 1846); Daugavpils - Liginiški (27/46, in the first half of the 19. century - year is not known, author not known, RIG /1/, 1892), Grīva (27/46, 1888), Mežciems (26/45, 27/45, recorded several times from 1970 to 1981), Poguļanka (27/46, 1972), Ruģeļi (27/46, 1976, 1977), Ķīmiķu ciemats (27/46, 1977, 1979), Stropi (27/46, 1976, 1978), Križi (26/46, 1979); Ilūkste (26/44, 1898, 1978, 1989); Liepāja (19/2, 1917); between Krāslava and Dagda (? 25/53, 1976); Peski (28/46, 1977); Silene (29/48, 1977); Rēzekne (19/52, 1980); Menta (19/34, 1982, 1987, 1989). In Latvia reaches the north-eastern boundary of its area.

Changes in number and distribution. Not studied.

Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature area "Silene".

Suggestions for study and protection. Verify and map the localities; study the flora of dry meadows and forests of Daugavpils proximity; study the coenopopulation dynamics clarifying its dependence from the plant community coverage, influence of forest sinantropization and recreation; work out the protection plan for the species.

Information sources. DPU; LATV; RAS; RIG; 1. Lehmann, 1859.

Compiled by Ivars Kabucis.

Pusgrimusī raglape *Ceratophyllum submersum* L.

Ceratophyllaceae - Raglapju dzimta

Statuss. Apdraudēta suga. Ierakstīta Igaunijas, Lietuvas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Šl.-Holšt. un Zviedrijas Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, gruntī iesakņojies ūdensaugs. Stublājs tievs, zarots, līdz 2 m garš, logans. Lapas zaļas, mieturos pa 8-10, trīskārt līdz četrkārt dihotomiski dalītas pavedienveidīgās daļās. Ziedi viendzimuma, pa vienam lapu žāklēs. Apziednis vienkāršs; apziedņa lapas 12, lineāras, bāli zaļas. Riekstiņš melns, eliptisks, ar dzeloņveidīgu irbuļa atlieku galā. Zied jūlijā un augustā. Aug pārsvarā tīraudzēs.

Biotops. Jūras lagūnas, ezeri, dīķi, attekas, zemūdens augu joslā.

Areāls. Eiropa, Rietumāzija un Dienvidāzija, no karstās līdz mērenajai joslai.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Reti, nevienmērīgi, galvenokārt Piejūras zemienē un Austrumlatvijas dienvidu daļā, Rietumlatvijā un Viduslatvijā pa 1 atradnei: Daugavas atteka pie Klīversalas (Rīga) (14/26, 1870, Heugel, RIG), Sīvers (25/52, 1895), Indrica (27/52, 1895), Kuiviżu apkārtne (4/28, zināma kopš 1985. gada), Engures ezers (10/18, 1989), Kaņiera ezers (13/21, 14/21, zināma kopš 1989. gada), Tērvete (20/21, 1990), Veczvārde (19/15, 1994), Ilzesmuižas apkārtne (25/42, 1994). Kauguros (14/22, 1983), Majoros (14/24, 1984), Garciemā (12/27, 1986), Vecāķos (13/26, 1986) atrasta izskalota Rīgas līča liedagā. Latvijā sasniedz areāla ziemeļu robežu.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Kemeru nacionālais parks", "Randu pļavas", "Engure", "Piejūra", "Tērvete".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku, tās atkarību no hidroķīmiskā režīma. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu..

Informācijas avoti. LATV; RIG.

Sastādīja Zigrīda Eglīte.

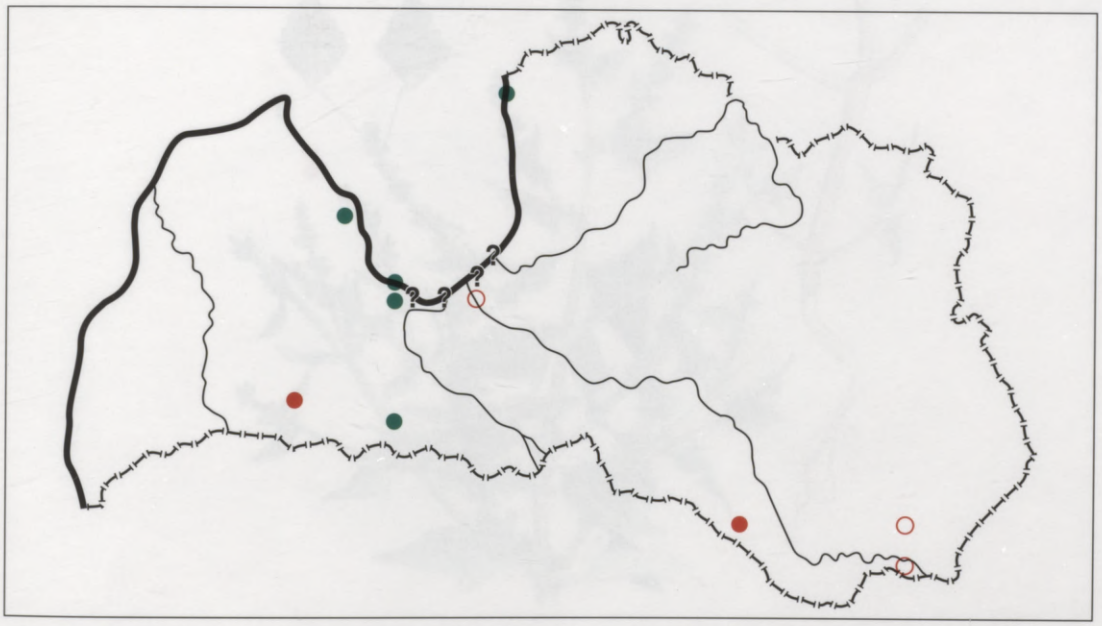

Status. An endangered species. Included in the Red Data Books of Estonia, Lithuania and the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Schleswig-Holstein and Sweden.
Habitat. Sea lagoons, lakes, ponds, branches of rivers in the submerged plant zone.
Area. Europe, western and southern Asia, from tropical to temperate zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Very rare, irregularly, mainly in the Coastal Lowland and in the southern part of eastern Latvia, one locality both in western Latvia and in central Latvia: Daugava River branch near Klīversala (Rīga) (14/26, 1870, Heugel, RIG), Sīvers (25/52, 1895), Indrica (27/52, 1895), vicinity of Kuiviži (4/28, known since 1985), Engure Lake (10/18, 1989), Kaņieris Lake (13/21, 14/21, known since 1989), Tērvete (20/21, 1990), Veczvārde (19/15, 1994), vicinity of Ilzesmuiža (25/42, 1994). Kauguri (14/22, 1983), Majori (14/24, 1984), Garciems (12/27, 1986), in Vecāķi (13/26, 1986) found washed ashore on the beach of the Gulf of Rīga. In Latvia reaches the northern boundary of its area.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Ķemeru nacionālais parks", "Randu pļavas", "Engure", "Piejūra", "Tērvete".
Suggestions for study and protection. Verify and map the localities; to study the dynamics of coenopopulation clarifying its dependence from the hydrochemical regime; to work out the protection plan for the species.
Information sources. LATV; RIG.
Compiled by Zigrīda Eglīte.

2. kategorija **Sēklaugi**

Kailā balodene *Atriplex glabriuscula* Edmondston

Chenopodiaceae - Balandu dzimta

Statuss. Apdraudēta suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Polijas un Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Viengadīgs, līdz 60 cm augsts lakstaugs. Stublājs gulošs, pacils, retāk stāvs, zarots. Lapas pamīšas, trīsstūraini rombiskas līdz rombiskas, mala zobaina. Vienmājas augs. Vīriešķie ziedi bez pieziedlapām, ar 5 zaļām apziedņa lapām, sieviešķie ziedi ar 2 pieziedlapām, bez apziedņa lapām; pieziedlapas sēdošas, līdz pusei saaugušas, plati rombiskas, ar 2 paugurveidīgiem izaugumiem, mala zobaina vai vesela. Ziedi kamoliņos, kuri sakārtoti blīvi uz īsiem, vārpveidīgiem saliktās ziedkopas zariem. Riekstiņi sarkanbrūni līdz purpursarkani. Zied no jūlija līdz septembrim.

Biotops. Jūrmalas smilšainie un akmeņainie liedagi, upju grīvu smilšaini liedagi.

Areāls. Jūru un okeānu krasti Rietumeiropā, Viduseiropā un Ziemeļeiropā, Ziemeļamerikas austrumu daļa, mērenā un vēsā josla.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti, tikai Piejūras zemienē Rīgas līča krastā: Tūja (7/29, 1951), Skulte (9/29, 1951), Roja (8/16, 1971, 1991), Dambji (14/24, 1974), Sloka (14/22, 1975), Kauguri (14/22, 1975), Lielupe (13/25, 14/25, 1975), Vaide (5/13, 1982), Roja (7/16, 1985), Lepste (10/19, 1985, 1988), Kirkrags (8/16, 1991), Upesgrīva (9/18, 1991), Mērsrags (9/18, 1991). Pirmoreiz, nenorādot atradnes, Latvija florā minēta 1920. gadā /1/.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Slītere", "Engure".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku, tās atkarību no rekreācijas intensitātes. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu. Aizsardzībai ieteicama dabas teritorija "Lielupes grīva".

Informācijas avoti. LATV; SVR; 1. Bickis, 1920.

Sastādīja Ivars Kabucis.

Status. An endangered species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Poland and Schleswig-Holstein.

Habitat. Sandy and stony beaches, sandy beaches of estuaries.

Area. On the sea and ocean shores in western, central and northern Europe, in the eastern part of North America, in temperate and boreal zone.

Distribution and occurrence in Latvia. Very rare, only on the beach of the Gulf of Rīga in the Coastal Lowland: Tūja (7/29, 1951), Skulte (9/29, 1951), Roja (8/16, 1971, 1991), Dambji (14/24, 1974), Sloka (14/22, 1975), Kauguri (14/22, 1975), Lielupe (13/25, 14/25, 1975), Vaide (5/13, 1982), Roja (7/16, 1985), Lepste (10/19, 1985, 1988), Ķirkrags (8/16, 1991), Upesgriva (9/18, 1991), Mērsrags (9/18, 1991). For the first time, without the locality indication, the species was mentioned in the flora of Latvia in 1920 /1/.

Changes in number and distribution. Not studied.

Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Slītere", "Engure".

Suggestions for study and protection. Verify and map the localities; study the dynamics of coenopopulation clarifying its dependence from the recreation intensity; work out the protection plan for the species. The territory recommended for protection "Lielupes grīva".

Information sources. LATV; SVR; 1. Bickis, 1920.

Compiled by Ivars Kabucis.

2. kategorija **Sēklaugi**

Garkātu balodene (garā balodene) *Atriplex longipes* Drejer

Chenopodiaceae - Balandu dzimta

Statuss. Apdraudēta suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Polijas un Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Viengadīgs, līdz 90 cm augsts, kails lakstaugs. Stublājs gulošs, pacils vai stāvs, visbiežāk vienkāršs. Lapas pamīšas, trīsstūrainas, trīsstūraini rombiskas, mala vesela. Vienmājas augs. Vīriešķie ziedi bez pielapēm, ar 5 zaļām apziedņa lapām. Sieviškie ziedi ar 2 pieziedlapām, bez apziedņa lapām; pieziedlapas ar kātu, brīvas, olveidīgas līdz rombiskas, bez izaugumiem, mala vesela. Ziedi kamoliņos, kuri skraji sakārtoti uz gariem, vārpveidīgiem saliktās ziedkopas zariem. Riekstiņi brūni vai melni. Zied no jūnija līdz augustam.

Biotops. Baltijas jūras, Rīgas līča un upju grīvu smilšainie liedagi, jūrmalas kāpas, piejūras ezeru krastmalas, jūrmalas pļavas, ruderālas vietas jūrmalā un tās tuvumā.

Areāls. Okeānu un jūru krasti Ziemeļeiropā, mērenā un vēsā josla.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti, tikai Piejūras zemienē: Salacgrīvas apkārtne (5/28, 1951, Rasiņš, RAS), Salacgrīva (4/28, 1954), Rīga (14/26, 1956, 1974; 14/27, 1962), Sloka (14/22, 1975), Lielupe (14/24, 14/25, 1975), Kemeri (14/21, 1976), Liepājas ezera krasts (20/2, 1988).

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamā dabas teritorijā "Liepājas ezers".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku, tās atkarību no rekreācijas intensitātes. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu. Aizsardzībai ieteicama dabas teritorija "Lielupes grīva".

Informācijas avoti. DM; LATV; RAS.

Sastādija Ivars Kabucis.

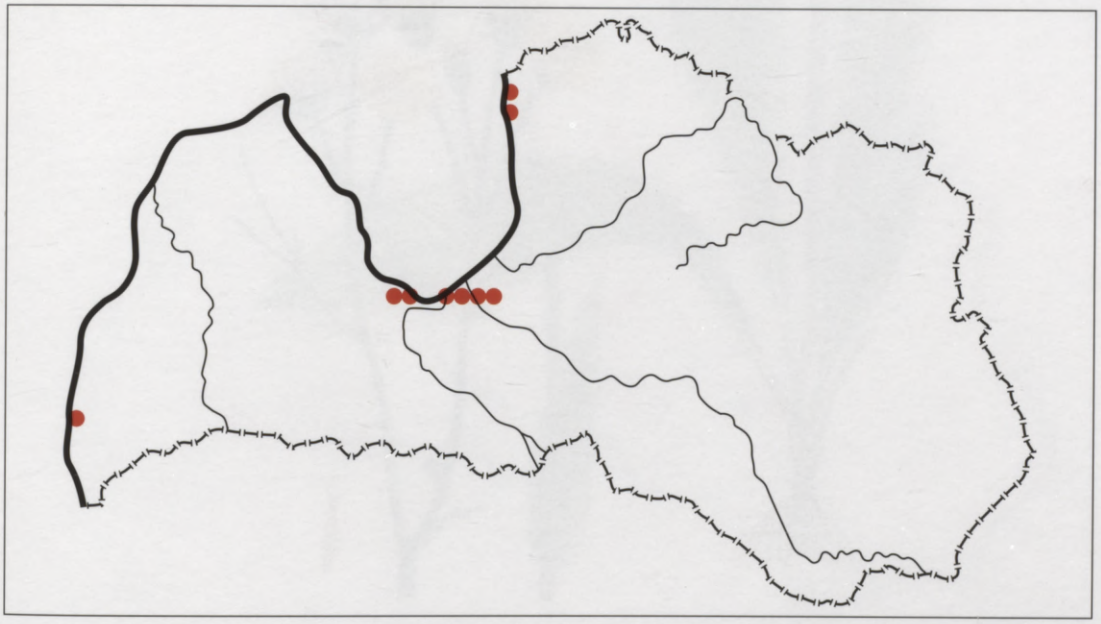

Status. An endangered species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Poland and Schleswig-Holstein.
Habitat. Sandy beaches of the Baltic Sea, the Gulf of Rīga and estuaries, coastal dunes, coastal lake shores, coastal meadows, ruderal sites on seashores and its proximity.
Area. Sea and ocean shores in northern Europe, in temperate and boreal zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Very rare, only in the Coastal Lowland: vicinity of Salacgrīva (5/28, 1951, Rasiņš, RAS), Salacgrīva (4/28, 1954), Rīga (14/26, 1956, 1974; 14/27, 1962), Sloka (14/22, 1975), Lielupe (14/24, 14/25, 1975), Ķemeri (14/21, 1976), Liepāja Lake shore (20/2, 1988).
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature area "Liepājas ezers".
Suggestions for study and protection. Verify and map the localities; study the dynamics of coenopopulation clarifying its dependence from the recreation intensity; work out the protection plan for the species. The territory recommended for protection "Lielupes grīva".
Information sources. DM; LATV; RAS.
Compiled by Ivars Kabucis.

Mīkstā cietpiene *Crepis mollis* (Jacq.) Asch.

Compositae (Asteraceae) - Kurvjziežu (asteru) dzimta

Statuss. Apdraudēta suga. Ierakstīta Igaunijas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā.
Sugas apraksts. Daudzgadīgs, līdz 70 cm augsts lakstaugs, ar skraju lapojumu. Stublājs augšdaļā zarojas skrajā, vairogveidīgā skarā, ar nedaudziem ziedu kurvīšiem, kails vai ar skraju matojumu. Lapas pamīšas, eliptiskas vai lancetiskas, piezemes un apakšējās ar kātiem, vidējās un augšējās pusskaujošas, mala gluda vai attāli zobaina. Vīkals tumši zaļš līdz melnīgsnējs, ar melnganiem dziedzermatiņiem. Kurvīšos dzelteni mēlziedi. Sēkleņi ar matkausu, cilindriski, ar garenribiņām, sarkanbrūni. Kausmatiņi sīkzobaini, balti, lokani. Zied no jūnija līdz augustam. Aug atsevišķi eksemplāri vai nelielās grupās.
Biotops. Purvainas, aizaugošas pļavas, grāvmalas, reti šaurlapju meži (bērzu vēris).
Areāls. Eiropa, no mēreni siltās līdz vēsajai joslai.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Reti, nevienmērīgi, galvenokārt Viduslatvijā, Rietumlatvijā (2 atradnes) un Austrumlatvijā (1 atradne): Īslīce un ? Struki (? 20/26, ? 1860, Bienert /1/), Embūte un Mazdzelda (19/8, ? Kieseritzky /2/), Garozas apkārtne (18/25, 1939), Nīgrandes apkārtne (20/10, 1960), Ozolu apkārtne (6/ 33, 1974), Kardes apkārtne (14/32, 1981), Kniediņu apkārtne (14/34, 1981), Suntažu apkārtne (15/33, 1981), Vecumnieku apkārtne (19/31, 1984), Ukru apkārtne (21/18, 1990), Lāču apkārtne (19/34, 1993), Kūku apkārtne (19/43, 1995), Daudzeses apkārtne (20/35, 1996). Latvijā aug tuvu areāla ziemeļu robežai. Pirmoreiz, nenorādot atradnes, suga pieminēta 1846. gadā ("Livonia !") /3/, bet 1860. gadā Viduslatvijas vai Austrumlatvijas dienvidu daļā (spriežot pēc botāniskās ekskursijas maršruta) /4/. 1895. gadā, atsaucoties uz T.Bīnerta darbiem, ir norāde uz 2 atradnēm: Struki (Strukken) un Īslīce (Bornesmunde) /1/. Tās atrodas Viduslatvijas dienvidu daļā, kā arī rajonos, kuros T.Bīnerts botanizējis 1860. gadā. Herbārija materiāls nav saglabājies.
Skaita un izplatības izmaiņas. Pēdējo 20 gadu laikā konstatētas 9 jaunas atradnes.
Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamā dabas teritorijā "Ventas ieleja", "Ukru gārša".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.
Informācijas avoti. LATV; RIG; 1. - 2. Lehmann, 1895, 1896; 3. Ledebour, 1846; 4. Bienert, 1861.
Sastādīja Viesturs Šulcs.

Status. An endangered species. Included in the Red Data Books of Estonia and the Baltic Region.
Habitat. Overgrowing wet meadows, slopes of ditches, rarely small-leaved forests.
Area. Europe, from submeridional to temperate zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Rare, irregularly, mainly in central Latvia, in western Latvia (two localities) in eastern Latvia (one single locality): Īslīce and ? Struki (? 20/26, ? 1860, Bienert /1/), Embūte and Mazdzelda (19/8, ? Kieseritzky /2/), vicinity of Garoza (18/25, 1939), vicinity of Nīgrande (20/10, 1960), vicinity of Ozoli (6/ 33, 1974), vicinity of Karde (14/32, 1981), vicinity of Kniediņi (14/34, 1981), vicinity of Suntaži (15/33, 1981), vicinity of Vecumnieki (19/31, 1984), vicinity of Ukri (21/18, 1990), vicinity of Lāči (19/34, 1993), vicinity of Kūkas (19/43, 1995), vicinity of Daudzese (20/35, 1996). In Latvia the species grows close to the northern limit of its distribution area. For the first time, without the locality indication, the species was recorded in Latvia in 1846 ("Livonia!") /3/, but in the southern part of central and eastern Latvia in 1860 (according to the route of botanical excurssion) /4/.There is the information about two localities reffering to works of T. Bīnerts in 1895: Struki (Strukken) and Īslīce (Bornesmunde) /1/. They are located in the southern part of central Latvia and in the regions surveyed by T. Bīnerts in 1860 as well. The herbarium has not remained.
Changes in number and distribution. Nine new localities were recorded during the last twenty years.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Ventas ieleja", "Ukru gārša".
Suggestions for study and protection. Verify and map the localities; study the dynamics of coenopopulation; work out the protection plan for the species.
Information sources. LATV; RIG; 1. - 2. Lehmann, 1895, 1896; 3. Ledebour, 1846; Bienert, 1861.
Compiled by Viesturs Šulcs.

2. kategorija **Sēklaugi**

Purva pienene *Taraxacum palustre* (Lyons) Symons

Compositae (Asteraceae) - Kurvjziežu (asteru) dzimta

Statuss. Apdraudēta suga. Ierakstīta Lietuvas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 10-20 cm augsts lakstaugs. Lapas rozetē, kailas, zilganzaļas, lineāras līdz lineāri lancetiskas vai plūksnaini daivainas līdz šķeltas; daivas veselas, lineāras. Ziednesis 6-15 cm garš, kails, dobs, tievs. Ziedkopa kurvītis. Kurviša ārējās vīkala lapas pieguļošas, olveidīgas, gals strups, mala balta līdz rozā. Ziedi gaišdzelteni. Zied no aprīļa līdz jūnijam. Sēklenis gaiši brūns vai iedzeltens, ar garu knābīti un tieviem, baltiem kausmatiņiem. Aug atsevišķi eksemplāri.

Biotops. Jūrmalas un mitras, purvainas pļavas, zemie kalcifilie purvi, mitras upju palienes.

Areāls. Eiropa, galvenokārt Rietumeiropa, no mēreni siltās līdz mērenajai joslai.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Reti, Piejūras zemienē, Rietumlatvijā un Viduslatvijas dienvidu daļā. Pirmoreiz konstatēta 1898. gadā Slokas ezera apkārtnē (14/22, Kupffer, RIG). Latvijā sasniedz areāla austrumu robežu.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Moricsala", "Ķemeru nacionālais parks", "Randu pļavas", "Liepājas ezers", "Engure".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Izpētīt sugas sistemātisko struktūru. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu. Aizsardzībai ieteicamas dabas teritorijas: "Mērsrags", "Lielupes grīva", "Būšnieku ezers", "Sprinčupes ieleja".

Informācijas avoti. LATV; RIG.

Sastādīja Ģertrūde Gavrilova.

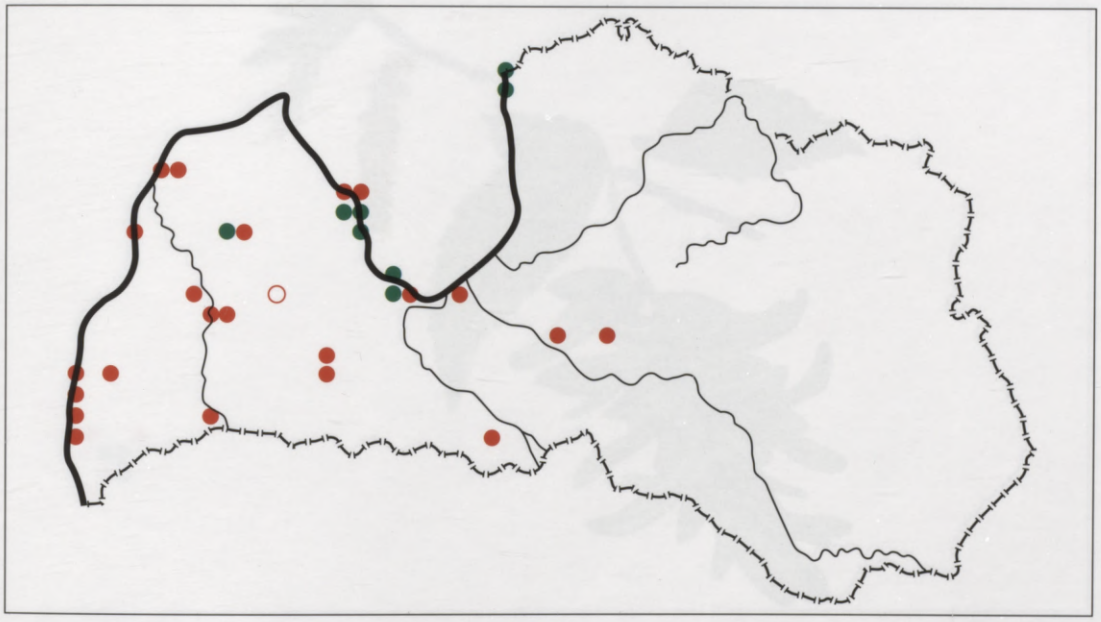

Status. An endangered species. Included in the Red Data Books of Lithuania and the Baltic Region; in the List of Threatened Species of Schleswig-Holstein.
Habitat. Coastal meadows and wet meadows, calcareous fens, moist river flood plain areas.
Area. Europe, mainly western Europe, from submeridional to temperate zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Rare, in the Coastal Lowland, western Latvia and in the southern part of central Latvia. For the first time the species was recorded in the vicinity of Sloka Lake in 1898 (14/22, Kupffer, RIG). In Latvia reaches the eastern boundary of its area.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Moricsala", "Kemeru nacionālais parks", "Randu pļavas", "Liepājas ezers", "Engure".
Suggestions for study and protection. Study the systematicaly structure of the species; verify and map the localities; work out the protection plan for the species. The territories recommended for protection: "Mērsrags", "Lielupes grīva", "Būšnieku ezers", "Sprinčupes ieleja".
Information sources. LATV; RIG.
Compiled by Gertrūde Gavrilova.

2. kategorija **Sēklaugi**

Parastais skābardis *Carpinus betulus* L.

Betulaceae - Bērzu dzimta

Statuss. Apdraudēta suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā.
Sugas apraksts. Vasarzaļš, 25-30 (32) m augsts, lēnaudzīgs koks ar blīvu, cilindrisku vainagu. Stumbrs gluds, ar maz saplaisājošu, pelēku mizu, neregulāri sagriezies. Dzinumi sākumā ar matiņiem, vēlāk kaili. Lapas pamīšas, 4-10 cm garas, divkārtzobainas. Ziedi viendzimuma, nokarenās spurdzēs, parādās reizē ar lapām. Augļu vīkallapas 3-6 cm garas, trīsdaivainas, ar iegarenu, 3 reizes garāku par sānu daivām vidusdaivu. Zied aprīlī un maijā; augļi nogatavojas septembrī un oktobrī. Riekstiņš ar spārnu.
Biotops. Platlapju-egļu un jauktie lapkoku meži uz minerālaugsnēm. Atsevišķi koki lauksaimniecības zemēs (kādreizējo mežu atliekas).
Areāls. Eiropa: Zviedrija, no Latvijas līdz Ukrainas dienvidaustrumu daļai (Dņepras, Tisas baseins, tālāk līdz Miusas augštecei), dienvidos gar Vidusjūras ziemeļu krastu, pāri jūras šaurumiem sasniedz Melno jūru, mēreni siltā un mērenā josla.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti, Rietumlatvijas dienvidu daļā, apmēram 100 km^2 platībā uz ziemeļiem līdz Dūkupjiem (Bārtas labais krasts), uz dienvidiem no Kalētiem līdz Rucavas muižai. Tīraudzi veido vienīgi Luknē. 20. gs. 30. gados konstatēts arī uz dienvidiem no Rucavas (Spīguļi), visticamāk subspontāns. Pēcleduslaikmetā (atlantiskajā laikā) suga bijusi izplatīta visā Latvijā. Pirmoreiz, nenorādot atradnes, Latvijas florā minēta 1784. gadā /1/, taču tas attiecas uz Vidzemes ziemeļu daļā kultivētiem kokiem. Latvijā sasniedz areāla ziemeļaustrumu robežu.
Skaita un izplatības izmaiņas. Biotopus kopš pagājušā gs. apdraud intensīvā mežu nolīšana lauksaimniecības vajadzībām, vēlāk meliorācija.
Līdzšinējā aizsardzība. LMPL, 1977, 1987. Ierakstīta LSG, 1980. Konstatēta aizsargājamā dabas teritorijā: "Dunika". Skābaržu audze (kādreizējā pameža atvases) ir ap 260 gadu veca. Augstums 32 (34) m.
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Precizēt sugas ģeogrāfisko izplatību. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu. Tīraudze, kā arī koki ārpus tās, jāsglabā kā pētniecības objekts.
Informācijas avoti. HBN; LATV; LLU; RAS; RIG; 1. Fischer, 1784.
Sastādīja Raimonds Cinovskis.

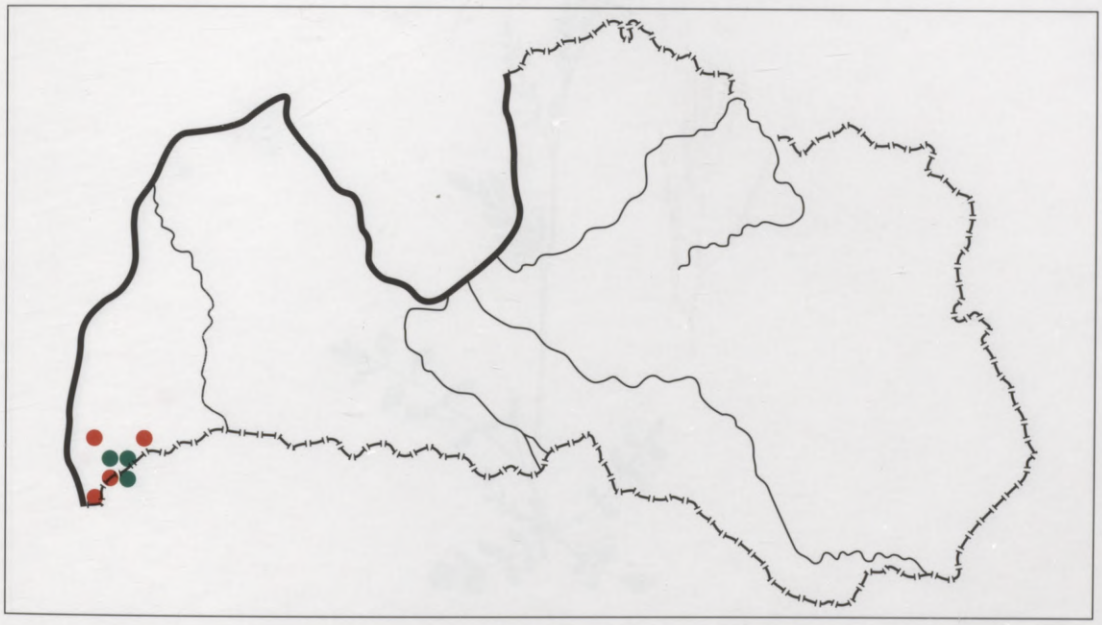

Status. An endangered species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region.
Habitat. Mixed broad-leaved-spruce and deciduous forests on mineral soils. Separate individuals can be found as remnants of former forests on agricultural lands.
Area. Europe: Sweden, from Latvia to the south-east part of Ukraine (basins of Dņepra and Tisa rivers, further to the upper course of Miusa River), in south - along the northern coast of the Mediterranean Sea, reaching the Black Sea across the straits; in submeridional and temperate zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Very rare, in the southern part of western Latvia, within the area about 100 km^2 to north till Dūkupji (the right bank of Bārta River), to south from Kalēti to Rucava Estate. Pure stand of *Carpinus betulus* is found only in Lukne. The species was recorded in the place called Spīguļi to the south from Rucava in 1930-ies as well; most likely - subspontaneous. The species was widespread during the Atlantic period throughout all Latvia. For the first time, without the locality indication, the species was mentioned in the flora of Latvia in 1784 /1/, but it concerns to the cultivated trees in the northern part of Vidzeme. In Latvia reaches the north-eastern boundary of its area.
Changes in number and distribution. Since the previous century the species biotopes are influenced by intensive hewing down trees for agricultural purposes, later by land reclamation.
Existing protection. LMPL, 1977, 1987. Included in the LTV RDB, 1980. The species is protected within the protected nature area: "Dunika". The hornbeam stand is about 260 years old and trees are 32 (34) m long. Previously they were the shoots of former forest.
Suggestions for study and protection. Verify the geographical distribution of the species; study the dynamics of coenopopulation; work out the protection plan for the species. The pure stand of hornbeam and individual trees outside it as well are to be maintained as study objects.
Information sources. HBN; LATV; LLU; RAS; RIG; 1. Fischer, 1784.
Compiled by Raimonds Cinovskis.

Izlocītā ķērsa (līkā ķērsa, meža ķērsa)

Cardamine flexuosa With.

Cruciferae (Brassicaceae) - Krustziežu (kāpostu) dzimta

Statuss. Apdraudēta suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Somijas Apdraudēto sugu sarakstā.
Sugas apraksts. Viengadīgs līdz daudzgadīgs, 10-50 cm augsts lakstaugs. Stublājs stāvs vai pacils, tievs, izlocīts. Lapas nepāra plūksnaini dalītas, ar 3-6 daļu pāriem, daļas olveidīgas vai lancetiskas; piezemes lapas rozetveidīgi satuvinātas, daļas olveidīgas vai nierveidīgas. Ziedi mazi. Kauslapas 4. Vainaglapas 4, baltas, apmēram 3 mm garas. Putekšņlapas 6. Pākstenis atstāvošs, lineārs, 1,2-2,5 cm garš. Zied maijā un jūnijā, dažreiz rudenī otrreiz. Aug atsevišķi eksemplāri, reti grupās.
Biotops. Platlapju un platlapju-egļu meži (gārša) uz slapjām minerālaugsnēm, meža stigas, upju krastmalas, avotainas ceļmalas.
Areāls. Eiropa, izņemot Ziemeļeiropu un Austrumeiropu, Ziemeļamerikas austrumu daļa, no siltās līdz vēsajai joslai.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Reti, Rietumlatvijas Piejūras zemienē, Rietumlatvijas ziemeļu un dienvidrietumu daļā, Austrumlatvijas dienvidu daļā (1 atradne): Ilūkste (? 26/44, 1830 /1/), Rucava (24/3, 1895), Slītere un tās apkārtne (6/12, zināma kopš 1914. gada), Vīdale, Cirsti un Dižkalni (6/13, 1914, 1985, 1987), starp Lieldrogu un Sepeni (19/7, 1934), Jūrmalciema apkārtne (22/2, 1975), Ķikānu pļavas, Puteri (6/11, 1984, 1991), Mazirbes apkārtne (5/12, zināma kopš 1985. gada), Klāņi (8/8, zināma kopš 1985. gada), Lukne (23/5, 1985), Kaļķupes ieleja (7/13, 1988), Pitragupes krasts (5/13, 1990). Latvijā sasniedz areāla austrumu robežu.
Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.
Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Slītere", "Kaļķupes ieleja", "Dunika", "Dižkalni", "Klāņu purvs".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu. Ārpus aizsargājamām dabas teritorijām ievērot sugu saudzējošu mežu apsaimniekošanas plānu.
Informācijas avoti. HBN; LATV; RAS; RIG; SVR; 1. Eichwald, 1830.
Sastādīja Irēna Fatare.

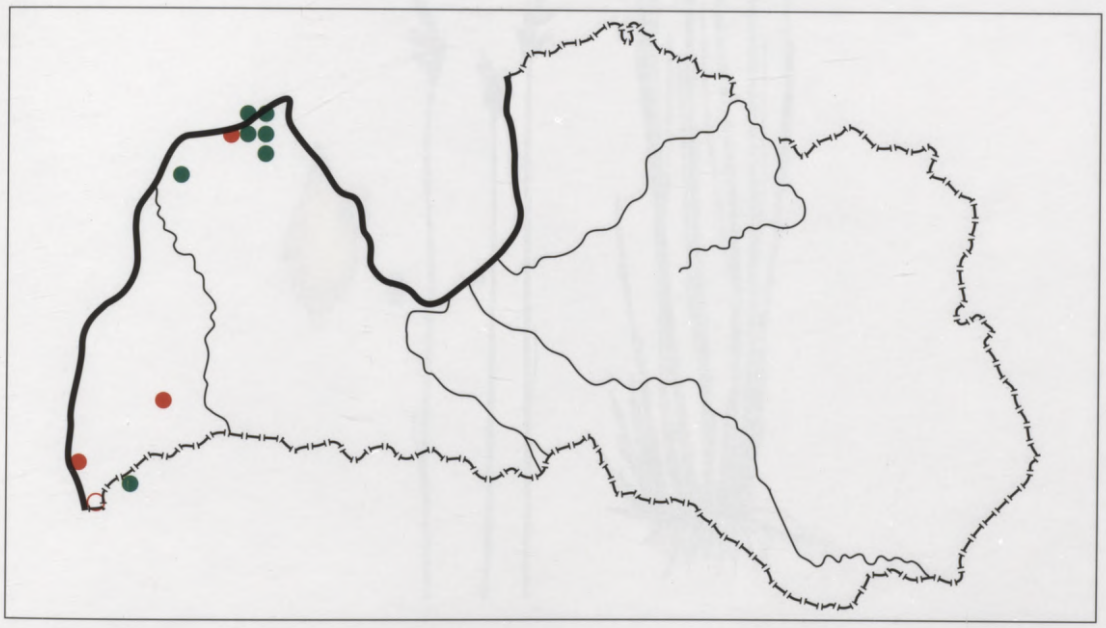

Status. An endangered species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region; in the List of Threatened Species of Finland.

Habitat. Broad-leaved and broad-leaved-spruce forests (*Aegopodiosa*) on wet mineral soils, firebreaks, river banks, roadsides with springs.

Area. Europe, except northern and eastern Europe, eastern part of North America, from meridional to boreal zone.

Distribution and occurrence in Latvia. Rare, in the Coastal Lowland of western Latvia and in the northern and south-western part of western Latvia, one single locality in the southern part of eastern Latvia: Ilūkste (? 26/44, 1830 /1/), Rucava (24/3, 1895), Slītere and its vicinity (6/12, known since 1914), Vīdale, Cirsti and Dižkalni (6/13, 1914, 1985, 1987), between Lieldroga un Sepene (19/7, 1934), vicinity of Jūrmalciems (22/2, 1975), Ķikāni meadows, Puteri (6/11, 1984, 1991), vicinity of Mazirbe (5/12, known since 1985), Klāņi (8/8, known since 1985), Lukne (23/5, 1985), Kaļķupe River valley (7/13, 1988), Pitragupe River bank (5/13, 1990). In Latvia reaches the eastern boundary of its area.

Changes in number and distribution. Not studied.

Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Slītere", "Kaļķupes ieleja", "Dunika", "Dižkalni", "Klāņu purvs".

Suggestions for study and protection. Verify and map the localities; study the dynamics of coenopopulation; work out the protection plan for the species. Consider forest management plan favourable for the species outside the protected nature areas.

Information sources. HBN; LATV; RAS; RIG; SVR; 1. Eichwald, 1830.

Compiled by Irēna Fatare.

Rūsganā blizme *Blysmus rufus* (Huds.) Link

Cyperaceae - Grīšļu dzimta

Statuss. Apdraudēta suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Polijas un Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 5-20 cm augsts lakstaugs ar ložņājošu sakneni. Stublājs stāvs vai pacils, cilindrisks. Lapas pamīšas, stublāja lejasdaļā, sarveidīgas. Ziedi bez apziedņa vai retāk ar īsiem apziedņa sariņiem, vārpiņās. Vārpiņā 2-3 ziedi. Vārpiņas 3-8, lancetiskas, tumši brūnas, 0,5- 3 cm garā divrindu vārpā, stublāja galā. Pie ziedkopas pamata lineāra seglapa, tā parasti īsāka nekā ziedkopa. Auglis lancetisks, 3-4 mm garš, gaiši brūns. Zied no jūnija līdz augustam. Halofīts. Litorāls augs.

Biotops. Jūrmalas pļavas, piejūras ezeru palieņu pļavas.

Areāls. Viduseiropa un Ziemeļeiropa, Āzija un Ziemeļamerika, mērenā, retāk vēsā josla.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Reti, tikai Piejūras zemienē Baltijas jūras, Rīgas līča un piejūras ezeru krastos un to tuvumā. Pirmoreiz konstatēta Bulļu apkārtnē (Rīga) (13/25, 1844, Müller, RIG).

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Ķemeru nacionālais parks", "Vecdaugava", "Randu pļavas", "Engure".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku, tās atkarību no teritoriju apsaimniekošanas rakstura un intensitātes. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.

Informācijas avoti. HBN; LATV; LLU; RIG; SVR.

Sastādīja Zigrīda Eglīte.

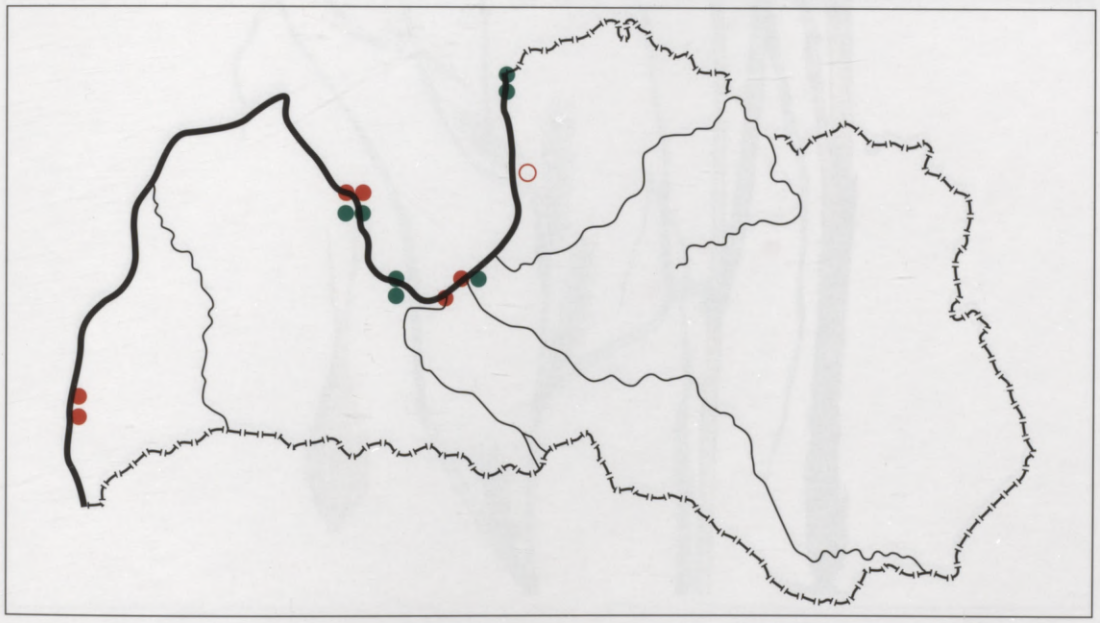

Status. An endangered species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Poland and Schleswig-Holstein.
Habitat. Coastal meadows, flood plain meadows near coastal lakes.
Area. Central and northern Europe, Asia and North America, in temperate, less frequently in boreal zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Rare, in the Coastal Lowland at coastal lakes and their vicinity near the Baltic Sea and the Gulf of Rīga. For the first time the species was recorded in the vicinity of Bulļi (13/25, 1844, Müller, RIG).
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Kemeru nacionālais parks", "Vecdaugava", "Randu pļavas", "Engure".
Suggestions for study and protection. Verify and map the localities; study the dynamics of coenopopulation, clarifying its dependence from the management type and intensity in the area; work out the protection plan for the species.
Information sources. HBN; LATV; LLU; RIG; SVR.
Compiled by Zigrīda Eglīte.

Akotainais grīslis *Carex atherodes* Spreng.

Cyperaceae - Grīšļu dzimta

Statuss. Apdraudēta suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Polijas un Zviedrijas Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, līdz 100 cm augsts lakstaugs, veido lielus, blīvus cerus. Lapas 4-9 mm platas, apakšpusē ar matiņiem. Zviņlapas un apakšējo lapu makstis brūnas vai sarkanbrūnas. Ziedkopa dažādvārpu, 2-4 augšējās - vīrišķo ziedu vārpiņas, 3-5 apakšējās - sievišķo ziedu vārpiņas. Pūslīšu segplēksnes ar garu, zobainu smaili. Pūsliši 7-8 mm gari ar pagarinātu, dziļi divzobainu knābīti. Drīksnas 3. Zied maijā un jūnijā. Vairojas ar sēklām un veģetatīvi.

Biotops. Slapjas, galvenokārt palieņu pļavas.

Areāls. Eiropas ziemeļaustrumu daļa, Āzija un Ziemeļamerika, no mēreni siltās līdz vēsajai joslai.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti, tikai Viduslatvijā, galvenokārt Vidzemes augstienē Ogres, Valolas, Azandas un Vaidavas upes ielejā: Vestiena (Ļaudoniņas ezera apkārtne) (15/40, 1932, Starcs, RIG, 1933), Mazozoli (14/37, 1984), Druviena (12/44, 1987), Ērgļi un Katriņa (14/39, 1987), Jumurdas apkārtne (14/39, 1987, 1988), Ziemeri (7/50, 1991), Taurenes apkārtne (11/39, 1996, 12/40, 1997). Latvijā sasniedz areāla rietumu robežu.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Jumurdas ezers", "Vestiena", "Veclaicene".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu. Nepieļaut meliorāciju minēto upju ielejās.

Informācijas avoti. LATV; RIG; TVR.

Sastādīja Valda Baroniņa.

Status. An endangered species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Poland and Sweden.
Habitat. Wet, mainly flood plain meadows.
Area. North-east part of Europe, Asia and North America, from submeridional to boreal zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Very rare, only in central Latvia, mainly in the Vidzeme Highland in the valleys of Ogre, Valola, Azanda and Vaidava rivers: Vestiena (vicinity of Ļaudoniņas Lake) (15/40, 1932, Starcs, RIG, 1933), Mazozoli (14/37, 1984), Druviena (12/44, 1987), Ērgli and Katriņa (14/39, 1987), vicinity of Jumurda (14/39, 1987, 1988), Ziemeri (7/50, 1991), vicinity of Taurene (11/39, 1996, 12/40, 1997). In Latvia reaches the western boundary of its area.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Vestiena", "Veclaicene", "Jumurdas ezers".
Suggestions for study and protection. Verify and map the localities; study the dynamics of coenopopulation; work out the protection plan for the species; preclude the melioration in the river valleys mentioned above.
Information sources. LATV; RIG; TVR.
Compiled by Valda Baroniņa.

Vizuļu grīslis *Carex brizoides* L.

Cyperaceae - Grīšļu dzimta

Statuss. Apdraudēta suga. Ierakstīta Lietuvas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, līdz 60 cm augsts lakstaugs ar gariem, tieviem, ložņājošiem sakneņiem. Lapas 2-3 mm platas. Zvīņlapas brūnas. Ziedkopa vienādvārpu, tajā 4-6 divdzimumu vārpiņas, vīrišķie ziedi vārpiņas apakšdaļā. Pūslīšu segplēksnes bāli zaļas. Pūslīši 3-4 mm gari, ar šauru spārnu un sekli divzobainu knābīti. Drīksnas 2. Zied maijā un jūnijā.

Biotops. Priežu meži uz sausām minerālaugsnēm (damaksnis), purvainas pļavas.

Areāls. Viduseiropa un Austrumeiropa, mēreni siltā un mērenā josla.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti: Ilūkste (26/44, 1852 /1/), Medumi (28/44, 1970), Kuldīgas apkārtne (13/9, 14/9, 1980), Mazirbe (5/12, 1986), Jaunkalsnava (17/41, 1987), Dunava (24/44, 1989). Latvijā sasniedz areāla austrumu robežu.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Slītere", "Ventas ieleja", "Medumu ezeraine", "Augšzeme".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu. Nav pieļaujama meliorācija un mežu ciršana atradņu teritorijā.

Informācijas avoti. LATV; SVR; TVR; 1. Wiedemann, Weber, 1852.

Sastādīja Valda Baroniņa.

Status. An endangered species. Included in the Red Data Books of Lithuania and the Baltic Region; in the List of Threatened Species of Schleswig-Holstein.
Habitat. Pine forests on dry mineral soils (*Hylocomiosa*), wet meadows.
Area. Central and eastern Europe, in submeridional and temperate zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Very rare: Ilūkste (26/44, 1852 /1/), Medumi (28/44, 1970), vicinity of Kuldīga (13/9, 14/9, 1980), Mazirbe (5/12, 1986), Jaunkalsnava (17/41, 1987), Dunava (24/44, 1989). In Latvia reaches the eastern boundary of its area.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Slītere", "Ventas ieleja", "Medumu ezeraine", "Augšzeme".
Suggestions for study and protection. Verify and map the localities; study the dynamics of coenopopulation; work out the protection plan for the species. The melioration and forest cutting is not allowed within the species localities.
Information sources. LATV; SVR; TVR; 1.Weidemann, Weber, 1852.
Compiled by Valda Baroniņa.

2. kategorija **Sēklaugi**

Kūdrāja grīslis *Carex heleonastes* Ehrh.

Cyperaceae - Grišļu dzimta

Statuss. Apdraudēta suga. Ierakstīta Lietuvas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Norvēģijas, Polijas un Zviedrijas Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, līdz 40 cm augsts lakstaugs, veido skrajus cerus. Zvīņlapas un apakšējo lapu makstis brūnas. Lapas 1-2 mm platas. Ziedkopa vienādvārpu, tajā 3-5 satuvinātas divdzimumu vārpiņas, virišķie ziedi vārpiņu lejasdaļā, sieviškie - augšdaļā. Pūslīšu segplēksnes brūnas, gals smails, mala plēvjaina. Pūslīši 3 mm gari, knābītis neizteikti divzobains, dorsālajā pusē dziļi šķelts. Drīksnas 2. Zied maijā un jūnijā. Aug atsevišķi eksemplāri.

Biotops. Zemie purvi, retāk augstie un pārejas purvi.

Areāls. Viduseiropa, Ziemeļeiropa un Austrumeiropa, Kaukāzs un Ziemeļamerika, mērenā un vēsā josla.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Reti, nevienmērīgi, galvenokārt Viduslatvijā. Pirmoreiz, nenorādot atradnes, Latvijas florā minēta 1839. gadā /1/. Vecākais herbārija materiāls ievākts pie Tavaiņa ezera 1901. gadā (10/34, Kupffer, RIG). Latvijā sasniedz areāla rietumu robežu.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Slītere", "Teiči", "Gaujas nacionālais parks", "Veclaicene".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu. Nav pieļaujama meliorācija atradņu apkārtnē un ūdens līmeņa izmaiņa ezeros. Aizsardzībai ieteicama dabas teritorija "Pelcīšu purvs".

Informācijas avoti. LATV; RIG; SVR; 1. Fleischer, Lindemann, 1839.

Sastādīja Valda Baroniņa.

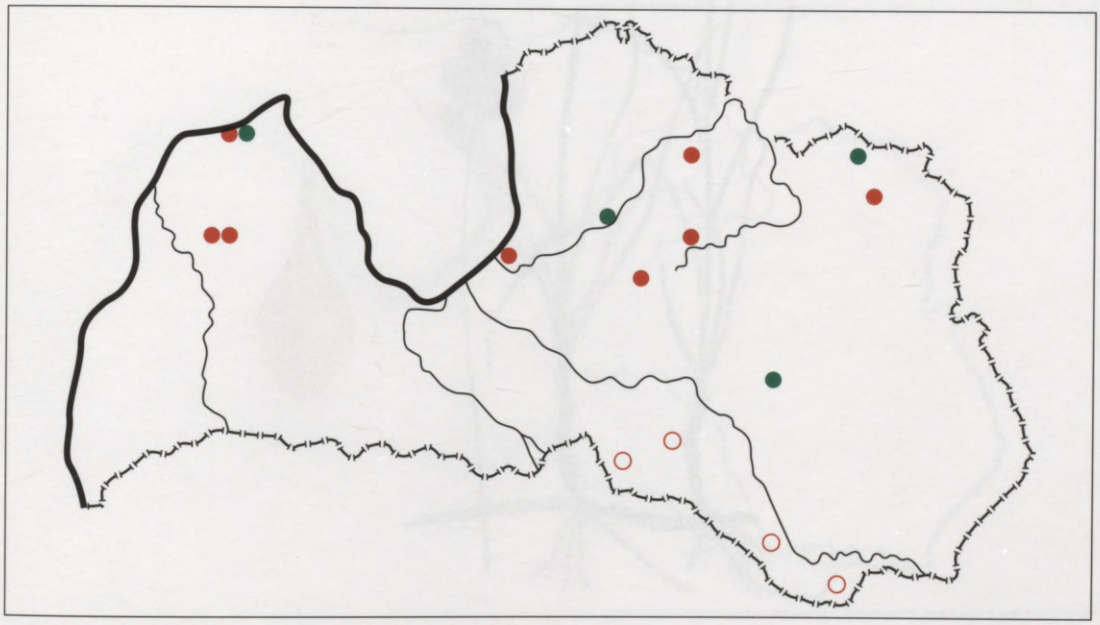

Status. An endangered species. Included in the Red Data Books of Lithuania and the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Norway, Poland and Sweden.
Habitat. Fens, less frequently bogs and transition mires.
Area. Central, northern and eastern Europe, the Kaukasus and North America, in temperate and boreal zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Rare, irregularly, mainly in central Latvia. For the first time, without the locality indication the species was mentioned in the flora of Latvia in 1839 /1/. The oldest herbarium was collected near Tavaiņa Lake in 1901 (10/34, Kupffer, RIG). In Latvia reaches the western boundary of its area.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Slītere", "Teiči", "Gaujas nacionālais parks", "Veclaicene".
Suggestions for study and protection. Verify and map the localities; study the dynamics of coenopopulation; work out the protection plan for the species. The melioration and the changes in water level in lakes near the species localities are not allowed. The territory recommended for protection "Pelcīšu ezers".
Information sources. LATV; RIG; SVR; 1.Fleischer, Lindemann, 1839.
Compiled by Valda Baroniņa.

Ligeras grīslis (Ligērijas grīslis) *Carex ligerica* J. Gay

Cyperaceae - Grišļu dzimta

Statuss. Apdraudēta suga. Ierakstīta Lietuvas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Dānijas, Polijas, Šl.-Holšt. un Zviedrijas Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, līdz 50 (60) cm augsts lakstaugs, ar ļoti gariem, ložņājošiem sakneņiem, veido skrajus cerus. Zviņlapas un apskšējo lapu makstis brūnas. Lapas 1-2 mm platas. Ziedkopa vienādvārpu, tajā 5-9 viendzimumu vārpiņas, vīrišķie ziedi vārpiņu lejasdaļā, sievišķie - augšdaļā. Pūslīšu segplēksnes rūsgani brūnas, gals gari nosmailots, mala plēvjaina. Pūslīši 4-5 mm gari, ar 8-11 dzīslām un šauru spārnu līdz pūslīša vidum, ar divzobainu knābīti. Drīksnas 2. Zied maijā un jūnijā. Aug nelielās audzēs.

Biotops. Jūrmalas kāpupļavas un priežu meži uz sausām minerālaugsnēm, mežmalas, sausas pļavas, ceļmalas.

Areāls. Viduseiropa un Austrumeiropa, no siltās līdz mērenajai joslai.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Reti, tikai Piejūras zemienē Baltijas jūras un Rīgas līča krastā un tā tuvumā. Pirmoreiz konstatēta 1895. gadā Ventspils apkārtnē (9/6, Kupffer, RIG). Latvijā sasniedz areāla ziemeļu robežu.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Randu pļavas", "Kadiķkalni", "Jūras piekraste no Kuivižiem līdz Ainažiem", "Medze", "Bernāti", "Oviši".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku, tās atkarību no saimnieciskās darbības un rekreācijas intensitātes. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.

Informācijas avoti. LATV; RAS; RIG.

Sastādīja Valda Baroniņa.

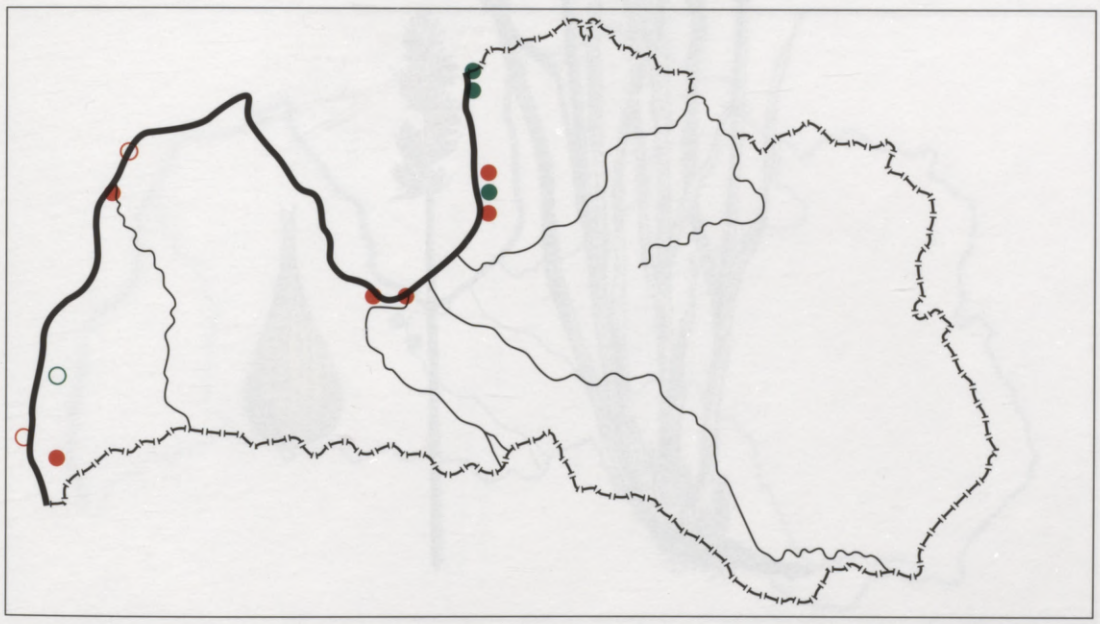

Status. An endangered species. Included in the Red Data Books of Lithuania and the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Denmark, Poland, Schleswig-Holstein and Sweden.
Habitat. Coastal dune meadows and pine forests on dry mineral soils, forest margins, dry meadows, roadsides.
Area. Central and eastern Europe, from meridional to temperate zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Rare, mainly in the Coastal Lowland near the Baltic Sea and the Gulf of Riga. For the first time the species was recorded in the vicinity of Ventspils in 1895 (9/6, Kupffer, RIG). In Latvia reaches the northern boundary of its area.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Randu pļavas", "Kadiķkalni", "Jūras piekraste no Kuivižiem līdz Ainažiem", "Medze", "Bernāti", "Ovīši".
Suggestions for study and protection. Verify and map the localities; study the dynamics of coenopopulation clarifying its dependence from the management and recreation intensity; work out the protection plan for the species.
Information sources. LATV; RAS; RIG.
Compiled by Valda Baroniņa.

Otruba grīslis *Carex otrubae* Podp.

Cyperaceae - Grīšļu dzimta

Statuss. Apdraudēta suga. Ierakstīta Baltkrievijas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā.
Sugas apraksts. Daudzgadīgs, līdz 60 cm augsts lakstaugs, veido lielus cerus. Lapas līdz 7 mm platas. Zvīņlapas un apakšējo lapu makstis gaiši dzeltenbrūnas. Ziedkopa vienādvārpu, tajā 7-8 vārpiņas, sēdošas vai ar ļoti īsu kātu, vīrišķie ziedi vārpiņu augšdaļā. Pūsliši 4-5 mm gari, spīdīgi, knābīša sķēluma dziļums dorsālajā un ventrālajā pusē vienāds. Drīksnas 2. Zied maijā un jūnijā.
Biotops. Slapjas pļavas, grāvmalas.
Areāls. Eiropa, Āzija un Ziemeļāfrika, no siltās līdz mērenajai joslai.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti, Piejūras zemienē un Viduslatvijas dienvidrietumu daļā: dzelzceļa stacija Dubulti (Lielupes krastā) (14/23, 1979, Birkmane, LATV), Mazirbe (5/12, 1984), Ukri (21/18, 1990), dzelzceļa stacija Meitene (21/23, 1990), Slampes apkārtne (15/21, 1993), Džūkstes krasts (16/22, 1993).
Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.
Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Slītere", "Kemeru nacionālais parks", "Ukru gārša".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.
Informācijas avoti. LATV; SVR.
Sastādīja Valda Baroniņa.

Status. An endangered species. Included in the Red Data Books of Belarus and the Baltic Region.
Habitat. Wet meadows, slopes of ditches.
Area. Europe, Asia and North Africa, from meridional to temperate zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Very rare, in the Coastal Lowland and in the south-west part of central Latvia: railway station Dubulti (bank of Lielupe River), (14/23, 1979, Birkmane, LATV), Mazirbe (5/12, 1984), Ukri (21/18, 1990), railway station Meitene (21/23, 1990), vicinity of Slampe (15/21, 1993), Džūkste River bank (16/22, 1993).
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas "Slītere", "Kemeru nacionālais parks", "Ukru gārša".
Suggestions for study and protection. Verify and map the localities; study the dynamics of coenopopulation; work out the protection plan for the species.
Information sources. LATV; SVR.
Compiled by Valda Baroniņa.

2. kategorija **Sēklaugi**

Pēdveida grīslis *Carex rhizina* Blytt ex Lindblom

Cyperaceae - Grīšļu dzimta

Statuss. Apdraudēta suga. Ierakstīta Baltkrievijas, Igaunijas, Lietuvas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā.
Sugas apraksts. Daudzgadīgs, līdz 50 cm augsts lakstaugs ar spēcīgu, garu sakneni. Veido nelielus, ļoti blīvus cerus. Lapas līdz 3 mm platas. Zviņlapas un lapu makstis tumši sarkanbrūnas. Ziedkopa dažādvārpu, viena augšējā - vīrišķo ziedu vārpiņa, 2-3 apakšējās - sievišķo ziedu vārpiņas, zemākā ar 3-5 cm garu, makstī ietvertu kātu. Pūslīšu segplēksnes brūnas, smailas, mala plēvjaina. Pūslīši 3,5- 4 mm gari, ar sarveidīgiem matiņiem un īsu, sekli divzobainu knābīti. Drīksnas 3. Zied maijā un jūnijā.
Biotops. Platlapju un platlapju-egļu meži (gārša) un skujkoku meži (egļu vēris) uz sausām minerālaugsnēm, krūmāji.
Areāls. Austrumeiropa un Ziemeļeiropa, Centrālāzija, Tālie Austrumi, no mēreni siltās līdz vēsajai joslai.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Reti, galvenokārt Viduslatvijas un Austrumlatvijas dienvidu daļā, Rīgas smiltāju līdzenumā 1 atradne: Rīga (? 1882), Daugavas krasts starp Stukmaņiem un Bebruleju (18/39, konstatēta vairākkārt no 1874. līdz 1933. gadam), Koknese un tās apkārtne (18/37, 1874, Kieseritzky, RIG, konstatēta vairākkārt no 1874. līdz 1933. gadam), Kestermežs Dobeles apkārtnē (18/20, 1938), Piedrujas apkārtne (28/53, zināma kopš 1965. gada), Medumu apkārtne (28/44, 1976), Cirīša ezera krasts (24/49, 1977), Priedaines apkārtne Daugavas krastā (27/51, 1978), Laucesas upes krasts (29/44, 1979), Aronieši Aronas krastā (15/42, 1985), Aizkraukles purvs (18/36, 1991). Latvijā sasniedz areāla rietumu robežu.
Skaita un izplatības izmaiņas. Atradnes Daugavas krastos starp Pļaviņām un Koknesi iznīcinātas 1965. gadā, izveidojot Pļaviņu ūdenskrātuvi.
Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Cirīša ezers", "Medumu ezeraine", "Aizkraukles purvs", "Daugavas loki", "Vestiena", "Augšzeme".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu. Atradņu teritorijā nav pieļaujama mežu izciršana. Aizsardzībai ieteicama dabas teritorija "Laucesas ieleja".
Informācijas avoti. LATV; RIG.
Sastādīja Valda Baroniņa.

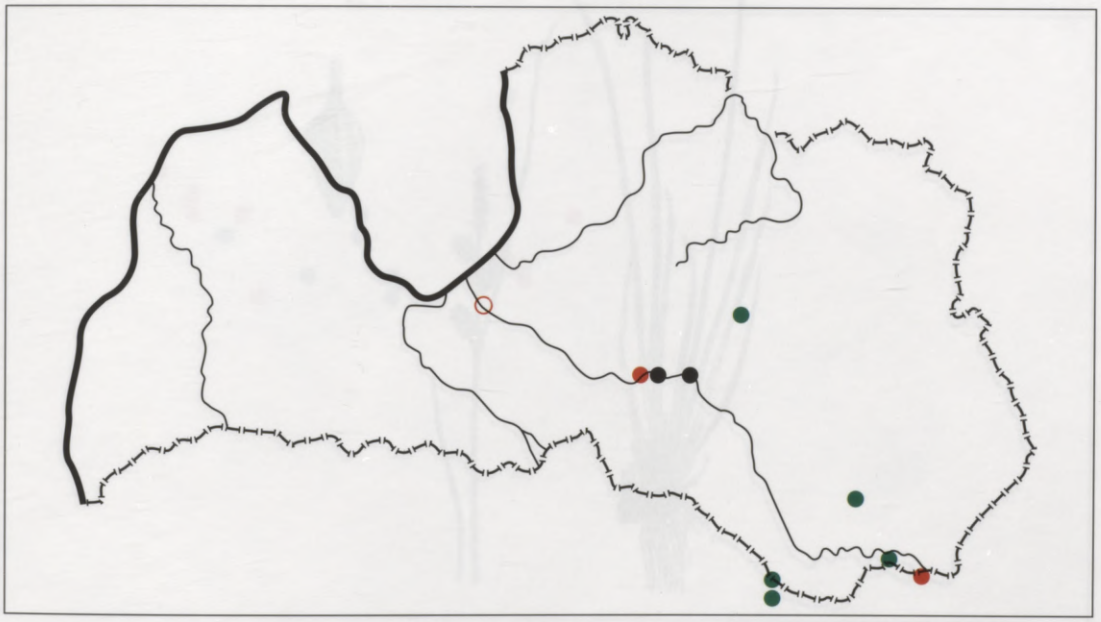

Status. An endangered species. Included in the Red Data Books of Belarus, Lithuania and the Baltic Region.
Habitat. Broad-leaved and broad-leaved-spruce forests (*Aegopodiosa*) and coniferous forests on dry mineral soils, shrubs.
Area. Eastern and northern Europe, the Far East, from submeridional to boreal zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Rare, mainly in the southern part of central and eastern Latvia, one single locality in the Rīga Sandy Plain: Rīga (? 1882), Daugava River bank between Stukmaņi and Bebruleja (18/39, recorded several times from 1874 to 1933), Koknese and its vicinity (18/37, 1874, Kieseritzky, RIG, recorded several times from 1874 to 1933), Ķestermežs in the vicinity of Dobele (18/20, 1938), vicinity of Piedruja (28/53, known since 1965), vicinity of Medumi (28/44, 1976), bank of Ciriša Lake (24/49, 1977), vicinity of Priedaine on the Daugava River bank (27/51, 1978), Laucesa River bank (29/44, 1979), Aronieši on the Arona River bank (15/42, 1985), Aizkraukle Mire (18/36, 1991). In Latvia reaches the western boundary of its area.
Changes in number and distribution. The species localities on the Daugava River banks between Pļaviņas and Koknese were destroyed by construction works of water reservoir of Pļaviņas in 1965.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Daugavas loki", "Ciriša ezers", "Medumu ezeraine", "Aizkraukles purvs", "Vestiena", "Augšzeme".
Suggestions for study and protection. Verify and map the localities; study the dynamics of coenopopulation; work out the protection plan for the species. Forest cutting is not to be allowed within the species localities. The territory recommended for protection "Laucesas ieleja".
Information sources. LATV; RIG.
Compiled by Valda Baroniņa.

2. kategorija **Sēklaugi**

Skandināvijas grīslis *Carex scandinavica* E.W. Davies

Cyperaceae - Grīšļu dzimta

Statuss. Apdraudēta suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, līdz 40 cm augsts lakstaugs, veido nelielus cerus. Lapas 2-3 mm platas. Zvīņlapas un apakšējo lapu makstis brūnas. Ziedkopa dažādvārpu, viena augšējā - vīrišķo ziedu vārpiņa, 2-4 apakšējās - sievišķo ziedu vārpiņas. Pūslīšu segplēksnes brūnas, strupas, īsākas un šaurākas par pūslīšiem. Pūslīši līdz 2,8 mm gari, ar dzīslām un nedaudz divzobainu knābīti. Drīksnas 3. Zied maijā un jūnijā.

Biotops. Zemie purvi, slapjas pļavas, reti priežu meži uz minerālaugsnēm un kūdras augsnēm.

Areāls. Eiropa, izņemot Dienvideiropu, mērenā un vēsā josla.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Reti, galvenokārt Piejūras zemienē, Rietumlatvijā 2 atradnes, Viduslatvijā 1 atradne. Vecākais herbārija materiāls ievākts 1893. gadā Moricsalā (11/11, Kupffer, RIG).

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Moricsala", "Ķemeru nacionālais parks", "Čužupurvs", "Randu pļavas", "Lieluikas un Mazuikas ezers", "Daugavgrīva", "Engure".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu. Aizsardzībai ieteicamas dabas teritorijas: "Puzes ezers", "Aģes ezers un purvs".

Informācijas avoti. LATV; RIG.

Sastādīja Valda Baroniņa.

Status. An endangered species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region; in the List of Threatened Species of Schleswig-Holstein.

Habitat. Fens, wet meadows, sparse pine forests on mineral and peat soils.

Area. Europe, except southern Europe, in temperate and boreal zone.

Distribution and occurrence in Latvia. Rare, mainly in the Coastal Lowland, two localities in western Latvia and one single locality in central Latvia. The oldest herbarium was collected in Moricsala in 1893 (11/11, Kupffer, RIG).

Changes in number and distribution. Not studied.

Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Moricsala", "Kemeru nacionālais parks", "Čužupurvs", "Randu pļavas", "Lieluikas un Mazuikas ezers", "Daugavgrīva", "Engure".

Suggestions for study and protection. Verify and map the localities; study the dynamics of coenopopulation; work out the protection plan for the species. The territories recommended for protection: "Puzes ezers", "Aģes ezers un purvs".

Information sources. LATV; RIG.

Compiled by Valda Baronina.

Vidējā rasene *Drosera intermedia* Hayne

Droseraceae - Raseņu dzimta

Statuss. Apdraudēta suga. Ierakstīta Baltkrievijas, Lietuvas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Polijas un Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs kukaiņēdājs lakstaugs. Lapas rozetē, veselas, otrādi olveidīgas līdz otrādi olveidīgi lancetiskas, ar garu kātu, virspuse ar dziedzermatiņiem. Apziednis divkāršs. Vainaglapas baltas. Ziedi vienpusējā ķekarā ziedneša galā. Ziednesis 3-8 cm garš, lejasdaļā lokveidīgi saliekts uz augšu, nedaudz garāks par lapām. Pogaļa bumbierveidīga. Zied no jūnija līdz augustam. Aug atsevišķi eksemplāri.

Biotops. Augstie purvi, starpkāpu ieplakas uz minerālaugsnēm, vecas grantsbedres Baltijas jūras un Rīgas līča piekrastē.

Areāls. Eiropa un Ziemeļamerika, mērenā un vēsā josla.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti, galvenokārt Piejūras zemienē: Bernāti (21/2, 1898, 1899), Lielirbe (6/10, 1921, 1924), Grīņu ezers (16/3, 1939, 1988), Pēterezers (6/12, konstatēta vairākkārt no 1953. līdz 1991. gadam), Skarbes ezers (7/10, 1971), Saunags (5/13, 1981), Puteru ezers (6/11, 1987), Garezers (12/28, 1988), Rucavas apkārtne (23/3, 1989), Makšķerezers (7/9, 1991). Rietumlatvijas austrumu daļā 1 atradne - Tukums (14/19, 1852 /1/). Latvijā sasniedz areāla austrumu robežu.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Slītere", "Grīņi", "Ances purvi un meži".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.

Informācijas avoti. LATV; RIG; SVR; 1. Heugel, 1852.

Sastādīja Laima Tabaka.

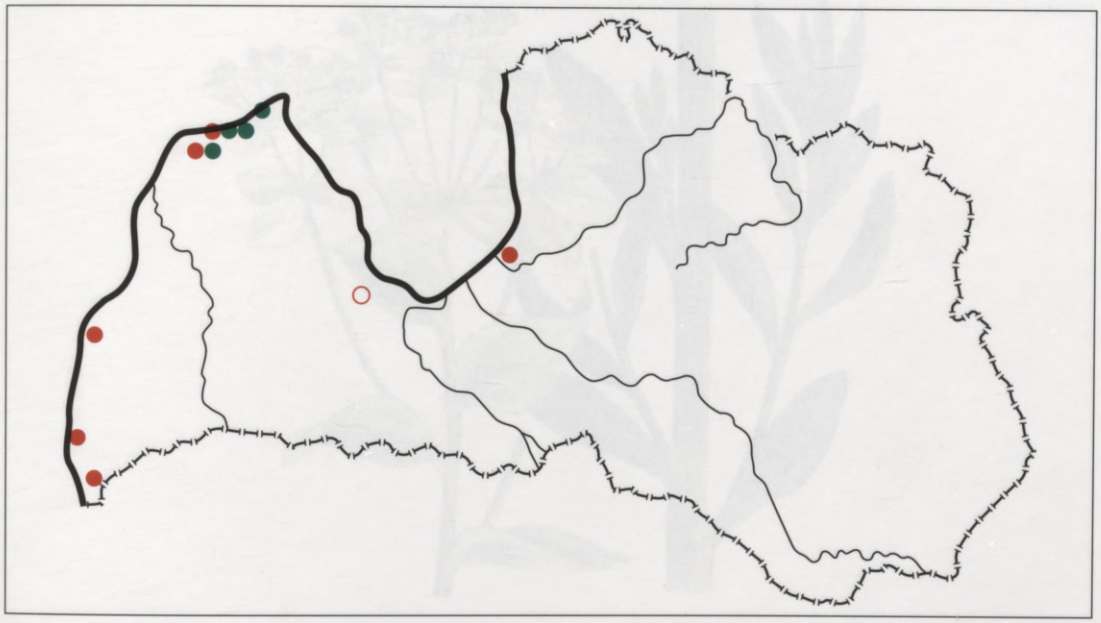

Status. An endangered species. Included in the Red Data Books of Belarus and the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Poland and Schleswig-Holstein.

Habitat. Bogs, dune slacks on mineral soils, old gravel pits near the coast of the Baltic Sea and the Gulf of Rīga.

Area. Europe and North America, in temperate and boreal zone.

Distribution and occurrence in Latvia. Very rare, mainly in the Coastal Lowland: Bernāti (21/2, 1898, 1899), Lielirbe (6/10, 1921, 1924), Grīņu Lake (16/3, 1939, 1988), Pēterezers (6/12, recorded several times from 1953 to 1991), Skarbe Lake (7/10, 1971), Saunags (5/13, 1981), Puteru Lake (6/11, 1987), Garezers (12/28, 1988), vicinity of Rucava (23/3, 1989), Makšķerezers (7/9, 1991). One single locality in the eastern part of western Latvia - Tukums (14/19, 1852 /1/). In Latvia reaches the eastern boundary of its area.

Changes in number and distribution. Not studied.

Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Slītere", "Grīņi", "Ances purvi un meži".

Suggestions for study and protection. Verify and map the localities; study the dynamics of coenopopulation; work out the protection plan for the species.

Information sources. LATV; RIG; SVR; 1.Heugel, 1852.

Compiled by Laima Tabaka.

Purva dievkrēsliņš *Euphorbia palustris* L.

Euphorbiaceae - Dievkrēsliņu dzimta

Statuss. Apdraudēta suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Dānijas un Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 50-150 cm augsts lakstaugs, dažreiz ar iesārtu stublāju. Lapas lancetiskas līdz iegareni lancetiskas, kailas, zilganzaļas. Ziedi sīki, viendzimuma, bez vainaga. Virišķajos ziedos 1 putekšņlapa, sievišķajos - 1 trīscirkņu sēklotne. Ziedi veido īpatnēju ziedkopu - ciātiju, kas atgādina atsevišķu divdzimumu ziedu. Ciātiji sakopoti dzeltenigi zaļganā ziedkopā - saliktā daudzžuburonī. Zied maijā un jūnijā. Aug grupās, vitalitāte laba.

Biotops. Mitras un purvainas pļavas, lapkoku un jauktie meži uz kūdras augsnēm (dumbrājs), krūmāji, zemie purvi, galvenokārt upju un ezeru krastos un palienēs.

Areāls. Eiropa, mēreni siltā un mērenā josla.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti, tikai Piejūras zemienē: Rinda (7/9, 1839 /1/, 1986, 1991), Slokas ezera krasts un apkārtne (14/22, 1895, 1914, konstatēta vairākkārt no 1950. līdz 1994.gadam), Kaņiera ezera apkārtne (13/21, 13/22, 14/21, 1896, konstatēta vairākkārt no 1898. līdz 1992. gadam), Tosmares ezera krasts un apkārtne (18/2, 1971, konstatēta vairākkārt no 1985. līdz 1992. gadam), Stendes apkārtne (7/10, 1986), Liepājas ezera krasts (19/2, 20/2, 1989), Irbes upes krasts (7/8, 1991).

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. LMPL, 1977, 1987. Ierakstīta LSG, 1980. Konstatēta aizsargājamā dabas teritorijā: "Ķemeru nacionālais parks", "Liepājas ezers", "Tosmare".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Noskaidrot sugas izplatības tendences. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.

Informācijas avoti. LATV; RAS; RIG; SVR; 1. Fleischer, Lindemann, 1839.

Sastādīja Ģertrūde Gavrilova.

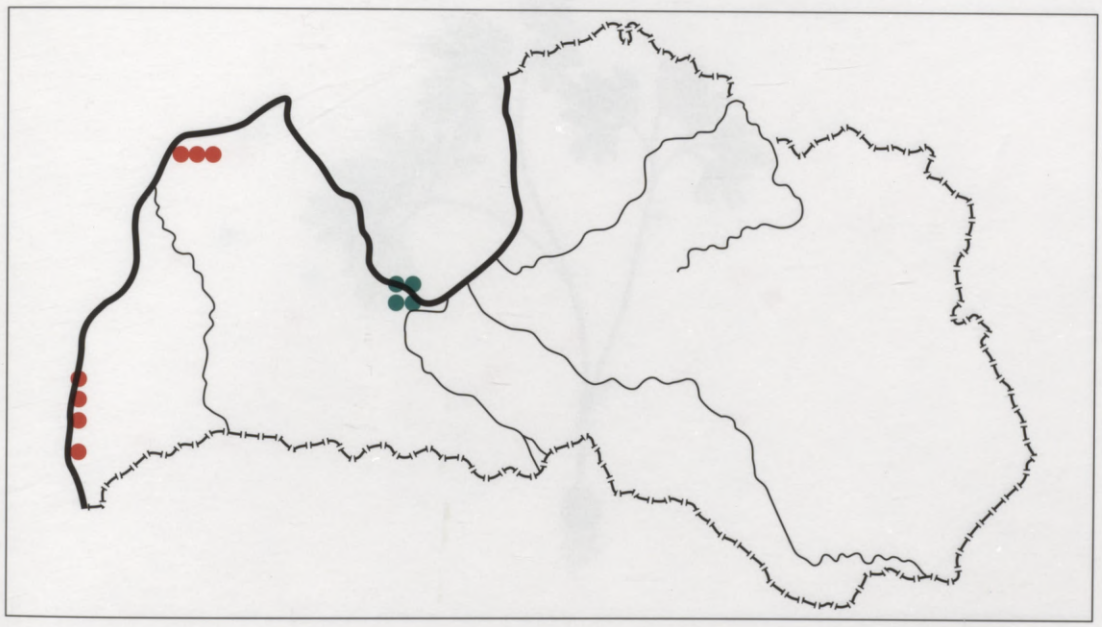

Status. An endangered species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Denmark and Schleswig-Holstein.

Habitat. Moist meadows and wet meadows, deciduous and mixed forests on peat soils (*Dryopterioso-caricosa*), shrubs, fens, mainly on the river banks and lake shores and in flood plains.

Area. Europe, in submeridional and temperate zone.

Distribution and occurrence in Latvia. Very rare, only in the Coastal Lowland: Rinda (7/9, 1839 /1/, 1986, 1991), Sloka Lake shore and its vicinity (14/22, 1895, 1914, recorded several times from 1950 to 1994), vicinity of Kaņieris Lake (13/21, 13/22, 14/21, 1896, recorded several times from 1898 to 1992), Tosmare Lake shore and its vicinity (18/2, 1971, recorded several times from 1985 to 1992), vicinity of Stende (7/10, 1986), Liepāja Lake shore (19/2, 20/2, 1989), the bank of Irbe River (7/8, 1991).

Changes in number and distribution. Not studied.

Existing protection. LMPL, 1977, 1987. Included in the LTV RDB, 1980. Recorded in the protected nature areas "Ķemeru nacionālais parks", "Liepājas ezers", "Tosmare".

Suggestions for study and protection. Verify and map the localities; study the dynamics of coenopopulation; clarify the distribution trend of the species; work out the protection plan for the species.

Information sources. LATV; RAS; RIG; SVR; 1.Fleischer, Lindemann, 1839.

Compiled by Ģertrūde Gavrilova.

2. kategorija **Sēklaugi**

Vidējais cīrulītis *Corydalis intermedia* (L.) Mérat

Fumariaceae - Matuzāļu dzimta

Statuss. Apdraudēta suga. Ierakstīta Igaunijas, Lietuvas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā.
Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 15-25 cm augsts lakstaugs. Bumbulis bez dobuma, piesaknes tikai bumbuļa lejasdaļā. Stublājs stāvs, vienkāršs vai ar 1 zaru zvīņveidīgās zemlapas žāklē. Lapas 2, plūksnaini dalītas. Lapu kāti gari. Ziedi ķekarā. Seglapas veselas, 10-13 mm garas, eliptiskas līdz otrādi olveidīgas. Apziednis zigomorfs. Vainags purpura līdz violets. Piesis līdz 10 mm garš. Pogaļa pāksteņveidīga, atveras ar 2 vārsnēm. Sēkla ar piedevu. Zied aprīlī un maijā. Aug atsevišķi eksemplāri vai nelielās grupās.
Biotops. Lapkoku meži uz sausām minerālaugsnēm (gārša), parki, upju ieleju krūmāji.
Areāls. Eiropa, no mēreni siltās līdz vēsajai joslai.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Reti, nevienmērīgi, visā teritorijā. Pirmoreiz konstatēta 1839. gadā Mazjumpravas apkārtnē (15/27) /1/. Latvijā aug tuvu areāla austrumu robežai.
Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.
Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Slītere", "Moricsala", "Gaujas nacionālais parks", "Abavas ieleja".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu. Aizsardzībai ieteicama dabas teritorija "Amulas augštece".
Informācijas avoti. LATV; RIG; SVR; 1. Fleischer, Lindemann, 1839.
Sastādīja Biruta Cepurīte.

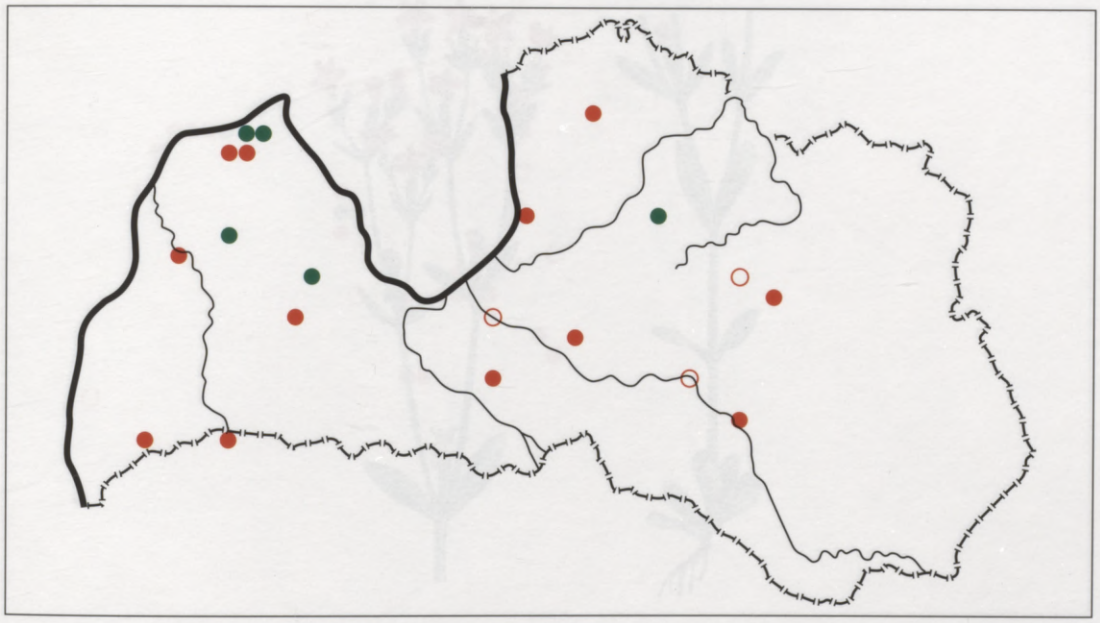

Status. An endangered species. Included in the Red Data Books of Estonia, Lithuania and the Baltic Region.
Habitat. Deciduous forests on dry mineral soils (*Aegopodiosa*), parks, shrubs in river valleys.
Area. Europe, from submeridional to boreal zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Rare, irregularly throughout the whole territory. For the first time the species was recorded in the vicinity of Mazjumprava in 1839 (15/27 /1/). In Latvia grows close to the eastern boundary of its area.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Slītere", "Moricsala", "Gaujas nacionālais parks", "Abavas ieleja".
Suggestions for study and protection. Verify and map the localities; study the dynamics of coenopopulation; work out the protection plan for the species. The territory recommended for protection "Amulas augštece".
Information sources. LATV; RIG; SVR; 1.Fleischer, Lindemann, 1839.
Compiled by Biruta Cepurīte.

Jūrmalas augstiņš

Centaurium littorale (Turner) Gilmour *[C. vulgare* Rafn, nom. superfl.*]*

Gentianaceae - Genciānu dzimta

Statuss. Apdraudēta suga. Ierakstīta Lietuvas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Norvēģijas, Polijas un Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Viengadīgs vai divgadīgs, 5-25 cm augsts lakstaugs. Stublājs augšdaļā dihotomi zarots. Lapas pretējas, veselas, sēdošas, strupas; rozetes lapas otrādi olveidīgas, vidējās un augšējās lapas iegarenas līdz lineāras, ar 1-3 dzīslām. Pieziedlapas tuvu kausa pamatam. Ziedi dihaziālās ziedkopās; dihāzija galvenās ass zieds sēdošs. Apziednis aktinomorfs. Kauslapas un vainaglapas (4) 5, saaugušas. Vainags stobrveidīgs, 13-16 mm garš, rozā līdz purpura; vainaga apmale 10-12 mm diametrā, ± plakana. Putekšņlapas (4) 5. Zied no jūnija līdz septembrim. Aug atsevišķi eksemplāri. Halofīts.

Biotops. Jūrmalas pļavas, priežu meži uz sausām smilts augsnēm (sils), sausas un mēreni mitras pļavas, ceļmalas, grantsbedres, sliežu ceļi.

Areāls. Eiropa un Rietumāzija, mēreni siltā un mērenā josla.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Samērā reti, Piejūras zemienē, galvenokārt Baltijas jūras un Rīgas līča piekrastē un Viduslatvijas rietumu daļā.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Slītere", "Ķemeru nacionālais parks", "Randu pļavas", "Engure".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.

Informācijas avoti. HBN; LATV; RAS; RIG; SVR.

Sastādīja Biruta Cepurīte.

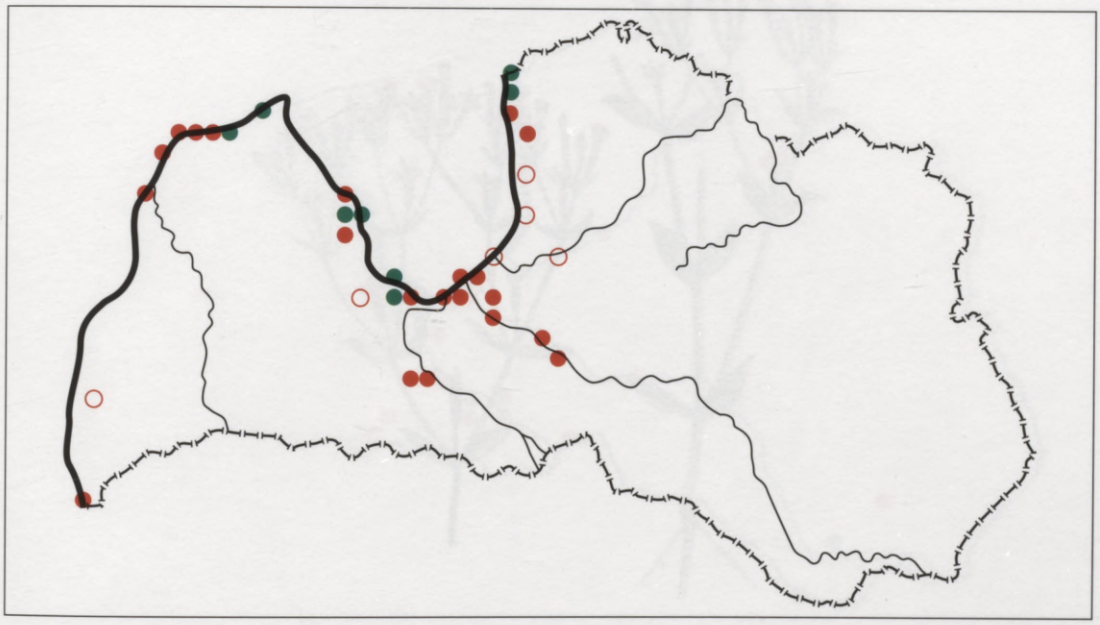

Status. An endangered species. Included in the Red Data Books of Lithuania and the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Poland and Schleswig-Holstein.
Habitat. Coastal meadows, pine forests on dry sandy soils (*Cladinoso-callunosa*), dry and moderately moist meadows, roadsides, gravel pits, railways.
Area. Europe and western Asia, in submeridional and temperate zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Relatively rare, in the Coastal Lowland, mainly near the Baltic Sea and the Gulf of Rīga and in the western part of central Latvia.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Slītere", "Kemeru nacionālais parks", "Randu pļavas", "Engure".
Suggestions for study and protection. Verify and map the localities; study the dynamics of coenopopulation; work out the protection plan for the species.
Information sources. HBN; LATV; RAS; RIG; SVR.
Compiled by Biruta Cepurīte.

Skaistais augstiņš *Centaurium pulchellum* (Sw.) Druce

Gentianaceae - Genciānu dzimta

Statuss. Apdraudēta suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Norvēģijas un Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Viengadīgs, 3-23 cm augsts lakstaugs. Stublājs parasti no pamata dihotomi zarots. Lapas pretējas, vienkāršas, veselas, olveidīgi lancetiskas, sēdošas, smailas, ar 5 dzīslām. Rozetes lapu nav. Pieziedlapas attālinātas no kausa pamata. Ziedi skrajā, dihaziālā ziedkopā; dihāzija galvenās ass zieds ar kātu. Apziednis aktinomorfs. Kauslapas un vainaglapas (4) 5, saaugušas. Vainags stobrveidīgs, 10-15 mm garš, rozā līdz purpura; vainaga apmale 6-8 mm diametrā. Putekšņlapas (4) 5. Zied no jūnija līdz septembrim. Aug atsevišķi eksemplāri, nelielā skaitā. Halofīts.

Biotops. Sausas pļavas, nezālienes, ceļmalas, grantsbedres, izcirtumi.

Areāls. Eiropa, Rietumāzija un Ziemeļāfrika, no siltās līdz mērenajai joslai.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Samērā reti, nevienmērīgi, galvenokārt Piejūras zemienē un Viduslatvijā. Latvijā aug tuvu areāla ziemeļu robežai.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Kemeru nacionālais parks", "Randu pļavas", "Engure", "Daugavas loki".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.

Informācijas avoti. HBN; LATV; RAS; RIG.

Sastādīja Biruta Cepurīte.

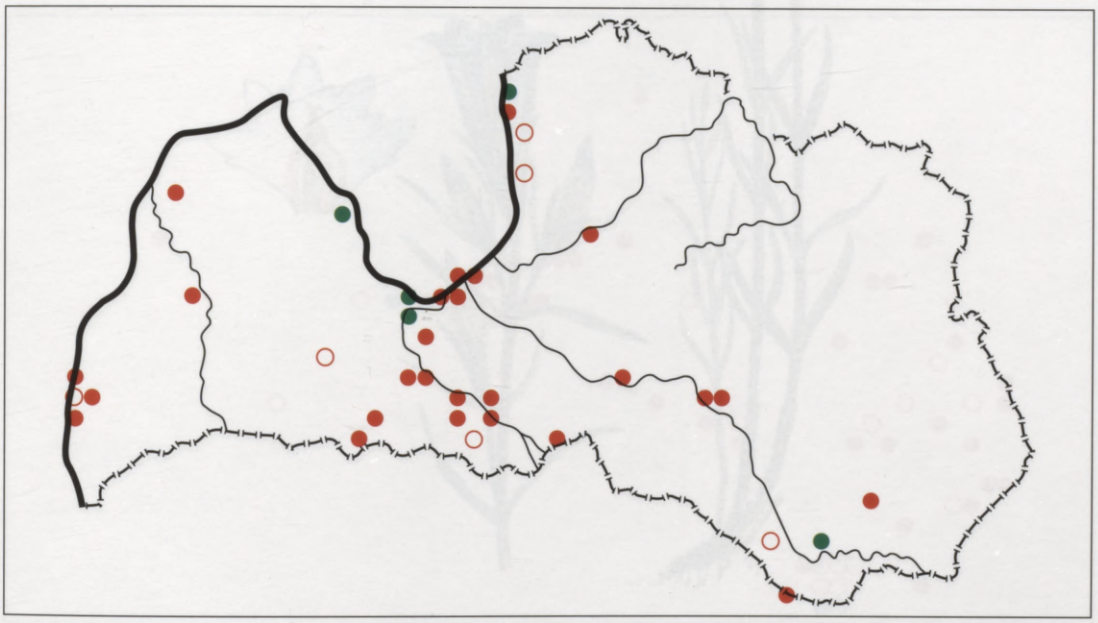

Status. An endangered species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Norway and Schleswig-Holstein.
Habitat. Dry meadows, weedy areas, roadsides, gravel pits, clearings.
Area. Europe, western Asia and northern Africa, from meridional to temperate zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Relatively rare, irregularly, mainly in the Coastal Lowland and in central Latvia. In Latvia grows close to the northern boundary of its area.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Kemeru nacionālais parks", "Randu pļavas", "Engure", "Daugavas loki".
Suggestions for study and protection. Verify and map the localities; study the dynamics of coenopopulation; work out the protection plan for the species.
Information sources. HBN; LATV; RAS; RIG.
Compiled by Biruta Cepurīte.

Tumšzilā drudzene (tumšzilā genciāna)

Gentiana pneumonanthe L.

Gentianaceae - Genciānu dzimta

Statuss. Apdraudēta suga. Ierakstīta Igaunijas, Lietuvas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Norvēģijas, Polijas un Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 15-50 cm augsts lakstaugs. Stublāji stāvi vai pacili. Lapas krusteniski pretējas, veselas, sēdošas, 3-8 cm garas, 2-6 mm platas, lineāras vai lineāri lancetiskas, ar 1 dzīslu. Rozetes lapu nav. Ziedi pa 1-3 augšējo lapu žāklēs un stublāja galā. Apziednis aktinomorfs. Kauslapas un vainaglapas 5, saaugušas. Kausa nesaaugušās daļas lineāras, tikpat garas vai garākas nekā kausa stobriņš. Vainags 35-50 mm garš, stobrveidīgs, tumši zils; apmales daivas 3-4 reizes īsākas nekā stobriņš, starpdaivu izaugumi īsi, trīsstūraini. Putekšņlapas 5; putekšnīcas savstarpēji saaugušas. Zied no jūlija līdz septembrim. Aug nelielās, skrajās grupās.

Biotops. Sausas un mēreni mitras pļavas, izcirtumi, dzelzceļa uzbērumu nogāzes, ceļmalas, krūmāji.

Areāls. Eiropa un Rietumāzija, mēreni siltā un mērenā josla.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Samērā reti, nevienmērīgi, galvenokārt Rīgas smiltāju līdzenumā un Austrumlatvijā. Gandrīz puse atradņu koncentrētas Daugavas ielejā un Rīgas apkārtnē. Latvijā aug tuvu areāla ziemeļu robežai.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. LMPL, 1977, 1987. Ierakstīta LSG, 1980. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Ķemeru nacionālais parks", "Silene".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.

Informācijas avoti. AB; DM; HBN; LATV; RAS; RIG.

Sastādīja Biruta Cepurīte.

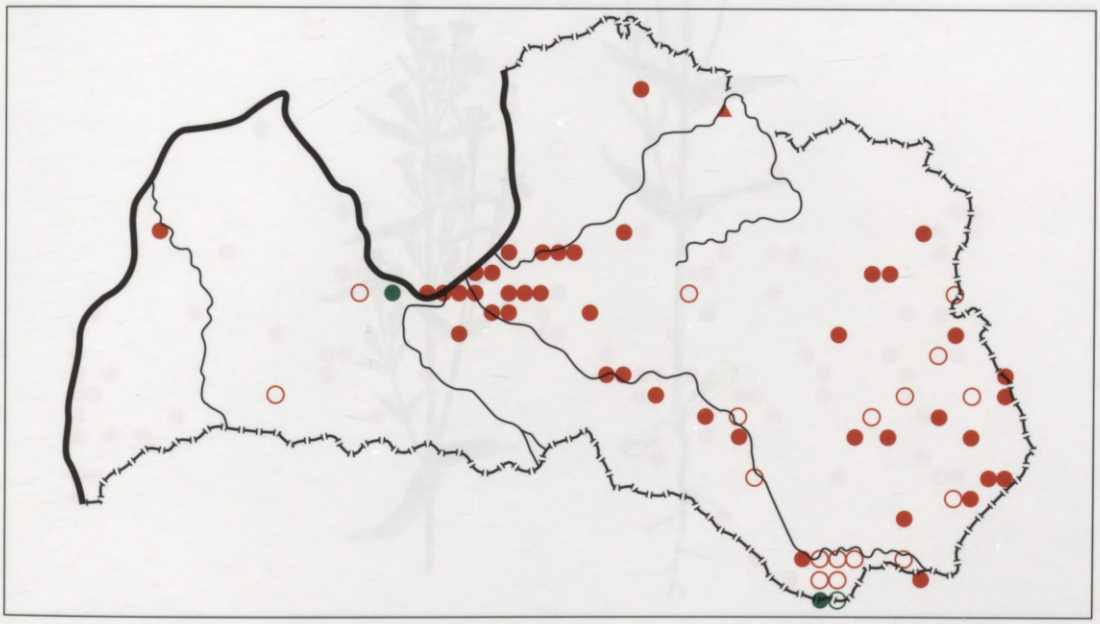

Status. An endangered species. Included in the Red Data Books of Estonia, Lithuania and the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Norway, Poland and Schleswig-Holstein.
Habitat. Dry and moderately moist meadows, clearings, slopes of railway embankments, roadsides, shrubs.
Area. Europe and western Asia, in submeridional and temperate zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Relatively rare, irregularly, mainly in the Rīga Sandy Plain and in eastern Latvia. Almost half from the localities is concentrated in the Daugava River valley and in the vicinity of Rīga. In Latvia grows close to the northern boundary of its area.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. LMPL, 1977, 1987. Included in the LTV RDB, 1980. Recorded in the protected nature areas: "Ķemeru nacionālais parks", "Silene".
Suggestions for study and protection. Verify and map the localities; study the dynamics of coenopopulation; work out the protection plan for the species.
Information sources. AD; DM; HBN; LATV; RAS; RIG.
Compiled by Biruta Cepurīte.

Rūgtā drudzenīte (rūgtā genciāna)

Gentianella amarella (L.) Borner *[Gentiana amarella* L.*]*

Gentianaceae - Genciānu dzimta

Statuss. Apdraudēta suga. Ierakstīta Lietuvas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Dānijas, Polijas, Somijas un Zviedrijas Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Viengadīgs vai divgadīgs, 5-45 cm augsts lakstaugs. Stublājs vienkāršs vai zarots, ar 2-12 dažāda garuma posmiem. Lapas pretējas, vienkāršas, veselas, sēdošas, līdz 3 cm garas; rozetes lapas otrādi olveidīgas, strupas, vidējās stublāja lapas olveidīgi līdz trīsstūraini lancetiskas, smailas. Ziedi dihaziālās ziedkopās. Apziednis aktinomorfs. Kauslapas un vainaglapas 4-5, saaugušas. Kauss šķelts līdz dalīts. Vainags 8-18 mm garš, stobrveidīgs, tumši vai gaiši zils līdz violets; apmales daivas 3-5 mm garas, plati līdz olveidīgi lancetiskas, pie daivu pamata bārkstveidīgi izaugumi. Putekšņlapas 4-5. Zied no maija līdz septembrim. Aug atsevišķi eksemplāri.

Biotops. Sausas un mēreni mitras pļavas, dzelzceļa stigas, ceļmalas, krūmāji, ganības.

Areāls. Eiropa, Āzija un Ziemeļamerika, no siltās līdz vēsajai joslai.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Ne visai bieži, visā teritorijā.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Slītere", "Kemeru nacionālais parks", "Lielie Kangari", "Randu pļavas", "Daugavgrīva", "Medze", "Tosmare", "Engure", "Vestiena".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.

Informācijas avoti. DM; LATV; RAS; RIG.

Sastādīja Biruta Cepurīte.

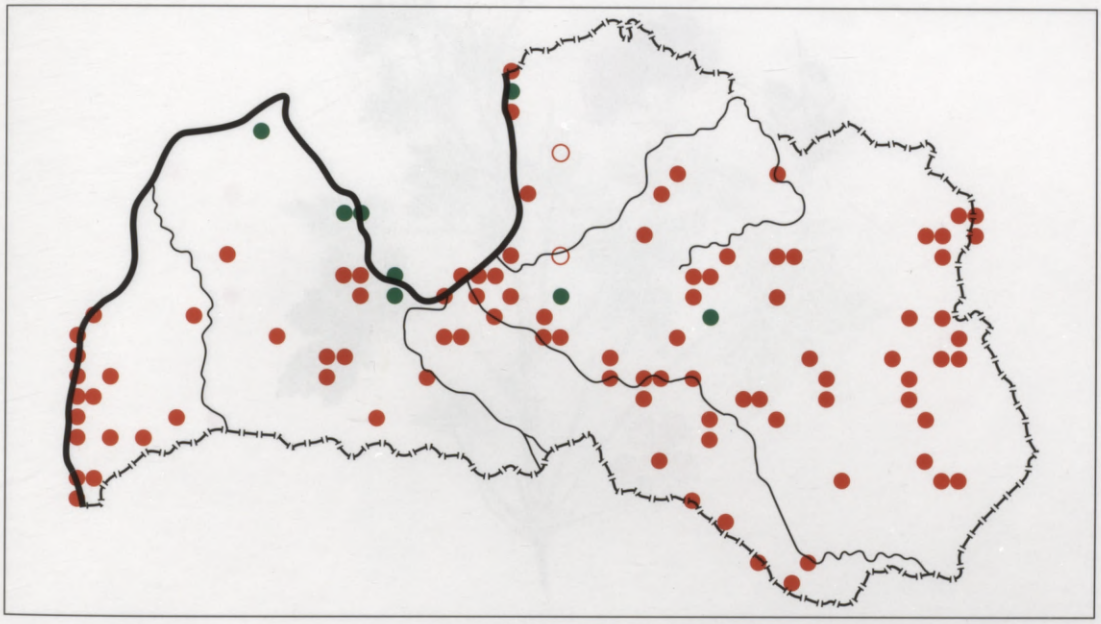

Status. An endangered species. Included in the Red Data Books of Lithuania and the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Denmark, Poland, Finland and Sweden.
Habitat. Dry and moderately moist meadows, clearings, permanent ways, roadsides, shrubs, pastures.
Area. Europe, Asia and North America, from meridional to boreal zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Not very often throughout the whole territory.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Slītere", "Kemeru nacionālais parks", "Lielie Kangari", "Randu pļavas", "Daugavgrīva", "Medze", "Tosmare", "Engure", "Vestiena".
Suggestions for study and protection. Verify and map the localities; study the dynamics of coenopopulation; work out the protection plan for the species.
Information sources. DM; LATV; RAS; RIG.
Compiled by Biruta Cepurīte.

Bohēmijas gandrene (Bohēmijas gerānija)

Geranium bohemicum L.

Geraniaceae - Gandreņu dzimta

Statuss. Apdraudēta suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Polijas un Zviedrijas Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Viengadīgs vai divgadīgs, 20-60 cm augsts lakstaugs, ar dziedzermatiņiem. Stublājs stāvs, matiņi uz stublāja atstāvoši. Lapas ar kātu, 2-6 cm platas, trīs- līdz piecstaraini šķeltas, kontūra ± stūraina, segmenti daivaini vai šķelti. Ziedkopā 2 ziedi; ziedkopas kāts garāks nekā lapa, kuras žāklē tā atrodas. Kauslapas 5, gals ar 1-3 mm garu akotu. Vainaglapas 5, tumši violetas, 8-9 mm garas, gals ar jomu, mala skropstaina. Riekstiņu skaldauglis 2,5-3 cm garš. Zied no jūnija līdz augustam. Aug atsevišķi eksemplāri.

Biotops. Šaurlapju meži, mežmalas, izcirtumi, meža ceļi, ugunskuru vietas, upju sēres.

Areāls. Eiropa, izņemot Rietumeiropu, mēreni siltā un mērenā josla. Reti visā areālā.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Reti, nevienmērīgi, galvenokārt Rietumlatvijā un Austrumlatvijā. Pirmoreiz konstatēta 1830. gadā Ilūkstes apkārtnē /1/.

Skaita un izplatības izmaiņas. Bikstu atradnē (17/17) suga ir izzudusi /2/.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamā dabas teritorijā "Ventas ieleja".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu. Ievērot sugu saudzējošu mežu apsaimniekošanas režīmu. Aizsardzībai ieteicama dabas teritorija "Numernes valnis".

Informācijas avoti. LATV; RIG; 1. Eichwald, 1830; 2. Ledus, 1939.

Sastādīja Irēna Fatare.

Status. An endangered species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Poland and Sweden.
Habitat. Small-leaved forests, forest margins, clearings, forest roads, fire places, sandbanks.
Area. Europe, except western Europe, in submeridional and temperate zone; rare within the whole distribution area.
Distribution and occurrence in Latvia. Rare, irregularly, mainly in western Latvia and eastern Latvia. For the first time the species was recorded in the vicinity of Ilūkste in 1830 /1/.
Changes in number and distribution. The species has dissapeared in the locality of Biksti (17/17) /2/.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature area "Ventas ieleja".
Suggestions for study and protection. Verify and map the localities; study the dynamics of coenopopulation; work out the protection plan for the species; consider the forest management regime favourable for the species. The territory recommended for protection "Numernes valnis" .
Information sources. LATV; RIG; 1. Eichwald, 1830; 2. Ledus, 1939.
Compiled by Irēna Fatare.

Beņekena zaķauza (zarainā lāčauza)

Bromopsis benekenii (Lange) Holub *[Bromus benekenii* (Lange) Trimen, *Bromopsis ramosa* (Huds.) Holub, p.p.*]*

Gramineae (Poaceae) - Graudzāļu (skareņu) dzimta

Statuss. Apdraudēta suga. Ierakstīta Baltkrievijas, Igaunijas, Lietuvas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Somijas un Zviedrijas Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 50-120 cm augsts, tumši zaļš lakstaugs, ar matiņiem. Veido skrajus cerus. Sakneņi īsi. Stiebri stāvi. Lapas līdz 12 mm platas, gals smails. Makstis apaļas, augšdaļā ar īsām austiņām. Mēlīte strupa, līdz 3 mm gara. Ziedi vārpiņās pa 3-5. Vārpiņas tumši zaļas, ar matiņiem, lancetiskas vai iegarenas, akots līdz 8 mm garš, šaurā, nolīkušā skarā. Zied jūlijā.

Biotops. Platlapju un platlapju-egļu meži.

Areāls. Viduseiropa un Austrumeiropa, no mēreni siltās līdz vēsajai joslai, galvenokārt mērenā josla; Āzija, siltās joslas kalni.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Reti, nevienmērīgi visā teritorijā. Pirmoreiz, nenorādot atradnes, Latvijas florā minēta 1839. gadā /1/. Latvijā aug tuvu areāla ziemeļu robežai.

Skaita un izplatības izmaiņas. Atradne Daugavas ielejā pie Staburaga iznīcināta, applūdinot ieleju.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Slītere", "Gaujas nacionālais parks", "Ķemeru nacionālais parks", "Zebrus un Svētes ezers", "Abavas ieleja", "Mežmuižas avoti", "Gaviezes āmuļi", "Daugavas loki".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju attīstību. Izpētīt un saglabāt platlapju koku mežu sabiedrības. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu. Aizsardzībai ieteicama dabas teritorija: "Sniķere".

Informācijas avoti. LATV; RAS; RIG; SVR; 1. Fleischer, Lindemann, 1839.

Sastādīja Ivars Kabucis.

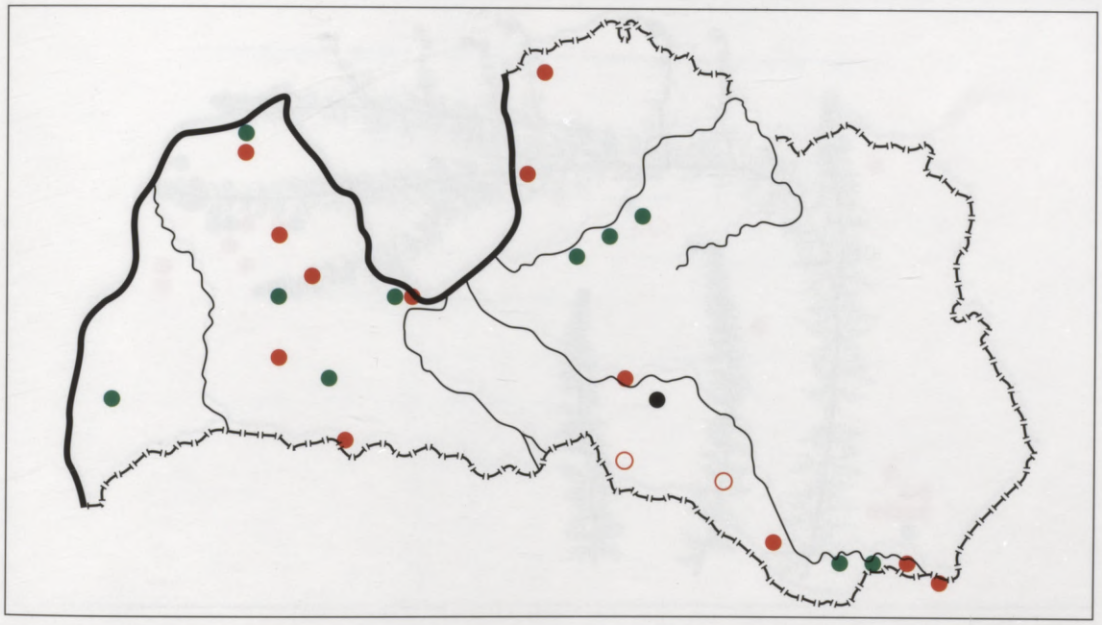

Status. An endangered species. Included in the Red Data Books of Belarus, Estonia, Lithuania and the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Finland and Sweden.
Habitat. Broad-leaved and broad-leaved-spruce forests.
Area. Central and eastern Europe, from submeridional to temperate zone, mainly in temparate zone; Asia, in meridional zones in mountain areas.
Distribution and occurrence in Latvia. Rare, irregularly throughout the whole territory. For the first time, without the locality indication, the species was mentioned in the flora of Latvia in 1839 /1/. In Latvia grows close to the northern boundary of its area.
Changes in number and distribution. The locality in the Daugava River valley near Staburags was destroyed by flooding the valley.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Slītere", "Gaujas nacionālais parks", "Ķemeru nacionālais parks", "Zebrus un Svētes ezers", "Abavas ieleja", "Mežmuižas avoti", "Gaviezes āmuļi", "Daugavas loki".
Suggestions for study and protection. Verify and map the localities; study the dynamics of coenopopulation; study and maintain the broad-leaved forest communities; work out the protection plan for the species. The territory recommended for protection "Sniķere".
Information sources. LATV; RAS; RIG; SVR; 1. Fleischer, Lindemann, 1839.
Compiled by Ivars Kabucis.

Pamīšziedu daudzlape *Myriophyllum alterniflorum* DC.

Haloragaceae - Daudzlapju dzimta

Statuss. Apdraudēta suga. Ierakstīta Igaunijas, Lietuvas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, gruntī iesakņojies ūdensaugs. Stublājs zarots, 30-150 cm garš, brūngansārts. Lapas mieturī pa 4, ķemmveidīgas, zaļas vai iesārtas. Ziedi viendzimuma, sīki, ar 3 pieziedlapām, skrajā, 1-3 cm garā vārpā, kas ziedēšanas sākumā noliekusies uz leju. Vainaglapas sārtas, agri nokrīt. Vīriešķie ziedi vārpas augšdaļā, pamīši, pieziedlapas ieapaļas; sievišķie ziedi vārpas lejasdaļā, pretēji, vidējā pieziedlapa ķemmveidīga, malējās ieapaļas. Zied no jūnija līdz septembrim. Aug tīraudzēs.

Biotops. Eitrofi, mezoeitrofi, retāk hipereitrofi ezeri, kuros saglabājušās vai kādreiz konstatētas oligotrofo ezeru lobēliju-ezereņu sabiedrības, reti upes, zemūdens augu joslā.

Areāls. Eiropa, Ziemeļāfrika un Ziemeļamerika, no mēreni siltās līdz vēsajai joslai.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Samērā reti, nevienmērīgi. Latvijā sasniedz areāla austrumu robežu.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Moricsala", "Gaujas nacionālais parks", "Drīdža ezers", "Augstroze", "Klāņu purvs", "Ojatu ezers", "Talsu pauguraine", "Veclaicene", "Vestiena", "Vecpiebalga".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku, tās atkarību no hidroķīmiskā režīma. Novērst cēloņus, kas izraisa ezeru eitrofikāciju. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu. Aizsardzībai ieteicamas dabas teritorijas: "Alūksnes ezers", "Kaņepēnu ezers", "Sīvers, Drīdzis", "Usmas ezers", "Visaldas ezers", "Svātavas ezers", "Pinku ezers", "Puzes ezers".

Informācijas avoti. LATV; RIG.

Sastādīja Zigrīda Eglīte.

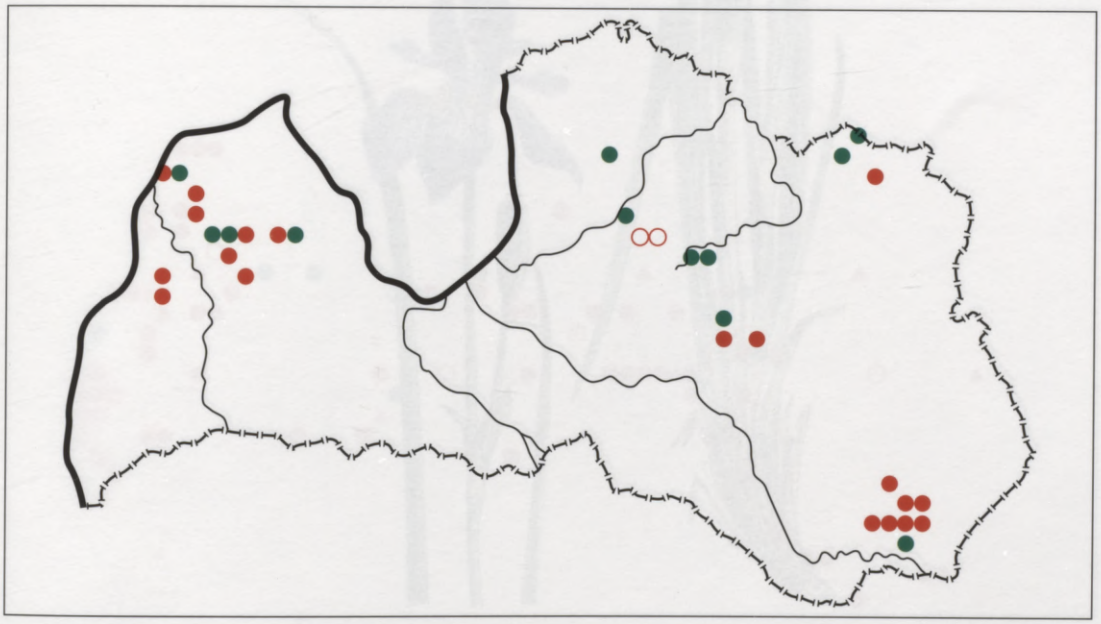

Status. An endangered species. Included in the Red Data Books of Estonia, Lithuania and the Baltic Region; in the List of Threatened Species of Schleswig-Holstein.

Habitat. Eutrophic, meso-eutrophic, less frequently hypereutrophic lakes, where *Lobelia - Isoetes* communities of oligotrophic lakes have remained or have been recorded; less frequently rivers in the submerged plant zone.

Area. Europe, northern Africa and North America, from submeridional to temperate zone.

Distribution and occurrence in Latvia. Relatively rare, irregularly. In Latvia reaches the eastern boundary of its area.

Changes in number and distribution. Not studied.

Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Moricsala", "Gaujas nacionālais parks", "Drīdža ezers", "Augstroze", "Klāņu purvs", "Ojatu ezers", "Talsu pauguraine", "Veclaicene", "Vestiena", "Vecpiebalga".

Suggestions for study and protection. Verify and map the localities; study the dynamics of coenopopulation, clarifying its dependence from the hydrochemical regime in waterbodies; eliminate the factors causing lake eutrophication; work out the protection plan for the species. The territories recommended for protection: "Alūksnes ezers", "Kaņepēnu ezers", "Sivers, Drīdzis", "Usmas ezers", "Visaldas ezers", "Svātavas ezers", "Pinku ezers", "Puzes ezers".

Information sources. LATV; RIG.

Compiled by Zigrīda Eglīte.

Sibīrijas skalbe *Iris sibirica* L.

Iridaceae - Skalbju dzimta

Statuss. Apdraudēta suga. Ierakstīta Balkrievijas, Igaunijas, Lietuvas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Polijas un Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.
Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 70-100 cm augsts lakstaugs ar resnu sakneni. Lapas gari lineāras, zobenveidīgas, īsākas par stublāju, rozetē 2 rindās, apakšējā daļā renesveidīgi saliektas. Ziedi lieli, pa 2-3 vēdekļveidīgā ziedkopā. Ārējās apziedņa lapas noliekušās uz leju, tumši zilas, iekšpusē gaišākas, ar zilām svītrām. Iekšējās apziedņa lapas stāvas, sakļāvušās, tumši zilas. Irbulis īss, ar trim, vainaglapām līdzīgām daivām. Zied maijā un jūnijā. Dekoratīvs augs.
Biotops. Mitras un purvainas palieņu un ārpuspalieņu pļavas, krūmāji, galvenokārt uz karbonātaugsnēm.
Areāls. Viduseiropa, Sibīrija, Mazāzija, Kaukāzs un Mongolija, galvenokārt mēreni siltā un mērenā josla.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Samērā reti, nevienmērīgi, galvenokārt Rietumlatvijas Piejūras zemienē, Austrumlatvijā un Viduslatvijā Daugavas ielejā un tās pieteku apkārtnē. Pirmie herbārija materiāli ievākti 1892. gadā Daugavpils apkārtnē (Grīvā un Kalkūnos) (27/46, Kupffer, RIG). Latvijā aug tuvu areāla ziemeļu robežai.
Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.
Līdzšinējā aizsardzība. LMPL, 1977, 1987. Ierakstīta LSG, 1980. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Grīņi", "Krustkalni", "Ķemeru nacionālais parks", "Čužupurvs", "Abavas ieleja", "Silene", "Vecdaugava", "Tērvete", "Augšzeme", "Vestiena".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt vērtīgākās atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku kā arī skaita un izplatības izmaiņas. Noskaidrot dažādu lauksaimniecisko darbību, galvenokārt pļavu meliorācijas, kultivēšanas, mēslošanas, pļavu aizaugšanas ietekmi uz sugas sastopamību. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.
Informācijas avoti. AB; LATV; RAS; RIG; SVR.
Sastādīja Ģertrūde Gavrilova.

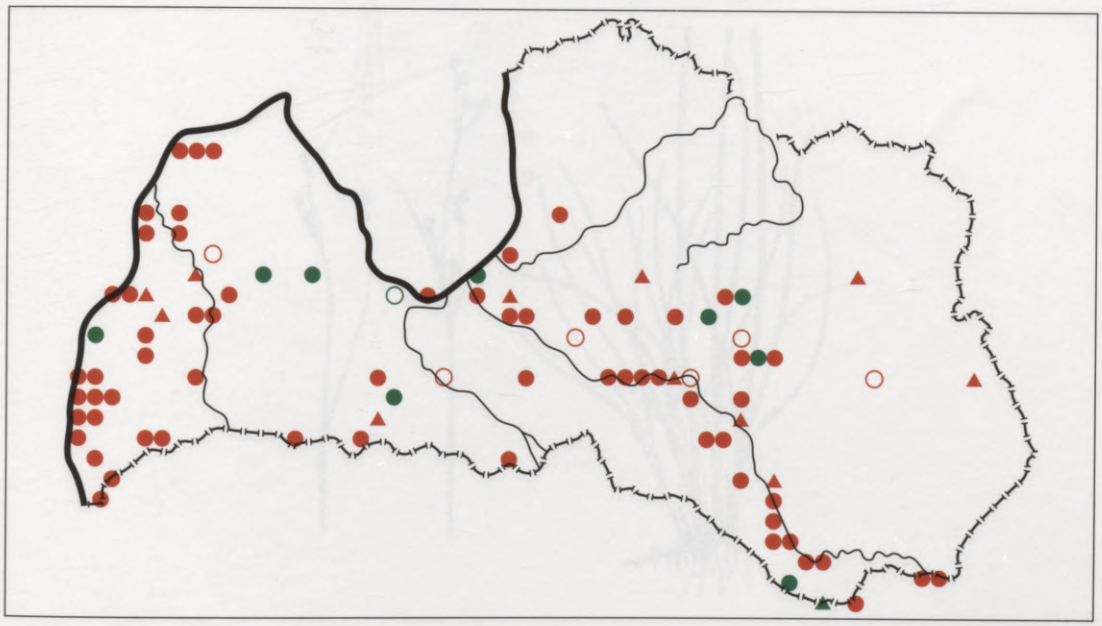

Status. An endangered species. Included in the Red Data Books of Belarus, Estonia, Lithuania and the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Poland and Schleswig-Holstein.

Habitat. Moist and wet flood plain meadows and similar moist meadows outside the flood plain areas, shrubs, mainly on soils rich in lime.

Area. Central Europe, Siberia, Asia Minor, the Kaukasus and Mongolia, mainly in submeridional and temperate zone.

Distribution and occurrence in Latvia. Relatively rare, irregularly, mainly in the Coastal Lowland of western Latvia, in Daugava River valley and in the vicinity of its tributaries in eastern Latvia and central Latvia. The first herbarium was collected in the vicinity of Daugavpils in 1892 (Grīva and Kalkūni) (27/46, Kupffer, RIG). In Latvia grows close to the northern boundary of its area.

Changes in number and distribution. Not studied.

Existing protection. LMPL, 1977, 1987. Included in the LTV RDB, 1980. Recorded in the protected nature areas: "Grīņi", "Krustkalni", "Ķemeru nacionālais parks", "Čužupurvs", "Abavas ieleja", "Silene", "Vecdaugava", "Tērvete", "Augšzeme", "Vestiena".

Suggestions for study and protection. Verify and map the most valuable localities; study the dynamics of coenopopulation and the changes in species number and distribution as well; to clarify the influence of different agricultural activities, mainly melioration in meadows, cultivation, fertilization, overgrowing of meadows on the species occurrence; work out the protection plan for the species.

Information sources. AB; LATV; RAS; RIG; SVR.

Compiled by Gertrūde Gavrilova.

Žerāra donis *Juncus gerardii* Loisel.

Juncaceae - Doņu dzimta

Statuss. Apdraudēta suga. Ierakstīta Lietuvas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā.
Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 5-50 cm augsts, pelēkzaļš vai zaļš lakstaugs ar ložņājošu sakneni. Stublājs stāvs, ar 0-2 stublāja un lielāku skaitu apakšējām lapām. Lapas lineāras, puscilindriskas. Apakšējo lapu makstis gaiši brūnas vai salmu dzeltenas. Ziedi saliktā, šaurā, skarveidīgā ziedkopā stublāja galā. Seglapa lineāra, īsāka vai vienādā garumā ar ziedkopu. Apziednis vienkāršs, 2 gredzenos. Apziedņa lapas iegarenas, vienādā garumā, brūnas līdz tumši brūnas, spīdīgas, vidū ar brūnzaļu joslu, mala plēvjaina. Putekšņlapas 6; putekšņmaciņš 2-3 reizes garāks par kātiņu. Pogaļa otrādi olveidīga, brūna, vienādā garumā ar apziedni vai nedaudz garāka par to. Zied jūnijā un jūlijā. Halofīts. Litorāls augs.
Biotops. Jūrmalas pļavas, jūras un līča plūdmaiņu josla, piejūras ezeru palieņu pļavas.
Areāls. Eiropa, jūru un okeānu krasti; Ziemeļamerika un Āzijas dienvidrietumu daļa, no mēreni siltās līdz vēsajai joslai.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Reti, tikai Piejūras zemienē Baltijas jūras un Rīgas līča krastā un tā tuvumā.
Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.
Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Vecdaugava", "Randu pļavas", "Daugavgrīva", Liepājas ezers", "Engure".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu. Aizsardzībai ieteicamas dabas teritorijas: "Lielupes grīva", "Salacgrīva".
Informācijas avoti. LATV; RAS; RIG.
Sastādīja Zigrīda Eglīte.

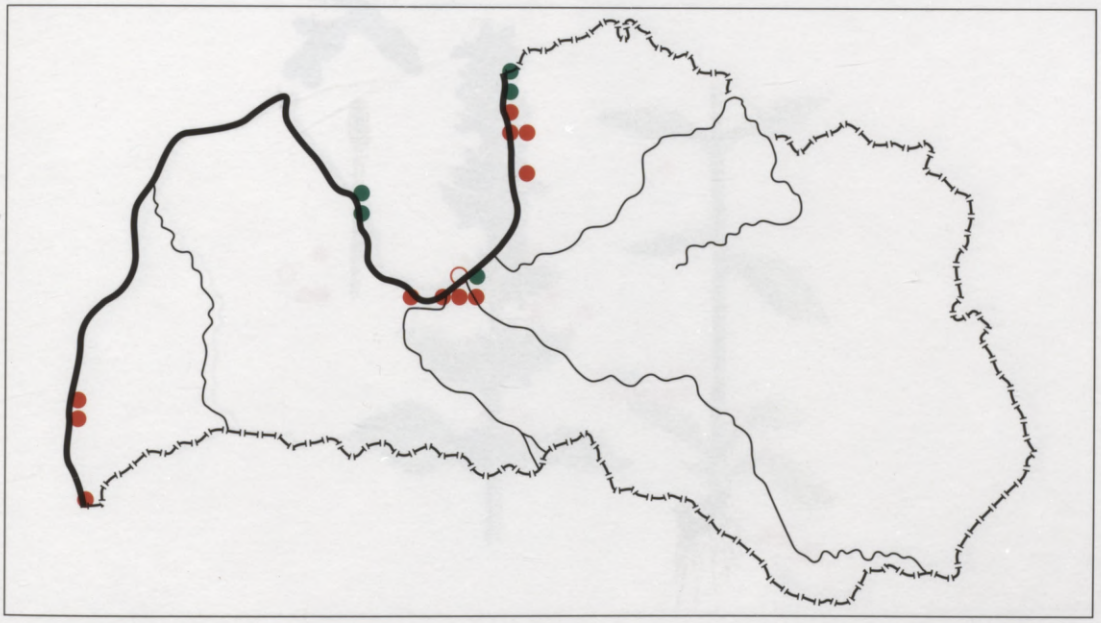

Status. An endangered species. Included in the Red Data Books of Lithuania and the Baltic Region.
Habitat. Coastal meadows, tidal zone of sea and gulf, flood plain meadows of coastal lakes.
Area. Europe, on seashores and ocean coasts in North America and south-west part of Asia, from submeridional to temperate zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Rare, only in the Coastal Lowland on the coast of the Baltic Sea and the Gulf of Rīga and its proximity.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Vecdaugava", "Randu pļavas", "Daugavgrīva", "Liepājas ezers", "Engure".
Suggestions for study and protection. Verify and map the localities; study the dynamics of coenopopulation; work out the protection plan for the species. The territories recommended for protection: "Lielupes grīva", "Salacgrīva".
Information sources. LATV; RAS; RIG.
Compiled by Zigrīda Eglīte.

Ženēvas cekuliņš (villainais cekuliņš) *Ajuga genevensis* L.

Labiatae (Lamiaceae) - Lūpziežu (panātru) dzimta

Statuss. Apdraudēta suga. Ierakstīta Baltijas reģiona un Ziemeļvalstu Sarkanajā grāmatā; Šl.-Holšt. un Zviedrijas Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 10-40 cm augsts lakstaugs ar sakneņiem. Lapas krusteniski pretējas, vienkāršas, veselas, 3-12 cm garas, olveidīgas līdz iegareni olveidīgas. Pieziedlapas daivainas; augšējās īsākas nekā ziedi. Ziedi neīstos mieturos, 5-15 cm garās vārpveidīgās ziedkopās; apakšējie mieturi savstarpēji attālināti. Apziednis divkāršs, zigomorfs. Kauslapas un vainaglapas 5, saaugušas. Vainags 15-20 mm garš, zils, reti balts vai rozā, divlūpains. Putekšņlapas ievērojami garākas nekā vainaga stobriņš. Putekšņlapu kātiņi ar matiņiem. Skaldauglī 4 riekstiņi. Zied no maija līdz jūlijam. Aug atsevišķi eksemplāri vai nelielās grupās.

Biotops. Sausas un mēreni mitras pļavas, šaurlapju meži uz sausām minerālaugsnēm (bērzu vēris), dzelzceļa uzbērumu nogāzes, dolomīta lauztuves, parki, grāvmalas, mežmalas.

Areāls. Eiropa, no siltās līdz mērenajai joslai.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Samērā reti, nevienmērīgi, galvenokārt Viduslatvijas dienvidu daļā un Austrumlatvijas dienvidrietumu daļā. Lielākā daļa atradņu koncentrētas Daugavas ielejā. Latvijā sasniedz areāla ziemeļu robežu.

Skaita un izplatības izmaiņas. Pastamuižas atradne (18/37) iznīcināta, ierīkojot Pļaviņu ūdenskrātuvi.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Daugavas ieleja", "Abavas ieleja", "Augšzeme".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.

Informācijas avoti. DM; HBN; LATV; PP; RAS; RIG.

Sastādīja Biruta Cepurīte.

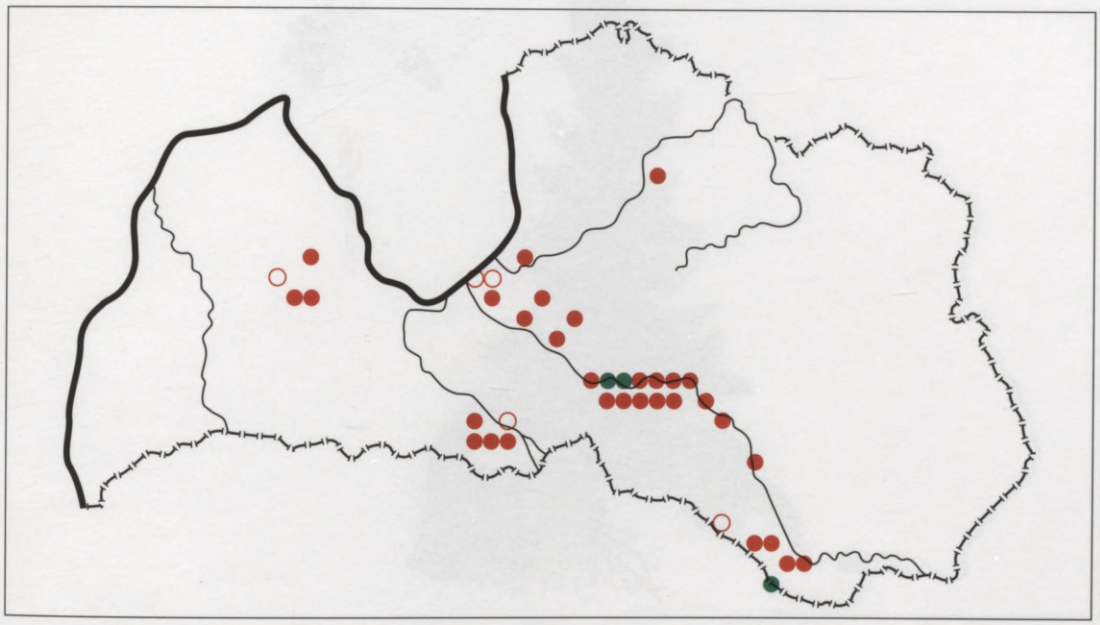

Status. An endangered species. Included in the Red Data Books of the Baltic Region and the Nordic Countries; in the Lists of Threatened Species of Schleswig-Holstein and Sweden.

Habitat. Dry and moderately moist meadows, small-leaved forests on dry mineral soils, slopes of railway embankments, dolomite quarries, parks, slopes of ditches, forest margins.

Area. Europe, from meridional to temperate zone.

Distribution and occurrence in Latvia. Relatively rare, irregularly, mainly in the southern part of central Latvia and in the south-west part of eastern Latvia. The biggest concentration of localities is in the Daugava River valley. In Latvia reaches the northern boundary of its area.

Changes in number and distribution. The locality of Pastamuiža (18/37) was destroyed by construction works of water reservoir of Pļaviņas.

Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Daugavas ieleja", "Abavas ieleja", "Augšzeme".

Suggestions for study and protection. Verify and map the localities; study the dynamics of coenopopulation; work out the protection plan for the species.

Information sources. DM; HBN; LATV; PP; RAS; RIG.

Compiled by Biruta Cepurīte.

Piramidālais cekuliņš *Ajuga pyramidalis* L.

Labiatae (Lamiaceae) - Lūpziežu (panātru) dzimta

Statuss. Apdraudēta suga. Ierakstīta Igaunijas, Lietuvas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 5-30 cm augsts lakstaugs ar sakneņiem. Lapas krusteniski pretējas, vienkāršas, veselas, 4-11 cm garas, iegarenas līdz otrādi olveidīgas. Pieziedlapu mala gluda; augšējās garākas nekā ziedi. Ziedi neīstos, satuvinātos mieturos, 5-10 cm garā, vārpveidīgā, piramidālā ziedkopā. Apziednis divkāršs, zigomorfs. Kauslapas un vainaglapas 5, saaugušas. Vainags 7-10 mm garš, gaiši zils, divlūpains. Putekšņlapas nedaudz garākas par vainaga stobriņu. Putekšņlapu kātiņi kaili. Skaldauglī 4 riekstiņi. Zied maijā un jūnijā. Aug atsevišķi eksemplāri.

Biotops. Skujkoku un platlapju-skujkoku meži uz sausām minerālaugsnēm (vēris, damaksnis, gārša), izcirtumi.

Areāls. Eiropa, no mēreni siltās līdz vēsajai joslai.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Reti, Rietumlatvijā un Austrumlatvijas dienvidu daļā Daugavas ielejā starp Krāslavu un Daugavpili: Kandavas apkārtne (13/16, zināma kopš 1906. gada, Büttner /1/), Matkule (14/14, 1907, 1955), Bāta (20/8, 1911), Gavieze (20/4, 1913), Aizdzire (14/15, 1923), Līgciems (12/15, 1931), Nīgrande (20/10, 1939), Grenči (15/17, 1944), Pastendes apkārtne (11/13, 1973), Klāvi (14/16, 1973), Gavieze (19/4, 1973), Daugavas ieleja (27/48, 1977; 27/49, 1984). Latvijā sasniedz areāla austrumu robežu.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. LMPL, 1977, 1987. Ierakstīta LSG, 1980. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Abavas ieleja", "Čužupurvs", "Daugavas loki".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu. Ievērot saudzējošu mežsamniecisko darbību.

Informācijas avoti. DM; HBN; LATV; PP; RAS; RIG; 1. Kupffer, 1907.

Sastādīja Biruta Cepurīte.

Status. An endangered species. Included in the Red Data Books of Estonia, Lithuania and the Baltic Region; in the List of Threatened Species of Schleswig-Holstein.

Habitat. Coniferous forests and mixed broad-leaved-coniferous forests on dry mineral soils (*Oxalidosa,Hylocomiosa, Aegopodiosa*), clearings.

Area. Europe, from submeridional to boreal zone.

Distribution and occurrence in Latvia. Rare, in western Latvia and in the southern part of eastern Latvia in the Daugava River valley between Krāslava and Daugavpils: vicinity of Kandava (13/16, known since 1906, Büttner /1/), Matkule (14/14, 1907, 1955), Bāta (20/8, 1911), Gavieze (20/4, 1913), Aizdzire (14/15, 1923), Līgciems (12/15, 1931), Nīgrande (20/10, 1939), Grenči (15/17, 1944), vicinity of Pastende (11/13, 1973), Klāvi (14/16, 1973), Gavieze (19/4, 1973), Daugava River valley (27/48, 1977; 27/49, 1984).

Changes in number and distribution. Not studied.

Existing protection. LMPL, 1977, 1987. Included in the LTV RDB, 1980. Recorded in the protected nature areas: "Abavas ieleja", "Čužupurvs", "Daugavas loki".

Suggestions for study and protection. Verify and map the localities; study the dynamics of coenopopulation; work out the protection plan for the species; consider forest management favourable for the species.

Information sources. DM; HBN; LATV; PP; RAS; RIG; 1. Kupffer, 1907.

Compiled by Biruta Cepurīte.

Ruiša pūķgalve (zilā pūķgalve, ziemeļu pūķgalve)

Dracocephalum ruyschiana L.

Labiatae (Lamiaceae) - Lūpziežu (panātru) dzimta

Statuss. Apdraudēta suga. Ierakstīta Baltkrievijas, Lietuvas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Polijas un Zviedrijas Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, līdz 60 cm augsts lakstaugs ar spēcīgu sakneni. Stublājs pie pamata pārkoksnējies. Lapas krusteniski pretējas, vienkāršas, veselas, 2-7 cm garas, lineāri lancetiskas līdz lineāras, sēdošas, mala ieritināta. Ziedi pa 2-8 neīstos, satuvinātos mieturos vārpveidīgā ziedkopā. Apziednis divkāršs, zigomorfs. Kauslapas un vainaglapas 5, saaugušas. Kauss līdz 12 mm garš. Vainags 18- 28 mm garš, divlūpains, zils līdz violets. Putekšnīcas ar matiņiem. Skaldauglī 4 riekstiņi. Zied no jūnija līdz augustam. Aug atsevišķi eksemplāri, nelielā skaitā. Kalcifils augs.

Biotops. Priežu meži uz sausām minerālaugsnēm (damaksnis, mētrājs, sils), ceļmalas, krūmāji.

Areāls. Eiropa un Āzija, mēreni siltā un mērenā josla.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Reti, galvenokārt Viduslatvijā un Austrumlatvijā, Rietumlatvijā tikai 2 atradnes. Latvijā aug tuvu areāla ziemeļu un ziemeļrietumu robežai.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. LMPL, 1977, 1987. Ierakstīta LSG, 1980. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Lielie Kangari", "Mazie Kangari", "Grebļukalns", "Daugavas loki".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu. Ievērot saudzējošu mežsaimniecisko darbību.

Informācijas avoti. DM; LATV; LLU; RIG.

Sastādīja Biruta Cepurīte.

Status. An endangered species. Included in the Red Data Books of Belarus, Lithuania and the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Poland and Sweden.

Habitat. Coniferous forests on dry mineral soils (*Hylocomiosa,Vacciniosa, Cladinoso-callunosa*), roadsides, shrubs.

Area. Europe and Asia, in submeridional and temperate zone.

Distribution and occurrence in Latvia. Rare, mainly in central Latvia and in eastern Latvia, only two localities in western Latvia. In Latvia grows close to the northern and north-western boundary of its area.

Changes in number and distribution. Not studied.

Existing protection. LMPL, 1977, 1987. Included in the LTV RDB, 1980. Recorded in the protected nature areas: "Lielie Kangari", "Mazie Kangari", "Grebļukalns", "Daugavas loki".

Suggestions for study and protection. Verify and map the localities; study the dynamics of coenopopulation; work out the protection plan for the species; consider forest management favourable for the species.

Information sources. DM; LATV; LLU; RIG.

Compiled by Biruta Cepurīte.

Kalnu dedestiņa

Lathyrus linifolius (Reichard) Bassler *[L. montanus* Bernh.*]*

Leguminosae (Fabaceae) - Pākšaugu (pupu) dzimta

Statuss. Apdraudēta suga. Ierakstīta Baltkrievijas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā.
Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 15- 85 cm augsts lakstaugs. Stublājs stāvs vai pacils, šauri spārnains, skraji zarots. Pielapes sīkas. Lapas plūksnaini saliktas, galā bez vītes. Lapiņas 2-4 pāri, lancetiskas līdz nosmailoti eliptiskas. Kauss zvanveidīgs. Zobiņi nevienādi. Vainaglapas purpursarkanas, ziedēšanas beigās zilas. Ziedi īsā, skrajā ķekarā lapu žāklēs. Pāksts lineāra, nedaudz uzpūsta, 3,5 - 4 cm gara. Zied no maija līdz jūlijam. Aug atsevišķi eksemplāri.
Biotops. Lapkoku-skujkoku meži uz minerālaugsnēm (galvenokārt gārša), mežmalas.
Areāls. Rietumeropa, Viduseiropa, mēreni siltā un mērenā josla.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Reti, nevienmērīgi, galvenokārt Rietumlatvijas Piejūras zemienē un Rietumlatvijā. Pirmoreiz konstatēta 1849. gadā Tukuma apkārtnē /1/. Latvijā aug tuvu areāla austrumu robežai.
Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.
Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Ķemeru nacionālais parks", "Abavas ieleja", "Augšzeme", "Daugavas loki".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.
Informācijas avoti. LATV; LLU; RIG; 1. Müller, 1849.
Sastādīja Laima Tabaka.

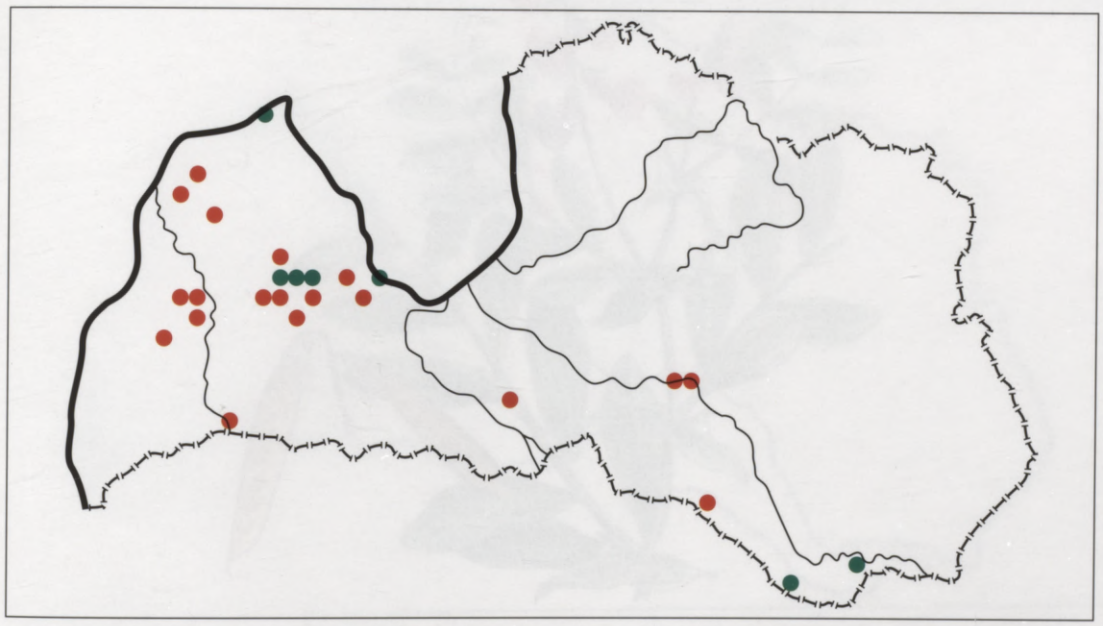

Status. An endangered species. Included in the Red Data Books of Belarus and the Baltic Region.
Habitat. Deciduous-coniferous forests on dry mineral soils (mainly *Aegopodiosa*), forest margins.
Area. Western and central Europe, in submeridional and temperate zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Rare, irregularly, mainly in the Coastal Lowland of western Latvia and in western Latvia. For the first time the species was recorded in the vicinity of Tukums in 1849 /1/. In Latvia grows close to the eastern boundary of its area.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Ķemeru nacionālais parks", "Abavas ieleja", "Augšzeme", "Daugavas loki".
Suggestions for study and protection. Verify and map the localities; study the dynamics of coenopopulation; work out the protection plan for the species.
Information sources. LATV; LLU; RIG; 1. Müller, 1849.
Compiled by Laima Tabaka.

Jūrmalas dedestiņa

Lathyrus maritimus (L.) Bigelow *[L. japonicus* Willd. subsp. *maritimus* (L.) P.W. Ball*]*

Leguminosae (Fabaceae) - Pākšaugu (pupu) dzimta

Statuss. Apdraudēta suga. Ierakstīta Igaunijas un Baltijas Reģiona Sarkanajā grāmatā; Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 20-70 cm augsts, pelēkzaļš lakstaugs. Stublājs pacils vai kāpelējošs, šķautņains, skraji zarots. Pielapes lielas, šķēpveidīgas līdz bultveidīgas. Lapas plūksnaini saliktas, galā zarota vīte. Lapiņas 4-5 pāri, pabiezas, nosmailoti eliptiskas līdz otrādi olveidīgas. Kauss zvanveidīgs, zobiņi nevienādi. Vainaglapas purpurvioletas. Ziedi skrajā ķekarā; ķekars īsāks nekā lapas. Pāksts iegareni lineāra, 4-5 cm gara. Zied no jūnija līdz augustam. Aug nelielās grupās vai atsevišķi eksemplāri.

Biotops. Jūrmalas kāpas, galvenokārt nesaslēgtās lakstaugu sabiedrībās, retāk smilšaini ezeru krasti.

Areāls. Ziemeļeiropa, Austrumāzija un Ziemeļamerika, no siltās līdz vēsajai joslai.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Reti, tikai Piejūras zemienē Baltijas jūras un Rīgas līča krastā. Pirmoreiz konstatēta 1839. gadā Ventspilī /1/. Latvijā sasniedz areāla Eiropas daļas austrumu robežu.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. LMPL, 1977, 1987. Ierakstīta LSG, 1980. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Slītere", "Medze", "Ziemupe", "Ovīši", "Liepājas ezers", "Papes ezers".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.

Informācijas avoti. AB; LATV; RAS; RIG; SVR; 1. Fleischer, Lindemann, 1839.

Sastādīja Laima Tabaka.

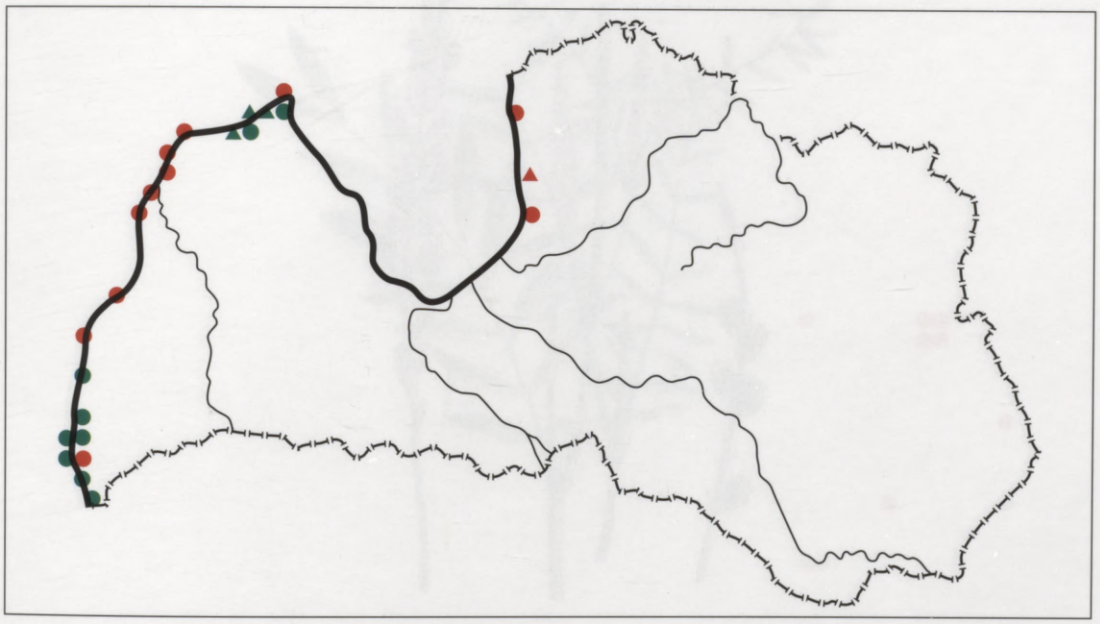

Status. An endangered species. Included in the Red Data Books of Estonia and the Baltic Region; in the List of Threatened Species of Schleswig-Holstein.
Habitat. Coastal dunes, mainly in not-united plant communities, less frequently sandy lake shores.
Area. Northern Europe, eastern Asia and North America, from meridional to boreal zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Rare, only in the Coastal Lowland on the coast of the Baltic Sea and the Gulf of Rīga. For the first time the species was recorded in Ventspils in 1839 /1/. In Latvia reaches the eastern boundary of its area in the European part.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. LMPL, 1977, 1987. Included in the LTV RDB, 1980. Recorded in the protected nature areas: "Slītere", "Medze", "Ziemupe", "Oviši", "Liepājas ezers", "Papes ezers".
Suggestions for study and protection. Verify and map the localities; study the dynamics of coenopopulation; work out the protection plan for the species.
Information sources. AB; LATV; RAS; RIG; SVR; 1. Fleischer, Lindemann, 1839.
Compiled by Laima Tabaka.

Smiltāja esparsete *Onobrychis arenaria* (Kit.) DC.

Leguminosae (Fabaceae) - pākšaugu (pupu) dzimta

Statuss. Apdraudēta suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā.
Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 10-80 cm augsts lakstaugs. Lapas nepāra plūksnaini saliktas. Lapiņas 5-12 pāri, lineāri lancetiskas līdz iegarenas, retāk eliptiskas. Pielapes olveidīgas, gals gari nosmailots. Ziedkopa ķekarveidīga, šaura, ar daudziem ziediem. Kausa zobiņi 1,5- 2,5 reizes garāki par kausa stobriņu, ar piegulošiem vai augšup stāvošiem matiņiem. Vainaglapas brīvas, sārtas vai rozā, karogs ar tumšām dzīslām, apmēram vienādā garumā ar laiviņu. Pāksts ieapaļa, izliektā mala ar 4-6 asiem zobiņiem, ar 1 sēklu. Zied jūnijā un jūlijā. Kalcifils augs.
Biotops. Sausi priežu meži, to mežmalas un ceļmalas, pauguru nogāzes, galvenokārt smilšainās un grantainās augsnēs, uz karbonātiskiem cilmiežiem.
Areāls. Eiropas dienvidaustrumu daļa un Āzija, mēreni siltā un mērenā josla.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Reti, nevienmērīgi, galvenokārt Austrumlatvijā un Viduslatvijā (īpaši Lielajos, Mazajos un Ogres Kangaros), Rīgas smiltāju līdzenumā (Klapkalnciema un Izkopu apkārtnē). Latvijā sasniedz areāla rietumu robežu.
Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.
Līdzšinējā aizsardzība. LMPL, 1977, 1987. Ierakstīta LSG, 1980. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Ķemeru nacionālais parks", "Lielie Kangari", "Mazie Kangari", "Grebļukalns"
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Izpētīt sugas sistemātisko struktūru. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu. Aizsardzībai ieteicamas dabas teritorijas: "Ogres Kangari", "Numernes valnis".
Informācijas avoti. LATV; RAS; RIG.
Sastādīja Ģertrūde Gavrilova.

Status. An endangered species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region

Habitat. Dry pine forests, their margins and roadsides, hill slopes, mainly on sand and gravel soils on carbonatic bedrocks.

Area. South-east part of Europe and Asia, in submeridional and temperate zone.

Distribution and occurrence in Latvia. Rare, irregularly, mainly in eastern Latvia and central Latvia (especially in the Lielie, Mazie and Ogres Kangari), in the Rīga Sandy Plain (in the vicinity of Klapkalnciems and Izkopi). In Latvia reaches the western boundary of its area.

Changes in number and distribution. Not studied.

Existing protection. LMPL, 1977, 1987. Included in the LTV RDB, 1980. Recorded in the protected nature areas: "Kemeru nacionālais parks", " Lielie Kangari", "Mazie Kangari", "Grebļukalns".

Suggestions for study and protection. Study the systematic structure of the species; verify and map the localities; study the dynamics of coenopopulation; work out the protection plan for the species. The territories recommended for protection: "Ogres Kangari", "Numernes valnis".

Information sources. LATV; RAS; RIG.

Compiled by Ģertrūde Gavrilova.

Alpu āboliņš *Trifolium alpestre* L.

Leguminosae (Fabaceae) - Pākšaugu (pupu) dzimta

Statuss. Apdraudēta suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Dānijas, Šl.-Holšt. un Zviedrijas Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 15-50 cm augsts lakstaugs. Stublājs stāvs, vienkāršs. Pielapes līdz pusei saaugušas ar lapas kātu, lancetiskas, pakāpeniski gari nosmailotas. Lapas trīslapiņu saliktas; lapiņas lancetiskas līdz šauri eliptiskas. Kauss ar matiņiem. Vainaglapas purpursarkanas. Ziedi lielās, olveidīgās, blīvās galviņās; galviņas pa vienai, retāk divas stublāja galā. Pāksts riekstiņveidīga. Zied no jūnija līdz augustam. Aug nelielās grupās vai atsevišķi eksemplāri.

Biotops. Sausas nogāžu pļavas upju ielejās, krūmāji, mežmalas.

Areāls. Viduseiropa, Austrumeiropa un Mazāzija, mēreni siltā un mērenā josla

Izplatība un sastopamība Latvijā. Reti, galvenokārt Viduslatvijas un Austrumlatvijas dienvidu daļā, Daugavas ielejā un tās tuvākajā apkārtnē. Pirmoreiz konstatēta 1882. gadā Ogres apkārtnē (15/31, kolektors nezināms, RIG). Latvijā aug tuvu areāla ziemeļu robežai.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Ruņupes ieleja", "Lielie Kangari", "Silene", "Augšzeme", "Daugavas loki", "Piejūra".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.

Informācijas avoti. DPU; LATV; RIG.

Sastādīja Laima Tabaka.

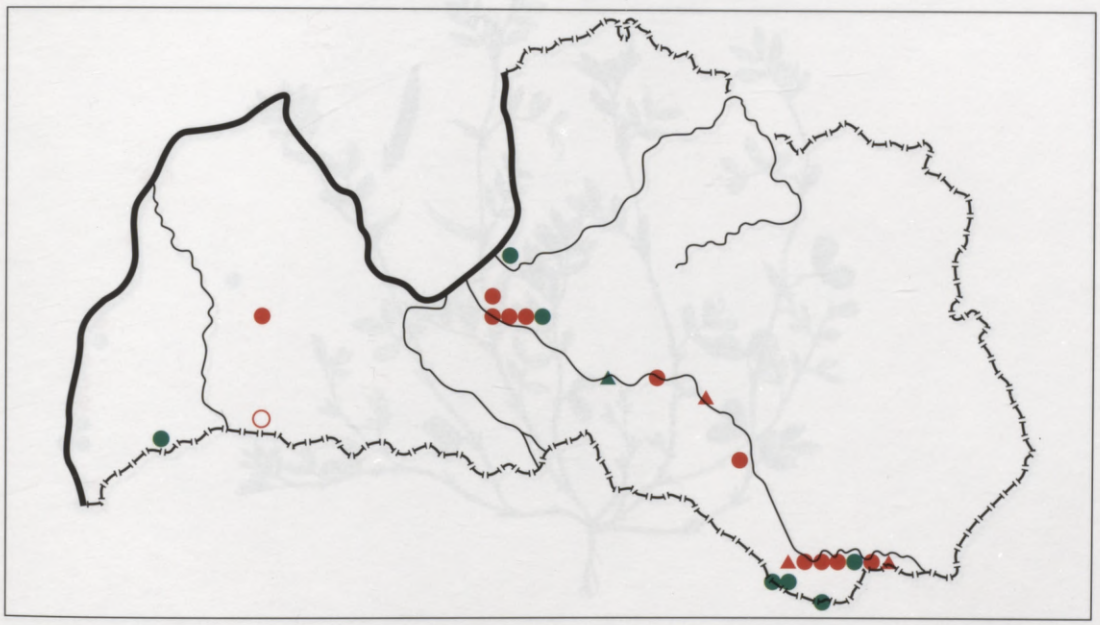

Status. An endangered species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Schleswig-Holstein and Sweden.
Habitat. Dry meadows on slopes in river valleys, shrubs, forest margins.
Area. Central and eastern Europe and Asia Minor, in submeridional and temperate zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Rare, mainly in the southern part of the central Latvia and eastern Latvia, in the Daugava River valley and its vicinity. For the first time the species was recorded in the vicinity of Ogre in 1882 (15/31, collector unknown). In Latvia grows close to the northern boundary of its area.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Ruņupes ieleja", "Lielie Kangari", "Silene", "Augšzeme", "Daugavas loki", "Piejūra".
Suggestions for study and protection. Verify and map the localities; study the dynamics of coenopopulation; work out the protection plan for the species.
Information sources. DPU; LATV; RIG.
Compiled by Laima Tabaka.

Dedestiņu vīķis (plakanais vīķis) *Vicia lathyroides* L.

Leguminosae (Fabaceae) - Pākšaugu (pupu) dzimta

Statuss. Apdraudēta suga. Ierakstīta Igaunijas, Lietuvas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Norvēģijas un Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Viengadīgs vai divgadīgs, 7- 20 cm augsts lakstaugs. Stublājs pacils, vienkāršs vai zarots. Lapas plūksnaini saliktas, ar 1- 3 lapiņu pāriem, galā ar vīti. Pielapes sīkas, šauri lancetiskas, gari nosmailotas. Kauss zvanveidīgs, zobiņi gandrīz vienādi. Vainaglapas gaiši violetas. Ziedi pa vienam lapu žāklēs, ziedu kāti ļoti īsi. Pāksts lineāra, atstāvoša. Zied maijā, dažkārt jūnijā. Aug nelielās grupās vai atsevišķi eksemplāri.

Biotops. Kāpu pļavas, nesaslēgtas lakstaugu sabiedrības smiltājos, ceļmalas, nezālienes.

Areāls. Eiropa, Mazāzija un Ziemeļāfrika, no siltās līdz mērenajai joslai.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Reti, galvenokārt Rietumlatvijas Piejūras zemienē, Rietumlatvijā un Viduslatvijā pa 1 atradnei. Pirmoreiz konstatēta 1803.gadā Dobeles pilskalnā /1/. Latvijā sasniedz areāla austrumu robežu.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Slītere", "Grīņi", "Abavas ieleja", "Ziemupe", "Ovīši", "Liepājas ezers", "Papes ezers".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu. Aizsardzībai ieteicama dabas teritorija "Jūrkalnes stāvkrasts".

Informācijas avoti. LATV; RIG; SVR; 1. Grindel, 1803.

Sastādīja Laima Tabaka.

Status. An endangered species. Included in the Red Data Books of Estonia, Lithuania and the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Norway and Schleswig-Holstein.
Habitat. Dune meadows, not-united plant communities on sands, roadsides, weedy areas.
Area. Europe, Asia Minor and northern Africa, from meridional to temperate zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Rare, mainly in the Coastal Lowland of the western Latvia, one single locality both in the western Latvia and in the central Latvia. For the first time the species was recorded on the Dobele castle mound in 1803 /1/. In Latvia reaches the eastern boundary of its area.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Slītere", "Grīņi", "Abavas ieleja", "Ziemupe", "Oviši", "Liepājas ezers", "Papes ezers".
Suggestions for study and protection. Verify and map the localities; study the dynamics of coenopopulation; work out the protection plan for the species. The territory recommended for protection "Jūrkalnes stāvkrasts".
Information sources. LATV; RIG; SVR; 1. Grindel, 1803.
Compiled by Laima Tabaka.

Smalklapu vīķis *Vicia tenuifolia* Roth

Leguminosae (Fabaceae) - Pākšaugu (pupu) dzimta

Statuss. Apdraudēta suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 50- 150 cm augsts lakstaugs. Stublājs stāvs, reti pacils. Pielapes sīkas, olveidīgi lancetiskas. Lapas plūksnaini saliktas, galā zarota vīte. Lapiņas 9-14 pāri. Kauss zvanveidīgs, zobiņi nevienādi. Vainaglapas spilgti violetas. Ziedi garā ķekarā lapu žāklēs. Pāksts iegareni lancetiska, 2-3 cm gara. Zied no jūnija līdz augustam. Aug nelielās grupās vai atsevišķi eksemplāri.

Biotops. Sausas nogāžu pļavas upju ielejās, retumis sausi priežu meži (dižsils), mežmalas, ceļmalas, dzelzceļa uzbērumi.

Areāls. Eiropa, Mazāzija, Rietumāzija, no siltās līdz mērenajai joslai.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Reti, nevienmērīgi, galvenokārt Austrumlatvijā un Viduslatvijas dievidu daļā, Piejūras zemienē 2 atradnes. Pirmoreiz konstatēta 1888. gadā Numernes apkārtnē (16/54, Lehmann, RIG). Latvijā sasniedz areāla ziemeļu robežu.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Daugavas loki", "Tērvete", "Augšzeme", "Ezernieki".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku atkarībā no saimnieciskās darbības un rekreācijas intensitātes. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.

Informācijas avoti. LATV; LLU; RAS; RIG.

Sastādīja Laima Tabaka.

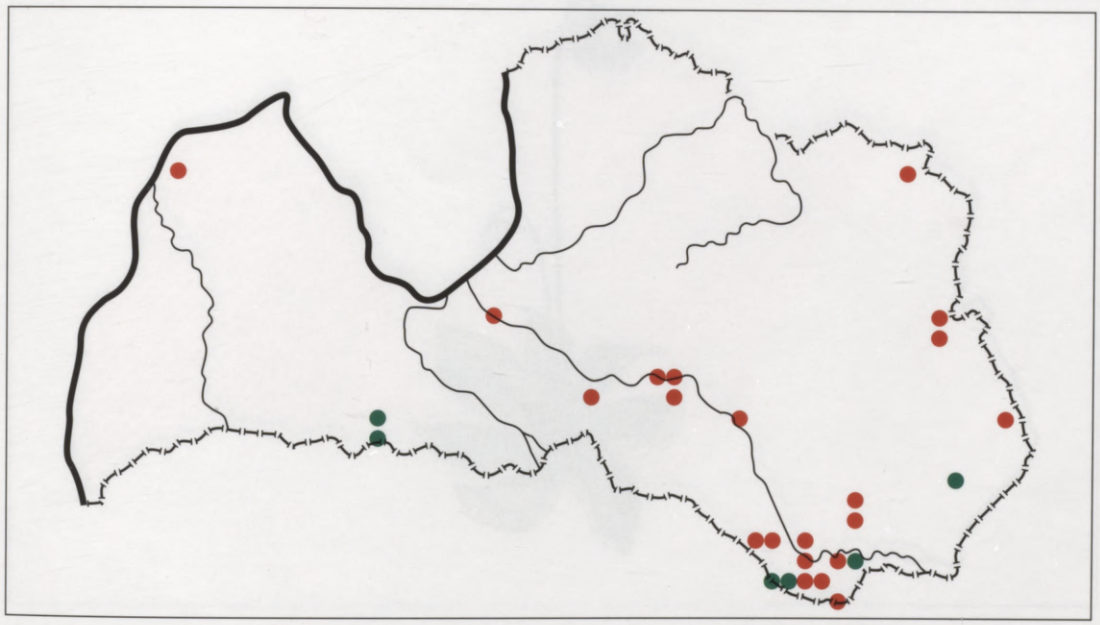

Status. An endangered species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region, in the List of Threatened Species of Schleswig-Holstein.

Habitat. Dry meadows on slopes in river valleys, sometimes dry pine forests, forest margins, roadsides, railway embankments.

Area. Europe, Asia Minor, western Asia, from meridional to temperate zone.

Distribution and occurrence in Latvia. Rare, irregularly, mainly in the eastern Latvia and in the southern part of the central Latvia, two localities in the Coastal Lowland. For the first time the species was recorded in the vicinity of Numerne in 1888 (16/54, Lehmann, RIG). In Latvia reaches the northern boundary of its area.

Changes in number and distribution. Not studied.

Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Daugavas loki", "Tērvete", "Augšzeme", "Ezernieki".

Suggestions for study and protection. Verify and map the localities; study the dynamics of coenopopulation, clarifying its dependence from the management activities and recreation intensity; work out the protection plan for the species.

Information sources. LATV; LLU; RAS; RIG.

Compiled by Laima Tabaka.

Parastā kreimule *Pinguicula vulgaris* L.

Lentibulariaceae - Pūsleņu dzimta

Statuss. Apdraudēta suga. Ierakstīta Baltkrievijas, Lietuvas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Polijas Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, kukaiņēdājs lakstaugs. Lapas rozetē, veselas, eliptiski iegarenas, dzeltenzaļas, mala uzritināta. Lapu virspusē dziedzeriši, kas izdala lipīgu šķidrumu. Kukaiņi pielīp pie lapām un tiek "sagremoti". Ziedi pa 1, 5-12 cm gara ziedneša galā. Apziednis divkāršs. Vainags divlūpains, violets. Zied jūnijā un jūlijā. Aug nelielās grupās.

Biotops. Purvainas pļavas, zemie un pārejas purvi, ūdenstilpju krastmalas, grantsbedres, grāvmalas.

Areāls. Eiropa, Āzija un Ziemeļamerika, no mēreni karstās līdz aukstajai joslai.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Ne visai bieži, nevienmērīgi, galvenokārt Piejūras zemienē, Rietumlatvijā un Viduslatvijā, Austrumlatvijā reti.

Skaita un izplatības izmaiņas. 20. gs. 70. - 90. gados meliorācijas ietekmē sugas sastopamība samazinājusies

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Slītere", "Grīņi", "Krustkalni", "Gaujas nacionālais parks", "Kemeru nacionālais parks", "Čužupurvs", "Engure" u.c..

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.

Informācijas avoti. LATV; RAS; RIG; SVR; TVR.

Sastādīja Zigrīda Eglīte.

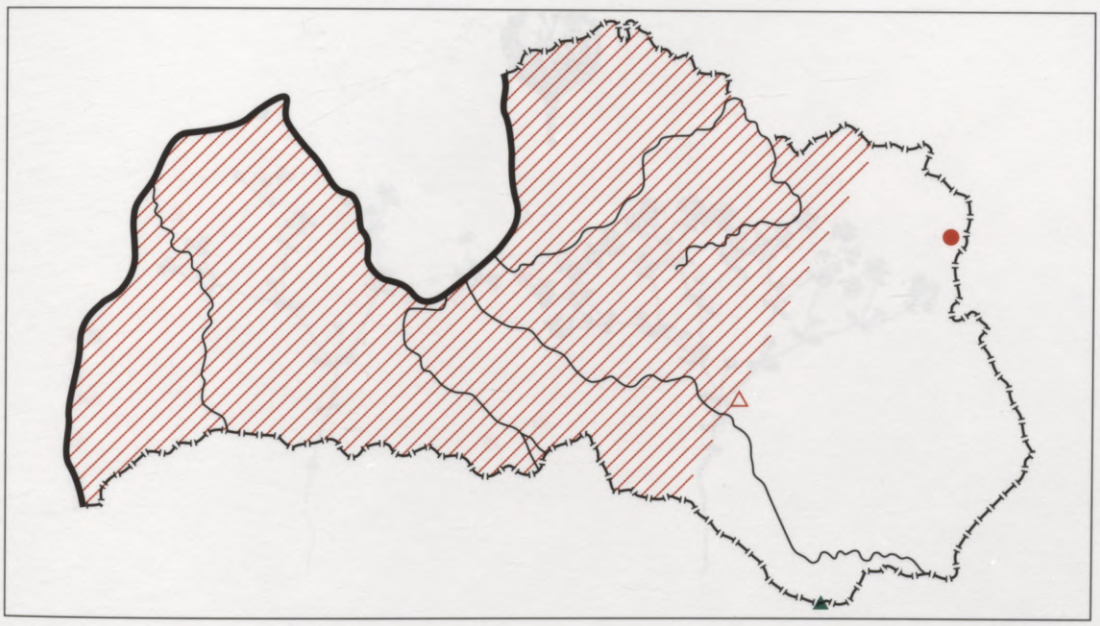

Status. An endangered species. Included in the Red Data Books of Belarus, Lithuania and the Baltic Region; in the List of Threatened Species of Poland.

Habitat. Undrianed meadows, fens and transition mires, embankments of waterbodies, gravel pits, slopes of ditches.

Area. Europe, Asia and North America, from subtropical to boreal zone.

Distribution and occurrence in Latvia. Not very often, irregularly, mainly in the Coastal Lowland, in the western Latvia and central Latvia, rare in the eastern Latvia.

Changes in number and distribution. Not studied.

Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Slītere", "Grīņi", "Krustkalni", "Gaujas nacionālais parks", "Ķemeru nacionālais parks", "Čužupurvs", "Engure" etc.

Suggestions for study and protection. Verify and map the localities; study the dynamics of coenopopulation; work out the protection plan for the species.

Information sources. LATV; RAS; RIG; SVR; TVR.

Compiled by Zigrīda Eglīte.

Linu starenīte *Radiola linoides* Roth

Linaceae - Linu dzimta

Statuss. Apdraudēta suga. Ierakstīta Igaunijas, Lietuvas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Norvēģijas un Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Viengadīgs, līdz 10 cm augsts lakstaugs. Stublājs pavedienveidīgs, stāvs vai pacils, dihotomiski zarots. Lapas pretējas, sēdošas, ± olveidīgas, līdz 3 mm garas. Ziedi ļoti mazi, dihāzijos. Kauslapas 4, 1-1,5 mm garas, gals trīszobains. Vainaglapas 4, tikpat garas kā kauslapas, baltas. Pogaļa četrcirkņu, apaļa, nedaudz saspiesta. Zied jūlijā un augustā. Aug skrajās grupās.

Biotops. Jūrmalas kāpu skujkoku meži (sils, grīnis) un lakstaugu sabiedrības, meža ceļi un stigas, atmatas, slapjas ieplakas, upju un ezeru liedagi, grāvmalas, grantsbedres, meža degumi, purvainas pļavas, tīrumu malas, atkritumu izgāztuves.

Areāls. Rietumeiropa, Dienvideiropa un Āfrika, no siltās līdz mērenajai joslai.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Reti, nevienmērīgi, galvenokārt Piejūras zemienē Baltijas jūras un Rīgas līča tuvumā, Viduslatvijā, Rietumlatvijas austrumu daļā (1 atradne). Latvijā aug tuvu areāla ziemeļu un austrumu robežai.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Slītere", "Grīņi", "Ziemupe", Tosmare", "Papes ezers", "Piejūra".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu. Aizsardzībai ieteicamas dabas teritorijas: "Lielupes grīva", "Rukšu ezers".

Informācijas avoti. LATV; LLU; RAS; RIG; SVR.

Sastādīja Irēna Fatare.

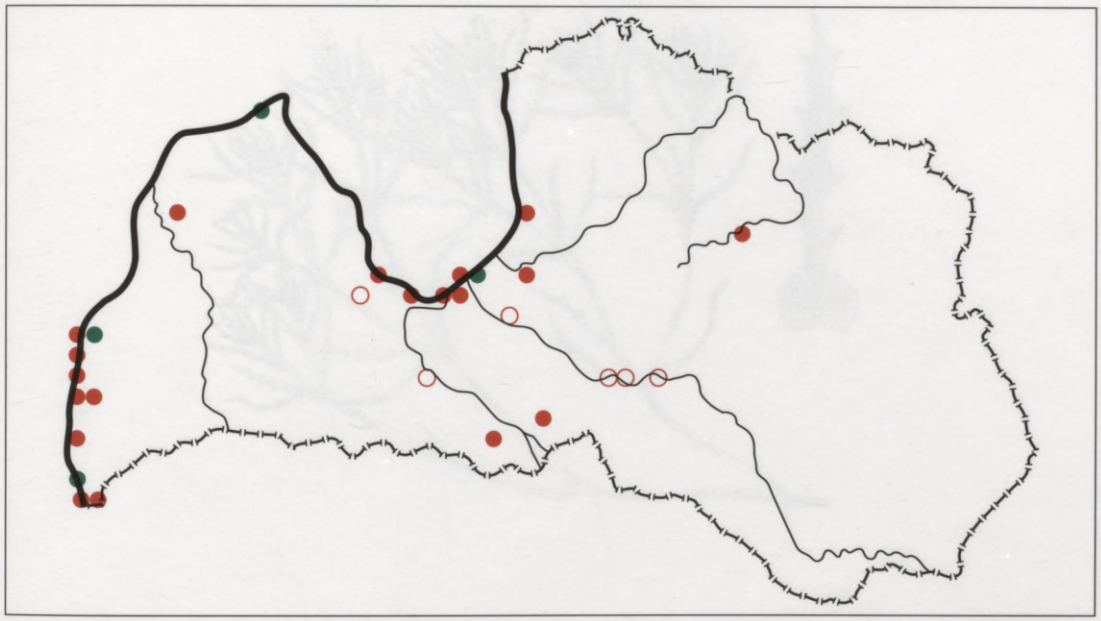

Status. An endangered species. Included in the Red Data Books of Estonia, Lithuania and the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Norway and Schleswig-Holstein.
Habitat. Coastal coniferous forests on dunes (*Cladinoso-callunosa, Callunoso-sphagnosa*) and plant communities, forest roads and firebreaks, fallow lands, wet depressions, river banks and lake shores, slopes of ditches, gravel pits, forest burnings, undrained meadows, field margins, dumpsites.
Area. Western and southern Europe and Africa, from meridional to temperate zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Rare, irregularly, mainly in the Coastal Lowland in the proximity of the Baltic Sea and the Gulf of Rīga, in the central Latvia, in the eastern part of the western Latvia (one single locality). In Latvia grows close to the northern and eastern boundary of its area.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Slītere", "Grīņi", "Ziemupe", "Tosmare", "Papes ezers", "Piejūra".
Suggestions for study and protection. Verify and map the localities; study the dynamics of coenopopulation; work out the protection plan for the species. The territories recommended for protection: "Lielupes grīva", "Rukšu ezers".
Information sources. LATV; LLU; RAS; RIG; SVR.
Compiled by Irēna Fatare.

Jūras najāda *Najas marina* L.

Najadaceae - Najādu dzimta

Statuss. Apdraudēta suga. Ierakstīta Baltkrievijas, Lietuvas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Dānijas, Norvēģijas un Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.
Sugas apraksts. Viengadīgs, 10-60 cm garš, gruntī iesakņojies ūdensaugs. Stublājs padrukns, trausls, zarots, iegrimis ūdenī. Lapas pretējas vai pa 3 mieturī, 1-4 cm garas, plati lineāras līdz lancetiskas, mala lieljomaini zobaina, pie lapu pamata īsas makstis ar gludu vai attāli zobainu malu. Divmāju augs. Ziedi viendzimuma, sīki, lapu žāklēs. Vīriešķie ziedi ar vienkāršu, divdaivainu apziedni un 1 putekšņlapu. Ziedu aptver plēvjaina seglapa. Sievišķie ziedi bez apziedņa un bez seglapas, sastāv no 1 augļlapas. Augi apputeksnējas zem ūdens. Riekstiņš 3-4 mm garš, plati eliptisks vai lodveidīgs. Zied no jūnija līdz augustam.
Biotops. Piejūras ezeri, galvenokārt ar smilšainu pamatu, līdz vairāku metru dziļumam, zemūdens augu joslā un virsūdens augu joslā.
Areāls. Eiropa un Āzija, mēreni siltā un mērenā josla.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Reti, galvenokārt Piejūras zemienē Baltijas jūras un Rīgas līča piekrastes ezeros: Kaņieris (13/21, 14/21, 1887, Kieseritzky, RIG, 1992, 1993), Liepājas ezers (19/2, 20/2, konstatēta vairākkārt no 1898. līdz 1921. gadam un no 1984. līdz 1994. gadam), Slokas ezers (14/22, konstatēta vairākkārt no 1939. līdz 1956. gadam un kopš 1990. gada), Engures ezers (10/18, 10/19, 11/18, 11/19, konstatēta vairākkārt kopš 1988. gada), Babītes ezers (14/23, 14/24, 1970, 1990), Papes ezers (23/2, 1990), Austrumlatvijas dienvidu daļā tikai Sila ezerā (29/48, 1989). Latvijā aug tuvu areāla ziemeļu robežai.
Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.
Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Kemeru nacionālais parks", "Silene", "Babītes ezers", "Liepājas ezers", "Papes ezers", "Engure".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Detalizēti izpētīt ūdensaugu floru un veģetāciju. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku, tās atkarību no piejūras ezeru straujās aizaugšanas un hidroķīmiskā režīma. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.
Informācijas avoti. LATV; RIG.
Sastādīja Ģertrūde Gavrilova.

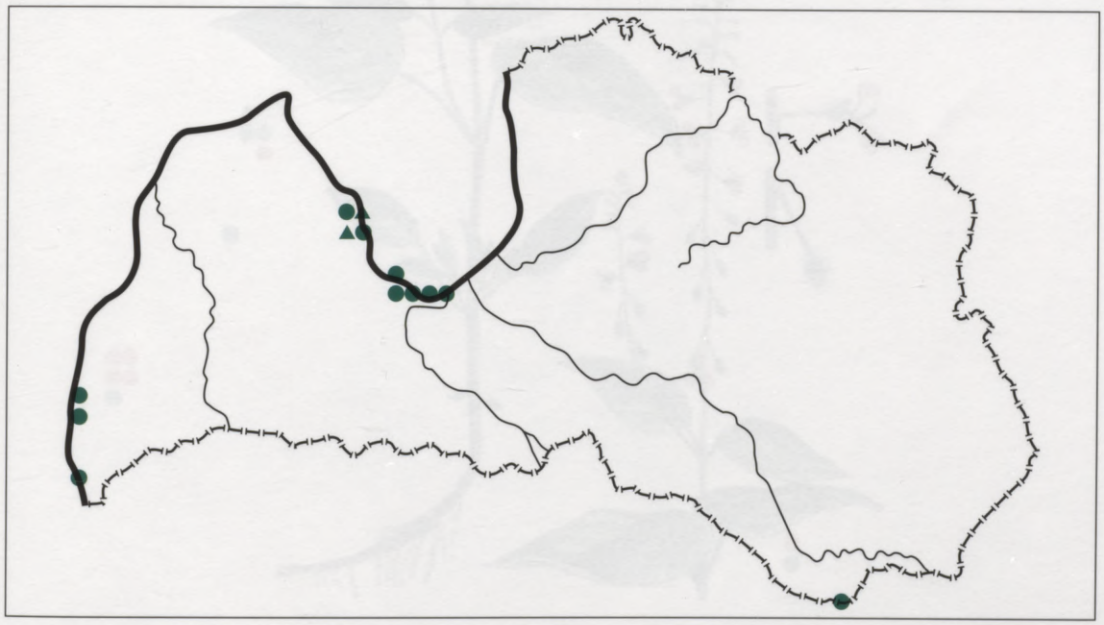

Status. An endangered species. Included in the Red Data Books of Belarus, Lithuania and the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Denmark, Norway and Schleswig-Holstein.
Habitat. Coastal lakes, mainly with sandy bottom; till depth of several meters, in the submerged and emergent plant zones.
Area. Europe and Asia, in submeridional and temperate zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Rare, mainly in the Coastal Lowland in coastal lakes of the Baltic Sea and the Gulf of Rīga: Kaņieris (13/21, 14/21, 1887, Kieseritzky, RIG, 1992, 1993), Liepāja Lake (19/2, 20/2, recorded several times from 1898 to 1921 and from 1984 to 1994), Sloka Lake (14/22, recorded several times from 1939 to 1956 and since 1990), Engure Lake (10/18, 10/19, 11/18, 11/19, recorded several times since 1988), Babīte Lake (14/23, 14/24, 1970, 1990), Pape Lake (23/2, 1990), only in Sila Lake in the southern part of the eastern Latvia (29/48, 1989). In Latvia grows close to the northern boundary of its area.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Ķemeru nacionālais parks", "Silene", "Babītes ezers", "Liepājas ezers", "Papes ezers", "Engure".
Suggestions for study and protection. Detailed studies in the flora and vegetation of aquatic plants; verify and map the localities; study the dynamics of coenopopulation, clarifying its dependence from the rapid overgrowing of coastal lakes and their hydrochemical regime; work out the protection plan for the species.
Information sources. LATV; RIG.
Compiled by Ģertrūde Gavrilova.

Lielā raganzālīte *Circaea lutetiana* L.

Onagraceae - Naktssveču dzimta

Statuss. Apdraudēta suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā.
Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 15-60 cm augsts lakstaugs. Saknenis ložņājošs, ar gariem dzinumiem. Lapas pretējas, veselas, olveidīgas, ar kātu, gals nosmailots. Ziedi mazi, ķekarā. Kauslapas 2, noliektas uz leju. Vainaglapas 2, dziļi šķeltas, sārtas līdz baltas. Riekstiņš uz leju noliekts, ar āķveidīgiem matiņiem. Zied jūnijā un jūlijā. Aug grupās.
Biotops. Platlapju un šaurlapju meži (galvenokārt gārša), palieņu krūmāji, parki, upju ielejas, avotainas terašu nogāzes un gravas.
Areāls. Eiropa un Rietumāzija, no siltās līdz mērenajai joslai.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Reti, nevienmērīgi, Latvijas rietumu un dienvidu daļā. Puse atradņu atrodas Daugavas ielejā. Latvijā aug tuvu areāla ziemeļu robežai.
Skaita un izplatības izmaiņas. Daļa Daugavas ielejas atradņu (18/39, 19/37) 1965. gadā applūdinātas, izveidojot Pļaviņu ūdenskrātuvi.
Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Slītere", "Moricsala", "Svente", "Gaviezes āmuļi", "Dižkalni", "Daugavas ieleja".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu. Ārpus aizsargājamām dabas teritorijām ievērot sugu saudzējošu mežu apsaimniekošanas režīmu. Piešķirt aizsargājamās teritorijas statusu visai Daugavas ielejai.
Informācijas avoti. Fl. Ex. Liv. Est. Curl.; HBN; LATV; LLU; RAS; RIG; SVR.
Sastādīja Irēna Fatare.

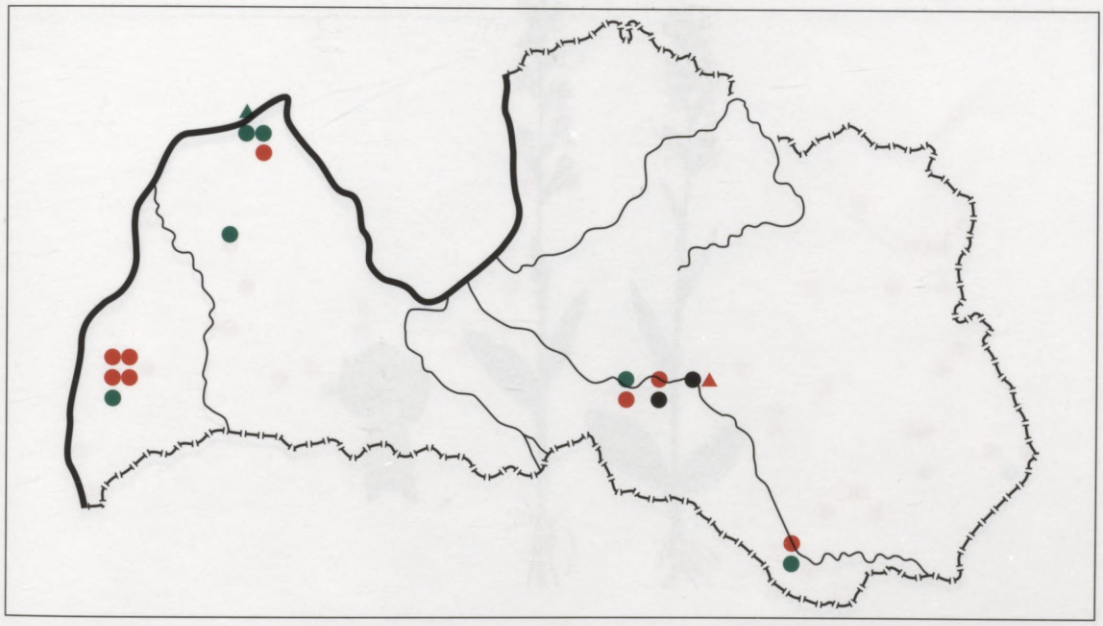

Status. An endangered species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region.
Habitat. Broad-leaved and small-leaved forests (mainly *Aegopodiosa*), shrubs in flood plain areas, parks, river valleys, terrace slopes and ravines with springs.
Area. Europe and western Asia, from meridional to temperate zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Rare, irregularly, in the western and southern part of Latvia. Half from the localities is in the Daugava River valley. In Latvia grows close to the northern boundary of its area.
Changes in number and distribution. Part of the localities in the Daugava River valley (18/39, 19/37) was flooded by construction works of the water reservoir of Pļaviņas in 1965.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Slītere", "Moricsala", "Svente", "Gaviezes āmuļi", "Dižkalni", "Daugavas ieleja".
Suggestions for study and protection. Verify and map the localities; study the dynamics of coenopopulation; work out the protection plan for the species; consider forest management regime favourable for the species outside the protected nature areas; pronounce the status of the protected nature area for the whole Daugava River valley.
Information sources. Fl. Ex. Liv. Est. Curl.; HBN; LATV; LLU; RAS; RIG; SVR.
Compiled by Irēna Fatare.

2. kategorija **Sēklaugi**

Zaļā dobziede *Coeloglossum viride* (L.) Hartm.

Orchidaceae - Orhideju dzimta

Statuss. Apdraudēta suga. Ierakstīta Baltkrievijas, Igaunijas, Lietuvas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Dānijas un Polijas Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 7-25 cm augsts lakstaugs. Gumi šķelti līdz dalīti 2-3 daļās, ar piesaknēm. Lapas 2-5, olveidīgas līdz lancetiskas, 3-10 cm garas. Ziedi 5-25, līdz 10 cm garā vārpā. Apziednis vienkāršs, vainaglapveidīgs, dzeltenzaļš, ar sarkanbrūnu nokrāsu. Lūpa trīsdaivaina, 5-9 mm gara, ar apmēram 2 mm garu, maisveidīgi uzpūstu piesi. Zied jūnijā un jūlijā. Vairojas galvenokārt ar sēklām. Aug atsevišķi eksemplāri vai nelielās grupās.

Biotops. Mēreni mitras un purvainas pļavas, ganības, mežmalas, krūmāji.

Areāls. Eiropa, Āzija un Ziemeļamerika, no siltās līdz vēsajai joslai.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Samērā reti, nevienmērīgi, galvenokārt Austrumlatvijā un Rietumlatvijā.

Skaita un izplatības izmaiņas. Atradne Ozolmuižas apkārtnē (20/52), iespējams, iznīcināta.

Līdzšinējā aizsardzība. LMPL, 1977, 1987. Ierakstīta LSG, 1980. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Zebrus un Svētes ezers", "Užava", "Ventas ieleja", "Pededzes lejtece", "Istras pauguraine".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu. Ārpus aizsargājamām teritorijām stingri ievērot lauksaimniecības zemju apsaimniekošanas noteikumus. Aizsardzībai ieteicama dabas teritorija "Liepna - Kuprava".

Informācijas avoti. AB; DM; DPU; HBN; LATV; RAS; RIG.

Sastādīja Biruta Cepurīte.

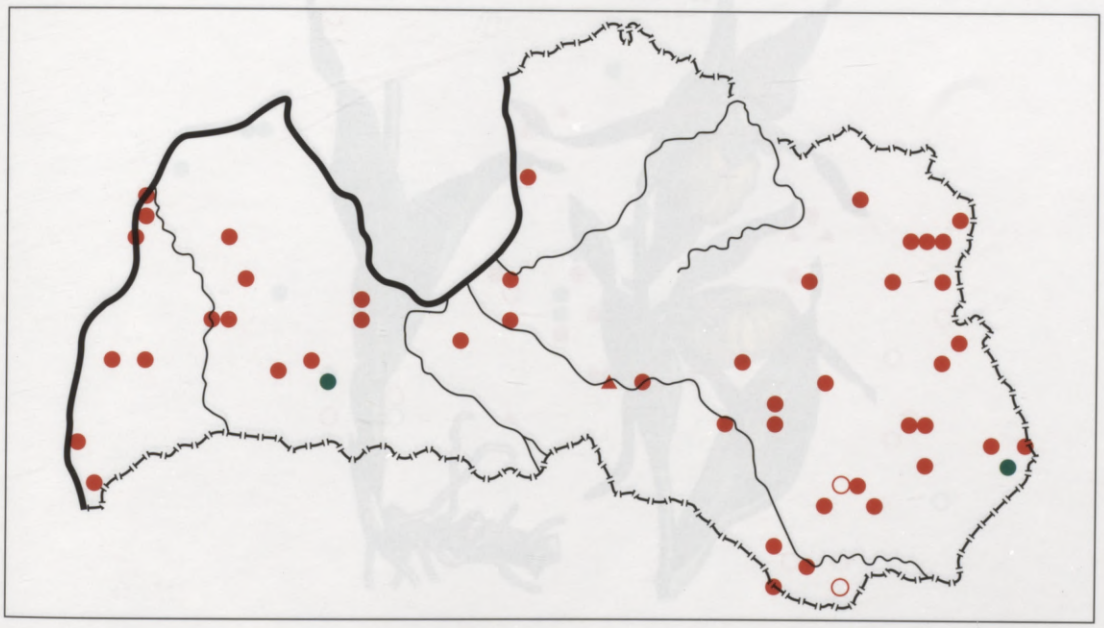

Status. An endangered species. Included in the Red Data Books of Belarus, Estonia, Lithuania and the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Denmark and Poland.
Habitat. Moderately moist meadows and wet meadows, pastures, forest margins, shrubs.
Area. Europe, Asia and North America, from meridional to temperate zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Relatively rare, irregularly, mainly in eastern and western Latvia.
Changes in number and distribution. It is possible, that the locality in the proximity of Ozolmuiža (20/52) was destroyed.
Existing protection. LMPL, 1977, 1987. Included in the LTV RDB, 1980. Recorded in the protected nature areas: "Zebrus un Svētes ezers", "Užava", "Ventas ieleja", "Pededzes lejtece", "Istras pauguraine".
Suggestions for study and protection. Verify and map the localities; study the dynamics of coenopopulation; work out the protection plan for the species; consider strictly management regulations for agricultural lands outside the protected nature areas. The territory recommended for protection "Liepna - Kuprava".
Information sources. AB; DM; DPU; HBN; LATV; RAS; RIG.
Compiled by Biruta Cepurīte

Dzeltenā dzegužkurpīte *Cypripedium calceolus* L.

Orchidaceae - Orhideju dzimta

Statuss. Apdraudēta suga. Ierakstīta Baltkrievijas, Igaunijas, Lietuvas, bij. PSRS un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Dānijas, Polijas, Norvēģijas, Somijas, Zviedrijas un Eiropas kopienas Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 20-50 cm augsts lakstaugs ar horizontālu, resnu sakneni un garām piesaknēm. Ziedi pa vienam, reti 2 vai 3. Apziedņa lapas sarkanbrūnas. Lūpa dzeltena, maisveidīgi uzpūsta, bez pieša. Zied jūnijā. Vairojas veģetatīvi ar sakneņiem, retāk ar sēklām. Uzzied 15.-17. gadā, labvēlīgos apstākļos 8. gadā. Kalcifils augs.

Biotops. Platlapju meži, platlapju-eglu meži uz sausām minerālaugsnēm, mežmalas, krūmāji.

Areāls. Eiropa, Āzija un Ziemeļamerika, no mēreni siltās līdz vēsajai joslai, kā arī Japāna, Ķīna, Mongolija, Meksika, Ziemeļindija.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Samērā reti, nevienmērīgi, visā teritorijā, galvenokārt Viduslatvijā. Pirmoreiz, nenorādot atradnes, Latvijas florā minēta 1778. gadā /1/, vecākais zināmais herbārija materiāls ievākts 1845. gadā Kemeros (Girgensohn, RIG).

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. LMPL, 1977, 1987. Ierakstīta LSG, 1980. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Slītere", "Gaujas nacionālais parks", "Ķemeru nacionālais parks", "Abavas ieleja", "Zebrus un Svētes ezers", "Salacas ieleja", "Lielie Kangari", "Silene", "Klāņu purvs", "Ežezers", "Tērvete".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu. Ārpus aizsargājamām teritorijām ievērot mežu un lauksaimniecības zemju apsaimniekošanas noteikumus. Aizliegt ziedošu augu ieguvi, tirdzniecību un pārstādīšanu.

Informācijas avoti. DPU; HBN; LATV; LLU; RAS; RIG; SVR; 1. Fischer, 1778.

Sastādīja Biruta Cepurīte.

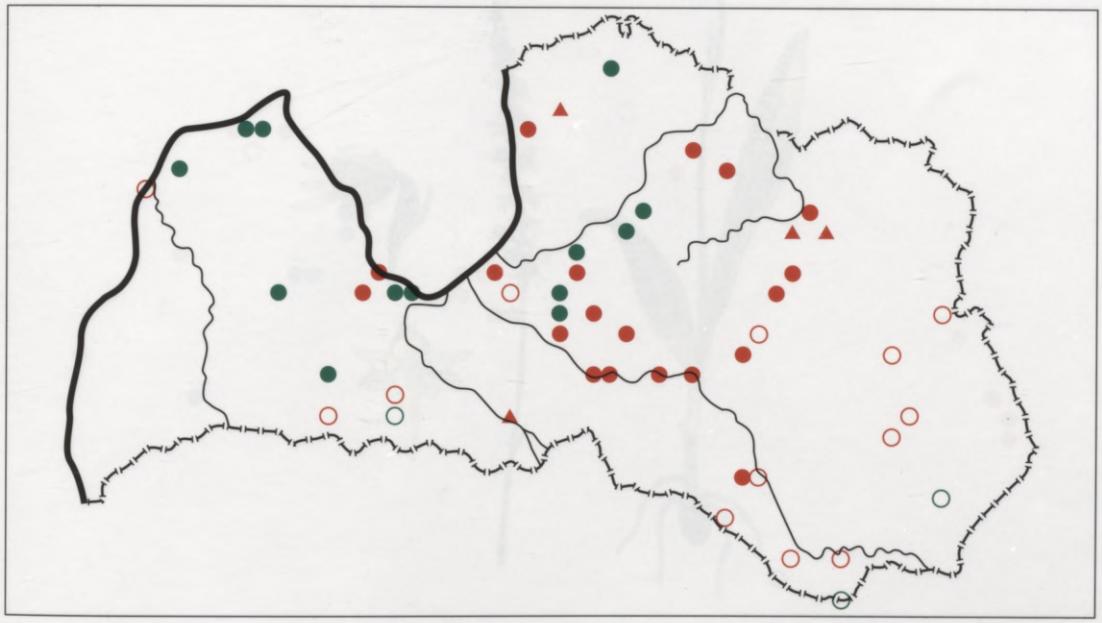

Status. An endangered species. Included in the Red Data Books of Belarus, Estonia, Lithuania, former USSR and the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Denmark, Poland, Norway, Finland, Sweden, in the List of Protected Species oh the European Community.
Habitat. Broad-leaved forests, broad-leaved-spruce forests on dry mineral soils, forest margins, shrubs.
Area. Europe, Asia and North America, from submeridional to boreal zone, Japan, China, Mongolia, Mexico, northern India as well.
Distribution and occurrence in Latvia. Relatively rare, irregularly throughout the whole territory, mainly in central Latvia. For the first time, without the locality indication, the species was mentioned in the flora of Latvia in 1778 /1/; the oldest herbarium was collected in Kemeri in 1845 (Girgensohn, RIG).
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. LMPL, 1977, 1987. Included in the LTV RDB, 1980. Recorded in the protected nature areas: "Slītere", "Gaujas nacionālais parks", "Ķemeru nacionālais parks", "Abavas ieleja", "Zebrus un Svētes ezers", "Salacas ieleja", "Lielie Kangari", "Silene", "Klāņu purvs", "Ežezers", "Tērvete".
Suggestions for study and protection. Verify and map the localities; study the dynamics of coenopopulation; work out the protection plan for the species; consider management regulations for agricultural lands and forests outside the protected nature areas; forbid picking up of flowering plants, trade with the species and replantation.
Information sources. DPU; HBN; LATV; LLU; RAS; RIG; SVR; 1. Fischer, 1778.
Compiled by Biruta Cepurīte.

Vienguma hermīnija *Herminium monorchis* (L.) R. Br.

Orchidaceae - Orhideju dzimta

Statuss. Apdraudēta suga. Ierakstīta Baltkrievijas, Igaunijas, Lietuvas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Dānijas, Norvēģijas, Polijas, Somijas un Zviedrijas Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 8-25 cm augsts lakstaugs ar 1 apaļu vai olveidīgu gumu un nedaudzām piesaknēm. Lapas 2(3), stublāja lejasdaļā, 4-10 cm garas, lancetiskas. Ziedu daudz, tie nelieli, smaržīgi, 2-10 cm garā, skrajā vārpā. Apziednis vienkāršs, vainaglapveidīgs, zaļgandzeltens. Lūpa trīsdaivaina, 3,5- 4,5 mm gara, ar ļoti īsu, maisveidīgu piesi. Zied jūnijā un jūlijā. Vairojas ar sēklām un veģetatīvi ar gumiem. Ziedus apputeksnē lapsenes. Aug grupās, retāk atsevišķi eksemplāri. Kalcifils augs.

Biotops. Mēreni mitras pļavas, jūrmalas pļavas, krūmāji, lauces.

Areāls. Eiropa un Āzija, no siltās līdz mērenajai joslai.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Samērā reti, nevienmērīgi, galvenokārt Piejūras zemienē. Latvijā aug tuvu areāla ziemeļu robežai.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. LMPL, 1977, 1987. Ierakstīta LSG, 1980. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Gaujas nacionālais parks", "Abavas ieleja", "Ventas un Šķērveļa ieleja", "Ventas ieleja", "Medumu ezeraine", "Randu pļavas", "Daugavgrīva", "Engure", "Piejūra".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu. Ārpus aizsargājamām teritorijām stingri ievērot lauksaimniecības zemju apsaimniekošanas noteikumus. Aizsardzībai ieteicamas dabas teritorijas: "Irbes grīva", "Lielupes grīva".

Informācijas avoti. AB; HBN; LATV; LLU; RAS; RIG.

Sastādīja Biruta Cepurīte.

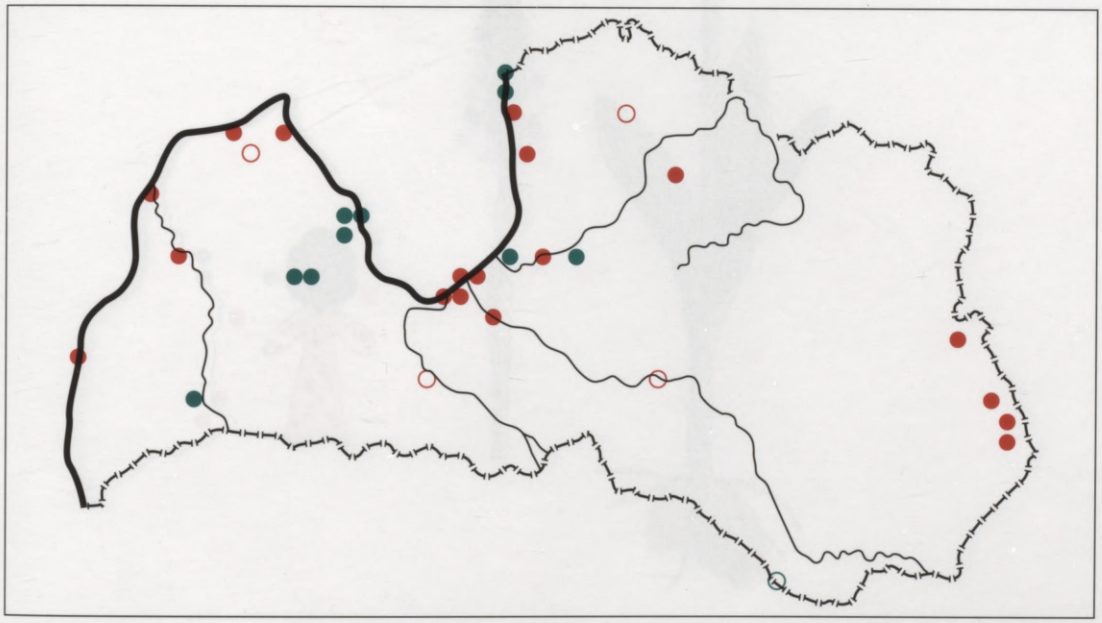

Status. An endangered species. Included in the Red Data Books of Belarus, Estonia, Lithuania and the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Denmark, Poland, Norway, Finland and Sweden.
Habitat. Moderately moist meadows, coastal meadows, shrubs, glades.
Area. Europe, from meridional to temperate zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Relatively rare, irregularly, mainly in the Coastal Lowland. In Latvia grows close to the northern boundary of its area.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. LMPL, 1977, 1987. Included in the LTV RDB, 1980. Recorded in the protected nature areas: "Gaujas nacionālais parks" "Abavas ieleja", "Ventas un Šķērveļa ieleja", "Ventas ieleja", "Medumu ezeraine", "Randu pļavas", "Daugavgrīva", "Engure", "Piejūra"
Suggestions for study and protection. Verify and map the localities; study the dynamics of coenopopulation; work out the protection plan for the species; consider management regulations for agricultural lands outside the protected nature areas. The territories recommended for protection: "Irbes grīva", "Lielupes grīva".
Information sources. AB; HBN; LATV; LLU; RAS; RIG.
Compiled by Biruta Cepurite.

Deguma dzegužpuķe *Orchis ustulata* L.

Orchidaceae - Orhideju dzimta

Statuss. Apdraudēta suga. Ierakstīta Baltkrievijas, Igaunijas, Lietuvas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Dānijas un Polijas Apdraudēto sugu sarakstā.
Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 15-30 cm augsts lakstaugs ar olveidīgiem gumiem un garām piesaknēm. Stublāja lejasdaļā 3-4 lancetiskas lapas, augšdaļā 2 makstveidīgas lapas. Ziedu daudz, tie 4-10 cm garā vārpā. Vārpa augšdaļā blīva, lejasdaļā skrajāka. Ziedi nelieli, ar medus vai vaniļas smaržu. Apziednis vienkāršs, vainaglapveidīgs, tumšā purpurkrāsā līdz brūngans. Lūpa trīsdaivaina, gaiši rozā ar tumšu punktu zīmējumu. Piesis 1-2 mm garš. Zied jūnijā un jūlijā. Vairojas ar sēklām. Uzzied 13.-16. gadā. Aug nelielās grupās.
Biotops. Sausas un mēreni mitras pļavas.
Areāls. Eiropa, mēreni siltā un mērenā josla; Rietumsibīrija.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Reti, nevienmērīgi, galvenokārt Viduslatvijā un Rietumlatvijā. Latvijā aug tuvu areāla ziemeļu robežai.
Skaita un izplatības izmaiņas. Biotopu stāvokli negatīvi ietekmē pļavu meliorācija un aizaugšana ar krūmiem.
Līdzšinējā aizsardzība. LMPL, 1977, 1987. Ierakstīta LSG, 1980. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Ventas ieleja", "Abavas ieleja", "Gaujas senlejas Virešu struktūras iecirknis un Palsas un Vizlas lejteces", "Riežupe".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.
Informācijas avoti. LATV; LM; RIG.
Sastādīja Biruta Cepurīte.

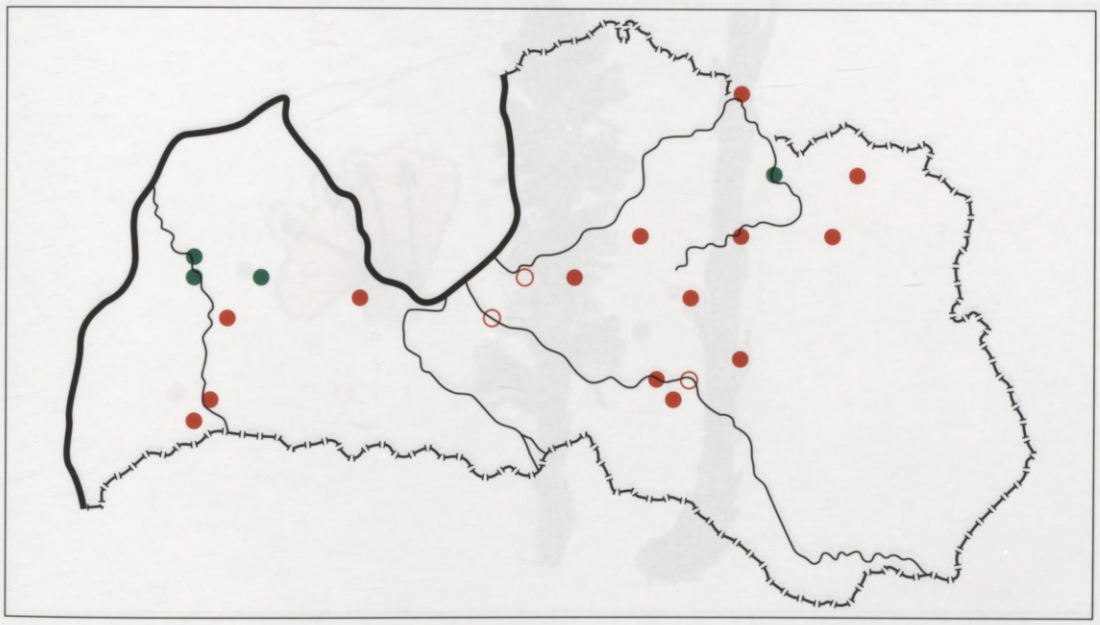

Status. An endangered species. Included in the Red Data Books of Belarus, Estonia, Lithuania and the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Denmark and Poland.
Habitat. Dry and moderately moist meadows.
Area. Europe, in submeridional and temperate zone, western Siberia.
Distribution and occurrence in Latvia. Rare, irregularly, mainly in central Latvia and western Latvia. In Latvia grows close to the northern boundary of its area.
Changes in number and distribution. Species habitats are negatively influenced by meadow melioration and overgrowing with shrubs.
Existing protection. LMPL, 1977, 1987. Included in the LTV RDB, 1980. Recorded in the protected nature areas: "Ventas ieleja", "Abavas ieleja", "Gaujas senlejas Virešu struktūras iecirknis un Palsas un Vizlas lejteces", "Riežupe".
Suggestions for study and protection. Verify and map the localities; study the dynamics of coenopopulation; work out the protection plan for the species.
Information sources. LATV; LM, RIG.
Compiled by Biruta Cepurīte.

Lielā brūnkāte *Orobanche elatior* Sutton

Orobanchaceae - Brūnkāšu dzimta

Statuss. Apdraudēta suga. Ierakstīta Igaunijas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Dānijas, Polijas, Šl.-Holšt. un Zviedrijas Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, līdz 50 cm augsts, spēcīgs, bezhlorofila lakstaugs, kas parazitē galvenokārt uz lielās dzelzenes (*Centaurea scabiosa L.*) saknēm. Stublājs ar blīvu matojumu, to veido dziedzermatiņi. Saknes reducētas. Lapas zvīņveidīgas, pamīšas, trīsstūraini lancetiskas, tumšbrūnas vai brūni dzeltenīgas. Ziedi divdzimumu, zigomorfi, nedaudz smaržīgi, 8-20 cm garā daudzziedainā un blīvā vārpā. Kauss stobrveidīgs. Vainags 18-25 mm garš, divlūpains, bāli dzeltens vai gaiši brūns, nereti ar sarkanīgu nokrāsu. Putekšņlapas 4, putekšņlapu kātiņi ar matiņiem. Drīksna dzeltena. Auglis pogaļa. Sēklas putekļveidīgas, ļoti sīkas. Zied no jūnija līdz augustam. Aug atsevišķi eksemplāri vai nelielās grupās.

Biotops. Sausas un mēreni mitras pļavas, krūmāji.

Areāls. Eiropa un Rietumāzija, no siltās līdz mērenajai joslai.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Reti, nevienmērīgi, Rietumlatvijā un Viduslatvijā. Pirmoreiz konstatēta 1884. gadā Embūtes apkārtnē (Kieseritzky, RIG). Latvijā aug tuvu areāla ziemeļu robežai.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Abavas ieleja", "Lielie Kangari", "Vērenes gobu un vīksnu audze".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu. Ārpus aizsargājamām teritorijām stingri ievērot lauksaimniecības zemju apsaimniekošanas noteikumus.

Informācijas avoti. LATV; RAS; RIG.

Sastādīja Biruta Cepurīte.

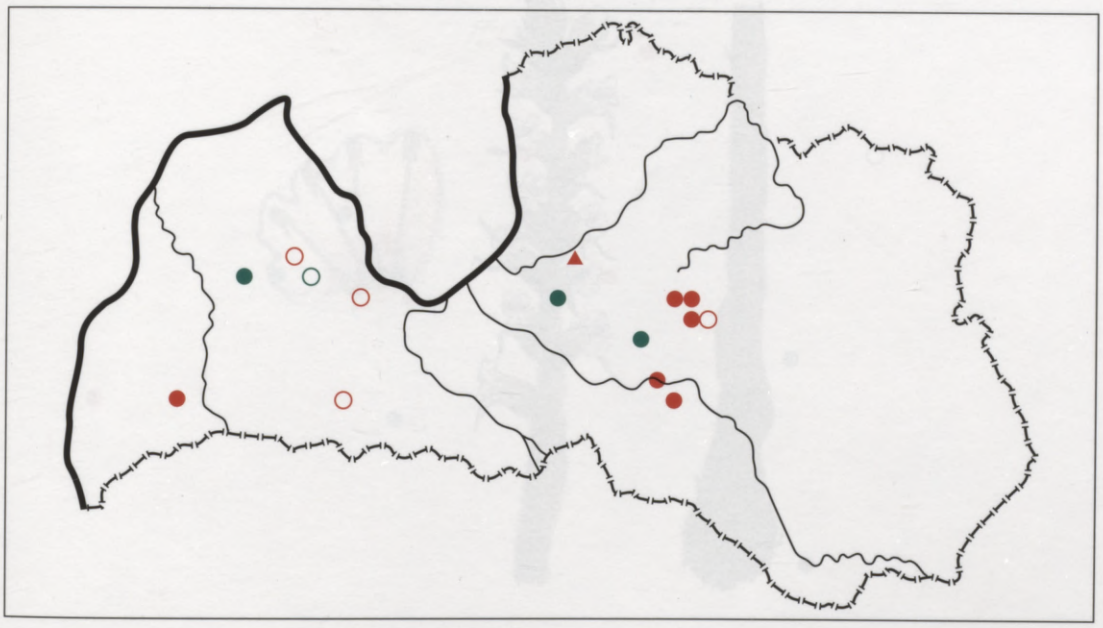

Status. An endangered species. Included in the Red Data Books of Estonia and the Baltic Region, in the Lists of Threatened Species of Schleswig-Holstein and Sweden.
Habitat. Dry and moderately moist meadows, shrubs.
Area. Europe and western Asia, from meridional to temperate zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Rare, irregularly, in western Latvia and central Latvia. For the first time the species was recorded in the vicinity of Embūte in 1884 (Kieseritzky, RIG). In Latvia grows close to the northern boundary of its area.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Abavas ieleja", "Lielie Kangari", "Vērenes gobu un vīksnu audze".
Suggestions for study and protection. Verify and map the localities; study the dynamics of coenopopulation; work out the protection plan for the species; consider strictly the management regulations for agricultural lands outside the protected nature areas.
Information sources. LATV; RAS; RIG.
Compiled by Biruta Cepurīte.

Bālziedu brūnkāte *Orobanche pallidiflora* Wimm. et Grab.

Orobanchaceae - Brūnkāšu dzimta

Statuss. Apdraudēta suga. Ierakstīta Igaunijas, Baltijas reģiona un Ziemeļvalstu Sarkanajā grāmatā; Dānijas, Polijas un Zviedrijas Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 20- 95 cm augsts, bezhlorofila lakstaugs, kas parazitē galvenokārt uz lēdzerkstes (*Cirsium oleraceum (L.) Scop.*) saknēm. Stublājs ar dziedzermatiņiem. Saknes reducētas. Lapas zvīņveidīgas, brūni dzeltenīgas, pamīšas, trīsstūraini lancetiskas. Ziedi divdzimumu, zigomorfi, 13-38 cm garā, daudzziedainā, diezgan blīvā vārpā. Kauss stobrveidīgs. Vainags 10-20 mm garš, divlūpains, balts vai iedzelteni balts, pie rīklītes ar gaiši violetu plankumu. Putekšņlapas 4, putekšņlapu kātiņi kaili vai augšdaļā ar skrajiem matiņiem. Drīksna sarkana līdz purpura. Zied jūnijā un jūlijā. Aug atsevišķi eksemplāri vai nelielās grupās.

Biotops. Mēreni mitras un slapjas pļavas, krūmāji, izcirtumi, ceļmalas.

Areāls. Eiropa un Rietumāzija, no siltās līdz mērenajai joslai.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Reti, visā teritorijā. Pirmoreiz konstatēta 1853. gadā "Grīķu" apkārtnē Kaņiera ezera rietumu krastā (Siering, RIG). Latvijā aug tuvu areāla ziemeļu robežai.

Skaita un izplatības izmaiņas. Atradne Daugavpils apkārtnē (27/46) iznīcināta 1991. gadā, ierīkojot pazemes komunikācijas.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Krustkalni", "Gaujas nacionālais parks", "Ķemeru nacionālais parks", "Abavas ieleja", "Mazie Kangari", "Avotu mežs", "Engure", "Tērvete".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu. Ārpus aizsargājamām teritorijām stingri ievērot lauksaimniecības zemju apsaimniekošanas noteikumus.

Informācijas avoti. LATV; RAS; RIG; SVR.

Sastādīja Biruta Cepurīte.

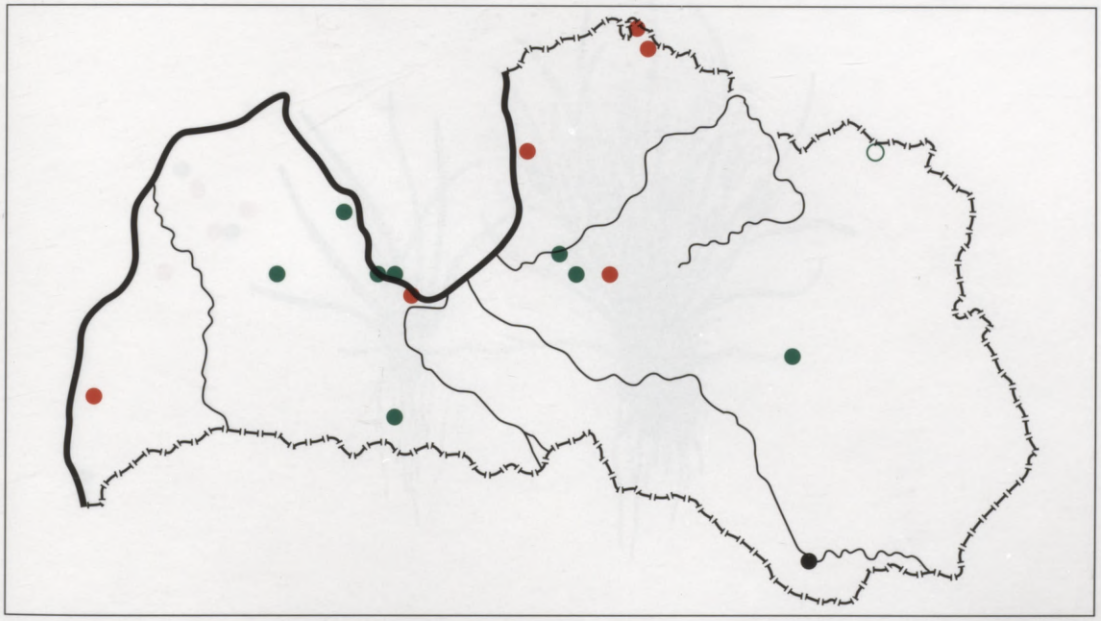

Status. An endangered species. Included in the Red Data Books of Estonia, the Baltic Region and the Nordic Countries; in the Lists of Threatened Species of Denmark, Poland and Sweden.
Habitat. Moderately moist and wet meadows, shrubs, clearings, roadsides.
Area. Europe and western Asia, from meridional to temperate zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Rare, throughout the whole territory. For the first time the species was recorded in the vicinity of "Griķi" on the western side of Kaņieris Lake in 1853 (Siering, RIG). In Latvia grows close to the northern boundary of its area.
Changes in number and distribution. The locality in the vicinity of Daugavpils (27/46) was destroyed by construction works of underground communications in 1991.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Krustkalni", "Gaujas nacionālais parks", 'Ķemeru nacionālais parks", "Abavas ieleja", "Mazie Kangari", "Avotu mežs", "Engure", "Tērvete"
Suggestions for study and protection. Verify and map the localities; study the dynamics of coenopopulation; work out the protection plan for the species; consider strictly the management regulations for agricultural lands outside the protected nature areas.
Information sources. LATV; RAS; RIG; SVR.
Compiled by Biruta Cepurīte.

Vienzieda krastene *Littorella uniflora* (L.) Asch.

Plantaginaceae - Ceļteku dzimta

Statuss. Apdraudēta suga. Ierakstīta Baltkrievijas, Igaunijas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Polijas un Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, neliels, gruntī iesakņojies ūdensaugs. Lapas rozetē, 1,5-10 cm garas, lineāras, ilenveidīgas, biezas, šķērsgriezumā eliptiskas, pamats makstveidīgi paplašināts, gaiši zaļas. Vienmājas augs ar viendzimuma ziediem. Apziednis divkāršs. Vīrišķiem ziediem līdz 4 cm gari kāti. Vainags 4-6 mm garš, garāks par kausu, gandrīz plēvjains. Vainaga stobriņš cilindrisks, apmale ar 4 lancetiskām daivām, putekšņlapu kāti garāki par vainagu. Sievišķie ziedi vīrišķo ziedu pieziedlapu žāklēs, vainaga stobriņš vienādā garumā ar kausu. Zied no maija līdz augustam, galvenokārt tās populācijas, kas aug slapjās vietās un pavisam seklos ūdeņos.

Biotops. Ezeri ar smilšainu un grantainu pamatu, seklūdeņos un līdz vairāku metru dziļumam, retāk slapjas krastmalas, oligotrofās lobēliju-ezereņu sabiedrībās, veido arī monodominantas zemūdens audzes.

Areāls. Rietumeiropa un Viduseiropa, Azoru salas, no mēreni siltās līdz vēsajai joslai.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Reti, nevienmērīgi, galvenokārt Piejūras zemienē (Sekšu, Venču, Langstiņu, Mazuikas, Sudrabezerā Rīgas apkārtnē; Puzes, Papes, Seklenes, Usmas, Klāņezerā Rietumlatvijas Piejūras zemienē) un Viduslatvijā (Pinku ezerā, Dauguļu Mazezerā, Augstrozes Lielezerā, Alūksnes ezerā, Alaukstā, Inesī, Ninierī, Unguru ezerā), Austrumlatvijā tikai Drīdzī un Sīverā. Pirmoreiz konstatēta 1895. gadā Sekšu un Venču ezerā (Kupffer, RIG).

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Moricsala", "Gaujas nacionālais parks", "Drīdža ezers", "Augstroze", "Klāņu purvs", "Stiklu purvi", "Papes ezers", "Vecpiebalga".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Detalizēti izpētīt ezeru ūdensaugu floru un veģetāciju. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku, tās atkarību no hidroķīmiskā režīma. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu. Aizsardzībai ieteicamas dabas teritorijas: "Usmas ezers", "Sīvers", "Alūksnes ezers", "Pinku ezers", "Puzes ezers".

Informācijas avoti. LATV; RAS; RIG; SVR.

Sastādīja Ģertrūde Gavrilova.

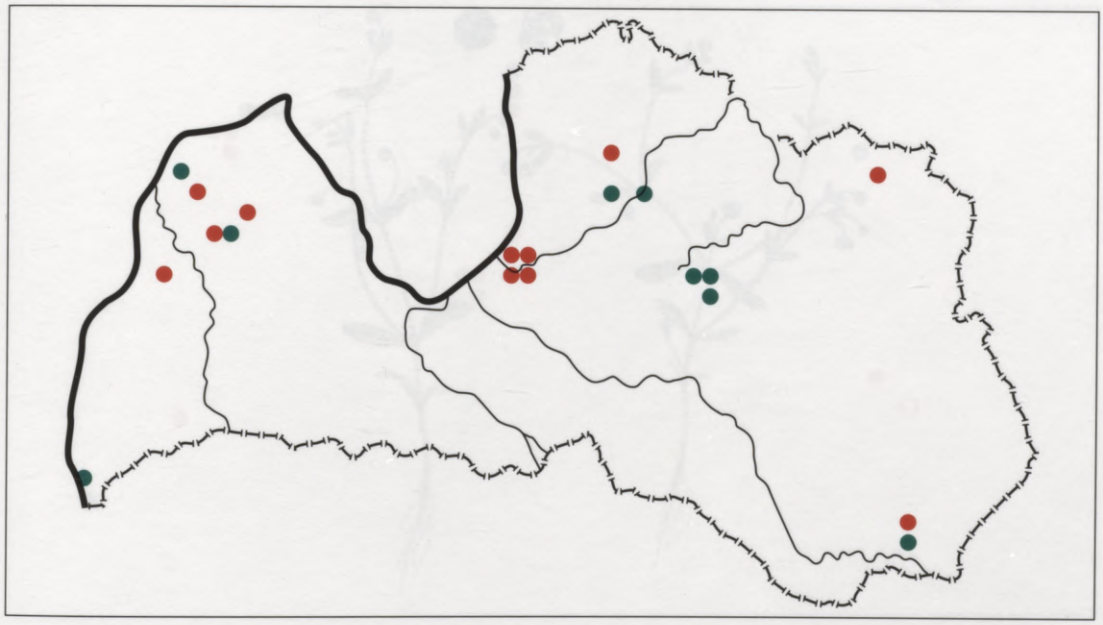

Status. An endangered species. Included in the Red Data Books of Belarus, Estonia and the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Poland and Schleswig-Holstein.

Habitat. Lakes with sand and gravel bottom, in shallow waters and up to depth of several meters, less frequently wet lake shores, within the oligotrophic *Lobelia-Isoetes* communities; the species is forming also monodominant submerged stands.

Area. Western and central Europe and the Azores, from submeridional to boreal zone.

Distribution and occurrence in Latvia. Rare, irregularly, mainly in the Coastal Lowland (in the vicinity of Rīga in Sekšu, Venču, Langstiņu, Mazuikas, Sudrabezera lakes; in Puze, Pape, Seklene, Usmas, Klāņezera lakes in the Coastal Lowland of western Latvia) and in central Latvia (in Pinku, Dauguļu Mazezera, Augstrozes Lielezera, Alūksne, Alauksta, Inesis, Ninieris, Unguru lakes), only in Drīdzis and Sīveris lakes in eastern Latvia. For the first time the species was recorded in Sekšu and Večų lakes in 1895 (Kupffer, RIG).

Changes in number and distribution. Not studied.

Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Moricsala", "Gaujas nacionālais parks", "Drīdža ezers", "Augstroze", "Klāņu purvs", "Papes ezers", "Stiklu purvi", "Vecpiebalga".

Suggestions for study and protection. Detailed studies of the flora and vegetation of aquatic plants in lakes; verify and map the localities; study the dynamics of coenopopulation and its dependence from the water hydrochemical regime; work out the protection plan for the species. The territories recommended for protection: "Usmas ezers", "Sīvers", "Alūksnes ezers", "Pinku ezers", "Puzes ezers".

Information sources. LATV; RAS; RIG; SVR.

Compiled by Ģertrūde Gavrilova.

Avotu montija *Montia fontana* L.

Portulacaceae - Portulaku dzimta

Statuss. Apdraudēta suga. Ierakstīta Lietuvas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Viengadīgs, vai labvēlīgos mitruma apstākļos daudzgadīgs, 10-30 cm augsts lakstaugs. Stublājs trausls, ļogans, dihotomoski zarots. Lapas sīkas, sulīgas, pretējas. Apziednis vienkāršs, zigomorfs, piltuvveidīgs, ar 2 zaļām, olveidīgām, kauslapām līdzīgām augšlapām. Apziedņa lapas baltas, 2 lielākas un 3 mazākas, saaugušas līdz pusei. Ziedi sīki, pa 2-5 vienpusējos rituļos. Pogaļa ar 3 sēklām. Augļu laikā ziedu kāti ievērojami pagarinājušies. Sēklas izsējas, plaisājot pogaļas sienām. Nelabvēlīgos laika apstākļos ziedi neatveras, un notiek pašappute. Zied no jūnija līdz augustam.

Biotops. Rīgas līča, lagūnu un ieliču, ezeru un upju krasti, jūrmalas un purvainas palieņu pļavas, avoksnāji.

Areāls. Galvenokārt Eiropa, Ziemeļāfrika, Centrālāfrika, Ziemeļamerika, Dienvidamerika, jūru un okeānu tuvumā, Jaunzēlande un Jaungvineja.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Reti, nevienmērīgi, galvenokārt Piejūras zemienē Baltijas jūras un Rīgas līča krastā un to tuvumā. Pirmoreiz, nenorādot atradnes, minēta Latvijas florā 1803. gadā /1/. Pirmā konkrētā atradne (Rīga) minēta 1852. gadā /2/. Vecākais herbārija materiāls ievākts 1861. gadā Bērzainē pie Cēsīm (Kieseritzky, RIG). Latvijā sasniedz areāla Eiropas daļas dienvidaustrumu robežu.

Skaita un izplatības izmaiņas. Par lielāko atradņu daļu informācija ir tikai no pagājušā gadsimta vai mūsu gadsimta sākuma.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Slītere", "Gaujas nacionālais parks", "Randu pļavas", "Papes ezers", "Engure", "Veclaicene".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izpētīt Daugavas, Gaujas, Lielupes grīvas un piejūras ezeru floru. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu. Aizsardzībai ieteicamas dabas teritorijas: "Irbes ieleja", "Irbes grīva", "Buļļi", "Salacgrīva".

Informācijas avoti. LATV; RIG; 1. Grindel, 1803; 2. Heugel, 1852.

Sastādīja Ivars Kabucis.

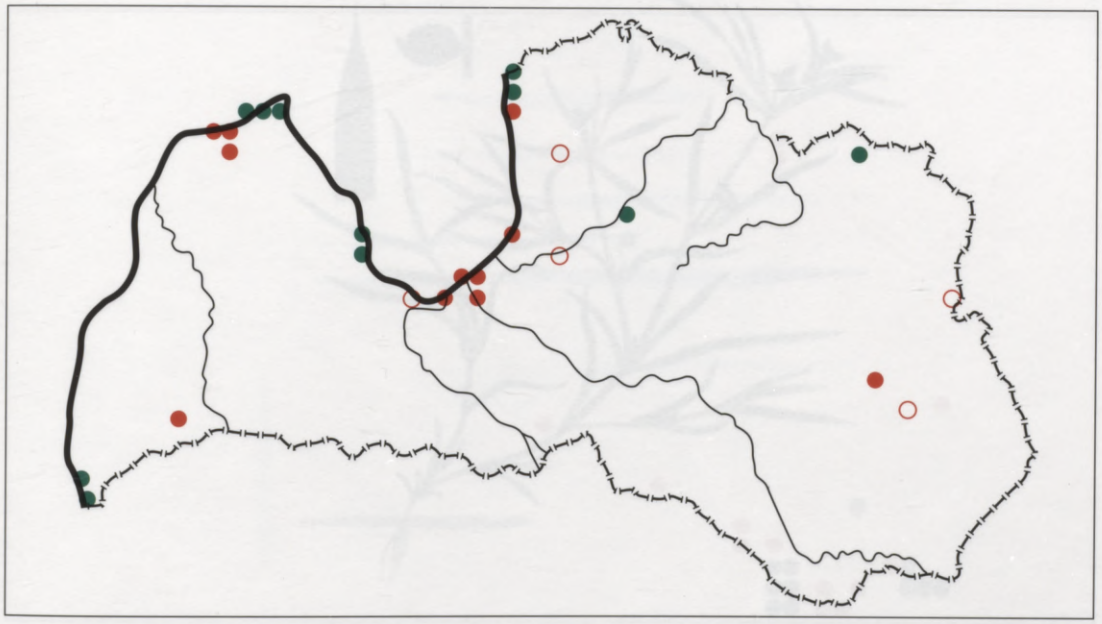

Status. An endangered species. Included in the Red Data Books of Lithuania and the Baltic Region; in the List of Threatened Species of Schleswig-Holstein.

Habitat. Coasts of the Gulf of Rīga, lagoons and inlets, lake shores and river banks, coastal meadows and non-drained flood plain meadows, springs.

Area. Mainly Europe, northern and central Africa, North America, South America, in the proximity of sea and ocean, in New Zealand and New Guinea.

Distribution and occurrence in Latvia. Rare, irregularly, mainly in the Coastal Lowland on the coast of the Baltic Sea and the Gulf of Rīga and their proximity. For the first time, without the locality indication, the species was recorded in the flora of Latvia in 1803 /1/. The first indicated locality (Rīga) was recorded in 1852 /2/.

Changes in number and distribution. The information about the most of the localities covers only the last century or the beginning of this century.

Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Slītere", "Gaujas nacionālais parks", "Randu pļavas", "Papes ezers", "Engure", "Veclaicene".

Suggestions for study and protection. Verify and map the localities; study the dynamics of coenopopulation; study the flora of estuaries of Daugava, Gauja, Lielupe rivers and coastal lakes; work out the protection plan for the species. The territories recommended for protection: "Irbes ieleja", "Irbes grīva", "Bulļi", "Salacgrīva".

Information sources. LATV; RIG; 1. Grindel, 1803; 2. Heugel, 1852.

Compiled by Ivars Kabucis.

Smaillapu glīvene *Potamogeton acutifolius* Link

Potamogetonaceae - Glīveņu dzimta

Statuss. Apdraudēta suga. Ierakstīta Baltijas reģiona un Ziemeļvalstu Sarkanajā grāmatā; Dānijas, Šl.-Holšt. un Zviedrijas Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, līdz 60 cm garš, gruntī iesakņojies ūdensaugs. Stublājs plakans, līdz 2 mm plats, ar noapaļotām šķautnēm, stipri zarots, iegrimis ūdenī. Lapas pamīšas, lineāras, 5-8 cm garas, gals slaidi smails vai dzeloņsmails, dzīslas 3. Pie lapu pamata 2 kārpiņas. Pielapes 1,5-2,5 cm garas, brīvas, ar 2 ķīļiem, gals noapaļots. Ziedi divdzimumu, līdz 1,5 mm diametrā, bez apziedņa, pa 4-6 īsās vārpās. Augļlapas 4, brīvas. Riekstiņš pusapļveidīgs, mugurpuse ar strupu, nedaudz grubuļainu ķīli. Zied jūlijā un augustā.

Biotops. Ezeri ar smilšainu un dūņainu pamatu, galvenokārt eitrofi, pārpurvotas ezeru piekrastes, mākslīgas ūdenstilpes, vecupes, zemūdens augu joslā.

Areāls. Eiropa, mēreni siltā un mērenā josla.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Reti, nevienmērīgi, galvenokārt Austrumlatvijā un Viduslatvijā. Pirmoreiz konstatēta 1969. gadā Viņaukas ezerā (23/37, Tabaka, LATV).

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Gaujas nacionālais parks", "Cirīša ezers", "Augšdaugava", "Augšzeme".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Detalizēti izpētīt ūdensaugu floru un veģetāciju, konkretizēt sugas izplatību, sevišķi Viduslatvijas un Austrumlatvijas dienvidu daļā. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku atkarībā no hidroķīmiskā režīma. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.

Informācijas avoti. LATV.

Sastādīja Ģertrūde Gavrilova.

Status. An endangered species. Included in the Red Data Books of the Baltic Region and the Nordic Countries; in the Lists of Threatened Species of Denmark, Schleswig-Holstein and Sweden.
Habitat. Mainly eutrophic lakes with sand and mud bottom, paludified lake shores, artificial waterbodies, oxbowes, in submerged plant zone.
Area. Europe, in submeridional and temperate zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Rare, irregularly, mainly in eastern Latvia and central Latvia. For the first time the species was recorded in Viņauka Lake in 1969 (23/37, Tabaka, LATV).
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Gaujas nacionālais parks", "Ciriša ezers", "Augšdaugava", "Augšzeme".
Suggestions for study and protection. Verify and map the localities; study in details the flora and vegetation of aquatic plants; specify the species distribution, especially in the southern part of central Latvia and eastern Latvia; study the dynamics of coenopopulation clarifying its dependence from the water hydrochemical regime; work out the protection plan for the species.
Information sources. LATV.
Compiled by Ģertrūde Gavrilova.

Matveida glīvene *Potamogeton trichoides* Cham. et Schltdl.

Potamogetonaceae - Glīveņu dzimta

Statuss. Apdraudēta suga. Ierakstīta Igaunijas, Baltijas reģiona un Ziemeļvalstu Sarkanajā grāmatā; Dānijas, Šl.-Holšt. un Zviedrijas Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, līdz 75 cm garš, gruntī iesakņojies ūdensaugs. Stublājs veltenisks, ļoti zarots, iegrimis ūdenī. Lapas pamīšas, mazliet stīvas, nespodri zaļas, ļoti šauri lineāras, sarveidīgas, apmēram vienādā platumā ar stublāju, 2-4 cm garas, ar izceltu vidusdzīslu, gals gari nosmailots. Pielapes 7-11 mm garas, brīvas, šauras. Ziedi divdzimumu, līdz 1,2 mm diametrā, bez apziedņa, pa 3-6 nelielās vārpiņās. Augļlapa 1. Riekstiņš ieapaļš, uz muguras ar strupu, grubuļainu ķīli.

Biotops. Mākslīgās ūdenskrātuves, dīķi, retāk upes, ezeri ar dūņainu pamatu, sevišķi ūdenstilpes ar mainīgu ūdens līmeni.

Areāls. Eiropa un Rietumāzija, siltā un mērenā josla.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Reti, Viduslatvijas un Austrumlatvijas dienvidu daļā: Daugavā pie Skrīveriem (18/34, 1984), pie Ikšķiles (16/30, 1992), Ķegumā (17/31, 1992), pie Lieljumpravas (18/33, 1992) un tuvākajā Daugavas apkārtnē - pie Seces, (19/37, 1982), pie Krustpils (19/41, 1982, Zariņa, LATV), Lucavsalā (14/26, 1988), Dimantu ezerā (25/44, 1994), Bambānu ezerā (26/44, 1994), Edvigas ezerā (28/45, 1994), Janovkas ezerā (28/46, 1997), Gureviča ezerā (28/46, 1997), Marku ezerā (28/53. 1997), Zarosloje ezerā (28/53, 1997). Latvijā aug tuvu areāla ziemeļu robežai.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Augšdaugava", "Daugavas ieleja".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Noskaidrot piemērotākos biotopus, kādi nepieciešami augšanai un attīstībai, sevišķi pieļaujamo ūdens piesārņojuma pakāpi. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu. Aizsardzībai ieteicama dabas teritorija "Laucesas ieleja".

Informācijas avoti. LATV.

Sastādīja Ģertrūde Gavrilova.

Status. An endangered species. Included in the Red Data Books of Estonia, the Baltic Region and the Nordic Countries; in the Lists of Threatened Species of Denmark, Schleswig-Holstein and Sweden.
Habitat. Artificial waterbodies, ponds, less frequently rivers, lakes with mud bottom, especially waterbodies with changing water level.
Area. Europe and western Asia, in meridional and temperate zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Rare, in the southern part of central and eastern Latvia: in Daugava River near Skrīveri (18/34, 1984), near Ikšķile (16/30, 1992), in Kegums (17/31, 1992), near Lieljumprava (18/33, 1992) and in the nearest vicinity of Daugava - vicinity of Sece (19/37, 1982), vicinity of Krustpils (19/41, 1982, Zariņa, LATV), Lucavsala (14/26, 1988), Dimantu Lake (25/44, 1994), Bambānu Lake (26/44, 1994), Edviga Lake (28/45, 1994).
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Augšdaugava", "Daugavas ieleja".
Suggestions for study and protection. Verify and map the localities; study the dynamics of coenopopulation; clarify the most suitable habitats necessary for the species growth and development, especially the level of the permissible water pollution; work out the protection plan for the species. The territory recommended for protection "Laucesas ieleja".
Information sources. LATV.
Compiled by Gertrūde Gavrilova.

Pavedienu vairodzene *Androsace filiformis* Retz.

Primulaceae - Prīmulu dzimta

Statuss. Apdraudēta suga. Ierakstīta Lietuvas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā.
Sugas apraksts. Viengadīgs lakstaugs. Lapas rozetē, veselas, eliptiskas, ar gariem kātiem. Ziedi sīki, čemurā, 3-20 cm garu ziednešu galā. Ziedu kāti gari, sēklām nogatavojoties stipri pagarinās, sasniedzot pat ziedneša garumu. Apziednis divkāršs. Vainaglapas baltas. Zied jūnijā un jūlijā. Aug nelielās grupās.
Biotops. Slapji mežu un pļavu ceļi, dangas.
Areāls. Austrumeiropa un Āzija, no mērenās līdz aukstajai joslai.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti, Viduslatvijā un Austrumlatvijā: Ogresgals (16/31, 1953, Rasiņš, RAS), Saulkalne (15/29, 1957), Tūrkalne (15/31, 1975), Kalnišķu apkārtne (24/45, 1978), Vipingu mežs Rēzeknes apkārtnē (20/53, 1980), Krapes apkārtne (17/34, 1981, 1994), Kraukļu purva apkārtne (20/41, 1982), Sproģēnu apkārtne (16/40, 1984), Ilziņa ezera apkārtne (15/41, 1984), Talejas ezera apkārtne (15/41, 1984), Aizkraukles purvs (18/36, 1996). Latvijā sasniedz areāla rietumu robežu.
Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.
Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamā dabas teritorijā "Vestiena".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.
Informācijas avoti. LATV; RAS; RIG.
Sastādīja Zigrīda Eglīte.

Status. An endangered species. Included in the Red Data Books of Lithuania and the Baltic Region.
Habitat. Wet forest roads and roads in meadows.
Area. Eastern Europe and Asia, from temperate to arctic zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Very rare, in central and eastern Latvia: Ogresgals (16/31, 1953, Rasiņš, RAS), Saulkalne (15/29, 1957), Tūrkalne (15/31, 1975), vicinity of Kalniški (24/45, 1978), Vipingu forest in the vicinity of Rēzekne (20/53, 1980), vicinity of Krape (17/34, 1981, 1994), vicinity of Kraukļu Mire (20/41, 1982), vicinity of Sproģēni (16/40, 1984), vicinity of Ilziņa Lake (15/41, 1984), vicinity of Talejas Lake (15/41, 1984), Aizkraukles Mire (18/36, 1996). In Latvia reaches the western boundary of its area.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature area "Vestiena".
Suggestions for study and protection. Verify and map the localities; study the dynamics of coenopopulation; work out the protection plan for the species.
Information sources. LATV; RAS; RIG.
Compiled by Zigrīda Eglīte.

Bezdelīgactiņa *Primula farinosa* L.

Primulaceae - Prīmulu dzimta

Statuss. Apdraudēta suga. Ierakstīta Lietuvas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Dānijas, Polijas un Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs lakstaugs. Lapas rozetē, vienkāršas, olveidīgi lancetiskas. Lapu virspuse zaļa, apakšpuse ar baltu apsarmi. Ziedi vienkāršā čemurā, 5-25 cm gara ziedneša galā. Apziednis divkāršs. Vainaglapas purpurrozā. Zied maijā un jūnijā. Aug skrajās, nelielās grupās.

Biotops. Slapjas pļavas, zemie purvi, aizaugošu ūdenstilpju krastmalas, grāvmalas.

Areāls. Eiropa un Āzija, no mērenās līdz vēsajai joslai, reti aukstā josla; Dienvidamerikas dienvidu daļas mērenā josla.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Ne visai bieži, nevienmērīgi, galvenokārt Piejūras zemienē, Rietumlatvijā un Viduslatvijā.

Skaita un izplatības izmaiņas. 20. gs. 80.-90. gados meliorācijas ietekmē sugas sastopamība samazinājusies.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Slītere", "Moricsala", "Grīņi", "Krustkalni", "Gaujas nacionālais parks", "Ķemeru nacionālais parks", "Engure" u.c.

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku, noskaidrot cēloņus, kas ietekmē sugas samazināšanos fitocenozēs. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.

Informācijas avoti. LATV; RAS; RIG; SVR.

Sastādīja Zigrīda Eglīte.

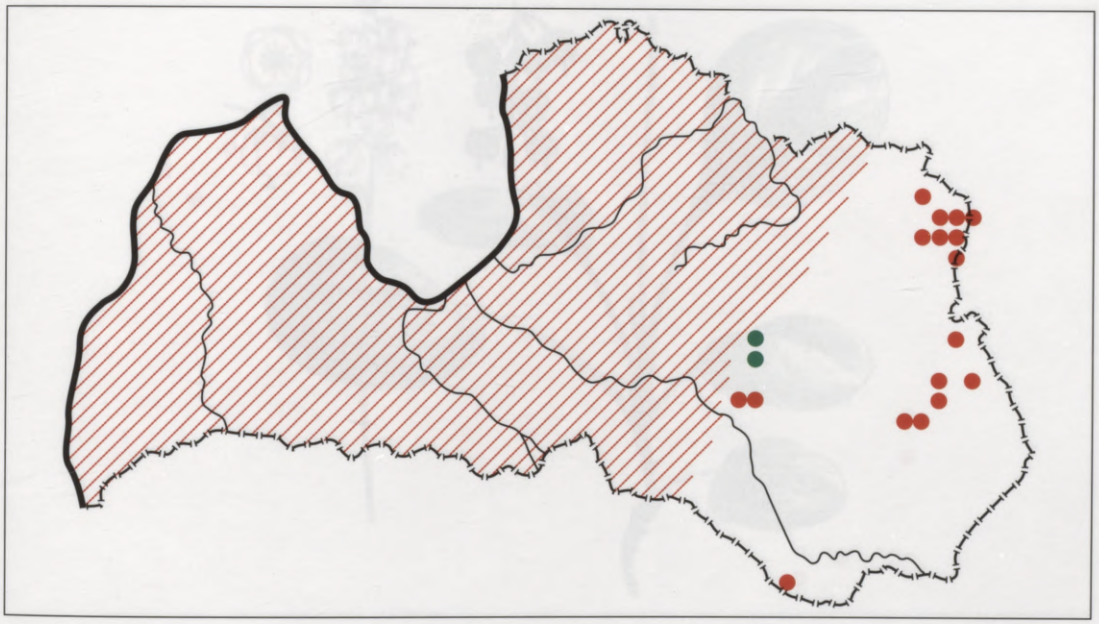

Status. An endangered species. Included in the Red Data Books of Lithuania and the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Denmark, Poland and Schleswig-Holstein.

Habitat. Wet meadows, fens, banks of overgrowing waterbodies, slopes of ditches.

Area. Europe and Asia, from temperate to boreal zone, rare in arctic zone; in the southern part of South America in temperate zone.

Distribution and occurrence in Latvia. Not very often, irregularly, mainly in the Coastal Lowland, in western Latvia and in central Latvia.

Changes in number and distribution. The species distribution has decreased due to the influence of melioration in the 80-ies and 90-ies of the 20. century.

Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Slītere", "Moricsala", "Grīņi", "Krustkalni", "Gaujas nacionālais parks", "Kemeru nacionālais parks", "Engure" etc.

Suggestions for study and protection. Verify and map the localities; study the dynamics of coenopopulation; clarify the reasons causing the decreasing of the species number in phytocoenoses; work out the protection plan for the species.

Information sources. LATV; RAS; RIG; SVR.

Compiled by Zigrīda Eglīte.

Vidējā ziemciete *Pyrola media* Sw.

Pyrolaceae - Ziemciešu dzimta

Statuss. Apdraudēta suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Dānijas Apdraudēto sugu sarakstā.
Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 15-30 cm augsts lakstaugs. Stublājs stāvs, vienkāršs. Lapas ziemzaļas, ādainas, ieapaļas, mala attāli sīkzāģzobaina. Ziedi ķekarā stublāja augšdaļā. Vainaglapas baltas vai iesārtas, apmēram 2 reizes garākas nekā kauslapas, lodveidīgi sakļautas. Kauslapas olveidīgi lancetiskas. Irbulis vienādā garumā ar vainaglapām vai mazliet garāks par tām, taisns. Pogaļa lodveidīga. Zied jūnijā un jūlijā. Aug nelielās grupās.
Biotops. Sausi un slapji priežu meži, mežmalas.
Areāls. Eiropa un Sibīrija, no mēreni siltās līdz vēsajai joslai.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Reti, nevienmērīgi, galvenokārt Piejūras zemienē un Austrumlatvijas dienvidu daļā, Rietumlatvijā un Viduslatvijā pa 1 atradnei. Pirmoreiz Latvijas florā konstatēta 1849. gadā Tukuma apkārtnē (Lehnert, RIG).
Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu. No 17 atradnēm 11 atradnes ir konstatētas pagājušajā gadsimtā un šī gadsimta sākumā.
Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Slītere", "Gaujas nacionālais parks".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.
Informācijas avoti. LATV; RAS; RIG; SVR.
Sastādīja Ilze Rēriha.

Status. An endangered species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region; in the List of Threatened Species of Denmark.
Habitat. Dry and wet pine forests, forest margins.
Area. Europe and Siberia, from submeridional to boreal zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Rare, irregularly, mainly in the Coastal Lowland and in the southern part of eastern Latvia, one single locality both in western Latvia and central Latvia. For the first time the species was recorded in the flora of Latvia in the vicinity of Tukums in 1849 (Lehnert, RIG).
Changes in number and distribution. Not studied. From the 17 localities, eleven are recorded in the previous century and at the beginning of this century.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Slītere", "Gaujas nacionālais parks".
Suggestions for study and protection. Verify and map the localities; study the dynamics of coenopopulation; work out the protection plan for the species.
Information sources. LATV; RAS; RIG; SVR.
Compiled by Ilze Rēriha.

Augstais gaiļpiesis (augstais zilausis, bruņiniekpiesis)

Delphinium elatum L.

Ranunculaceae - Gundegu dzimta

Statuss. Apdraudēta suga. Ierakstīta Baltkrievijas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā.
Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 80-200 cm augsts lakstaugs. Stublājs stāvs, vienkāršs vai nedaudz zarots. Apakšējās lapas ar garu kātu, tris- līdz piecstaraini šķeltas vai dalītas. Apziednis vienkāršs, vainaglapveidīgs. Apziedņa lapas zilas vai pelēkzilas. Augšējā apziedņa lapa ar garu piesi. Ziedi garā, ķekarveidīgā vai skarveidīgā ziedkopā. Someņi 3-5. Zied jūlijā un augustā. Aug grupās vai atsevišķi eksemplāri.
Biotops. Upju un ezeru krastu krūmāji.
Areāls. Austrumeiropa un Sibīrija, mērenā un vēsā josla.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Reti, nevienmērīgi, galvenokārt Viduslatvijā. Pirmoreiz konstatēta 1839. gadā Koknesē /1/. Latvijā sasniedz areāla rietumu robežu.
Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.
Līdzšinējā aizsardzība. LMPL, 1977, 1987. Ierakstīta LSG, 1980. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Abavas ieleja", "Vērenes gobu un vīksnu audze", "Daugavas loki", "Vestiena".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.
Informācijas avoti. LATV; RAS; RIG; 1. Fleischer, Lindemann, 1839.
Sastādīja Laima Tabaka.

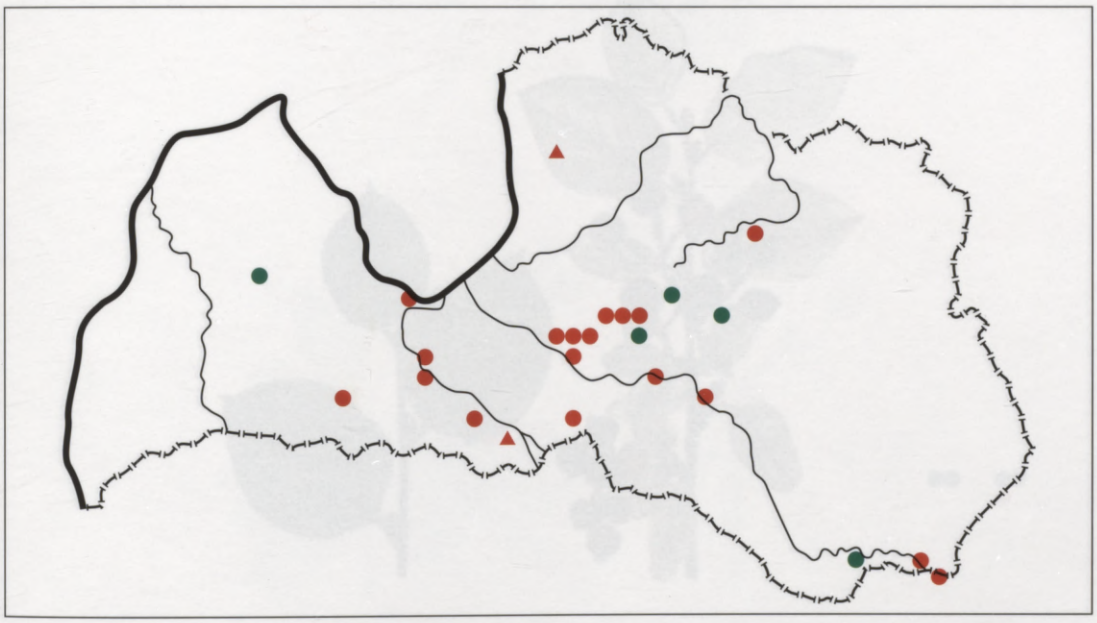

Status. An endangered species. Included in the Red Data Books of Belarus and the Baltic Region.
Habitat. Shrubs of river banks and lake shores.
Area. Eastern Europe and Siberia, in temperate and boreal zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Rare, irregularly, mainly in central Latvia. For the first time the species was recorded in Koknese in 1839 /1/. In Latvia reaches the western boundary of its area.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. LMPL, 1977, 1987. Included in the LTV RDB, 1980. Recorded in the protected nature areas: "Abavas ieleja", "Vērenes gobu un vīksnu audze", "Daugavas loki", "Vestiena".
Suggestions for study and protection. Verify and map the localities; study the dynamics of coenopopulation; work out the protection plan for the species.
Information sources. LATV; RAS; RIG; 1. Fleischer, Lindemann, 1839.
Compiled by Laima Tabaka.

Austrumu klintene (Mātras klintene)

Cotoneaster orientalis A. Kern.

Rosaceae - Rožu dzimta

Statuss. Apdraudēta suga.
Sugas apraksts. Vasarzaļš, 1,5-2,5(4) m augsts krūms. Zari stāvi. Lapas olveidīgas līdz eliptiskas, ar apaļu pamatu, uz steriliem dzinumiem ieapaļas, ar stipri iespiestām dzīslām, 1,5-4,5(6) cm garas, virspuse rievaina, tumša, nespodri zaļa, sākumā ar matiņiem, vēlāk gandrīz kaila, apakšpuse bālganpelēcīga, ar tūbainu matojumu. Ziedi (1)2-5(10), ziedkāti ar matiņiem, hipantijs pie pamata ar matiņiem, vainaglapas stāvas, baltrozā, putekšņlapas 20, augļi ieapaļi 0,7-1 cm gari, sākumā purpursarkani, pēdīgi purpurmelni. Kauliņi 2-3(4). Zied maijā un jūnijā; augļi nogatavojas augustā, retāk septembrī.
Biotops. Upju krasti, īpaši vietas, kur atsedzas dolomīti, ezeru krasti un salas, osi.
Areāls. Balkāni, Alpu austrumdaļa, Karpati, Igaunija, mērenā josla.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Reti, galvenokārt Austrumlatvijā, Viduslatvijā Daugavas ielejā (starp Koknesi un Pļaviņām) un Bauskas apkārtnē: Ziedoņi (Bornsminde) un Jumprava (21/26, 1839 /1/, 1910), starp Koknesi un Pastamuižu (18/32, zināma kopš 1876. gada), Mūsas un Mēmeles krasti pie Bauskas (21/27, zināma kopš 1895. gada), Ežezers, Ārmaņi (23/54, zināma kopš 1935. gada), Ežezera salas (23/55, zināma kopš 1935. gada), Oliņkalns (18/39, zināma kopš 1953. gada), Klintaine un Rīteri (18/38, 1958, 1993), Grebļukalns (23/58, 23/59, zināma kopš 1960. gada), Landskorona (Šķaune) (24/58, 1975), Aizkraukles apkārtne Daugavas kreisajā krastā (18/36, 1982).
Skaita un izplatības izmaiņas. Daudzi augi iznīcināti 1965. gadā, ierīkojot Pļaviņu ūdenskrātuvi.
Līdzšinējā aizsardzība. LMPL, 1977, 1987. Ierakstīta LSG, 1980, kā *C. niger*. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Ežezers", "Grebļukalns", "Dolomītu atsegums Daugavas krastā pie Rīteru strauta", "Dolomītu atsegums pie Jumpravas".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt sugas cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu. Jāprecizē zināmās atradnes pie Falcgrāves, Aizputes, Ventspils, Daugavas senlejas krastos, Ežezera salās, Grebļukalnā. Aizsardzībai ieteicama dabas teritorija "Lielupes ieleja".
Informācijas avoti. HBN; LATV; RAS; RIG; 1. Fleischer, Lindemann, 1839.
Sastādīja Raimonds Cinovskis.

Status. An endangered species.
Habitat. River banks, especially places with dolomite outcropes, lake shores and islands, osi.
Area. The Balkans, eastern part of the Alps, the Carpathian Mountains, Estonia, in temperate zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Rare, mainly in eastern Latvia, in central Latvia in the Daugava River valley (between Koknese and Pļaviņas) and in the vicinity of Bauska: Ziedoņi (Bornsminde) and Jumprava (21/26, 1839 /1/, 1910), between Koknese and Pastamuiža (18/32, known since 1876), the banks of Mūsa and Mēmele rivers near Bauska (21/27, known since 1895), Ežezers, Ārmaņi (23/54, known since 1935), islands in Ežezers Lake (23/55, known since 1935), Oliņkalns (18/39, known since 1953), Klintaine and Rīteri (18/38, 1958, 1993), Grebļukalns (23/58, 23/59, known since 1960), Landskorona (Šķaune) (24/58, 1975), the left bank of Daugava River in the vicinity of Aizkraukle (18/36, 1982).
Changes in number and distribution. Many specimens were destroyed by construction works of the water reservoir of the Pļaviņas hydroelectric power station.
Existing protection. LMPL, 1977, 1987. Included in the LTV RDB, 1980 as *C. niger*. Recorded in the protected nature areas: "Ežezers", "Grebļukalns", "Dolomītu atsegums Daugavas krastā pie Rīteru strauta", "Dolomīta atsegums pie Jumpravas".
Suggestions for study and protection. Verify and map the localities; study the dynamics of coenopopulation; work out the protection plan for the species; specify the localities near Falcgrāve, Aizpute, Ventspils, in the ancient valley of Daugava River, on the islands of Ežezers Lake, on Grebļukalns. The territory recommended for protection "Lielupes ieleja".
Information sources. HBN; LATV; RAS; RIG; 1. Fleischer, Lindemann, 1839.
Compiled by Raimonds Cinovskis.

Divirbuļu krustābele (divirbuļu vilkābele)

Crataegus laevigata (Poir.) DC. *[C. oxyacantha* L. p. p., nom. ambig.*]*

Rosaceae - Rožu dzimta

Statuss. Apdraudēta suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā.

Sugas apraksts. Vasarzaļš, 2-4 m augsts krūms. Zari ar ērkšķiem. Lapas otrādi olveidīgas līdz ieapaļi otrādi olveidīgas, 1-4(6) cm garas, 1-3(4) cm platas, parasti sekli trīsdaivainas, kailas, gals strups, pamats ķīļveidīgs, virspuse tumši zaļa, spīdīga, apakšpuse gaišāka. Ziedkopa kaila, ziedi 5-12, vainaglapas baltas, putekšņlapas 20, putekšnīcas rozā, irbuļi 2. Augļi sīki, gandrīz lodveidīgi, 0,5-1 cm diemetrā, brūngansarkani, kauliņi 2. Zied jūnijā; augļi nogatavojas oktobrī.

Biotops. Krūmāji un atklātas vietas strautu un senkrastu nogāzēs, gravās.

Areāls. Eiropa, mēreni siltā un mērenā josla; uz austrumiem līdz Rietumukrainai, Lietuvā pie Klaipēdas, Austrumprūsijā Kuršu kāpā un uz dienvidiem, piekrastes rajonos.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti, tikai Rietumlatvijas dienvidu daļā: Baltijas ledus ezera senkrasts starp Medzi un Mātru (18/3, 1908, Lakschewitz, RIG), Geranišķi Luknes apkārtnē (23/4, 1924), Vērgales apkārtne (17/3, 1971), Kapsēdes apkārtne (19/3, 1971). Latvijā sasniedz areāla ziemeļaustrumu robežu. Savvaļā tikai tipiskā varietāte.

Skaita un izplatības izmaiņas. Iztaisnojot autoceļu Liepāja-Ventspils, senkrasta nogāzē nocirsti vairāki eksemplāri.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamā dabas teritorijā "Medze".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.

Informācijas avoti. HBN; LATV; LLU; RAS; RIG.

Sastādīja Raimonds Cinovskis.

Status. An endangered species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region.
Habitat. Shrubs and open places on slopes of brooks and ancient river banks, in ravines.
Area. Europe, in submeridional and temperate zone; to the east reaching western Ukraine; near Klaipēda in Lithuania, in eastern Prussia on Kuršu Dunes and in the coastal regions to south.
Distribution and occurrence in Latvia. Very rare, only in the southern part of western Latvia: the ancient coast of the Baltic Ice Lake between Medze and Mātra (18/3, 1908, Lakschewitz, RIG), in Geraniški in the vicinity of Lukne (23/4, 1924), vicinity of Vērgale (17/3, 19/71), vicinity of Kapsēde (19/3, 1971). In Latvia reaches the north-east boundary of its area. Only the typical variety is growing wild.
Changes in number and distribution. Several specimens were cut down by road construction works of the Liepāja-Ventspils highway on the slope of the ancient coast of the Baltic Ice Lake.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature area "Medze".
Suggestions for study and protection. Verify and map the localities; study the dynamics of coenopopulation; work out the protection plan for the species.
Information sources. HBN; LATV; LLU; RAS; RIG.
Compiled by Raimonds Cinovskis.

Ārstniecības brūnvālīte (aptieku brūnvālīte, dziedniecības brūnvālīte)

Sanguisorba officinalis L.

Rosaceae - Rožu dzimta

Statuss. Apdraudēta suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Dānijas un Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, līdz 120 cm augsts lakstaugs. Stublājs stāvs, augšdaļā zarots. Lapas nepāra plūksnaini saliktas; apakšējās ar garu kātu (līdz 20 cm), augšējās - sēdošas. Lapiņas iegarenas vai olveidīgas, ar sirdsveidīgu pamatu, malā katrā pusē ar 10 - 12 smailiem zobiņiem, tumši zaļas. Ziedi divdzimumu, 1 - 3 cm garās vārpās, garu ziednešu galos. Visas zieda daļas tumši sarkanbrūnas. Apziednis vienkāršs; apziedņa lapas 4. Irbulis 1. Drīksna galviņveidīga ar skropstiņām. Auglis sauss, gluds, četršķautnains, šķautnes ar šauru spārnu. Zied jūnijā un jūlijā.

Biotops. Palieņu pļavas ezeru krastos, ārpuspalieņu slapjās pļavas, grāvmalas, retāk dzelzceļu uzbērumu nogāzes.

Areāls. Eiropa, Āzija un Ziemeļamerikas rietumdaļa, no mēreni siltās līdz vēsajai joslai.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Reti, Rietumlatvijas dienviddaļā un Viduslatvijā. Latvijā aug tuvu areāla ziemeļu robežai.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargātā dabas teritorijā "Gaujas nacionālais parks", "Liepājas ezers", "Tosmare".

Priekšlikumi aizsardzībai un pētniecībai. Pārbaudīt un kartēt vērtīgākās atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.

Informācijas avoti. LATV; RAS; RIG.

Sastādīja Zigrīda Eglīte.

Status. A rare species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Denmark and Schleswig-Holstein.

Habitat. Flood plain meadows near lakes, wet meadows, slopes of ditches, less frequently slopes of railway embankments.

Area. Europe, Asia and the western part of North America, from submeridional to boreal zone.

Distribution and occurrence in Latvia. Rare, found in the southern part of the Western Latvia and in the Central Latvia. In Latvia the species grows close to the northern limit of its distribution area.

Changes in number and distribution. Not studied.

Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Gaujas nacionālais parks", "Liepājas ezers", "Tosmare".

Suggestions for study and protection. Verify and map the most valuable species localities; study the dynamics of the species coenopopulations; work out the protection plan for the species.

Information sources. LATV; RAS; RIG.

Compiled by Zigrīda Eglīte.

Šultesa madara (meža madara) *Galium schultesii* Vest

Rubiaceae - Rubiju dzimta

Statuss. Apdraudēta suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā.
Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 30-120 cm augsts, zilganzaļš lakstaugs ar gariem sakneņiem. Stublāji apakšdaļā velteniski, augšdaļā četršķautnaini. Lapas lancetiskas, kopā ar tādām pat pielapēm neīstos mieturos pa 6-10. Ziedi sīki, dihāzijos, kuri veido skarveidīgu salikto ziedkopu - piramīdu. Vainags riteņveidīgs; vainaglapas 4, baltas, līdz pusei saaugušas, nesaaugušo daļu gals pēkšņi smails. Skaldauglī 2 riekstiņi; riekstiņi ar apsarmi. Zied jūlijā un augustā.
Biotops. Platlapju meži (galvenokārt gārša), reti platlapju-eglu meži, krūmāji.
Areāls. Viduseiropa un Austrumeiropa, mēreni siltā un mērenā josla.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti, tikai Austrumlatvijā: Sīķele (27/48, 1860), Jaunjelgava (18/34, 1900), Pilda (21/55, 1939), Kalupe (42/46, 1952), Pļaviņas (18/39, 1953), Piedruja (28/53, zināma kopš 1965. gada), Ilza (23/58, 1977), Saveiki (28/55, 1977), Saliena (27/49, 1989; 28/49, 1978, 1980), Barkava (17/46, 1985), Lazdukalns (27/48, zināma kopš 1990. gada).
Skaita un izplatības izmaiņas. Jaunjelgavas un Pļaviņu atradnes iznīcinātas, ierīkojot Ķeguma un Pļaviņu ūdenskrātuvi.
Līdzšinējā aizsardzība. LMPL, 1977, 1987. Ierakstīta LSG, 1980. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Barkavas ozolu audze", "Daugavas loki", "Augšdaugava".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu. Novērst mežizstrādi atradnēs.
Informācijas avoti. HBN; LATV; LLU; RIG.
Sastādīja Ivars Kabucis.

Status. An endangered species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region.
Habitat. Broad-leaved forests (mainly *Aegopodiosa*), rarely broad-leaved-spruce forests, shrubs.
Area. Central and eastern Europe, in submeridional and temperate zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Very rare, only in eastern Latvia: Sīkele (27/48, 1860), Jaunjelgava (18/34, 1900), Pilda (21/55, 1939), Kalupe (42/46, 1952), Pļaviņas (18/39, 1953), Piedruja (28/53, known since 1965), Ilza (23/58, 1977), Saveiki (28/55, 1977), Saliena (27/49, 1989; 28/49, 1978, 1980), Barkava (17/46, 1985), Lazdukalns (27/48, known since 1990).
Changes in number and distribution. The localities of Jaunjelgava and Pļaviņas were destroyed by the construction works of the water reservoirs of Ķegums and Pļaviņas.
Existing protection. LMPL, 1977, 1987. Included in the LTV RDB, 1980. Recorded in the protected nature areas: "Barkavas ozolu audze", "Daugavas loki", "Augšdaugava".
Suggestions for study and protection. Verify and map the localities; study the dynamics of coenopopulation; work out the protection plan for the species.
Information sources. HBN; LATV; LLU; RIG.
Compiled by Ivars Kabucis.

Sīkziedu žibulītis *Euphrasia micrantha* Rchb.

Scrophulariaceae - Cūknātru dzimta

Statuss. Apdraudēta suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Šl.-Holšt. un Zviedrijas Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Viengadīgs, 4-15 cm augsts pusparazītisks lakstaugs. Stublāja posmi 2-6 reizes garāki par lapām. Lapas pretējas, olveidīgas, piespiestas. Kauslapas 4, gandrīz pilnīgi saaugušas, kailas, nesaaugušās daļas veido īsus, smailus zobiņus. Vainaglapas 5, saaugušas. Vainags divlūpains, 4-7,5 mm garš; augšlūpa violeta līdz gaiši purpura, reti balta, apakšlūpa balta ar dzeltenu plankumu. Ziedi vārpveidīgā ziedkopā, tās seglapas stublāja lapām līdzīgas, mala ar īsiem zobiņiem. Pogaļa otrādi olapaļa, ar matiņiem, vienādā garumā ar kausu vai garāka par to. Zied jūlijā un augustā.

Biotops. Sausi priežu meži, sausas pļavas, ceļmalas, jūrmalas kāpas, atmatas.

Areāls. Eiropa (Rietumeiropa, Viduseiropas ziemeļu daļa, Skandināvija, Britu salas), mērenā josla.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Reti, galvenokārt Piejūras zemienē Baltijas jūras un Rīgas līča krastā un tā tuvumā, Viduslatvijā un Austrumlatvijā pa 1 atradnei. Vecākais zināmais herbārija materiāls ievākts 1898. gadā Grobiņā (Kupffer, RIG). Latvijā sasniedz areāla rietumu robežu.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Teiči", "Kemeru nacionālais parks", "Papes ezers", "Tosmare", "Engure".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku, tās atkarību no augu sabiedrības projektīvā seguma. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu. Aizsardzībai ieteicama dabas teritorija "Bārtas ieleja".

Informācijas avoti. LATV; RIG; TVR.

Sastādīja Ivars Kabucis.

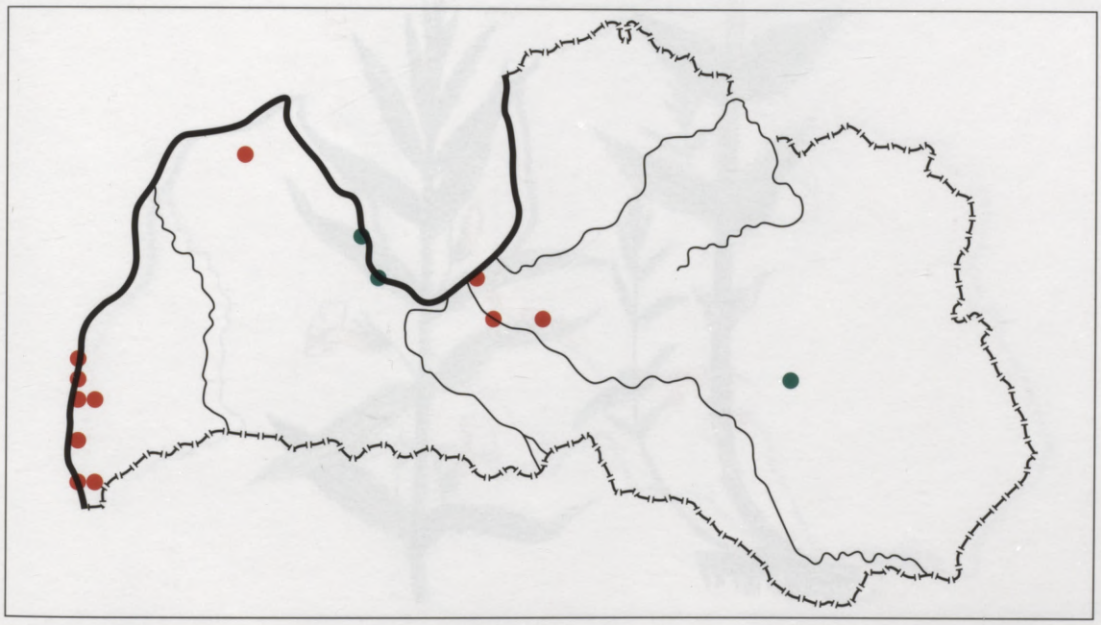

Status. An endangered species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Schleswig-Holstein and Sweden.
Habitat. Dry pine forests, dry meadows, roadsides, coastal dunes, fallow lands.
Area. Europe (western Europe, in the northern part of central Europe, Scandinavia, on British Isles), in temperate zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Rare, mainly in the Coastal Lowland on the coast of the Baltic Sea and the Gulf of Rīga and their proximity, one single locality both in central Latvia and eastern Latvia. The oldest known herbarium was collected in Grobiņa in 1898 (Kupffer, RIG). In Latvia reaches the western boundary of its area.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Teiči", "Ķemeru nacionālais parks", "Papes ezers", "Tosmare", "Engure".
Suggestions for study and protection. Verify and map the localities; study the dynamics of coenopopulation clarifying its dependence from the coverage of plant community; work out the protection plan for the species. The territory recommended for protection "Bārtas ieleja".
Information sources. LATV; RIG; TVR.
Compiled by Ivars Kabucis.

Ārstniecības rūgtene (dziedniecības rūgtene)

Gratiola officinalis L.

Scrophulariaceae - Cūknātru dzimta

Statuss. Apdraudēta suga. Ierakstīta Lietuvas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 15-45 cm augsts lakstaugs ar ložņājošu sakneni. Stublājs stāvs vai pacils, vienkāršs vai nedaudz zarots, lejasdaļā ar violetu vai sarkanvioletu nokrāsu. Lapas krusteniski pretējas, vienkāršas, veselas, 4-6 cm garas, 0,5-1,8 cm platas, olveidīgi lancetiskas, pusskaujošas, gals nosmailots, mala vesela, zāģzobaina vai jomaina. Ziedi pa vienam lapu žāklēs. Apziednis zigomorfs. Kauslapas un vainaglapas 5, saaugušas. Vainags 1,5-2,5 cm garš, neizteikti divlūpains; vainaga stobriņš dzeltens līdz brūngandzeltens, apmale balta, sārta vai gaiši violeta. Putekšņlapas 4, 2 fertilas un 2 sterilas. Pogaļa 5-8 mm gara, olveidīga. Zied no jūnija līdz augustam. Higrofīts.

Biotops. Akmeņainas vietas un palienes pļavas šaurā Daugavas piekrastes joslā.

Areāls. Eiropa un Rietumāzija, no siltās līdz mērenajai joslai.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Reti, Rīgas smiltāju līdzenumā, Viduslatvijā un Austrumlatvijā, tikai Daugavas ielejā. Pirmoreiz konstatēta 1848. gadā Rīgā (Daugavas krastā) (Heugel, RIG). Latvijā sasniedz areāla ziemeļu robežu.

Skaita un izplatības izmaiņas. Atradnes pie Kokneses pilsdrupām, pie Pērses ietekas, Staburaga tuvumā un Rīterupītes lejtecē iznīcinātas, ierīkojot Pļaviņu ūdenskrātuvi.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Daugavas loki", "Daugavas ieleja".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.

Informācijas avoti. AB; HBN; LATV; LLU; RAS; RIG; TAA.

Sastādīja Biruta Cepurīte.

Status. An endangered species. Included in the Red Data Books of Lithuania and the Baltic Region; in the List of Threatened Species of Schleswig-Holstein.
Habitat. Stony places and flood plain meadows in the narrow zone of the bank of Daugava River.
Area. Europe and western Asia, from meridional to temperate zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Rare, in the Rīga Sandy Plain, in central Latvia and in eastern Latvia, only in the Daugava River valley. For the first time the species was recorded in Rīga in 1848 (on the bank of Daugava River) (Heugel, RIG). In Latvia reaches the western boundary of its area.
Changes in number and distribution. Localities near the Koknese castle ruins, near the mouth of Pērse River, in the proximity of Staburags and in the lower reaches of Rīterupīte were destroyed by construction works of the water reservoir of Pļaviņas.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Daugavas ieleja", "Daugavas loki".
Suggestions for study and protection. Verify and map the localities; study the dynamics of coenopopulation; work out the protection plan for the species.
Information sources. AB; HBN; LATV; LLU; RAS; RIG; TAA.
Compiled by Biruta Cepurīte.

Dižā jāņeglīte *Pedicularis sceptrum-carolinum* L.

Scrophulariaceae - Cūknātru dzimta

Statuss. Apdraudēta suga. Ierakstīta Baltkrievijas, Lietuvas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Dānijas un Polijas Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 30-100 cm augsts lakstaugs. Pusparazīts. Stublājs stāvs, vienkāršs. Lapas pretējas, plūksnaini šķeltas līdz dalītas, stublāja lejasdaļā satuvinātas. Apakšējās lapas ar garu kātu. Augšējās lapas sēdošas, pakāpeniski pāriet olveidīgās seglapās. Apziednis divkāršs. Vainags divlūpains, dzeltens. Ziedi pa 1 seglapu žāklēs, skrajā, vārpveidīgā ziedkopā. Pogaļa olveidīga. Zied no jūnija līdz augustam. Aug nelielās grupās vai atsevišķi eksemplāri.

Biotops. Zemie purvi, purvainas pļavas, krūmāji.

Areāls. Eiropa un Āzija, mērenā un vēsā josla.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Samērā reti, visā teritorijā, galvenokārt Piejūras zemienē un Viduslatvijā. Pirmoreiz konstatēta 1784. gadā Rīgā /1/.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. LMPL, 1977, 1987. Ierakstīta LSG, 1980. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Slītere", "Krustkalni", "Ķemeru nacionālais parks" ,"Abavas ieleja", "Zebrus un Svētes ezers", "Mežmuižas avoti", "Salacas ieleja", "Babītes ezers", "Engure", "Veclaicene", "Augšzeme".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu. Aizsardzībai ieteicamas dabas teritorijas: "Zaicevas meži", "Pededzes meži".

Informācijas avoti. AB; HBN; LATV; RAS; RIG; SVR; 1. Fischer, 1784.

Sastādīja Laima Tabaka.

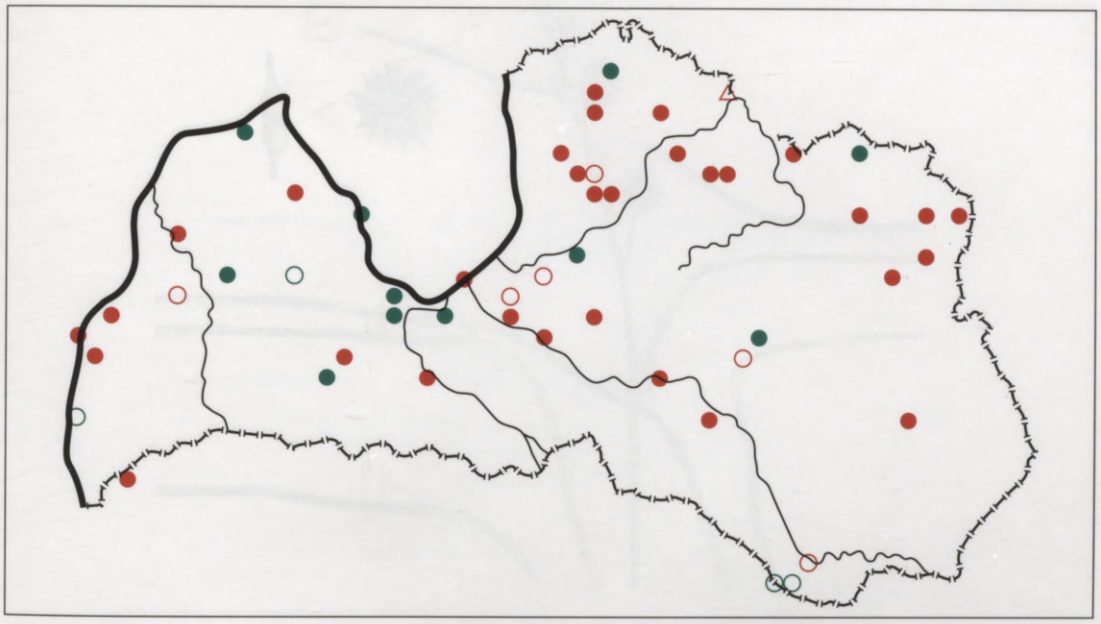

Status. An endangered species. Included in the Red Data Books of Belarus, Lithuania and the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Denmark and Poland.
Habitat. Fens, non-drained meadows, shrubs.
Area. Europe and Asia, in temperate and boreal zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Relatively rare, throughout the whole territory, mainly in the Coastal Lowland and central Latvia. For the first time the species was recorded in Rīga in 1748 /1/.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. LMPL, 1977, 1987. Included in the LTV RDB, 1980. Recorded in the protected nature areas: "Slītere", "Krustkalni", "Ķemeru nacionālais parks", "Abavas ieleja", "Zebrus un Svētes ezers", "Mežmuižas avoti", "Salacas ieleja", "Babītes ezers", "Engure", "Veclaicene", "Augšzeme".
Suggestions for study and protection. Verify and map the localities; study the dynamics of coenopopulation; work out the protection plan for the species. The territories recommended for protection: "Zaicevas meži", "Pededzes meži".
Information sources. AB; HBN; LATV; RAS; RIG; SVR; 1. Fischer, 1784.
Compiled by Laima Tabaka.

2. kategorija **Sēklaugi**

Šaurlapu ežgalvīte *Sparganium angustifolium* Michx.

Sparganiaceae - Ežgalvīšu dzimta

Statuss. Apdraudēta suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Polijas un Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs vienmājas lakstaugs. Stublājs peldošs, līdz 1 m garš, reti stāvs. Lapas lineāras, lentveidīgas, puscilindriskas, peldošas, 3-4 mm platas, līdz 2 m garas, ar uzpūstām makstīm. Apziednis vienkāršs. Apziedņa lapas 1-6, plēvjainas. Ziedi viendzimuma, lodveidīgās galviņās, kuras savukārt veido peldošu, reti stāvu, virsūdens, nezarotu, salikto ziedkopu. Tās lejasdaļā ārpus seglapu žāklēm 2-4 sievišķo ziedu galviņas ar kātu, virs kurām piekļaujas 2 vai vairākas, cieši satuvinātas, sēdošas vīrišķo ziedu galviņas. Augļi sausi, poraini kauleņi, lodveidīgos kopaugļos. Pie augļiem saglabājas gari, taisni irbuļi. Zied no jūnija līdz augustam.

Biotops. Ezeri.

Areāls. Eiropa, galvenokārt Ziemeļeiropa, retāk Rietumeiropa, Ziemeļamerika, Grenlande un Austrumāzija (galvenokārt Japāna, Kamčatka), mērenā un vēsā josla, nedaudz aukstā josla.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Reti, Rīgas smiltāju līdzenumā un Viduslatvijas ziemeļu daļā, galvenokārt Rīgas un Cēsu apkārtnē. Vecākie zināmie herbārija materiāli ievākti 1896. gadā vairākos Rīgas apkārtnes ezeros (Kupffer, Mikutowicz, RIG). Latvijā sasniedz areāla Eiropas daļas austrumu robežu.

Skaita un izplatības izmaiņas. Pēc U.Suško datiem (1999.) 16 ezeros no zināmajām 19 atradnēm augs ir izzudis.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Gaujas nacionālais parks", "Buļļezers", "Maizezers", "Ummis", "Lieluikas un Mazuikas ezers".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku atkarībā no hidroķīmiskā režīma, kā arī no rekreācija rakstura un intensitiātes. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu. Novērst un nepieļaut ezeru piesārņošanu. .

Informācijas avoti. LATV; RIG; RAS.

Sastādīja Ivars Kabucis.

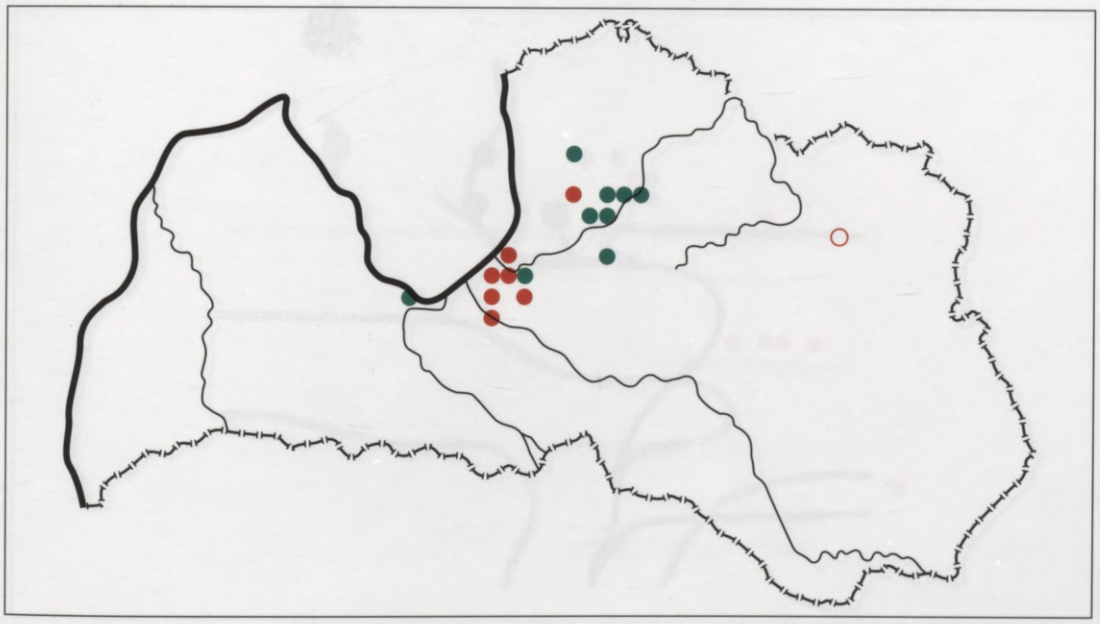

Status. An endangered species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Poland and Schleswig-Holstein.

Habitat. Lakes.

Area. Europe, mainly northern Europe, less frequently western Europe, North America, Grenland and eastern Asia (mainly Japan, Kamchatka), in temperate and boreal zone, somewhat in arctic zone.

Distribution and occurrence in Latvia. Rare, in the Rīga Sandy Plain and in the northern part of central Latvia, mainly in the vicinity of Rīga and Cēsis. The oldest known herbarium was collected in several lakes in the vicinity of Rīga in 1896 (Kupffer, Mikutowicz, RIG). In Latvia reaches the eastern boundary of its area in the European part.

Changes in number and distribution. Not studied.

Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Gaujas nacionālais parks", "Bu[l]ezers", "Maizezers", "Ummis", "Lieluikas un Mazuikas ezers".

Suggestions for study and protection. Verify and map the localities; study the dynamics of coenopopulation clarifying its dependence from the water hydrochemical regime, also on the type of recreation and its intensity; work out the protection plan for the species; eliminate and prevent the pollution of lakes.

Information sources. LATV; RIG; RAS.

Compiled by Ivars Kabucis.

Zālainā ežgalvīte *Sparganium gramineum* Georgi

Sparganiaceae - Ežgalvīšu dzimta

Statuss. Apdraudēta suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Norvēģijas Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs vienmājas lakstaugs. Stublājs peldošs, līdz 1 m garš. Lapas lineāras, lentveidīgas, puscilindriskas, peldošas, 3-4 mm platas, līdz 2 m garas. Apziednis vienkāršs; apziedņa lapas plēvjainas ar 1-6 bezkrāsainām apziedņa lapām. Ziedi viendzimuma, lodveidīgās galviņās, kuras veido parasti nedaudz zarotu virsūdens salikto ziedkopu ar izlocītām asīm. Tās lejasdaļā seglapu žāklēs sievišķo ziedu galviņas (3-5 uz galvenās ass, 1-2 uz zariem, apakšējā galviņa ar kātu, augšējās vienmēr sēdošas), virs tām uz galvenās ass 2-6, uz zariem 2-3 sēdošas vīrišķo ziedu galviņas. Augļi sausi, poraini kauleņi, lodveidīgos kopaugļos. Pie augļiem saglabājas gari, āķveidīgi, noliekti irbuļi. Zied no jūnija līdz augustam.

Biotops. Ezeri.

Areāls. Ziemeļeiropa (galvenokārt Zviedrija, Somija), mērenā un vēsā josla, atsevišķās vietās Āzijā, mēreni siltā un mērenā joslā.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Reti, nevienmērīgi, galvenokārt Viduslatvijā un Austrumlatvijā, īpaši Rīgas, Limbažu, Madonas un Cēsu apkārtnē. Vecākais zināmais herbārija materiāls ievākts 1906. gadā Mazuikas ezerā (Kupffer, RIG). Latvijā sasniedz areāla dienvidu robežu.

Skaita un izplatības izmaiņas. Zināmo atradņu skaits palielinājies, pateicoties ezeru floras pētījumiem 20. gs. 80. gados, bet pēc U.Suško datiem (1999.) vairākos ezeros augs izzudis.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Gaujas nacionālais parks", "Augstroze", "Maizezers", "Lieluikas un Mazuikas ezers".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku atkarībā no hidroķīmiskā režīma, kā arī no rekreācijas rakstura un intensitātes. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu. Novērst un nepieļaut ezeru piesārņošanu. Aizsardzībai ieteicamas dabas teritorijas: "Asaru ezers", "Svātavas ezers", "Kaņepēnu ezers", "Aijažu ezers".

Informācijas avoti. LATV; RIG.

Sastādīja Ivars Kabucis.

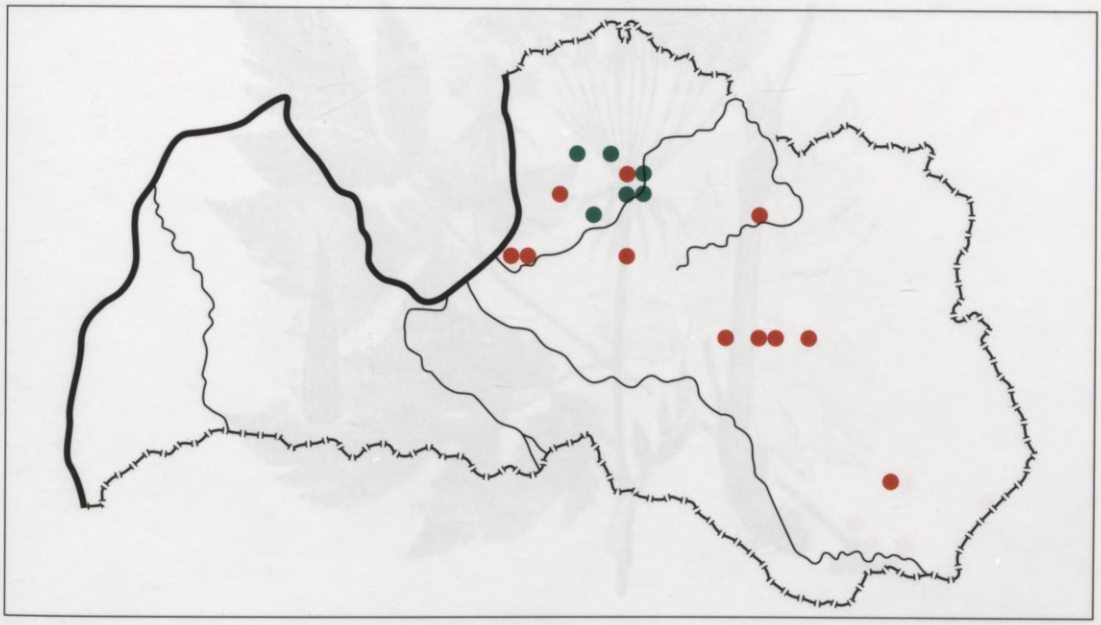

Status. An endangered species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region; in the List of Threatened Species of Norway.
Habitat. Lakes.
Area. Northern Europe (mainly Sweden and Finland), in temperate and boreal zone, some places in Asia, in submeridional and temperate zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Rare, irregularly, mainly in central Latvia and in eastern Latvia, especially in the vicinity of Rīga, Limbaži, Madona and Cēsis. The oldest known herbarium was collected in Mazuika Lake in 1906 (Kupffer, RIG). In Latvia reaches the southern boundary of its area.
Changes in number and distribution. The number of recorded localities has increased due to the studies of lake flora in 80-ies of the 20.century.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Gaujas nacionālais parks", "Augstroze", "Maizezers", "Lieluikas un Mazuikas ezers".
Suggestions for study and protection. Verify and map the localities; study the dynamics of coenopopulation clarifying its dependence from the water hydrochemical regime, also on the type of recreation and its intensity; work out the protection plan for the species; eliminate and prevent the pollution of lakes. The territories recommended for protection: "Asaru ezers", "Svātavas ezers", "Kaņepēnu ezers", "Aijažu ezers".
Information sources. LATV; RIG.
Compiled by Ivars Kabucis.

Spožais suņburkšķis *Anthriscus nitida* (Wahlenb.) Hazsl.

Umbelliferae (Apiaceae) - Čemurziežu (seleriju) dzimta

Statuss. Apdraudēta suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā.
Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 60-120 cm augsts lakstaugs. Lapas spīdīgas, dalītas, kontūra plati trīsstūrveidīga, visas trīs pirmās pakāpes daļas apmēram vienāda lieluma. Vīkala nav. Vīkaliņa lapas lineāri lancetiskas, mala skropstaina. Ziedi mazi. Vainaglapas 5, sārtas, nevienāda lieluma. Sēkleņu skaldauglis lineāri lancetisks. Zied jūnijā un jūlijā. Aug grupās.
Biotops. Lapkoku meži (baltalkšņu un melnalkšņu gārša), lapkoku-skujkoku meži (baltalkšņu un egļu vēris), slapjas pļavas, upju palieņu krūmāji, avotainas vietas, galvenokārt upju ielejās.
Areāls. Eiropa, mēreni siltā un mērenā josla.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti, Austrumlatvijas dienvidu daļā, galvenokārt Daugavas un tās pieteku ielejās: starp Punduriem un Šķauni (24/57, 1976), Izvalta (26/50, 1977), Baltas ezera krasts (26/52, 1977), Lauklaperi, Guta un Gniloj Ručej (25/49, 1977, 1989), Priedaine, Kaplava, Užinkalns un Odigāni (27/50, konstatēta vairākkārt no 1978. līdz 1990. gadam), Priedaines apkārtne un Krāslava (27/51, 1978, 1979, 1990), Andrupene (23/52, 1979), Vecračinas apkārtne un Jaunborne (27/49, 1979, 1990), Sprukti, Vecračinas apkārtne un Baltas upes krasts (26/49, 1990), Sandariški (27/48, 1990). Latvijā sasniedz areāla ziemeļu robežu.
Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.
Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamā dabas teritorijā "Daugavas loki".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu. Aizsardzībai ieteicama dabas teritorija "Guta".
Informācijas avoti. LATV.
Sastādīja Irēna Fatare.

Status. An endangered species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region.
Habitat. Deciduous forests, deciduous-coniferous forests, wet meadows, shrubs in river flood plain areas, springs, mainly in river valleys.
Area. Europe, in submeridional and temperate zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Very rare, in the southern part of eastern Latvia, mainly in Daugava River valley and its tributaries: between Punduri and Šķaune (24/57, 1976), Izvalta (26/50, 1977), Balta Lake shore (26/52, 1977), Lauklaperi, Guta and Gniloj Ručej (25/49, 1977, 1989), Priedaine, Kaplava, Užinkalns and Odigāni (27/50, recorded several times from 1978 to 1990), vicinity of Priedaine and Krāslava (27/51, 1978, 1979, 1990), Andrupene (23/52, 1979), vicinity of Vecračina and Jaunborne (27/49, 1979, 1990), Sprukti, vicinity of Vecračina and bank of Balta River (26/49, 1990), Sandariški (27/48, 1990). In Latvia reaches the northern boundary of its area.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature area "Daugavas loki".
Suggestions for study and protection. Verify and map the localities; study the dynamics of coenopopulation; work out the protection plan for the species. The territory recommended for protection "Guta".
Information sources. LATV.
Compiled by Irēna Fatare.

Lielā zvaigznīte *Astrantia major* L.

Umbelliferae (Apiaceae) - Čemurziežu (seleriju) dzimta

Statuss. Apdraudēta suga. Ierakstīta Baltkrievijas, Lietuvas, bij. PSRS un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā.
Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 30-100 cm augsts lakstaugs. Lapas staraini šķeltas līdz dalītas 3-7 daļās; daļas lancetiskas, veselas līdz plūksnaini šķeltas. Vīkala un vīkaliņa lapas lielas, lancetiskas; vīkaliņa lapas baltas, gaiši zaļas vai gaiši violetas. Ziedi mazi, saliktos čemuros. Kauslapas 5, zobiņveidīgas. Vainaglapas 5, baltas līdz sārtas. Sēkleņu skaldauglis iegareni lancetisks, 6-8 mm garš. Zied jūlijā un augustā. Aug atsevišķi eksemplāri vai grupās. Dekoratīvs augs.
Biotops. Šaurlapju, platlapju un platlapju-egļu meži (galvenokārt gārša), palieņu krūmāji, lauces upju ielejās, galvenokārt Tērvetes, Svētes un Skujaines ielejā.
Areāls. Dienvideiropa un Viduseiropa, mēreni siltā un mērenā josla.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Ļoti reti, Viduslatvijas dienvidrietumu daļā Dobeles rajonā: Bukaiši (21/19, 1912, 1976), Tērvete (20/21, zināma kopš 1948. gada), Augstkalne (21/20, 1955, 1956, 1990), Tērvetes apkārtne (20/20, 1973, 1988, 1990), Sniķere (21/18, 1973), Krustiņi (20/19, 1990). Pirmoreiz, nenorādot atradnes, Latvijas florā minēta 1852. gadā /1/. Latvijā sasniedz areāla ziemeļu robežu.
Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.
Līdzšinējā aizsardzība. LMPL, 1977, 1987. Ierakstīta LSG, 1980. Konstatēta aizsargājamā dabas teritorijā "Tērvete".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu. Ārpus aizsargājamās teritorijas ievērot sugu saudzējošu mežu apsaimniekošanas plānu. Aizsardzībai ieteicamas dabas teritorijas: "Augstkalne", "Sniķere", "Skujaines un Svētaines ieleja".
Informācijas avoti. AB; HBN; LATV; LLU; RAS; RIG; 1. Wiedemann, Weber, 1852.
Sastādīja Irēna Fatare.

Status. An endangered species. Included in the Red Data Books of Belarus, Lithuania, former USSR and the Baltic Region.

Habitat. Small-leaved, broad-leaved and broad-leaved-spruce forests (mainly *Aegopodiosa*), shrubs in flood plain areas, glades in river valleys, mainly in the valleys of Tērvete, Svēte and Skujene rivers.

Area. Southern and central Europe, in submeridional and temperate zone.

Distribution and occurrence in Latvia. Very rare, in Dobele in the south-west part of central Latvia: Bukaiši (21/19, 1912, 1976), Tērvete (20/21, known since 1948), Augstkalne (21/20, 1955, 1956, 1990), vicinity of Tērvete (20/20, 1973, 1988, 1990), Sniķere (21/18, 1973), Krustiņi (20/19, 1990). For the first time, without the locality indication the species was mentioned in the flora of Latvia in 1852 /1/. In Latvia reaches the northern boundary of its area.

Changes in number and distribution. Not studied.

Existing protection. LMPL, 1977, 1987. Included in the LTV RDB, 1980. Recorded in the protected nature area "Tērvete".

Suggestions for study and protection. Verify and map the localities; study the dynamics of coenopopulation; work out the protection plan for the species; consider forest management plan favourable for the species outside the protected nature areas. The territories recommended for protection: "Augstkalne", "Sniķere", "Skujaines un Svētaines ieleja".

Information sources. AB; HBN; LATV; LLU; RAS; RIG; 1. Wiedemann, Weber, 1852.

Compiled by Irēna Fatare.

Mānīgā knīdija *Cnidium dubium* (Schkuhr) Thell.

Umbelliferae (Apiaceae) - Čemurziežu (seleriju) dzimta

Statuss. Apdraudēta suga. Ierakstīta Lietuvas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Dānijas, Polijas un Šl.-Holšt. un Zviedrijas Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Divgadīgs vai daudzgadīgs, 30-80 cm augsts lakstaugs. Lapas divkārt- līdz trīskārtplūksnaini dalītas, pēdējās pakāpes daļas lineāras vai lineāri lancetiskas, mala nedaudz ieritināta; augšējo lapu makstis garas, šauras, aptver stublāju. Vīkala nav, vai ir tikai dažas vīkala lapas. Vīkaliņa lapas īlenveidīgas. Ziedi mazi. Vainaglapas 5, baltas. Sēkleņu skaldauglis eliptisks, ar spārnveidīgām ribām. Zied jūlijā un augustā. Aug skrajās grupās.

Biotops. Slapjas pļavas, skujkoku meži uz slapjām minerālaugsnēm (damaksnis, mētrājs), pieupju krūmāji, reti skraji platlapju meži (ozolu gārša), atmatas.

Areāls. Viduseiropa, Austrumeiropa un Rietumsibīrija, no mēreni siltās līdz vēsajai joslai.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Reti, nevienmērīgi, galvenokārt Austrumlatvijā, apmēram puse atradņu atrodas Lubānas ezera apkārtnē. Latvijā aug tuvu areāla rietumu un ziemeļu robežai.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamā dabas teritorijās: "Gaujas nacionālais parks", Pededzes lejtece", "Lubānas ieplaka" , "Lubāns".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu. Aizsardzībai ieteicamas dabas teritorijas: "Burtnieki", "Bērzpils purvs".

Informācijas avoti. LATV; RAS; RIG.

Sastādīja Irēna Fatare.

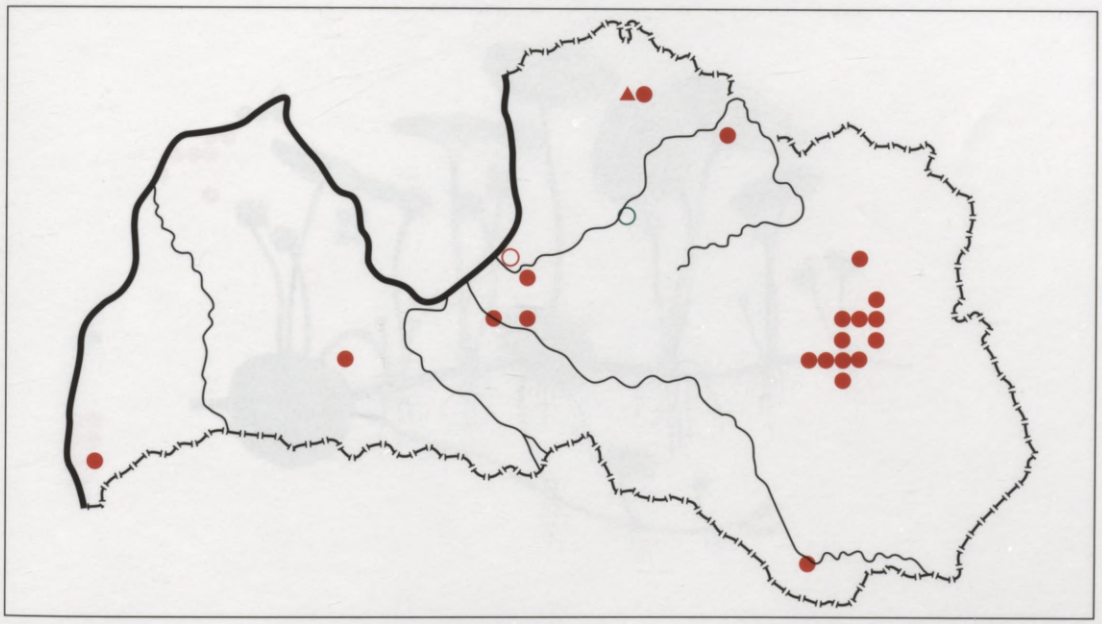

Status. An endangered species. Included in the Red Data Book of Lithuania and the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Denmark, Poland, Schleswig-Holstein and Sweden.
Habitat. Wet meadows, coniferous forests on wet mineral soils (*Hylocomiosa, Vacciniosa*), shrubs near rivers, rarely sparse broad-leaved forests, fallow lands.
Area. Central and eastern Europe and western Siberia, from submeridional to boreal zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Rare, irregularly, mainly in eastern Latvia. About half from the localities is located in the vicinity of Lubāna Lake. In Latvia grows close to the western and northern boundary of its area.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Gaujas nacionālais parks", "Pededzes lejtece", "Lubānas ieplaka", "Lubāns".
Suggestions for study and protection. Verify and map the localities; study the dynamics of coenopopulation; work out the protection plan for the species. The territories recommended for protection: "Burtnieki", "Bērzpils purvs".
Information sources. LATV; RAS; RIG.
Compiled by Irēna Fatare.

Parastā vairoglape *Hydrocotyle vulgaris* L.

Umbelliferae (Apiaceae) - Čemurziežu (seleriju) dzimta

Statuss. Apdraudēta suga. Ierakstīta Baltkrievijas, Igaunijas, Lietuvas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Norvēģijas Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 15-40 cm garš lakstaugs. Stublājs ložņājošs, tievs, mezglos sakņojas. Lapas veselas, apaļas, vairogveidīgas, 15-40 mm diametrā, ar kātu un ar pielapēm. Ziedi mazi, ar 1 pieziedlapu, galviņveidīgās ziedkopās vai pa 2-3 mieturos lapu žāklēs. Vainaglapas 5, baltas. Sēkleņu skaldauglis eliptisks, bez karpofora. Zied jūlijā un augustā. Aug grupās.

Biotops. Slapjas pļavas, jūrmalas pļavas, zemie purvi, lapkoku meži uz slapjām kūdras augsnēm (melnalkšņu dumbrājs), skujkoku meži uz slapjām minerālaugsnēm (priežu mētrājs), izcirtumi, slapji meža ceļi, palieņu krūmāji, saldūdeņu krastmalas un smilšaini liedagi, grāvji.

Areāls. Rietumeiropa, Viduseiropa, Priekšāzija un Ziemeļāfrika, no siltās līdz vēsajai joslai.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Reti, galvenokārt Piejūras zemienē Baltijas jūras un Rīgas līča tuvumā, Rietumlatvijā un Viduslatvijā pa 1 atradnei. Latvijā sasniedz areāla austrumu robežu, aug tuvu areāla ziemeļu robežai.

Skaita un izplatības izmaiņas. Rīgas atradne (13/26) ir iznīcināta. Slapjo pļavu un zemo purvu nosusināšanas rezultātā samazinās sugas populāciju blīvums.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Slītere", "Grīņi", "Papes ezers", "Engure".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu. Aizsardzībai ieteicamas dabas teritorijas: "Irbes ieleja", "Bārtas ieleja".

Informācijas avoti. AB; HBN; LATV; LLU; RAS; RIG; SVR.

Sastādīja Irēna Fatare.

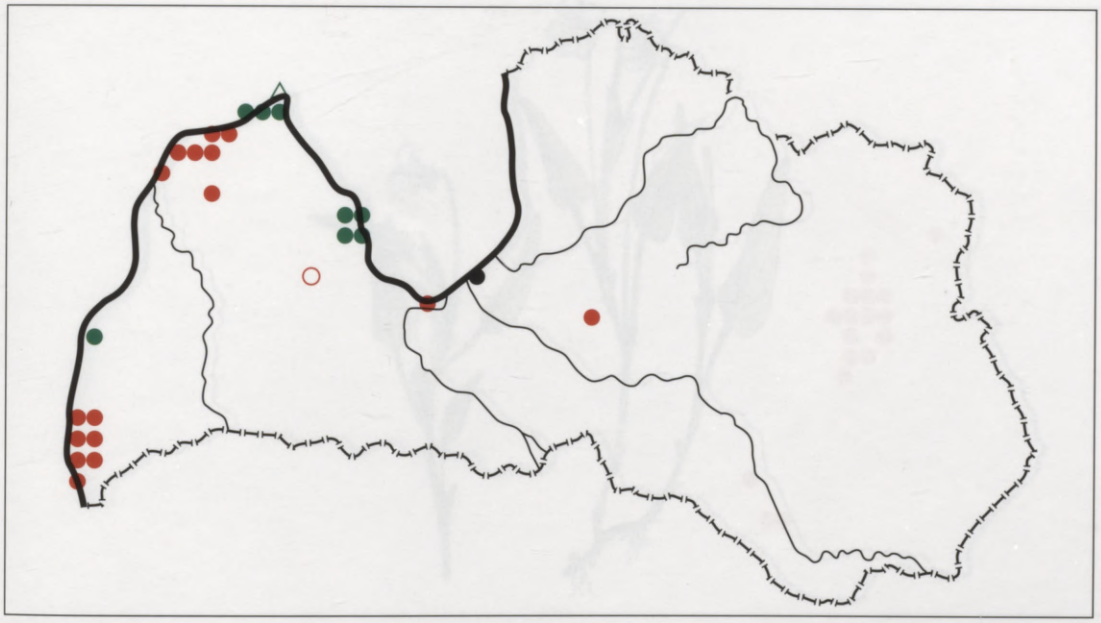

Status. An endangered species. Included in the Red Data Books of Belarus, Estonia, Lithuania and the Baltic Region; in the List of Threatened Species of Norway.

Habitat. Wet meadows, coastal meadows, fens, deciduous forests on wet peat soils, coniferous forests on wet mineral soils, clearings, wet forest roads, shrubs in flood plain areas, banks of freshwater habitats and sandy beaches, ditches.

Area. Western and central Europe, pre-Asia and northern Africa, from meridional to boreal zone.

Distribution and occurrence in Latvia. Rare, mainly in the Coastal Lowland in the proximity of the Baltic Sea and the Gulf of Rīga, one single locality both in western Latvia and central Latvia. In Latvia reaches the eastern boundary of its area and grows close to the northern boundary of its area.

Changes in number and distribution. The locality of Rīga (13/26) was destroyed. The population density of the species is decreasing due to drainage of wet meadows and fens.

Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Slītere", "Grīņi", "Papes ezers", "Engure".

Suggestions for study and protection. Verify and map the localities; study the dynamics of coenopopulation; work out the protection plan for the species. The territories recommended for protection: "Irbes ieleja", "Bārtas ieleja".

Information sources. AB; HBN; LATV; LLU; RAS; RIG; SVR.

Compiled by Irēna Fatare.

Dumbrāja vijolīte (dumbru vijolīte)

Viola persicifolia Schreb. *[V. stagnina* Kit.*]*

Violaceae - Vijolīšu dzimta

Statuss. Apdraudēta suga. Ierakstīta Lietuvas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Dānijas, Polijas, Somijas un Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 10-25 cm augsts lakstaugs bez rozetes lapām. Stublājs stāvs, lapas 2-4 cm garas, augšupstāvošas, trīsstūraini lancetiskas, pamats nošķelts vai sekli sirdsveidīgs. Pielapes līdz 1 cm garas, augšējās kāta garumā, apakšējās divreiz īsākas. Ziedi zigomorfi, līdz 15 mm gari, pa vienam lapu žāklēs; ziedu kāti garāki par lapām. Apziednis divkāršs. Vainaglapas 5, baltas vai bāli zilas, ar tumšāk zilu dzīslojumu, otrādi olveidīgas, apakšējā lielāka, ar piesi. Piesis līdz 2 mm garš, strups, zaļgans. Zied maijā un jūnijā.

Biotops. Purvaini un mitri upju un ezeru krasti, purvainas pļavas, krūmāji, purvu apmales, pārpurvoti grāvji un ceļmalas.

Areāls. Eiropa un Rietumāzija, galvenokārt mēreni siltā un mērenā josla.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Reti, nevienmērīgi, Piejūras zemienē un Austrumlatvijā. Atradnes koncentrētas Austrumlatvijā, galvenokārt Lubāna apkārtnē, kā arī ezera ieteku un izteku - Aiviekstes, Pededzes, Maltas, Malmutas, Liedes krastos. Piejūras zemienē ļoti reti: Eglaines upes krasts pie Slates (23/42, 1899, Kupffer, RIG), Svēte (18/22, 1940), Dvietes apkārtne (25/43, 25/44, 1957, 1970), Ēvaržu un Kolkas apkārtne (5/14, 1986, 1987), Abragciems (11/19, 1987), Irbes un Stendes upes krasti (7/9, 1991). Latvijā aug tuvu areāla ziemeļu robežai.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Slītere", "Lubāns", "Lubānas ieplaka", "Engure".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku, noskaidrot purvu un pļavu meliorācijas un kultivēšanas ietekmi uz sugas sastopamību, kā arī optimālos sugas biotopus un to saistību ar Lubāna apkārtni. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu. Aizsardzībai ieteicama dabas teritorija "Dviete".

Informācijas avoti. LATV; RAS; RIG; SVR.

Sastādīja Ģertrūde Gavrilova.

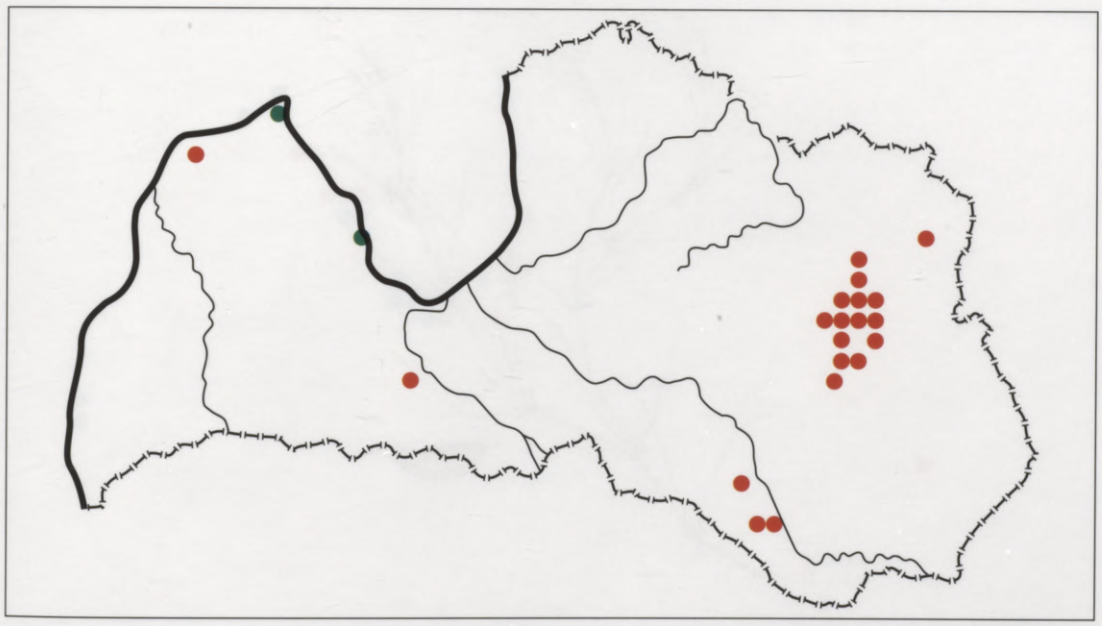

Status. An endangered species. Included in the Red Data Books of Lithuania and the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Denmark, Poland, Finland and Schleswig-Holstein.

Habitat. Swampy and moist river banks and lake shores, wet meadows, shrubs, mire margins, paludified ditches and roadsides.

Area. Western and central Europe, pre-Asia and northern Africa, from meridional to boreal zone.

Distribution and occurrence in Latvia. Rare, irregularly, in the Coastla Lowland and eastern Latvia. The localities are concentrated within the eastern Latvia, mainly in the vicinity of Lubāns, also on the river banks in mouth and outflow of Aiviekste, Pededze, Malta, Malmuta, Liede rivers. Very rare in the Coastal Lowland: bank of Eglaine River near Slate (23/42, 1899, Kupffer, RIG), Svēte (18/22, 1940), vicinity of Dviete (25/43, 25/44, 1957, 1970), vicinity of Ēvarži and Kolka (5/14, 1986, 1987), Abragciems (11/19, 1987), river banks of Irbe and Stende rivers (7/9, 1991). In Latvia grows close to the northern boundary of its area.

Changes in number and distribution. Not studied.

Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Slītere", "Lubāns", "Lubānas ieplaka", "Engure".

Suggestions for study and protection. Verify and map the localities; study the dynamics of coenopopulation; clarify the influence of mire and meadow melioration on the species distribution, also the most suitable species habitats and their connection with the vicinity of Lubāns; work out the protection plan for the species. The territory recommended for protection "Dviete".

Information sources. LATV; RAS; RIG; SVR.

Compiled by Ģertrūde Gavrilova.

Purva diedzene *Zannichellia palustris* L.

Zannichelliaceae - Diedzeņu dzimta

Statuss. Apdraudēta suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, līdz 10 cm garš, gruntī iesakņojies ūdensaugs. Stublājs pavedienveidīgs, zarots. Lapas pretējas, šauri lineāras, 1,5-4,5 cm garas, caurspīdīgas, ar brīvām, plēvjainām pielapēm. Vienmājas augs. Ziedi viendzimuma, sīki, pa 1-2 lapu žāklēs. Vīrišķie ziedi bez apziedņa, sastāv no 1 putekšņlapas. Sievišķo ziedu apziednis vienkāršs, līdz 2 mm garš, kausveidīgs, plēvjains; augļlapas brīvas. Auglis kauliņ- vai riekstiņveidīgs, 2-4,5 mm garš, stilodijs 1-2,5 mm garš. Zied no maija līdz septembrim.

Biotops. Iesāļi jūras līča ūdeņi, piejūras jomas, ezeri un upes tuvu ietekai jūrā, zemūdens augu joslā.

Areāls. Visā pasaulē, izņemot Arktiku un Antarktīdu.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Samērā reti, galvenokārt Piejūras zemienē Baltijas jūras, īpaši Rīgas līča piekrastes ezeros un upju ietekās, Viduslatvijā (1 atradne) un Austrumlatvijā (2 atradnes). Pirmoreiz konstatēta Rīgas līcī pie Engures (12/19, 1839) /1/.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Slītere", "Ķemeru nacionālais parks", "Randu pļavas", "Vecdaugava", "Liepājas ezers", "Babītes ezers", "Engure".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Izpētīt polimorfās sugas sistemātisko struktūru. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.

Informācijas avoti. LATV; RAS; RIG; SVR; 1. Fleischer, Lindemann, 1839.

Sastādīja Ģertrūde Gavrilova.

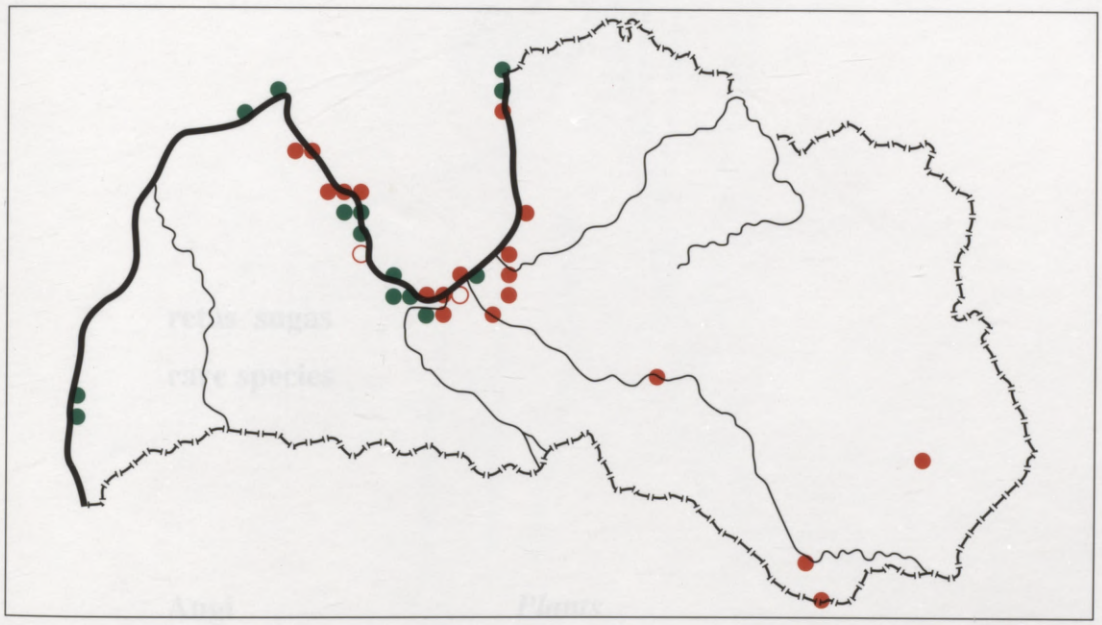

Status. An endangered species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region; in the List of Threatened Species of Schleswig-Holstein.

Habitat. Brackish waters of sea gulf, sea inlets, lakes and rivers close to their estuaries, in the submerged plant zone.

Area. Around the world, except the Arctic and the Antarctica.

Distribution and occurrence in Latvia. Relatively rare, mainly in the Coastal Lowland in lakes and estuaries near the Baltic Sea and especially near the Gulf of Rīga, in central Latvia (one locality) and in eastern Latvia (two localities). For the first time the species was recorded in the Gulf of Rīga near Engure (12/19, 1839) /1/.

Changes in number and distribution. Not studied.

Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Slītere", "Kemeru nacionālais parks", "Randu pļavas", "Vecdaugava", "Liepājas ezers", "Babītes ezers, "Engure".

Suggestions for study and protection. Study the systematic structure of the polymorphic species; verify and map the localities; study the dynamics of coenopopulation; work out the protection plan for the species.

Information sources. LATV; RAS; RIG; SVR; 1. Fleischer, Lindemann, 1839.

Compiled by Ģertrūde Gavrilova.

CATEGORY 3. KATEGORIJA

retās sugas

rare species

Augi *Plants*

Maurloks *Allium schoenoprasum* L.

Alliaceae - Sīpolu dzimta.

Statuss. Reta suga. Ierakstīta Baltkrievijas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Dānijas un Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, līdz 60 cm augsts sīpolaugs. Stublājs nedaudz rievains, dobs. Sīpols līdz 1 cm diametrā, pelēkbrūns, iegareni olveidīgs, pa vienam vai vairākiem uz īsa sakneņa. Lapas 1 - 2, cilindriskas, lineāras, 0,2 - 0,5 cm diametrā, nedaudz īsākas par stublāju. Ziedi blīvā čemurā. Neizplaukušu ziedkopu ietver 2 plēvjainas, gaiši purpura vīkala lapas. Apziednis vienkāršs, vainaglapveidīgs, zvanveidīgs; apziedņa lapas 6, brīvas, rozā vai purpura, 7 - 17 mm garas, olveidīgi lancetiskas, smailas. Ziedkāti līdz 1 cm gari, dažāda garuma, bez vairsīpoliņiem pie ziedkātu pamata. Auglis pogaļa. Zied no maija līdz augustam.

Biotops. Palieņu un sausās pļavas, pieupju krūmāji, dolomīta atsegumi, dolomīta lauztuves, aizlaisti dārzi.

Areāls. Eiropa, Āzija un Ziemeļamerika, no siltās līdz vēsajai joslai.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Diezgan reti, upju, galvenokārt Daugavas krastos, reti Baltijas jūras un Rīgas līča krastā. Pirmoreiz konstatēta 1884. gadā Krāslavas apkārtnē (27/51, Lehmann, RIG).

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu. Daudzas atradnes Daugavas krastos iznīcinātas 1965. gadā, izveidojot Pļaviņu ūdenskrātuvi.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Gaujas nacionālais parks", "Abavas ieleja", "Cirīša ezers", "Ventas ieleja", "Liepājas ezers", "Daugavas ieleja", "Daugavas loki", "Riežupe", "Dolessala".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Atradnēs un to apkārtnē nav pieļaujama pļavu uzaršana, ieteicama to pļaušana un ganīšana. Aizsardzībai ieteicama dabas teritorija "Lielupes ieleja".

Informācijas avoti. LATV; LLU; RAS; RIG; SVR.

Sastādīja Valda Baroniņa.

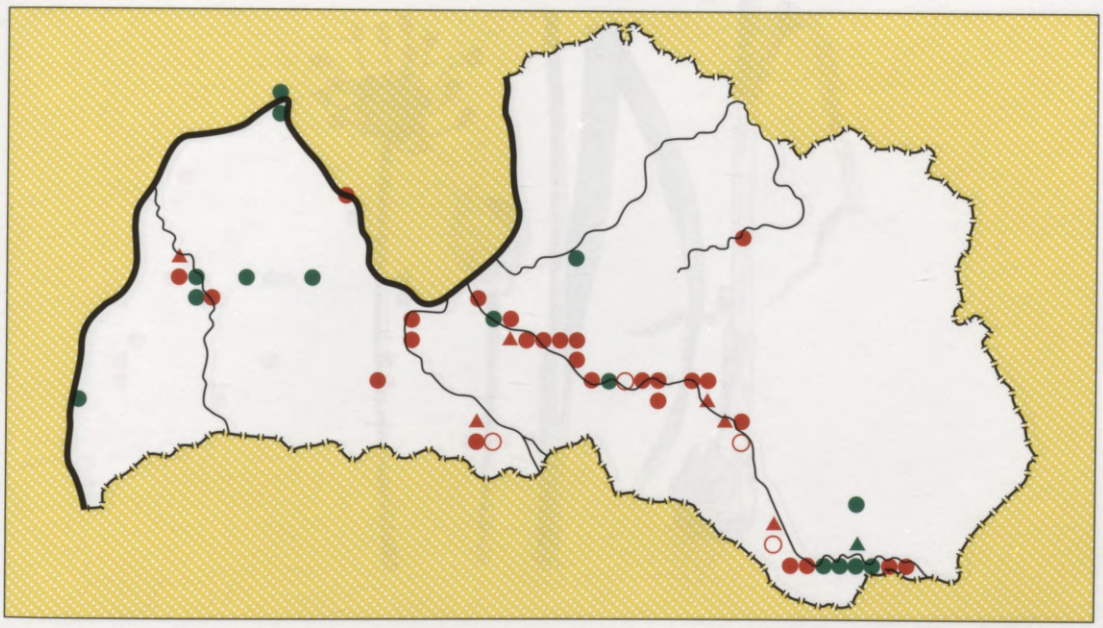

Status. A rare species. Included in the Red Data Books of Belarus and the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Denmark and Schleswig-Holstein.

Habitat. Flood plain meadows and dry meadows, shrubs near rivers, dolomite outcrops and dolomite quarries, neglected gardens.

Area. Europe, Asia and North America, from meridional to temperate zone.

Distribution and occurrence in Latvia. Relatively rare, found on river banks, mainly on the bank of Daugava River, rare on the coast of the Baltic Sea and the Gulf of Rīga. For the first time the species was found in the vicinity of Krāslava in 1884 (27/51, Lehmann, RIG).

Changes in number and distribution. Not studied. Many localities were destroyed due to the construction works of Pļaviņu water reservoir in 1965.

Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Gaujas nacionālais parks", " Abavas ieleja", "Ciriša ezers", "Ventas ieleja", "Liepājas ezers", "Daugavas ieleja", "Daugavas loki", "Riežupe", "Dolessala".

Suggestions for study and protection. Meadow ploughing is impermissible within the species localities and their vicinity; meadow grazing and mowing is recommended. The territory recommended for protection: "Lielupes ieleja".

Information sources. LATV; LLU; RAS; RIG; SVR.

Compiled by Valda Baroniņa.

Ķiploku sīpols *Allium scorodoprasum* L.

Alliaceae - Sīpolu dzimta

Statuss. Reta suga. Ierakstīta Lietuvas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, līdz 90 cm augsts sīpolaugs. Stublājs rievains, augšdaļā dobs. Sīpols līdz 2,5 cm diametrā, olveidīgs, pelēkbrūns līdz purpurbrūns, ar purpurbrūniem vairsīpoliņiem. Lapas 3 - 5, spirāliskas, plakanas, lineāras, 0,7 - 1,3 cm platas, īsākas par stublāju. Ziedi skrajā čemurā. Neizplaukušu ziedkopu ietver 2 plēvjainas, gaiši purpura vīkala lapas. Apziednis vienkāršs, vainaglapveidīgs, zvanveidīgs; apziedņa lapas 6, brīvas, rozā vai purpura, 4 - 6 mm garas, olveidīgi lancetiskas, smailas. Ziedkāti līdz 3 cm gari, dažāda garuma, pie ziedkātu pamata purpurbrūni vairsīpoliņi. Auglis pogaļa. Zied jūnijā un jūlijā. Vairojas ar sēklām un ar vairsīpoliņiem. Aug atsevišķi eksemplāri.

Biotops. Sausas pļavas, jūrmalas kāpupļavas, atmatas, pieupju krūmāji, veci parki.

Areāls. Eiropas ziemeļrietumu daļa, Viduseiropa, Austrumeiropa, Ziemeļāfrika, no siltās līdz mērenajai joslai.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Reti, tikai Rietumlatvijā. Pirmoreiz konstatēta 1864. gadā Baltās muižas parkā Rīgā (14/26, Pfeifer, RIG). Latvijā sasniedz areāla austrumu robežu.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu. Atradne Daugavas krastā pie Kokneses iznīcināta 1965. gadā, izveidojot Pļaviņu ūdenskrātuvi.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Ķemeru nacionālais parks", "Abavas ieleja", "Ventas ieleja", "Papes ezers", "Engure", "Riežupe".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pētīt rekreācijas slodzes ietekmi uz cenopopulāciju dinamiku jūrmalas kāpupļavās Baltijas jūras krastā. Nav pieļaujama pļavu uzaršana atradņu teritorijā, ieteicama to pļaušana vai mērena ganīšana. Aizsardzībai ieteicamas dabas teritorijas: "Durbes upe", "Lielupes ieleja".

Informācijas avoti. LATV; RAS; RIG; SVR.

Sastādīja Valda Baroniņa.

Status. A rare species. Included in the Red Data Books of Lithuania and the Baltic Region; in the List of Threatened Species of Schleswig-Holstein.

Habitat. Dry meadows, dry coastal meadows, fallow land, shrubs near rivers, old parks.

Area. North-western part of Europe, central and eastern Europe, northern Africa, from meridional to temperate zone.

Distribution and occurrence in Latvia. Rare, found only in the Western Latvia. For the first time the species was found in the park of the Baltā Estate in Rīga in 1864 (14/26, Pfeifer, RIG).

Changes in number and distribution. Not studied. The locality on the Daugava River bank near Koknese was destroyed due to the construction works of Pļaviņu water reservoir in 1965.

Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Ķemeru nacionālais parks", "Abavas ieleja", "Ventas ieleja", "Papes ezers", "Engure", "Riežupe".

Suggestions for study and protection. Study the influence of recreation intensity on the dynamics of dry coastal meadow coenopopulations on the Baltic Sea coast. Meadow ploughing is impermissible within the localities; meadow moderate grazing and mowing is recommended. The territories recommended for protection: "Durbes upe", "Lielupes ieleja".

Information sources. LATV; RAS; RIG; SVR.

Compiled by Valda Baronina.

Laksis (mežloks) *Allium ursinum* L.

Alliacea - Sīpolu dzimta

Statuss. Reta suga. Ierakstīta Baltkrievijas, Igaunijas, Lietuvas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Somijas un Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.
Sugas apraksts. Daudzgadīgs, līdz 50 cm augsts sīpolaugs. Stublājs divšķautnains, retāk trīsšķautnains, nedaudz rievains, pie pamata ieskauts plēvjainā lapas makstī. Sīpols līdz 1 cm diametrā, gaiši dzeltenbrūns līdz pelēkbrūns, iegareni lancetisks. Apakšējās lapas 2 - 3, plātne līdz 25 cm gara, līdz 5 cm plata, lancetiska, pakāpeniski sašaurinās garā kātā. Ziedi diezgan blīvā čemurā. Neizplaukušu ziedkopu ietver 2 plēvjainas, baltas vīkala lapas. Apziednis vienkāršs, vainaglapveidīgs, piltuvveidīgs; apziedņa lapas 6, brīvas, baltas, 9 - 12 mm garas, iegareni lancetiskas, smailas. Ziedkāti līdz 1,5 cm gari, bez vairsīpoliņiem pie pamata. Auglis pogaļa. Zied maijā un jūnijā. Kalcifils augs. Aug grupās, nereti veido lielas audzes.
Biotops. Lapkoku un jauktie meži minerālaugsnēs, galvenokārt gāršas, upju palieņu krūmāji, veci parki.
Areāls. Eiropa, Āzijas dienvidrietumu daļa, mēreni siltā un mērenā josla.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Diezgan reti, upju, galvenokārt Daugavas, Abavas, Salacas, Ogres un ezeru krastos. Pirmoreiz, nenorādot atradnes, Latvijas florā minēta 1778. gadā /1/. Latvijā sasniedz areāla austrumu robežu.
Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu. Moricsalā un Slīterē veido lielas, vitālas cenozes jau 100 un 150 gadus.
Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Slītere", "Moricsala", "Ķemeru nacionālais parks", "Abavas ieleja", "Salacas ieleja", "Raķupes ieleja", "Daugavas ieleja", "Engure", "Riežupe", "Vestiena".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Atradņu teritorijā nav pieļaujama mežu nosusināšana un izciršana, upju regulēšana. Aizsardzībai ieteicamas dabas teritorijas: "Rojas ieleja", "Bārtas ieleja".
Informācijas avoti. LATV; RAS; RIG; SVR; 1. Fischer, 1778.
Sastādīja Valda Baroniņa.

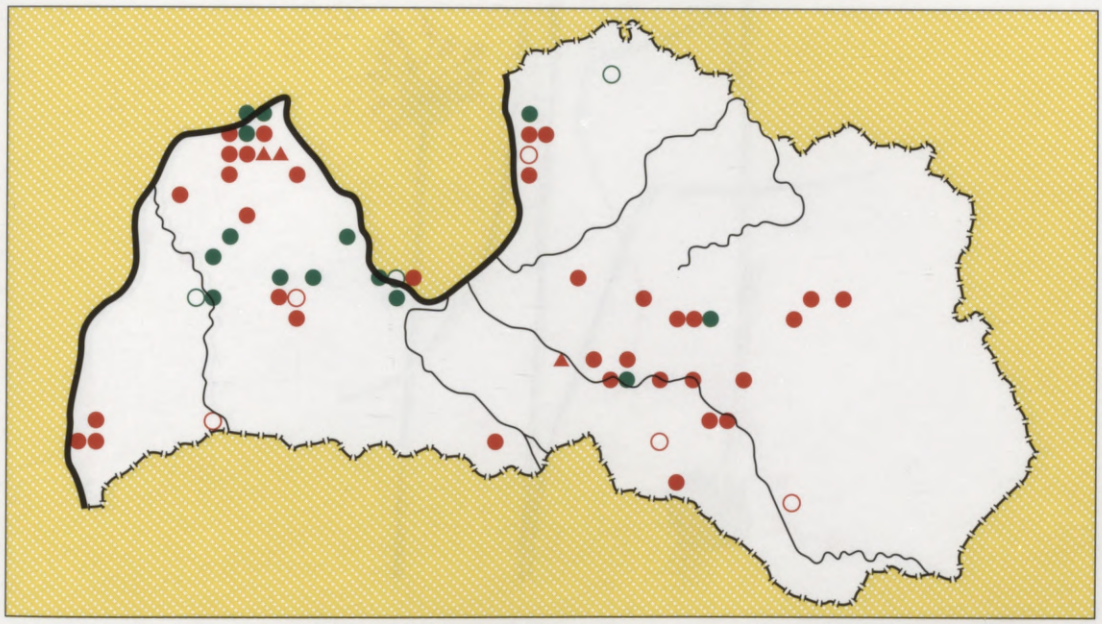

Status. A rare species. Included in the Red Data Books of Belarus, Estonia, Lithuania and the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Finland and Schleswig-Holstein.

Habitat. Deciduous and mixed forests on mineral soils, mainly forests on moist eutrophic soils, shrubs in flood plain areas, old parks.

Area. Europe, south-western part of Asia, in submeridional and temperate zone.

Distribution and occurrence in Latvia. Relatively rare, found on river banks, mainly of Daugava, Abava, Salaca rivers and on lake banks. For the first time, without the locality indication, the species was mentioned in the flora of Latvia in 1778 /1/. The species reaches the eastern limit of its distribution area in Latvia.

Changes in number and distribution. Not studied. The species forms vital coenosis for already 100 and 150 years in Moricsala and Slītere.

Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Slītere", "Moricsala", "Ķemeru nacionālais parks", "Abavas ieleja", "Salacas ieleja", "Rakupes ieleja", "Daugavas ieleja", "Engure", "Riežupe", "Vestiena".

Suggestions for study and protection. Forest drainage and cutting, river redirection is impermissible within the localities. The territories recommended for protection: "Rojas ieleja", "Bārtas ieleja".

Information sources. LATV; RAS; RIG; SVR; 1. Fischer, 1778.

Compiled by Valda Baronina.

Vīnkalnu sīpols *Allium vineale* L.

Alliaceae - Sīpolu dzimta

Statuss. Reta suga. Ierakstīta Igaunijas, Lietuvas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.
Sugas apraksts. Daudzgadīgs, līdz 90 cm augsts sīpolaugs. Stublājs rievains, dobs. Sīpols līdz 2 cm diametrā, pelēkdzeltens līdz salmu dzeltens, olveidīgs, ar dzelteniem vairsīpoliņiem. Lapas 3 - 4, spirāliskas, puscilindriskas, lineāras, 0,2 - 0,4 cm platas, īsākas par stublāju. Ziedi skrajā čemurā. Neizplaukušu ziedkopu ietver 1 plēvjaina, gaiši purpura vīkala lapa. Apziednis vienkāršs, vainaglapveidīgs, piltuvveidīgs; apziedņa lapas 6, brīvas, rozā vai purpura, 2 - 4,5 mm garas, olveidīgas, smailas. Ziedkāti līdz 2,5 cm gari, pie pamata dzelteni vairsīpoliņi, bieži ziedu ļoti maz, bet vairsīpoliņi veido blīvu galviņu. Auglis pogaļa. Zied no jūnija līdz augustam. Vairojas veģetatīvi. Aug atsevišķi eksemplāri.
Biotops. Jūrmalas kāpupļavas, sausas pļavas, graudaugu tīrumi, reti upju palieņu pļavas.
Areāls. Eiropa, Āzijas dienvidrietumu daļa, Ziemeļamerika (adventīvs), no mēreni siltās līdz mērenajai joslai.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Reti, tikai uz rietumiem no Daugavas. Pirmoreiz konstatēta 1885. gadā Aizkraukles apkārtnē (18/35, Ilsters, RIG). Latvijā sasniedz areāla austrumu robežu.
Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu. Atradnes Daugavas krastos Aizkraukles un Kokneses apkārtnē iznīcinātas 1965. gadā, izveidojot Pļaviņu ūdenskrātuvi.
Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Slītere", "Ķemeru nacionālais parks", "Abavas ieleja" , "Ventas ieleja", "Tosmare", "Bernāti", "Liepājas ezers", "Papes ezers", "Daugavgrīva", "Daugavas ieleja".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Izpētīt rekreācijas slodzes ietekmi uz cenopopulāciju dinamiku jūrmalas kāpās Baltijas jūras krastā. Atradnēs un to apkārtnē nav pieļaujama pļavu uzaršana, ieteicama to pļaušana un mērena ganīšana. Aizsardzībai ieteicama dabas teritorija "Lielupes ieleja".
Informācijas avoti. HBN; LATV; RAS; RIG; SVR.
Sastādīja Valda Baroniņa.

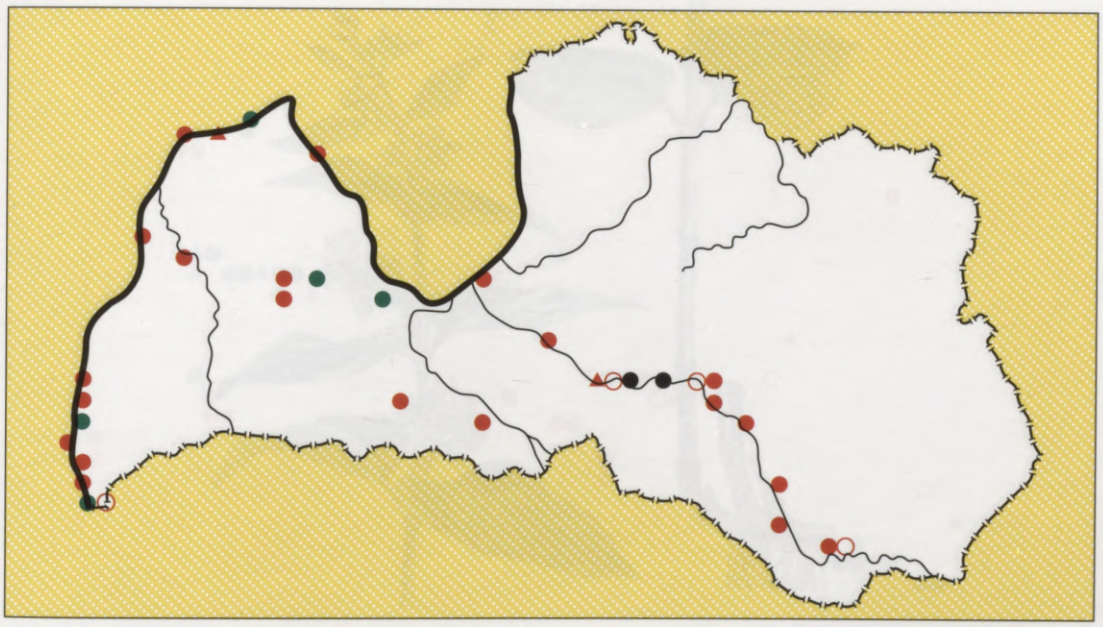

Status. A rare species. Included in the Red Data Books of Estonia, Lithuania and the Baltic Region; in the List of Threatened Species of Schleswig-Holstein.

Habitat. Dry coastal meadows, dry meadows, cereal fields, rare in flood plain meadows.

Area. Europe, south-western part of Asia, North America (as an adventive species), from submeridional to temperate zone.

Distribution and occurrence in Latvia. Rare, found only to the west from Daugava River. For the first time the species was recorded in the vicinity of Aizkraukle in 1885 (18/35, Ilsters, RIG). The species reaches the eastern limit of its distribution area in Latvia.

Changes in number and distribution. Not studied. The localities on the Daugava River banks in the vicinity of Aizkraukle and Koknese were destroyed because of construction works of Pļaviņu water reservoir in 1965.

Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Slītere", "Kemeru nacionālais parks", "Abavas ieleja", "Ventas ieleja", "Tosmare", "Bernāti", "Liepājas ezers", "Papes ezers", "Daugavgrīva", "Daugavas ieleja".

Suggestions for study and protection. Study the influence of the recreation intensity on the dynamics of species coenopopulations in the coastal dunes of the Baltic Sea. Meadow ploughing is impermissible within the species localities and their vicinity; meadow mowing and moderate grazing is recommended. The territory recommended for protection "Lielupes ieleja".

Information sources. HBN; LATV; RAS; RIG; SVR.

Compiled by Valda Baronina.

Ārstniecības indaine

Vincetoxicum hirundinaria Medik. *[Antitoxicum officinale* (Moench) Pobed.*]*

Asclepiadaceae - Asklēpju dzimta

Statuss. Reta suga. Ierakstīta Igaunijas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 30 - 120 cm augsts lakstaugs. Saknenis ložņājošs. Stublājs stāvs. Lapas pretējas, 6 - 10 cm garas, virspuse tumšzaļa, apakšpuse zilganzaļa, olveidīgas līdz olveidīgi lancetiskas, pamats sirdsveidīgs līdz strups, gals smails. Ziedi mazi, cimozās ziedkopās (neīstajos čemuros). Kauslapas 5, saaugušas. Vainaglapas 5, baltas, saaugušas. Somenis 5 - 7 cm garš, lancetisks. Sēklas ar matiņu pušķi. Zied no jūnija līdz augustam. Aug atsevišķi eksemplāri. Indīgs augs.

Biotops. Upju ielejas un ezeru ieplakas, lapkoku gāršas, priežu damakšņi, mežmalas, krūmāji, pļavas, dolomīta atsegumi, dolomīta lauztuves, reti melnalkšņu dumbrāji un parki.

Areāls. Eiropa, Rietumāzija, Centrālāzija, Ziemeļāfrika, no siltās līdz mērenajai joslai.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Diezgan reti, Rietumlatvijā, Viduslatvijā un Austrumlatvijas dienviddaļā. Latvijā aug tuvu areāla ziemeļu robežai.

Skaita un izplatības izmaiņas. Atradnes Rīgā (14/26, 15/27), Kaņiera ezera krastā (14/21), Daugavas salā pie Ikšķiles (16/30), pie Staburaga (19/37) ir iznīcinātas. Vairākas atradnes Daugavas ielejā starp Koknesi un Pļaviņām (18/37, 18/38, 18/39) ir daļēji iznīcinātas. Tukuma (14/19), Bauskas (21/27) un Ilūkstes (26/44) atradnēs suga nav konstatēta kopš pagājušā gs.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Slītere", "Gaujas nacionālais parks", "Ķemeru nacionālais parks", "Abavas ieleja", "Medumu ezeraine", "Silene", Ventas ieleja", "Ventas un Šķerveļa ieleja", "Lielie Kangari", "Piešdanga", "Lielā Baltezera salas", "Daugavas ieleja", "Augšdaugava".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt vērtīgākās atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.

Informācijas avoti. DPU; HBN; LATV; RAS; RIG; SVR.

Sastādīja Irēna Fatare.

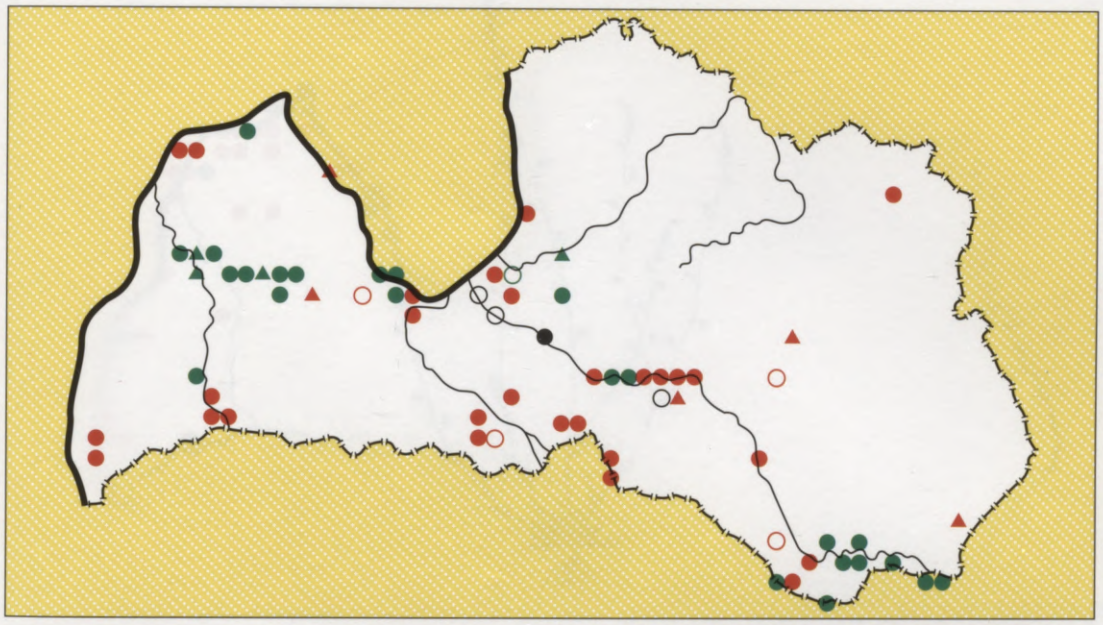

Status. A rare species. Included in the Red Data Books of Estonia and the Baltic Region; in the List of Threatened Species of Schleswig-Holstein.

Habitat. River valleys and lake depressions, deciduous forests on moist eutrophic soils, mesotrophic forests dominated by pine, forest margins, shrubs, meadows, dolomite outcrops and quarries, rare in wet black alder forests and parks.

Area. Europe, western and central Asia, northern Africa, from meridional to temperate zone.

Distribution and occurrence in Latvia. Relatively rare, found in the Western Latvia, Central Latvia and in the southern part of the Eastern Latvia. The species reaches the northern limit of its distribution area in Latvia.

Changes in number and distribution. Localities in Rīga (14/26, 15/27), on the bank of Kaņieris Lake (14/21), on the Daugava Island near Ikšķile (16/30), near Staburags (19/37) were destroyed. Several localities are partly destroyed in the Daugava River valley between Koknese and Pļaviņas (18/37, 18/38, 18/39). The species has not been recorded in the localities of Tukums (14/19), Bauska (21/27) and Ilūkste (26/44) since the 19th century.

Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Slītere", "Gaujas nacionālais parks", "Ķemeru nacionālais parks", "Abavas ieleja", "Medumu ezeraine", "Silene", Ventas ieleja", "Ventas un Šķervela ieleja", "Lielie Kangari", "Piešdanga", "Lielā Baltezera salas", "Daugavas ieleja", "Augšdaugava".

Suggestions for study and protection. Verify and map the most valuable species localities; study the dynamics of coenopopulations; work out the protection plan for the species.

Information sources. DPU; HBN; LATV; RAS; RIG; SVR.

Compiled by Irena Fatare.

Pakalnu neaizmirstule *Myosotis ramosissima* Rochel ex Schult.

Boraginaceae - Skarblapju dzimta

Statuss. Reta suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā.
Sugas apraksts. Viengadīgs, pārziemojošs, līdz 25 cm augsts lakstaugs, ar matiņiem. Stublājs stāvs, vienkāršs vai zarots. Lapas pamīšas, veselas, sēdošas, 1 - 3 cm garas, iegarenas līdz lancetiskas. Ziedi sīki, skrajos rituļos. Ziedkopa pie pamata bez lapām. Apziednis aktinomorfs. Kauslapas un vainaglapas 5, saaugušas. Vainags gaišzils, apmale 2 - 2,5 mm plata. Augļa kāts vienādā garumā ar kausu vai nedaudz garāks. Skaldauglis sadalās 4 riekstiņos. Riekstiņi bez piedevas. Zied no maija līdz jūlijam. Aug nelielās, skrajās grupās.
Biotops. Sausas pļavas, jūrmalas sausie kāpu mēži un pļavas, nezālienes, atmatas.
Areāls. Eiropa, no siltās līdz mērenajai joslai.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Diezgan reti, galvenokārt Rietumlatvijā. Latvijā aug tuvu areāla austrumu robežai.
Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.
Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Slītere", "Grīņi", "Ķemeru nacionālais parks", "Ruņupes ieleja", "Piešdanga", "Klāņu purvs", "Papes ezers", "Engure".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt vērtīgākās atradnes. Izpētīt cenopopulāciju attīstību, tās atkarību no rekreācijas intensitātes. Aizsardzībai ieteicamas dabas teritorijas: "Irbes ieleja", "Kaltene - Upesgrīva".
Informācijas avoti. LATV; RIG; SVR.
Sastādīja Biruta Cepurīte.

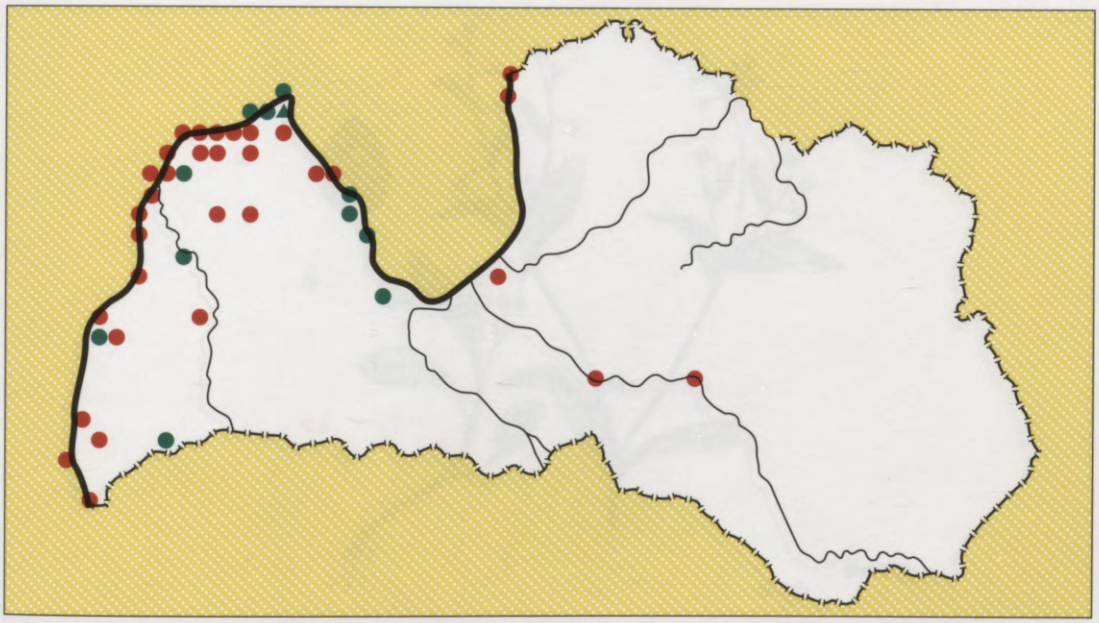

Status. A rare species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region.
Habitat. Dry meadows, dry coastal forests and dry coastal meadows, weedy areas, fallow land.
Area. Europe, from meridional to temperate zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Relatively rare, found mainly in the Western Latvia. The species grows close to the eastern limit of its distribution area in Latvia.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: " Slītere", "Grīņi", "Ķemeru nacionālais parks", "Ruņupes ieleja", "Piešdanga", "Klāņu purvs", "Papes ezers", "Engure".
Suggestions for study and protection. Verify and map the most valuable species localities; study the development of the coenopopulations, clarifying its dependence on the recreation intensity. The territories recommended for protection: "Irbes ieleja", "Kaltene - Upesgrīva".
Information sources. LATV; RIG; SVR.
Compiled by Biruta Cepurīte.

Sīkziedu neaizmirstule *Myosotis sparsiflora* Pohl

Boraginaceae - Skarblapju dzimta

Statuss. Reta suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā.
Sugas apraksts. Viengadīgs, 10 - 40 cm augsts lakstaugs, ar matiņiem. Stublājs stāvs, gulošs vai nedaudz pacils, zarots. Lapas pamišas, veselas, sēdošas, 1,5 - 6 cm garas, lancetiskas līdz lāpstveidīgas. Ziedi sīki, skrajos rituļos. Ziedkopa pie pamata ar lapām. Apziednis aktinomorfs. Kauslapas un vainaglapas 5, saaugušas. Vainags gaišzils, reti balts, apmale 2 - 4 mm plata. Augļu kāti noliekti, 2 - 6 reizes garāki nekā kauss. Skaldauglis sadalās 4 riekstiņos. Riekstiņi ar baltu, sulīgu piedevu. Zied maijā un jūnijā. Aug atsevišķi eksemplāri vai nelielās, skrajās grupās.
Biotops. Baltalkšņu un bērzu vēri, lapkoku gāršas, sausas un mēreni mitras piejūras pļavas, krūmāji, ceļmalas, ielu malas, dzelzceļa stigas, nezālienes, parki un apstādījumi.
Areāls. Eiropa, Rietumāzija, no mēreni siltās līdz vēsajai joslai.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Diezgan reti, galvenokārt Rīgā un tās apkārtnē, Daugavas ielejā. Latvijā sasniedz areāla rietumu robežu.
Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.
Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Ķemeru nacionālais parks", "Abavas ieleja", "Daugavas ieleja", "Daugavas loki", "Daugavgrīva", "Tērvete", "Augšzeme".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt vērtīgākās atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu. Aizsardzībai ieteicama dabas teritorija "Laucesas ieleja".
Informācijas avoti. LATV; RIG; SVR.
Sastādīja Biruta Cepurīte.

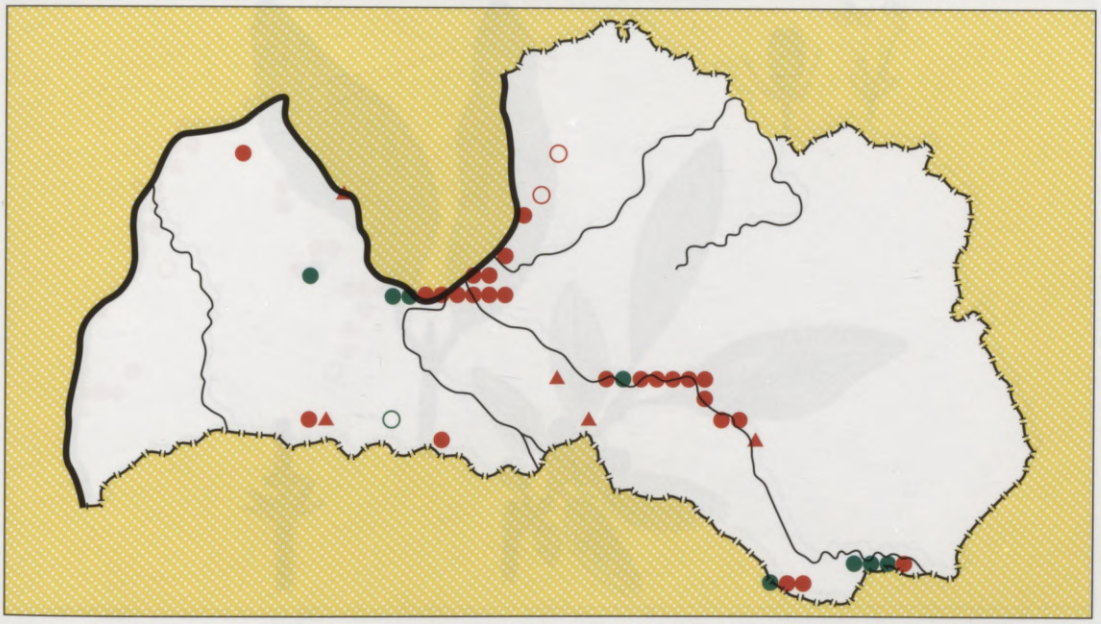

Status. A rare species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region.
Habitat. White alder and birch dominated mesotrophic forests, deciduous forests on moist eutrophic soil, dry and moderately moist coastal meadows, shrubs, roadsides, street sides, permanent ways, weedy areas, parks and greenery.
Area. Europe, western Asia, from submeridional to boreal zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Relatively rare, found mainly in Rīga and its vicinity, in the Daugava River valley. The species reaches the western limit of its distribution area in Latvia.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Ķemeru nacionālais parks", "Abavas ieleja", "Daugavas ieleja", "Daugavas loki", "Daugavgrīva", "Tērvete", "Augšzeme".
Suggestions for study and protection. Verify and map the most valuable species localities; study the dynamics of coenopopulations; work out the protection plan for the species. The territory recommended for protection "Laucesas ieleja".
Information sources. LATV; RIG; SVR.
Compiled by Biruta Cepurīte.

Pallasa sausserdis (zilais sausserdis)

Lonicera caerulea L. subsp. *pallasii* (Lebed.) Browicz *[L. baltica* Pojark.*]*

Caprofoliaceae - Kaprifoliju dzimta

Statuss. Reta suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Somijas Apdraudēto sugu sarakstā.
Sugas apraksts. Vasarzaļš, 1 - 2,5 m augsts krūms. Zari stāvi, ar serdi, miza brūna, atdalās garām sloksnēm. Dzinumi ar matiņiem. Lapas pamīšas, iegareni otrādi olveidīgas līdz eliptiskas, 2 - 7 cm garas, gals strups, pamats ķīļveidīgs, virspuse sākumā pelēkzaļa, vēlāk koši zaļa, apakšpuse gaišāka, sākumā abpusēji ar matiņiem, vēlāk nereti tikai apakšpusē. Ziedi zigomorfi, ar garu ziedkātu, pa 2 lapu žāklēs. Pie zieda pamata 2 seglapas un 4 pieziedlapas, kas, vēlāk saaugot, augļu laikā veido vīkalu. Ziedkāti un pieziedlapas ar matiņiem. Kauslapas 5, nobirst, vainags neizteikti divlūpains, ± piltuvveida, 0,9 - 1,5 cm garš, dzeltenīgs. Augļi apaļi vai elipsoidāli, 0,7 - 1,2 cm gari. Kalcifils augs. Zied maijā un jūnijā, augļi nogatavojas no jūlija līdz augustam.
Biotops. Oligitrofo ezeru krasti, slapji meži, purvi, purvainas pļavas, grāvji Baltijas jūras un Rīgas līča krastā.
Areāls. Ziemeļeiropa, uz austrumiem līdz Altajam, no mēreni siltās līdz vēsajai joslai.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Diezgan bieži, Piejūras zemienē un Rietumlatvijā. Pirmoreiz, nenorādot atradnes, konstatēta 1839. gadā /1/. Latvijā sasniedz areāla dienvidrietumu robežu.
Skaita un izplatības izmaiņas. Biotopus apdraud hidromeliorācija. Vērojama skaita samazināšanās gar Rīgas līci.
Līdzšinējā aizsardzība. LMPL, 1977, 1987. Ierakstīta LSG, 1980. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Slītere", "Ķemeru nacionālais parks", "Čužupurvs", "Zebrus un Svētes ezers", "Užava", "Liepājas ezers", "Oviši".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Regulāri jākontrolē populāciju un biotopu stāvoklis. Aizsardzībai ieteicamas dabas teritorijas: "Jūrkalnes stāvkrasts", "Irbes ieleja", "Irbes grīva", "Kolkas jūrmala".
Informācijas avoti. HBN; LATV; LLU; RAS; RIG; SVR; 1. Fleischer, Lindemann, 1839.
Sastādīja Raimonds Cinovskis.

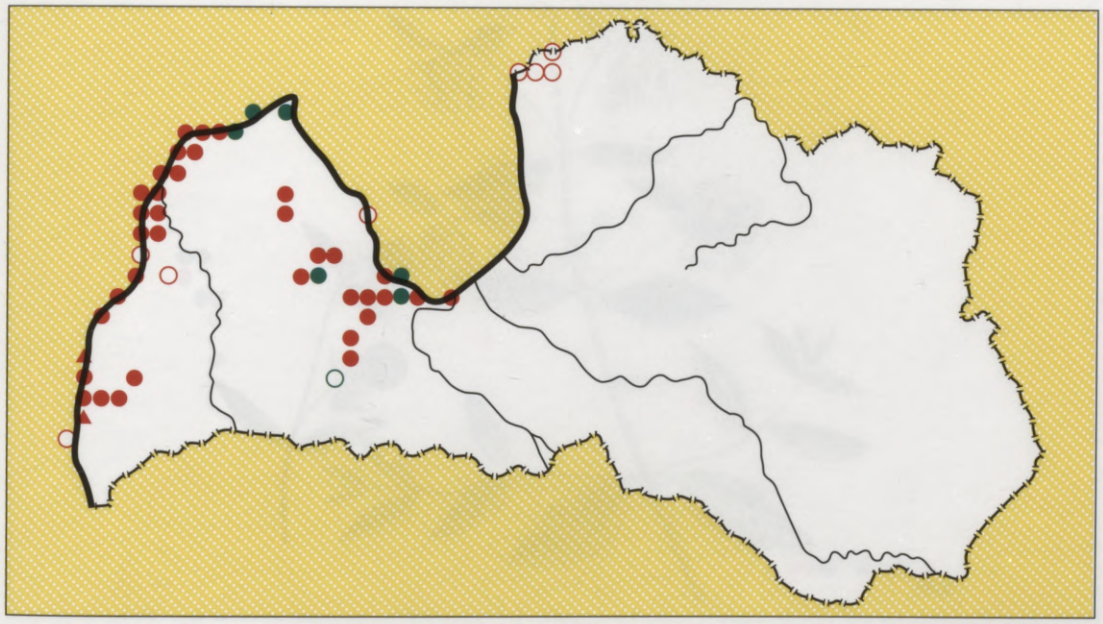

Status. A rare species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region; in the List of Threatened Species of Finland.

Habitat. Banks of oligotrophic lakes, wet forests, mires, wet meadows, ditches on the coast of the Baltic Sea and the Gulf of Rīga.

Area. Northern Europe; to the east reaching the Altai, from submeridional to boreal zone.

Distribution and occurrence in Latvia. Relatively often, found in the Coastal Lowland and the Western Latvia. For the first time, without the locality indication, the species was found in 1839 /1/. The species reaches the south-western limit of its distribution area in Latvia.

Changes in number and distribution. Melioration can destroy the species habitats. Decrease in the species number was observed along the Gulf of Rīga.

Existing protection. LMPL, 1977, 1987. Included in the LTV RDB, 1980. Recorded in the protected nature areas: "Slītere", "Ķemeru nacionālais parks", "Čužupurvs", "Zebrus un Svētes ezers", "Užava", "Liepājas ezers", "Ovīši".

Suggestions for study and protection. Monitor the status of the species population and habitats. The territories recommended for protection: "Jūrkalnes stāvkrasts", "Irbes ieleja", "Irbes grīva", "Kolkas jūrmala".

Information sources. HBN; LATV; LLU; RAS; RIG; SVR; 1. Fleischer, Lindemann, 1839.

Compiled by Raimonds Cinovskis.

Melnodzene *Cucubalus baccifer* L.

Coryophyllaceae - Neļķu dzimta

Statuss. Reta suga. Ierakstīta Baltkrievijas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā.
Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 60 - 120(200) cm augsts lakstaugs ar tieviem sakneņiem. Stublājs zarots, gulošs vai kāpelējošs, ļogans. Lapas pretējas, plati lancetiskas līdz iegareni lancetiskas. Ziedi nokareni, dihāzijos, kuri veido saliktu ziedkopu - piramīdu. Kauss uzpūsts, gaiši zaļš, vainaglapas zaļganas. Auglis melna oga. Zied no jūlija līdz septembrim.
Biotops. Upju palieņu krūmāji un slapjas pļavas, baltalkšņu gāršas.
Areāls. Eiropa, mēreni siltās joslas kalni un mērenā josla; Austrumāzija, no siltās līdz mērenajai joslai.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Reti, lielāko upju ielejās un to pieteku lejtecēs: Daugavas un tās pieteku (Indras, Rosicas, Lauces, Ogres), Gaujas un tās pieteku (Braslas, Lorupes), Ventas un tās pieteku (Abavas, Cieceres), Lielupes un tās pietekas Misas krastos; ļoti reti pārējā teritorijā: Mazā Nabes ezera apkārtnē, Tērvetes krastos Tērvetē un Lielās Juglas krastos Ropažos. Pirmoreiz literatūrā minēta 1839. gadā Ilūkstē /1/. Vecākais zināmais herbārija materiāls ievākts 1884. gadā Krimuldā (Ilsters, RIG). Latvijā aug tuvu areāla ziemeļu robežai.
Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.
Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Gaujas nacionālais parks", "Abavas ieleja", "Ventas ieleja", "Piešdanga", "Tērvete", "Daugavas ieleja", "Daugavas loki", "Augšdaugava".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un katrēt zināmās atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku, tās atkarību no rekreācijas intensitātes. Izpētīt Ventas un Lielupes ielejas floru. Izveidot mikroliegumus, izstrādāt to aizsardzības režīmu.
Informācijas avoti. LATV; LLU; RAS; RIG; 1. Fleischer, Lindemann, 1839.
Sastādīja Ivars Kabucis.

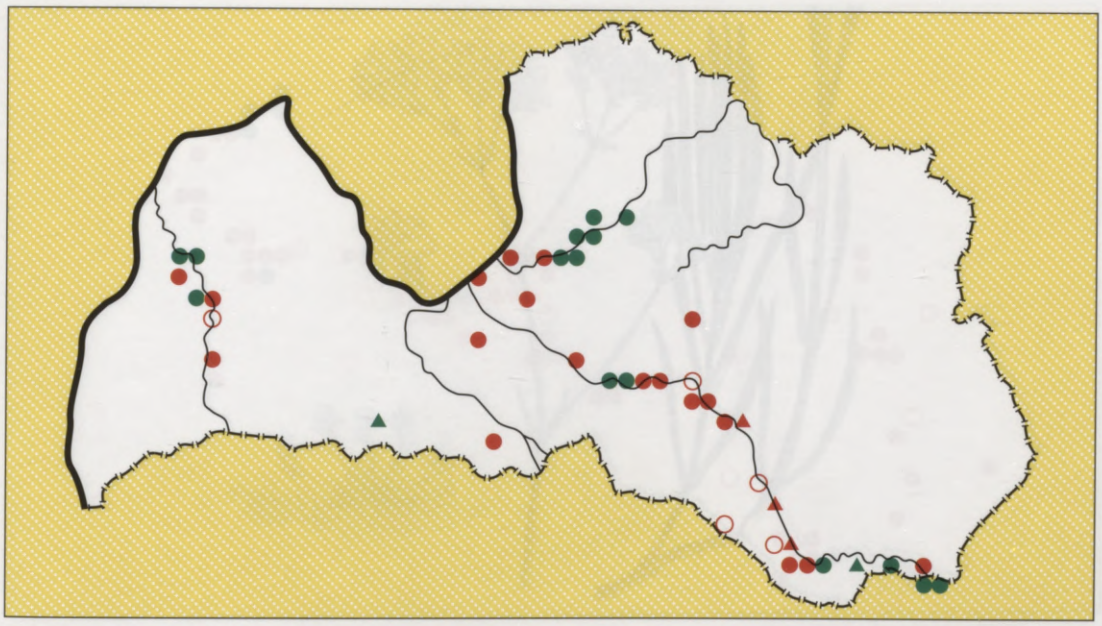

Status. A rare species. Included in the Red Data Books of Belarus and the Baltic Region.
Habitat. Shrubs and wet meadows in river flood plain areas, white alder dominated forests.
Area. Europe, temperate zone and in mountains of submeridional zone; eastern Asia, from meridional to temperate zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Rare, found in the valleys of big rivers and lower reaches of their tributaries: Daugava River and its tributaries (Indra, Rosica, Lauce, Ogre rivers), Gauja River and its tributaries (Brasla and Lorupe rivers), Venta River and its tributaries (Abava and Ciecere rivers), on the banks of Lielupe River and its tributary Misa River; very rare found in the rest of the territory: in the vicinity of Mazais Nabes Lake, on the banks of Tērvete River and banks of Lielā Jugla River in Ropaži. The first reference in literature concerning the species is from Ilūkste in 1839 /1/. In Latvia the species grows close to the northern limit of its distribution area.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Gaujas nacionālais parks", "Abavas ieleja", "Ventas ieleja", "Piešdanga", "Tērvete", "Daugavas ieleja", "Daugavas loki", "Augšdaugava".
Suggestions for study and protection. Verify and map the recorded species localities; study the dynamics of the coenopopulations and its dependence on the recreation intensitys; study flora of Venta and Lielupe river valleys; create microreserves for the species; work out the species protection plan.
Information sources. LATV; LLU; RAS; RIG; 1. Fleischer, Lindemann, 1839.
Compiled by Ivars Kabucis.

Garkāta ģipsene *Gypsophila fastigiata* L.

Caryophyllaceae - Neļķu dzimta

Statuss. Reta suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Somijas Apdraudēto sugu sarakstā.
Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 15 - 30 cm augsts lakstaugs, veido blīvu ceru. Ziedošie stublāji augšdaļā un ziedkopas asis ar dziedzermatiņiem. Lapas pretējas, lancetiskas līdz lineāras. Kauslapas 5, līdz pusei vai divām trešdaļām saaugušas. Vainaglapas 5, baltas vai gaiši sārtas. Ziedi kompaktā, vairogveidīgā dihāzijā. Auglis lodveidīga pogaļa. Zied jūlijā un augustā.
Biotops. Sausi priežu meži, ceļi un ceļmalas tajos, mežmalas, jūrmalas un iekšzemes kāpas, reti sausas pļavas, dzelzceļa stigas.
Areāls. Eiropa, galvenokārt mērenā josla.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Diezgan reti, nevienmērīgi, galvenokārt Viduslatvijā, Dienvidaustrumlatvijā, Kurzemes ziemeļdaļā. Pirmoreiz Latvijas florā minēta 1803. gadā /1/.
Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.
Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Slītere", "Abavas ieleja", "Piešdanga", "Tērvete", "Daugavas loki", "Beberbeķi", "Augšdaugava".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku, tās atkarību no rekreācijas intensitātes, projektīvā seguma augu sabiedrībās, meža sinantropizācijas. Izveidot mikroliegumus, izstrādāt aizsardzības režīmu tajos. Aizsardzībai ieteicama dabas teritorija "Klapkalnciems".
Informācijas avoti. DPU; LATV; LLU; RAS; RIG; SVR.
Sastādīja Ivars Kabucis.

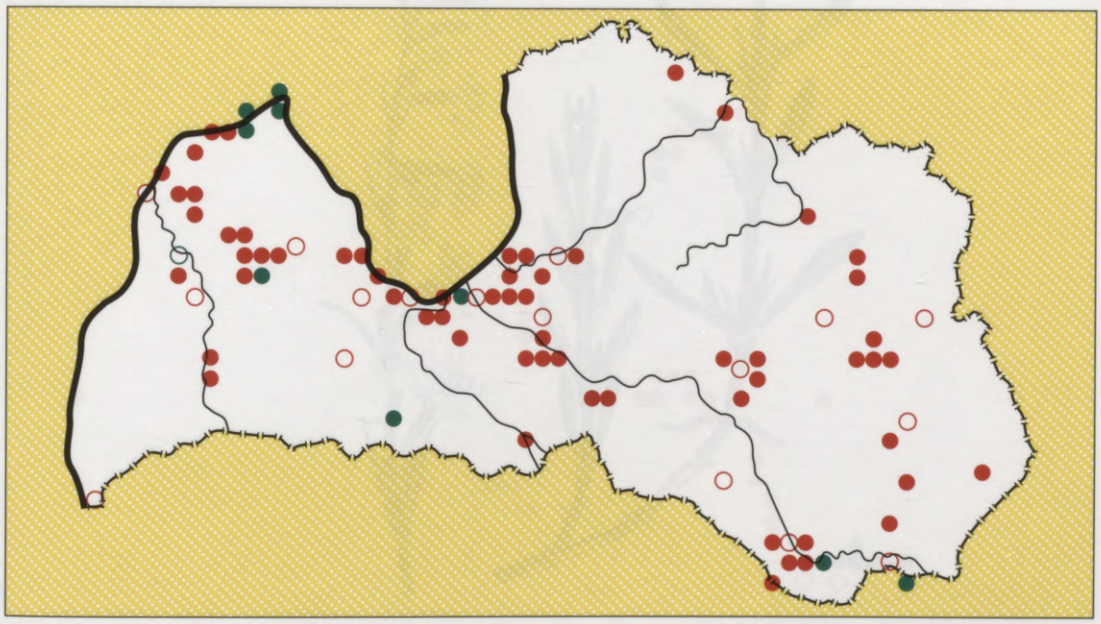

Status. A rare species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region; in the List of Threatened Species of Finland.

Habitat. Dry pine forests, roads and roadsides in this type of forest, forest margins, coastal and inland dunes, rare in dry meadows, on permanent ways.

Area. Europe, mainly in temperate zone.

Distribution and occurrence in Latvia. Relatively rare, irregularly, found mainly in the Central Latvia, South-east Latvia and in the northern part of Kurzeme region. For the first time the species was mentioned in the flora of Latvia in 1803 /1/.

Changes in number and distribution. Not studied.

Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Slītere", "Abavas ieleja", "Piešdanga", "Tērvete", "Daugavas loki", "Beberbeķi", "Augšdaugava".

Suggestions for study and protection. Study the dynamics of the coenopopulations and its dependence on the recreation intensity, on the coverage of the species within the plant communities and on forest sinantropization. Create microreserves for the species; work out the species protection plan. The territory recommended for protection "Klapkalnciems".

Information sources. DPU; LATV; LLU; RAS; RIG; SVR.

Compiled by Ivars Kabucis.

Tatārijas plaukšķene *Silene tatarica* (L.) Pers.

Caryophyllaceae - Neļķu dzimta

Statuss. Reta suga. Ierakstīta Igaunijas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Norvēģijas un Somijas Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 30 - 60(100) cm augsts lakstaugs. Stublājs lejasdaļā ar gaišiem matiņiem, augšdaļā kails. Lapas pretējas, lancetiskas. Ziedi dihāzijos, veido noliektu, vienpusēju salikto ziedkopu - piramīdu. Vainaglapas baltas, zaļganas vai dzeltenīgas. Zied no jūlija līdz augustam.

Biotops. Galvenokārt palu darbības ietekmei pakļautas, sausas upju palienes, apakšējās terases vai to nogāzes, reti stepju pļavas, upju palieņu krūmāji, priežu sili, ļoti reti meža ceļi, nezālienes, dzelzceļa uzbērumi.

Areāls. Austrumeiropa, Rietumsibīrija, mēreni siltās joslas ziemeļdaļa, mērenā un vēsā josla.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Reti, galvenokārt Daugavas un Gaujas ielejā. Ārpus tām sastopama ļoti reti: Bulduros, Rīgā, Olainē, Liepājā, Koknesē, Stirnienē, Dunavā, Daugavpilī. Pirmoreiz minēta literatūrā 1842. gadā Jēkabpilī /1/. Vecākais zināmais herbārija materiāls ievākts 1884. gadā Baltičos pie Krāslavas (Lehmann, RIG). Latviju šķērso areāla ziemeļrietumu robeža.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Gaujas nacionālais parks", "Daugavas loki", "Augšdaugava".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt zināmās atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku, tās atkarību no palu darbības un augu sabiedrību projektīvā seguma, kā arī rekreācijas intensitātes. Izveidot mikroliegumus, izstrādāt to režīmu.

Informācijas avoti. LATV; RAS; RIG; 1. Ledebour, 1842.

Sastādīja Ivars Kabucis.

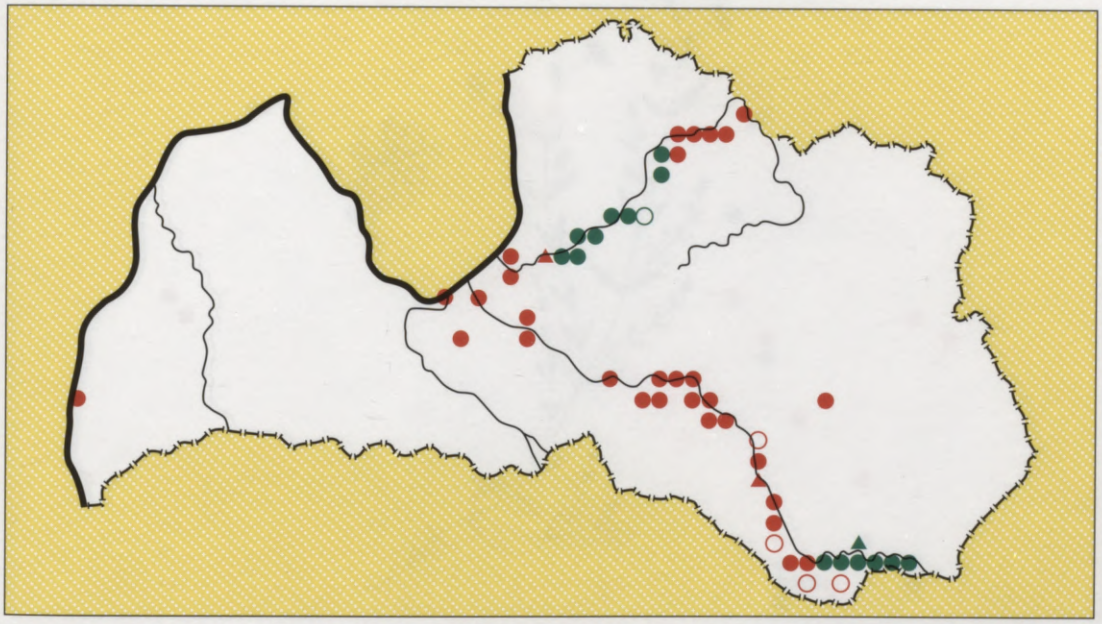

Status. A rare species. Included in the Red Data Books of Estonia and the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Norway and Finland.

Habitat. Mainly dry river flood plain areas exposed to flood action, the lower river terraces or their slopes, rare in steppe meadows, shrubs in river flood plain areas, dry pine forests, very rare on forest roads, weedy areas, railway embankments.

Area. Eastern Europe, western Siberia, in the northern part of submeridional zone, temperate and boreal zones.

Distribution and occurrence in Latvia. Rare, found mainly in the valleys of Daugava and Gauja rivers. Very rare outside these areas: Bulduri, Rīga, Olaine, Liepāja, Koknese, Stirniene, Dunava, Daugavpils. The first reference in literature concerning the species is from Jēkabpils in 1842 /1/. The oldest recorded herbarium was collected in Baltiči near Krāslava in 1884 (Lehmann, RIG). In Latvia the species is on the north-western edge of its distribution area.

Changes in number and distribution. Not studied.

Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Gaujas nacionālais parks", "Daugavas loki", "Augšdaugava".

Suggestions for study and protection. Verify and map the recorded species localities; study the dynamics of the coenopopulations and its dependence on the flood action, on the plant community coverage and on the recreation intensity as well. Create the microreserves for the species; work out the species protection plan.

Information sources. LATV; RAS; RIG; 1. Ledebour, 1842.

Compiled by Ivars Kabucis.

Biezlapu virza *Stellaria crassifolia* Ehrh.

Caryophyllaceae - Neļķu dzimta

Statuss. Reta suga. Ierakstīta Baltija reģiona Sarkanajā grāmatā; Polijas un Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs 5 - 20(30) cm augsts lakstaugs. Stublājs pacils vai stāvs, vienkārši vai dakšveidīgi zarots, kails. Lapas iegareni lancetiskas vai iegarenas, kailas, mazliet gaļīgas, koši vai gaiši zaļas. Ziedi pa vienam vai nedaudzi, dihaziālās ziedkopās. Seglapas un pieziedlapas zālainas, līdzīgas lapām. Ziedi sīki, 6 mm diametrā. Apziednis divkāršs. Vainaglapas baltas, gandrīz līdz pamatam dalītas divās daļās. Zied no maija līdz jūlijam. Veido blīvas audzītes.

Biotops. Upju un ezeru palieņu purvainās un avotainās vietas, slīkšņas, aizaugoši grāvji un dīķi, aizaugošs jūras līča liedags.

Areāls. Cirkumpolāra suga; ziemeļpuslodē, no mēreni siltās līdz aukstajai joslai.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Diezgan reti, galvenokārt Daugavas un Laucesas upes ielejā, kā arī Piejūras zemienē. Pirmoreiz konkrēta atradne - Birkineļi (Daugavpils raj.) literatūrā minēta 1859. gadā /1/.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Slītere", "Krustkalni", "Gaujas nacionālais parks", "Ķemeru nacionālais parks", "Baltais purvs", "Engure", "Daugavas loki", "Augšdaugava", "Augšzeme".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Konkretizēt sugas izplatību. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku, noskaidrot sugas lomu un piederību augu sabiedrībām, kuru izplatība saistīta ar ūdenstilpju aizaugšanu un pārpurvošanās procesiem.

Informācijas avoti. LATV; RAS; RIG; 1. Lehmann, 1859.

Sastādīja Ģertrūde Gavrilova.

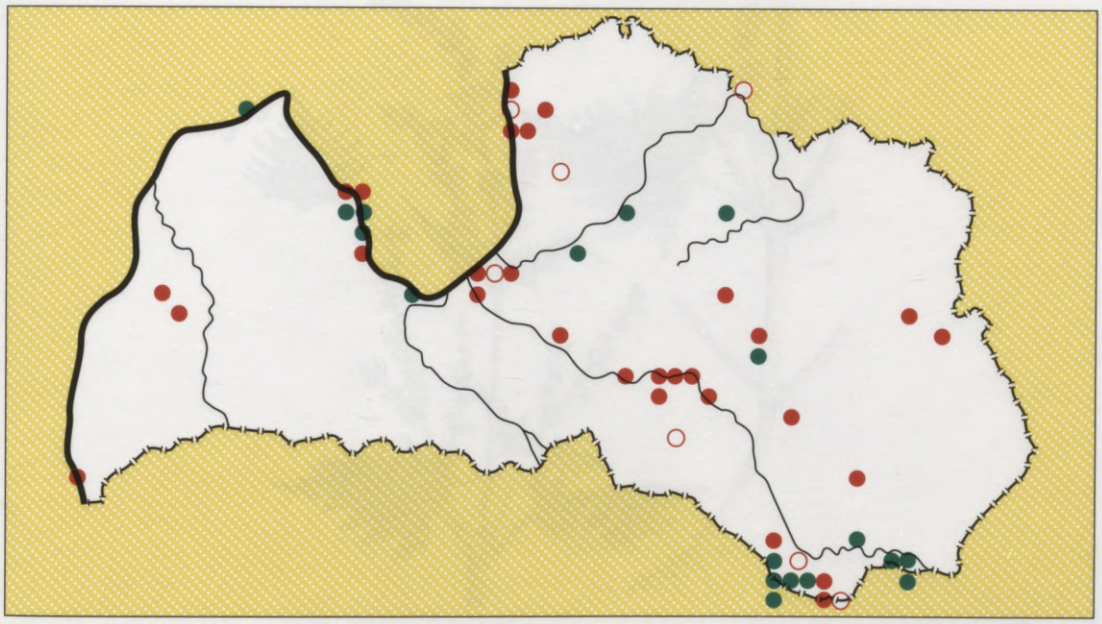

Status. A rare species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Poland and Schleswig-Holstein.

Habitat. Fens and near springs in flood plain areas of lakes and rivers, quaking mires, overgrowing ditches and ponds, in overgrowing beach of the Gulf of Rīga.

Area. The species with circumpolar distribution; in the northern hemisphere, from submeridional to arctic zone.

Distribution and occurrence in Latvia. Relatively rare, found mainly in the valleys of the Daugava River and Laucesa River, in the Coastal Lowland as well. For the first time the species locality in Birkineļi (Daugavpils district) was mentioned in literature in 1859 /1/.

Changes in number and distribution. Not studied.

Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Slītere", "Krustkalni", "Gaujas nacionālais parks", "Ķemeru nacionālais parks", "Baltais purvs", "Engure", "Daugavas loki", "Augšdaugava", " Augšzeme".

Suggestions for study and protection. Specify the species distribution; study the dynamics of coenopopulations. Clarify the importance of the species within the plant communities and distinguish those plant communities with *Stellaria crassifolia*, connected with the overgrowing of waterbodies and terrestrialization processes.

Information sources. LATV; RAS; RIG; 1. Lehmann, 1859.

Compiled by Ģertrūde Gavrilova.

Skaistaugļu balodene *Atriplex calotheca* (Rafn) Fr.

Chenopodiaceae - Balandu dzimta

Statuss. Reta suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Polijas un Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Viengadīgs, līdz 100 cm augsts, kails lakstaugs. Stublājs stāvs, retāk pacils, zarots. Lapas pamīšas, trīsstūrainas, šķēpveidīgas, mala lielzobaina. Vienmājas augs. Vīrišķie ziedi bez pieziedlapām, ar 5 zaļām apziedņa lapām. Sievišķie ziedi ar 2 pieziedlapām, bez apziedņa lapām; pieziedlapas sēdošas, pie pamata saaugušas, šķēpveidīgas vai trīsstūrainas, bez izaugumiem vai ar lineāriem izaugumiem, mala zobaina. Ziedi kamoliņos, blīvi, uz gariem, vārpveidīgiem saliktās ziedkopas zariem. Riekstiņi brūni vai melni. Zied augustā un septembrī.

Biotops. Jūrmalas smilšainie liedagi, saneši tajos, priekšāpa, retāk jūrmalas pļavas, upju grīvu smilšainie liedagi, ruderālas vietas jūrmalā un upju grīvu tuvumā.

Areāls. Baltijas un Skandināvijas endēms; Baltijas jūras un Ziemeļjūras krasts, mērenā josla.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Reti, tikai Rīgas līča krastā un Baltijas jūras krastā pie Mazirbes. Pirmoreiz konstatēta 1882. gadā Rīgas apkārtnē /1/.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Slītere", "Akmeņainā Vidzemes jūrmala", "Randu pļavas", "Jūras piekraste no Kuivižiem līdz Ainažiem", "Engure".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku, tās atkarību no rekreācijas intensitātes. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu. Aizsardzībai ieteicamas dabas teritorijas: "Kaltene - Upesgrīva", "Lielupes grīva".

Informācijas avoti. LATV; RIG; SVR; 1. Klinge, 1882.

Sastādīja Ivars Kabucis.

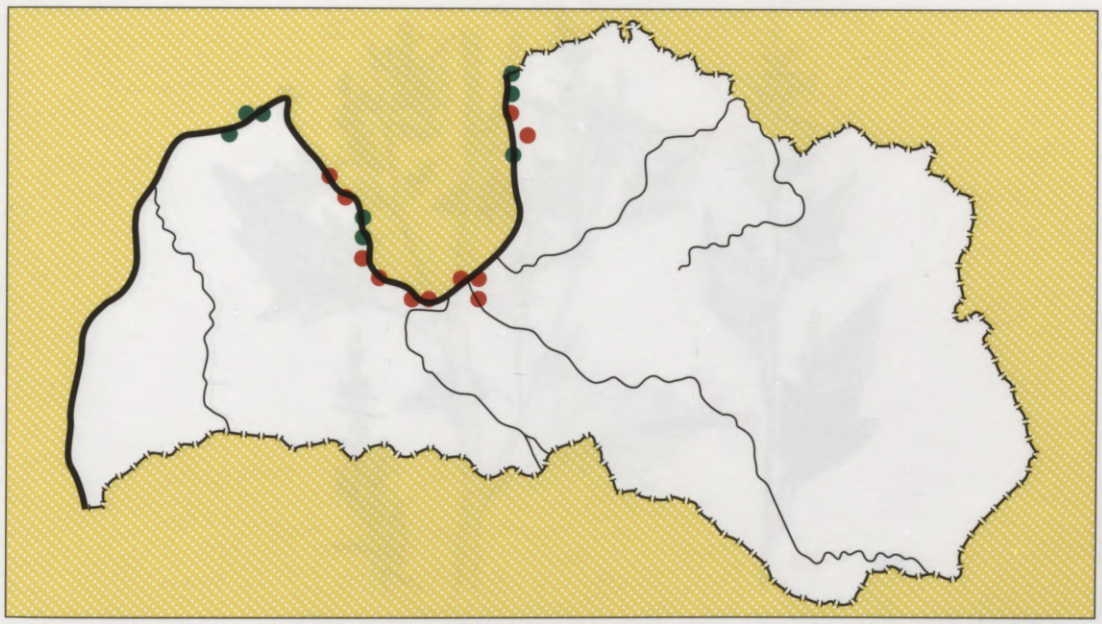

Status. A rare species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Poland and Schleswig-Holstein.

Habitat. Coastal sandy beaches, drift lines, foredunes, less frequently in dry coastal meadows, sandy areas of estuaries, ruderal places on seashore and in the proximity of estuaries.

Area. Endemic species of the Baltic Region and Scandinavia, found on the coast of the Baltic Sea and the North Sea; temperate zone.

Distribution and occurrence in Latvia. Rare, found only on the coasts of the Gulf of Rīga and the Baltic Sea near Mazirbe. For the first time the species was found in the vicinity of Rīga in 1882 /1/.

Changes in number and distribution. Not studied.

Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Slītere", "Akmeņainā Vidzemes jūrmala ", "Randu pļavas", "Jūras piekraste no Kuivižiem līdz Ainažiem", "Engure".

Suggestions for study and protection. Verify and map the species localities; study the dynamics of the coenopopulations and its dependence on the recreation intensity; work out the species protection plan. The territories recommended for protection: "Kaltene - Upesgrīva", "Lielupes grīva".

Information sources. LATV; RIG; SVR; 1. Klinge, 1882.

Compiled by Ivars Kabucis.

Kļavlapu balanda *Chenopodium acerifolium* Andrz.

Chenopodiaceae - Balandu dzimta

Statuss. Reta suga.

Sugas apraksts. Viengadīgs, līdz 50 cm augsts lakstaugs, ar miltainu apsarmi. Stublājs stāvs, zarots. Lapas pamīšas, trīsdaivainas, daivas smailas, mala attāli, smaili zobaina. Apziedņa lapas 5, zaļas, līdz pusei saaugušas. Ziedi pa 5 - 10, kamoliņos, uz vārpveidīgiem saliktās ziedkopas zariem. Riekstiņš melns vai tumši brūns. Zied no jūnija līdz septembrim.

Biotops. Upju krastmalas, smilšaini liedagi, sēres, upmalu krūmāji, jūrmalas smilšainie liedagi, ruderālas vietas pie upēm un jūrmalā.

Areāls. Eiropa un Āzija no mēreni siltās līdz mērenajai joslai.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Samērā reti, galvenokārt Daugavas un Gaujas ielejā, Rīgas līča krastā. Pirmoreiz konstatēta 1892. gadā Lašos (Kupffer, RIG). Latvijā sasniedz areāla rietumu robežu, aug tuvu areāla ziemeļu robežai.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Slītere", "Gaujas nacionālais parks", "Vecdaugava", "Augšdaugava".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku, tās atkarību no rekreācijas intensitātes. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu. Aizsardzībai ieteicamas dabas teritorijas: "Lielupes grīva", "Salacgrīva".

Informācijas avoti. LATV; RAS; RIG; SVR.

Sastādīja Ivars Kabucis.

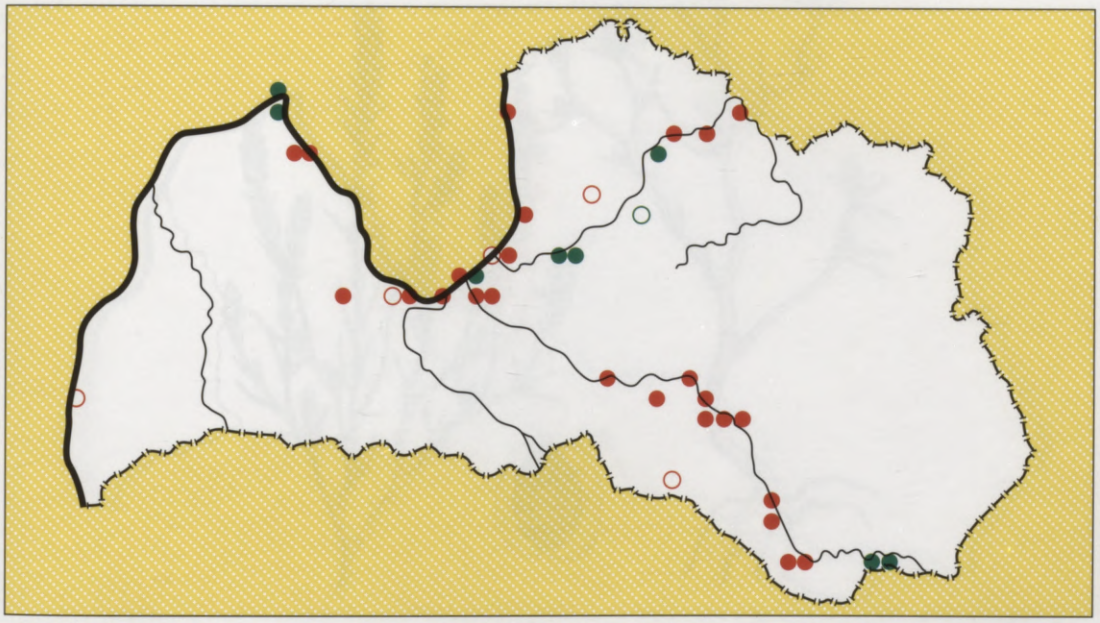

Status. A rare species.
Habitat. River banks, sandy beaches, sandbanks, shrubs near rivers, ruderal places on seashore and near rivers.
Area. Europe and Asia, from submeridional to temperate zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Relatively rare, found mainly in the valleys of Daugava and Gauja rivers, on the coast of the Gulf of Rīga. For the first time the species was found in Laši in 1892 (Kupffer, RIG).
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Slītere", "Gaujas nacionālais parks", "Vecdaugava", "Augšdaugava".
Suggestions for study and protection. Verify and map the species localities; study the dynamics of the coenopopulations and its dependence on the recreation intensity. Work out the species protection plan. The territories recommended for protection: "Lielupes grīva", "Salacgrīva".
Information sources. LATV; RAS; RIG; SVR.
Compiled by Ivars Kabucis.

Jūrmalas kamieļzāle *Corispermum intermedium* Schweigg.

Chenopodiaceae - Balandu dzimta

Statuss. Reta suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā.
Sugas apraksts. Viengadīgs, 10 - 60 cm augsts lakstaugs, ar zvaigžņmatiņiem. Stublājs stāvs. Lapas pamīšas, lineāras, līdz 4 mm platas. Ziedi pa vienam seglapu žāklēs, bez apziedņa; seglapa olveidīga, mala plēvjaina, plata, gaiša. Ziedi īsā, blīvā, vārpveidīgā ziedkopā. Riekstiņš plakans, eliptisks, spīdīgs, ar brūniem plankumiem, platu, plēvjainu spārnu. Zied augustā un septembrī.
Biotops. Jūras smilšainie liedagi, jūrmalas kāpas, ruderālas vietas jūrmalā un tās tuvumā.
Areāls. Austrumeiropa, Baltijas jūras krastu endēms: Polija, Lietuva, Latvija.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Reti, Baltijas jūras krastā pie Ventspils un dienvidos no Liepājas, Rīgas līča dienvidu un austrumu krastā. Pirmoreiz konstatēta 1829. gadā Liepājā /1/.
Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.
Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Akmeņainā Vidzemes jūrmala", "Randu pļavas", "Jūras piekraste no Kuivižiem līdz Ainažiem".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku, tās atkarību no rekreācijas intensitātes. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu. Aizsardzībai ieteicamas dabas teritorijas: "Salacgrīva", "Lielupes grīva".
Informācijas avoti. LATV; RAS; RIG; 1. Fleischer, 1829.
Sastādīja Ivars Kabucis.

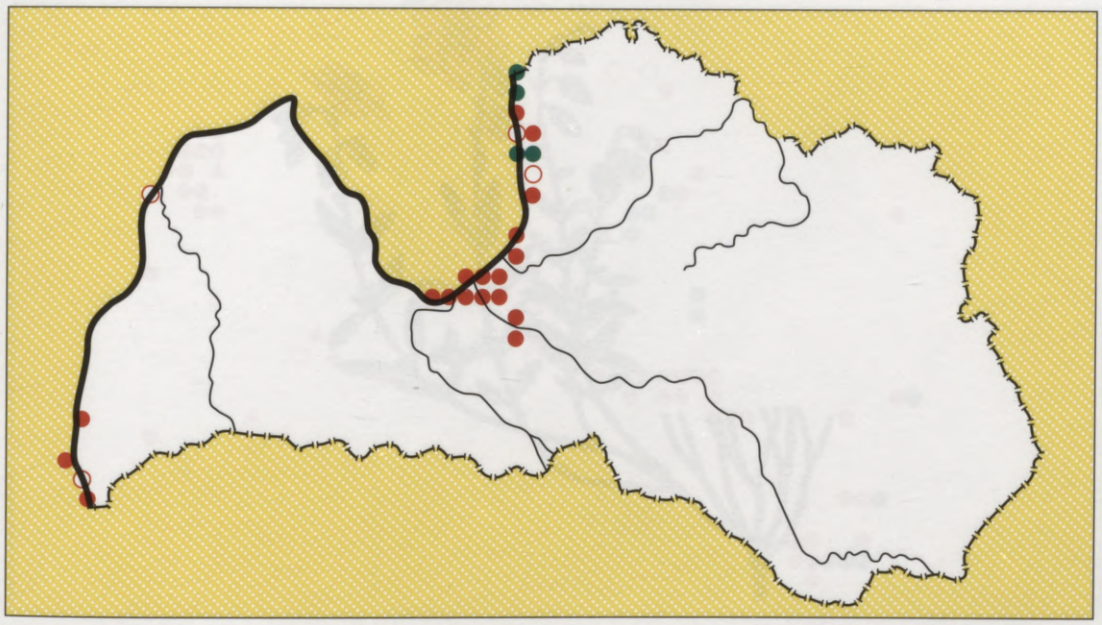

Status. A rare species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region.
Habitat. Sandy beaches, coastal dunes, ruderal places on seashore and its proximity.
Area. Eastern Europe, an endemic species of the Baltic coast: found in Poland, Lithuania and Latvia.
Distribution and occurrence in Latvia. Rare, found on the coast of the Baltic Sea near Ventspils and to the south from Liepāja, on the southern and eastern coasts of the Gulf of Rīga. For the first time the species was found in Liepāja in 1829 /1/.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Akmeņainā Vidzemes jūrmala", "Randu pļavas", "Jūras piekraste no Kuivižiem līdz Ainažiem".
Suggestions for study and protection. Verify and map the species localities; study the dynamics of the coenopopulations and its dependence on the recreation intensity. Work out the species protection plan. The territories recommended for protection: "Salacgrīva", "Lielupes grīva".
Information sources. LATV; RAS; RIG; 1. Fleischer, 1829.
Compiled by Ivars Kabucis.

Naudiņu saulrozīte (dzeltenā saulrozīte)

Helianthemum nummularium (L.) Mill.

Cistaceae - Klinšrožu dzimta

Statuss. Reta suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Dānijas, Somijas un Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 6 - 40 cm augsts puskrūms. Stublājs pacils vai gulošs, parasti zarots, lejasdaļā pārkoksnējies. Lapas pretējas, ovālas līdz lineāri lancetiskas, mala nedaudz ieritinājusies. Lapas apakšpuse ar tūbainu matojumu, kaila vai ar izklaidus zvaigžņmatiņiem. Apziednis divkāršs. Vainaglapas spilgti dzeltenas vai oranždzeltenas. Ziedi tīsteni, stublāja un zaru galos. Pogaļa ieapaļa, trīsšķautnaina. Zied no jūnija līdz augustam. Aug nelielās grupās. Kalcifils augs.

Biotops. Sausas pļavas, mežmalas upju ieleju un ezeru krastu nogāzēs.

Areāls. Eiropa, Mazāzija, mēreni siltā un mērenā josla.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Samērā reti, nevienmērīgi, Piejūras zemienē, Rietumlatvijā, Viduslatvijā un Austrumlatvijā, galvenokārt Daugavas un Gaujas ielejā un to tuvākajā apkārtnē. Pirmoreiz konstatēta 1822. gadā Koknesē /1/. Latvijā aug tuvu areāla ziemeļu un ziemeļaustrumu robežai.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. LMPL, 1977, 1987. Ierakstīta LSG, 1980. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Gaujas nacionālais parks", "Cirīša ezers", "Adamovas ezers", "Daugavas loki", "Vestiena".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt vērtīgākās atradnes. Izpētīt ceņopopulāciju dinamiku, tās atkarību no rekreācijas intensitātes. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.

Informācijas avoti. AB; HBN; LATV; RAS; RIG; SVR; 1. Bray, 1822.

Sastādīja Laima Tabaka.

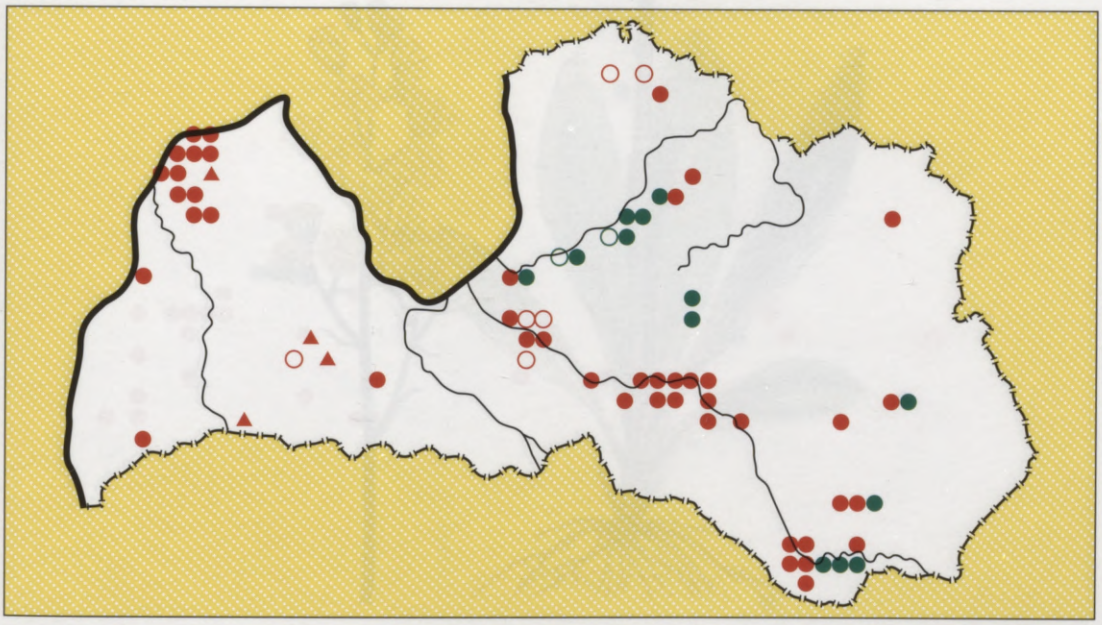

Status. A rare species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Denmark, Finland and Schleswig-Holstein.
Habitat. Dry meadows, forest margins in river valleys and on lake banks.
Area. Europe, Asia Minor, in submeridional and temperate zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Relatively rare, irregularly, found in the Coastal Lowland, Western Latvia, Central Latvia and Eastern Latvia, mainly in the valleys of Daugava and Gauja rivers and their proximity. For the first time the species was found in Koknese in 1822 /1/. The species grows close to the northern and north-eastern limit of its distribution area in Latvia.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. LMPL, 1977, 1987. Included in the LTV RDB, 1980. Recorded in the protected nature areas: "Gaujas nacionālais parks", "Ciriša ezers", "Adamovas ezers", "Daugavas loki", "Vestiena".
Suggestions for study and protection. Verify and map the most valuable species localities; study the dynamics of coenopopulations, clarifying its dependence on the recreation intensity; work out the protection plan for the species.
Information sources. AB; HBN; LATV; RAS; RIG; SVR; 1. Bray, 1822.
Compiled by Laima Tabaka.

Krūmu cietpiene *Crepis praemorsa* (L.) Tausch

Compositae (Asteraceae) - Kurvjziežu (asteru) dzimta

Statuss. Reta suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Dānijas un Somijas Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, līdz 60 cm augsts lakstaugs ar īsu, strupu sakneni. Stublājs bez lapām, augšdaļā zarots vārpveidīgā ķekarā vai skarā. Lapas rozetē, ar skraju matojumu vai retāk kailas, iegareni vai otrādi olveidīgas, pakāpeniski sašaurinās un pāriet lapas kātā. Ārējās vīkala lapas 2 - 3 reizes īsākas nekā iekšējās. Kurvīšos tikai dzelteni, divdzimumu mēlziedi. Sēkleņi cilindriski, galos sašaurināti, ar matkausu; kausa matiņi sīkzobaini. Zied no jūnija līdz jūlijam. Aug atsevišķi eksemplāri vai izklaidus, skrajās, nelielās grupās. Kalcifils augs.

Biotops. Sausieņu pļavas, mežmalas, lauces, reti - skraji meži, dzelzceļa malas, grāvmalas; galvenokārt upju ielejas.

Areāls. Eiropa, galvenokārt Viduseiropa un Austrumeiropa, Sibīrija, mēreni siltā un mērenā josla.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Samērā reti, galvenokārt Rietumlatvijā un Viduslatvijā, reti Austrumlatvijā. Pirmoreiz, nenorādot atradnes, konstatēta Kurzemē /1/. Latvijā aug tuvu areāla ziemeļu robežai.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāts", "Abavas ieleja", "Čužupurvs", "Daugavas loki", "Tērvete", "Augšzeme", "Vestiena".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt vērtīgākās atradnes. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu. Aizsardzībai ieteicama dabas teritorija: "Skujaines un Svētaines ieleja".

Informācijas avoti. LATV; RAS; RIG; 1. Ferber, 1784.

Sastādīja Viesturs Šulcs.

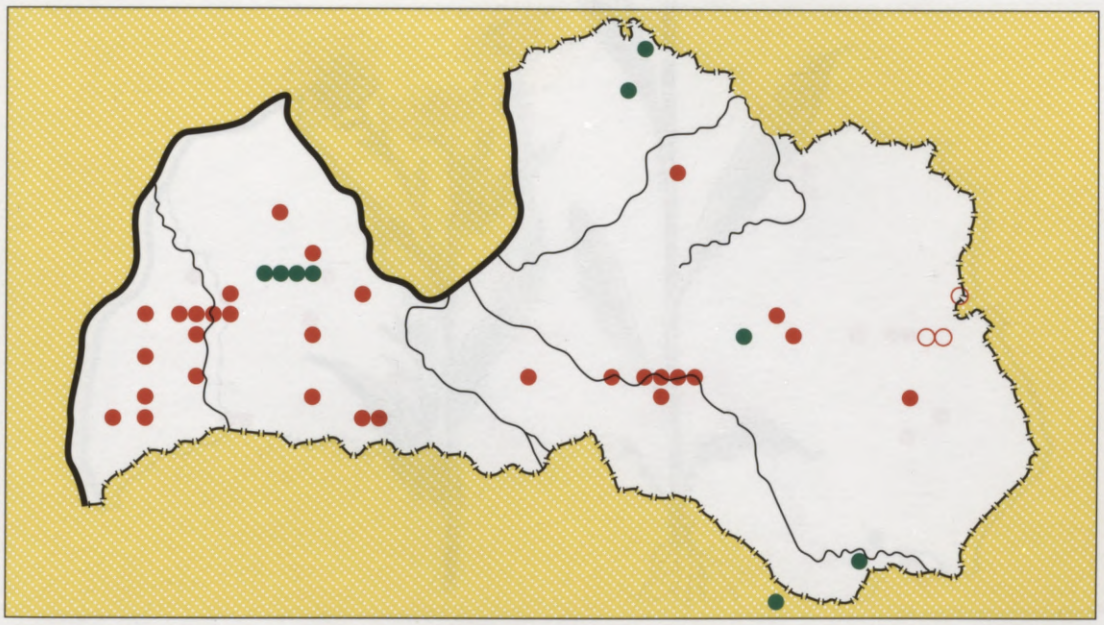

Status. A rare species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Denmark and Finland.

Habitat. Dry meadows, forest edges, glades, rare - sparse forests, along railways, slopes of ditches; mainly in the river valleys.

Area. Europe, mainly central Europe and eastern Europe, Siberia, submeridional and temperate zones.

Distribution and occurrence in Latvia. Relatively rare, found mainly in the Western Latvia and in the Central Latvia, rare in the Eastern Latvia. For the first time without the locality indication the species was found in the Kurzeme Region /1/. In Latvia the species grows close to the northern limit of its distribution area.

Changes in number and distribution. Not studied.

Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāts", "Abavas ieleja", "Čužupurvs", "Daugavas loki", "Tērvete", "Augšzeme", "Vestiena".

Suggestions for study and protection. Verify and map the most valuable species localities; work out the species protection plan. The territory recommended for protection "Skujaines un Svētaines ieleja".

Information sources. LATV; RAS; RIG; 1. Ferber, 1784.

Compiled by Viesturs Šulcs.

Britu stağe *Inula britannica* L.

Compositae (Asteraceae) - Kurvjziežu (asteru) dzimta

Statuss. Reta suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Polijas un Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 15 - 60 cm augsts lakstaugs. Stublājs zarots augšdaļā vispārējā ziedkopā, ar matiņiem.Lapas pamīšas, sēdošas, lancetiskas līdz olveidīgi lancetiskas, vidējās un augšējās daļēji skaujošas, ar matiņiem. Ziedi zeltdzelteni. Kurvīša malā sieviškie mēlziedi (parasti 1 rindā), vidusdaļā divdzimumu stobrziedi. Vīkals šķīvjveidīgs, 10 - 13 mm plats, 5 - 8 mm augsts. Vīkala lapas zālainas, lineāri lancetiskas, ārējās īsākas nekā iekšējās, atstāvošas. Sēklenis ar matkausu, cilindrisks, ar garenribiņām, kails vai ar matiņiem; kausa matiņi sīkzobaini. Zied no jūlija līdz septembrim. Aug grupās, retāk atsevišķi eksemplāri. Kalcifils augs.

Biotops. Palieņu pļavas, pieupju krūmāji; galvenokārt upju ielejās.

Areāls. Eiropa un Āzija, galvenokārt mērenā josla.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Samērā reti, Piejūras zemienē (Rīgas smiltāju līdzenumā un Vidzemes piekrastē), Rietumlatvijā, Viduslatvijā un Austrumlatvijā. Pirmoreiz, nenorādot atradnes, konstatēta Kurzemē /1/. Latvijā aug tuvu areāla ziemeļrietumu robežai.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Kemeru nacionālais parks", "Piejūra", "Daugavas loki", "Daugavas ieleja", "Ventas ieleja".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt vērtīgākās atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu. Aizsardzībai ieteicamas dabas teritorijas: "Gaujas ieleja", "Lielupes ieleja".

Informācijas avoti. LATV; RAS; RIG; 1. Ferber, 1784.

Sastādīja Viesturs Šulcs.

Status. A rare species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Poland and Schleswig-Holstein.
Habitat. Flood plain meadows, shrubs in the river valleys.
Area. Europe and Asia, mainly temperate zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Relatively rare, found in the Coastal Lowland (in the Rīga Sandy Plain and in the coastal part of the Vidzeme Region), Western Latvia, Central Latvia and in the Eastern Latvia. For the first time without the locality indication the species was found in the Kurzeme Region /1/. In Latvia the species grows close to the north-west limit of its distribution area.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Kemeru nacionālais parks", "Piejūra", "Daugavas loki", "Daugavas ieleja", "Ventas ieleja".
Suggestions for study and protection. Verify and map the most valuable species localities; study the dynamics of the coenopopulations; work out the species protection plan. The territories recommended for protection "Gaujas ieleja", "Lielupes ieleja".
Information sources. LATV; RAS; RIG; 1. Ferber, 1784.
Compiled by Viesturs Šulcs.

Krāsu zeltlape *Serratula tinctoria* L.

Compositae (Asteraceae) - Kurvjziežu (asteru) dzimta

Statuss. Reta suga. Ierakstīta Igaunijas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Dānijas, Norvēģijas un Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, līdz 1 m augsts lakstaugs ar īsu, mezglainu sakneni. Stublājs rievains, kails, spīdīgs, augšdaļā zarots vairogveidīgā ziedkopā. Lapas pamīšas, veselas, vidējās un augšējās lapas var būt plūksnaini šķeltas līdz dalītas, mala smaili zobaina; apakšējās lapas lancetiski olveidīgas, ar garu kātu, vidējās un augšējās lapas sēdošas vai skaujošas. Vīkals olveidīgi cilindrisks, 4 - 8 mm diametrā; vīkala lapas ± ādainas, zaļas vai to gals purpursārts, ārējās vīkala lapas dzeloņsmailas. Kurvīšos purpursarkani, retāk balti, divdzimumu (putekšnīcas zilganas) vai sieviškie (putekšnīcas baltas) stobrziedi. Sēkleņi otrādi iegareni lancetiski, kaili, ar garenribiņām, ar matkausu; kausa matiņi salmdzelteni, sīkzobaini, dažāda garuma. Zied no jūlija līdz septembrim. Aug atsevišķi eksemplāri vai grupās. Kalcifils augs.

Biotops. Pļavas ar dažādu mitruma režīmu, galvenokārt palieņu pļavas, retāk skraji, jaukti skujkoku - lapkoku meži, lapkoku meži un zāļu purvi, ļoti reti ruderāli biotopi (krūmaina elektropārvades līnija).

Areāls. Eiropa, galvenokārt mēreni siltā un siltā josla; adventīvs Ziemeļamerikas austrumdaļā.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Samērā reti, galvenokārt Piejūras zemienē (Rietumlatvijas Piejūras zemienē) un Rietumlatvijas rietumu daļā, ļoti reti Viduslatvijā un Austrumlatvijā. Latvijā aug tuvu areāla ziemeļu, ziemeļaustrumu robežai.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Grīņi", "Tosmare", "Engure".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju attīstību. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.

Informācijas avoti. LATV; RAS; RIG; TAA.

Sastādīja Viesturs Šulcs.

Status. A rare species. Included in the Red Data Books of Estonia and the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Denmark, Norway and Schleswig-Holstein.
Habitat. Meadows with different water regime, mainly flood plain meadows, rare - sparse mixed forests, deciduous forests and fens, very rare in ruderal habitats.
Area. Europe, mainly submeridional and meridional zones; in the eastern part of North America - an adventive species.
Distribution and occurrence in Latvia. Relatively rare, found mainly in the Coastal Lowland of the Western Latvia and in the western part of the Western Latvia, very rare in the Central Latvia and in the Eastern Latvia. In Latvia the species grows close to the northern, north-eastern limit of its distribution area.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Grīņi", "Tosmare", "Engure".
Suggestions for study and protection. Verify and map the species localities; study the development of the coenopopulations; work out the species protection plan.
Information sources. LATV; RAS; RIG; TAA.
Compiled by Viesturs Šulcs.

Pūkainais plostbārdis *Tragopogon heterospermus* Schweigg.

Compositae (Asteraceae) - Kurvjziežu (asteru) dzimta

Statuss. Reta suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā.
Sugas apraksts. Daudzgadīgs, līdz 60 cm augsts lakstaugs ar mietsakni. Satur piensulu. Stublājs izkliedus zarots, ar tūbainu matojumu. Lapas veselas, lineāras, līdz 20 cm garas, 0,5 - 1 cm platas, bieži gareniski saliecas renesveidā; gals bieži spirāles veidā sagriezies; pamats bieži makstveidīgi paplašināts, pusskaujošs. Vīkala lapas 8, tās 1 rindā, zālainas. Kurvītī vaskdzelteni, divdzimumu mēlziedi; tie vienādā garumā ar vīkalu. Sēkleņi ar knābīti, ar matkausu; kausa matiņi 1 rindā, plūksnaini. Zied no jūnija līdz augustam. Aug atsevišķi eksemplāri.
Biotops. Jūrmalas kāpas, galvenokārt priekškāpas un baltās kāpas, loti reti ruderāli biotopi (dzelzceļš) Rīgas līča tuvumā.
Areāls. Viduseiropa (Polija) un Austrumeiropa (Lietuva, Latvija) Baltijas jūras dienvidaustrumu piekraste.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Samērā reti, tikai Piejūras zemienē. Areāla ziemeļu robeža atrodas Latvijā - Vitrupe.
Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.
Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Slītere", "Ķemeru nacionālais parks", "Piejūra", "Engure", "Daugavgrīva".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt vērtīgākās atradnes. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.
Informācijas avoti. LATV; RAS; RIG.
Sastādīja Viesturs Šulcs.

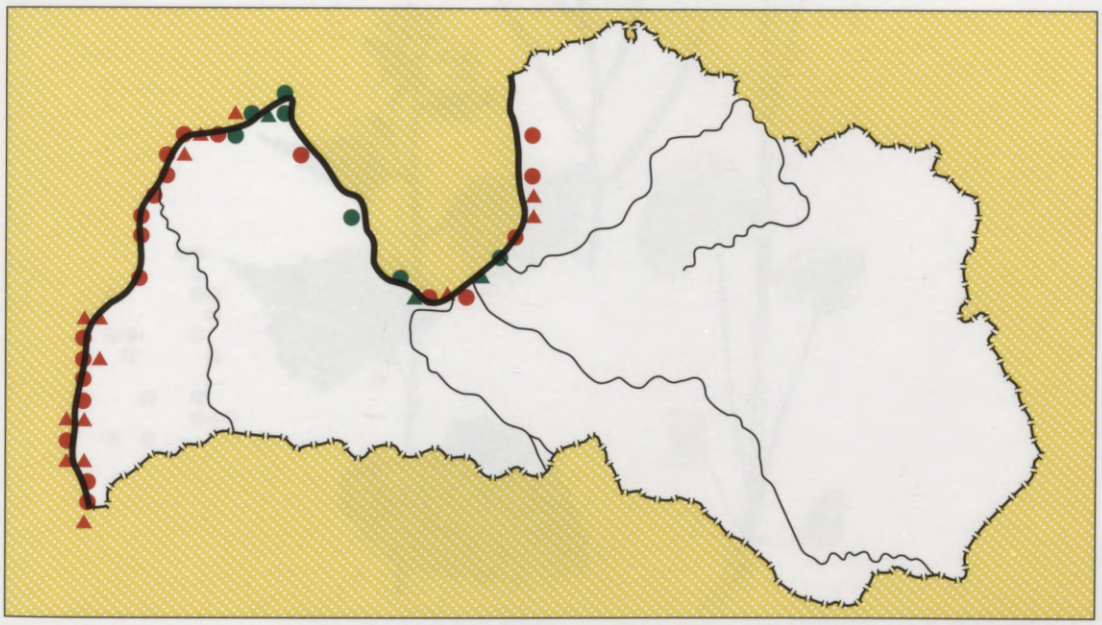

Status. A rare species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region.
Habitat. Coastal dunes, mainly foredunes and white dunes, very rare - ruderal habitats (e.g. railway) in the proximity of the Gulf of Rīga.
Area. On the south-east coast of the Baltic Sea; Central Europe (Poland) and eastern Europe (Lithuania, Latvia).
Distribution and occurrence in Latvia. Relatively rare, found only in the Coastal Lowland. The northern limit of the species distribution area is in Latvia - Vitrupe.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Slītere", "Kemeru nacionālais parks", "Piejūra", "Engure", "Daugavgrīva".
Suggestions for study and protection. Verify and map the most valuable species localities; work out the species protection plan.
Information sources. LATV; RAS; RIG.
Compiled by Viesturs Šulcs.

Ārstniecības ķiplocene

Alliaria petiolata (M.Bieb.) Cavara et Grande

Cruciferae (Brassicaceae) - Krustziežu (kāpostu) dzimta

Statuss. Reta suga.

Sugas apraksts. Divgadīgs, 40 - 120 cm augsts lakstaugs. Stublājs stāvs. Lapas samērā lielas, veselas, piezemes lapas nierveidīgas vai sirdsveidīgas, rozetveidīgi satuvinātas, pārējās lapas trīsstūrveidīgas, pamats nošķelts vai ķīļveidīgs, sakārtotas pamīšus. Ziedi vidēji lieli, sakopoti ķekaros. Kauslapas 4. Vainaglapas 4, baltas, 5 - 8 mm garas. Pākstenis piespiests vai atstāvošs, lineārs, 2 - 8 cm garš, vārsnes izvelvētas, ± viļņainas. Augi ar ķiploku smaržu. Zied no maija līdz jūlijam. Aug grupās.

Biotops. Upju ielejas, galvenokārt palienes, egļu un lapkoku gāršas, baltalkšņu un egļu vēri, palieņu krūmāji, reti nezālienes, atkritumu izgāztuves, ielu malas.

Areāls. Eiropa, Kaukāzs, Rietumāzija, Āfrikas ziemeļdaļa, no siltās līdz mērenajai joslai.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Diezgan reti, tikai dienvidrietumu un vidus daļā, galvenokārt Ventas un tās pieteku ielejās. Latvijā aug areāla ziemeļu robežas tuvumā.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Gaujas nacionālais parks", "Kemeru nacionālais parks", "Abavas ieleja", "Ventas ieleja", "Ventas un Šķerveļa ieleja", "Piešdanga", "Riežupe".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt zināmās atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Ārpus aizsargājamām dabas teritorijām ievērot sugu saudzējošu mežu apsaimniekošanas režīmu. Aizsardzībai ieteicama dabas teritorija "Lielupes ieleja".

Informācijas avoti. HBN; LATV; RAS; RIG; SVR.

Sastādīja Irēna Fatare.

Status. A rare species.
Habitat. River valleys, mainly flood plain areas, spruce and deciduous forests on moist eutrophic soil, mesotrophic forests dominated by spruce or by white alder, shrubs in flood plain areas, rare in weedy areas, dumpsites, street sides.
Area. Europe, the Kaukasus, western Asia, northern part of Africa, from meridional to temperate zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Relatively rare, found only in the south-western and central parts of Latvia, mainly in the valleys of Venta River and its tributaries. The species grows close to the northern limit of its distribution area in Latvia.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Gaujas nacionālais parks", "Kemeru nacionālais parks", "Abavas ieleja", "Ventas ieleja", "Ventas un Šķervela ieleja", "Piešdanga", "Riežupe".
Suggestions for study and protection. Verify the recorded localities; study the dynamics of coenopopulations. Forest management regime favourable for the species is to be considered outside the protected nature areas. The territory recommended for protection "Lielupes ieleja".
Information sources. HBN; LATV; RAS; RIG; SVR.
Compiled by Irēna Fatare.

Gmelina alise *Alyssum gmelinii* Jord.

Cruciferae (Brassicaceae) - Krustziežu (kāpostu) dzimta

Statuss. Reta suga. Ierakstīta Igaunijas, Lietuvas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā.
Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 5 - 25 cm augsts, pelēkzaļš lakstaugs ar blīviem zvaigžņmatiņiem. Stublājs pacils vai gulošs, lejasdaļā pārkoksnējies. Lapas mazas, veselas, otrādi olveidīgas vai otrādi lancetiskas, sakārtotas pamīšus. Ziedi vidēji lieli, sakopoti ķekaros. Kauslapas 4. Vainaglapas 4, spilgti dzeltenas, 3,5 - 5 mm garas. Pākstenis ± horizontāli atstāvošs, ieapaļš, 3 - 5 mm garš, vārsnes izvelvētas. Zied maijā. Aug grupās.
Biotops. Jūrmalas kāpas un kāpupļavas, sausi kāpu priežu meži.
Areāls. Viduseiropa, Dienvidaustrumeiropa, mēreni siltā un mērenā josla.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Reti, tikai Baltijas jūras un Rīgas līča krastā. Latvijā sasniedz areāla rietumu robežu, aug ziemeļu robežas tuvumā.
Skaita un izplatības izmaiņas. Rekreācijas vietās samazinās populāciju blīvums, populācijas iznīkst.
Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Grīņi", "Bernāti", "Užava", "Oviši", "Papes ezers", "Piejūra".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt zināmās atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Ierobežot rekreāciju sugas augšanas vietās; masveida augšanas vietās izveidot mikroliegumus. Paplašināt aizsargājamo dabas teitoriju "Nidas purvs" līdz jūrai, ietverot tajā Nidas atradni.
Informācijas avoti. AB; DM; HBN; LATV; RAS; RIG; SVR.
Sastādīja Irēna Fatare.

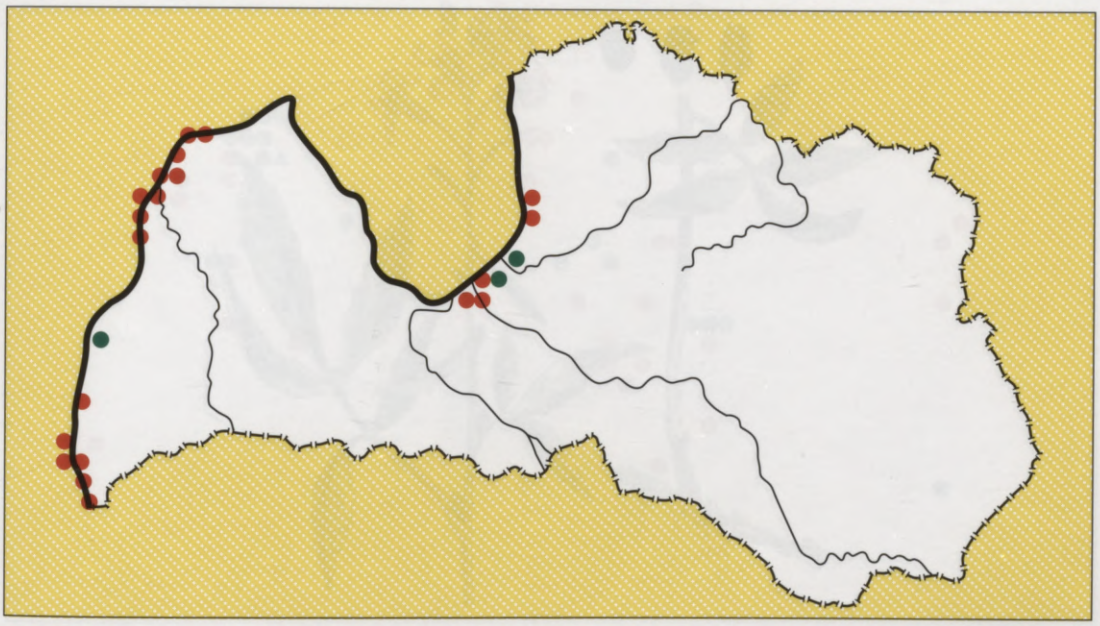

Status. A rare species. Included in the Red Data Books of Estonia, Lithuania and the Baltic Region.
Habitat. Coastal dunes and dry coastal meadows, dry pine forests on dunes.
Area. Central Europe, south-eastern Europe, in submeridional and temperate zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Rare, found only on the coast of the Baltic Sea and the Gulf of Rīga. The species reaches the western limit of its distribution area and grows close to the northern limit of its distribution area in Latvia.
Changes in number and distribution. Population density of the species is decreasing in the recreation areas; populations are disappearing.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Grīņi", "Bernāti", "Užava", "Ovīši", "Papes ezers", "Piejūra".
Suggestions for study and protection. Verify the recorded localities; study the dynamics of coenopopulations. Recreation activities are to be restricted within the species localities. Microreserves are to be created, where the species population is the most abundant. Reset the boundaries of the protected nature area "Nidas purvs" including the species locality in Nida on the coast of the Baltic Sea.
Information sources. AB; DM; HBN; LATV; RAS; RIG; SVR.
Compiled by Irēna Fatare.

Sīpoliņu zobainīte *Dentaria bulbifera* L.

Cruciferae (Brassicaceae) - Krustziežu (kāpostu) dzimta

Statuss. Reta suga. Ierakstīta Baltkrievijas, Lietuvas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā.
Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 30 - 70 cm augsts lakstaugs ar ložņājošu sakneni. Stublājs stāvs vai pacils. Lapas samērā lielas, sakārtotas pamīšus, apakšējās un vidējās plūksnaini dalītas lancetiskās vai lineāri lancetiskās daļās, augšējās lapas veselas, lancetiskas. Lapu žāklēs brūnganvioleti vairpumpuri. Ziedi lieli, sakopoti ķekaros. Kauslapas 4. Vainaglapas 4, gaiši violetas, reti baltas, 1,2 - 1,5 cm garas. Pākstenis atstāvošs, lineāri lancetisks, 2 - 3,5 cm garš, attīstās reti. Zied maijā un jūnijā. Aug atsevišķi eksemplāri un skrajās grupās.
Biotops. Egļu un lapkoku gāršas, reti egļu damakšņi un vēri, upju palieņu krūmāji.
Areāls. Ziemeļrietumeiropa, Viduseiropa, Dienvidaustrumeiropa, mēreni siltā un mērenā josla.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Diezgan reti, nevienmērīgi. Latvijā aug tuvu areāla ziemeļu un austrumu robežai.
Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.
Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Slītere", "Moricsala", "Gaujas nacionālais parks", "Ķemeru nacionālais parks", "Salacas ieleja", "Abavas ieleja", "Augstroze", "Kalķupes ieleja", "Raķupes ieleja", "Ežezers", "Kāla ezera salas", "Dižkalni", "Klāņu purvs", "Aizkraukles purvs", "Riežupe", "Vestiena".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt zināmās atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Ārpus aizsargājamām dabas teritorijām ievērot sugu saudzējošu mežu apsaimniekošanas režīmu. Aizsardzībai ieteicama dabas teritorija "Amulas augštece".
Informācijas avoti. DM; LATV; RAS; RIG; SVR.
Sastādīja Irēna Fatare.

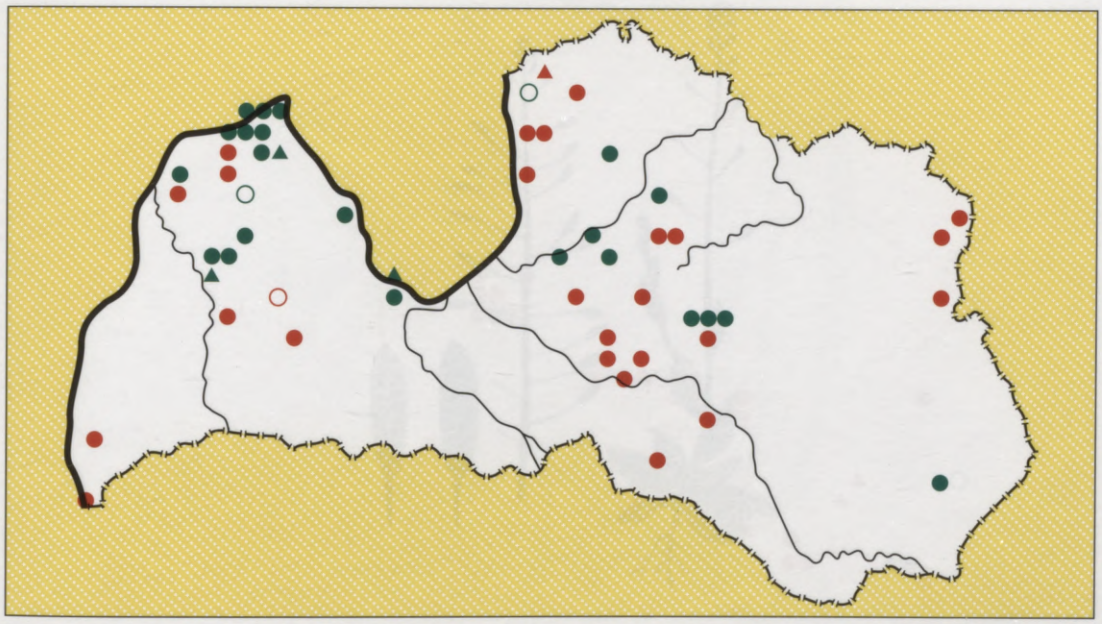

Status. A rare species. Included in the Red Data Books of Belarus, Lithuania and the Baltic Region.
Habitat. Spruce and deciduous forests on moist eutrophic soil, rare in mesotrophic forests dominated by *Picea abies*, shrubs in river flood plain areas.
Area. North-western Europe, central and south-eastern Europe, in submeridional and temperate zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Relatively rare, irregularly. The species grows close to the northern and eastern limit of its distribution area in Latvia.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Slītere", "Moricsala", "Gaujas nacionālais parks", "Ķemeru nacionālais parks", "Salacas ieleja", "Abavas ieleja", "Augstroze", "Kaļķupes ieleja", "Raķupes ieleja", "Ežezers", "Kāla ezera salas", "Dižkalni", "Klāņu purvs", "Aizkraukles purvs", "Riežupe", "Vestiena".
Suggestions for study and protection. Verify the recorded localities; study the dynamics of coenopopulations. Forest management regime favourable for the species is to be considered outside the protected nature areas. The territory recommended for protection "Amulas augštece".
Information sources. DM; LATV; RAS; RIG; SVR.
Compiled by Irēna Fatare.

Birztalas drojene *Draba nemorosa* L.

Cruciferae (Brassicaceae) - Krustziežu (kāpostu) dzimta

Statuss. Reta suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Somijas un Zviedrijas Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Viengadīgs, līdz 40 cm augsts lakstaugs. Stublājs stāvs, tievs. Lapas mazas, veselas, piezemes lapas otrādi olveidīgi lancetiskas, rozetveidīgi satuvinātas, ātri nokalst, pārējās lapas olveidīgas, sakārtotas pamīšus. Ziedi mazi, sakopoti ķekaros. Kauslapas 4. Vainaglapas 4, gaiši dzeltenas, noziedot kļūst baltas, apmēram 2 mm garas. Pākstenītis atstāvošs, iegarens, 5 - 8 mm garš. Zied no aprīļa līdz jūnijam. Aug atsevišķi eksemplāri, reti skrajās grupās.

Biotops. Sausas pļavas, sausu priežu mežu ceļmalas, dzelzceļa uzbērumu nogāzes, ceļmalas, smiltsbedres.

Areāls. Eiropa, Āzija, Ziemeļamerika, no mēreni siltās līdz vēsajai joslai.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Reti, gandrīz tikai dienvidaustrumu un vidus daļā, galvenokārt Daugavas ielejā. Latvijā pirmoreiz konstatēta 1827. gadā Rīgas apkārtnē (kolektors nezināms, RIG).

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamā dabas teritorijās: "Tērvete", "Dolessala", "Daugavas ieleja", "Daugavas loki", "Ezernieki".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt zināmās atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Ārpus aizsargājamām dabas teritorijām ievērot sugu saudzējošu atradņu apsaimniekošanas režīmu. Piešķirt aizsargājamās teritorijas statusu visai Daugavas ielejai.

Informācijas avoti. LATV; RAS; RIG.

Sastādīja Irēna Fatare.

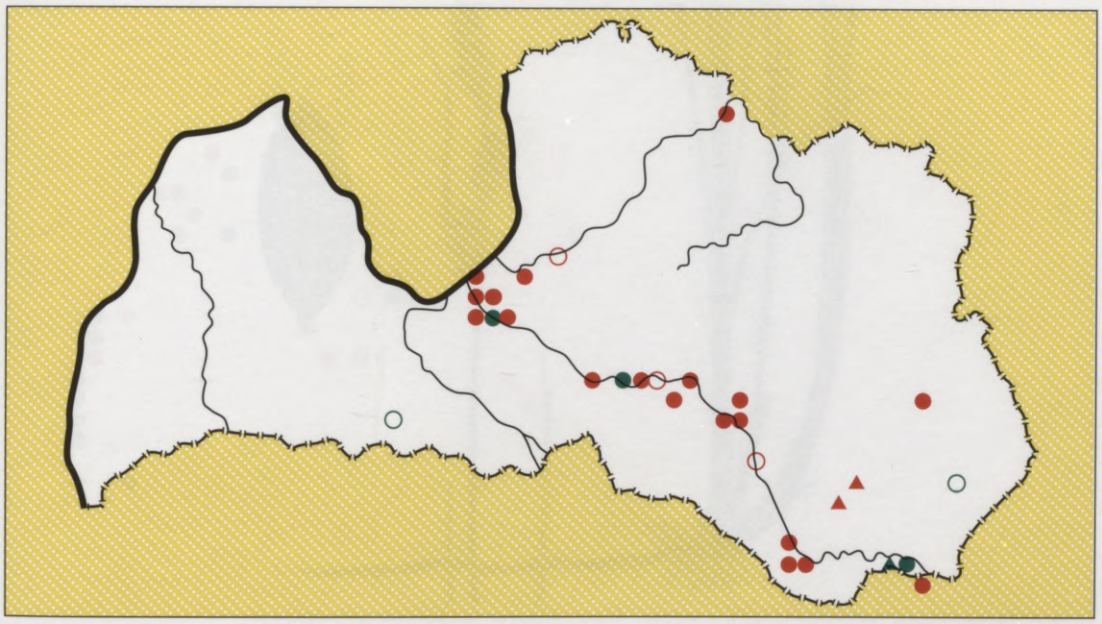

Status. A rare species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Finland and Sweden.
Habitat. Dry meadows, roadsides in dry pine forests, slopes of railway embankments, roadsides, sand pits.
Area. Europe, Asia, North America, from submeridional to boreal zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Rare, found almost only in south-eastern and central part of Latvia, mainly in the Daugava River valley. For the first time the species was found in the vicinity of Rīga in 1827 (collector unknown, RIG).
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Tērvete", "Dolessala", "Daugavas ieleja", "Daugavas loki", "Ezernieki".
Suggestions for study and protection. Verify the recorded localities; study the dynamics of coenopopulations. Forest management regime favourable for the species is to be considered outside the protected nature areas. Grant the status of the protected nature area for the whole Daugava River valley.
Information sources. LATV; RAS; RIG.
Compiled by Irēna Fatare.

Buksbauma grīslis *Carex buxbaumii* Wahlenb.

Cyperaceae - Grīšļu dzimta

Statuss. Reta suga. Ierakstīta Baltkrievijas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Dānijas un Polijas Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, līdz 80 cm augsts, pelēkzaļš lakstaugs, ar gariem, ložņājošiem sakneņiem, veido skrajus cerus. Zvīņlapas un apakšējo lapu makstis tumši purpurbrūnas. Lapas 2 - 3 mm platas. Ziedkopā 3 - 5 vārpiņas, 1 augšējā vārpiņa divdzimumu, 2 - 4 apakšējās sieviško ziedu vārpiņas. Pūslīšu segplēksnes brūnas, gals gari nosmailots. Pūslīši 4 - 4,5 mm gari, ar papillām un īsu, divzobainu knābīti. Drīksnas 3. Zied maijā un jūnijā. Aug nelielās grupās.

Biotops. Zemie purvi un slapjas pļavas.

Areāls. Viduseiropa, Austrumeiropa, Ziemeļeiropa, Āzija, Ziemeļamerika, no siltās līdz vēsajai joslai.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Reti, Rietumlatvijā un Viduslatvijā. Pirmoreiz konstatēta 1852. gadā Tukuma apkārtnē /1/.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Grīņi", "Krustkalni", "Slītere", "Ķemeru nacionālais parks", "Raķupes ieleja", "Dunika", "Ances purvi un meži", "Tosmare".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Nepieļaut atradņu teritorijā meliorāciju vai ūdens līmeņa pazemināšanos ezeros. Aizsardzībai ieteicamas dabas teritorijas: "Dubļukrogs", "Puzes purvs".

Informācijas avoti. LATV; RIG; 1. Heugel, 1852.

Sastādīja Valda Baroniņa.

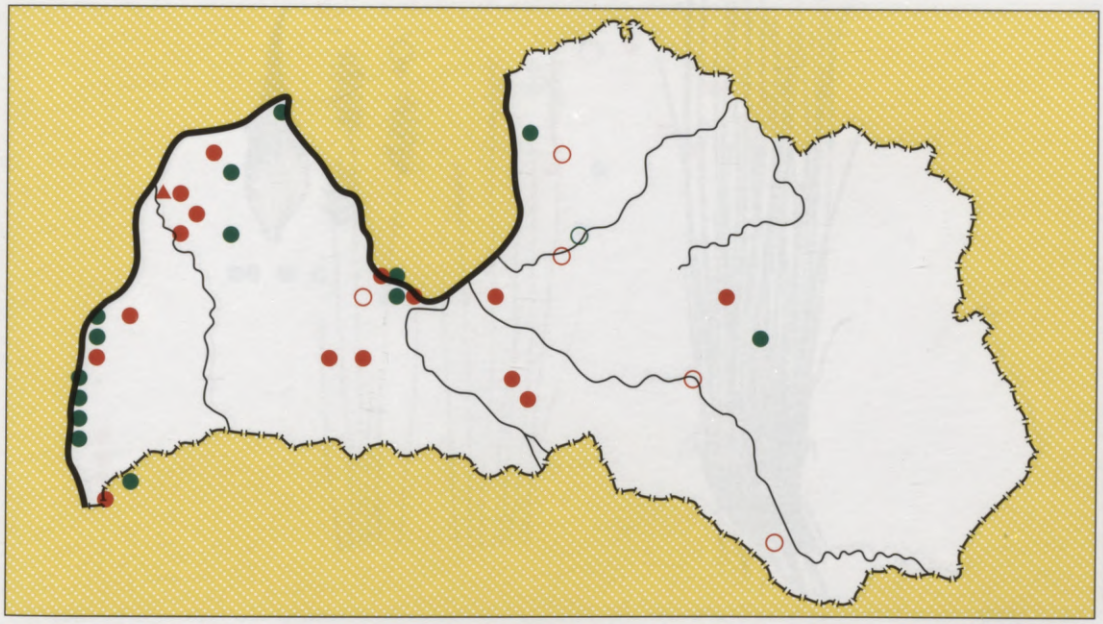

Status. A rare species. Included in the Red Data Books of Belarus and the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Denmark and Poland.
Habitat. Fens and wet meadows.
Area. Central, eastern and northern Europe, Asia, North America, from meridional to boreal zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Rare, found in the Western Latvia and the Central Latvia. For the first time the species was found in the vicinity of Tukums in 1852 /1/.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Grīņi", "Krustkalni", "Slītere", "Ķemeru nacionālais parks", "Raķupes ieleja", "Dunika", "Ances purvi un meži", "Tosmare".
Suggestions for study and protection. Melioration or lowering of water table in lakes within the species localities is impermissible. The territories recommended for protection: "Dubļukrogs", "Puzes purvs".
Information sources. LATV; RIG; 1. Heugel, 1852.
Compiled by Valda Baroniņa.

Devela grīslis *Carex davalliana* Smith

Cyperaceae - Grīšļu dzimta

Statuss. Reta suga. Ierakstīta Baltkrievijas, Lietuvas, bij. PSPS un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Polijas Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, līdz 40 cm augsts lakstaugs, veido blīvus cerus. Zvīņlapas un apakšējo lapu makstis brūnas. Lapas īsas, sarveidīgas. Divmāju augs. Vārpiņas pa 1, stublāja galā. Pūslīšu segplēksnes smailas, mala plēvjaina. Pūsliši 3 - 4 mm gari, atstāvoši, ar pagarinātu, divzobainu knābīti. Drīksnas 2. Zied no aprīļa līdz jūnijam. Kalcifils augs.

Biotops. Slapjas pļavas, zemie purvi, avoksnāji uz kaļķakmens pamatnes, šūnakmens raktuves.

Areāls. Viduseiropa, Austrumeiropa, Mazāzija, mēreni siltā un mērenā josla.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Reti, Rietumlatvijā un Viduslatvijas ziemeļu daļā. Pirmoreiz konstatēta 1888. gadā Turaidā (11/32, Kieseritzky, RIG). Latvijā sasniedz areāla austrumu robežu.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. LMPL, 1977, 1987. Ierakstīta LSG, 1980. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Slītere", "Krustkalni", "Gaujas nacionālais parks", "Abavas ieleja", "Salacas ieleja", "Čužupurvs".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu. Atradnēs un to apkārtnē ārpus aizsargājamām dabas teritorijām nav pieļaujama meliorācija un upju regulēšana. Aizsardzībai ieteicamas dabas teritorijas: "Bārtas ieleja", "Klapkalnciems".

Informācijas avoti. LATV; RAS; RIG; SVR.

Sastādīja Valda Baroniņa.

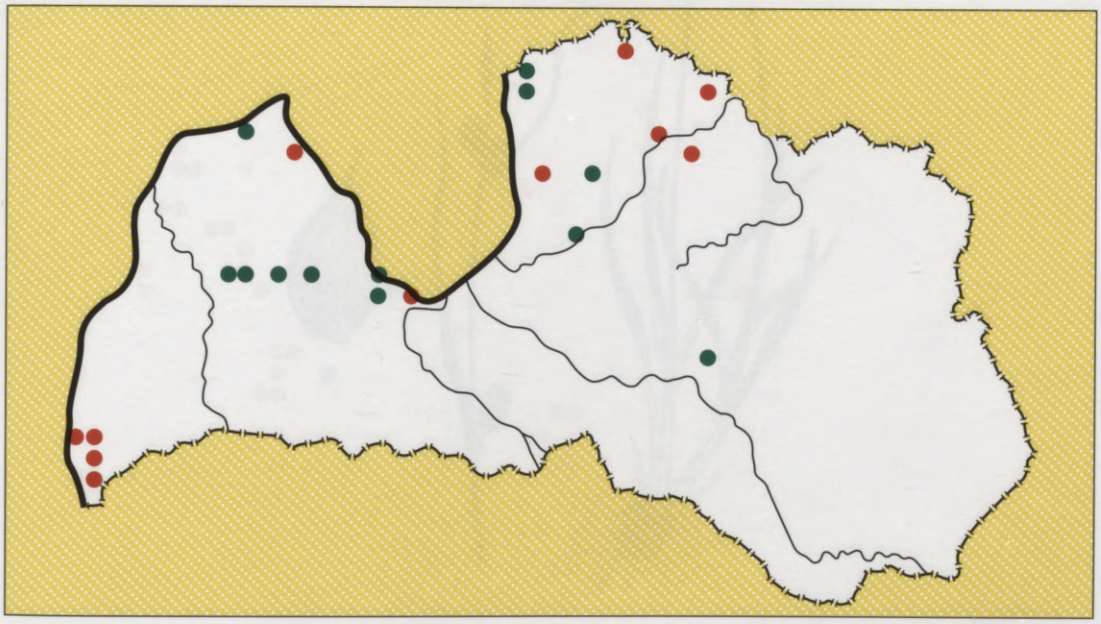

Status. A rare species. Included in the Red Data Books of Belarus, Lithuania, former USSR and the Baltic Region; in the List of Threatened Species of Poland.
Habitat. Wet meadows, fens, spring fens on calcareous ground, in travertine mines.
Area. Central and eastern Europe, Asia Minor, in submeridional and temperate zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Rare, found in the Western Latvia and in northern part of the Central Latvia. For the first time the species was found in Turaida in 1888 (11/32, Kieseritzky, RIG)
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. LMPL, 1977, 1987. Included in the LTV RDB, 1980. Recorded in the protected nature areas: "Slītere", "Krustkalni", "Gaujas nacionālais parks", "Abavas ieleja", "Salacas ieleja", "Čužupurvs".
Suggestions for study and protection. Verify and map the localities; study the dynamics of coenopopulations; work out the protection plan for the species. Melioration and redirection of rivers is impermissible within the species localities and their vicinity. The territories recommended for protection: "Bārtas ieleja", "Klapkalnciems".
Information sources. LATV; RAS; RIG; SVR.
Compiled by Valda Baronina.

3. kategorija **Sēklaugi**

Zemieņu grīslis *Carex demissa* Hornemann

Cyperaceae - Grīšļu dzimta

Statuss. Reta suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.
Sugas apraksts. Daudzgadīgs, līdz 30 cm augsts lakstaugs, veido nelielus, skrajus cerus. Stublājs nedaudz ieliekts. Zvīņlapas un apakšējo lapu makstis brūnas līdz dzeltenas. Lapas 3 - 4,5 mm platas. Ziedkopa dažādvārpu; augšējā - vīrišķo ziedu vārpiņa, (2)3 - 4(5) apakšējās - sievišķo ziedu vārpiņas, nereti zemākā vārpiņa attālināta. Pūslīšu segplēksnes rūsganbrūnas, gals strups, mala plēvjaina. Drīksnas 3. Zied maijā un jūnijā. Aug atsevišķi eksemplāri.
Biotops. Palieņu plavas, skujkoku (galvenokārt egļu) meži slapjās minerālaugsnēs, mežu ceļmalas, stigas, aizaugošas grantsbedres, grāvmalas.
Areāls. Gandrīz visa Eiropa, Ziemeļāfrika, Ziemeļamerikas austrumdaļa, no mēreni siltās līdz vēsajai joslai.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Reti, Rietumlatvijā un Viduslatvijā. Pirmoreiz konstatēta 1895. gadā Bigauņciema apkārtnē (14/22, Kupffer, RIG). Latvijā sasniedz areāla austrumu robežu.
Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.
Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Abavas ieleja", "Zebrus un Svētes ezers", "Rucavas īves atradne", "Dunika", "Klāņu purvs", "Tosmare", "Liepājas ezers", "Engure".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Precizēt sugas izplatību, noskaidrot tās ekoloģiju. Aizsardzībai ieteicamas dabas teritorijas: "Bārtas ieleja", "Usmas ezers", "Mordanga", "Rojas ieleja".
Informācijas avoti. LATV; RIG; SVR.
Sastādīja Valda Baroniņa.

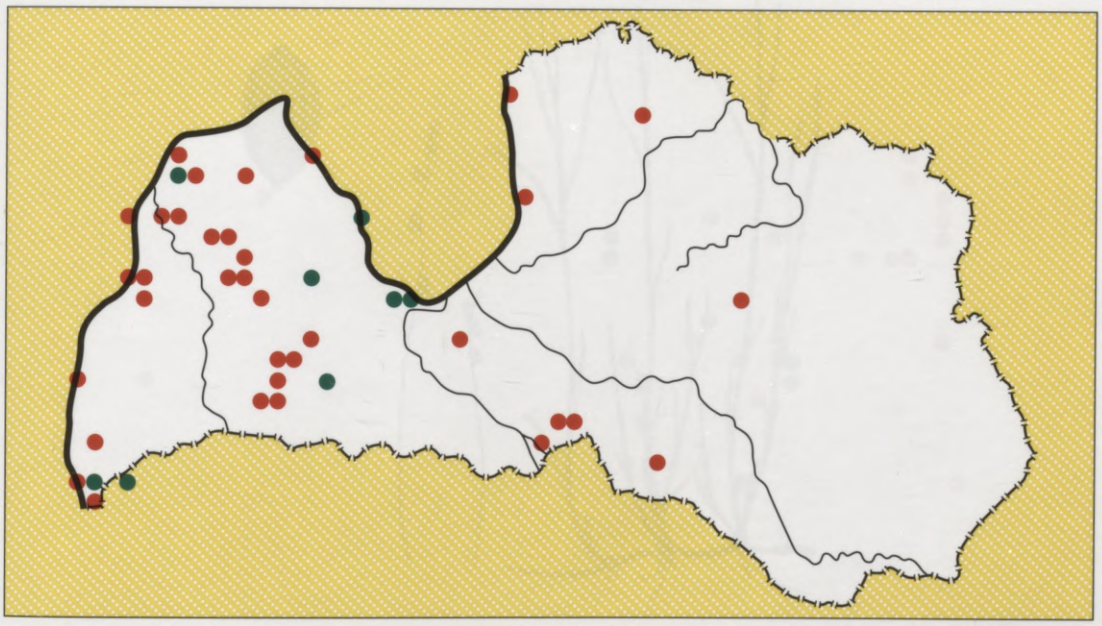

Status. A rare species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region, in the List of Threatened Species of Schleswig-Holstein.

Habitat. Flood plain meadows, coniferous (mainly spruce) forests on wet mineral soils, roadsides in forests, firebreaks, overgrowing gravel pits, slopes of ditches.

Area. Almost entire Europe, northern Africa, eastern part of North America, from submeridional to boreal zone.

Distribution and occurrence in Latvia. Rare, found in the Western and the Central Latvia. For the first time the species was found in the vicinity of Bigaunciems in 1895 (14/22, Kupffer, RIG). The species reaches the eastern limit of its distribution area in Latvia.

Changes in number and distribution. Not studied.

Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Abavas ieleja", "Zebrus un Svētes ezers", "Rucavas īves atradne", "Dunika", "Klāņu purvs", "Tosmare", "Liepājas ezers", "Engure".

Suggestions for study and protection. Specify the species distribution; clarify the species ecology. The territories recommended for protection: "Bārtas ieleja", "Usmas ezers", "Mordanga", "Rojas ieleja".

Information sources. LATV; RIG; SVR.

Compiled by Valda Baroniņa.

Divsēklu grīslis *Carex disperma* Dewey

Cyperaceae - Grišļu dzimta

Statuss. Reta suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Polijas Apdraudēto sugu sarakstā.
Sugas apraksts. Daudzgadīgs, līdz 60 cm augsts lakstaugs, veido nelielus, skrajus cerus. Stublājs tievs, augļu laikā noliecies. Zvīņlapas un apakšējo lapu makstis gaiši brūnas. Lapas 1 - 2 mm platas, loganas. Ziedkopa vienādvārpu, tajā 2 - 4 skrajas, divdzimumu vārpiņas, vīrišķie ziedi 1 - 2, vārpiņu augšdaļā, sievišķie ziedi 2 - 4, vārpiņu lejasdaļā. Pūslīšu segplēksnes gaiši zaļas, gals smails. Puslīši apm. 3 mm gari, ar īsu, konisku, nošķeltu knābīti. Drīksnas 2. Zied maijā un jūnijā. Aug atsevišķi eksemplāri.
Biotops. Egļu, bērzu, melnalkšņu dumbrāji kūdras augsnēs, retāk egļu meži slapjās minerālaugsnēs.
Areāls. Ziemeļeiropa, Austrumeiropa, Āzija, Ziemeļamerika, mērenā un vēsā josla.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Reti, galvenokārt Austrumlatvijā. Pirmoreiz, nenorādot atradnes, Latvijas florā minēta 1882. gadā /1/. Latvijā aug tuvu areāla dienvidu robežai.
Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.
Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Teiči", "Gaujas nacionālais parks", "Aizkraukles purvs", "Vestiena".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu. Atradnēs un to apkārtnē ārpus aizsargājamām teritorijām nav pieļaujama mežu izciršana un nosusināšana.
Informācijas avoti. LATV; RIG; SVR; TVR; 1. Klinge, 1882.
Sastādīja Valda Baroniņa.

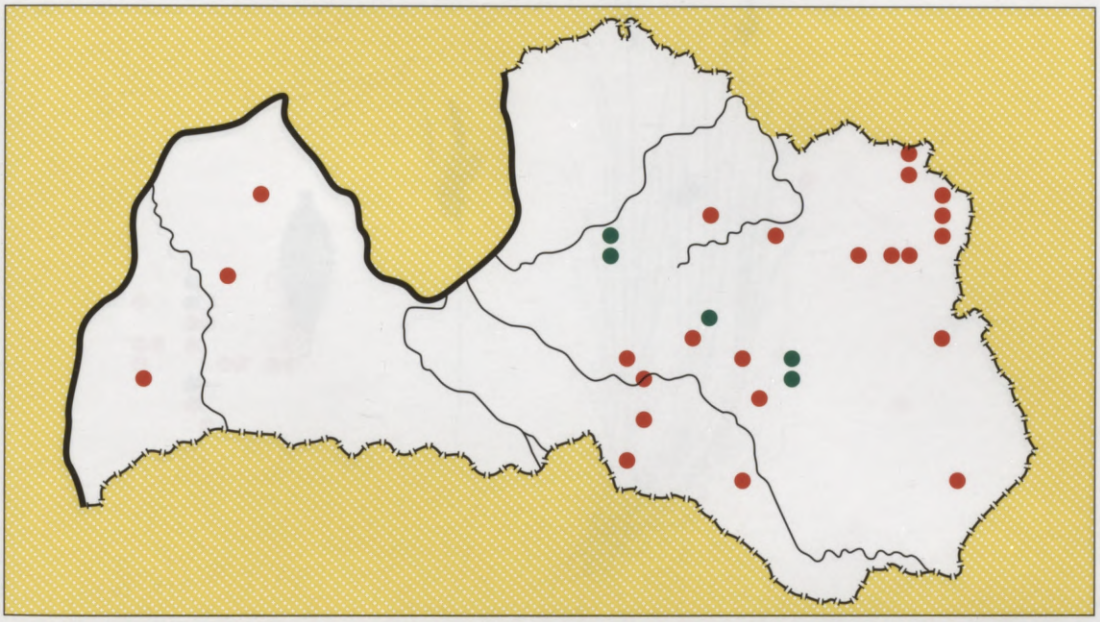

Status. A rare species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region; in the List of Threatened Species of Poland.

Habitat. Spruce, birch, black alder forests on potentially productive eutrophic peat soils with minerotrophic nutrient supply, rare in spruce forests on wet mineral soils.

Area. Northern and eastern Europe, Asia, North America, in temperate and boreal zone.

Distribution and occurrence in Latvia. Rare, found mainly in the Eastern Latvia. For the first time, without the locality indication, the species was mentioned in the flora of Latvia in 1882 /1/.

Changes in number and distribution. Not studied.

Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Teiči", "Gaujas nacionālais parks", "Aizkraukles purvs", "Vestiena".

Suggestions for study and protection. Verify and map the localities; study the dynamics of coenopopulations; work out the protection plan for the species. Forest drainage and cutting is impermissible within the species localities and their vicinity.

Information sources. LATV; RIG; SVR; TVR; 1. Klinge, 1882.

Compiled by Valda Baronina.

Kalnu grīslis *Carex montana* L.

Cyperaceae - Grīšļu dzimta

Statuss. Reta suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Somijas un Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, līdz 30 cm augsts lakstaugs, veido nelielus, bet ļoti blīvus cerus. Stublājs apakšdaļā un spēcīgais saknenis bagātīgi klāts sarkanbrūnām zvīņlapām. Lapas 1 - 2 mm platas, virspuse ar izklaidus matiņiem. Ziedkopa dažādvārpu, viena augšējā - vīrišķo ziedu vārpiņa, 2 - 3 apakšējās - sievišķo ziedu vārpiņas. Visas vārpiņas satuvinātas stublāja galā. Pūslīšu segplēksnes melnas vai tumši brūnas, gals ar jomu un nelielu smaili tās vidū. Pūslīši 3,5 - 4,5 mm gari ar īsu, konisku, nošķeltu knābīti. Drīksnas 3. Zied maijā un jūnijā.

Biotops. Vidēji mitras un sausas pļavas, lapkoku un skujkoku meži minerālaugsnēs, mežmalas, upmalu krūmāji.

Areāls. Eiropa, mēreni siltā un mērenā josla.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Diezgan reti, galvenokārt teritorijas rietumdaļā. Pirmoreiz Latvijas florā minēta 1839. gadā /1/. Vecākais herbārija materiāls ievākts 1897. gadā Rēzeknes apkārtnē (Lehmann, RIG).

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Abavas ieleja", "Lielie Kangari", "Ventas un Šķērveļa ieleja", "Ventas ieleja", "Dolessala", "Riežupe".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Atradņu teritorijā nav pieļaujama mežu izciršana un pļavu uzaršana; ieteicama mērena ganīšana.

Informācijas avoti. LATV; RIG; 1. Fleischer, Lindemann, 1839.

Sastādīja Valda Baroniņa.

Status. A rare species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Finland and Schleswig-Holstein.

Habitat. Moderately moist meadows and dry meadows, deciduous and coniferous forests on mineral soils, forest margins, shrubs near rivers.

Area. Europe, in submeridional and temperate zone.

Distribution and occurrence in Latvia. Relatively rare, found mainly in the western part of Latvia. For the first time the species was mentioned in the flora of Latvia in 1839 /1/. The oldest herbarium material was collected in the vicinity of Rēzekne in 1897 (Lehmann, RIG).

Changes in number and distribution. Not studied.

Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Abavas ieleja", "Lielie Kangari", "Ventas un Šķerveļa ieleja", "Ventas ieleja", "Dolessala", "Riežupe".

Suggestions for study and protection. Forest cutting and meadow ploughing is impermissible within the species localities; moderate grazing is recommended.

Information sources. LATV; RIG; 1. Fleischer, Lindemann, 1839.

Compiled by Valda Baronina.

Pleznveida grīslis *Carex ornithopoda* Willd.

Cyperaceae - Grīšļu dzimta

Statuss. Reta suga. Ierakstīta Baltkrievijas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Somijas Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, līdz 20 cm augsts lakstaugs ar īsu sakneni, veido nelielus cerus. Lapas apm. 2,5 mm platas, īsākas par stublāju. Zvīņlapas un apakšējo lapu makstis brūnas līdz sarkanbrūnas. Ziedkopa dažādvārpu, viena augšējā - vīrišķo ziedu vārpiņa, 2 - 3 apakšējās - sievišķo ziedu vārpiņas. Visas vārpiņas satuvinātas pušķveidīgi stublāja galā. Pūslīšu segplēksnes brūnas, strupas, mala plēvjaina. Pūslīši 2,5 - 3 mm gari, ar īsu, konisku, nošķeltu knābīti un retiem, sarveidīgiem matiņiem. Drīksnas 3. Zied maijā un jūnijā. Kalcifils augs.

Biotops. Galvenokārt vidēji mitras un sausas pļavas, upju krastmalu krūmāji, aizaugošas dolomīta lauztuves un dolomīta atsegumi, avoksnainas pļavas, reti meži minerālaugsnēs.

Areāls. Eiropa, no mēreni siltās līdz vēsajai joslai.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Diezgan reti, galvenokārt Daugavas, Gaujas, Abavas, Imulas un Amulas ielejā. Vecākais herbārija materiāls saglabājies no pagājušā gs. vidus, ievākts Tukuma apkārtnē (Lehnert, RIG, bez gada), uz šo vākumu ir arī pirmā norāde literatūrā 1852. gadā /1/. Latvijā aug tuvu areāla austrumu robežai.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Slītere", "Krustkalni", "Gaujas nacionālais parks", "Ķemeru nacionālais parks", "Abavas ieleja", "Zebrus un Svētes ezers", "Čužupurvs", "Engure", "Daugavas ieleja".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Atradņu teritorijā stingri ievērot upju piekrastes aizsargjoslas. Lielākā daļa atradņu ir pļavās, te nav pieļaujama zemes uzaršana, bet ieteicama ganīšana. Aizsardzībai ieteicamas dabas teritorijas: "Skujaines un Svētaines ieleja", "Gaujas ieleja", "Amata".

Informācijas avoti. LATV; RAS; RIG; SVR; 1. Wiedemann, Weber, 1852.

Sastādīja Valda Baroniņa.

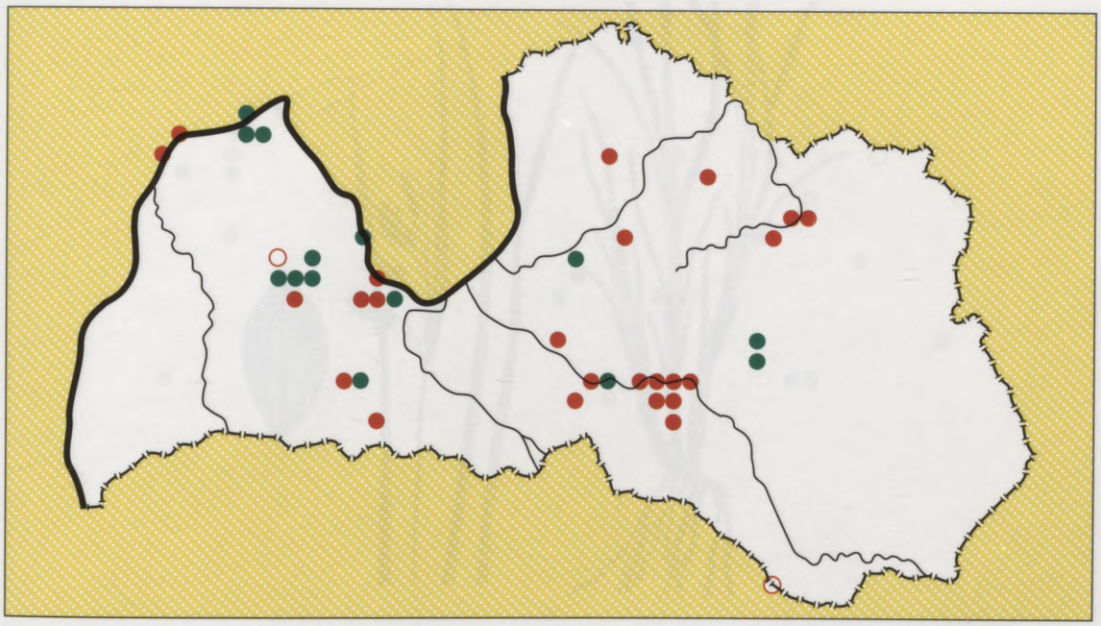

Status. A rare species. Included in the Red Data Books of Belarus and the Baltic Region; in the List of Threatened Species of Finland.

Habitat. Mainly moderately moist meadows and dry meadows, shrubs on river banks, overgrowing dolomite quarries and dolomite outcrops, spring meadows, rare in forests on mineral soils.

Area. Europe, from submeridional to boreal zone.

Distribution and occurrence in Latvia. Relatively rare, found mainly in the valleys of Daugava, Gauja, Abava, Imula and Amula rivers. The oldest herbarium material has remained from the middle of the 19th century. It was collected in the vicinity of Tukums (Lehnert, RIG, without the data indication). The first reference in literature from 1852 is related to this material /1/. The species grows close to the eastern limit of its distribution area in Latvia.

Changes in number and distribution. Not studied.

Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Slītere", "Krustkalni", "Gaujas nacionālais parks", "Ķemeru nacionālais parks", "Abavas ieleja", "Zebrus un Svētes ezers", "Čužupurvs", "Engure", "Daugavas ieleja".

Suggestions for study and protection. Protective zone of rivers is to be strongly considered within the species localities. Land ploughing is impermissible, but grazing is recommended in these areas. The territories recommended for protection: "Skujaines un Svētaines ieleja", "Gaujas ieleja", "Amata".

Information sources. LATV; RAS; RIG; SVR; 1. Wiedemann, Weber, 1852.

Compiled by Valda Baroniņa.

Palu grīslis

Carex paupercula Michx. *[C. irrigua* (Wahlenb.) Sm. ex Hoppe*]*

Cyperaceae - Grīšļu dzimta

Statuss. Reta suga. Ierakstīta Baltkrievijas, Lietuvas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Polijas Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, līdz 60 cm augsts lakstaugs, veido skrajus cerus. Zvīņlapas un apakšējo lapu makstis brūnas līdz purpurbrūnas. Lapas 2 - 4 mm platas. Ziedkopas dažādvārpu; 1 augšējā - vīrišķo ziedu vārpiņa, 2 - 3 apakšējās - sievišķo ziedu vārpiņas. Pūslīšu segplēksnes brūnas, garākas un šaurākas par pūslīšiem, gals gari nosmailots. Pūslīši 3 mm gari, ar 3 - 4 dzīslām un ar īsu, cilindrisku knābīti. Drīksnas 3. Zied maijā un jūnijā. Aug nelielās grupās.

Biotops. Purvi, galvenokārt zemie, bērzu un priežu meži kūdras augsnēs.

Areāls. Ziemeļeiropa, Viduseiropa, Āzija, Ziemeļamerika, no mēreni siltās līdz aukstajai joslai.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Reti visā teritorijā. Pirmoreiz konstatēta 1852. gadā Tukuma apkārtnē /1/. Latvijā aug tuvu areāla dienvidu robežai.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Teiči", "Slītere", "Gaujas nacionālais parks", "Ķemeru nacionālais parks", "Lielie Kangari", "Mazie Kangari", "Raķupes ieleja", "Klāņu purvs", "Aizkraukles purvs", "Sedas purvs", "Oviši", "Veclaicene".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Atradnēs un to tuvumā nav pieļaujama meliorācija, kūdras ieguve, ūdens līmeņa izmaiņas, mežu un purvu apkārtējo mežu joslu izciršana. Aizsardzībai ieteicamas dabas teritorijas: "Pelcīšu purvs", "Numernes valnis".

Informācijas avoti. LATV; RIG; SVR; TVR; 1. Heugel, 1852.

Sastādīja Valda Baroniņa.

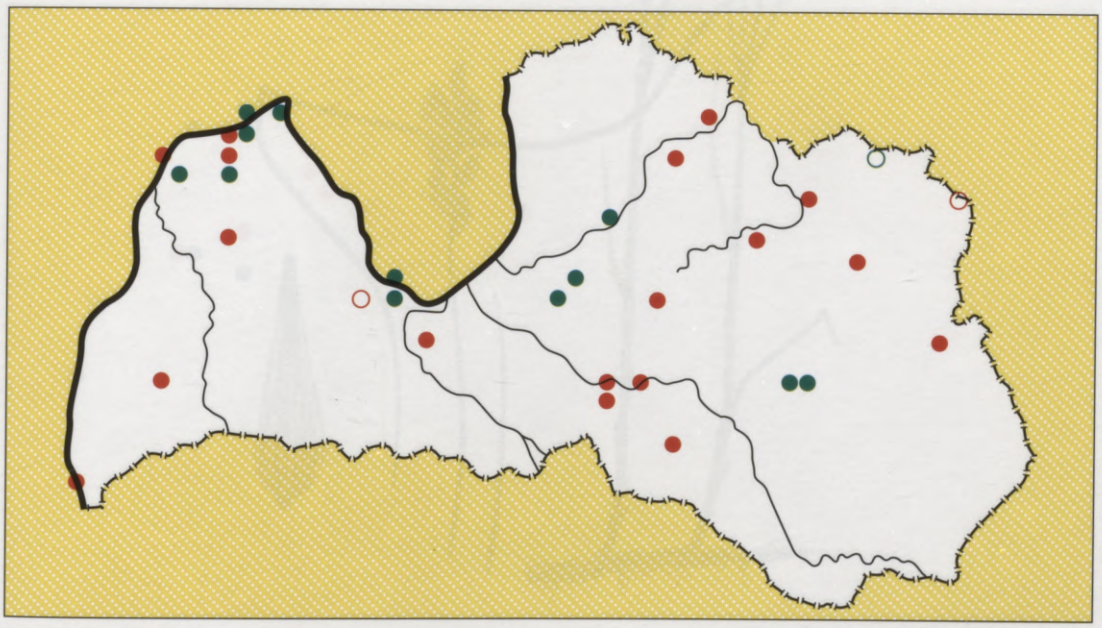

Status. A rare species. Included in the Red Data Books of Belarus, Lithuania and the Baltic Region; in the List of Threatened Species of Poland.
Habitat. Mires, mainly fens, birch and pine forests on peat soils.
Area. Northern and central Europe, Asia, North America, from submeridional to arctic zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Rare, found throughout the whole territory. For the first time the species was found in the vicinity of Tukums in 1852 /1/. The species grows close to the southern limit of its distribution area in Latvia.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Teiči", "Slītere", "Gaujas nacionālais parks", "Ķemeru nacionālais parks", "Lielie Kangari", "Mazie Kangari", "Raķupes ieleja", "Klāņu purvs", "Aizkraukles purvs", "Sedas purvs", "Oviši", "Veclaicene".
Suggestions for study and protection. Melioration, peat extraction, changes in water level, forest cutting and bog margin forest cutting is impermissible within the species localities and their vicinity. The territories recommended for protection: "Pelcišu purvs", "Numernes valnis".
Information sources. LATV; RIG; SVR; TVR; 1. Heugel, 1852.
Compiled by Valda Baroniņa.

Reihenbaha grīslis

Carex reichenbachii Bonnet *[C. pseudobrizoides* Clavaud*]*

Cyperaceae - Grišļu dzimta

Statuss. Reta suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Polijas un Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, līdz 90 cm augsts lakstaugs ar ļoti gariem, ložņājošiem sakneņiem. Lapas 2 - 3 mm platas. Zvīņlapas un apakšējo lapu makstis brūnas. Ziedkopa vienādvārpu, tajā 5 - 12 divdzimumu vārpiņas; vīrišķie ziedi vārpiņu augšdaļā un apakšdaļā, pa vidu sievišķie ziedi. Pūslīšu segplēksnes gaiši brūnas, smailas, ar plēvjainu malu. Pūslīši 5 mm gari, ar šauru spārnu un izcilnētām dzīslām, ar dziļi divzobainu knābīti. Drīksnas 2. Vairojas galvenokārt veģetatīvi. Zied maijā un jūnijā.

Biotops. Priežu meži, galvenokārt sausi piejūras priežu meži, smilšainas ceļmalas piejūrā.

Areāls. Viduseiropa, mērenā josla.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Reti, galvenokārt Baltijas jūras un Rīgas līča piekrastē. Pirmoreiz herbārija materiāls ievākts 1895. gadā Abavas krastā pie ietekas Ventā (12/9, Kupffer, RIG). Latvijā sasniedz areāla austrumu robežu.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Slītere", "Abavas ieleja", "Ventas ieleja", "Tosmare", "Piejūra", "Engure".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Kontrolēt cenopopulāciju stāvokli jūrmalas kāpu joslas atradnēs, noskaidrot rekreācijas slodzes ietekmi. Aizsardzībai ieteicamas dabas teritorijas: "Kolkas jūrmala", "Rojas ieleja".

Informācijas avoti. LATV; RIG; SVR.

Sastādīja Valda Baroniņa.

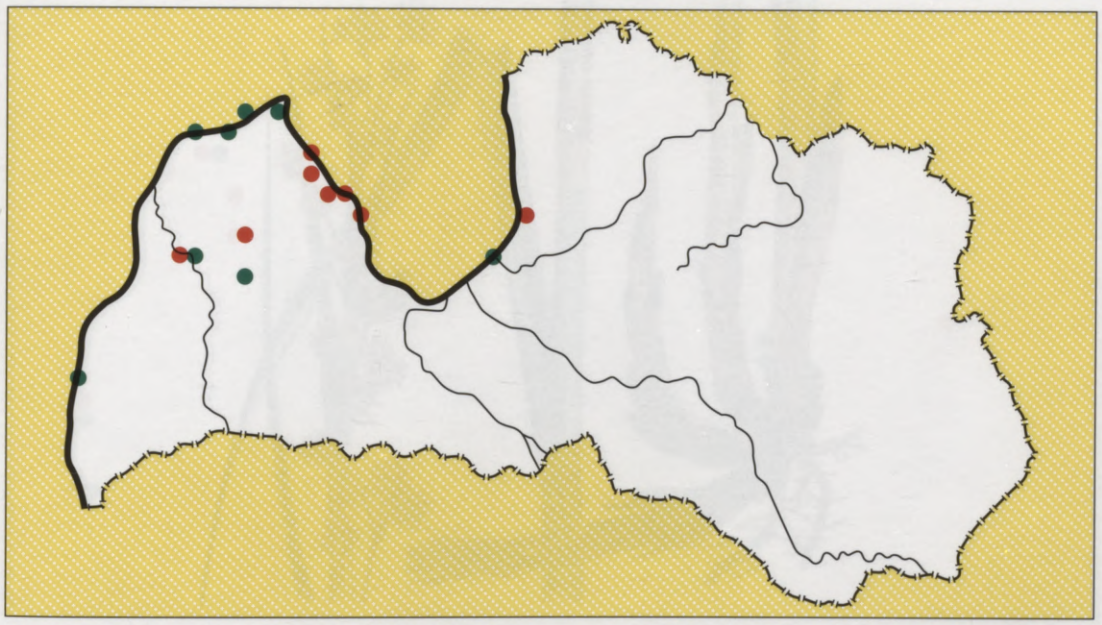

Status. A rare species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Poland and Schleswig-Holstein.
Habitat. Pine forests, mainly dry pine forests in coastal areas, sand roadsides in the coastal areas.
Area. Central Europe, in temperate zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Rare, found mainly on the coast of the Baltic Sea and the Gulf of Rīga. For the first time the herbarium material was collected on the river bank at the junction of Abava and Venta rivers in 1895 (12/9, Kupffer, RIG). The species reaches the eastern limit of its distribution area in Latvia.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Slītere", "Abavas ieleja", "Ventas ieleja", "Tosmare", "Piejūra", "Engure".
Suggestions for study and protection. Monitor status of the species coenopopulations within the coastal dune localities; clarify the influence of the recreation. The territories recommended for protection: "Kolkas jūrmala", "Rojas ieleja".
Information sources. LATV; RIG; SVR.
Compiled by Valda Baronina.

Dižā aslape *Cladium mariscus* (L.) Pohl

Cyperaceae - Grīšļu dzimta

Statuss. Reta suga. Ierakstīta Baltkrievijas, Igaunijas, Lietuvas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Dānijas, Norvēģijas, Somijas un Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 1 - 2 m augsts lakstaugs. Saknenis resns, ložņājošs, ar daudziem stāviem, cilindriskiem stublājiem. Lapas pamīšas, lineāras, pelēkzaļas vai zilganzaļas. Lapas vidējā dzīsla un malas dzeloņaini zāģzobainas. Ziedkopa šaura, izstiepta, pārtraukta skara. Vārpiņas brūnas, pa 3 - 15 galviņveidīgā pušķī, sēdošas, vārpiņā 1 - 3 ziedi. Pie katra skaras zara pa 1 garai seglapai. Auglis brūns, spīdīgs riekstiņš. Zied jūlijā un augustā. Kalcifils augs. Vairojas galvenokārt veģetatīvi, veido tīraudzes.

Biotops. Ezeru palienes un krasti, zemie un pārejas purvi, skujkoku (priežu) un šaurlapju meži uz kūdras. Parasti cilmiezis satur kaļķi.

Areāls. Eiropa, izņemot ziemeļdaļu, no mēreni siltās līdz vēsajai joslai. Atlantiska suga.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Reti, galvenokārt Rietumlatvijā Baltijas jūras un Rīgas līča krastā, Austrumlatvijā ļoti reti. Pirmoreiz konstatēta 1826. gadā Ķemeru apkārtnē (13/21, Keuchel, RIG). Latvijā aug tuvu areāla ziemeļaustrumu robežai.

Skaita un izplatības izmaiņas. Mežu meliorācija nelabvēlīgi iespaido pazemes ūdeņu cirkulāciju un ir par iemeslu populāciju bojāejai. Šī iemesla dēļ stipri cietusi viena no augtenēm Latvijas austrumdaļā - Numernes purvā.

Līdzšinējā aizsardzība. LMPL, 1978, 1988. Ierakstīta LSG, 1980. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Krustkalni", "Ances purvi un meži", "Engure", "Ovīši", "Tosmare", "Liepājas ezers", "Papes ezers".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Aizsardzībai ieteicamas dabas teritorijas: "Numernes valnis", "Stikli".

Informācijas avoti. LATV; RAS; RIG; SVR; TVR.

Sastādīja Zigrīda Eglīte.

Status. A rare species. Included in the Red Data Books of Belarus, Estonia, Lithuania and the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Denmark, Norway, Finland and Schleswig-Holstein.

Habitat. Lake shores and flood plain areas, fens and transition mires, coniferous (pine) and small-leaved forests on peat soils. Usually there are carbonates in the bedrock.

Area. Europe, except the northern part, from submeridional to boreal zone. A species with atlantic distribution.

Distribution and occurrence in Latvia. Rare, found mainly in the Western Latvia on the coasts of the Baltic Sea and the Gulf of Rīga, very rare in the Eastern Latvia. For the first time the species was found in the vicinity of Kemeri in 1826 (13/21, Keuchel, RIG). In Latvia the species grows close to the north-eastern limit of its distribution area.

Changes in number and distribution. Forest melioration affects negatively the species populations and therefore extinction of populations was observed. The species locality in Numerne (eastern part of Latvia) was strongly influenced by forest melioration.

Existing protection. LMPL, 1978, 1988. Included in the LTV RDB, 1980. Recorded in the protected nature areas: "Krustkalni", "Ances purvi un meži", "Engure", "Ovīši", "Tosmare", "Liepājas ezers", "Papes ezers".

Suggestions for study and protection. Verify and map the species localities; study the dynamics of the coenopopulations. The territories recommended for protection: "Numernes valnis", "Stikli".

Information sources. LATV; RAS; RIG; SVR; TVR.

Compiled by Zigrīda Eglīte.

Rūsganā melncere *Schoenus ferrugineus* L.

Cyperaceae - Grīšļu dzimta

Statuss. Reta suga. Ierakstīta Lietuvas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Dānijas un Polijas Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 10 - 40 cm augsts lakstaugs. Stublāji stāvi, gludi, cilindriski. Lapas apakšējās, sarveidīgas, ar tumši sarkanbrūnām, spīdīgām makstīm. Ziedkopa stublāja galā, galviņveidīga, neliela, ar 2 - 3 lancetiskām, tumši sarkanbrūnām vārpiņām. Vārpiņas ar 2 - 3 ziediem. Ziedkopas pamatu aptver tumši brūna seglapa ar platu, iegarenu lejas daļu un īsāku, ilenveidīgu augšdaļu. Zied no jūnija līdz augustam. Veido blīvus cerus. Kalcifils augs.

Biotops. Slapjas pļavas, zemie un pārejas purvi, ezeru krasti.

Areāls. Eiropas centrālā un ziemeļdaļa, no mēreni siltās līdz vēsajai joslai. Āzijā disjunkti, ļoti reti.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Reti, galvenokārt Rietumlatvijā. Latvijā sasniedz areāla austrumu robežu.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Slītere", "Krustkalni", "Kemeru nacionālais parks", "Abavas ieleja", "Čužupurvs", "Klāņu purvs", "Engure", "Kirbas purvs", "Liepājas ezers", "Tosmare".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku.

Informācijas avoti. LATV; LLU; RAS; RIG; SVR.

Sastādīja Zigrīda Eglīte.

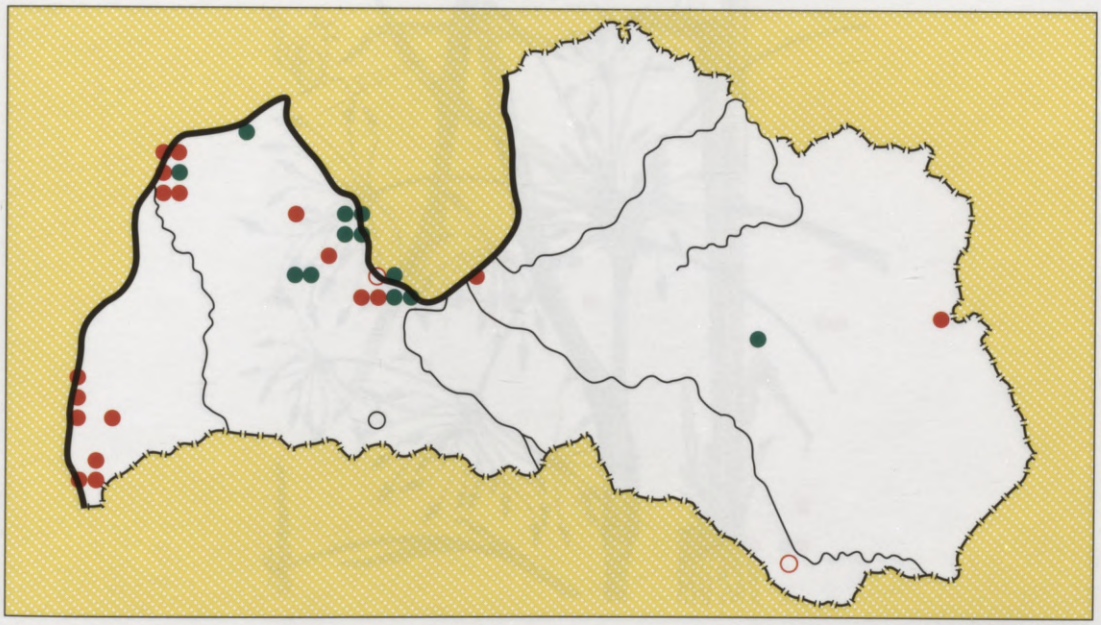

Status. A rare species. Included in the Red Data Books of Lithuania and the Baltic Region, in the Lists of Threatened Species of Denmark and Poland.
Habitat. Wet meadows, fens and transition mires, lakesides.
Area. The central and northern parts of Europe, from submeridional to boreal zone. Very rare in Asia.
Distribution and occurrence in Latvia. Rare, found mainly in the Western Latvia. In Latvia the species is on the eastern edge of its distribution area.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Slītere", "Krustkalni", "Ķemeru nacionālais parks", "Abavas ieleja", "Čužupurvs", "Klāņu purvs", "Engure", "Kirbas purvs", "Liepājas ezers", "Tosmare".
Suggestions for study and protection. Verify the species localities; study the dynamics of the coenopopulations.
Information sources. LATV; LLU; RAS; RIG; SVR.
Compiled by Zigrīda Eglīte.

3. kategorija **Sēklaugi**

Sakņojošais meldrs (daudzsakņu meldrs)

Scirpus radicans Schkuhr

Cyperaceae - Grīšļu dzimta

Statuss. Reta suga. Ierakstīta Igaunijas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Somijas, Šl.-Holšt. un Zviedrijas Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 50 - 150 cm augsts lakstaugs. Stublājs stāvs, spēcīgs. Lapas pamīšas, lineāras, līdz 20 cm garas un 2,5 cm platas. Ziedkopa stublāja galā, čemurveidīga, zarota, skraja, pie pamata ar 2 - 3 lineārām seglapām. Ziedkopas zaru galos pa 1, olveidīgi lancetiskai, galā nosmailotai, zaļai vārpiņai ar daudz ziediem. Apziednis reducēts, sastāv no 6 sariņiem, kas trīsreiz garāki par augli, balti, cirtaini, savijušies. Zied jūnijā un jūlijā. Vairojas arī veģetatīvi ar dzinumiem, kas izaug no lapu žāklēm, lokveidīgi noliecas un ar galotni iesakņojas augsnē.

Biotops. Slapjas pļavas, ezeru un upju krasti, palienes.

Areāls. Eiropas centrālā un austrumdaļa, Āzijas centrālā un austrumdaļa, mērenā josla.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Reti, Viduslatvijā un Austrumlatvijā. Latvijā aug tuvu areāla rietumu robežai.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Gaujas nacionālais parks", "Salacas ieleja", "Sasaļu mežs", "Beberbeķi", "Lubānas ieplaka".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt atradnes un novērtēt tajās sugas saglabāšanās iespējas.

Informācijas avoti. LATV; RAS; RIG.

Sastādīja Zigrīda Eglīte.

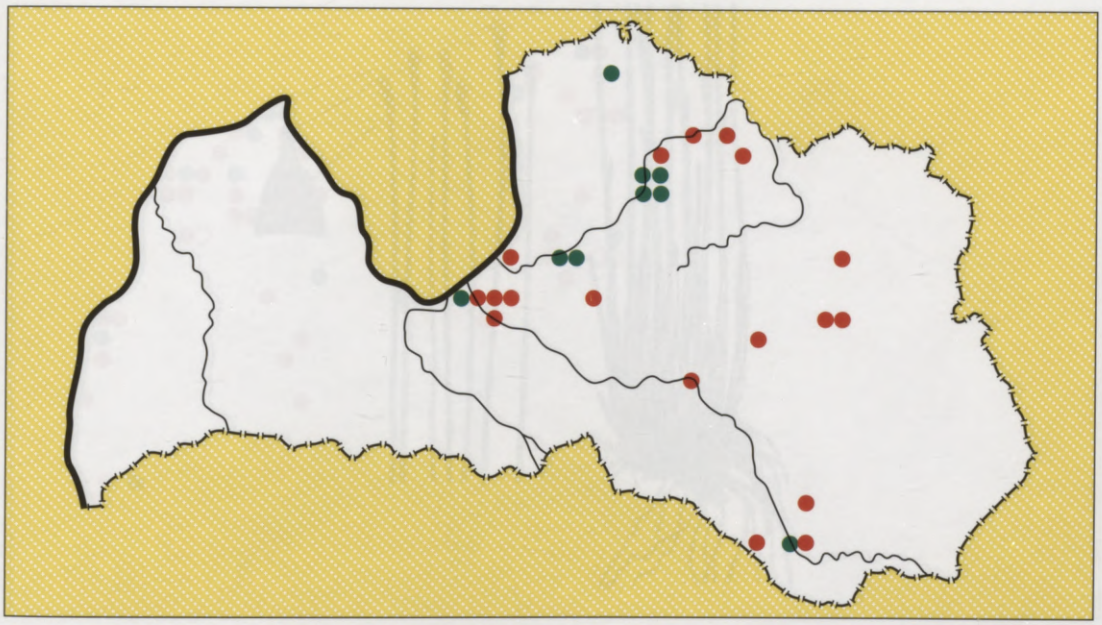

Status. A rare species. Included in the Red Data Books of Estonia and the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Finland, Schleswig-Holstein and Sweden.
Habitat. Wet meadows, lake shores and river banks, flood plain areas.
Area. The central and eastern part of Europe, the central and eastern part of Asia, temperate zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Rare, found in the Central Latvia and in the Eastern Latvia. In Latvia the species grows close to the western limit of its distribution area.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Gaujas nacionālais parks", "Salacas ieleja", "Sasaļu mežs", "Beberbeķi", "Lubānas ieplaka".
Suggestions for study and protection. Verify the species localities and evaluate the possibility for the species to survive there.
Information sources. LATV; RAS; RIG.
Compiled by Zigrīda Eglīte.

Ciņu mazmeldrs

Trichophorum caespitosum (L.) Hartm. *[Baeothryon caespitosum* (L.) A. Dietr.*]*

Cyperaceae - Grīšļu dzimta

Statuss. Reta suga. Ierakstīta Lietuvas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 10 - 40 cm augsts lakstaugs. Stublāji stāvi, gludi, cilindriski, zaļi vai pelēkzaļi, ar 1 - 2, īsām, sarveidīgām lapām lejas daļā. Pie stublāja pamata lapas reducētas, saglabājušās platas, spīdīgas, salmdzeltenas vai gaiši brūnas lapu makstis. Ziedkopa stublāja galā, neliela, lancetiska, brūna vārpiņa ar 3 - 4 ziediem. Apziednis reducēts, sastāv no 6 sariņiem, kas tikai nedaudz garāki par augli. Auglim nogatavojoties, sariņi nepagarinās. Pie vārpiņas pamata ar to vienāda garuma, trīsstūrveida seglapa ar strupu galu. Zied no maija līdz jūlijam. Aug blīvos ceros, veido ciņus.

Biotops. Pārejas un augstie purvi, reti stigas skujkoku mežos.

Areāls. Eiropa centrālā un ziemeļdaļa, no mērenās līdz aukstajai joslai.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Ne visai bieži, Rietumlatvijā un Viduslatvijā. Latviju sasniedz Eiropas daļas areāla dienvidaustrumu robeža.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Slītere", "Grīņi", "Gaujas nacionālais parks", "Ķemeru nacionālais parks", "Raķupes ieleja", "Dunika", "Čužupurvs", "Klāņu purvs", "Lapsu purvs", "Pirtsmeža purvs", "Soku purvs", "Tosmare", "Ķirbas purvs", "Nidas purvs".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt atradnes.

Informācijas avoti. LATV; RAS; RIG; SVR.

Sastādīja Zigrīda Eglīte.

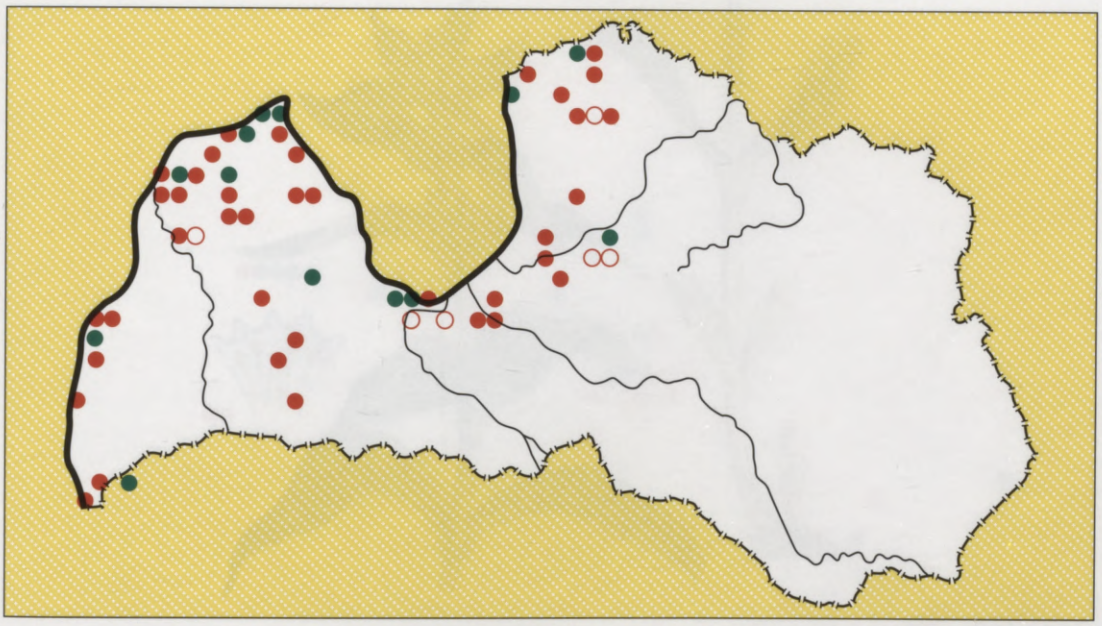

Status. A rare species. Included in the Red Data Books of Lithuania and the Baltic Region; in the List of Threatened Species of Schleswig-Holstein.
Habitat. Transition mires and bogs, rare on firebreaks within coniferous forests.
Area. The central and northern part of Europe, from temperate to arctic zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Not very often, found in the Western Latvia and in the Central Latvia. The south-eastern limit of the species distribution area in Europe reaches the territory of Latvia.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Slītere", "Grīņi", "Gaujas nacionālais parks", "Ķemeru nacionālais parks", "Raķupes ieleja", "Dunika", "Čužupurvs", "Klāņu purvs", "Dzērves purvs", "Lielpurvs", "Pirtsmeža purvs", "Tosmare", "Ķirbas purvs", "Nidas purvs", "Ziemeļu purvs".
Suggestions for study and protection. Verify the species localities.
Information sources. LATV; RAS; RIG; SVR.
Compiled by Zigrīda Eglīte.

Krustlapu drudzene (krustlapu genciāna, krustainā genciāna, krustainā drudzene)

Gentiana cruciata L.

Gentianaceae - Genciānu dzimta

Statuss. Reta suga. Ierakstīta Baltkrievijas, Lietuvas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā.
Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 15 - 50 cm augsts lakstaugs. Stublāji nedaudz pacili. Lapas krusteniski pretējas, vienkāršas, veselas, sēdošas, 5 - 12 cm garas, 1 - 3 cm platas, ar 3 dzīslām; rozetes lapas eliptiskas, stublāja lapas olveidīgi lancetiskas. Ziedi blīvi sakārtoti augšējo lapu žāklēs un stublāja galā. Apziednis divkāršs, aktinomorfs. Kauslapas un vainaglapas 4, saaugušas. Kausa zobiņi īsi, trīsstūraini. Vainags 15 - 25 mm garš, stobrveidīgs, zils līdz violets; apmales daivas 4 - 6 reizes īsākas nekā stobriņš, starpdaivu zobiņi īsi, nereti šķelti. Putekšņlapas 4; putekšnīcas brīvas. Zied no jūnija līdz augustam. Aug nelielās grupās.
Biotops. Sausas un mēreni mitras pļavas, dižsili, mežmalu krūmāji, tuvu meža ceļiem.
Areāls. Eiropa un Rietumāzija, mēreni siltā un mērenā josla.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Diezgan reti, galvenokārt upju ielejās. Latvijā sasniedz areāla rietumu robežu.
Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.
Līdzšinējā aizsardzība. LMPL, 1977, 1987. Ierakstīta LSG, 1980. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Gaujas nacionālais parks", "Ķemeru nacionālais parks", "Abavas ieleja", "Lielie Kangari", "Čužupurvs", "Grebļukalns", "Vērenes gobu un vīksnu audze", "Tērvete", "Daugavas ieleja", "Daugavas loki", "Augšzeme".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku, novērtēt to stāvokli. Aizliegt ziedošu augu ieguvi un tirdzniecību. Aizsardzībai ieteicamas dabas teritorijas: "Abava", "Laucesas ieleja".
Informācijas avoti. AB; DM; HBN; LATV; RAS; RIG; TAA.
Sastādīja Biruta Cepurīte.

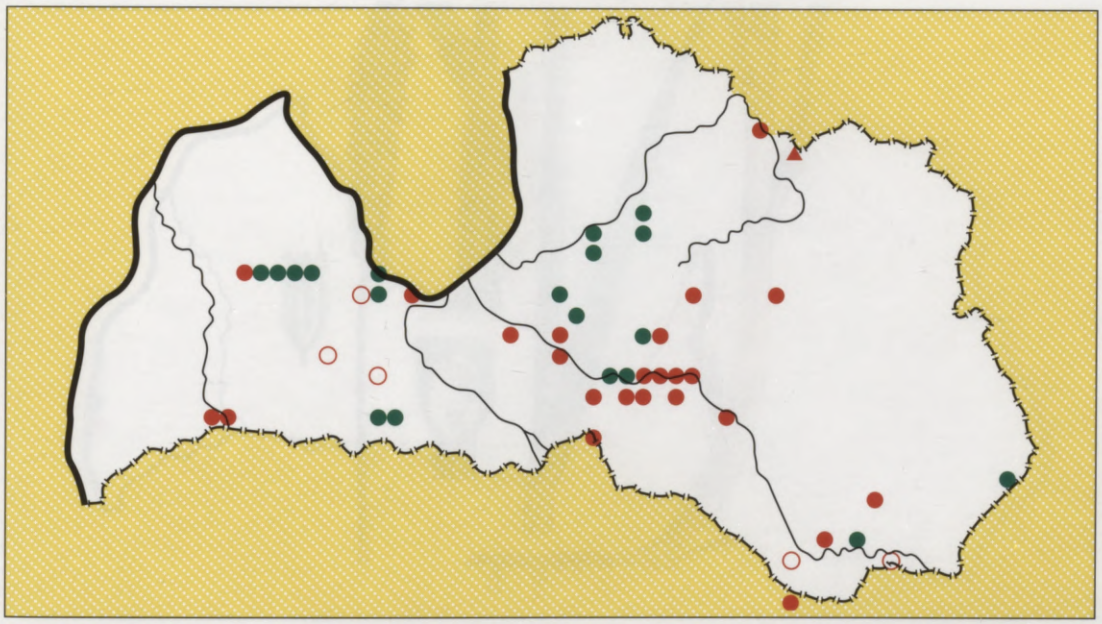

Status. A rare species. Included in the Red Data Books of Belarus, Lithuania and the Baltic Region.
Habitat. Dry and moderately moist meadows, old dry pine forests, shrubs at forest margins, other localities close to the forest roads.
Area. Europe and western Asia, submeridional and temperate zones.
Distribution and occurrence in Latvia. Relatively rare, found mainly in river valleys. In Latvia the species is on the western edge of its distribution area.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. LMPL, 1977, 1987. Included in the LTV RDB, 1980. Recorded in the protected nature areas: "Gaujas nacionālais parks", "Ķemeru nacionālais parks", "Abavas ieleja", "Lielie Kangari", "Čužupurvs", "Grebļukalns", "Vērenes gobu un vīksnu audze", "Tērvete", "Daugavas ieleja", "Daugavas loki", "Augšzeme".
Suggestions for study and protection. Verify and map the species localities; study the dynamics of the coenopopulations; evaluate status of the localities; forbid picking of flowering plants and trade with them. The territories recommended for protection: "Abava", "Laucesas ieleja".
Information sources. AB; DM; HBN; LATV; RAS; RIG; TAA.
Compiled by Biruta Cepurīte.

Niedru lapsaste (uzpūstā lapsaste, niedrveida lapsaste)
Alopecurus arundinaceus Poir. *[A. ventricosus* Pers.*]*

Gramineae (Poaceae) - Graudzāļu (skareņu) dzimta

Statuss. Reta suga. Ierakstīta Lietuvas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Dānijas Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 60 - 110 cm augsts zilganzaļš, kails lakstaugs. Veido skrajus cerus. Sakneņi gari. Stiebri stāvi. Lapas līdz 12 mm platas, gals smails. Makstis apaļas, uzpūstas, augšdaļā bez austiņām. Mēlīte noapaļota, līdz 5 mm gara. Ziedi vārpiņās pa 1. Vārpiņas pelēkzaļas, ar matiņiem, iegarenas, bez akota, retāk līdz 5 mm garš akots, vārpveidīgā skarā. Zied no maija līdz jūlijam.

Biotops. Galvenokārt jūrmalas pļavas iesāļās augsnēs, krūmāji jūrmalā, ļoti reti slapjas pļavas.

Areāls. Ziemeļeiropa un Austrumeiropa, no mērenās līdz aukstajai joslai, Austrumāzija un Rietumāzija, siltā un mēreni siltā josla, Ziemeļamerika, Ziemeļāfrika.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Reti, galvenokārt Baltijas jūras un Rīgas līča krastā un tā tuvumā. Pirmoreiz Latvijas florā konstatēta 1882. gadā /1/.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Gaujas nacionālais parks", "Randu pļavas", "Vecdaugava", "Liepājas ezers", "Daugavgrīva".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku, tās atkarību no pļaušanas un ganīšanas intensitātes. Pētīt jūrmalas pļavu un lielo upju lejteču floru. Aizsardzībai ieteicamas dabas teritorijas: "Lielupes grīva", "Salacgrīva".

Informācijas avoti. LATV; RAS; RIG; 1. Klinge, 1882.

Sastādīja Ivars Kabucis.

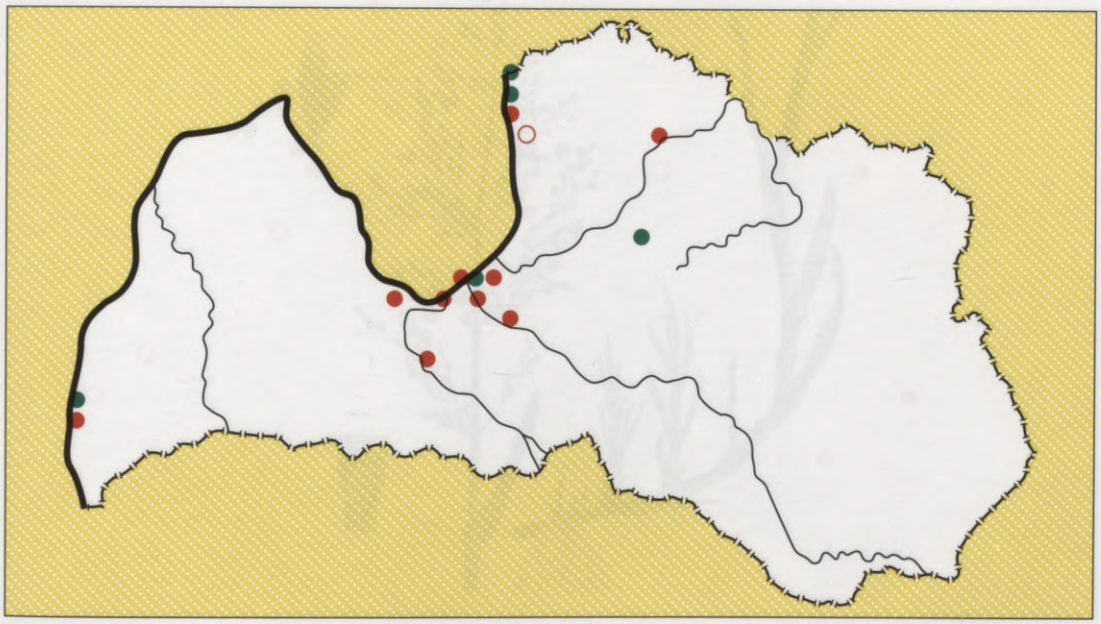

Status. A rare species. Included in the Red Data Books of Lithuania and the Baltic Region; in the List of Threatened Species of Denmark.
Habitat. Mainly coastal meadows on slightly brackish soils, shrubs on seashore, very rare in wet meadows.
Area. Northern and eastern Europe, from temperate to arctic zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Rare, mainly found on the coasts of the Baltic Sea and the Gulf of Rīga and its proximity. For the first time the species was mentioned in the flora of Latvia in 1882 /1/.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Gaujas nacionālais parks", "Randu pļavas", "Vecdaugava", "Liepājas ezers", "Daugavgrīva".
Suggestions for study and protection. Verify and map the species localities; study the dynamics of coenopopulations, clarifying its dependence on mowing and grazing intensity; study flora of coastal areas and flora of lower reaches of the big rivers. The territories recommended for protection: "Lielupes grīva", "Salacgrīva".
Information sources. LATV; RAS; RIG; 1. Klinge, 1882.
Compiled by Ivars Kabucis.

Ūdeņu avotene *Catabrosa aquatica* (L.) P. Beauv.

Gramineae (Poaceae) - Graudzāļu (skareņu) dzimta

Statuss. Reta suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Somijas, Šl.-Holšt. un Zviedrijas Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 5 - 70 cm augsts, nereti purpurvioletsi, kails lakstaugs. Sakneņi gari. Stiebri lejasdaļā lauzīti, ložņājoši. Lapas līdz 10 mm platas, gals strups. Makstis plakanas, augšdaļā bez austiņām. Mēlīte strupa, līdz 8 mm gara. Ziedi vārpiņās pa 1 - 3. Vārpiņas parasti purpurvioletas, kailas, olveidīgas, bez akotiem, stāvā skarā. Zied jūnijā un jūlijā.

Biotops. Jūras un upju smilšainie liedagi, reti grāvji.

Areāls. Eiropa, no siltās līdz aukstajai joslai, Āzija, siltā un mērenā josla, Ziemeļamerika, no siltās līdz vēsajai joslai.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Samērā reti, galvenokārt Baltijas jūras un Rīgas līča krastā un tā tuvumā. Pirmoreiz, nenorādot atradnes, Latvijas florā minēta 1803. gadā /1/.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Slītere", "Gaujas nacionālais parks", "Vidzemes akmeņainā jūrmala", "Dūņezers", "Ziemupe", "Dolessala".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Kartēt atradnes, izstrādāt to aizsardzības plānu. Izpētīt cenopopulāciju attīstību, tās atkarību no rekreācijas intensitātes. Aizsardzībai ieteicamas dabas teritorijas: "Kaltene - Upesgrīva", "Lielupes grīva", "Salacgrīva", "Alūksnes ezers".

Informācijas avoti. LATV; RAS; RIG; SVR; 1. Grindel, 1803.

Sastādīja Ivars Kabucis.

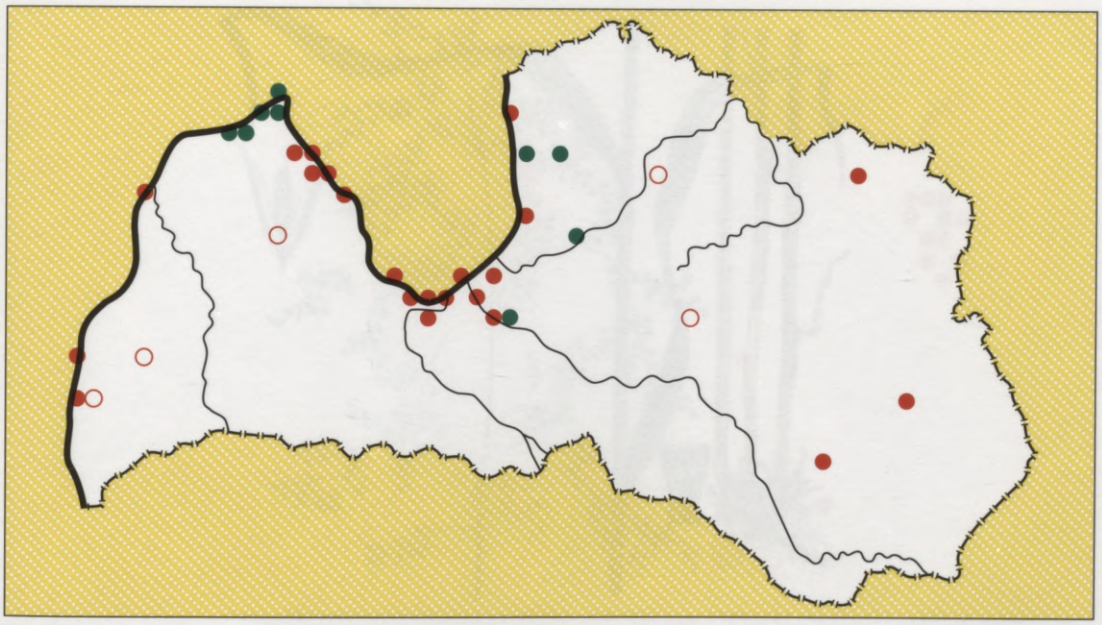

Status. A rare species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Finland, Schleswig-Holstein and Sweden.
Habitat. Sandy beaches, sandy river banks, rare in ditches.
Area. Europe, from meridional to arctic zone, Asia, meridional and temperate zones, North America, from meridional to boreal zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Relatively rare, mainly found on the coasts of the Baltic Sea and the Gulf of Rīga and their proximity. For the first time, without the locality indication, the species was mentioned in the flora of Latvia in 1803 /1/.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Slītere", "Gaujas nacionālais parks", "Vidzemes akmeņainā jūrmala", "Dūņezers", "Ziemupe", "Dolessala".
Suggestions for study and protection. Map the species localities; work out the species protection plan; study the dynamics of coenopopulations, clarifying its dependence on recreation intensity. The territories recommended for protection: "Kaltene - Upesgrīva", "Lielupes grīva", "Salacgrīva", "Alūksnes ezers".
Information sources. LATV; RAS; RIG; SVR; 1. Grindel, 1803.
Compiled by Ivars Kabucis.

Platlapu cinna *Cinna latifolia* (Trevir.) Griseb.

Gramineae (Poaceae) - Graudzāļu (skareņu) dzimta

Statuss. Reta suga. Ierakstīta Igaunijas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Somijas un Zviedrijas Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 60 - 130 cm augsts lakstaugs ar ložņājošiem sakneņiem. Veido skrajus cerus. Stiebri stāvi, gludi. Lapas līdz 2 cm platas, gari smailas, plakanas, skarbas. Makstis neuzpūstas, piegul stiebram, skarbas. Mēlīte 3 - 4 mm gara, strupa, ar sašķeltu galu. Skara skraja, izplesta, ar tieviem, nokareniem zariem. Vārpiņā 1 zieds. Vārpiņas plēksnes 2, lineāri lancetiskas, nosmailotas. Ziedplēksnes 2, nedaudz īsākas par vārpiņas plēksnēm; ārējā ar 3 dzīslām un īsu, līdz 0,5 mm garu, taisnu akotu, iekšējā ar 1 dzīslu. Putekšņlapa 1. Zied augustā.

Biotops. Melnalkšņu un bērzu dumbrāji, egļu, liepu un ošu gāršas, meža stigas.

Areāls. Eiropa, Āzija un Ziemeļamerika, mērenā un vēsā josla.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Reti, galvenokārt Austrumlatvijā - Liepnas, Kupravas un Viļakas apkārtnē. Latvijā sasniedz areāla rietumu robežu.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamā dabas teritorijās: "Kupravas liepu audze", "Pededzes lejtece", "Mežole".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Ievērot saudzējošu mežsaimniecisko darbību. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu. Aizsardzībai ieteicamas dabas teritorijas: "Zaicevas meži", "Liepna - Kuprava".

Informācijas avoti. DM; LATV; RIG.

Sastādīja Biruta Cepurīte.

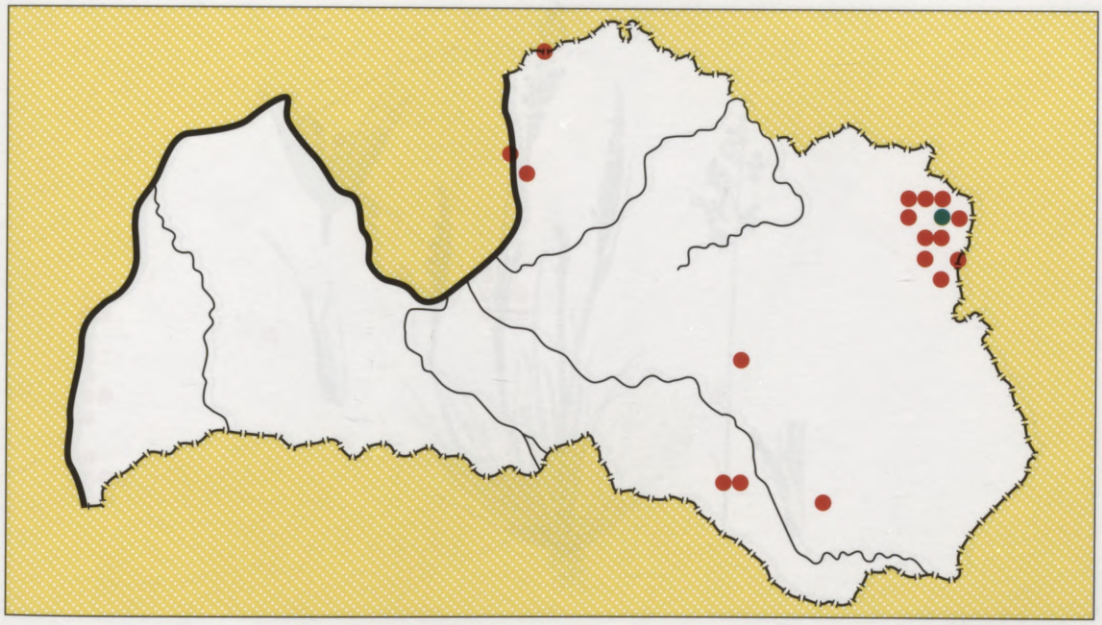

Status. A rare species. Included in the Red Data Books of Estonia and the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Finland and Sweden.

Habitat. Wet black alder and birch dominated forests on eutrophic peat soils, spruce, lime and ash dominated forests on moist eutrophic soil, firebreaks.

Area. Europe, Asia and North America, temperate and boreal zones.

Distribution and occurrence in Latvia. Rare, mainly found in the Eastern Latvia - in the vicinity of Liepna, Kuprava and Viļaka. In Latvia the species is on the western edge of its distribution area.

Changes in number and distribution. Not studied.

Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Kupravas liepu audze", "Pededzes lejtece", "Mežole".

Suggestions for study and protection. Verify and map the species localities; study the dynamics of coenopopulations; forestry activities favourable for the species are to be considered within the species localities; work out the species protection plan. The territories recommended for protection: "Zaicevas meži", "Liepna - Kuprava".

Information sources. DM; LATV; RIG.

Compiled by Biruta Cepurīte.

Iesirmā kāpsmildzene *Corynephorus canescens* (L.) P. Beauv.

Gramineae (Poaceae) - Graudzāļu (skareņu) dzimta

Statuss. Reta suga. Ierakstīta Norvēģijas Apdraudēto sugu sarakstā.
Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 15 - 40 cm augsts, pelēkzaļš lakstaugs ar voiletu nokrāsu. Veido blīvus cerus. Stiebri stāvi, mezglos nedaudz lauzti. Lapas 2 mm platas, uzritinātas, sarveidīgas. Makstis kailas. Mēlīte 2 - 4 mm gara, vesela, nosmailota. Skara 4 - 8 cm gara, vairāk vai mazāk cieša. Vārpiņa 4 mm gara ar 2 ziediem. Vārpiņas plēksnes 2, vienādas, garākas nekā ziedplēksnes. Ziedplēksnes 2; ārējā 2 mm gara, lancetiska, ar akotu. Akots līdz 3 mm garš, sākas tuvu ziedplēksnes pamatam, lauzuma vietā ar sariņu gredzenu, lejasdaļā brūns, spirāliski sagriezts, augšdaļā bāls, vālesveidīgi paplašināts. Putekšņlapas 3. Zied jūnijā un jūlijā.
Biotops. Jūrmalas kāpas, lakstaugu sabiedrības un sausi priežu meži (sils, mētrājs), dzelzceļa uzbēruma nogāzes, sliežu ceļi, ceļmalas, sausas pļavas.
Areāls. Okeāniskās Eiropas siltā līdz mērenā josla.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Reti, galvenokārt Baltijas jūras un Rīgas līča piekrastē un tuvumā. Latvijā sasniedz areāla ziemeļu robežu.
Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.
Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Ķemeru nacionālais parks", "Sventājas upes ieleja", "Papes ezers", "Engure", "Dolessala".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt vērtīgākās atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.
Informācijas avoti. LATV; RAS; RIG.
Sastādīja Biruta Cepurīte.

Status. A rare species. Included in the List of Threatened Species of Norway.
Habitat. Coastal dunes, dry pine forests, slopes of railway embankments, railways, roadsides, dry meadows.
Area. Oceanic part of Europe, from meridional to temperate zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Rare, mainly found on the coast of the Baltic Sea and the Gulf of Rīga and their proximity. In Latvia the species is on the northern edge of its distribution area.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Kemeru nacionālais parks", "Sventājas upes ieleja", "Papes ezers", "Engure", "Dolessala".
Suggestions for study and protection. Verify and map the most valuable species localities; study the dynamics of coenopopulations; work out the species protection plan.
Information sources. LATV; RAS; RIG.
Compiled by Biruta Cepurīte.

Meža auzene *Festuca altissima* All.

Gramineae (Poaceae) - Graudzāļu (skareņu) dzimta

Statuss. Reta suga. Ierakstīta Baltkrievijas, Igaunijas, Lietuvas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Zviedrijas Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 60 - 150 cm augsts lakstaugs. Veido nelielus cerus. Lapas plakanas, līdz 14 mm platas, plati lineāras, raupjas, pelēkzaļas, pie pamata bez austiņām. Lapu makstis rievainas, negludas, mēlīte līdz 5 mm gara, gals sašķelts. Skara gara, izplesta, irdena. Vārpiņas nelielas, ar 2 - 5 ziediem, bez akotiem. Zied jūnijā un jūlijā.

Biotops. Lapkoku un lapkoku-skujkoku meži.

Areāls. Eiropa un Rietumsibīrija, mēreni siltā un mērenā josla.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Reti, nevienmērīgi, atradnes galvenokārt koncentrētas Ogres un Balvu rajonā. Pirmoreiz konstatēta 1881. gadā Zaubes apkārtnē (14/36, Kieseritzky, RIG). Latvijā aug tuvu areāla ziemeļu robežai.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Slītere", "Kaļķupes ieleja", "Dunika", "Kupravas liepu audze", "Mežole", "Aizkraukles purvs un meži".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Veikt fitosocioloģiskus pētījumus dabisko mežu nogabalos ar bagātīgām šīs sugas populācijām; no tiem izdalīt aizsargājamas teritorijas, atbilstoši reto un aizsargājamo mežu novērtēšanas kritērijiem.

Informācijas avoti. LATV; RAS; RIG, SVR.

Sastādīja Ģertrūde Gavrilova.

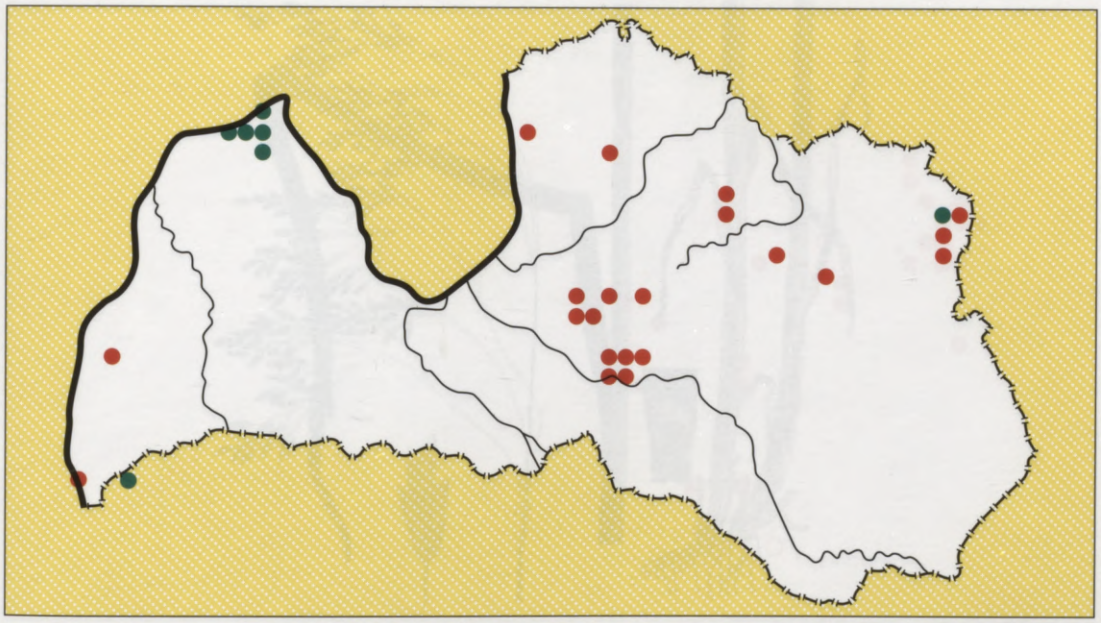

Status. A rare species. Included in the Red Data Books of Belarus, Estonia, Lithuania and the Baltic Region; in the List of Threatened Species of Sweden.
Habitat. Deciduous and mixed forests.
Area. Europe and western Siberia, submeridional and temperate zones.
Distribution and occurrence in Latvia. Rare, irregularly, mainly found in Ogre and Balvi districts. For the first time the species was found in the vicinity of Zaube in 1881 (14/36, Kieseritzky, RIG). In Latvia the species grows close to the northern limit of its distribution area.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Slītere", "Kaļķupes ieleja", "Dunika", "Kupravas liepu audze", "Mežole", "Aizkraukles purvs un meži".
Suggestions for study and protection. Vegetation surveys are necessary in the forest compartments of natural forests with large species populations. Afterwards protected nature areas are to be created in the most valuable species localities according to the evaluation criteria for rare and protected forests.
Information sources. LATV; RAS; RIG, SVR.
Compiled by Ģertrūde Gavrilova.

Lietuvas ūdenszāle *Glyceria lithuanica* (Gorski) Gorski

Gramineae (Poaceae) - Graudzāļu (skareņu) dzimta

Statuss. Reta suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Norvēģijas un Zviedrijas Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 50 - 150 cm augsts lakstaugs ar ložņājošiem sakneņiem. Veido skrajus cerus. Stiebri stāvi, 4 - 5 mm diametrā. Lapas 4 - 9 mm platas, lineāras, plakanas, nedaudz skarbas. Makstis plakanas, gludas vai skarbas. Mēlīte līdz 3 mm gara, strupa, ar sašķeltu (plēstu) galu. Ziedi vārpiņās pa 3 - 4. Vārpiņas 5 - 10 mm garas, skrajā skarā. Vārpiņas plēksnes 2, nevienādas, strupas, īsākas nekā ziedplēksnes. Ziedplēksnes 2, gandrīz vienādas; ārējā 3 - 4 mm gara, olveidīga līdz lancetiska, bez akota, ar vidēji izceltām dzīslām, gals plēvjains. Putekšņlapas 2, putekšnīcas 0,5 - 0,8 mm garas. Zied jūnijā un jūlijā.

Biotops. Egļu vēri, bērzu un melnalkšņu dumbrāji, egļu, apšu un bērzu gāršas, izcirtumi, meža stigas.

Areāls. Āzija, daļēji Eiropa, mērenā un vēsā josla.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Diezgan reti, tikai Viduslatvijā un daļēji Austrumlatvijā. Pirmoreiz Latvijas florā konstatēta 1830. gadā Ilūkstes apkārtnē (26/44) /1/. Latvijā sasniedz areāla rietumu robežu.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamā dabas teritorijā "Mežole".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Ievērot saudzējošu mežsaimniecisko darbību. Aizsardzībai ieteicamas dabas teritorijas: "Pededzes meži", "Zaicevas meži".

Informācijas avoti. LATV; RIG; 1. Eichwald, 1830.

Sastādīja Biruta Cepurīte.

Status. A rare species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Norway and Sweden.

Habitat. Mesotrophic forests dominated by spruce, moist birch and black alder dominated forests on eutrophic peat soils; spruce, asp and birch dominated forests on moist eutrophic soil, clearings, firebreaks.

Area. Asia, found in some areas in Europe, temperate and boreal zones.

Distribution and occurrence in Latvia. Relatively rare, found only in the Central Latvia and in some places in the Eastern Latvia. For the first time the species was mentioned in the flora of Latvia in the vicinity of Ilūkste in 1830 (26/44) /1/. In Latvia the species is on the western edge of its distribution area.

Changes in number and distribution. Not studied.

Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature area "Mežole".

Suggestions for study and protection. Verify and map the species localities; study the dynamics of coenopopulations; forestry activities favourable for the species are to be considered. The territories recommended for protection: "Pededzes meži", "Zaicevas meži".

Information sources. LATV; RIG; 1. Eichwald, 1830.

Compiled by Biruta Cepurīte.

Skrajziedu skarene *Poa remota* Forselles

Gramineae (Poaceae) - Graudzāļu (skareņu) dzimta

Statuss. Reta suga. Ierakstīta Lietuvas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Dānijas, Šl.-Holšt. un Zviedrijas Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 60 - 150 cm augsts, spilgti zaļš, kails lakstaugs. Veido skrajus cerus. Sakneņi īsi. Stiebri stāvi. Lapas līdz 10 mm platas, gals kapucveidīgs. Makstis plakanas, augšdaļā bez austiņām. Mēlīte nošķelta, līdz 3 mm gara. Ziedi vārpiņās pa 3 - 4. Vārpiņas gaiši zaļas, kailas, olveidīgas, bez akotiem, piramidālā, stāvā skarā. Zied jūnijā un jūlijā.

Biotops. Platlapju un platlapju-egļu meži.

Areāls. Ziemeļeiropa, Austrumeiropa un Centrāleiropa, no mēreni siltās līdz vēsajai joslai; Rietumāzija un Dienvidāzijas austrumu daļa, siltās joslas kalni.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Samērā reti, galvenokārt Viduslatvijā un Austrumlatvijā. Pirmoreiz Latvijas florā konstatēta 1854. gadā Ķeipenē (kolektors nezināms, RIG).

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Slītere", "Gaujas nacionālais parks", "Aizkraukles purvs un meži", "Veclaicene", "Engure".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu. Aizsardzībai ieteicama dabas teritorija "Liepna - Kuprava".

Informācijas avoti. LATV; RAS; RIG; SVR.

Sastādīja Ivars Kabucis.

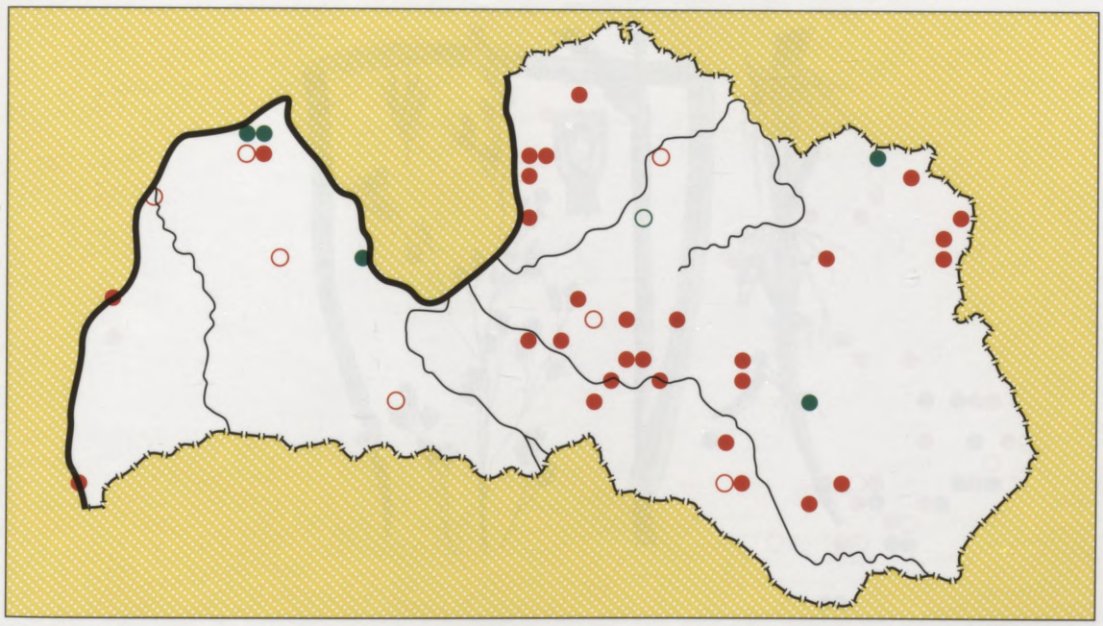

Status. A rare species. Included in the Red Data Books of Lithuania and the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Denmark, Schleswig-Holstein and Sweden.
Habitat. Broad-leaved forests and mixed broad-leaved - spruce forests.
Area. Northern and eastern Europe, central Europe, from submeridional to boreal zone, in the western Asia and on mountains within meridional zone in the eastern part of southern Asia.
Distribution and occurrence in Latvia. Relatively rare, mainly found in the Central Latvia and Eastern Latvia. For the first time the species was mentioned in the flora of Latvia in Keipene in 1854 (author unknown, RIG).
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Slitere", "Gaujas nacionālais parks", "Aizkraukles purvs un meži", "Veclaicene", "Engure".
Suggestions for study and protection. Verify and map the species localities; study the dynamics of coenopopulations; work out the species protection plan. The territory recommended for protection "Liepna - Kuprava".
Information sources. LATV; RAS; RIG; SVR.
Compiled by Ivars Kabucis.

Ūdeņu ērkšķuzāle *Scolochloa festucacea* (Willd.) Link

Gramineae (Poaceae) - Graudzāļu (skareņu) dzimta

Statuss. Reta suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā.
Sugas apraksts. Daudzgadīgs, līdz 200 cm augsts ūdensaugs ar gariem, resniem sakneņiem, stiebru lejasdaļas mezglu vietās sakņojas. Lapas plakanas, līdz 40 cm garas, mala raupja. Mēlīte 6 mm gara, gals noškelts. Skara 25 - 30 cm gara. Zari raupji, stāvi, pēc ziedēšanas atstāvoši. Vārpiņa 9 - 11 mm gara, ar 3 - 4 ziediem. Vārpiņas plēksnes īsākas par vārpiņu, mala gaiša, plēvjaina. Ārējai zieda plēksnei 2 zobiņi un ļoti īss akots. Zied jūnijā un jūlijā.
Biotops. Ezeru un upju seklūdeņi, virsūdens augu sabiedrības.
Areāls. Eiropa, Āzija, Amerika, ziemeļu puslodes mērenā josla.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Nevienmērīgi: ļoti reti Piejūras zemienē, reti Viduslatvijā un samērā reti Austrumlatvijā /1/.
Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.
Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Krustkalni", "Pildas ezera sala", "Istras ezera salas", "Klaucānu un Prikulānu ezers", "Zvirgzdenes ezera salas", "Silene", "Drīdža ezers", "Adamovas ezers", "Cirīša ezers", "Ezernieki".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu. Aizsardzībai ieteicamas dabas teritorijas: "Gaujas ieleja", "Alūksnes ezers", "Lubāns", "Cārmaņa ezers", "Rušons", "Visaldas ezers", "Cirma".
Informācijas avoti. LATV; RAS; RIG; 1. Fatare, 1992.
Sastādīja Ģertrūde Gavrilova.

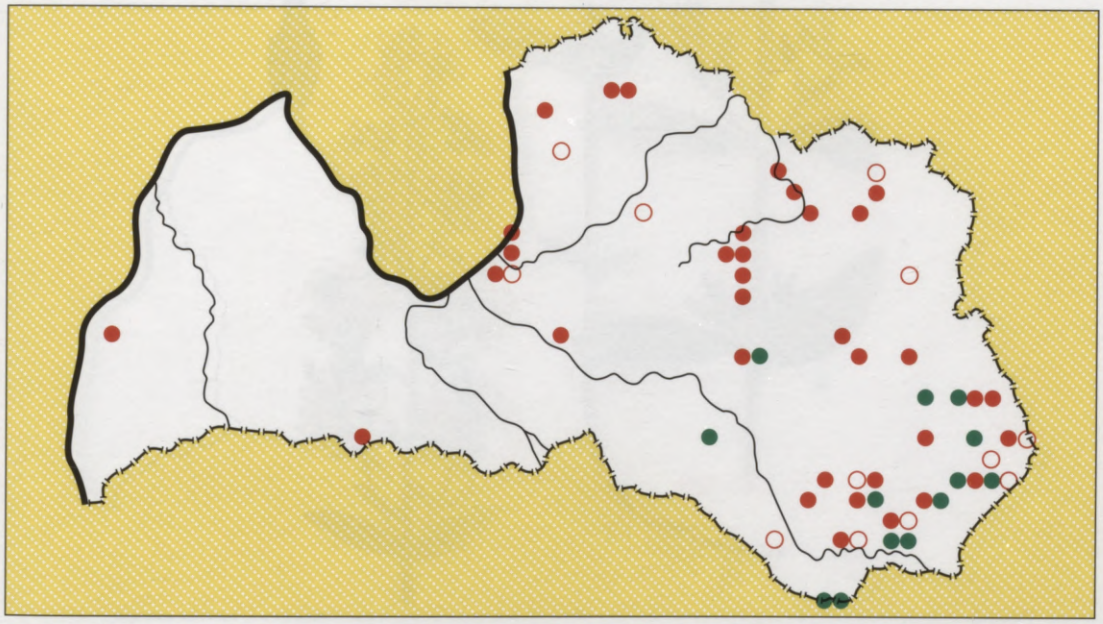

Status. A rare species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region.
Habitat. Shallow waters of lakes and rivers (free floating plant communities).
Area. Europe, Asia, America, temperate zone of the northern hemisphere.
Distribution and occurrence in Latvia. Irregularly: very rare in the Coastal Lowland, rare in the Central Latvia and relatively rare in the Eastern Latvia /1/.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Krustkalni", "Pildas ezera sala", "Istras ezera salas", "Klaucānu un Prikulānu ezers", "Zvirgzdenes ezera salas", "Silene", "Drīdža ezers", "Adamovas ezers", "Cirīša ezers", "Ezernieki".
Suggestions for study and protection. Work out the protection plan for the species. The territories recommended for protection: "Gaujas ieleja", "Alūksnes ezers", "Lubāns", "Cārmaņa ezers", "Rušons", "Visaldas ezers", "Cirma".
Information sources. LATV; RAS; RIG; 1. Fatare, 1992.
Compiled by Gertrūde Gavrilova.

Pūkainā asinszāle *Hypericum hirsutum* L.

Guttiferae - Asinszāļu dzimta

Statuss. Reta suga. Ierakstīta Lietuvas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Šl.-Holšt. un Zviedrijas Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 40 - 100 cm augsts lakstaugs ar blīvu matojumu. Stublājs stāvs. Lapas pretējas, veselas, iegarenas, eliptiskas vai lancetiskas, apakšpuse zilganzaļa, kāts ļoti īss. Ziedi skarā. Kauslapas 5, mala ar melniem dziedzermatiņiem. Vainaglapas 5, dzeltenas. Pogaļa olveidīga. Zied jūlijā un augustā. Aug atsevišķi eksemplāri.

Biotops. Lapkoku, lapkoku-egļu gāršas, mistrāji, izcirtumi, meža ceļi, atmatas, grāvmalas.

Areāls. Eiropa, Rietumāzija, no mēreni siltās līdz vēsajai joslai.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Reti, galvenokārt Viduslatvijas dienvidu daļā. Latvijā aug tuvu areāla ziemeļu robežai.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamā dabas teritorijās: "Teiči", "Ķemeru nacionālais parks", "Ukru gārša".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Vērtīgākiem biotopiem noteikt aizsardzības statusu. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.

Informācijas avoti. LATV; RIG.

Sastādīja Irēna Fatare.

Status. A rare species. Included in the Red Data Books of Lithuania and the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Schleswig-Holstein and Sweden.

Habitat. Deciduous forests, mixed deciduous-spruce forests, clearings, forest roads, fallow lands, slopes of ditches.

Area. Europe, western Asia, from submeridional to boreal zone.

Distribution and occurrence in Latvia. Rare, mainly found in the southern part of the Central Latvia. In Latvia the species grows close to the northern limit of its distribution area.

Changes in number and distribution. Not studied.

Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Teiči", "Ķemeru nacionālais parks", "Ukru gārša".

Suggestions for study and protection. Verify and map the species localities; study the dynamics of coenopopulations; the most valuable species habitats are to be state protected; work out the species protection plan.

Information sources. LATV; RIG.

Compiled by Irēna Fatare.

Jumstiņu gladiola *Gladiolus imbricatus* L.

Iridaceae - Skalbju dzimta

Statuss. Reta suga. Ierakstīta Baltkrievijas, Igaunijas, Lietuvas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā.
Sugas apraksts. Daudzgadīgs, līdz 70 cm augsts lakstaugs ar bumbuļsīpolu. Lapas 2 - 3, lineāras, zobenveidīgas, ar paralēlu dzīslojumu. Ziedi līdz 3,5 cm gari, sakopoti vienpusējā vārpveidīgā ziedkopā. Apziednis vienkāršs, apziedņa lapas 6, gandrīz vienādas, sakārtotas piltuvveidīgi, ar līku apziedņa stobriņu, purpurvioletas. Putekšņlapas 3. Irbulis ar 3 augšdaļā paplašinātām drīksnām. Zied jūnijā un jūlijā. Vairojas ar sēklām un veģetatīvi ar bumbuļsīpoliem. Dekoratīvs augs.
Biotops. Mitras un purvainas palieņu un ārpuspalieņu pļavas, krūmāji, mežmalas, retāk mēreni mitras pļavas.
Areāls. Eiropas dienvidaustrumu un austrumu daļa, Rietumsibīrija, Kaukāzs, Mazāzija, mēreni siltā un mērenā josla.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Diezgan reti Latvijas vidus- un dienvidaustrumu daļā, galvenokārt Daugavas, Lielupes, Mazās un Lielās Juglas, Aiviekstes un citu upju ielejās; rietumu un ziemeļu daļā ļoti reti. Pirmoreiz Latvijā konstatēta 1872. gadā pie Ķīšezera (kolektors nezināms, RIG). Latvijā sasniedz areāla rietumu robežu.
Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.
Līdzšinējā aizsardzība. LMPL, 1977, 1987. Ierakstīta LSG, 1980. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Krustkalni", "Teiči", "Ķemeru nacionālais parks", "Vecdaugava", "Randu pļavas", "Daugavas loki", "Augšzeme", "Vecpiebalga".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Noskaidrot dažādu lauksaimniecisko darbību, galvenokārt pļavu meliorācijas, kultivēšanas, mēslošanas un pļavu aizaugšanas ietekmi uz sugas sastopamību.
Informācijas avoti. AB; HBN; LATV; LLU; RAS; RIG; SVR.
Sastādīja Ģertrūde Gavrilova.

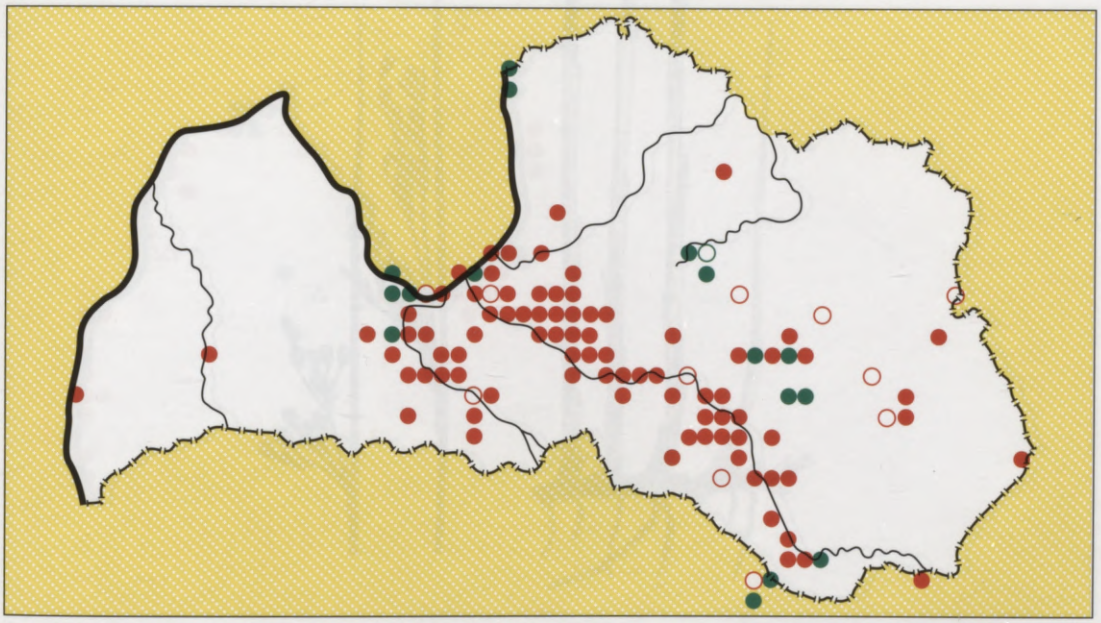

Status. A rare species. Included in the Red Data Books of Belarus, Estonia, Lithuania and the Baltic Region.
Habitat. Moist meadows and wet meadows in flood plain areas and outside them, shrubs, forest margins, less frequently in moderately moist meadows.
Area. South-eastern and eastern parts of Europe, western Siberia, Caucasus, Asia Minor, submeridional and temperate zones.
Distribution and occurrence in Latvia. Relatively rare, found in the central and south-eastern part of Latvia, mainly in the valleys of Daugava, Lielupe, Mazā Jugla, Lielā Jugla, Aiviekste rivers and other rivers as well; very rare in the western and northern part of Latvia. For the first time the species was found in Latvia at Kišezers Lake in 1872 (author unknown, RIG). In Latvia the species is on the western edge of its distribution area.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. LMPL, 1977, 1987. Included in the LTV RDB, 1980. Recorded in the protected nature areas: "Krustkalni", "Teiči", "Ķemeru nacionālais parks", "Vecdaugava", "Randu pļavas", "Daugavas loki", "Augšzeme", "Vecpiebalga".
Suggestions for study and protection. Study the dynamics of coenopopulations. Clarify the influence of different agricultural activities on the species occurrence, mainly those of melioration, cultivation, fertilisation and overgrowing of meadows.
Information sources. AB; HBN; LATV; LLU; RAS; RIG; SVR.
Compiled by Ģertrūde Gavrilova.

Baltijas donis *Juncus balticus* Willd.

Juncaceae - Doņu dzimta

Statuss. Reta suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.
Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 20 - 70 cm augsts lakstaugs ar ložņājošu sakneni. Stublāji stāvi, ar nepārtrauktu serdi, zilganzaļi, aug ķemmveidīgā rindā no sakneņa. Lapas reducētas; pie stublāja pamata gaiši brūnas, lapu makstis spīdīgas. Ziedi skrajā, atstāvošā, puškveidīgā, vienpusīgā ziedkopā stublāja galā, kura turpinājums ir ilenveida seglapa, tāpēc vizuāli ziedkopa šķiet stublāja sānos. Apziednis vienkāršs, 2 gredzenos. Apziedņa lapas lancetiskas, galā nosmailotas, brūnas; iekšējās nedaudz īsākas, ar platu, plēvjainu malu. Pogaļa olveida, vāji trīsšķautnaina, vienāda vai nedaudz garāka par apziedni. Zied jūnijā un jūlijā. Litorāls augs.
Biotops. Jūrmalas liedags, baltās un brūnās kāpas, piejūras pļavas, grāvmalas, ceļmalas, retāk skujkoku meži.
Areāls. Eiropas ziemeļdaļa, mērenā un vēsā josla.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Diezgan reti, tikai Rietumlatvijā un Viduslatvijā, galvenokārt Baltijas jūras un Rīgas līča krastā un tuvumā.
Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.
Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Slītere", "Ķemeru nacionālais parks", "Abavas ieleja", "Akmeņainā Vidzemes jūrmala", "Vecdaugava", "Daugavgrīva", "Ziemupe", "Randu pļavas", "Medze", "Oviši", "Tosmare", "Engure", "Piejūra".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt atradnes. Aizsardzībai ieteicamas dabas teritorijas: "Irbes grīva", "Kaltene - Upesgrīva", "Lielupes grīva".
Informācijas avoti. LATV; RAS; RIG; SVR.
Sastādīja Zigrīda Eglīte.

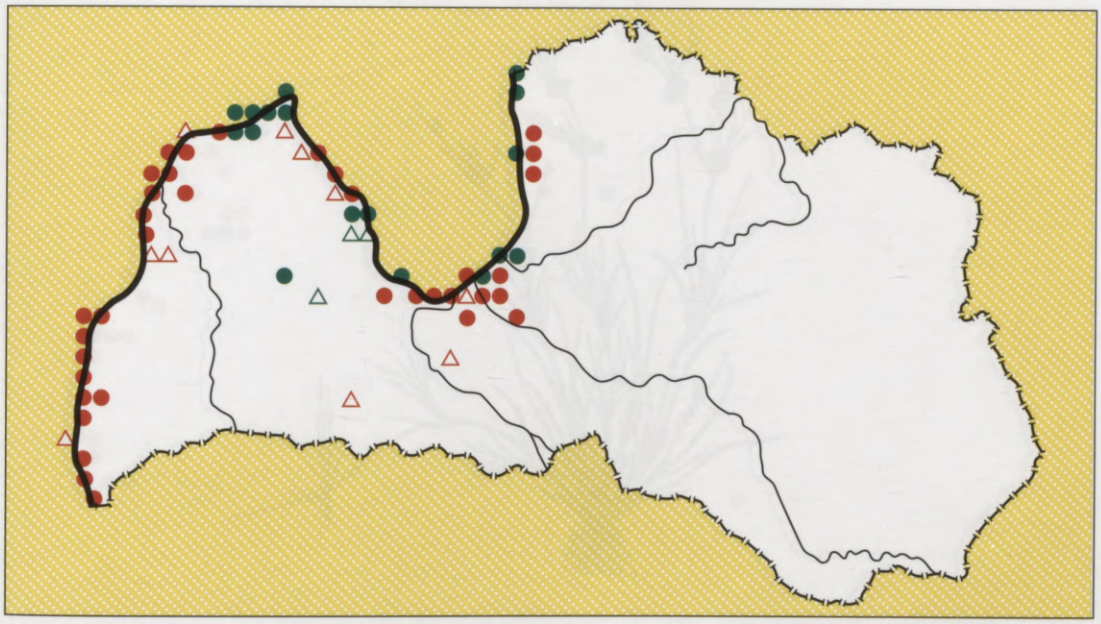

Status. A rare species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region; in the List of Threatened Species of Schleswig-Holstein.

Habitat. Beaches, white and brown dunes, coastal meadows, slopes of ditches, roadsides, less frequently in coniferous forests.

Area. Northern part of Europe, temperate and boreal zones.

Distribution and occurrence in Latvia. Relatively rare, found only in the Western Latvia and in the Central Latvia, mainly on the coast of the Baltic Sea and the Gulf of Rīga and their proximity.

Changes in number and distribution. Not studied.

Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Slītere", "Kemeru nacionālais parks", "Abavas ieleja", "Akmeņainā Vidzemes jūrmala", "Vecdaugava", "Daugavgrīva", "Ziemupe", "Randu pļavas", "Medze", "Ovīši", "Tosmare", "Engure", "Piejūra".

Suggestions for study and protection. Verify the species localities. The territories recommended for protection: "Irbes grīva", "Kaltene - Upesgrīva", "Lielupes grīva".

Information sources. LATV; RAS; RIG; SVR.

Compiled by Zigrīda Eglīte.

Sīpoliņu donis *Juncus bulbosus* L.

Juncaceae - Doņu dzimta

Statuss. Reta suga. Ierakstīta Igaunijas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā.
Sugas apraksts. Daudzgadīgs, daudzveidīgs, mitru vietu un seklu ūdeņu lakstaugs, zaļš vai sarkanbrūns. Stublāji stāvi, pacili, guloši, arī ložņājoši, 3 - 20 cm gari sauszemes un līdz 100 cm gari ūdenī augošiem augiem. Stublāji ar 1 - 3 lineārām lapām, mezglu vietās attīstās dzinumu pušķi, kas spēj iesakņoties, sevišķi ūdens formām. Pie stublāja pamata lapas lineāras, puscilindriskas vai renesveida, ar gaiši brūnām, gar malu plēvjainām makstīm. Ziedi nelielās galviņās, skrajā, sirpveidīgā ziedkopā. Ziedkopa bez seglapas. Apziednis vienkāršs, 2 gredzenos. Apziedņa lapas iegareni lancetiskas, nosmailotas vai strupas, vienāda garuma, zaļganbrūnas, ar plēvjainu malu. Pogaļa iegarena, brūna, nedaudz garāka par apziedni. Zied jūnijā un jūlijā.
Biotops. Ezeru un upju litorāls, krasta josla, palienes, zemie purvi, augsto purvu lāmas, vigas, meža ceļu dangas, stigas, grāvji.
Areāls. Eiropas centrālā un ziemeļdaļa, no mēreni siltās līdz vēsajai joslai.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Diezgan reti, galvenokārt Rietumlatvijā. Latvijā sasniedz areāla austrumu robežu.
Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.
Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Slītere", "Moricsala", "Grīņi", "Gaujas nacionālais parks", "Ķemeru nacionālais parks", "Dunika", "Bulļezers", "Klāņu purvs", "Ummis", "Lieluikas un Mazuikas ezers".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Aizsardzībai ieteicamas dabas teritorijas: "Puzes ezers", "Usmas ezers", "Stikli".
Informācijas avoti. DPU; LATV; RAS; RIG; SVR.
Sastādīja Zigrīda Eglīte.

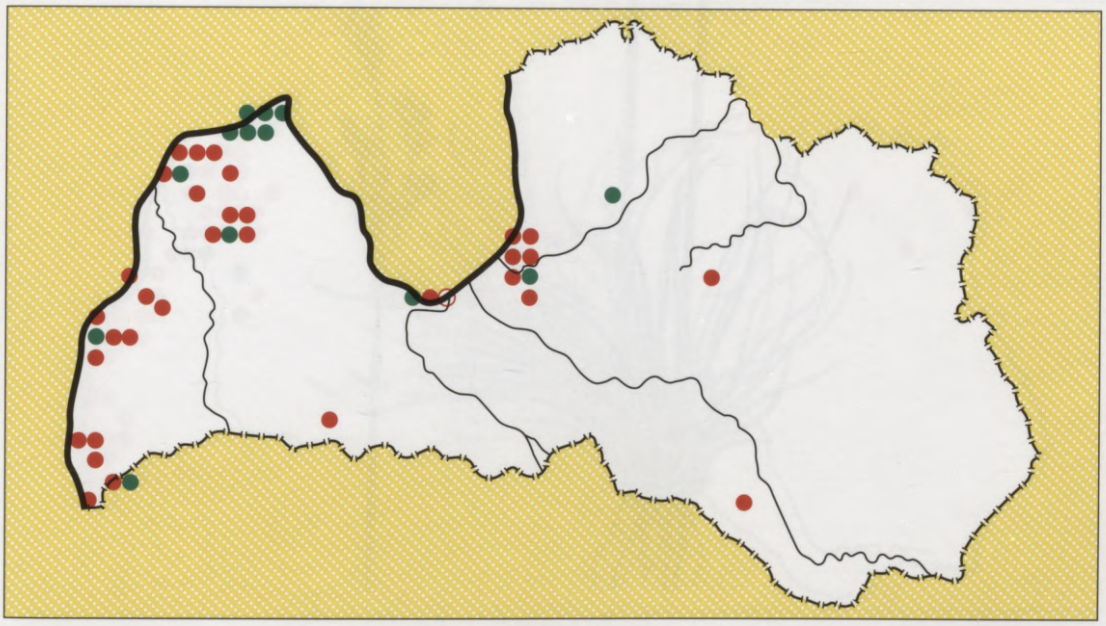

Status. A rare species. Included in the Red Data Books of Estonia and the Baltic Region.
Habitat. Littoral zone and banks of lakes and rivers, flood plain areas, fens, bog hollows, depressions on forest roads, firebreaks and ditches.
Area. Northern and central part of Europe, from submeridional to boreal zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Relatively rare, mainly found in the Western Latvia. In Latvia the species is on the eastern limit of its distribution area.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Slītere", "Moricsala", "Grīņi", "Gaujas nacionālais parks", "Ķemeru nacionālais parks", "Dunika", "Bu|lezers", "Klāņu purvs", "Ummis", "Lieluikas un Mazuikas ezers", "Stiklu purvi".
Suggestions for study and protection. Verify the species localities; study the dynamics of coenopopulations. The territories recommended for protection: "Puzes ezers", "Usmas ezers", "Stikli".
Information sources. DPU; LATV; RAS; RIG; SVR.
Compiled by Zigrīda Eglīte.

Skrajais donis *Juncus squarrosus* L.

Juncaceae - Doņu dzimta

Statuss. Reta suga. Ierakstīta Igaunijas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 15 - 45 cm augsts, blīvus cerus veidojošs lakstaugs ar īsu sakneni. Stublājs stāvs, stīvs, bez lapām, retāk ar 1 lapu. Lapas parasti tikai stublāja apakšdaļā, lokveidīgi izliektas, savijušās, divreiz īsākas par sublāju, lineāras, renesveida, pelēkzaļas ar gaiši brūnām makstīm. Ziedi zarotā, skarveidīgā ziedkopā stublāja galā. Apziednis vienkāršs, 2 gredzenos. Apziedņa lapas lancetiskas, galā strupas, vienāda garuma, tumši brūnas ar baltu, plēvjainu malu. Pogaļa otrādi olveida vai iegarena, trīsšķautnaina, apziedni nepārsniedz. Zied jūnijā un jūlijā. Aug pa vienam vai nelielās grupās

Biotops. Augsto purvu malas, pārpurvojušies priežu meži, nosusināti kūdrāji, izdegumi, mitri meža ceļi un stigas.

Areāls. Eiropas rietumdaļa un centrālā daļa, no mēreni siltās līdz vēsajai joslai.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Ne visai bieži Rietumlatvijā, reti Viduslatvijā un Austrumlatvijā. Latvijā sasniedz areāla austrumu robežu.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Slītere", "Grīņi", "Gaujas nacionālais parks", "Kemeru nacionālais parks", "Abavas ieleja", "Klāņu purvs", "Ķirbas purvs", "Ziemupe", "Engure".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt atradnes. Aizsardzībai ieteicama teritorija "Stikli".

Informācijas avoti. AB; LATV; LLU, RAS; RIG; SVR.

Sastādīja Zigrīda Eglīte.

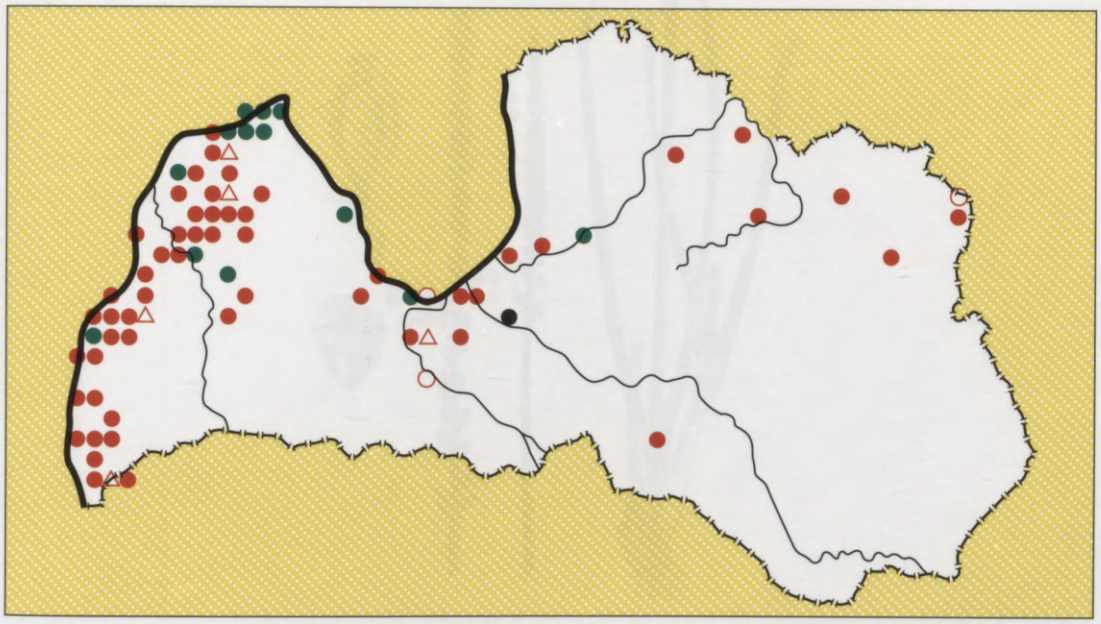

Status. A rare species. Included in the Red Data Books of Estonia and the Baltic Region; in the List of Threatened Species of Schleswig-Holstein.
Habitat. Bog margins, pine forests on peat soils, burned out places, moist forest roads and firebreaks.
Area. Western and central part of Europe, from submeridional to boreal zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Relatively rare, found in the Western Latvia, rare in the Central Latvia and Eastern Latvia. In Latvia the species is on the eastern edge of its distribution area.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Slītere", "Grīņi", "Gaujas nacionālais parks", "Ķemeru nacionālais parks", "Abavas ieleja", "Klāņu purvs", "Stiklu purvi", "Ķirbas purvs", "Ziemupe", "Engure".
Suggestions for study and protection. Verify the species localities. The territory recommended for protection "Stikli".
Information sources. AB; LATV; LLU, RAS; RIG; SVR.
Compiled by Zigrīda Eglīte.

Jūrmalas āžloks *Triglochin maritimum* L.

Juncaginaceae - Āžloku dzimta

Statuss. Reta suga. Ierakstīta Lietuvas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā.
Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 20 - 80 cm augsts lakstaugs. Stublājs stāvs, pie pamata saglabājušās iepriekšējo gadu sažuvušās lapu makstis. Lapas pamīšas, tikai apakšējās, lineāras, pusvelteniskas, līdz 35 cm garas. Ziedu daudz, tie sakārtoti skrajā vārpā stublāja galā. Vārpas ass, augļiem nogatavojoties, stipri pagarinās. Apziednis vienkāršs, sastāv no 6 plati olveidīgām, brīvām, violetām, retāk zaļām, 2 gredzenos izvietotām apziedņa lapām. Skaldauglis ar 6 eliptiskiem skaldeņiem. Zied no jūnija līdz augustam. Aug izklaidus pa vienam vai nelielās grupās. Halofīts. Litorāls augs.
Biotops. Jūrmalas pļavas un liedags, upju un piejūras ezeru palienes, palieņu pļavas un krastmalas, zemie purvi.
Areāls. Eiropā litorāla suga, no siltās līdz vēsajai joslai; Āzija, Ziemeļamerika, no siltās līdz aukstajai joslai.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Diezgan reti, galvenokārt Jūrmalas un Rīgas apkārtnē.
Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.
Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Kemeru nacionālais parks", "Randu pļavas", "Daugavgrīva", "Liepājas ezers", "Tosmare", "Vecdaugava", "Engure".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Pētīt populācijas attīstības dināmiku un vitalitāti. Aizsardzībai ieteicama dabas teritorija "Lielupes grīva".
Informācijas avoti. LATV; RAS; RIG.
Sastādīja Zigrīda Eglīte.

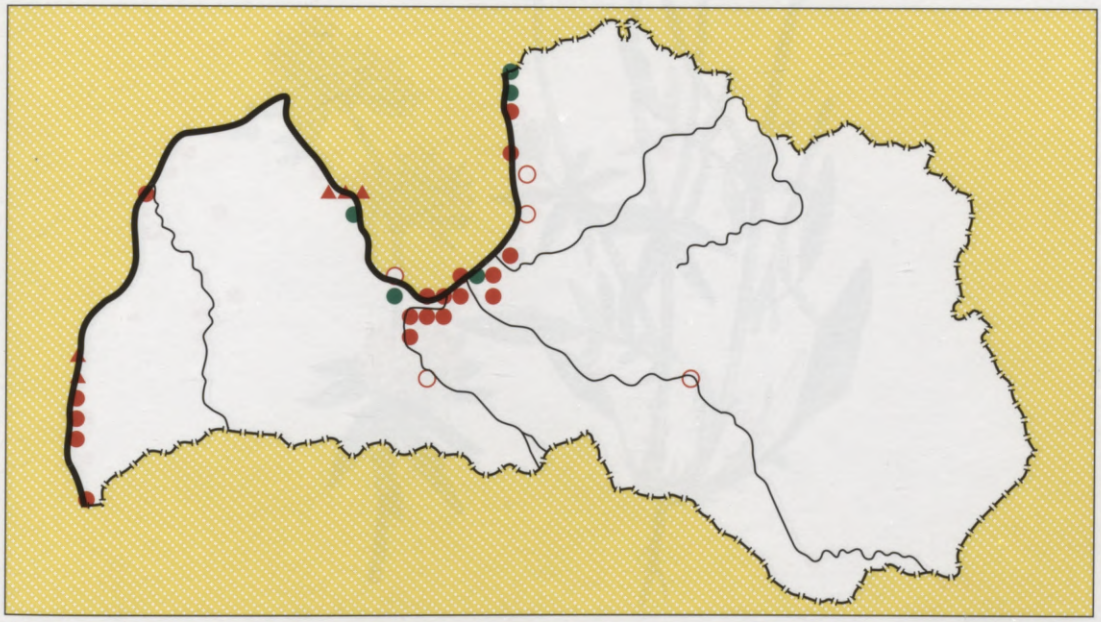

Status. A rare species. Included in the Red Data Books of Lithuania and the Baltic Region.
Habitat. Coastal meadows, beaches, flood plain areas of rivers and coastal lakes, flood plain meadows and fens.
Area. A littoral species in Europe, from meridional to boreal zone, Asia, North America, from meridional to arctic zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Relatively rare, found mainly in the vicinity of Jūrmala and Rīga cities.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Ķemeru nacionālais parks", "Randu pļavas", "Daugavgrīva", "Liepājas ezers", "Tosmare", "Vecdaugava", "Engure".
Suggestions for study and protection. Verify and map the species localities; study the dynamics of population development and species vitality. The territory recommended for protection "Lielupes grīva".
Information sources. LATV; RAS; RIG.
Compiled by Zigrīda Eglīte.

Jūrmalas pērkonamoliņš *Anthyllis maritima* Schweigg.

Leguminosae (Fabaceae) - Pākšaugu (pupu) dzimta

Statuss. Reta suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā.
Sugas apraksts. Divgadīgs vai daudzgadīgs, līdz 40 cm augsts lakstaugs. Stublāji ar piegulošiem matiņiem. Pirmā gadā veidojas tikai lapu rozetes, kas parasti atmirst. Lapas nepāra plūksnaini saliktas. Rozetes lapas ar 3 - 5 lancetiskām lapiņām vai 1 gala lapiņu. Stublāja lapas pamīšas, 3 - 5, ar 5 - 9 lineārām lapiņām, to apakšpusē vienkārši, zīdaini matiņi. Ziedi nekārtni, ziedēšanas sākumā satuvinātās, galviņveidīgās ziedkopās, ar staraini šķeltu seglapu pie pamata. Apziednis divkāršs. Kauss stobriņveida, ar 5 zobiņiem, bāli dzeltens, ar gariem, baltiem matiņiem. Vainags dzeltens vai oranždzeltens. Zied no jūnija līdz augustam.
Biotops. Priekškāpas, baltās un brūnās kāpas jūrmalā, ceļmalas, dzelzceļa uzbērumi, sausas pļavas. Tipiska jūrmalas balto kāpu suga.
Areāls. Eiropa, Baltijas jūras un tās līču dienvidu krasti, mērenā josla.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Diezgan reti, galvenokārt Baltijas jūras un Rīgas līča kāpu joslā.
Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.
Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Slītere", "Kemeru nacionālais parks", "Vecdaugava", "Piejūra", "Engure".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kontrolēt aizsardzības režīmu atradnēm Baltijas jūras un Rīgas līča piekrastes aizsargjoslā. Izpētīt cenopopulāciju attīstības dinamiku.
Informācijas avoti. LATV; RAS; RIG; SVR.
Sastādīja Zigrīda Eglīte.

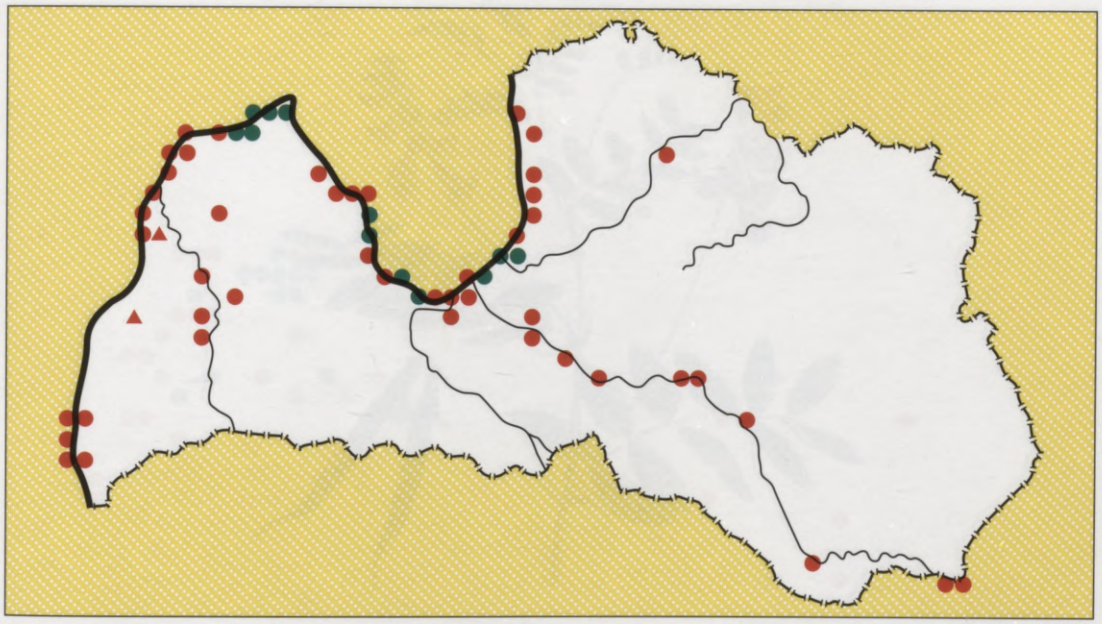

Status. A rare species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region.
Habitat. Foredunes, white and brown dunes, roadsides, railway embankments, dry meadows. A typical species of white dunes.
Area. Europe, southern coast of the Baltic Sea and its bays, temperate zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Relatively rare, found mainly on dunes of the Baltic Sea and the Gulf of Rīga.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Slītere", "Kemeru nacionālais parks", "Vecdaugava", "Piejūra", "Engure".
Suggestions for study and protection. The protection regime for the localities of the protective zone of the Baltic Sea and the Gulf of Rīga is to be considered. Study the dynamics of the coenopopulation development.
Information sources. LATV; RAS; RIG; SVR.
Compiled by Zigrīda Eglīte.

Melnējošā dedestiņa (melnā dedestiņa)

Lathyrus niger (L.) Bernh.

Leguminosae (Fabaceae) - Pākšaugu (pupu) dzimta

Statuss. Reta suga. Ierakstīta Igaunijas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 40 - 80 cm augsts lakstaugs. Stublājs stāvs, vienkāršs vai augšdaļā zarots, šķautnains. Pielapes lineāri lancetiskas. Lapas pāra plūksnaini saliktas, galā bez vītes. Lapiņas 4 - 6 pāri, eliptiskas līdz olveidīgas, galā ar smaili, izžuvušas melnē. Kauss zvanveidīgs, zobiņi nevienādi. Vainaglapas violeti sārtas līdz purpursārtas, ziedēšanas beigās zilas. Ziedi garā, skrajā ķekarā lapu žāklēs. Pāksts lineāra, 4 - 5 cm gara. Zied no jūnija līdz augustam. Aug nelielās grupās.

Biotops. Lapkoku un lapkoku-skujkoku meži minerālaugsnēs (gārša, mistrājs, dižsils), mežmalas, krūmāji.

Areāls. Eiropa, mērenā un vēsā josla.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Samērā reti, nevienmērīgi, Piejūras zemienē, Rietumlatvijā, Viduslatvijā un Austrumlatvijā. Pirmoreiz, nenorādot atradnes, Latvijas florā minēta 1791. gadā /1/. Latvijā aug tuvu areāla ziemeļu robežai.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Krustkalni", "Gaujas nacionālais parks", "Ķemeru nacionālais parks", "Abavas ieleja", "Ventas ieleja", "Ventas un Šķervela ieleja", "Zebrus un Svētes ezers", "Milzukalns", "Lielie Kangari", "Mazie Kangari", "Embūte", "Tērvete", "Augšzeme".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt vērtīgākās atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.

Informācijas avoti. LATV; RIG; 1. Fischer, 1791.

Sastādīja Laima Tabaka.

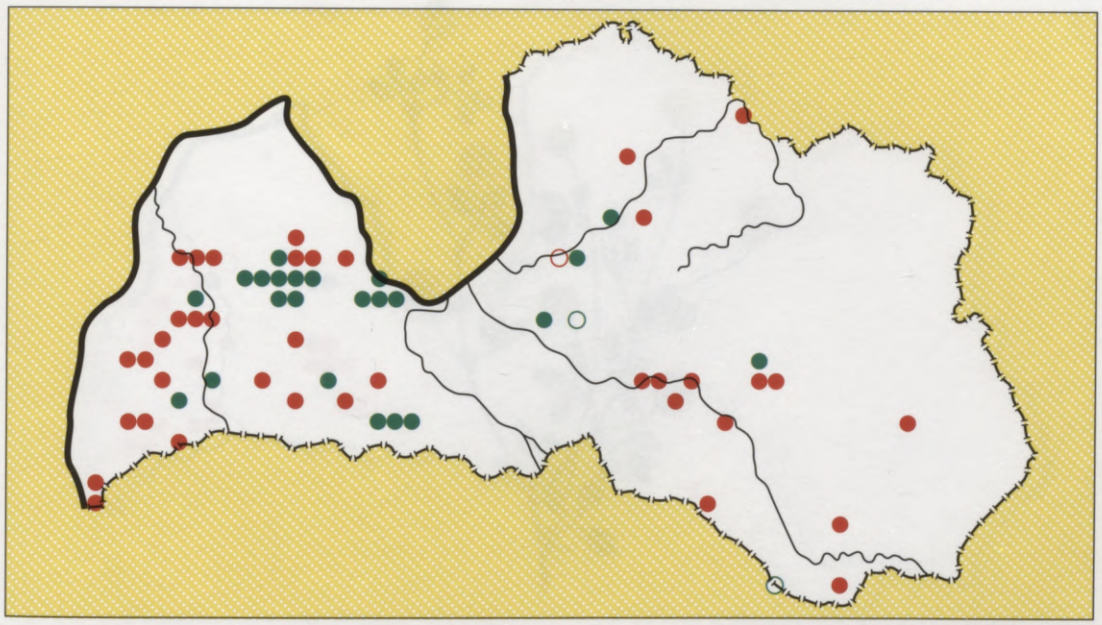

Status. A rare species. Included in the Red Data Books of Estonia and the Baltic Region; in the List of Threatened Species of Schleswig-Holstein.
Habitat. Deciduous forests and mixed deciduous-coniferous forests on mineral soils, forest margins, shrubs.
Area. Europe, temperate and boreal zones.
Distribution and occurrence in Latvia. Relatively rare, irregularly, found in the Coastal Lowland, Western Latvia, Central Latvia and in the Eastern Latvia. For the first time, without the locality indication the species was mentioned in the flora of Latvia in 1791 /1/. In Latvia the species grows close to the northern limit of its distribution area.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Krustkalni", "Gaujas nacionālais parks", "Kemeru nacionālais parks", "Abavas ieleja", "Ventas ieleja", "Ventas un Šķerveļa ieleja", "Zebrus un Svētes ezers", "Milzukalns", "Lielie Kangari", "Mazie Kangari", "Embūte", "Tērvete", "Augšzeme".
Suggestions for study and protection. Verify and map the most valuable species localities; study the dynamics of the coenopopulations; work out the species protection plan.
Information sources. LATV; RIG; 1. Fischer, 1791.
Compiled by Laima Tabaka.

Lauka āboliņš (pazvilu āboliņš, tīruma āboliņš)

Trifolium campestre Schreb.

Leguminosae (Fabaceae) - Pākšaugu (pupu) dzimta

Statuss. Reta suga. Ierakstīta Igaunijas Sarkanajā grāmatā.

Sugas apraksts. Viengadīgs vai divgadīgs, 10 - 25 cm augsts lakstaugs. Stublājs stāvs vai pacils, skraji zarots. Pielapes brīvas, olveidīgas, smailas. Lapas trīslapiņu saliktas, lapiņas otrādi olveidīgas līdz rombveidīgas. Kauss kails. Vainaglapas zeltdzeltenas. Ziedi 20 - 40, mazās, lodveidīgās, blīvās galviņās lapu žāklēs. Pāksts riekstiņveidīga. Zied no jūnija līdz augustam. Aug nelielās grupās vai atsevišķi eksemplāri.

Biotops. Sausas pļavas, mežmalas, tīrumi.

Areāls. Eiropa, Āzijas dienvidrietumu daļa, Ziemeļāfrika, no mēreni karstās līdz mērenajai joslai.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Samērā reti, nevienmērīgi, Piejūras zemienē, Rietumlatvijā, 2 atradnes Viduslatvijā un Austrumlatvijā. Pirmoreiz konstatēta 1857. gadā Rīgā (Torņakalnā) /1/. Latvijā aug tuvu areāla austrumu robežai.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Slītere", "Abavas ieleja", "Medze", "Sventājas upes ieleja", "Papes ezers", "Vecdaugava", "Babītes ezers", "Riežupe", "Piejūra".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku, tās atkarību no saimnieciskās darbības. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.

Informācijas avoti. LATV; RIG; SVR; 1. Buhse, 1857.

Sastādīja Laima Tabaka.

Status. A rare species. Included in the Red Data Book of Estonia.
Habitat. Dry meadows, forest margins, fields.
Area. Europe, south-western part of Asia, northern Africa, from subtropical to temperate zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Relatively rare, irregularly, found in the Coastal Lowland, in the Western Latvia, two localities in the Central Latvia and in the Eastern Latvia. For the first time the species was recorded in Rīga in 1857 (Torņakalns) /1/. In Latvia the species grows close to the eastern limit of its distribution area.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Slītere", "Abavas ieleja", "Medze", "Sventājas upes ieleja", "Papes ezers", "Vecdaugava", "Babītes ezers", "Riežupe", "Piejūra".
Suggestions for study and protection. Study the dynamics of the coenopopulations, its dependence on the management activities; work out the species protection plan.
Information sources. LATV; RIG; SVR; 1. Buhse, 1857.
Compiled by Laima Tabaka.

Sīkais āboliņš *Trifolium dubium* Sibth.

Leguminosae (Fabaceae) - Pākšaugu (pupu) dzimta

Statuss. Reta suga.

Sugas apraksts. Viengadīgs vai divgadīgs, 10 - 40 cm augsts lakstaugs. Stublājs stāvs vai pacils, tievs, skraji zarots. Pielapes brīvas, olveidīgi lancetiskas. Lapas trīslapiņu saliktas, lapiņas otrādi olveidīgas. Kauss kails. Vainaglapas gaiši dzeltenas. Ziedi 5 - 15(20), mazās, gandrīz lodveidīgās, skrajās galviņās lapu žāklēs. Pāksts riekstiņveidīga. Zied no jūnija līdz augustam. Aug nelielās, diezgan blīvās grupās vai atsevišķi eksemplāri.

Biotops. Sausas pļavas, mežmalas, reti dzelzceļa uzbērumi.

Areāls. Eiropa, Ziemeļāfrika, mēreni siltā un mērenā josla.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Samērā reti, nevienmērīgi, Piejūras zemienē, Rietumlatvijā, ļoti reti Viduslatvijā un Austrumlatvijā. Pirmoreiz konstatēta 1894. gadā Rīgā (Daugavgrīvā) (13/26, Kupffer, RIG). Latvijā aug tuvu areāla austrumu robežai.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Slītere", "Grīņi", "Abavas ieleja", "Medze", "Babītes ezers", "Daugavgrīva", "Liepājas ezers", "Papes ezers", "Embūte", "Talsu pauguraine", "Riežupe", "Tērvete", "Engure".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt vērtīgākās atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku, tās atkarību no saimnieciskās darbības. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.

Informācijas avoti. LATV; RIG; SVR.

Sastādīja Laima Tabaka.

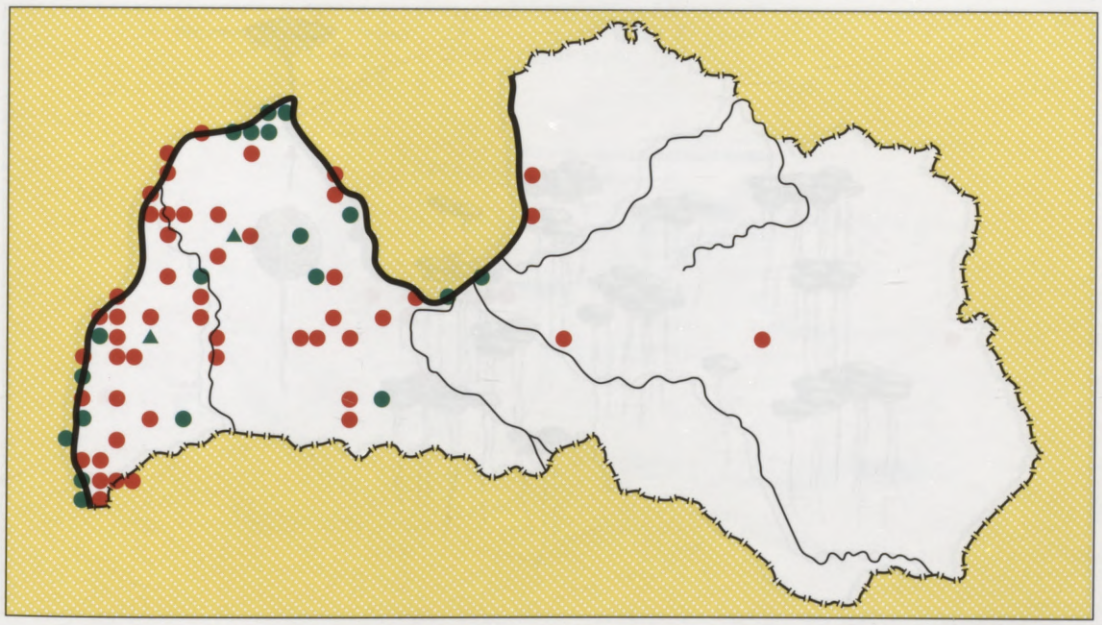

Status. A rare species.
Habitat. Dry meadows, forest margins, rare on railway embankments.
Area. Europe, northern Africa, submeridional and temperate zones.
Distribution and occurrence in Latvia. Relatively rare, irregularly, found in the Coastal Lowland, Western Latvia, very rare in the Central Latvia and Eastern Latvia. For the first time the species was found in Rīga in 1894 (Daugavgrīva) (13/26, Kupffer, RIG). In Latvia the species grows close to the eastern limit of its distribution area.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Slītere", "Grīņi", "Abavas ieleja", "Medze", "Babītes ezers", "Daugavgrīva", "Liepājas ezers", "Papes ezers", "Embūte", "Talsu pauguraine", "Riežupe", "Tērvete", "Engure".
Suggestions for study and protection. Verify and map the most valuable species localities; study the dynamics of the coenopopulations, its dependence on the management activities; work out the species protection plan.
Information sources. LATV; RIG; SVR.
Compiled by Laima Tabaka.

Kuprainais ūdenszieds *Lemna gibba* L.

Lemnaceae - Ūdensziedu dzimta

Statuss. Reta suga. Ierakstīta Igaunijas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Norvēģijas, Somijas un Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, sīks, uz ūdens brīvi peldošs lakstaugs. Vasa ieapaļa vai eliptiska, 2 - 5 mm gara plātnīte, virspuse pelēkzaļa, reizēm sarkanbrūna, plakana, apakšpuse gaiši zaļa, izliekta, ar 1 piesakni. Ziedi 2, dobumos vasas virspusē, tuvu tās malai. Vienmājas augs. Ziedi bez apziedņa. Sievišķajos ziedos 1 auglenīca, vīrišķajos - 1 putekšņlapa. Ziedkopā 1 sievišķais un 2 vīrišķie ziedi, to ieskauj plēvjaina maksts. Auglis pūslīšveidīgs. Vairojas galvenokārt veģetatīvi.

Biotops. Ezeri, upes, to attekas, dīķi, grāvji, lāmas jūras liedagos.

Areāls. Rietumeiropa un Viduseiropa, no siltās līdz mērenajai joslai, Āfrika, Austrumāzija, Centrālāzija, Austrālija, Jaunzēlande, Ziemeļamerikas rietumdaļa, Centrālamerika un Dienvidamerika.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Reti, galvenokārt Baltijas jūras un Rīgas līča tuvumā, visbiežāk Rīgas apkārtnē. Pirmoreiz, nenorādot atradnes, Latvijas florā minēta 1803. gadā /1/. Latvijā aug tuvu areāla austrumu robežai.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Slītere", "Ķemeru nacionālais parks", "Vecdaugava", "Babītes ezers", "Liepājas ezers", "Engure".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku, tās atkarību no ūdens bioloģiskajiem, ķīmiskajiem, fizikālajiem raksturlielumiem. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu. Pētīt Piejūras zemienes ūdeņu floru. Aizsardzībai ieteicama dabas teritorija "Lielupes grīva".

Informācijas avoti. LATV; RAS; RIG; 1. Grindel, 1803.

Sastādīja Ivars Kabucis.

Status. A rare species. Included in the Red Data Books of Estonia and te Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Norway, Finland and Schleswig-Holstein.
Habitat. Lakes, rivers, branches of rivers, ponds, ditches and wet depressions on the beach.
Area. Western and central Europe, western part of northern America, central America and southern America.
Distribution and occurrence in Latvia. Rare, mainly found in the proximity of the Baltic Sea and the Gulf of Rīga, most often in the vicinity of Rīga City. For the first time without the locality indication the species was mentioned in the flora of Latvia in 1803 /1/. In Latvia the species grows close to the eastern limit of its distribution area.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Slītere", "Kemeru nacionālais parks", "Vecdaugava", "Babītes ezers", "Liepājas ezers", "Engure".
Suggestions for study and protection. Verify and map the species localities; study the dynamics of the coenopopulations, its dependence on the biological, chemical and physical characteristics of waterbodies; work out the species protection plan; study the aquatic flora of the Coastal Lowland. The territory recommended for protection "Lielupes griva".
Information sources. LATV; RAS; RIG; 1. Grindel, 1803.
Compiled by Ivars Kabucis.

Mieturu mugurene *Polygonatum verticillatum* (L.) All.

Liliaceae - Liliju dzimta

Statuss. Reta suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā.
Sugas apraksts. Daudzgadīgs, līdz 80 cm augsts lakstaugs ar ložņājošiem sakneņiem. Stublājs vienkāršs, rievains, kails. Lapas sēdošas, pa 3 - 9 mieturos, lineāras līdz lancetiskas, 5 - 17 cm garas, 1 - 2,5 cm platas, virspuse kaila, apakšpusē uz dzīslām ar matiņiem, gals smails. Ziedi 1 - 9 lapu žāklēs, nokareni. Apziednis stobrveidīgs, zalganbalts, 5 - 10 mm garš, apmale zobiņveidīga. Oga sākumā sarkana, nogatavojusies melna. Zied jūnijā un jūlijā. Aug atsevišķi eksemplāri.
Biotops. Lapkoku un lapkoku-egļu gāršas, reti vēri un damakšņi, krūmāji, veci parki.
Areāls. Viduseiropa, Atlantiskā Eiropa, Skandināvijas rietumdaļa, no siltās līdz vēsajai joslai.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Diezgan reti, galvenokārt Rietumlatvijā. Pirmoreiz konstatēta 1803. gadā Kalnmuižā pie Skrundas (Grindel) /1/. Latvijā sasniedz areāla austrumu robežu.
Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.
Līdzšinējā aizsardzība. LMPL, 1977, 1987. Ierakstīta LSG, 1980. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Abavas ieleja", "Ventas ieleja", "Dunika", "Sventājas upes ieleja", "Cieceres ezera sala", "Embūte", "Riežupe".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Atradnēs un to apkārtnē nav pieļaujama mežu izciršana, upju regulēšana. Aizsardzībai ieteicamas dabas teritorijas: "Durbes upe", "Bārtas ieleja".
Informācijas avoti. AB; HBN; LATV; LLU; RIG; 1. Grindel, 1803.
Sastādīja Valda Baroniņa.

Status. A rare species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region.
Habitat. Moist deciduous forests and mixed deciduous-spruce forests, rare in shrubs, old parks.
Area. Central Europe and atlantic part of Europe, western part of Scandinavia, from meridional to boreal zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Relatively rare, mainly found in the Western Latvia. For the first time the species was found in Kalnmuiža near Skrunda in 1803 (Grindel) /1/. In Latvia the species is on the eastern edge of its distribution area.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. LMPL, 1977, 1987. Included in the LTV RDB, 1980. Recorded in the protected nature areas: "Abavas ieleja", "Ventas ieleja", "Dunika", "Sventājas upes ieleja", "Cieceres ezera sala", "Embūte", "Riežupe".
Suggestions for study and protection. Forest cutting and river redirection is not permissible within the species localities and their vicinity. The territories recommended for protection: "Durbes upe", "Bārtas ieleja".
Information sources. AB; HBN; LATV; LLU; RIG; 1. Grindel, 1803.
Compiled by Valda Baronina.

Parastā purvmirte (purvmirte, purva mirte, balzāmkārkls)

Myrica gale **L.**

Myricaceae - Purvmiršu dzimta

Statuss. Reta suga. Ierakstīta Lietuvas, bij. PSRS un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Stipri sazarojies, līdz 1,5 m augsts, vasarzaļš, aromātisks, divmāju krūms. Zari stāvi. Zari un lapas ar zeltainiem dziedzerīšiem. Lapas pamīšas, otrādi lancetiskas līdz iegareni otrādi olveidīgas, 2 - 4(5) cm garas, mala gluda vai tuvāk galam zobaina, virspuse tumši zaļa, matēta, kaila, apakšpuse gaišāka, ar izklaidus matiņiem. Ziedi uz iepriekšējā gada dzinumiem, vārpās, vīrišķās - 1,5 cm garas, brūnas, putekšņlapas 4, sievišķās - sākumā 0,5 cm, augļu laikā - 0,7 - 1,5 cm garas, zaļganas. Kaulenis ar zeltainiem dziedzerīšiem. Kalcifils augs. Zied aprīlī un maijā, augli nogatavojas septembrī.

Biotops. Zemie un pārejas purvi, pārpurvotas pļavas, slapjie meži.

Areāls. Atlantiskā Eiropa (no Pireneju pussalas līdz Skandināvijai, Baltijas jūras piekrastē), Ziemeļamerikas austrumi un vidiene (var. gale), no mēreni siltās līdz mērenajai joslai.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Diezgan bieži, tikai Piejūras zemienē, viena izolēta atradne pie Cēsīm. Pirmoreiz, nenorādot atradnes, Latvijas florā minēta 1778. gadā /1/. Latvijā sasniedz areāla austrumu robežu.

Skaita un izplatības izmaiņas. Hidromeliorācija veicina biotopu bojāeju. Vīrišķo ziedpumpuru izmantošana "Rīgas melnā balzāma" ražošanai ietekmē vīrišķo un sievišķo augu skaita attiecību, neskatoties uz to, ka vīrišķo eksemplāru skaits populācijā pārsniedz sievišķo eksemplāru skaitu 3 - 10 reizes.

Līdzšinējā aizsardzība. LMPL, 1977, 1987. Ierakstīta LSG, 1980. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Slītere", "Grīņi", "Gaujas nacionālais parks", "Ķemeru nacionālais parks", "Abavas ieleja", "Ziemupe", "Čužupurvs", "Ances purvi un meži", "Klāņu purvs", "Sārnates purvs", "Tosmare", "Ķirbas purvs", "Papes ezers", "Engure".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt vērtīgākās atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku, īpaši hidrotehniskās meliorācijas ietekmē. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu. Aizsardzībai ieteicama dabas teritorija "Irbes ieleja".

Informācijas avoti. HBN; LATV; LLU; RAS; RIG; 1. Fischer, 1778.

Sastādīja Raimonds Cinovskis.

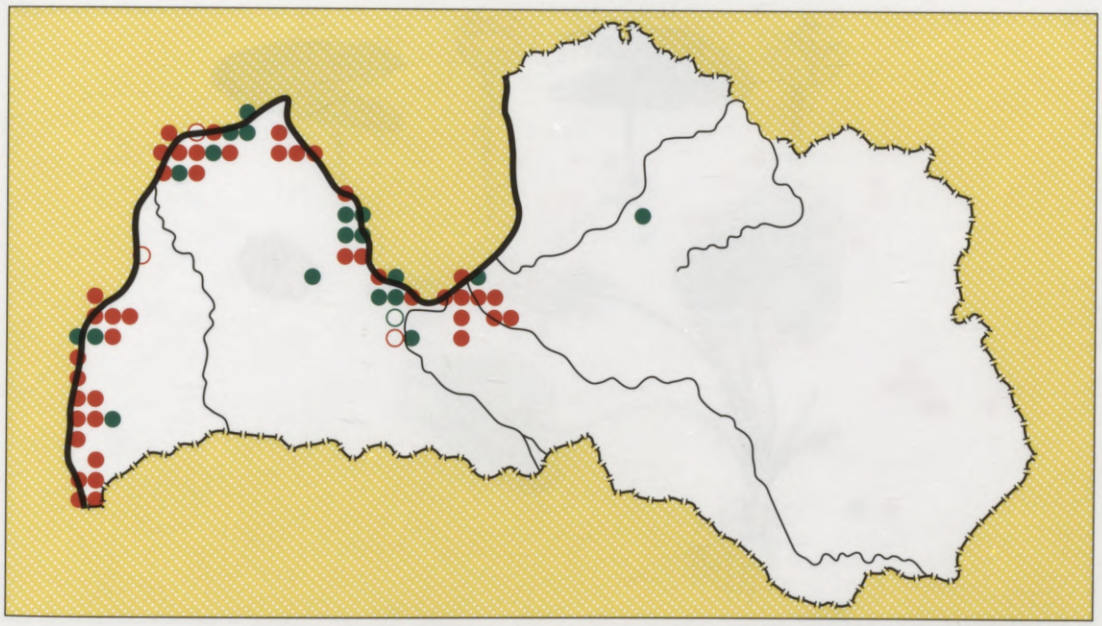

Status. A rare species. Included in the Red Data Books of Lithuania, former USSR and the Baltic Region; in the List of Threatened Species of Schleswig-Holstein.

Habitat. Fens and transition mires, wet meadows, wet forests.

Area. Atlantic Europe (from Pyrenees to Scandinavia, at the Baltic Sea coast), the eastern and central part (var. gale) of North America, from submeridional to temperate zone.

Distribution and occurrence in Latvia. Relatively often, found only in the Coastal Lowland, one locality near Cēsis. For the first time, without the locality indication, the species was recorded in the flora of Latvia in 1778 /1/. In Latvia the species is on the eastern edge of its distribution area.

Changes in number and distribution. Melioration causes destruction of the species habitats. Despite the high ratio of male plants in the species population the usage of male buds in the production of the Rīga Black Balsam affects negatively the ratio of male and female plants.

Existing protection. LMPL, 1977, 1987. Included in the LTV RDB, 1980. Recorded in the protected nature areas: "Slītere", "Grīņi", "Gaujas nacionālais parks", "Ķemeru nacionālais parks", "Abavas ieleja", "Ziemupe", "Čužupurvs", "Ances purvi un meži", "Klāņu purvs", "Sārnates purvs", "Tosmare", "Ķirbas purvs", "Papes ezers", "Engure".

Suggestions for study and protection. Verify and map the most valuable species localities; study the dynamics of the coenopopulations, especially of those being under the influence of melioration. The territory recommended for protection "Irbes ieleja".

Information sources. HBN; LATV; LLU; RAS; RIG; 1. Fischer, 1778.

Compiled by Raimonds Cinovskis.

Sīkā lēpe (mazā lēpe) *Nuphar pumila* (Timm) DC.

Nymphaeaceae - Ūdensrožu dzimta

Statuss. Reta suga. Ierakstīta Baltkrievijas, Igaunijas, Lietuvas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Dānijas Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs ūdensaugs, gruntī nostiprinājies ar spēcīgu, ložņājošu sakneni. Peldošās lapas nelielas, tumši zaļas, ādainas, ieapaļas vai eliptiskas, pamats dziļi sirdsveida, kāts garš, pie plātnes pamata plakans. Ziedi pa vienam, 2 - 3 cm diametrā, gara kāta galā, peldoši ūdens virspusē. Apziednis divkāršs. Kauslapas dzeltenzaļas, garākas par vainaglapām. Drīksna sēdoša, ar 8 - 10 stariem, kas sasniedz drīksnas diska malu. Auglis olveidīgs, nedaudz saliekts, nogatavojas ūdenī. Zied no jūnija līdz augustam.

Biotops. Eitrofi, mezoeitrofi, retāk hipereitrofi ezeri ar smilšainu, grantainu vai dūņainu pamatu. Tie, galvenokārt ir ezeri, kuros saglabājies vai kādreiz konstatēts oligotrofo ezeru lobēliju-ezereņu augu sabiedrību komplekss.

Areāls. Ziemeļeiropa un Viduseiropa, Ziemeļamerikas rietumu daļa, Āzija, mērenā un vēsā josla.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Diezgan reti, nevienmērīgi, galvenokārt Viduslatvijā un Austrumlatvijā. Latvijā aug tuvu areāla dienvidu robežai.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Gaujas nacionālais parks", "Silene", "Augstroze", "Cirīša ezers", "Lielie Kangari", "Jumurdas ezers", "Maizezers", "Klāņu purvs", "Vestiena", "Vecpiebalga".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt vērtīgākās atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu. Aizsardzībai ieteicamas dabas teritorijas: "Aģes ezers un purvs", "Kaņepēnu ezers", "Alūksnes ezers", "Kapu ezers", "Aijažu ezers".

Informācijas avoti. LATV; RAS; RIG.

Sastādīja Zigrīda Eglīte.

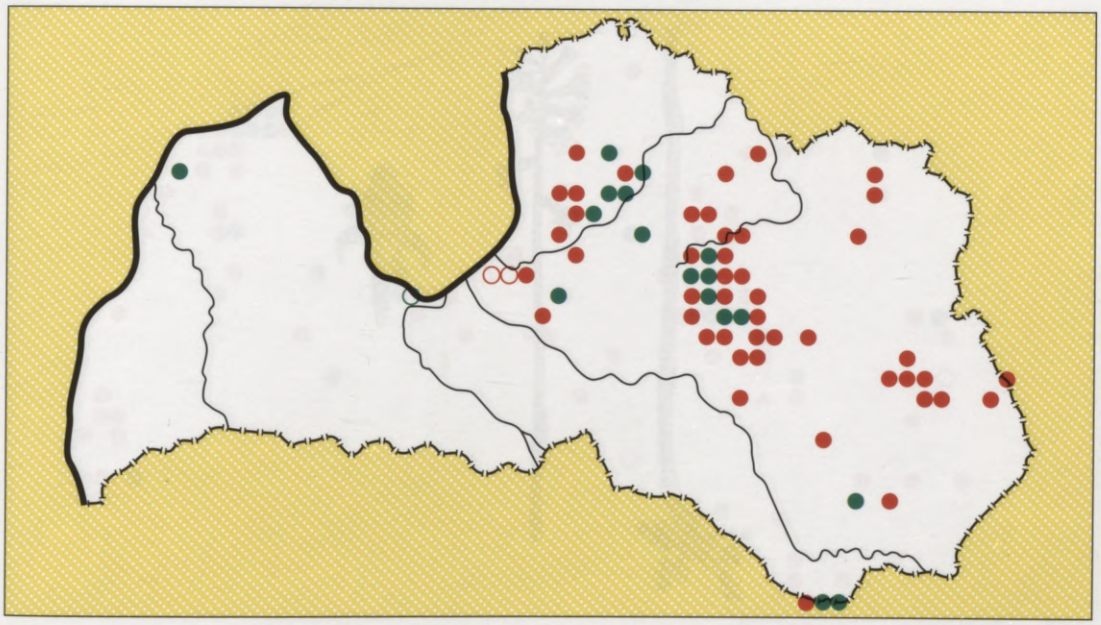

Status. A rare species. Included in the Red Data Books of Belarus, Estonia, Lithuania and the Baltic Region; in the List of Threatened Species of Denmark.
Habitat. Eutrophic, meso-eutrophic, less frequently hyper-eutrophic lakes with sand, gravel or mud bottom. The Isoeto-Lobelietum plant community is still present in these lakes or has been recorded there before.
Area. Northern and central Europe, western part of North America, Asia, temperate and boreal zones.
Distribution and occurrence in Latvia. Relatively rare, irregularly, found mainly in the Central Latvia and Eastern Latvia. In Latvia the species grows close to the southern limit of its distribution area.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Gaujas nacionālais parks", "Silene", "Augstroze", "Ciriša ezers", "Lielie Kangari", "Jumurdas ezers", "Maizezers", "Klāņu purvs", "Vestiena", "Vecpiebalga".
Suggestions for study and protection. Verify and map the most valuable species localities; study the dynamics of the coenopopulations; work out the species protection plan. The territories recommended for protection: "Aģes ezers un purvs", "Kaņepēnu ezers", "Alūksnes ezers", "Kapu ezers", "Aijažu ezers".
Information sources. LATV; RAS; RIG.
Compiled by Zigrīda Eglīte.

Trejdaivu koraļļsakne *Corallorhiza trifida* Châtel

Orchidaceae - Orhideju dzimta

Statuss. Reta suga. Ierakstīta Baltkrievijas, Igaunijas, Lietuvas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Dānijas, Polijas un Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 10 - 30 cm augsts, saprofītisks, bezhlorofila lakstaugs ar sulīgu, koraļļveidīgi zarotu sakneni. Lapas 3 - 4, reducētas, zvīņveidīgas. Ziedi 2 - 10, 3 - 8 cm garā ķekarā. Apziednis vienkāršs, vainaglapveidīgs, dzeltenbalts līdz zaļganbalts. Lūpa trīsdaivaina, balta, ar sarkanīgiem plankumiem vai svītrām, bez pieša, vērsta uz leju. Zied jūnijā un jūlijā. Vairojas galvenokārt ar sēklām. Aug atsevišķi eksemplāri.

Biotops. Melnalkšņu un bērzu dumbrājs, slapjš egļu un bērzu damaksnis, egļu mētrājs un gārša, augstie, zemie un pārejas purvi.

Areāls. Eiropa, Āzija un Ziemeļamerika, no mēreni siltās līdz aukstajai joslai.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Diezgan reti visā teritorijā.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. LMPM, 1977, 1987. Ierakstīta LSG, 1980. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Slītere", "Moricsala", "Teiči", "Krustkalni", "Gaujas nacionālais parks", "Ķemeru nacionālais parks", "Abavas ieleja", "Zebrus un Svētes ezers", "Augstroze", "Lielie Kangari", "Raķupes ieleja", "Čužupurvs", "Dunika", "Užava", "Ovīši", "Nidas purvs", "Mežole", "Silene", "Engure", "Piejūra", "Vestiena", "Veclaicene".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt vērtīgākās atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu. Aizsardzībai ieteicamas dabas teritorijas: "Irbes ieleja", "Numernes valnis".

Informācijas avoti. AB; DPU; HBN; LATV; LLU; LM; RIG; SVR.

Sastādīja Biruta Cepurīte.

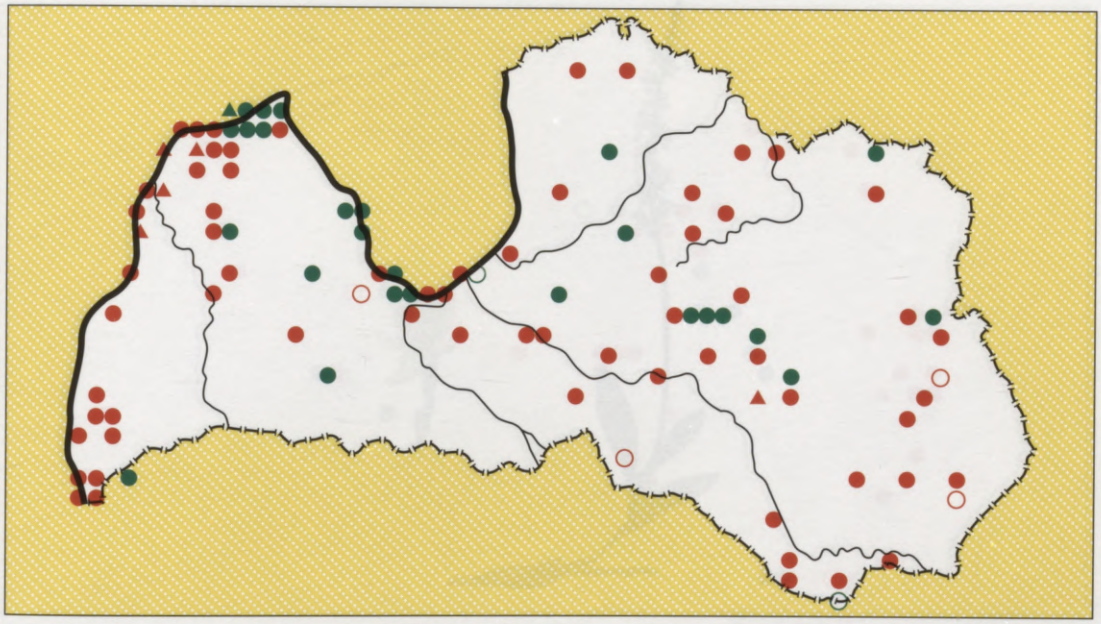

Status. A rare species. Included in the Red Data Books of Belarus, Estonia, Lithuania and the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Denmark, Poland and Schleswig-Holstein.
Habitat. Wet black alder dominated and birch dominated forests on eutrophic peat soils, moist mesotrophic forests dominated by spruce and birch, bogs, fens and transition mires.
Area. Europe, Asia, North America, from submeridional to arctic zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Relatively rare, found throughout the whole territory.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. LMPL, 1977, 1987. Included in the LTV RDB, 1980. Recorded in the protected nature areas: "Slītere", "Moricsala", "Teiči", "Krustkalni", "Gaujas nacionālais parks", "Ķemeru nacionālais parks", "Abavas ieleja", "Zebrus un Svētes ezers", "Augstroze", "Lielie Kangari", "Raķupes ieleja", "Čužupurvs", "Dunika", "Užava", "Ovīši", "Nidas purvs", "Mežole", "Silene", "Engure", "Piejūra", "Vestiena", "Veclaicene".
Suggestions for study and protection. Verify and map the most valuable species localities; study the dynamics of the coenopopulations; work out the species protection plan. The territories recommended for protection: "Irbes ieleja", "Numernes valnis".
Information sources. AB; DPU; HBN; LATV; LLU; LM; RIG; SVR.
Compiled by Biruta Cepurīte.

Purva hamarbija

Hammarbya paludosa (L.) Kuntze *[Malaxis paludosa* (L.) Sw.*]*

Orchidaceae - Orhideju dzimta

Statuss. Reta suga. Ierakstīta Baltkrievijas, Igaunijas, Lietuvas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Dānijas, Polijas un Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 5 - 20 cm augsts lakstaugs ar pavedienveida sakneņiem. Stublājs pie pamata bumbuļveidīgi paplašināts. Lapas 2 - 4, iegareni olveidīgas, 1 - 2,5 cm garas, stublāja lejasdaļā. Ziedu daudz, 2 - 7 cm garā, skrajā ķekarā. Apziednis vienkāršs, vainaglapveidīgs, dzeltenzaļš. Lūpa vesela, 13 - 18 mm gara, olveidīga, vērsta uz augšu, bez pieša. Zied jūlijā un augustā. Vairojas ar sēklām un veģetatīvi ar vairpumpuriem, kas veidojas lapu malās. Aug atsevišķi eksemplāri vai nelielās grupās.

Biotops. Augstie, zemie un pārejas purvi.

Areāls. Eiropa, Āzija un Amerika, mērenā un vēsā josla.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Diezgan reti visā teritorijā.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. LMPL, 1977, 1987. Ierakstīta LSG, 1980. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Slītere", "Krustkalni", "Teiči", "Gaujas nacionālais parks", "Ķemeru nacionālais parks", "Zebrus un Svētes ezers", "Aizdumbles purvs", "Sproģi", "Silene", "Kirbas purvs", "Mežole", "Tērvete", "Vestiena", "Augšzeme".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt zināmās atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku, tās atkarību no ūdens režīma izmaiņām augsnē. Aizsardzībai ieteicamas dabas teritorijas: "Pelcīšu purvs", "Bažu purvs", "Numernes valnis", "Laucesas ieleja".

Informācijas avoti. DM; LATV; RIG; SVR.

Sastādīja Biruta Cepurīte.

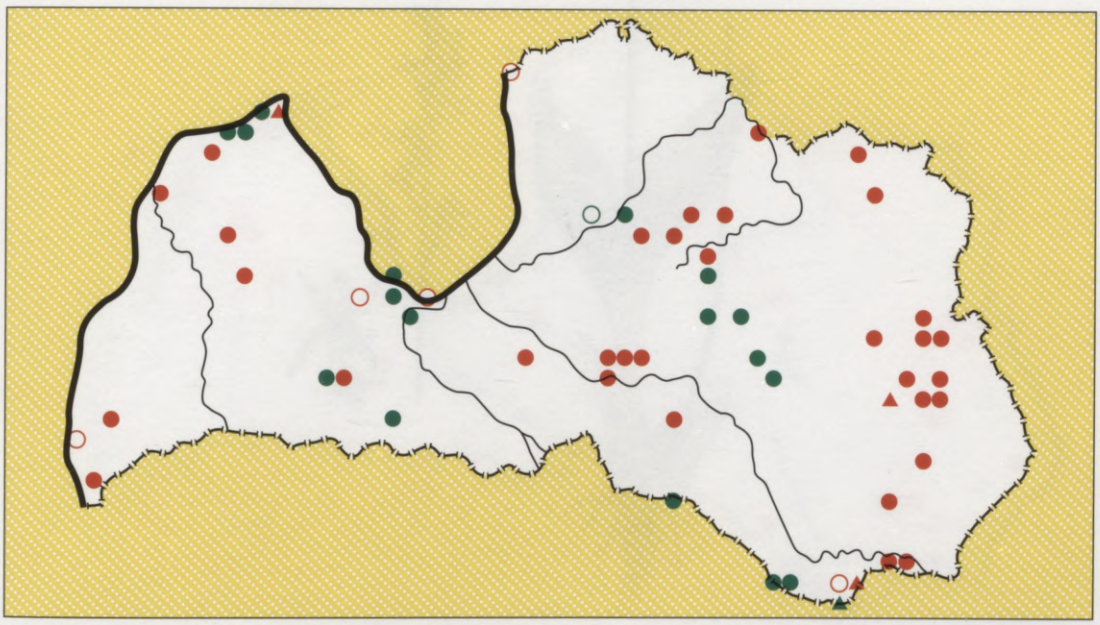

Status. A rare species. Included in the Red Data Books of Belarus, Estonia, Lithuania and the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Denmark, Poland and Schleswig-Holstein.
Habitat. Bogs, fens and transition mires.
Area. Europe, Asia, America, temperate and boreal zones.
Distribution and occurrence in Latvia. Relatively rare, found throughout the whole territory.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. LMPL, 1977, 1987. Included in the LTV RDB, 1980. Recorded in the protected nature areas: "Slītere", "Krustkalni", "Teiči", "Gaujas nacionālais parks", "Kemeru nacionālais parks", "Zebrus un Svētes ezers", "Aizdumbles purvs", "Sproģi", "Silene", "Kirbas purvs", "Mežole", "Tērvete", "Vestiena", "Augšzeme".
Suggestions for study and protection. Verify and map the recorded species localities; study the dynamics of the coenopopulations. The territories recommended for protection: "Pelcīšu purvs", "Bažu purvs", "Numernes valnis", "Laucesas ieleja".
Information sources. DM; LATV; RIG; SVR.
Compiled by Biruta Cepurīte.

Lēzela lipare *Liparis loeselii* (L.) Rich.

Orchidaceae - Orhideju dzimta

Statuss. Reta suga. Ierakstīta Baltkrievijas, Igaunijas, Lietuvas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Dānijas, Norvēģijas, Polijas, Somijas, Šl.-Holšt., Zviedrijas un Eiropas Kopienas Apdraudēto sugu sarakstā.
Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 6 - 20 cm augsts lakstaugs. Stublājs pie pamata bumbuļveidīgi paplašināts, ietverts veco lapu makstīs. Lapas 2, 4 - 11 cm garas, lancetiskas līdz eliptiskas, gandrīz pretējas, spīdīgas. Ziedi 3 - 10, sakārtoti 2 - 10 cm garā, skrajā ķekarā. Apziednis vienkāršs, vainaglapveidīgs, dzeltenzaļš. Lūpa vesela, apmēram vienādā garumā ar pārejām apziedņa lapām, iegareni olveidīga, bez pieša. Zied jūnijā un jūlijā. Vairojas ar sēklām. Apputeksnē kukaiņi, iespējama arī pašappute. Aug atsevišķi eksemplāri vai nelielās grupās, atklātās vietās. Kalcifils augs.
Biotops. Zemie un pārejas purvi, mēreni mitras un slapjas pļavas, avoksnāji.
Areāls. Eiropa un Sibīrija, mēreni siltā un mērenā josla; Ziemeļamerika izņemot Aļasku, mērenā un vēsā josla.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Diezgan reti visā teritorijā. Latvijā aug areāla ziemeļu robežas tuvumā. Pirmoreiz Latvijas florā minēta 1839. gadā Tukuma apkārtnē /1/.
Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.
Līdzšinējā aizsardzība. LMPL, 1977, 1987. Ierakstīta LSG, 1980. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Slītere", "Krustkalni", "Teiči", "Ķemeru nacionālais parks", "Abavas ieleja", "Zebrus un Svētes ezers", "Silene", "Ciriša ezers", "Svente", "Gulbinkas purvs", "Vīķu purvs", "Daugavgrīva", "Engure", "Daugavas loki", "Augšzeme".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt zināmās atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku, tās atkarību no ūdens režīma izmaiņām augsnē. Saglabāt nepārveidotus biotopus. Aizsardzībai ieteicamas dabas teritorijas: "Pelcišu purvs", "Bažu purvs", "Kaļķu purviņš", "Numernes valnis", "Laucesas ieleja".
Informācijas avoti. AB; DM; HBN; LATV; LLU; PP; RAS; RIG; SVR; 1. Fleischer, Lindemann, 1839.
Sastādīja Biruta Cepurīte.

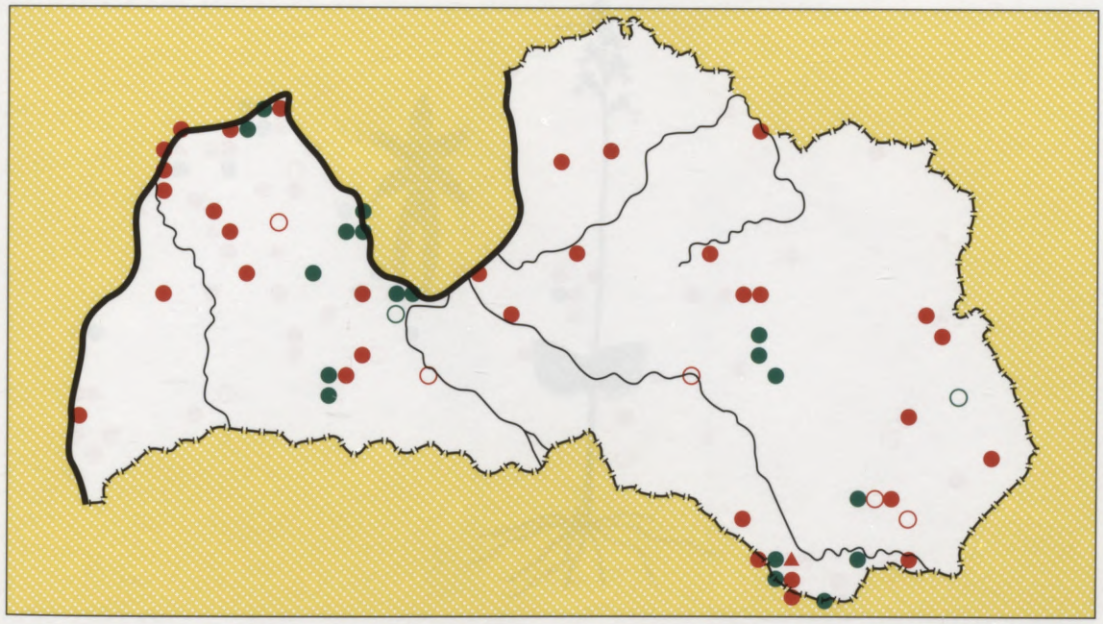

Status. A rare species. Included in the Red Data Books of Belarus, Estonia, Lithuania and the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Denmark, Norway, Poland, Finland, Schleswig-Holstein and Sweden.
Habitat. Fens and transition mires, moderately moist meadows, wet meadows, spring fens.
Area. Europe and Siberia, in submeridional and temperate zones, North America, except Alaska, in tempertae and boreal zones.
Distribution and occurrence in Latvia. Relatively rare, found throughout the whole territory. In Latvia the species grows close to the northern limit of its distribution area. For the first time the species was recorded in the flora of Latvia in the vicinity of Tukums in 1839 /1/.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. LMPL, 1977, 1987. Included in the LTV RDB, 1980. Recorded in the protected nature areas: "Slītere", "Krustkalni", "Teiči", "Ķemeru nacionālais parks", "Abavas ieleja", "Zebrus un Svētes ezers", "Silene", "Cirīša ezers", "Svente", "Gulbinkas purvs", "Vīķu purvs", "Daugavgrīva", "Engure", "Daugavas loki", "Augšzeme".
Suggestions for study and protection. Verify and map the recorded species localities; study the dynamics of the coenopopulations, clarifying its dependence on the changes of groundwater regime; maintain the natural species habitats. The territories recommended for protection: "Pelcīšu purvs", "Bažu purvs", "Kalķu purviņš", "Numernes valnis", "Laucesas ieleja".
Information sources. AB; DM; HBN; LATV; LLU; PP; RAS; RIG; SVR; 1. Fleischer, Lindemann, 1839.
Compiled by Biruta Cepurīte.

Sirdsveida divlape *Listera cordata* (L.) R. Br.

Orchidaceae - Orhideju dzimta

Statuss. Reta suga. Ierakstīta Baltkrievijas, Igaunijas, Lietuvas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Dānijas un Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.
Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 8 - 20 cm lakstaugs ar īsu, tievu sakneni un nedaudzām pavedienveida piesaknēm. Lapas 2, 1 - 2,5 cm garas, olveidīgi trīsstūrainas ar sirdsveida pamatu, gandrīz pretējas. Ziedi mazi, 4 - 15, sakārtoti 2 - 7 cm garā ķekarā. Apziednis vienkāršs, vainaglapveidīgs, zalgans ar purpura nokrāsu. Lūpa divkārtšķelta, 3 - 4 mm gara, bez pieša, pie pamata 2 zobiņveida izaugumi. Zied jūnijā un jūlijā. Vairojas veģetatīvi ar sakneņiem, retāk ar sēklām. Apputeksnē kukaiņi, iespējama arī pašappute. Augam īpatnēja smarža. Aug nelielās grupās.
Biotops. Priežu un egļu mētrājs un damaksnis, egļu vēris un dumbrājs, priežu niedrājs un purvājs, melnalkšņu dumbrājs, ošu gārša, palieņu pļavas, pārejas un augstie purvi.
Areāls. Eiropa, Āzija un Ziemeļamerika, no siltās līdz aukstajai joslai.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Diezgan reti, nevienmērīgi, galvenokārt teritorijas rietumdaļā.
Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.
Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Slītere", "Grīņi", "Ķemeru nacionālais parks", "Augstroze", "Abavas ieleja", "Lielie Kangari", "Raķupes ieleja", "Milzukalns", "Klāņu purvs", "Drabiņu purva daļa", "Ziemupe", "Tosmare", "Engure".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt zināmās atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku, tās atkarību no ūdens režīma izmaiņām augsnē. Aizsardzībai ieteicamas dabas teritorijas: "Kalnišķi", "Pelcīšu purvs", "Numernes valnis".
Informācijas avoti. DM; DPU; LATV; LLU; RAS; RIG; SVR.
Sastādīja Biruta Cepurīte.

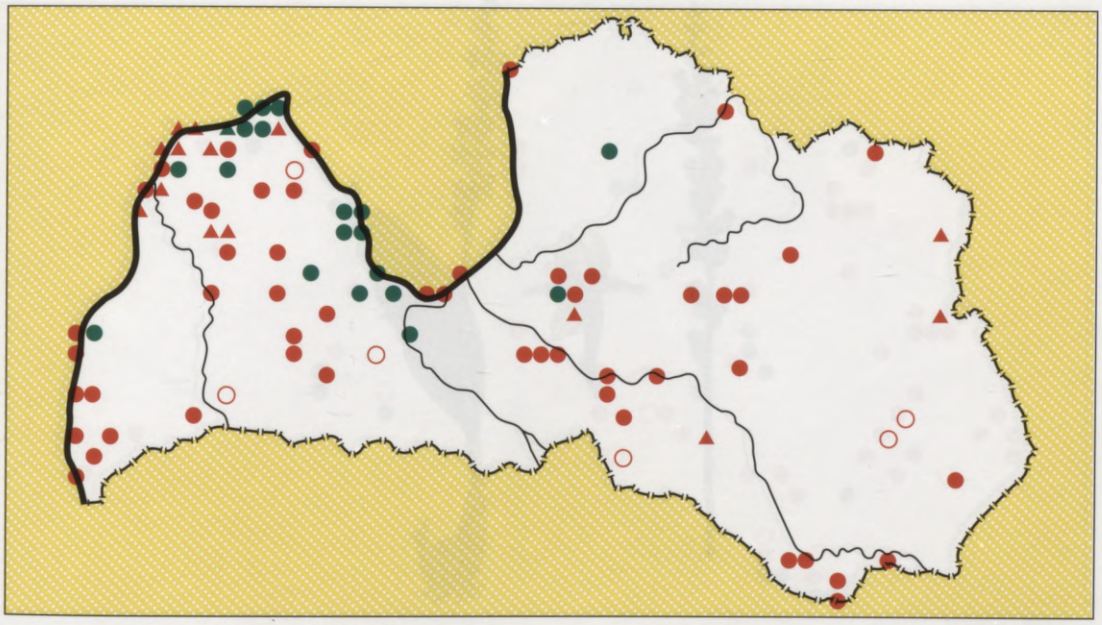

Status. A rare species. Included in the Red Data Books of Belarus, Estonia, Lithuania and the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Denmark and Schleswig-Holstein.

Habitat. Pine and spruce dominated forests on fairly poor mineral soil, mesotrophic forests dominated by spruce, wet black alder dominated forests on eutrophic peat soils, ash dominated forests on moist eutrophic soil, flood plain meadows, transition mires and bogs.

Area. Europe, Asia, North America, from meridional to arctic zone.

Distribution and occurrence in Latvia. Relatively rare, irregularly, found mainly in the western part of Latvia.

Changes in number and distribution. Not studied.

Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Slitere", "Griņi", "Ķemeru nacionālais parks", "Augstroze", "Abavas ieleja", "Lielie Kangari", "Raķupes ieleja", "Milzukalns", "Klāņu purvs", "Drabiņu purva daļa", "Ziemupe", "Tosmare", "Engure".

Suggestions for study and protection. Verify and map the recorded species localities; study the dynamics of the coenopopulations, clarifying its dependence on the changes of groundwater regime. The territories recommended for protection: "Kalniški", "Pelcišu purvs", "Numernes valnis".

Information sources. DM; DPU; LATV; LLU; RAS; RIG; SVR.

Compiled by Biruta Cepurīte.

Purvāja sūnene

Malaxis monophyllos (L.) Sw. *[Microstylis monophyllos* (L.) Lindl.*]*

Orchidaceae - Orhideju dzimta

Statuss. Reta suga. Ierakstīta Baltkrievijas, Igaunijas, Lietuvas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Polijas, Norvēģijas, Somijas un Zviedrijas Apdraudēto sugu sarakstā.
Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 10 - 30 cm augsts lakstaugs ar vertikālu, pie pamata bumbuļveidīgi paplašinātu sakneni. Lapa 1 (reti 2), 3 - 10 cm gara, eliptiski vai iegareni olveidīga. Ziedkopa 3 - 15 cm garš, daudzziedains ķekars. Apziednis vienkāršs, vainaglapveidīgs, dzeltenzaļš. Lūpa vesela, 1,5 - 2,5 mm gara, lancetiski olveidīga, vērsta uz augšu, bez pieša. Zied jūnijā un jūlijā. Apputeksnē kukaiņi. Aug atsevišķi eksemplāri.
Biotops. Zemie un pārejas purvi, slapjas pļavas, melnalkšņu un egļu dumbrājs, bērzu damaksnis, baltalkšņu un bērzu vēris.
Areāls. Eiropa, Āzija un Ziemeļamerika, no siltās līdz vēsajai joslai.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Diezgan reti visā teritorijā, galvenokārt Viduslatvijā un Austrumlatvijā.
Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.
Līdzšinējā aizsardzība. LMPL, 1977, 1987. Ierakstīta LSG, 1980. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Slītere", "Krustkalni", "Teiči", "Gaujas nacionālais parks", "Ķemeru nacionālais parks", "Zebrus un Svētes ezers", "Lielie Kangari", "Silene", "Ciriša ezers", "Daiķu īvju audze", "Čužupurvs", "Vīķu purvs", "Baltais purvs", "Aizdumbles purvs", "Mežole", "Daugavgrīva", "Engure", "Tērvete", "Augšzeme", "Vestiena", "Veclaicene".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt zināmās atradnes. Izpētīt ceņopopulāciju dinamiku, tās atkarību no ūdens režīma izmaiņām. Saglabāt nepārveidotus biotopus. Aizsardzībai ieteicamas dabas teritorijas: "Bažu purvs", "Usmas ezers", "Kaļķu purviņš", "Numernes valnis".
Informācijas avoti. AB; DM; HBN; LATV; LLU; RAS; RIG; SVR; TAA; TU.
Sastādīja Biruta Cepurīte.

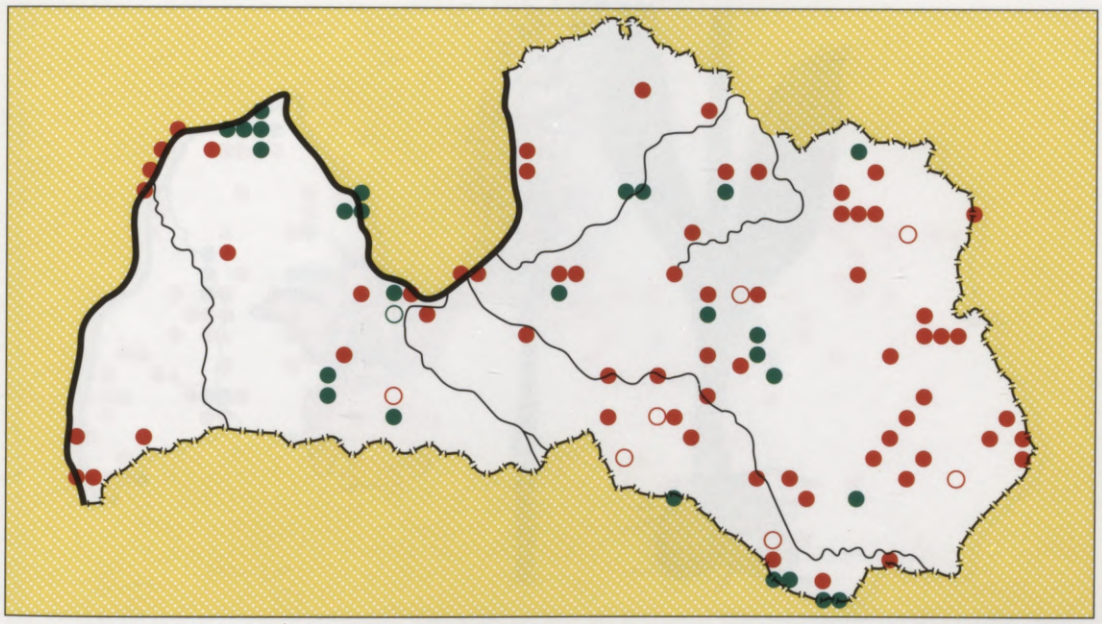

Status. A rare species. Included in the Red Data Books of Belarus, Estonia, Lithuania and the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Poland, Norway, Finland and Sweden.
Habitat. Fens and transition mires, wet meadows, wet black alder and spruce dominated forests on eutrophic peat soil, mesotrophic birch and white alder dominated forests.
Area. Europe, Asia and North America, from meridional to boreal zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Relatively rare, found throughout the whole territory, mainly in the Central Latvia and Eastern Latvia.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. LMPL, 1977, 1987. Included in the LTV RDB, 1980. Recorded in the protected nature areas: "Slītere", "Krustkalni", "Teiči", "Gaujas nacionālais parks", "Ķemeru nacionālais parks", "Zebrus un Svētes ezers", "Lielie Kangari", "Silene", "Ciriša ezers", "Daiķu īvju audze", "Čužupurvs", "Vīķu purvs", "Baltais purvs", "Aizdumbles purvs", "Mežole", "Daugavgrīva", "Engure", "Tērvete", "Augšzeme", "Vestiena", "Veclaicene".
Suggestions for study and protection. Verify and map the recorded species localities; study the dynamics of the coenopopulations, clarifying its dependence on changes of groundwater regime; maintain the undisturbed species habitats. The territories recommended for protection: "Bažu purvs", "Usmas ezers", "Kaļķu purviņš", "Numernes valnis".
Information sources. AB; DM; HBN; LATV; LLU; RAS; RIG; SVR; TAA; TU.
Compiled by Biruta Cepurīte.

Vīru dzegužpuķe *Orchis mascula* (L.) L.

Orchidaceae - Orhideju dzimta

Statuss. Reta suga. Ierakstīta Baltkrievijas, Igaunijas, Lietuvas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Polijas un Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.
Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 25 - 50 cm augsts lakstaugs ar ieapaļiem gumiem un garām piesaknēm. Stublāja lejasdaļā lapas satuvinātas, lineāri lancetiskas ar violetiem plankumiem, retāk bez tiem, augšdaļā 1 - 2 makstveidīgas lapas. Ziedkopa daudzziedaina, līdz 10 cm gara vārpa. Apziednis vienkāršs, vainaglapveidīgs, rozā, purpurkrāsā vai bāli violets. Lūpa trīsdaivaina. Piesis 1 cm garš. Zied maijā. Ziedus apputeksnē bites un lapsenes. Vairojas ar sēklām, retāk veģetatīvi ar gumiem. Aug atsevišķi eksemplāri vai nelielās grupās.
Biotops. Sausas un mēreni mitras pļavas, krūmāji, grāvmalas.
Areāls. Eiropa no siltās līdz vēsajai joslai; Āfrikas ziemeļu daļa.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Ne visai bieži, galvenokārt Rietumlatvijā un Viduslatvijā. Latvijā aug tuvu areāla austrumu robežai.
Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.
Līdzšinējā aizsardzība. LMPL, 1977, 1987. Ierakstīta LSG, 1980. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Slītere", "Krustkalni", "Gaujas nacionālais parks", "Ķemeru nacionālais parks", "Abavas ieleja", "Zebrus un Svētes ezers", "Ventas un Šķērveļa ieleja", "Ventas ieleja", "Raķupes ieleja", "Randu pļavas", "Vērenes gobu un vīksnu audze", "Dižkalni", "Dunika", "Gaviezes āmuļi", "Užava", "Liepājas ezers", "Talsu pauguraine", "Vestiena".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Saglabāt nepārveidotus biotopus. Ārpus aizsargājamām teritorijām stingri ievērot pļavu apsaimniekošanas noteikumus. Aizliegt ziedošu augu ieguvi un tirdzniecību ar tiem. Aizsardzībai ieteicama teritorija "Laucesas ieleja".
Informācijas avoti. DM; HBN; IPF; LATV; PP; RAS; RIG; SVR.
Sastādīja Biruta Cepurīte.

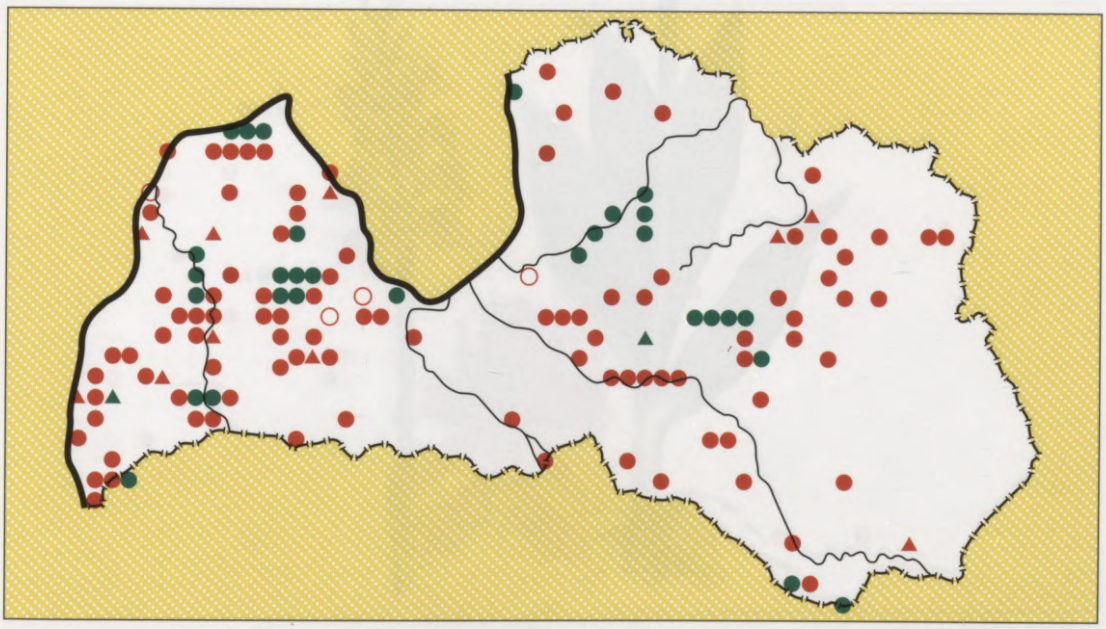

Status. A rare species. Included in the Red Data Books of Belarus, Estonia, Lithuania and the Baltic Region, in the Lists of Threatened Species of Poland and Schleswig-Holstein.
Habitat. Dry and moderately moist meadows, shrubs, slopes of ditches.
Area. Europe, from meridional to boreal zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Not very often, found mainly in the Western Latvia and Central Latvia. In Latvia the species grows close to the eastern limit of its distribution area.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. LMPL, 1977, 1987. Included in the LTV RDB, 1980. Recorded in the protected nature areas: "Slītere", "Krustkalni", "Gaujas nacionālais parks", "Ķemeru nacionālais parks", "Abavas ieleja", "Zebrus un Svētes ezers", "Ventas un Šķērveļa ieleja", "Ventas ieleja", "Raķupes ieleja", "Randu plavas", "Vērenes gobu un vīksnu audze", "Dižkalni", "Dunika", "Gaviezes āmuļi", "Užava", "Liepājas ezers", "Talsu pauguraine", "Vestiena".
Suggestions for study and protection. Verify and map the species localities; study the dynamics of the coenopopulations; maintain the undisturbed species habitats. Meadow management regulations are to be strongly considered outside the protected nature areas; forbid picking of flowering plants and trade with them. The territory recommended for protection "Laucesas ieleja".
Information sources. DM; HBN; IPF; LATV; PP; RAS; RIG; SVR.
Compiled by Biruta Cepurīte.

3. kategorija **Sēklaugi**

Bruņcepuru dzegužpuķe *Orchis militaris* L.

Orchidaceae - Orhideju dzimta

Statuss. Reta suga. Ierakstīta Baltkrievijas, Igaunijas, Lietuvas, bij. PSRS un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Dānijas un Polijas Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 20 - 45 cm augsts lakstaugs ar ieapaļiem līdz olveidīgiem gumiem un garām piesaknēm. Stublāja lejasdaļā 3 - 5 satuvinātas, iegareni eliptiskas lapas, augšdaļā 2 makstveidīgas lapas. Ziedkopa daudzziedaina, līdz 15 cm gara, cilindriska vārpa. Ziedi smaržīgi. Apziednis vienkāršs, vainaglapveidīgs, purpura līdz bāli rozā ar violetu nokrāsu. Lūpa šķelta, piesis 5 - 7 mm garš. Zied maijā un jūnijā. Ziedus apputeksnē bites, mušas u.c. kukaiņi. Vairojas ar sēklām, nereti arī veģetatīvi ar gumiem. Uzzied 7. - 8. gadā. Aug atsevišķi eksemplāri.

Biotops. Sausas, mēreni mitras un slapjas pļavas, krūmāji, ceļmalas, grāvmalas.

Areāls. Eiropa un Sibīrija, mēreni siltā un mērenā josla.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Diezgan reti un nevienmērīgi, ļoti reti Austrumlatvijā. Latvijā aug tuvu areāla ziemeļu robežai.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. LMPL, 1977, 1987. Ierakstīta LSG, 1980. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Slītere", "Gaujas nacionālais parks", "Ķemeru nacionālais parks", "Ventas ieleja", "Ventas un Šķērveļa ieleja", "Abavas ieleja", "Zebrus un Svētes ezers", "Piešdanga", "Vērenes gobu un vīksnu audze", "Čužupurvs", "Užava", "Dižkalni", "Tērvete", "Daugavas ieleja".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Precizēt zināmās atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Saglabāt nepārveidotus biotopus. Ārpus aizsargājamām teritorijām stingri ievērot pļavu apsaimniekošanas noteikumus. Aizliegt ziedošu augu ieguvi un tirdzniecību. Aizsardzībai ieteicama teritorija "Klapkalnciems".

Informācijas avoti. HBN; LATV; LLU; RAS; RIG; SVR.

Sastādīja Biruta Cepurīte.

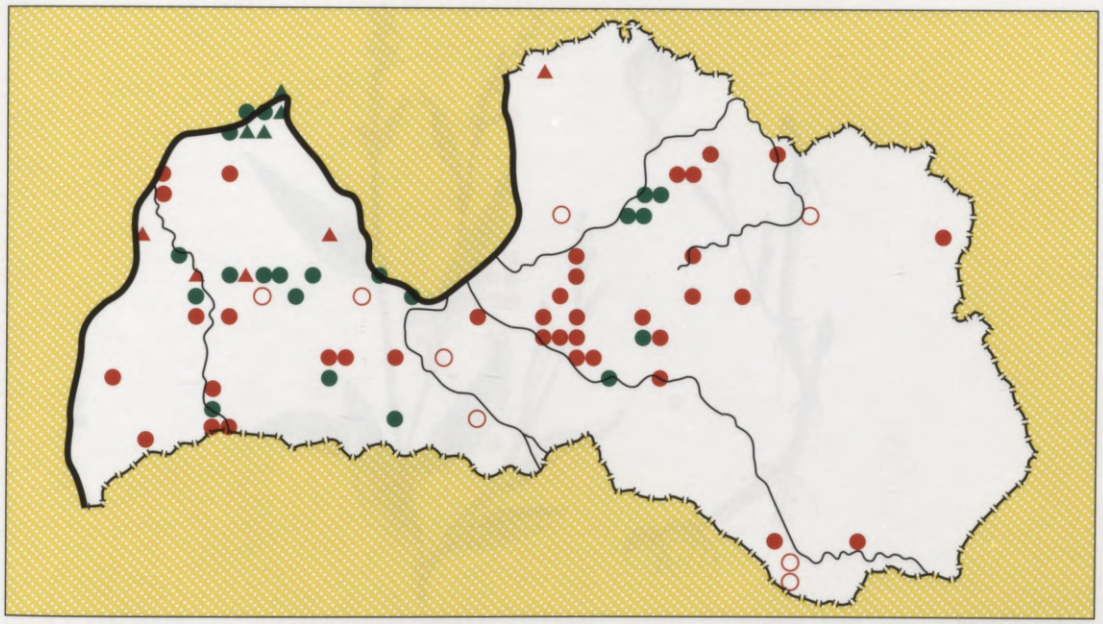

Status. A rare species. Included in the Red Data Books of Belarus, Estonia, Lithuania, former USSR and the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Denmark and Poland.
Habitat. Dry and moderately moist meadows, wet meadows, shrubs, roadsides, slopes of ditches.
Area. Europe and Siberia, submeridional and temperate zones.
Distribution and occurrence in Latvia. Relatively rare, found irregularly throughout the whole territory, very rare in the Eastern Latvia. In Latvia the species grows close to the northern limit of its distribution area.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. LMPL, 1977, 1987. Included in the LTV RDB, 1980. Recorded in the protected nature areas: "Slītere", "Gaujas nacionālais parks", "Kemeru nacionālais parks", "Ventas ieleja", "Ventas un Šķērveļa ieleja", "Abavas ieleja", "Zebrus un Svētes ezers", "Piešdanga", "Vērenes gobu un vīksnu audze", "Čužupurvs", "Užava", "Dižkalni", "Tērvete", "Daugavas ieleja".
Suggestions for study and protection. Verify and map the recorded species localities; study the dynamics of the coenopopulations; maintain the undisturbed species habitats. Meadow management regulations are to be strongly considered outside the protected nature areas; forbid picking of flowering plants and trade with them. The territory recommended for protection "Klapkalnciems".
Information sources. HBN; LATV; LLU; RAS; RIG; SVR.
Compiled by Biruta Cepurīte.

Maigā sūrene *Polygonum mite* Schrank

Polygonaceae - Sūreņu dzimta

Statuss. Reta suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā.
Sugas apraksts. Viengadīgs, 15 - 60 cm augsts lakstaugs. Stublājs lejasdaļā mezglu vietās sakņojas, turzītes ar isiem matiņiem vai kailas, mala ar paretām skropstiņām. Lapas iegareni lancetiskas. Ziedi skrajās, vārpveidīgās ziedkopās. Apziednis vienkāršs, vainaglapveidīgs, purpursarkans līdz iebalts, bez dziedzerīšiem (pie pamata tikai 2 neskaidri saskatāmi dziedzerpunktiņi). Zied no jūlija līdz septembrim. Augam nav rūgtas garšas.
Biotops. Upju un ezeru palienes, aizaugoši grāvji, nezālienes, galvenokārt nesaslēgtās augu sabiedrībās, gar dzelzceļiem.
Areāls. Eiropa, galvenokārt mēreni siltā un mērenā josla.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Diezgan reti Lielupes krastos un tuvākajā apkārtnē, Jūrmalas pilsētā, Rīgas pilsētas teritorijā Juglas un Ķīšezera krastos. Pārējā teritorijā ļoti reti: Pie Svētupes ietekas Rīgas līcī (5/28, 1983), Klintaines apkārtne (19/38, 1981, 1984), Kūļciems (11/18, 1988), Pape (24/2, 1989), Liepājas ezers un apkārtne (19/2, 20/2, 1988 - 1992), Mūsas krasti (22/28, 1989), Bauska (21/27, 1990). Pirmoreiz suga Latvijā minēta 1895. gadā Zosnā un Daugavpilī /1/. Latvijā sasniedz areāla rietumu robežu.
Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.
Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Ķemeru nacionālais parks", "Vecdaugava", "Lielā Baltezera salas", "Babītes ezers", "Liepājas ezers", "Papes ezers", "Engure".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Aizsardzība nepieciešama tikai tām sugas cenopopulācijām, kas satopamas savvaļas biotopos. Tās galvenokārt ir upju un ezeru palienes ar nesaslēgtām augu sabiedrībām. Konkretizēt sugas izplatību, noskaidrot sinantropizācijas un citu parametru ietekmi uz sastopamību un izplatības īpatnībām.
Informācijas avoti. LATV; RIG; 1. Lehmann, 1895.
Sastādīja Ģertrūde Gavrilova.

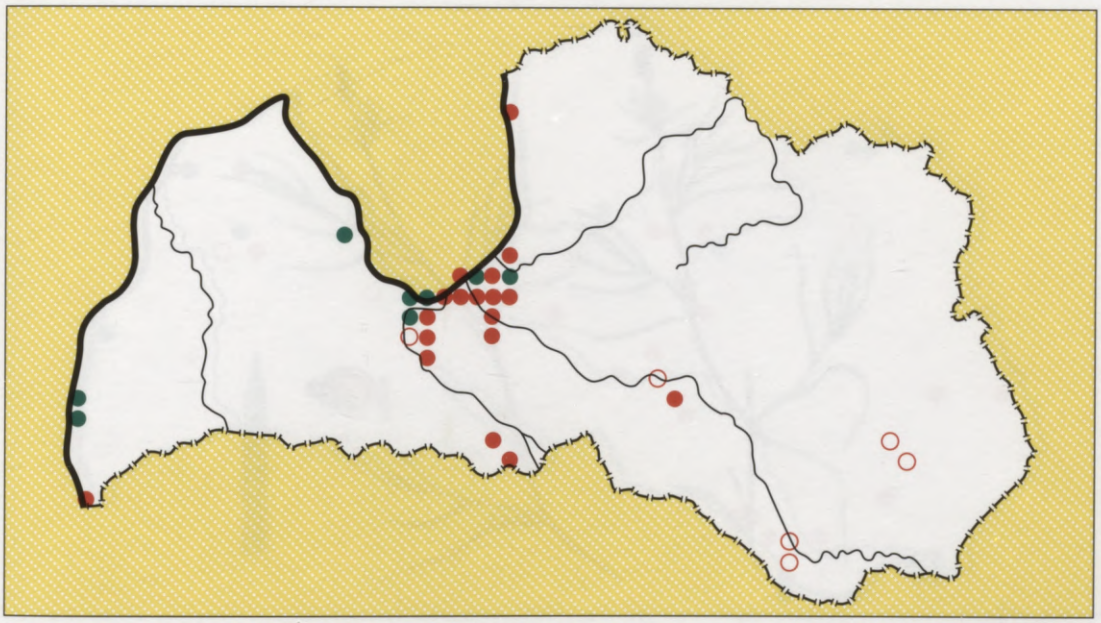

Status. A rare species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region.
Habitat. Flood plain areas of rivers and lakes, overgrowing ditches, weedy areas, mainly in the not-united plant communities, along railways.
Area. Europe, mainly submeridional and temperate zones.
Distribution and occurrence in Latvia. Relatively rare, found on the banks of Lielupe River and its vicinity, in Jūrmala City, in the territory of Rīga City on the banks of Jugla and Kīšezers lakes. In the rest of territory very rare: at Svētupe estuary (5/28, 1983), vicinity of Klintaine (19/38, 1981, 1984), Kūļciems (11/18, 1988), Liepāja Lake and its vicinity (19/2, 20/2, 1988 - 1992), banks of Mūsa River (22/28, 1989), Bauska (21/27, 1990). For the first time the species was recorded in Zosna and Daugavpils in 1895 /1/. In Latvia the species is on the western edge of its distribution area.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Kemeru nacionālais parks", "Vecdaugava", "Lielā Baltezera salas", "Babītes ezers", "Liepājas ezers", "Papes ezers", "Engure".
Suggestions for study and protection. State protection is necessary only for the coenopopulations of natural habitats. Mainly it concerns flood plain areas of rivers and lakes with the not-united plant communities. Clarify the species distribution, the influence of sinantropisation and other factors on the species occurrence and on the distribution peculiarities.
Information sources. LATV; RIG; 1. Lehmann, 1895.
Compiled by Ģertrūde Gavrilova.

Iesārtā glīvene *Potamogeton rutilus* Wolfg.

Potamogetonaceae - Glīveņu dzimta

Statuss. Reta suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Dānijas, Norvēģijas, Somijas, Šl.-Holšt. un Zviedrijas Apdraudēto sugu sarakstā.
Sugas apraksts. Daudzgadīgs, līdz 50 cm garš, gruntī iesakņojies ūdensaugs. Stublājs tievs, saplacināts, zarojas pie pamata, iegrimis ūdenī. Lapas pamīšas, mazliet stīvas, šauri lineāras, 3 - 6 cm garas, pakāpeniski sašaurinātas, ar 3 dzīslām, caurspīdīgas, gaiši zaļas vai apakšpusē iesārtas, gals gari nosmailots. Pielapes 1 - 2 cm garas, pie pamata makstveidīgi saaugušas, šķiedrainas. Ziedi divdzimumu, līdz 1,5 mm diametrā, bez apziedņa, 0,5 - 1 cm garās vārpās. Augļlapas 4, brīvas. Zied jūlijā un augustā. Riekstiņš spīdīgs, gluds, sārti brūns, mugurpuse noapaļota, bez ķīļa.
Biotops. Ezeri ar smilšainu, grantainu kā arī dūņainu pamatu, niedru-meldru un zemūdens augu joslā.
Areāls. Eiropa, galvenokārt Rietumeiropa un Viduseiropa, mērenā josla.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Diezgan reti, nevienmērīgi, vairums atradņu koncentrējas ezeriem bagātajos apvidos. Pirmoreiz konstatēta 1849. gadā Tukuma apkārtnē /1/.
Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.
Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Grīņi", "Moricsala", "Gaujas nacionālais parks", "Silene", "Klāņu purvs", "Augšdaugava", "Engure", "Vecpiebalga", "Augšzeme", "Veclaicene".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku, noskaidrot augšanas un attīstības optimālos apstākļus. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu. Aizsardzībai ieteicamas dabas teritorijas: "Usmas ezers", "Lobes ezers".
Informācijas avoti. LATV; RIG; SVR; 1. Müller, 1849.
Sastādīja Ģertrūde Gavrilova.

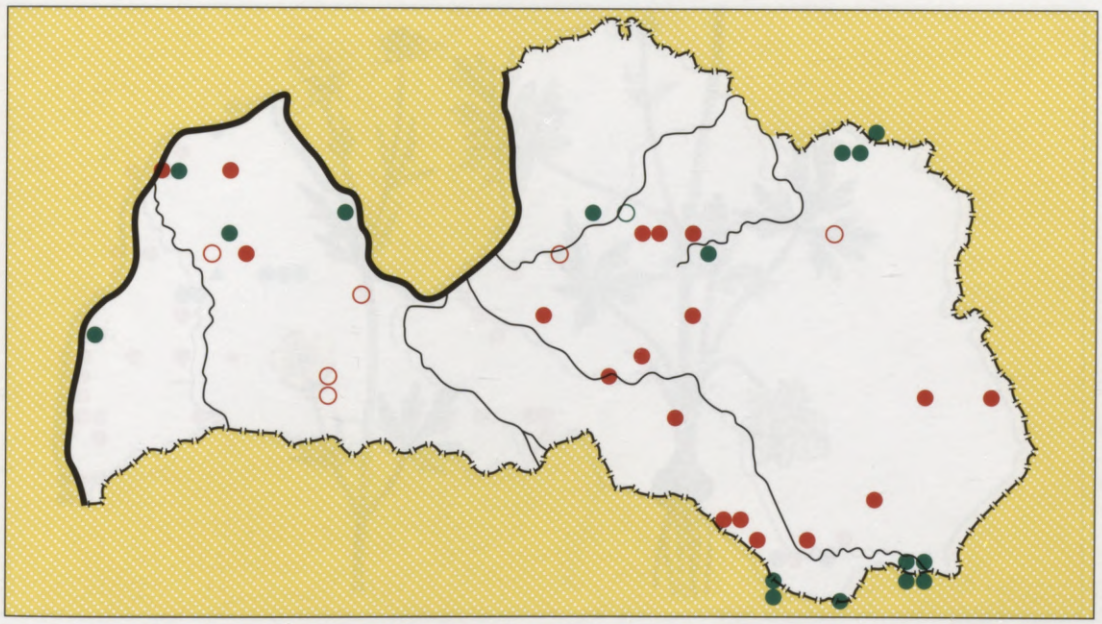

Status. A rare species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Denmark, Norway, Finland and Schleswig-Holstein.

Habitat. Lakes with sand, gravel and mud bottom, in the reed and bulrush zones and in the submerged plant zone.

Area. Europe, mainly in the western and central Europe, temperate zone.

Distribution and occurrence in Latvia. Relatively rare, irregularly, most of the localities are within the regions with high lake concentration. For the first time the species was recorded in the vicinity of Tukums in 1849 /1/.

Changes in number and distribution. Not studied.

Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Grīņi", "Moricsala", "Gaujas nacionālais parks", "Silene", "Klāņu purvs", "Augšdaugava", "Engure", "Vecpiebalga", "Augšzeme", "Veclaicene".

Suggestions for study and protection. Verify and map the species localities; study the dynamics of coenopopulations; find out the optimal conditions for the species growth and development; work out the species protection plan. The territories recommended for protection: "Usmas ezers", "Lobes ezers".

Information sources. LATV; RIG; SVR; 1. Müller, 1849.

Compiled by Ģertrūde Gavrilova.

Sīpoliņu gundega *Ranunculus bulbosus* L.

Ranunculaceae - Gundegu dzimta

Statuss. Reta suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā.
Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 10 - 30(50) cm augsts lakstaugs. Stublājs stāvs, vienkāršs vai zarots, tāpat kā lapu un ziedu kāti, ar atstāvošiem matiņiem, pie pamata sīpolveidīgs. Apakšējās lapas ar garu kātu, trīsstaraini dalītas. Kauslapas noliektas lejup līdz piegulošas zieda kātam. Vainaglapas dzeltenas. Ziedgultne ar matiņiem. Ziedi 2 - 3 cm diametrā. Auglis riekstiņu kopauglis. Riekstiņi kaili, ar īsu, trīsstūrainu knābīti. Zied jūnijā un jūlijā. Aug nelielās grupās vai atsevišķi eksemplāri.
Biotops. Kāpu pļavas, sausas pļavas, nesaslēgtas lakstaugu sabiedrības smiltājos, ceļmalas, dzelzceļa malas.
Areāls. Ziemeļeiropa, Viduseiropa un Ziemeļāfrika, no siltās līdz vēsajai joslai.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Samērā reti, Piejūras zemienē, Rietumlatvijā, Viduslatvijā (galvenokārt dienvidu daļā) un Austrumlatvijas dienvidu daļā. Pirmoreiz, nenorādot atradnes, Latvijas florā minēta 1784. gadā /1/. 1857. gadā uzrādīta Rīgā /2/. Latvijā aug tuvu areāla austrumu robežai.
Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.
Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Slītere", "Grīņi", "Abavas ieleja", "Ventas ieleja", "Randu pļavas", "Daugavgrīva", "Liepājas ezers", "Papes ezers", "Riežupe", "Daugavas loki", "Engure".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.
Informācijas avoti. LATV; LLU; RAS; RIG; SVR; 1. Fischer, 1784; 2. Buhse, 1857.
Sastādīja Laima Tabaka.

Status. A rare species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region.
Habitat. Dry coastal meadows, dry meadows, not-united plant communities on sand, roadsides, along railway.
Area. Northern, central Europe and northern Africa, from meridional to boreal zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Relatively rare, found in the Coastal Lowland, Western Latvia, Central Latvia (mainly in the southern part) and in the southern part of the Eastern Latvia. For the first time without the locality indication the species was mentioned in the flora of Latvia in 1784 /1/. The species was found in Rīga in 1857 /2/. In Latvia the species grows close to the eastern limit of its distribution area.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Slītere", "Grīņi", "Abavas ieleja", "Ventas ieleja", "Randu pļavas", "Daugavgrīva", "Liepājas ezers", "Papes ezers", "Riežupe", "Daugavas loki", "Engure".
Suggestions for study and protection. Verify and map the species localities; study the dynamics of the coenopopulations; work out the species protection plan.
Information sources. LATV; LLU; RAS; RIG; SVR; 1. Fischer, 1784; 2. Buhse, 1857.
Compiled by Laima Tabaka.

Villainā gundega *Ranunculus lanuginosus* L.

Ranunculaceae - Gundegu dzimta

Statuss. Reta suga. Ierakstīta Igaunijas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā.
Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 20 - 80 cm augsts lakstaugs. Stublājs stāvs, zarots, ar atstāvošiem, dzelteniem matiņiem. Apakšējās lapas ar garu kātu, trīs- līdz piecstaraini dalītas. Kauslapas atstāvošas. Vainaglapas oranždzeltenas. Ziedgultne kaila. Ziedi 2 - 2,5 cm diametrā. Auglis riekstiņu kopauglis. Riekstiņi kaili, ar garu, ieritinātu knābīti. Zied maijā un jūnijā. Aug grupās vai atsevišķi eksemplāri.
Biotops. Platlapju un platlapju-skujkoku meži, mistrājs, gārša, dižsils.
Areāls. Viduseiropa un Dienvideiropa, mēreni siltā un mērenā josla.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Reti, nevienmērīgi, Rietumlatvijas Piejūras zemienē un Rīgas smiltāju līdzenumā, Rietumlatvijā un Viduslatvijā, galvenokārt dienvidu daļā, Austrumlatvijas dienvidu daļā. Pirmoreiz konstatēta 1860. gadā Cēsu apkārtnē Meijermuižā (10/36, Kieseritzky, RIG). Latvijā sasniedz areāla ziemeļu robežu.
Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.
Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Gaujas nacionālais parks", "Kemeru nacionālais parks", "Ventas un Šķerveļa ieleja", "Ukru gārša", "Tērvete", "Daugavas loki".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Detalizēti izpētīt Rietumlatvijas un Viduslatvijas dienvidu daļas mežu floru. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu. Aizsardzībai ieteicamas dabas teritorijas: "Augstkalne", "Svētes ieleja".
Informācijas avoti. LATV; LLU; RAS; RIG.
Sastādīja Laima Tabaka.

Status. A rare species. Included in the Red Data Books of Estonia and the Baltic Region.
Habitat. Broad-leaved forests and mixed broad-leaved-coniferous forests, old dry pine forests.
Area. Central and southern Europe, submeridional and temperate zones.
Distribution and occurrence in Latvia. Rare, irregularly, found in the Coastal Lowland and the Rīga Sandy Plain within the Western Latvia, in other places in the Western Latvia and Central Latvia, mainly in the southern part of these regions, in the southern part of the Eastern Latvia. For the first time the species was found in Meijermuiža in the vicinity of Cēsis in 1860 (10/36, Kieseritzky, RIG). In Latvia the species is on the northern edge of its distribution area.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Gaujas nacionālais parks", "Ķemeru nacionālais parks", "Ventas un Šķerveļa ieleja", "Ukru gārša", "Tērvete", "Daugavas loki".
Suggestions for study and protection. Verify and map the species localities; detailed studies of the forest flora are necessary in the southern part of the Western Latvia and Central Latvia; study the dynamics of the coenopopulations; work out the species protection plan. The territories recommended for protection: "Augstkalne", "Svētes ieleja".
Information sources. LATV; LLU; RAS; RIG.
Compiled by Laima Tabaka.

Lindmaņa krustābele (Lindmaņa vilkābele, stāvkausa vilkābele) *Crataegus lindmanii* Hrabêtova *[C. calycina* auct.*]*

Rosaceae - Rožu dzimta

Statuss. Reta suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā.

Sugas apraksts. Vasarzaļš, 2 - 4 m augsts krūms. Zari ar ērkšķiem. Lapas pamīšas, olveidīgas, rombiskas vai otrādi olveidīgas, 1,5 - 5,5 cm garas, pamats ķīļveida, 3 - 5 dalītas, mala aszobaina, virspuse koši zaļa, apakšpuse gaišāka. Ziedkopa mazziedaina, pusvairogveida vai gandrīz čemurveida, ziedkāti ar retiem matiņiem. Hipantijs parasti ar matiņiem, kauslapas iegareni lancetiskas, ziedēšanas laikā atliekušās, vainaglapas 5, baltas, putekšņlapas 18 - 20, putekšņmaciņi purpura. Augļi spilgti sarkani, iegareni eliptiski, cilindriski vai nedaudz prizmatiski, no abiem galiem mazliet saspiesti, 0,9 - 1,5 cm gari, kauslapas stāvas, galā cieši kopā sakļāvušās, kauliņš 1. Zied maijā, augļi nogatavojas septembrī un oktobrī.

Biotops. Krūmāji pauguru nogāzēs, ezeru krasti, mālainās un grantainās augsnēs.

Areāls. Rietumeiropa un Viduseiropa, Skandināvijas dienvidu daļa, Igaunija (Sāmsala), Lietuva, Polija, Baltkrievija, mērenā josla.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Reti, Rietumlatvijā un Austrumlatvijas dienvidu daļā: kuršu pilskalns Talsos (11/14, kopš 1922), starp Talsiem un Tukumu (11/15, 1953), Āžu māju apkārtne (11/15, 1953), Škutu apkārtne (13/16, 1924), Alsunga (14/6, 1953), Tukums (14/19, 1975), Medze (18/3, 1906, Lakschewitz, RIG), Mātra (18/3, 1980), Vecbebe (18/3, 1953), Lieģi (18/4, 1978), Ilmājas baznīca (18/6, 1971), Āriši (18/17, 1971), Pakaiši (18/20, 1971), Krote (19/6, 1978), Pilskalne (26/44, 1975). Pilskalne nav izolēta atradne, bet gan Baltkrievijas un Lietuvas atradņu turpinājums uz ziemeļiem. Latvijā sasniedz areāla ziemeļaustrumu robežu.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu. Iespējams, ka kādreiz augusi arī Daugavas ielejā.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Talsu pauguraine", "Abavas ieleja", "Medze", "Zebrus un Svētes ezers".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.

Informācijas avoti. HBN; LLU; RAS; RIG.

Sastādīja Raimonds Cinovskis.

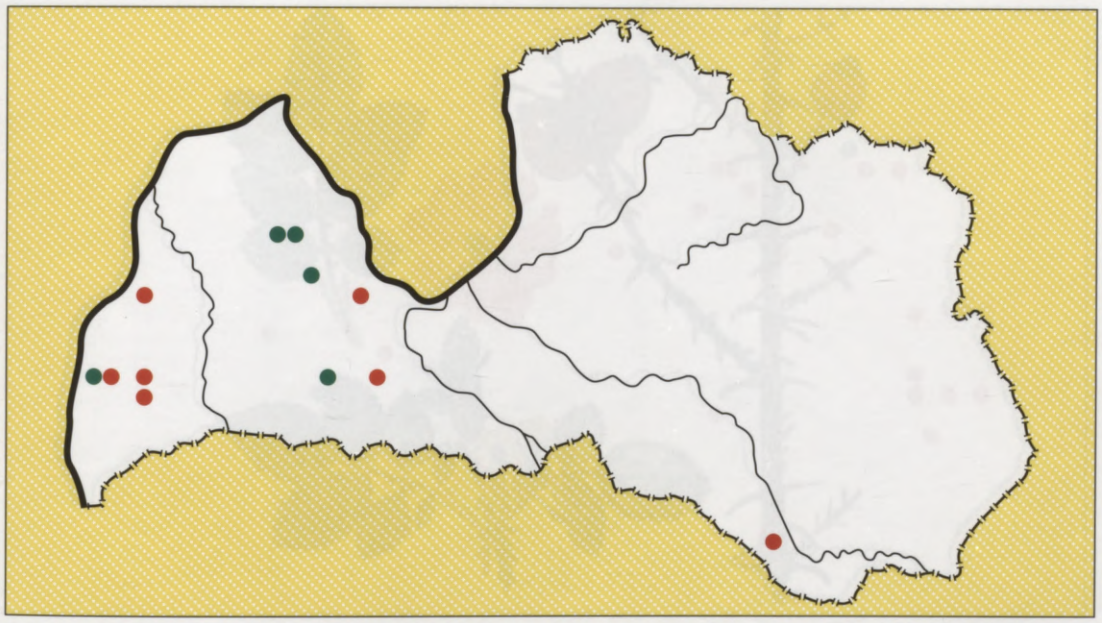

Status. A rare species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region.
Habitat. Shrubs on hill slopes, lakesides, on the clay and gravel soils.
Area. Western and central Europe, southern part of Scandinavia, Estonia (Saam Island), Lithuania, Poland, Belarus, temperate zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Rare, found in the southern part of the Western Latvia and Eastern Latvia: castle mound in Talsi (11/14), (recorded since 1922), between Talsi and Tukums (11/15, 1953), the vicinity of Āži (11/15, 1953), vicinity of Škuti (13/16, 1924), Alsunga (14/6), Tukums (14/19, 1975), Medze (18/3, 1906, Lakschewitz, RIG), Mātra (18/3, 1980), Vecbebe (18/3, 1953), Lieģi (18/4, 1978), Ilmāja Church (18/6, 1971), Āraiši (18/17, 1971), Pakaiši (18/20, 1971), Krote (19/6, 1978), Pilskalne (26/44, 1975). The locality in Pilskalne is a part of the species locality extending further in Belarus and Lithuania. In Latvia the species is on the north-eastern edge of its distribution area.
Changes in number and distribution. Not studied. Probably the species once was growing in the Daugava River valley.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Talsu pauguraine", "Abavas ieleja", "Medze", "Zebrus un Svētes ezers".
Suggestions for study and protection. Verify and map the species localities; study the dynamics of the coenopopulations; work out the species protection plan.
Information sources. HBN; LLU; RAS; RIG.
Compiled by Raimonds Cinovskis.

Ceseļska roze *Rosa ciesielskii* Błocki

Rosaceae - Rožu dzimta

Statuss. Reta suga. Ierakstīta Igaunijas Sarkanajā grāmatā.
Sugas apraksts. Vasarzaļš, līdz 1,5 m augsts krūms. Stumbri stāvi. Dzeloņi nedaudz lokveidīgi noliekti, to pamats šaurs. Lapas pamīšas, nepāra plūksnaini saliktas, ar pielapēm. Lapiņas plati eliptiskas vai olveidīgas, pelēkzaļas, ar matiņiem, mala zāģzobaina, reti zobiņu gals ar dziedzeri. Vainaglapas gaiši rozā. Kauslapas pēc noziedēšanas augšup stāvošas vai atstāvošas, nokrīt pakāpeniski, tāpat kā zieda kāts, ziedgultne parasti kaila, reti ar dziedzermatiņiem. Zied jūnijā, augli nogatavojas septembrī. Aug atsevišķi eksemplāri vai nelielās grupās.
Biotops. Skraji krūmāji, ceļmalas upju un ezeru tuvumā.
Areāls. Viduseiropa, mērenā josla.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Reti, Rietumlatvijas dienvidaustrumu daļā, Viduslatvijā un Austrumlatvijā. Latvijā aug tuvu areāla ziemeļaustrumu robežai.
Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.
Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Augšzeme", "Veclaicene", "Lielauces parks".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.
Informācijas avoti. HBN; LATV; RAS; RIG.
Sastādīja Dagnija Šmite.

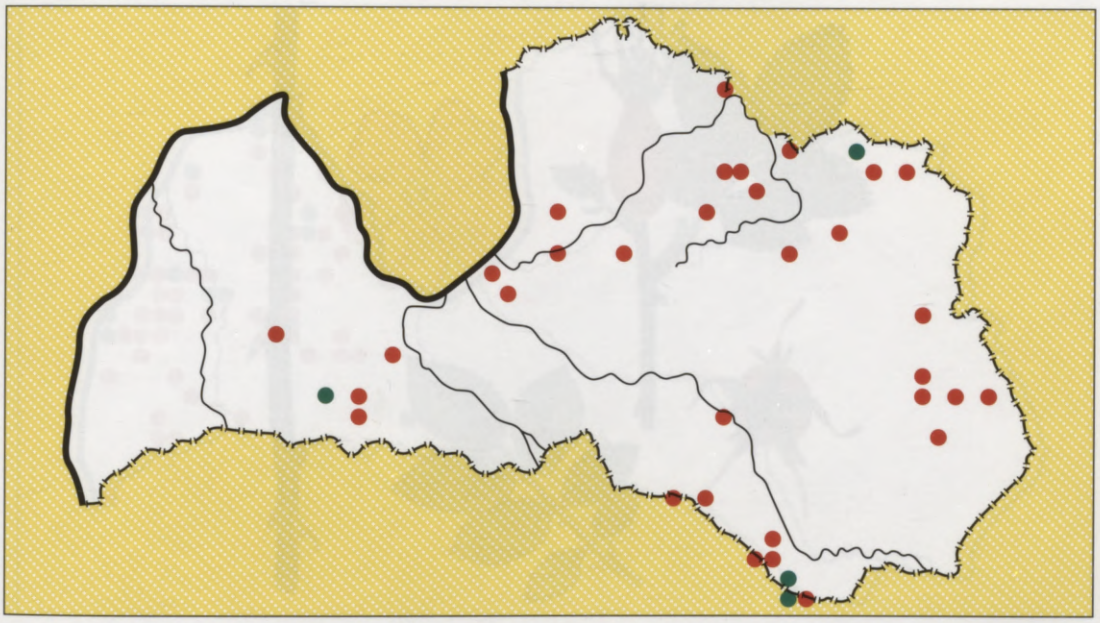

Status. A rare species. Included in the Red Data Book of Estonia.
Habitat. Sparse shrubs, roadsides in the proximity of rivers and lakes.
Area. Central Europe, in temperate zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Rare, in the sautheastern part of Western Latvia, in the Central Latvia and Eastern Latvia. In Latvia the species grows close to the north-east limit of its distribution area.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Augšzeme", "Veclaicene", "Lielauces parks".
Suggestions for study and protection. Verify and map the species localities; work out the species protection plan.
Information sources. HBN; LATV; RAS; RIG.
Compiled by Dagnija Šmite.

Ādlapainā roze (cietlapainā roze)

Rosa coriifolia Fr. (*R. caesia* auct.)

Rosaceae - Rožu dzimta

Statuss. Reta suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.
Sugas apraksts. Vasarzaļš, līdz 2 m augsts krūms. Stumbri lokveidīgi noliekti. Dzeloņi līki, pamats plats. Lapas pamīšas, nepāra plūksnaini saliktas, ar pielapēm. Lapiņu virspuse dzeltenzaļa, ar retiem matiņiem, apakšpuse pelēkzaļa, ar blīviem matiņiem, īpaši uz dzīslām, mala rupji zāģzobaina. Lapas un ziedi bez dziedzeriem. Vainaglapas rozā. Kauslapas pēc noziedēšanas augšupstāvošas vai atstāvošas, nobirst pakāpeniski. Zied jūnijā, augli nogatavojas septembrī. Aug atsevišķi eksemplāri vai nelielās grupās.
Biotops. Skraji priežu un skujkoku-platlapju meži, krūmāji, ceļmalas. Pacieš nelielu apēnojumu.
Areāls. Skandināvija, Viduseiropa un Atlantiskā Eiropa, mērenā josla.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Samērā reti, Rietumlatvijas Piejūras zemienē, Rietumlatvijā, 1 atradne Viduslatvijas dienvidu daļā. Latvijā sasniedz areāla ziemeļaustrumu robežu.
Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.
Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Grīņi", "Slītere", "Ventas ieleja", "Klāņu purvs", "Riežupe", "Talsu pauguraine", "Tērvete".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt vērtīgākās atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.
Informācijas avoti. HBN; LATV; RAS; RIG; SVR.
Sastādīja Dagnija Šmite.

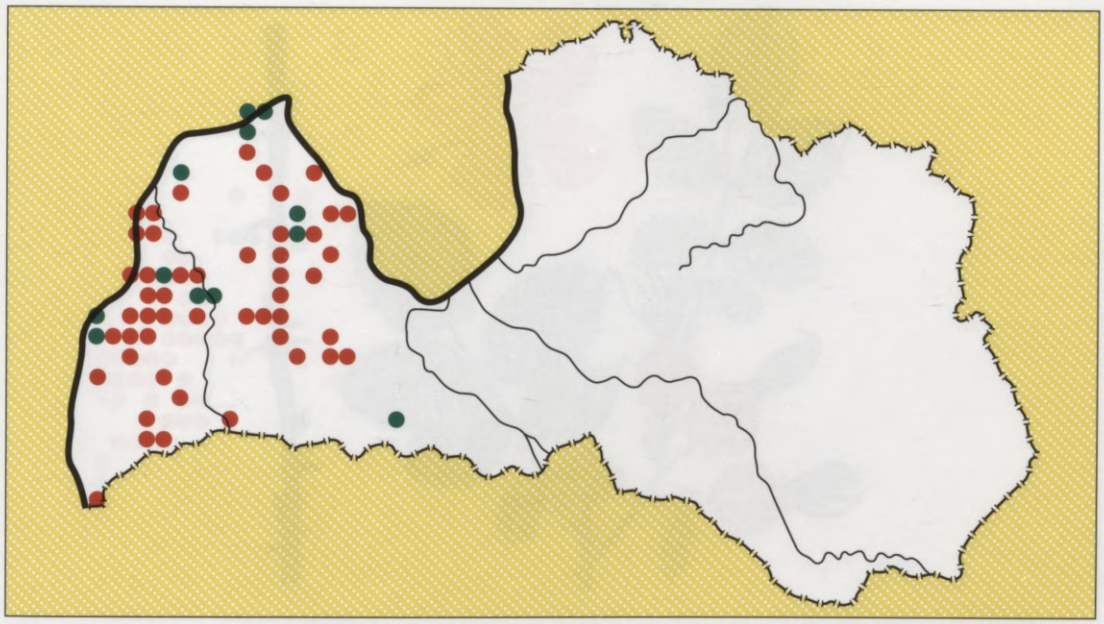

Status. A rare species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region; in the List of Threatened Species of Schleswig-Holstein.

Habitat. Sparse pine forests and mixed coniferous-broad-leaved forests, shrubs, roadsides. The species can resist a slight shadow.

Area. Scandinavia, central Europe and atlantic Europe, in temperate zone.

Distribution and occurrence in Latvia. Relatively rare, found in the Coastal Lowland of the Western Latvia, in the Western Latvia, one single locality in the southern part of the Central Latvia. In Latvia the species is on the north-eastern edge of its distribution area.

Changes in number and distribution. Not studied.

Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Grīņi", "Slītere", "Ventas ieleja", "Klāņu purvs", "Riežupe", "Talsu pauguraine", "Tērvete".

Suggestions for study and protection. Verify and map the most valuable species localities; study the dynamics of the species coenopopulations; work out the species protection plan.

Information sources. HBN; LATV; RAS; RIG; SVR.

Compiled by Dagnija Šmite.

Mīkstā roze *Rosa mollis* Sm.

Rosaceae - Rožu dzimta

Statuss. Reta suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.
Sugas apraksts. Vasarzaļš, apmēram 0,5 m augsts krūms. Stumbri stāvi. Dzeloņi gandrīz taisni, nedaudz lokveidīgi noliekti. Lapas pamīšas, nepāra plūksnaini saliktas, ar pielapēm. Lapiņas ovālas, retāk iegarenas, abpusēji ar blīviem, gariem, zīdainiem matiņiem, pelēkas, apakšpuse ar dziedzeriem, mala lielzāģzobaina. Vainaglapas tumši rozā, ļoti reti baltas. Kauslapas ar dziedzermatiņiem, pēc noziedēšanas augšup stāvošas, ilgi nenobirst. Zieda kāts un ziedgultne ar dziedzermatiņiem. Augam sveķu smarža. Zied jūnijā, augļi nogatavojas augustā. Aug atsevišķi eksemplāri vai nelielās grupās.
Biotops. Skraji priežu un skujkoku-platlapju meži, ganības, ceļmalas, parku malas.
Areāls. Ziemeļeiropa, Rietumeiropa, Kaukāzs, no mēreni siltās līdz vēsajai joslai.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Samērā reti, Rietumlatvijas Piejūras zemienē, Rietumlatvijā un 2 atradnes Viduslatvijas dienvidrietumu daļā.
Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.
Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Slītere", "Moricsala", "Ventas ieleja", "Medze", "Čužupurvs", "Rucavas īvju audze", "Spāres parks".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt vērtīgākās atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.
Informācijas avoti. HBN; LATV; RAS; RIG; SVR.
Sastādīja Dagnija Šmite.

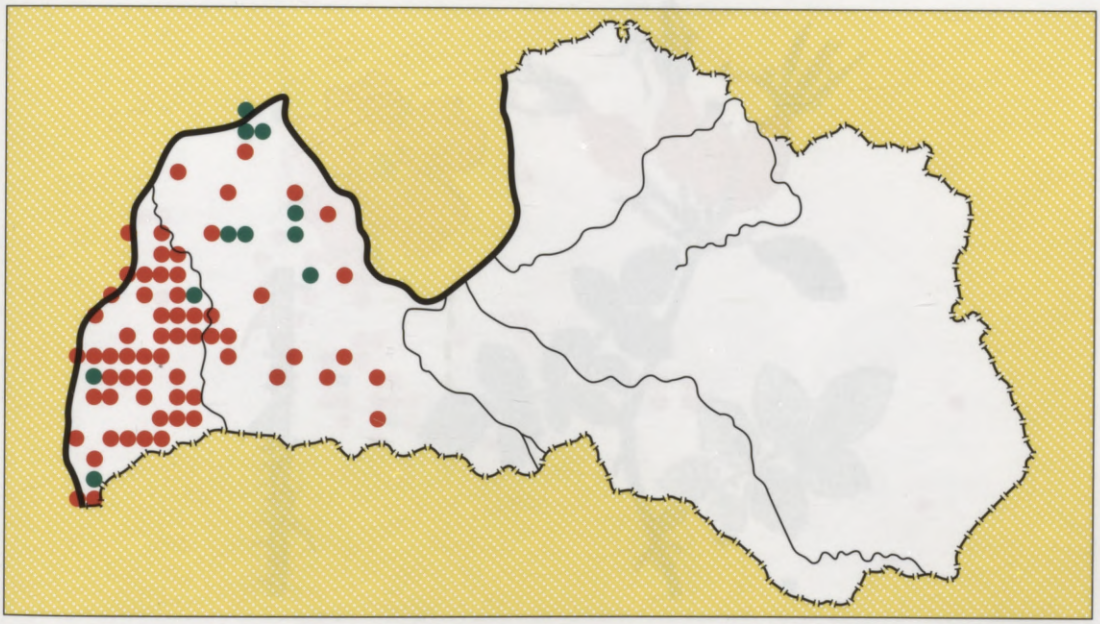

Status. A rare species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region; in the List of Threatened Species of Schleswig-Holstein.
Habitat. Sparse pine forests and mixed coniferous-broad-leaved forests, pastures, roadsides, park margins.
Area. Northern Europe, western Europe, Caucasus, from submeridional to boreal zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Relatively rare, found in the Coastal Lowland of the Western Latvia, in the Western Latvia. There are two localities in the south-west part of the Central Latvia.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Slītere", "Moricsala", "Ventas ieleja", "Medze", "Čužupurvs", "Rucavas ivju audze", "Spāres parks".
Suggestions for study and protection. Verify and map the most valuable species localities; study the dynamics of the species coenopopulations; work out the species protection plan.
Information sources. HBN; LATV; RAS; RIG; SVR.
Compiled by Dagnija Šmite.

Smaržlapu roze (smaržīgā roze)

Rosa rubiginosa L. *[R. eglanteria* L. nom. ambig.*]*

Rosaceae - Rožu dzimta

Statuss. Reta suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā.
Sugas apraksts. Vasarzaļš, līdz 2 m augsts krūms. Stumbri stāvi. Dzeloņi ļoti dažādi - lielākie lokveidīgi noliekti, pie pamata saplacināti, mazākie gandrīz taisni, fertilie dzinumi dažkārt arī ar dziedzermatiņiem. Lapas pamīšas, nepāra plūksnaini saliktas, ar pielapēm. Lapiņas ovālas vai eliptiskas, virspuse tumši zaļa, ar retiem matiņiem, apakšpusē gaiši zaļa, mala divkārt zāģzobaina, ar dziedzeriem. Vainaglapas rozā. Kauslapas ar dziedzermatiņiem, pēc noziedēšanas augšup stāvošas vai atstāvošas, nobirst pakāpeniski. Augam ābolu smarža. Zied jūnijā un jūlijā, augļi nogatavojas septembrī. Aug atsevišķi eksemplāri vai nelielās grupās. Kalcifils augs.
Biotops. Mežmalas, krūmāji, ceļmalas, ganības, galvenokārt upju un ezeru krastos.
Areāls. Eiropa, mēreni siltā un mērenā josla.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Samērā reti, Piejūras zemienē, Rietumlatvijā, Viduslatvijas un Austrumlatvijas dienvidu daļā. Latvijā sasniedz areāla ziemeļaustrumu robežu.
Skaita un izplatības izmaiņas. Atradnes samērā stabilas.
Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Slītere", "Gaujas nacionālais parks", "Zebrus un Svētes ezers", "Tērvete", "Augšzeme".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt vērtīgākās atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.
Informācijas avoti. HBN; LATV; RAS; RIG; SVR.
Sastādīja Dagnija Šmite.

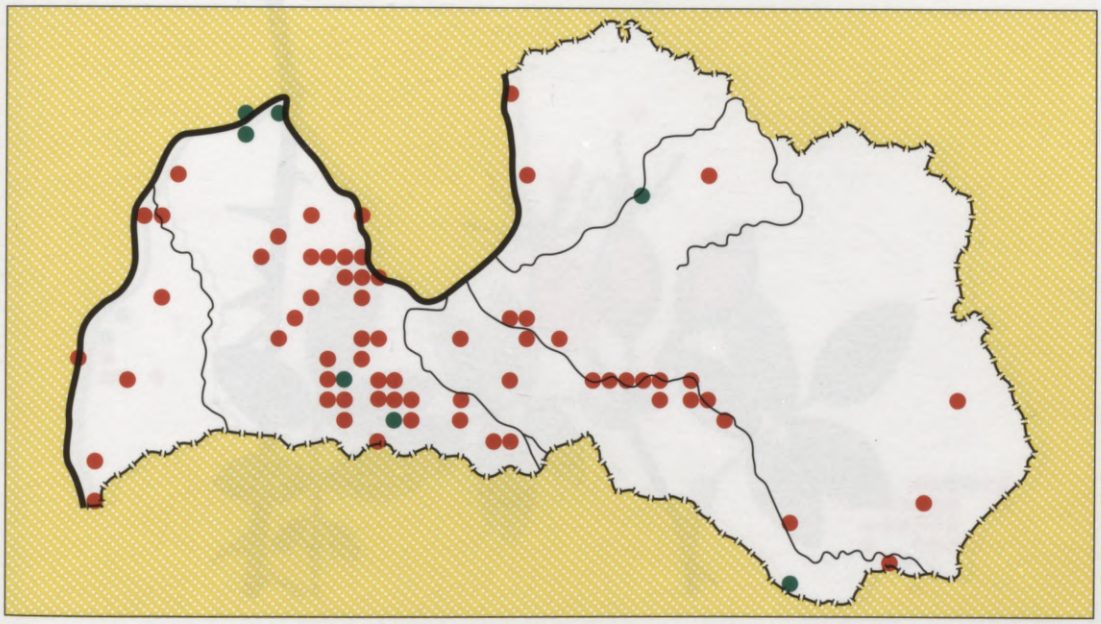

Status. A rare species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region.
Habitat. Forest margins, shrubs, roadsides, pastures, mainly found on the banks of rivers and lakes.
Area. Europe, submeridional and temperate zones.
Distribution and occurrence in Latvia. Relatively rare, found in the Coastal Lowland, in the Western Latvia, in the southern part of the Central Latvia and Eastern Latvia. In Latvia the species is on the north - east edge of its distribution area.
Changes in number and distribution. The species population is relatively stable.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Slītere", "Gaujas nacionālais parks", "Zebrus un Svētes ezers", "Tērvete", "Augšzeme".
Suggestions for study and protection. Verify and map the most valuable species localities; study the dynamics of the species coenopopulations; work out the species protection plan.
Information sources. HBN; LATV; RAS; RIG; SVR.
Compiled by Dagnija Šmite.

Šerarda roze

Rosa sherardii Davies *[R. tomentosa* auct., *R. scabriuscula* auct.*]*

Rosaceae - Rožu dzimta

Statuss. Reta suga. Ierakstīta Igaunijas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Vasarzaļš, līdz 2 m augsts krūms. Stumbri stāvi vai lokveidīgi noliekti. Dzeloņi gandrīz taisni, noliekti. Lapas pamīšas, nepāra plūksnaini saliktas, ar pielapēm. Lapiņas iegarenas, abpusēji ar bliviem, spožiem, pelēcīgiem matiņiem, ar smaržīgiem dziedzeriem, mala divkārt zāģzobaina. Vainaglapas spilgti rozā. Kauslapas ar dziedzermatiņiem, pēc noziedēšanas augšup stāvošas vai atstāvošas, nobirst pakāpeniski. Zieda kāts un ziedgultne ar dziedzermatiņiem, ziedgultne reti kaila. Zied jūnijā, augļi nogatavojas septembrī. Kalcifils augs. Aug atsevišķi eksemplāri vai nelielās grupās.

Biotops. Mežmalas, ganības, ceļmalas, veci lauku parki, saulainas vietas upju un ezeru tuvumā.

Areāls. Ziemeļeiropa un Viduseiropa, mēreni siltā un mērenā josla.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Reti, Rietumlatvijas Piejūras zemienē, Rietumlatvijas rietumu daļā, Viduslatvijas ziemeļu daļā, Austrumlatvijas dienvidu daļā. Latvijā sasniedz areāla ziemeļaustrumu robežu.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Grīņi", "Ezernieki", "Krāslavas pilsētas parks", "Upesmuižas parks".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt vērtīgākās atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.

Informācijas avoti. HBN, LATV; RIG, SVR.

Sastādīja Dagnija Šmite.

Status. A rare species. Included in the Red Data Books of Estonia and the Baltic Region; in the List of Threatened Species of Schleswig-Holstein.

Habitat. Forest margins, pastures, roadsides, old parks in the countryside, sunny places in the proximity of rivers and lakes.

Area. Northern and central Europe, in submeridional and temperate zones.

Distribution and occurrence in Latvia. Rare, found in the Coastal Lowland of the Western Latvia, in the western part of the Western Latvia, in the northern part of the Central Latvia. In Latvia the species is on the north-east edge of its distribution area.

Changes in number and distribution. Not studied.

Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Grīņi", "Ezernieki", "Krāslavas pilsētas parks", "Upesmuižas parks".

Suggestions for study and protection. Verify and map the most valuable species localities; study the dynamics of the species coenopopulations; work out the species protection plan.

Information sources. HBN; LATV; RIG; SVR.

Compiled by Dagnija Šmite.

Trejdaļu madara *Galium trifidum* L.

Rubiaceae - Rubiju dzimta

Statuss. Reta suga. Ierakstīta Igaunijas Sarkanajā grāmatā.
Sugas apraksts. Neliels, daudzgadīgs, 8 - 20 cm augsts lakstaugs. Stublāji tievi, zaroti, raupji, četršķautnaini. Lapas un pielapes lancetiskas, neīstos mieturos pa 4. Ziedi sīki, parasti pa 2 - 3, sakārtoti dihāzijos, kuri veido skarveidīgu salikto ziedkopu - piramīdu. Vainags riteņveidīgs; vainaglapas 3, baltas, līdz pusei saaugušas. Ziedu kāti pavedienveidīgi, ar āķveidīgiem matiņiem, augļu laikā pagarinās un noliecas. Auglis 2 riekstiņu skaldauglis; riekstiņi kaili, sīki rievaini. Zied no jūnija līdz augustam.
Biotops. Galvenokārt ezeru krasti: zāļu un sūnu purvi, slīkšņas, sanesu josla, retāk smilšaini liedagi, krūmāji, slapji meži.
Areāls. Cirkumpolāra suga. Ziemeļeiropa, Ziemeļaustrumeiropa, Āzija un Ziemeļamerika, mērenā un vēsā josla.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Reti, galvenokārt ziemeļdaļā. Senākais zināmais herbārija materiāls ievākts pirms 1853. gada pie Idus /1/. Latviju šķērso areāla dienvidu robeža.
Skaita un izplatības izmaiņas. Pētot ezeru floru, kopš 1980. gada apzinātas vairākas jaunas atradnes.
Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Teiči", "Gaujas nacionālais parks", "Ķemeru nacionālais parks", "Klāņu purvs", "Glušonkas purvs", "Ummis", "Engure", "Vecpiebalga", "Veclaicene".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt vērtīgākās atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Aizsardzībai ieteicama dabas teritorija "Alūksnes ezers".
Informācijas avoti. LATV; RIG; SVR; 1. Heugel, 1852.
Sastādīja Ivars Kabucis.

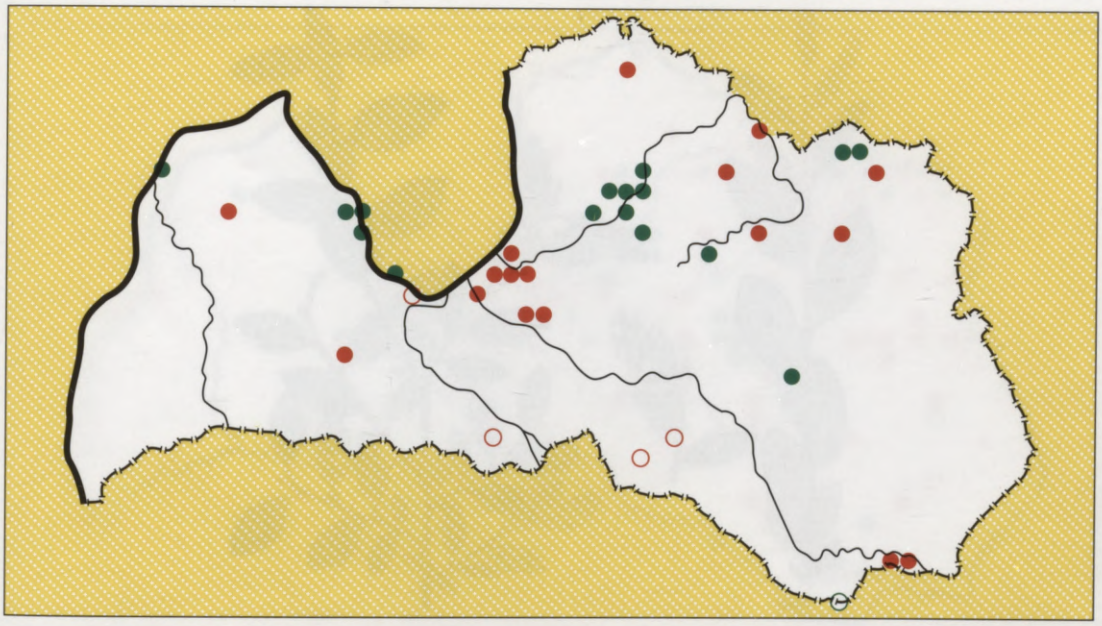

Status. A rare species. Included in the Red Data Book of Estonia.
Habitat. Mainly quaking mires, less frequently in shrubs, wet forests.
Area. A species with circumpolar distribution, northern Europe, north-eastern Europe, Asia and North America, in temperate and boreal zones.
Distribution and occurrence in Latvia. Rare, found mainly in the northern part of Latvia. The oldest recorded herbarium was collected near Idus before 1853 /1/. The southern limit of the species distribution area crosses Latvia.
Changes in number and distribution. During the studies of lake flora several new species localities were found since 1980.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Teiči", "Gaujas nacionālais parks", "Kemeru nacionālais parks", "Klāņu purvs", "Glušonkas purvs", "Ummis", "Engure", "Vecpiebalga", "Veclaicene".
Suggestions for study and protection. Verify and map the most valuable species localities; study the dynamics of the species coenopopulations. The territory recommended for protection "Alūksnes ezers".
Information sources. LATV; RIG; SVR; 1. Heugel, 1852.
Compiled by Ivars Kabucis.

Mellenāju kārkls *Salix myrtilloides* L.

Salicaceae -Vītolu dzimta

Statuss. Reta suga. Ierakstīta Lietuvas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Polijas Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Vasarzaļš, divmāju, 0,5 - 1 m augsts krūms. Zari tievi, kaili. Lapas pamīšas, atgādina zileņu lapas, mala vesela, jaunās ar zīdainu matojumu, vēlāk kailas, virspuse blāvi tumši zilganzaļa, nereti ar purpura vai violetu nokrāsu, apakšpuse zilgana. Ziedi spurdzēs, plaukst reizē ar lapām. Putekšņlapas 2, ar gariem kātiem, putekšnīcas dzeltenas līdz purpura, vēlāk violetsarkanas, nektārijs 1, sēklotne ar īsu irbuli. Pogaļa purpurīga, kaila, atveras ar 2 vārsnēm. Zied maijā, augli nogatavojas jūnijā.

Biotops. Purvi, it īpaši ar bagātu kaļķa saturu (zemie, mezotropie, pārejas, retāk augsto purvu malas) purvainas pļavas, slapji krūmāji.

Areāls. Eiropa (no Skandināvijas līdz Polijai un tālāk uz austrumiem; izolētas atradnes Rietumeiropas kalnos), Āzija līdz Krievijas Tālajiem Austrumiem, uz dienvidiem līdz Korejas pussalai, Ziemeļaustrumķīnai, no mērenās līdz aukstajai joslai.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Diezgan bieži, galvenokārt Austrumlatvijā, retāk Viduslatvijā un Piejūras zemienē. Pirmoreiz, nenorādot atradnes, Latvijas florā minēta 1818. gadā /1/. Latvijā sasniedz areāla austrumu robežu.

Skaita un izplatības izmaiņas. Biotopus ietekmē purvu hidromeliorācija.

Līdzšinējā aizsardzība. LMPL, 1977, 1987. Ierakstīta LSG, 1980. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Slītere", "Teiči", "Gaujas nacionālais parks", "Ķemeru nacionālais parks", "Medumu ezeraine", "Lielie Kangari", "Nesaules kalns", "Ilziņa ezers", "Adamovas ezers", "Augstroze", "Vecdaugava", "Baltmuižas purvs", "Sedas pļavas", "Aizkraukles purvs", "Mežole", "Pededzes lejtece", "Engure", "Veclaicene", "Vecpiebalga", "Vestiena".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt vērtīgākās atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku, īpaši hidromeliorācijas ietekmē. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu. Aizsardzībai ieteicamas dabas teritorijas: "Alauksts", "Pededzes meži", "Zaicevas meži".

Informācijas avoti. DPU; HBN; LATV; LLU; RAS; RIG; SVR; TVR; 1. Bray, 1822.

Sastādīja Raimonds Cinovskis.

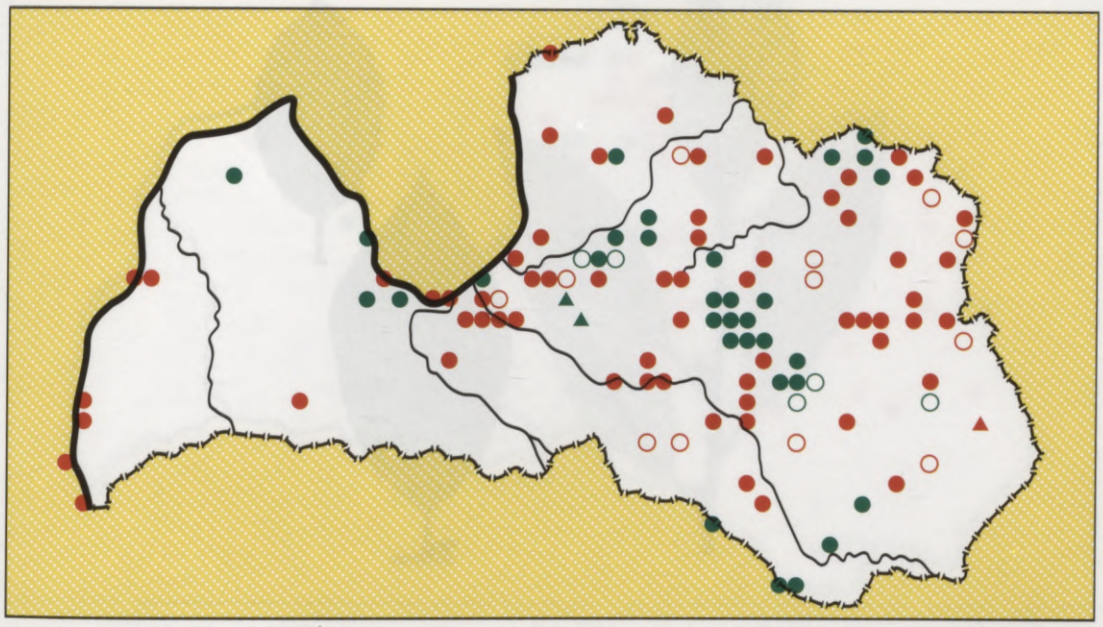

Status. A rare species. Included in the Red Data Books of Lithuania and the Baltic Region; in the List of Threatened Species of Poland.

Habitat. Mires, especially with a high concentration of calcium (fens, transition mires, less frequently bog margins), wet meadows, shrubs in wet places.

Area. Europe (from Scandinavia to Poland and more eastwards; some isolated localities in the mountains of western Europe), Asia, to the Far East of Russia, to the south reaching the Korean Peninsula, north-east China, from temperate to arctic zone.

Distribution and occurrence in Latvia. Relatively often, found mainly in the Eastern Latvia, less frequently in the Central Latvia and in the Coastal Lowland. For the first time without the locality indication the species was recorded in the flora of Latvia in 1818 /1/. In Latvia the species is on the eastern edge of its distribution area.

Changes in number and distribution. The species habitats are negatively affected by melioration.

Existing protection. LMPL, 1977, 1987. Included in the LTV RDB, 1980. Recorded in the protected nature areas: "Slītere", "Teiči", "Gaujas nacionālais parks", "Ķemeru nacionālais parks", "Medumu ezeraine", "Lielie Kangari", "Nesaules kalns", "Ilziņa ezers", "Adamovas ezers", "Augstroze", "Vecdaugava", "Baltmuižas purvs", "Sedas pļavas", "Aizkraukles purvs", "Mežole", "Pededzes lejtece", "Engure", "Veclaicene", "Vecpiebalga", "Vestiena".

Suggestions for study and protection. Verify and map the most valuable species localities; study the dynamics of the species coenopopulations, especially clarifying the influence of melioration on the species population; work out the species protection plan. The territories recommended for protection: "Alauksts", "Pededzes meži", "Zaicevas meži".

Information sources. DPU; HBN; LATV; LLU; RAS; RIG; SVR; TVR; 1. Bray, 1822.

Compiled by Raimonds Cinovskis.

Zilganais kārkls (divkrāsu kārkls)

Salix phylicifolia L. *[S. bicolor* auct.*]*

Salicaceae - Vītolu dzimta

Statuss. Reta suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā.
Sugas apraksts. Stipri sazarojies, līdz 3 m augsts vienmāju krūms. Zari stāvi. Jaunie dzinumi sākumā zīdaini pūkaini, vēlāk kaili, tumši brūnsarkani. Pumpuri kaili. Lapas pamīšas, cietas, eliptiskas, otrādi olveidīgas vai lancetiskas, 2 - 6(8) cm garas, mala zobaina, virspuse tumši zaļa, spoža, apakšpuse zilgana, kaila. Spurdzes plaukst pirms vai reizē ar lapām. Putekšņlapas 2, kailas, putekšnīcas dzeltenas, nektārijs 1, sēklotne ar ļoti īsu irbuli. Pogaļa ar matiņiem. Zied maijā, augļi nogatavojas jūnijā.
Biotops. Mitras pļavas, krūmāji, zemie purvi, ezeru piekrastes, grāvji.
Areāls. Ziemeļeiropa, Rietumsibīrija (no Islandes uz austrumiem līdz Jeņisejai), no mērenās līdz aukstajai joslai.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Diezgan bieži, Piejūras zemienē, Viduslatvijā un Austrumlatvijā uz ziemeļiem no līnijas Engure - Turki, kas ir areāla dienvidu robeža. Pārējā teritorijā nav konstatēta, izņemot salveida atradnes pie Otaņķiem. Pirmoreiz, nenorādot konkrētas atradnes, Latvijā minēta 1784. gadā /1/.
Skaita un izplatības izmaiņas. Biotopu stāvokli ietekmē purvu hidromeliorācija.
Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Teiči", "Krustkalni", "Gaujas nacionālais parks", "Salacas ieleja", "Pededzes ozolu audze", "Randu pļavas", "Oleru purvs", "Maizezers", "Dūņezers", "Vīkvēnu purvs", "Engure", "Vecpiebalga", "Vestiena".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt vērtīgākās atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku, īpaši meliorācijas ietekmē.
Informācijas avoti. HBN; LATV; LLU; RAS; RIG; SVR; 1. Fischer, 1784.
Sastādīja Raimonds Cinovskis.

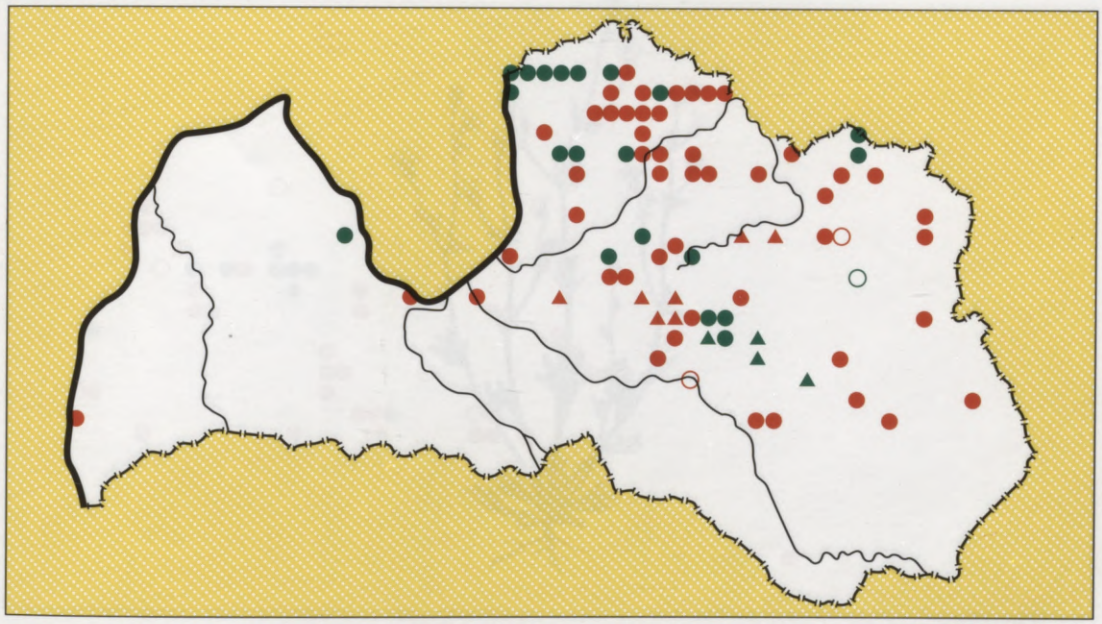

Status. A rare species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region.
Habitat. Moist meadows, shrubs, fens, lakesides and ditches.
Area. Northern Europe, western Siberia (from Island to the east to the Yenisei), from temperate to arctic zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Relatively often, found in the Coastal Lowland and in the Central Latvia, in the Eastern Latvia to the north from the line Engure - Turki, which is the southern limit of the species distribution area. The species is not recorded in the rest of the territory, except the isolated localities near Otaņki. For the first time without the locality indication the species was recorded in Latvia in 1784 /1/.
Changes in number and distribution. Drainage of mires affects negatively the species habitats.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Teiči", "Krustkalni", "Gaujas nacionālais parks", "Salacas ieleja", "Pededzes ozolu audze", "Randu pļavas", "Oleru purvs", "Maizezers", "Dūņezers", "Vīkvēnu purvs", "Engure", "Vecpiebalga", "Vestiena".
Suggestions for study and protection. Verify and map the most valuable species localities; study the dynamics of the species coenopopulations, especially clarifying the influence of melioration on the species population.
Information sources. HBN; LATV; LLU; RAS; RIG; SVR; 1. Fischer, 1784.
Compiled by Raimonds Cinovskis.

Trejzobu akmeņlauzīte *Saxifraga tridactylites* L.

Saxifragaceae - Akmeņlauzīšu dzimta

Statuss. Reta suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.
Sugas apraksts. Viengadīgs, līdz 20 cm augsts lakstaugs, ar daudziem dziedzermatiņiem. Lapas lāpstveidīgas, visbiežāk dziļi trīsdaivainas. Ziedi sīki, līdz 3 mm gari, skrajās cimozās ziedkopās. Apziednis divkāršs. Vainaglapas 5, baltas, brīvas, otrādi olveidīgas, vismaz divreiz garākas par kauslapām. Zied maijā un jūnijā.
Biotops. Mēreni mitras un kalcifilas pļavas, uz dolomīta, grants un morēnmāla atsegumiem, grantsbedres, atmatas, tīrumu malas un tīrumi, galvenokārt nesaslēgtās fitocenozēs.
Areāls. Rietumeiropa un Viduseiropa, Vidusjūras apgabals, no siltās līdz mērenajai joslai.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Diezgan reti Latvijas rietumu, vidus un dienvidaustrumu daļā. Uz ziemeļaustrumiem no Daugavas ielejas suga nav sastopama. Pirmoreiz suga konstatēta 1848. gadā Tukuma apkārtnē (Lehnert, RIG). Latvijā aug areāla austrumu robežas tuvumā.
Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.
Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Grīņi", "Abavas ieleja", "Daugavas ieleja", "Ventas ieleja", "Sārnates purvs", "Čužupurvs", "Užava", "Tērvete".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Konkretizēt sugas izplatību. Lieguma režīma aizsardzība nepieciešama tikai tām sugas atradnēm, kas pārstāv savvaļas biotopus, galvenokārt upju ieleju kalcifilās pļavas un iežu atsegumi upju krastos.
Informācijas avoti. RAS; RIG; LATV; SVR.
Sastādīja Ģertrūde Gavrilova.

Status. A rare species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region; in the List of Thraetened Species of Schleswig-Holstein.

Habitat. Moderately moist and calcareous meadows, on dolomite, gravel and morain clay outcrops, gravel pits, fallow land, fields and their margins, mainly in the not-united plant communities.

Area. Western Europe and central Europe, in the Mediterranean Region, from meridional to temperate zone.

Distribution and occurrence in Latvia. Relatively rare, found in the western, central and south-east part of Latvia. The species is not found to the north-east from the Daugava River valley. For the first time the species was found in the vicinity of Tukums in 1848 (Lehnert, RIG). In Latvia the species grows close to the eastern limit of its distribution area.

Changes in number and distribution. Nut studied.

Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Grīņi", "Abavas ieleja", "Daugavas ieleja", "Ventas ieleja", "Sārnates purvs", "Čužupurvs", "Užava", "Tērvete".

Suggestions for study and protection. Specify the species distribution in Latvia. State protection is necessary only for the wild undisturbed species habitats - it concerns mainly calcareous meadows of river valleys and outcrop rocks on banks of rivers.

Information sources. RAS; RIG; LATV; SVR.

Compiled by Ģertrūde Gavrilova.

Lielziedu uzpirkstīte *Digitalis grandiflora* Mill.

Scrophulariaceae - Cūknātru dzimta

Statuss. Reta suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā.
Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 35 - 130 cm augsts lakstaugs ar īsu sakneni. Stublājs stāvs, spēcīgs, vienkāršs. Lapas pamīšas, vienkāršas, veselas, 7 - 25 cm garas, 2 - 7 cm platas, lancetiskas līdz olveidīgi lancetiskas, sēdošas, nosmailotas, ar veselu līdz zāģzobainu malu. Ziedi 6 - 30 cm garos ķekaros. Apziednis divkāršs, zigomorfs. Kauslapas un vainaglapas 5, saaugušas. Vainags 3 - 5 cm garš, zvanveidīgs, neizteikti divlūpains, dzeltens, pie pamata nedaudz ieliekts; vainaga iekšpusē zalganbrūns līdz tumši brūns dzīslojums. Putekšņlapas 4, auglīgas. Pogaļa 10 - 15 mm gara, iegareni olveidīga. Zied jūnijā un jūlijā. Kalcifīls augs.
Biotops. Priežu un egļu damakšņi, priežu sili, egļu vēri, gāršas, izcirtumi, mežmalu krūmāji, lauces, grantsbedres, mēreni mitras pļavas, lauku parki.
Areāls. Eiropa, siltā līdz mērenā josla.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Diezgan reti, galvenokārt Viduslatvijā un Austrumlatvijā. Latvijā sasniedz areāla rietumu robežu.
Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.
Līdzšinējā aizsardzība. LMPL,1977, 1987. Ierakstīta LSG, 1980. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Krustkalni", "Gaujas nacionālais parks", "Pildas ezers", "Adamovas ezers", "Medumu ezeraine", "Kāla ezera salas", "Ežezers", "Rušonu ezera salas", "Daugavas loki", "Daugavas ieleja".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt vērtīgākās atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu.
Informācijas avoti. AB; DM; HBN; LATV; RAS; RIG; SVR; TAA.
Sastādīja Biruta Cepurīte.

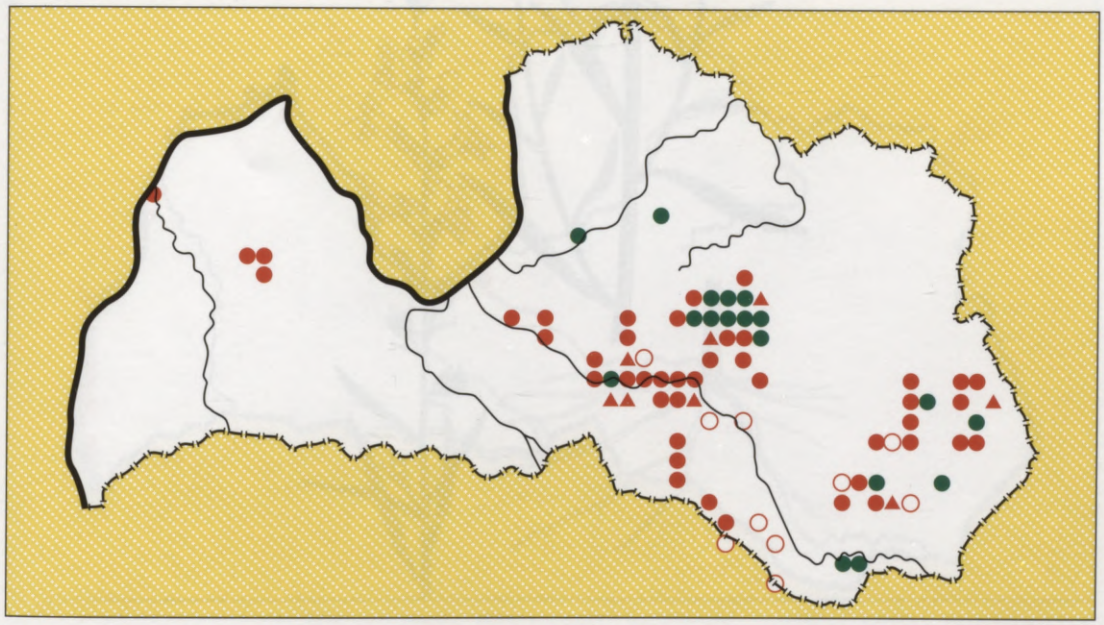

Status. A rare species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region.
Habitat. Pine and spruce forests, dry pine forests, clearings, shrubs at the forest margins, forest glades, gravel pits, moderately moist meadows, parks in the countryside.
Area. Europe, from meridional to temperate zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Relatively rare, found mainly in the Central Latvia and in the Eastern Latvia. In Latvia the species is on the western edge of its distribution area.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. LMPL, 1977, 1987. Included in the LTV RDB, 1980. Recorded in the protected nature areas: "Krustkalni", "Gaujas nacionālais parks", "Pildas ezers", "Adamovas ezers", "Medumu ezeraine", "Kāla ezera salas", "Ežezers", "Rušonu ezera salas", "Daugavas loki", "Daugavas ieleja".
Suggestions for study and protection. Verify and map the most valuable species localities; study the dynamics of the species coenopopulations; work out the species protection plan.
Information sources. AB; DM; HBN; LATV; RAS; RIG; SVR; TAA.
Compiled by Biruta Cepurīte.

Lēzela vīrcele *Linaria loeselii* Schweigg.

Scrophulariaceae - Cūknātru dzimta

Statuss. Reta suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Polijas Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, līdz 40 cm augsts lakstaugs ar spēcīgu sakņu sistēmu. Lapas lineāras līdz lancetiskas, nedaudz galīgas, zilganzaļas. Ziedkopa ķekarveidīga, ar 2 - 16 ziediem. Vainags divlūpains, dzeltens, ar garu, iesārtu piesi. Zied jūlijā un augustā. Vairojas veģetatīvi un ar sēklām. Psammofīts, populāciju attīstība atkarīga no kustīgo un nenostiprināto smiltāju darbības jūrmalas kāpās.

Biotops. Jūrmalas kāpu josla, galvenokārt baltās kāpas, skrajās lakstaugu sabiedrības ar *Ammophila arenaria, Leymus arenarius, Festuca arenaria,* arī skraji jūrmalas kāpu priežu meži.

Areāls. Baltijas reģiona endēms. Sastopams Baltijas jūras krastos: Latvijā, Lietuvā, Kaļiņingradas apgabalā, Polijā.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Tikai Baltijas jūras un Rīgas līča krastos. Rietumu piekrastē, posmā no Nidas līdz Kolkai sastopama nevienmērīgi un ne visai bieži, no Kolkas līdz Rīgai - reti. Austrumu piekrastē suga nav konstatēta. Pirmoreiz minēta 1830. gadā Ventspilī /1/.

Skaita un izplatības izmaiņas. Sakarā ar augsto antropogenizāciju Liepājā un Rīgā, par sugas sastopamību šajās teritorijās liecina tikai 1890. - 1903. gada dati. Aktivizējoties detalizētiem floras pētījumiem Piejūras rajonos 1985. - 1994. gadā, atklātas jaunas atradnes.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Slītere", "Akmeņainās pludmales posms pie Nidas", "Oviši", "Užava", "Ziemupe", "Papes ezers", "Engure".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Detalizēti izpētīt sugas izplatību visā Baltijas jūras un Rīgas līča krasta teritorijā. Plānojot jūrmalas kāpu joslā rekreācijas teritorijas, saglabāt objektus ar sugas ceņopopulācijām, kā arī izstrādāt priekšlikumus to aizsardzībai. Aizsardzībai ieteicama dabas teritorija "Medzes jūrmala".

Informācijas avoti. LATV; RAS; RIG; 1. Fleischer, 1830.

Sastādīja Ģertrūde Gavrilova.

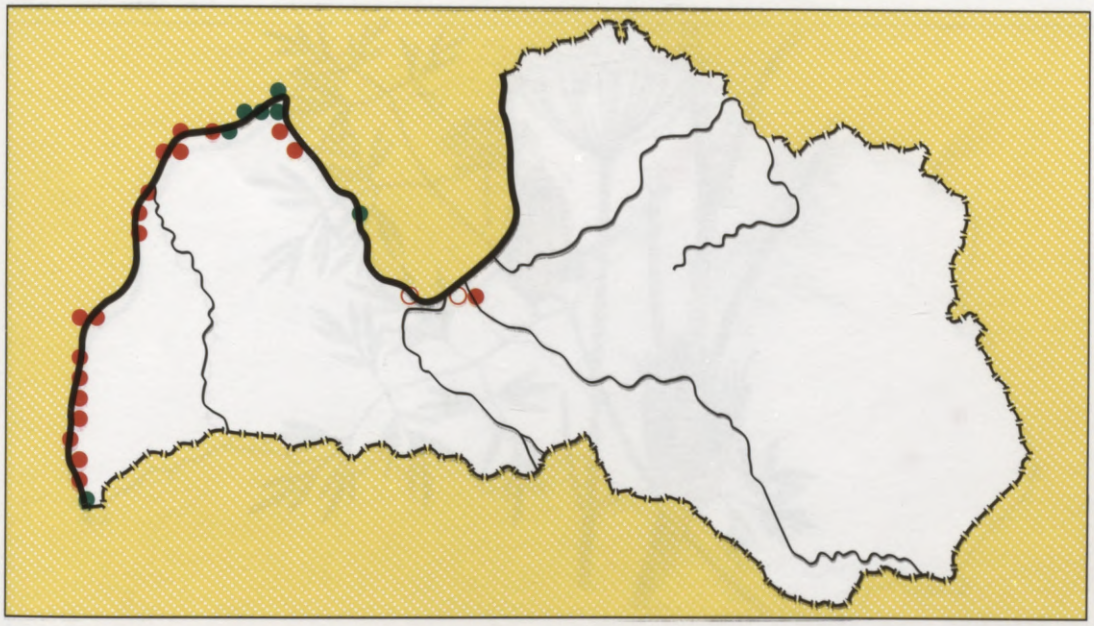

Status. A rare species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region; in the List of Threatened Species of Poland.

Habitat. Coastal dunes, mainly white dunes, the *Ammophila arenaria, Leymus arenarius, Festuca arenaria* plant communities, sparse coastal pine forests.

Area. An endemic species of the Baltic Region. Found on the coast of the Baltic Sea: Latvia, Lithuania, Kaliningrad District, Poland.

Distribution and occurrence in Latvia. Found only on the coasts of the Baltic Sea and the Gulf of Rīga. On the western coast of Latvia from Nida to Kolka the species is found irregularly and not very often, from Kolka to Rīga - very rare. The species was not recorded on the eastern coast of Latvia. For the first time the species was recorded in Ventspils in 1830 /1/.

Changes in number and distribution. Because of high human influence in Liepāja and Rīga the species records there are only from 1890 to 1903. During studies of flora in coastal regions of Latvia new localities were found from 1985 to 1994.

Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Slītere", "Ziemupe", "Akmeņainās pludmales posms pie Nidas", "Oviši", "Užava", "Papes ezers", "Engure".

Suggestions for study and protection. Study the species distribution near the Baltic Sea and the Gulf of Rīga. Species coenopopulations in the coastal dune zone are to be maintained when recreation territories are created; proposals for the protection of these areas are to be worked out. The territory recommended for protection "Medzes jūrmala".

Information sources. LATV; RAS; RIG; 1. Fleischer, 1830.

Compiled by Gertrūde Gavrilova.

Kailā dobspārne *Cenolophium denudatum* (Hornem.) Tutin

Umbelliferae (Apiaceae) - Čemurziežu (seleriju) dzimta

Statuss. Reta suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā.
Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 50 - 120 cm augsts lakstaugs. Lapas trīskārt- līdz pieckārtplūksnainai dalītas, kontūra trīsstūrveidīga, plātne lauzta, pēdējās pakāpes daļas lineāri lancetiskas. Vīkala nav. Vīkaliņa lapas lineāras. Ziedi mazi, vainaglapas baltas. Skaldauglis iegareni lancetisks, ar šauriem spārniem. Zied jūlijā un augustā. Aug atsevišķi eksemplāri.
Biotops. Sausas Gaujas ielejas terašu nogāžu pļavas, krūmāji, neizveidotas cenozes palienes smiltājos; skraji baltalkšņu vēri, meža pļavas, ceļmalas.
Areāls. Austrumeiropa, Sibīrija, no mēreni siltās līdz vēsajai joslai.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Reti, gandrīz tikai Gaujas ielejā; atsevišķas atradnes arī Latvijas dienvidaustrumu un vidus daļā. Latvijā sasniedz areāla rietumu robežu.
Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.
Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Gaujas nacionālais parks", "Piejūra".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt vērtīgākās atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Piešķirt aizsargājamās teritorijas statusu visai Gaujas ielejai. Aizsardzībai ieteicama dabas teritorija "Laucesas ieleja".
Informācijas avoti. HBN; LATV; RAS; RIG.
Sastādīja Irēna Fatare.

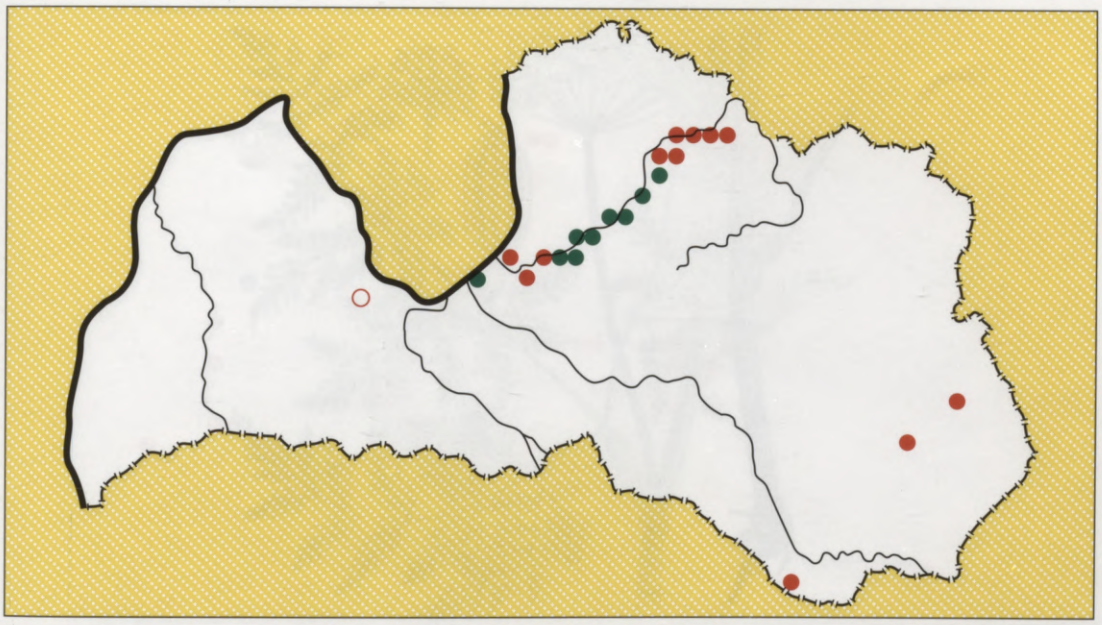

Status. A rare species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region.
Habitat. Dry meadows on the slopes of Gauja River terraces, shrubs, sandy flood plain areas, sparse white alder forests, meadows in forests, roadsides.
Area. Eastern Europe, Siberia, from submeridional to boreal zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Rare, found almost only in the valley of Gauja River; separate localities are found in the south-eastern and central parts of Latvia. In Latvia the species is on the western edge of its distribution area.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Gaujas nacionālais parks", "Piejūra".
Suggestions for study and protection. Verify and map the most valuable species localities; study the dynamics of the species coenopopulations; grant the status of protected nature area for the whole Gauja River valley. The territory recommended for protection "Laucesas ieleja".
Information sources. HBN; LATV; RAS; RIG.
Compiled by Irēna Fatare.

Tatārijas stobulis *Conioselinum tataricum* Hoffm.

Umbelliferae (Apiaceae) - Čemurziežu (seleriju) dzimta

Statuss. Reta suga. Ierakstīta Igaunijas, Lietuvas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā.
Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 50 - 150 cm augsts lakstaugs. Lapas dzeltenzaļas, divkārt- līdz trīskārtplūksnaini dalītas, pēdējās pakāpes daļas olveidīgi lancetiskas vai iegarenas, augšējo lapu makstis lielas, aptver stublāju. Vīkala nav vai ir tikai dažas, ātri nobirstošas vīkala lapas. Vīkaliņa lapas īlenveidīgas. Ziedi mazi, vainaglapas pelēkbaltas vai zalganas. Skaldauglis eliptisks, ar spārniem. Zied no maija līdz augustam. Aug grupās.
Biotops. Upju ielejas, ošu, baltalkšņu, liepu, gobu gāršas, baltalkšņu vēri, palieņu un to nogāžu krūmāji, reti mēreni mitras pļavas un neizveidotas cenozes akmeņainās palienēs.
Areāls. Viduseiropa, Austrumeiropa, Sibīrija, no mēreni siltās līdz vēsajai joslai.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Diezgan reti, nevienmērīgi. Latvijā aug areāla rietumu robežas tuvumā.
Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.
Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Slītere", "Kemeru nacionālais parks", "Abavas ieleja", "Salacas ieleja", "Vērenes gobu un vīksnu audze", "Tērvete", "Vestiena".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt vērtīgākās atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Aizsardzībai ieteicamas dabas teritorijas: "Svētes ieleja", "Skujaines un Svētaines ieleja".
Informācijas avoti. LATV; RIG; RAS.
Sastādīja Irēna Fatare.

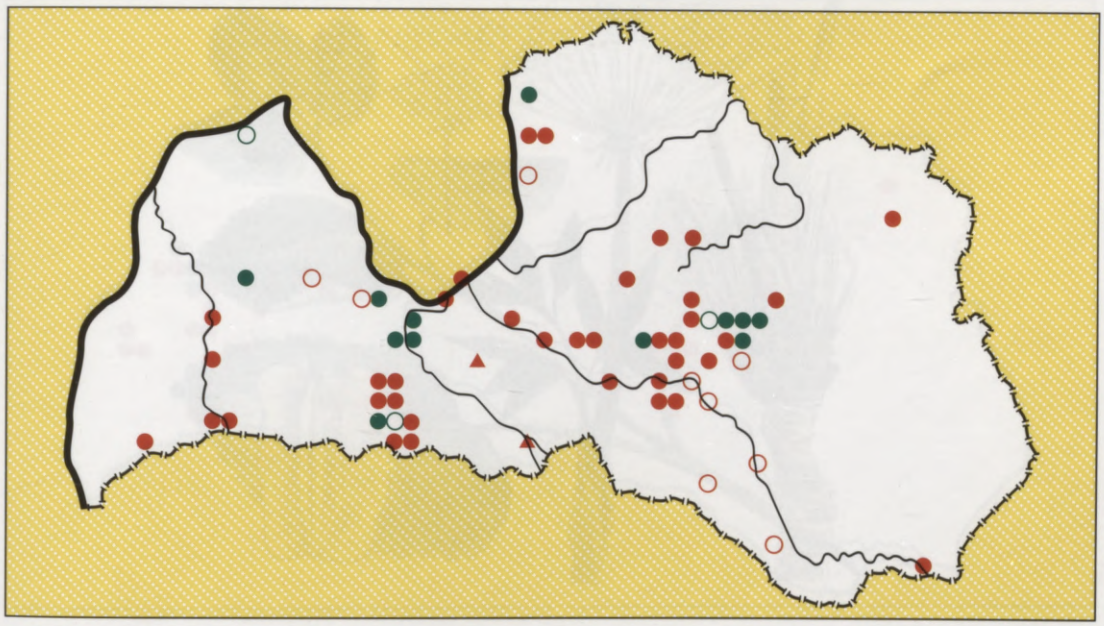

Status. A rare species. Included in the Red Data Books of Lithuania and the Baltic Region.
Habitat. River valleys, ash, white alder, lime and elm dominated forests on moist eutrophic soil, shrubs in flood plain areas, rare in moderately moist meadows and stony flood plain areas.
Area. Central Europe, eastern Europe, Siberia, from submeridional to boreal zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Relatively rare, irregularly. In Latvia the species grows close to the western limit of its distribution area.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Slītere", "Kemeru nacionālais parks", "Abavas ieleja", "Salacas ieleja", "Vērenes gobu un vīksnu audze", "Tērvete", "Vestiena".
Suggestions for study and protection. Verify and map the most valuable species localities; study the dynamics of the species coenopopulations. The territories recommended for protection: "Svētes ieleja", "Skujaines un Svētaines ieleja".
Information sources. LATV; RIG; RAS.
Compiled by Irēna Fatare.

Platlapu bezgale *Laserpitium latifolium* L.

Umbelliferae (Apiaceae) - Čemurziežu (seleriju) dzimta

Statuss. Reta suga. Ierakstīta Lietuvas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Dānijas un Norvēģijas Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 60 - 120 cm augsts lakstaugs. Lapas vienkārt- līdz divkārtplūksnaini dalītas, kontūra trīsstūrveidīga, apakšējo un vidējo lapu pēdējās pakāpes daļas lielas, sirdsveidīgas vai olveidīgas, augšējās lancetiskas. Vīkala lapas ilenveidīgas. Vīkaliņa lapas pavedienveidīgas. Ziedi mazi, vainaglapas baltas, nevienāda lieluma. Skaldauglis eliptisks, ar platiem, viļņainiem spārniem. Zied jūlijā un augustā. Kalcifils augs. Aug grupās.

Biotops. Galvenokārt upju ielejas un ezeru ieplakas, ozolu, liepu, egļu, baltalkšņu, apšu gāršas, dižsili, egļu un priežu damakšņi, baltalkšņu vēri, palieņu un mežmalu krūmāji, reti mēreni mitras pļavas.

Areāls. Eiropa, izņemot ziemeļrietumu daļu, mēreni siltā un mērenā josla.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Diezgan reti, gandrīz tikai rietumu daļā, pārsvarā Abavas un Ventas ielejā, atsevišķas atradnes arī austrumu daļā, pārsvarā Daugavas ielejā. Latvijā aug areāla ziemeļu un austrumu robežas tuvumā.

Skaita un izplatības izmaiņas. Daugavas ielejas atradnes (18/37, 18/38, 18/39, 19/37, 19/38) ir daļēji iznīcinātas 1965. gadā, izveidojot Pļaviņu ūdenskrātuvi, kā arī izveidojot kaļķakmens karjerus. Suga 19. gs. augusi aizsargājamā dabas teritorijā "Ķemeru nacionālais parks"

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Abavas ieleja", "Zebrus un Svētes ezers", "Ventas ieleja", "Ventas un Šķērveļa ieleja", "Embūtes pauguraine", "Piešdanga", "Čužupurvs", "Talsu pauguraine".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt vērtīgākās atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Piešķirt aizsargājamās teritorija statusu visai Ventas ielejai

Informācijas avoti. HBN; LATV; LLU; RAS; RIG; SVR.

Sastādīja Irēna Fatare.

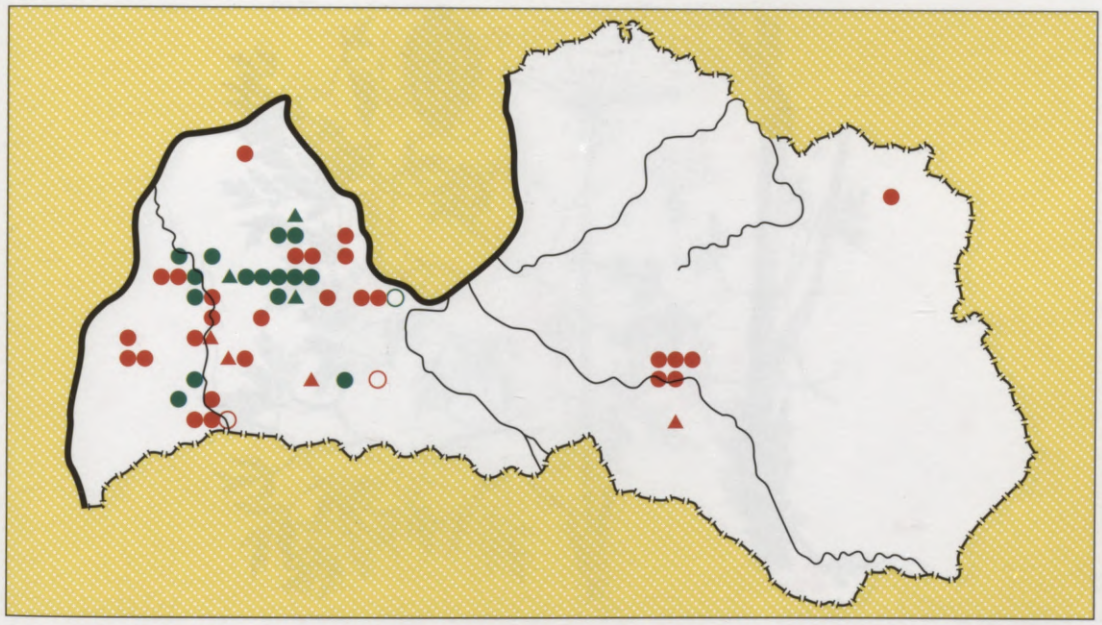

Status. A rare species. Included in the Red Data Books of Lithuania and the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Denmark and Norway.

Habitat. Mainly river valleys and lake depressions, oak, lime, spruce, white alder, ash dominated forests on moist eutrophic soil, old dry pine forests, mesotrophic forests dominated by spruce and pine, shrubs in flood plain areas and shrubs at forest margins, rare in moderately moist meadows.

Area. Europe, except the north-western part of Europe, in submeridional and temperate zones.

Distribution and occurrence in Latvia. Relatively rare, found almost only in the western part of Latvia, mainly in the valleys of Abava and Venta rivers, separate localities are located in the eastern part of Latvia as well, mainly they are in the Daugava River valley. In Latvia the species grows close to the northern and eastern limit of its distribution area.

Changes in number and distribution. Localities in the Daugava River valley (18/37, 18/38, 18/39, 19/37, 19/38) are partly destroyed by construction works of Pļaviņas water reservoir and by creating the limestone quarries. The species was growing in the Ķemeri National Park in the 19th century.

Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Abavas ieleja", "Zebrus un Svētes ezers", "Ventas ieleja", "Ventas un Šķērvela ieleja", "Embūte", "Piešdanga", "Čužupurvs", "Talsu pauguraine".

Suggestions for study and protection. Verify and map the most valuable species localities; study the dynamics of the species coenopopulations; grant the status of the protected nature area for the whole Venta River valley.

Information sources. HBN; LATV; LLU; RAS; RIG; SVR.

Compiled by Irēna Fatare.

Kalnu rūgtdille *Peucedanum oreoselinum* (L.) Moench

Umbelliferae (Apiaceae) - Čemurziežu (seleriju) dzimta

Statuss. Reta suga. Ierakstīta Igaunijas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Dānijas, Šl.-Holšt. un Zviedrijas Apdraudēto sugu sarakstā.
Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 30 - 100 cm augsts, smaržīgs lakstaugs ar rūgtu garšu. Stublājs sīki rievains. Lapas pamīšas, kontūrā trīsstūrveidīgas, līdz trīskārtplūksnaini dalītas, pēdējās pakāpes daļas olveidīgas, plūksnaini šķeltas; plātnes asis lauztas. Ziedi mazi, saliktos čemuros. Vīkala un vīkaliņa lapas lineāras. Kausa nesaaugušās daļas zobiņveidīgas. Vainaglapas 5, baltas vai sārtas. Skaldauglis ieapaļš, 5 - 8 mm garš, saspiests, ribas viegli izcilnētas, ar spārnu. Zied jūlijā un augustā. Aug atsevišķi eksemplāri un skrajās grupās.
Biotops. Sausas pļavas, kāpas, sausi priežu meži, baltalkšņu vēri, mežmalas, mežmalu krūmāji, reti sliežu ceļi un dzelzceļa uzbērumu nogāzes.
Areāls. Eiropa, mēreni siltā un mērenā josla.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Diezgan reti, nevienmērīgi, galvenokārt Daugavas ielejā un Rīgas līča rietumu piekrastē. Latvijā aug tuvu areāla ziemeļrietumu robežai.
Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.
Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Slītere", "Gaujas nacionālais parks", "Ķemeru nacionālais parks", "Grebļukalns", "Engure", "Daugavas ieleja", "Daugavas loki", "Tērvete".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt vērtīgākās atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu. Aizsardzībai ieteicama dabas teritorija "Laucesas ieleja".
Informācijas avoti. HBN; LATV; LLU; RAS; RIG.
Sastādīja Irēna Fatare.

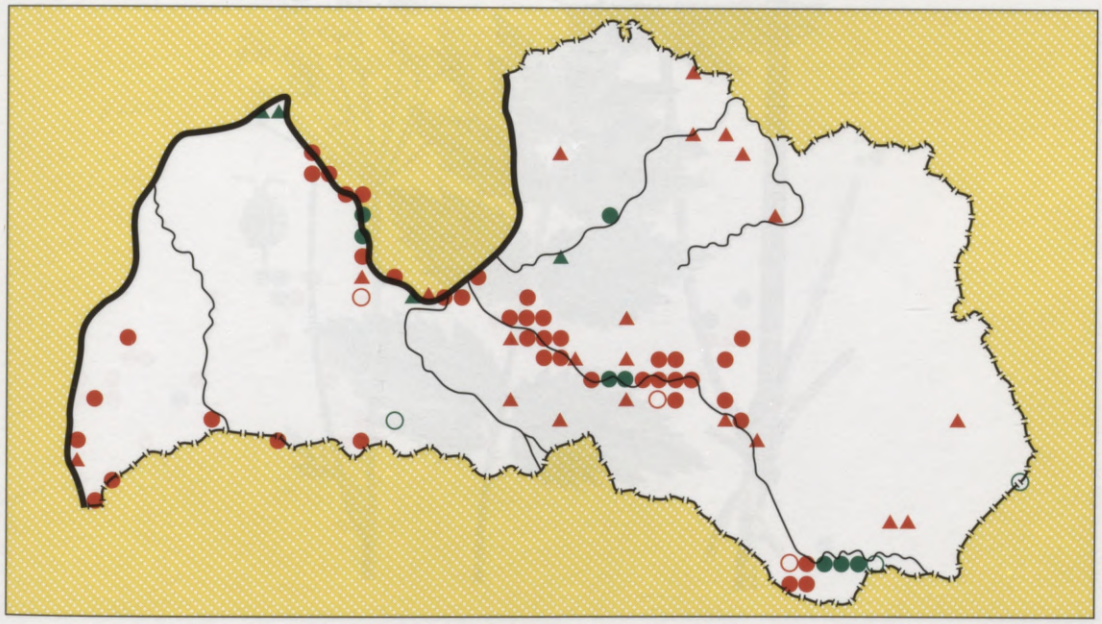

Status. A rare species. Included in the Red Data Books of Estonia and the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Denmark, Schleswig-Holstein and Sweden.

Habitat. Dry meadows, dunes, dry pine forests, mesotrophic forests dominated by white alder, forest margins, shrubs at forest margins, rare on railways and slopes of railway embankments.

Area. Europe, in submeridional and temperate zones.

Distribution and occurrence in Latvia. Relatively rare, irregularly, mainly found in the Daugava River valley and in the western part of the Gulf of Rīga. In Latvia the species grows close to the north-western limit of its distribution area.

Changes in number and distribution. Not studied.

Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Slītere", "Gaujas nacionālais parks", "Ķemeru nacionālais parks", "Grebļukalns", "Engure", "Daugavas ieleja", "Daugavas loki", "Tērvete".

Suggestions for study and protection. Verify and map the most valuable species localities; study the dynamics of the species coenopopulations; work out the species protection plan. The territory recommended for protection "Laucesas ieleja".

Information sources. HBN; LATV; LLU; RAS; RIG.

Compiled by Irēna Fatare.

Lielā noraga *Pimpinella major* (L.) Huds.

Umbelliferae (Apiaceae) - Čemurziežu (seleriju) dzimta

Statuss. Reta suga. Ierakstīta Baltkrievijas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Somijas, Šl.-Holšt. un Zviedrijas Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 40 - 100 cm augsts lakstaugs. Stublājs rievains, dobs. Lapas pamīšas, plūksnaini dalītas; daļas olveidīgas vai olveidīgi lancetiskas, gala daļa daivaina vai šķelta. Ziedi mazi, saliktos čemuros. Vīkala un vīkaliņa nav, reti dažas, ātri nobirstošas, vīkaliņa lapas. Vainaglapas 5, baltas vai sārtas. Skaldauglis iegareni lancetisks, 2,5 - 3,5 mm garš. Zied no jūnija līdz oktobrim. Aug atsevišķi eksemplāri.

Biotops. Lapkoku, lapkoku- skujkoku meži minerālaugsnēs, mežmalas, lauces, palieņu krūmāji, mēreni mitras pļavas, dolomīta atsegumi, stigas, izcirtumi, meža ceļi, ceļmalas, parki.

Areāls. Eiropa, no mēreni siltās līdz vēsajai joslai.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Diezgan reti, nevienmērīgi, galvenokārt Rietumlatvijā un Viduslatvijā. Latvijā sasniedz areāla austrumu robežu, aug ziemeļu robežas tuvumā.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Ķemeru nacionālais parks", "Abavas ieleja", "Tosmare", "Liepājas ezers", "Ukru gārša", "Embūte", "Tērvete", "Daugavas loki", "Veclaicene", "Vestiena".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu. Ārpus aizsargājamām teritorijām ievērot sugu saudzējošu mežu apsaimniekošanas režīmu. Aizsardzībai ieteicamas dabas teritorijas: "Skujaines un Svētaines ieleja", "Klapkalnciems".

Informācijas avoti. LATV; LLU; RAS; RIG.

Sastādīja Irēna Fatare.

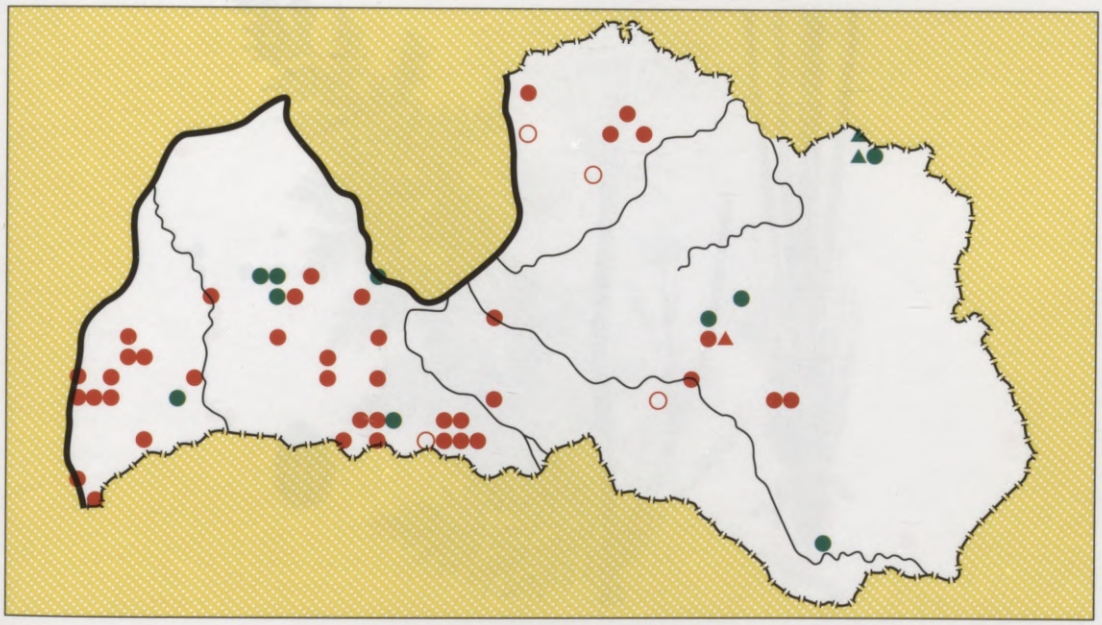

Status. A rare species. Included in the Red Data Books of Belarus and the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Schleswig-Holstein and Sweden.

Habitat. Deciduous, mixed deciduous-coniferous forests on mineral soils, forest margins, forest glades, shrubs in flood plain areas, moderately moist meadows, dolomite outcrops, firebreaks, clearings, forest roads, roadsides, parks.

Area. Europe, from submeridional to boreal zone.

Distribution and occurrence in Latvia. Relatively rare, irregularly, mainly found in the Western Latvia and in the Central Latvia. In Latvia the species is on the eastern edge of its distribution area and grows close to the northern limit of its distribution area.

Changes in number and distribution. Not studied.

Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Ķemeru nacionālais parks", "Abavas ieleja", "Tosmare", "Liepājas ezers", "Ukru gārša", "Embūte", "Tērvete", "Daugavas loki", "Veclaicene", "Vestiena".

Suggestions for study and protection. Verify and map the species localities; study the dynamics of the species coenopopulations; work out the species protection plan. Forest management favourable for the species is to be considered outside the protected nature areas. The territories recommended for protection: "Skujaines un Svētaines ieleja", "Klapkalnciems".

Information sources. LATV; LLU; RAS; RIG.

Compiled by Irēna Fatare.

Kalnu briežsakne *Seseli libanotis* (L.) W.D.J. Koch

Umbelliferae (Apiaceae) - Čemurziežu (seleriju) dzimta

Statuss. Reta suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Dānijas un Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Divgadīgs vai daudzgadīgs, 60 - 120 cm augsts lakstaugs ar spēcīgu, dziļi rievainu stublāju. Lapas divkārt- līdz trīskārtplūksnaini dalītas, četras apakšējās otrās pakāpes daļas sakārtotas krusteniski, apakšpuse zilganzaļa. Vīkala un vīkaliņa lapas lineāras. Čemura malējie zari garāki nekā vidējie. Ziedi mazi, vainaglapas baltas. Skaldauglis eliptisks, ar blīviem matiņiem. Zied jūlijā un augustā. Kalcifils augs.

Biotops. Galvenokārt upju ielejas, sausas un mēreni mitras pļavas, atmatas, ganības, priežu damakšņi, dižsili, bērzu vēri, palieņu krūmāji, dolomīta atsegumi, dzelzceļa uzbērumu nogāzes, ceļmalas.

Areāls. Eiropa, Āzija, Āfrikas ziemeļdaļa, no siltās līdz vēsajai joslai.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Diezgan reti, nevienmērīgi, pārsvarā Daugavas, Ventas un Abavas ielejā. Latvijā aug areāla ziemeļu robežas tuvumā.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Krustkalni", "Abavas ieleja", "Ventas ieleja", "Ovīši", "Embūte", "Tērvete", "Daugavas ieleja", "Talsu pauguraine", "Augšzeme", "Vestiena".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Piešķirt aizsargājamās teritorijas statusu visai Daugavas ielejai. Aizsardzībai ieteicama dabas teritorija "Laucesas ieleja".

Informācijas avoti. DM; HBN; LATV; LLU; RAS; RIG; SVR.

Sastādīja Irēna Fatare.

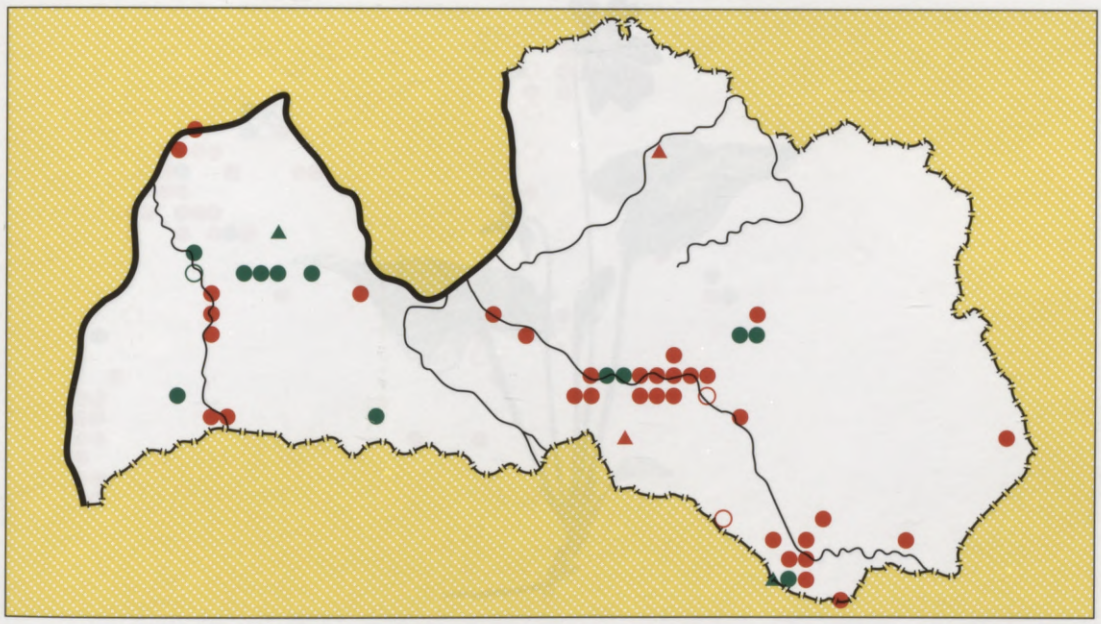

Status. A rare species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Denmark and Schleswig-Holstein.

Habitat. Mainly river valleys, dry and moderately moist meadows, fallow land, pastures, old dry pine forests, mesotrophic forests dominated by birch, shrubs in flood plain areas, dolomite outcrops, slopes of railway embankments, roadsides.

Area. Europe, Asia, northern part of Africa, from meridional to boreal zone.

Distribution and occurrence in Latvia. Relatively rare, irregularly, mainly found in the valleys of Daugava, Venta and Abava rivers. In Latvia the species grows close to the northern limit of its distribution area.

Changes in number and distribution. Not studied.

Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Krustkalni", "Abavas ieleja", "Ventas ieleja", "Oviši", "Embūte", "Tērvete", "Daugavas ieleja", "Talsu pauguraine", "Augšzeme", "Vestiena".

Suggestions for study and protection. Verify and map the species localities; study the dynamics of the species coenopopulations; grant the status of the protected nature area for the whole Daugava River valley. The territory recommended for protection "Laucesas ieleja".

Information sources. DM; HBN; LATV; LLU; RAS; RIG; SVR.

Compiled by Irēna Fatare.

3. kategorija **Sēklaugi**

Dūkstu vijolīte *Viola uliginosa* Besser

Violaceae - Vijolīšu dzimta

Statuss. Reta suga. Ierakstīta Baltkrievijas, Lietuvas Baltijas reģiona un Ziemeļvalstu Sarkanajā grāmatā; Dānijas, Polijas, Somijas un Zviedrijas Apdraudēto sugu sarakstā.
Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 7 - 20 cm augsts lakstaugs bez virszemes stublāja. Lapas nelielā rozetē, olveidīgas vai trīsstūraini olveidīgas, pamats sirdsveidīgs, mala rantaina. Lapas kāts ar šauru spārnu. Pielapes gandrīz līdz pusei saaugušas ar lapas kātu. Ziedi zigomorfi, lieli, 2 - 3 cm gari, bez smaržas. Apziednis divkāršs. Vainaglapas 5, tumši violetas, apakšējā lielāka, ar piesi. Piesis strups, konisks, 3 - 5 mm garš, tumši violets. Zied maijā un jūnijā. Dekoratīvs augs.
Biotops. Mitri un purvaini meži, galvenokārt dumbrāji un niedrāji, palieņu un ārpuspalieņu purvainās pļavas, krūmāji, slapji meža ceļi un stigas, zemie un pārejas purvi.
Areāls. Eiropa, galvenokārt mērenā josla.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Piejūras zemienē diezgan reti, austrumu un dienvidaustrumu daļā nav sastopama, pārējā teritorijā reti. Pirmoreiz suga konstatēta 1866. gadā Ķemeru apkārtnē /1/.
Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.
Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Slītere", "Grīņi", "Moricsala", "Ķemeru nacionālais parks", "Randu pļavas", "Klāņu purvs", "Pirtsmeža purvs", "Liepājas ezers", "Vecpiebalga", "Vestiena".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Saglabāt mitru un purvainu mežu biotopus. Pārbaudīt un konkretizēt atradnes, kas atrodas ārpus Piejūras zemienes.
Informācijas avoti. HBN; LATV; RAS; RIG; SVR; 1. Seezen, 1866.
Sastādīja Ģertrūde Gavrilova.

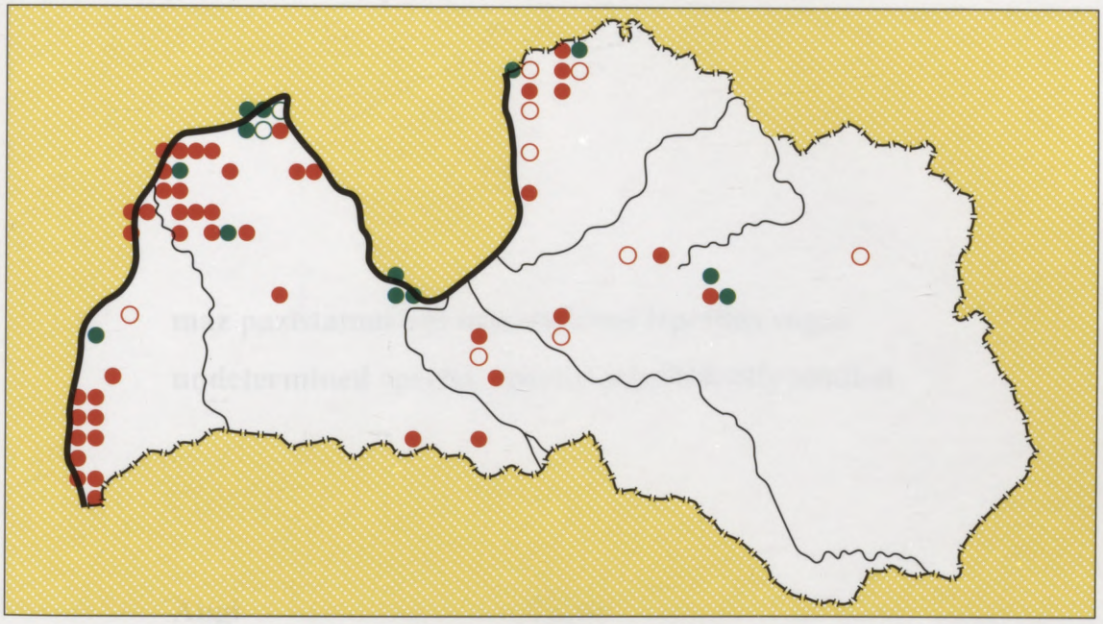

Status. A rare species. Included in the Red Data Books of Belarus, Lithuania, the Baltic Region and the Nordic Countries, in the Lists of Threatened Species of Denmark, Poland, Finland and Sweden.
Habitat. Moist and wet forests, wet flood plain meadows and wet meadows outside the flood plain areas, shrubs, wet forest roads and firebreaks, fens and transition mires.
Area. Europe, mainly in temperate zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Relatively rare in the Coastal Lowland, missing in the eastern and south-eastern part of Latvia, in the rest of Latvia very rare. For the first time the species was found in the vicinity of Ķemeri in 1866 /1/.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Slītere", "Grīņi", "Moricsala", "Ķemeru nacionālais parks", "Randu pļavas", "Klāņu purvs", "Pirtsmeža purvs", "Liepājas ezers", "Vecpiebalga", "Vestiena".
Suggestions for study and protection. Maintain wet and moist forest habitats; verify and specify the species localities outside the Coastal Lowland.
Information sources. HBN; LATV; RAS; RIG; SVR; 1. Seezen, 1866.
Compiled by Ģertrūde Gavrilova.

CATEGORY 4. KATEGORIJA

maz pazīstamas vai nepietiekami izpētītas sugas

undetermined species, species insufficiently studied

Augi *Plants*

Parastais plakanstaipeknis

Diphasiastrum complanatum (L.) Holub *[Lycopodium complanatum* L., *L. anceps* Wallr., *Diphasium complanatum* (L.) Rothm.*]*

Lycopodiaceae - Staipekņu dzimta

Statuss. Nepietiekami apzināta suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Dānijas un Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.
Sugas apraksts. Daudzgadīgs, mūžzaļš, izospors lakstaugs. Stublājs ložņājošs, līdz 1,5 m garš. Zari stāvi, izplesti, dorsiventrāli saplacināti. Lapas zviņveidīgas, tumši zaļas. Strobili parasti pa 2, ar kātu, zaru galos, zaļgandzelteni. Sporas nogatavojas augustā un septembrī. Attīstības cikls no sporas līdz jaunam sporofītam ilgst apm. 20 gadus. Aug skrajās, nelielās audzēs.
Biotops. Sausi skujkoku meži, galvenokārt priežu sils, damaksnis.
Areāls. Eiropa, Āzija, Ziemeļamerika, no mēreni siltās līdz aukstajai joslai.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Ne visai bieži, nevienmērīgi, galvenokārt Viduslatvijā un Austrumlatvijā, īpaši Gaujas un Daugavas baseinā. Pirmoreiz Latvijas florā konstatēta 1847. gadā Rīgas apkārtnē (Heugel, RIG).
Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.
Līdzšinējā aizsardzība. LMPL, 1977,1987. Ierakstīta LSG, 1980. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Slītere", "Krustkalni", "Teiči", "Gaujas nacionālais parks", "Ķemeru nacionālais parks", "Abavas ieleja", "Lielie Kangari", "Tērvete", "Piejūra", "Daugavas ieleja", "Augšdaugava", "Veclaicene" u.c.
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku un sugas vitalitāti. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu. Aizliegt augu ieguvi un tirdzniecību. Aizsardzībai ieteicama dabas teritorija "Akmeņrags, Saka".
Informācijas avoti. LATV; LLU; RAS; RIG; SVR; TVR.
Sastādīja Zigrīda Eglīte.

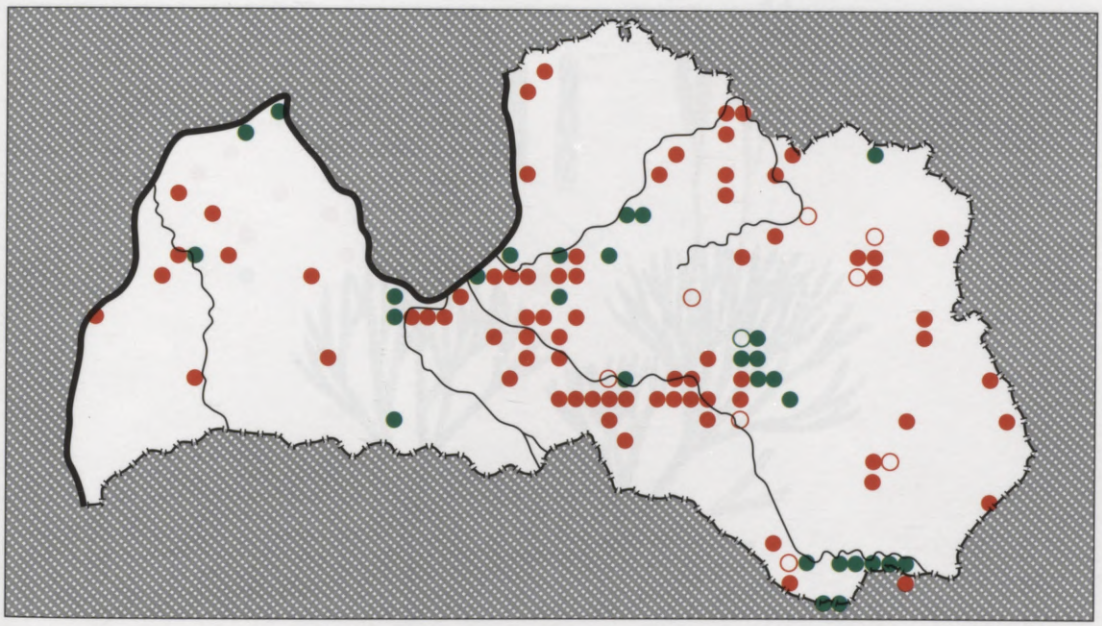

Status. An insufficiently studied species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Denmark and Schleswig-Holstein.

Habitat. Dry coniferous forests, mainly pine dominated, mesotrophic forests with *Pinus sylvestris* and *Picea abies*.

Area. Europe, Asia, North America, from submeridional to arctic zone.

Distribution and occurrence in Latvia. Not very often, irregularly, found mainly in the Central Latvia and in the Eastern Latvia, especially in the basins of Gauja and Daugava rivers. For the first time the species was recorded in the flora of Latvia in the vicinity of Rīga in 1847 (Heugel, RIG).

Changes in number and distribution. Not studied.

Existing protection. LMPL, 1977, 1987. Included in LTV RDB, 1980. Recorded in the protected nature areas: "Slītere", "Krustkalni", "Teiči", "Gaujas nacionālais parks", "Kemeru nacionālais parks", "Abavas ieleja", "Lielie Kangari", "Tērvete", "Piejūra", "Daugavas ieleja", "Augšdaugava", "Veclaicene" etc.

Suggestions for study and protection. Study the dynamics of coenopopulations and the species vitality; work out the protection plan for the species; forbid plant picking and trade with the species. The territory recommended for protection "Akmeņrags, Saka".

Information sources. LATV; LLU; RAS; RIG; SVR; TVR.

Compiled by Zigrīda Eglīte.

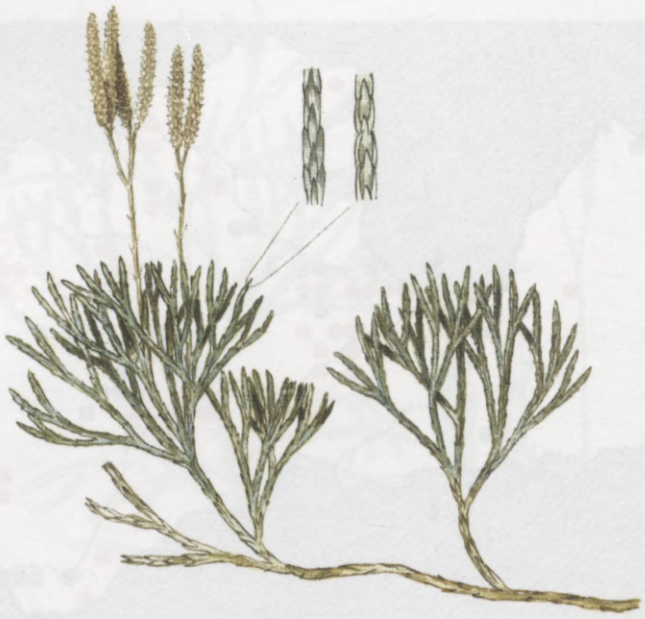

Trejvārpu plakanstaipeknis (trejvārpu staipeknis) *Diphasiastrum tristachyum* (Pursh) Holub *[Lycopodium tristachyum* Pursh, *Diphasium tristachyum* (Pursh) Rothm.*]*

Lycopodiaceae - Staipekņu dzimta

Statuss. Nepietiekami apzināta suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Polijas, Norvēģijas, Somijas, Šl.-Holšt. un Zviedrijas Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, mūžzaļš, izospors lakstaugs. Stublājs ložņājošs, līdz 1,5 m garš, iegrimis augsnē. Zari stāvi, vairākkārt dihotomiski zaroti, blīvos pušķos, dorsiventrāli saplacināti. Lapas zvīņveidīgas, zilganzaļas. Strobili parasti pa 3 - 4, ar kātu, vidējo zaru galos, zalgandzelteni. Sporas nogatavojas augustā un septembrī. Attīstības cikls no sporas līdz jaunam sporofītam ilgst apm. 20 gadus. Aug skrajās audzēs.

Biotops. Sausi skujkoku meži, galvenokārt sili.

Areāls. Eiropa un Ziemeļamerika, mērenā un vēsā josla.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Reti un nevienmērīgi.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. LMPL, 1977, 1987. Ierakstīta LSG, 1980. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Slītere", "Gaujas nacionālais parks", "Abavas ieleja", "Buļļezers".

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku un sugas vitalitāti. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu. Aizliegt augu ieguvi un tirdzniecību.

Informācijas avoti. LATV; LLU; RAS; RIG; SVR.

Sastādīja Zigrīda Eglīte.

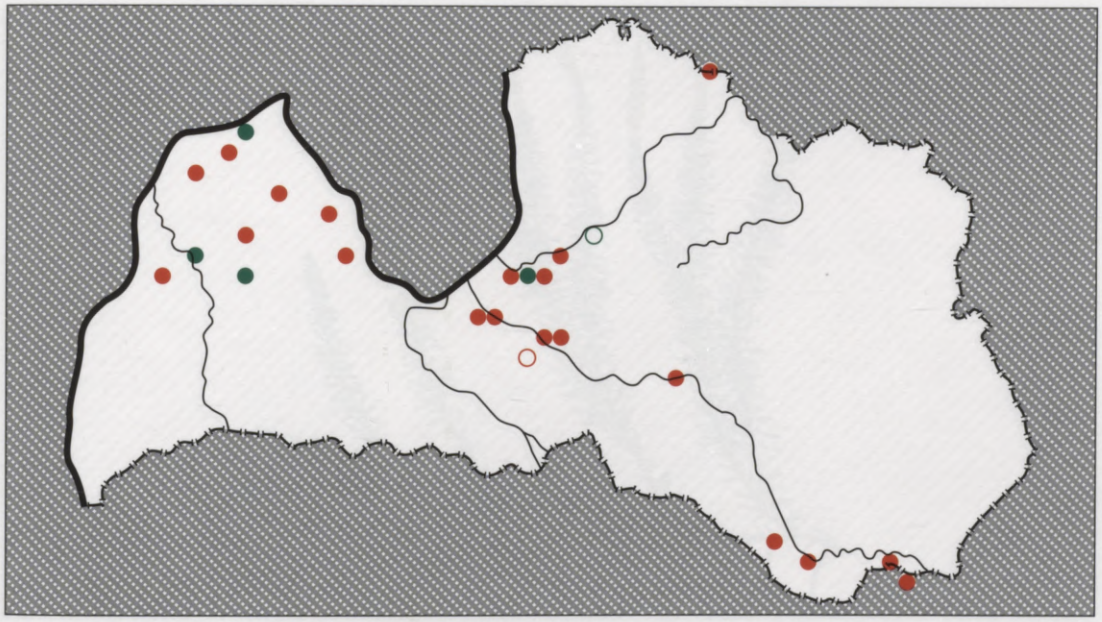

Status. An insufficiently studied species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Poland, Norway, Finland, Schleswig-Holstein and Sweden.
Habitat. Dry coniferous forests, mainly old pine forests.
Area. Europe and North America, in temperate and boreal zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Rare and irregularly.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. LMPL, 1977, 1987. Included in the LTV RDB, 1980. Recorded in the protected nature areas: "Slītere", "Gaujas nacionālais parks", "Abavas ieleja", "Bullezers".
Suggestions for study and protection. Study the dynamics of coenopopulations and the species vitality; work out the protection plan for the species; forbid plant picking and trade with the species.
Information sources. LATV; LLU; RAS; RIG; SVR.
Compiled by Zigrīda Eglīte.

Gada staipeknis *Lycopodium annotinum* L.

Lycopodiaceae - Staipekņu dzimta

Statuss. Nepietiekami apzināta suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, mūžzaļš, izospors lakstaugs. Stublājs ložņājošs, līdz 5 m garš, ar stāviem zariem. Lapas pamīšas, lineāri lancetiskas, zaļas. Strobili pa 1, sēdoši, zaru galos. Sporas nogatavojas no jūlija līdz septembrim. Attīstības cikls no sporas līdz jaunam sporofītam ilgst apm. 20 gadus. Parasti aug diezgan blīvās tīraudzēs.

Biotops. Ēnaini, mitri skujkoku un lapkoku meži, izcirtumi, mežmalas.

Areāls. Eiropa, Āzija, Ziemeļamerika, no mēreni karstās līdz aukstajai joslai.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Diezgan bieži.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. LMPL, 1977, 1987. Ierakstīta LSG, 1980. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Slītere", "Moricsala", "Grīņi", "Teiči", "Krustkalni", "Gaujas nacionālais parks" u.c.

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku un biotopu stāvokli aizsargājamās dabas teritorijās. Aizliegt augu ieguvi un tirdzniecību.

Informācijas avoti. LATV; RAS; RIG; SVR; TVR.

Sastādīja Zigrīda Eglīte.

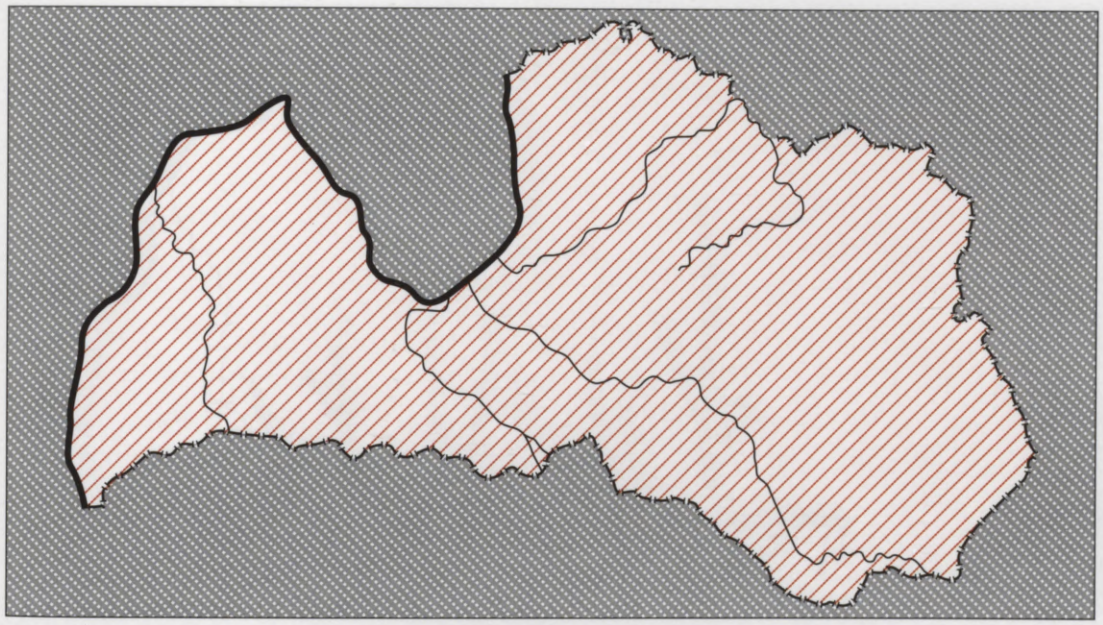

Status. An insufficiently studied species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region; in the List of Threatened Species of Schleswig-Holstein.
Habitat. Shady, moist coniferous and deciduous forests, clearings, forest margins.
Area. Europe, Asia, North America, from subtropical to arctic zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Relatively often.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. LMPL, 1977, 1987. Included in the LTV RDB, 1980. Recorded in the protected nature areas: "Slītere", "Moricsala", "Grīņi", "Teiči", "Krustkalni", "Gaujas nacionālais parks" etc.
Suggestions for study and protection. Study the dynamics of coenopopulations and status of the species habitats within the protected nature areas; forbid plant picking and trade with the species.
Information sources. LATV; RAS; RIG; SVR; TVR.
Compiled by Zigrīda Eglīte.

Vālīšu staipeknis *Lycopodium clavatum* L.

Lycopodiaceae - Staipekņu dzimta

Statuss. Nepietiekami apzināta suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Šl.-Holšt. Apdraudēto augu sarakstā.
Sugas apraksts. Daudzgadīgs, mūžzaļš, izospors lakstaugs. Stublājs ložņājošs, līdz 3 m garš, paciliem zariem. Lapas pamīšas, lineāri lancetiskas, dzeltenzaļas, gals gari, matveidīgi nosmailots. Strobili parasti pa 2, ar kātu, zaru galos. Sporas nogatavojas no jūlija līdz septembrim. Attīstības cikls no sporas līdz jaunam sporofītam ilgst apm. 20 gadus. Parasti aug nelielās audzēs.
Biotops. Sausi skujkoku meži, galvenokārt damaksnis, sils, sekundāri šaurlapju meži, izcirtumi, mežmalas.
Areāls. Eiropa, Āzija, Ziemeļamerika, no karstās līdz vēsajai joslai.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Diezgan bieži.
Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.
Līdzšinējā aizsardzība. LMPL, 1977, 1987. Ierakstīta LSG, 1980. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Slītere", "Moricsala", "Grīņi", "Teiči", "Krustkalni", "Gaujas nacionālais parks" u.c.
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku un biotopu stāvokli aizsargājamās dabas teritorijās. Aizliegt augu ieguvi un tirdzniecību.
Informācijas avoti. LATV; RAS; RIG; SVR; TVR.
Sastādīja Zigrīda Eglīte.

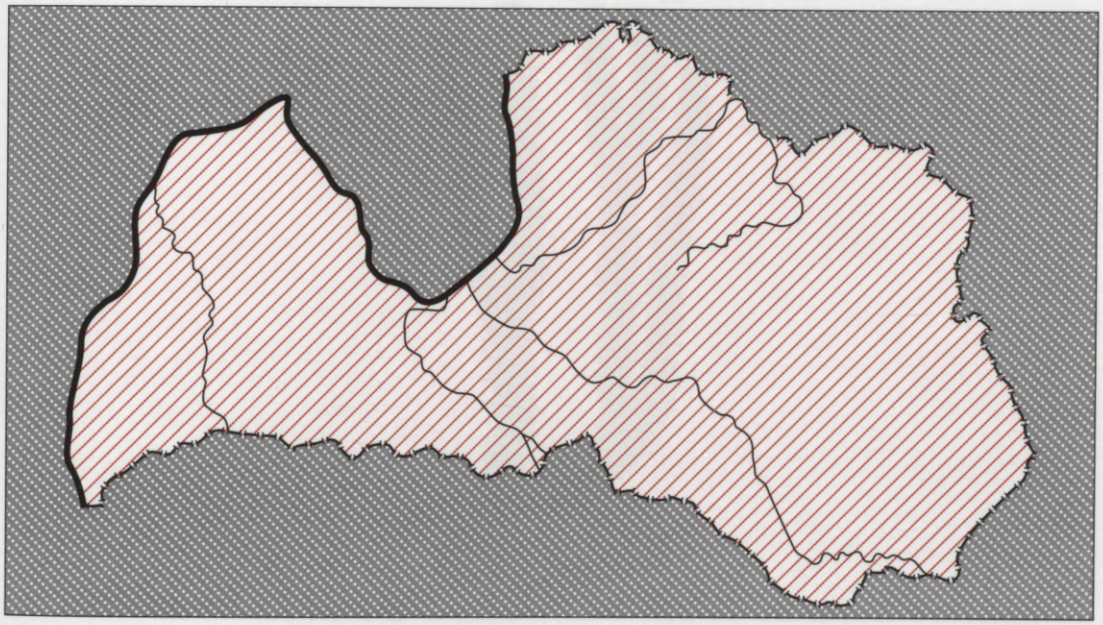

Status. An insufficiently studied species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region; in the List of Threatened Species of Schleswig-Holstein.

Habitat. Dry coniferous forests, mainly mesotrophic forests with *Pinus sylvestris* and *Picea abies*, old dry pine forests, secondary small-leaved forests, clearings, forest margins.

Area. Europe, Asia, North America, from tropical to boreal zone.

Distribution and occurrence in Latvia. Relatively often.

Changes in number and distribution. Not studied.

Existing protection. LMPL, 1977, 1987. Included in the LTV RDB, 1980. Recorded in the protected nature areas: "Slītere", "Moricsala", "Grīņi", Teiči", "Krustkalni", "Gaujas nacionālais parks" etc.

Suggestions for study and protection. Study the dynamics of coenopopulations and status of the species habitats within the protected nature areas; forbid plant picking and trade with the species.

Information sources. LATV; RAS; RIG; SVR; TVR.

Compiled by Zigrīda Eglīte.

Apdzira

Huperzia selago (L.) Bernh. ex Schrank et Mart. *[Lycopodium selago* L.*]*

Huperziaceae - Apdziru dzimta

Statuss. Nepietiekami apzināta suga. Ierakstīta Baltkrievijas, Lietuvas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Dānijas un Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, mūžzaļš, izospors lakstaugs. Zari 5 - 20 cm augsti, pacili, stipri satuvināti, dihotomiski zaroti. Lapas lineāri lancetiskas, tumši zaļas. Sporangiji saprofilu žāklēs zaru vidusdaļā vai augšdaļā, salmu dzelteni līdz okerdzelteni. Sporas nogatavojas no jūlija līdz oktobrim. Attīstības cikls no sporas līdz jaunam sporofītam ilgst apm. 15 - 20 gadus. Aug nelielās grupās.

Biotops. Ēnaini, mitri, galvenokārt egļu un egļu-platlapju meži, retāk pārejas purvi, šaurlapju meži, palieņu un mežmalu krūmāji, izcirtumi.

Areāls. Eiropa, Āzija, Ziemeļamerika, no mēreni karstās līdz aukstajai joslai; Austrālija.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Ne visai bieži visā teritorijā.

Skaita un izplatības izmaiņas. Mežizstrādes rezultātā smazinās sastopamība, dažkārt atradnes tiek iznīcinātas.

Līdzšinējā aizsardzība. LMPL, 1977, 1987. Ierakstīta LSG, 1980. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Slītere", "Moricsala", "Grīņi", "Krustkalni", "Teiči", "Gaujas nacionālais parks" u.c.

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt vērtīgākās atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu. Aizliegt augu ieguvi un tirdzniecību.

Informācijas avoti. LATV; RAS; RIG; SVR; TVR.

Sastādīja Zigrīda Eglīte.

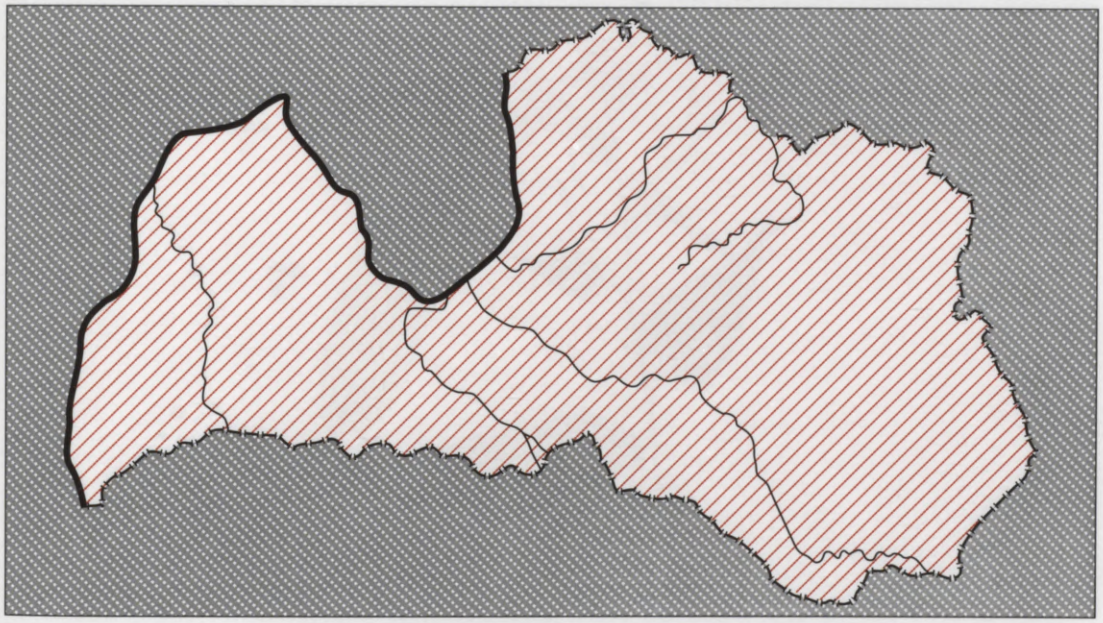

Status. An insufficiently studied species. Included in the Red Data Books of Belarus, Lithuania and the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Denmark and Schleswig-Holstein.
Habitat. Shady, moist, mainly spruce and broad-leaved-spruce forests, rare in transition mires, small-leaved forests, shrubs in flood plain areas and shrubs at forest margins, clearings.
Distribution area. Europe, Asia, North America, from subtropical to arctic zone, Australia.
Distribution and occurrence in Latvia. Not very often, found throughout the whole territory.
Changes in number and distribution. The species occurrence is decreasing due to forest production, sometimes species localities are destroyed.
Existing protection. LMPL, 1977, 1987. Included in the LTV RDB, 1980. Recorded in the protected nature areas: "Slītere", "Moricsala", "Grīņi", "Krustkalni", Teiči", "Gaujas nacionālais parks" etc.
Suggestions for study and protection. Verify and map the most valuable localities; study the dynamics of coenopopulations; work out the protection plan for the species; forbid plant picking and trade with the species.
Information sources. LATV; RAS; RIG; SVR; TVR.
Compiled by Zigrīda Eglīte.

Daudzgadīgā mēnesene *Lunaria rediviva* L.

Cruciferae (Brassicaceae) - Krustziežu (kāpostu) dzimta

Statuss. Nepietiekami apzināta suga. Ierakstīta Igaunijas, Lietuvas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Dānijas un Zviedrijas Apdraudēto sugu sarakstā.
Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 30 - 140 cm augsts lakstaugs. Stublājs stāvs. Lapas lielas, veselas, apakšējās sirdsveidīgas, ± pretējas, augšējās olveidīgas vai lancetiskas, sakārtotas pamīšus. Ziedi lieli, sakopoti ķekaros. Kauslapas 4. Vainaglapas 4, violetas, reti baltas, 1 - 2 cm garas. Pākstenis nokarens, iegareni lancetisks, 3,5 - 9 cm garš, vārsnes plakanas, šķērssiena caurspīdīga, spīdīga. Zied maijā un jūnijā. Aug grupās.
Biotops. Upju ielejas, lapkoku un egļu gāršas, egļu un šaurlapju vēri, upju palieņu krūmāji.
Areāls. Viduseiropa, Dienvideiropa, Austrumeiropa, mēreni siltā un mērenā josla.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Diezgan reti, nevienmērīgi. Latvijā sasniedz areāla rietumu robežu, aug ziemeļu robežas tuvumā.
Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.
Līdzšinējā aizsardzība. LMPL, 1977, 1987. Ierakstīta LSG, 1980. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Slītere", "Gaujas nacionālais parks", "Abavas ieleja", "Salacas ieleja", "Ruņupes ieleja", "Riežupe", "Daugavas ieleja", "Daugavas loki".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt zināmās atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Ārpus aizsargājamām dabas teritorijām ievērot sugu saudzējošu mežu apsaimniekošanas režīmu. Piešķirt aizsargājamās dabas teritorijas statusu sugas masveida augšanas vietās Ogres un tās pieteku ielejās.
Informācijas avoti. AB; DM; HBN; LATV; LLU, RAS; RIG; SVR; TAA.
Sastādīja Irēna Fatare.

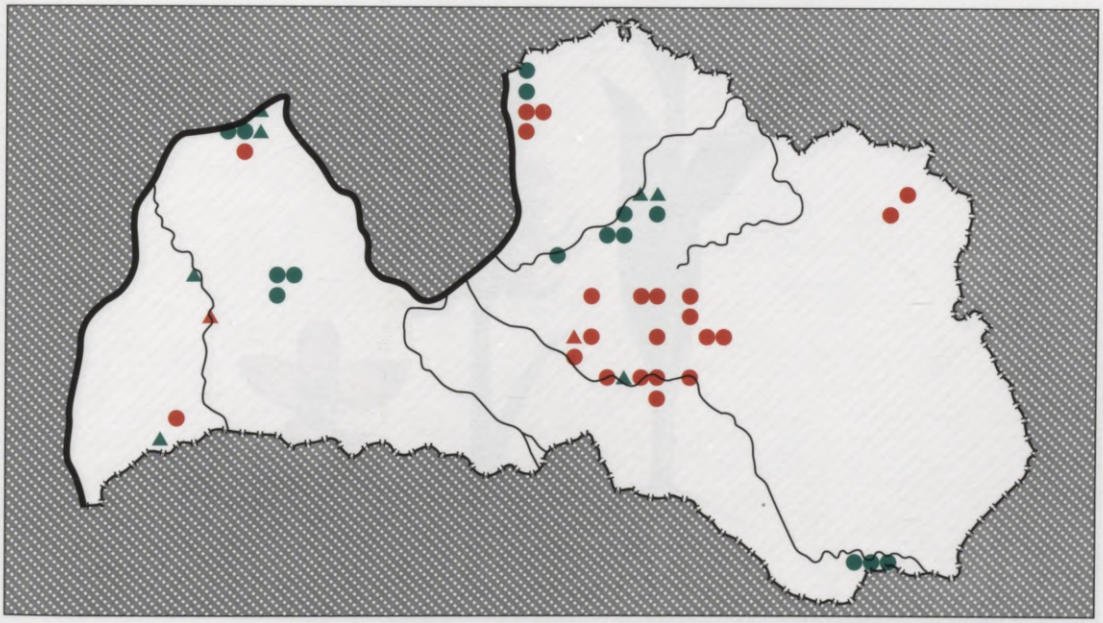

Status. An insufficiently studied species. Included in the Red Data Books of Estonia, Lithuania and the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Denmark and Sweden.
Habitat. River valleys, deciduous and spruce forests on moist eutrophic soil, mesotrophic forests dominated by *Picea abies*, shrubs in river flood plain areas.
Area. Central, southern and eastern Europe, in submeridional and temperate zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Relatively rare, irregularly. The species reaches the western limit of its distribution area and grows close to the northern limit of its distribution area in Latvia.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. LMPL, 1977, 1987. Included in the LTV RDB, 1980. Recorded in the protected nature areas: "Slītere", "Gaujas nacionālais parks", "Abavas ieleja", "Salacas ieleja", "Ruņupes ieleja", "Riežupe", "Daugavas ieleja", "Daugavas loki".
Suggestions for study and protection. Verify the recorded localities; study the dynamics of coenopopulations. Forest management regime favourable for the species is to be considered outside the protected nature areas. Grant the status of protected nature area for the territories with the most abundant species occurrence in the valley of Ogre River and its tributaries.
Information sources. AB; DM; HBN; LATV; LLU, RAS; RIG; SVR; TAA.
Compiled by Irēna Fatare.

Baltijas dzegužpirkstīte *Dactylorhiza baltica* (Klinge) N.I. Orlova

Orchidaceae - Orhideju dzimta

Statuss. Nepietiekami apzināta suga. Ierakstīta Baltkrievijas, Igaunijas, Lietuvas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Polijas Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 25 - 80 cm augsts lakstaugs. Gumi šķelti 3 - 5 daļās. Lapu virspuse ar brūnganvioletiem plankumiem. Ziedu daudz, sakārtoti līdz 20 cm garā, blīvā vārpā. Apziednis vienkāršs, vainaglapveidīgs, purpura. Piesis 6 - 9 mm garš. Aug nelielās grupās. Populāciju vitalitate laba. Zied jūnijā un jūlijā. Vairojas veģetatīvi ar gumiem un ar sēklām.

Biotops. Mēreni mitras, purvainas un palieņu pļavas, jūrmalas kāpupļavas, zemie purvi, krūmāji, grāvmalas.

Areāls. Eiropa, mērenā josla; Dienvidsibīrija. Areāls disjunktīvs /1/.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Diezgan bieži un vienmērīgi.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. LMPL, 1977, 1987. Ierakstīta LSG, 1980. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Slītere", "Krustkalni", "Gaujas nacionālais parks" un citās.

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt vērtīgākās atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku, novērtēt atradņu stāvokli. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu. Aizliegt ziedošu augu ieguvi un tirdzniecību.

Informācijas avoti. HBN; LATV; PP; RAS; SVR; 1. Красная книга РСФСР, 1988.

Sastādīja Biruta Cepurīte.

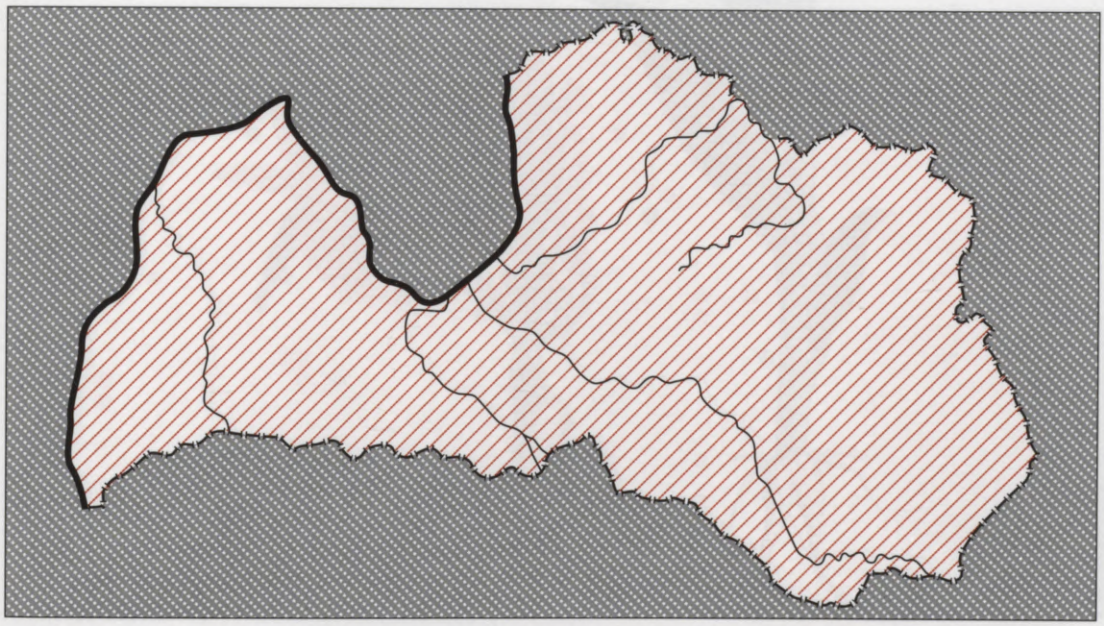

Status. An insufficiently studied species. Included in the Red Data Books of Belarus, Estonia, Lithuania and the Baltic Region; in the List of Threatened Species of Poland.

Habitat. Moderately moist meadows, flood plain meadows, dry coastal meadows, fens, shrubs, slopes of ditches.

Area. Europe, in temperate zone, southern Siberia; the species with disjunctive distribution /1/.

Distribution and occurrence in Latvia. Relatively often and regularly.

Changes in number and distribution. Not studied.

Existing protection. LMPL, 1977, 1987. Included in the LTV RDB, 1980. Recorded in the protected nature areas: "Slītere", "Krustkalni", "Gaujas nacionālais parks" etc.

Suggestions for study and protection. Verify and map the most valuable localities; study the dynamics of coenopopulations; evaluate the status of the localities; work out the protection plan for the species; forbid picking of flowering plants and trade with the species.

Information sources. HBN; LATV; PP; RAS; SVR; 1. Красная книга РСФСР, 1988.

Compiled by Biruta Cepurīte.

Asinssarkanā dzegužpirkstīte

Dactylorhiza cruenta (O.F. Müll.) Soó

Orchidaceae - Orhideju dzimta

Statuss. Nepietiekami apzināta suga. Ierakstīta Igaunijas, Lietuvas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Polijas un Norvēģijas Apdraudēto sugu sarakstā.
Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 20 - 48 cm augsts lakstaugs. Gumi šķelti 2 - 4 daļās. Lapu virspuse un apakšpuse ar tumši violetiem vai tumši sarkaniem plankumiem, tie bieži saplūst. Ziedu daudz, sakārtoti līdz 10 cm garā vārpā. Pieziedlapas ar tumšiem plankumiem. Apziednis vienkāršs, vainaglapveidīgs, purpura. Piesis 4 - 6 mm garš. Aug nelielās grupās. Populāciju vitalitāte laba. Zied jūnijā un jūlijā, apm. 2 nedēļas vēlāk kā stāvlapu dzegužpirkstīte. Vairojas ar sēklām. Kalcifīls augs.
Biotops. Mēreni mitras, purvainas pļavas, palieņu pļavas, zemie purvi, krūmāji, grāvmalas, avoksnainas vietas.
Areāls. Eiropa, Āzija, mērenā josla.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Samērā reti, Rietumlatvijā un Viduslatvijā, ļoti reti Austrumlatvijā. Latvijā aug tuvu areāla rietumu robežai.
Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.
Līdzšinējā aizsardzība. LMPL, 1977, 1987. Ierakstīta LSG, 1980. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Slītere", "Krustkalni", "Gaujas nacionālais parks", "Ķemeru nacionālais parks", "Abavas ieleja", "Zebrus un Svētes ezers", "Daugavgrīva", "Ziemupe", "Dīļu pļavas", "Engure", "Vecdaugava".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku, novērtēt atradņu stāvokli. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu. Ārpus aizsargājamām teritorijām ievērot mežu un lauksaimniecības zemju apsaimniekošanas noteikumus. Aizliegt ziedošu augu ieguvi un tirdzniecību.
Informācijas avoti. LATV; RAS; RIG; SVR.
Sastādīja Biruta Cepurīte.

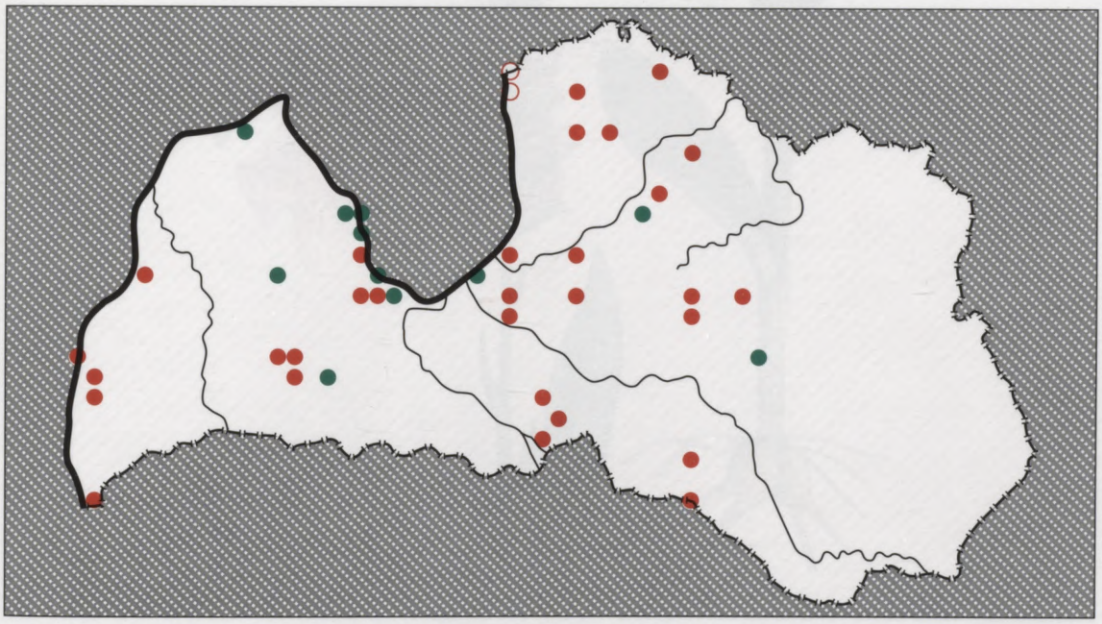

Status. An insufficiently studied species. Included in the Red Data Books of Estonia, Lithuania and the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Poland and Norway.

Habitat. Moderately moist meadows, wet meadows, flood plain meadows, fens, shrubs, slopes of ditches, spring fens.

Distribution area. Europe, Asia, in temperate zone.

Distribution and occurrence in Latvia. Relatively rare, found in the Western Latvia and in the Central Latvia, very rare in the Eastern Latvia. The species grows close to the western limit of its distribution area in Latvia.

Changes in number and distribution. Not studied.

Existing protection. LMPL, 1977, 1987. Included in the LTV RDB, 1980. Recorded in the protected nature areas: "Slītere", "Krustkalni", "Gaujas nacionālais parks", "Ķemeru nacionālais parks", "Abavas ieleja", "Zebrus un Svētes ezers", "Daugavgrīva", "Ziemupe", "Diļļu pļavas", "Engure", "Vecdaugava".

Suggestions for study and protection. Verify and map the localities; study the dynamics of coenopopulations; evaluate the status of the localities; work out the protection plan for the species. Forest management regulations and management regulations for agriculture lands are to be considered outside the protected nature areas. Forbid picking of flowering plants and trade with the species.

Information sources. LATV; RAS; RIG; SVR.

Compiled by Birita Cepurīte.

Fuksa dzegužpirkstīte *Dactylorhiza fuchsii* (Druce) Soó

Orchidaceae - Orhideju dzimta

Statuss. Nepietiekami apzināta suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Polijas un Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 30 - 80 cm augsts lakstaugs. Gumi šķelti 2 - 4 daļās. Lapu virspuse ar brūnganvioletiem plankumiem. Apakšējā lapa otrādi olveidīga, augšējā stublāja lapa pieziedlapām līdzīga, tās gals nesasniedz ziedkopas pamatu. Ziedi līdz 16 cm garā vārpā. Apziednis vienkāršs, vainaglapveidīgs, purpura. Lūpa rombiska, trīsstūraini šķelta; vidējā daiva garāka un šaurāka par sānu daivām. Piesis 6 - 8 mm garš. Aug nelielās, skrajās grupās. Zied jūnijā un jūlijā, 1 - 2 nedēļas ātrāk kā plankumainā dzegužpirkstīte. Vairojas ar sēklām. Uzzied 8. - 11. gadā.

Biotops. Mētrājs, damaksnis, vēris, gārša, dumbrājs, zāļu purvi, upju palieņu un mežmalu krūmāji.

Areāls. Eiropa, Āzija, no mēreni siltās līdz vēsajai joslai.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Ne visai bieži visā teritorijā.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Slītere", "Teiči", "Krustkalni", "Grīņi", "Gaujas nacionālais parks" u.c.

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt vērtīgākās atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu. Aizliegt ziedošu augu ieguvi un tirdzniecību.

Informācijas avoti. HBN; LATV; RIG; SVR; TVR.

Sastādīja Biruta Cepurīte.

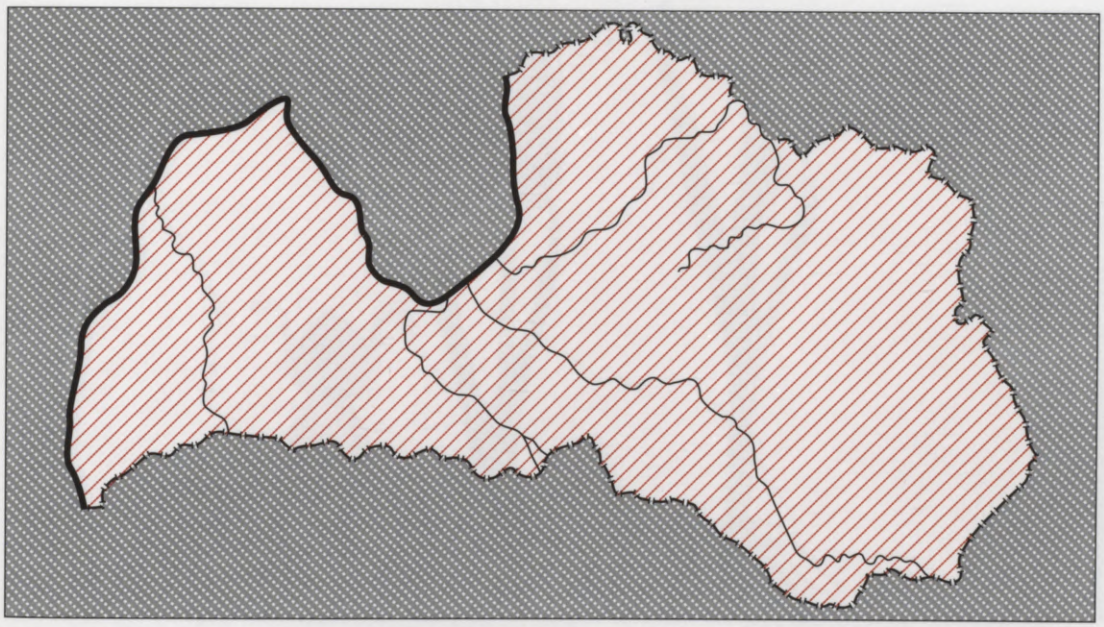

Status. An insufficiently studied species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Poland and Schleswig-Holstein.

Habitat. Forests on fairly poor mineral soil, mesotrophic forests with *Pinus sylvestris* and *Picea abies*, mesotrophic forests dominated by *Picea abies*, forests on moist eutrophic soil, forests on potentially productive eutrophic peat soils with minerotrophic nutrient supply, fens, shrubs in river flood plain areas and shrubs at forest margins.

Area. Europe, Asia, from submeridional to boreal zone.

Distribution and occurrence in Latvia. Not very often, found throughout the whole territory.

Changes in number and distribution. Not studied.

Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Slītere", "Teiči", "Krustkalni", "Grīņi", "Gaujas nacionālais parks" etc.

Suggestions for study and protection. Verify and map the most valuable species localities; study the dynamics of coenopopulations; work out the protection plan for the species; forbid picking of flowering plants and trade with the species.

Information sources. HBN; LATV; RIG; SVR; TVR.

Compiled by Biruta Cepurīte.

Stāvlapu dzegužpirkstīte *Dactylorhiza incarnata* (L.) Soó

Orchidaceae - Orhideju dzimta

Statuss. Nepietiekami apzināta suga. Ierakstīta Igaunijas, Lietuvas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Norvēģijas un Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 20 - 55 cm augsts lakstaugs. Gumi šķelti 2 - 4 daļās. Lapas bez plankumiem, augšējās lapas gals kapucveidīgs. Ziedu daudz, sakārtoti līdz 10 cm garā vārpā. Apziednis vienkāršs, vainaglapveidīgs, purpura. Piesis 5 - 8 mm garš. Aug nelielās grupās. Populāciju vitalitāte laba. Zied maijā un jūnijā. Vairojas ar sēklām. Uzzied 10. - 11. gadā.

Biotops. Vidēji mitras, purvainas pļavas, palieņu pļavas, zāļu purvi, krūmāji, grāvmalas.

Areāls. Eiropa un Rietumāzija, no mēreni siltās līdz vēsajai joslai.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Diezgan bieži visā teritorijā.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. LMPL, 1977, 1987. Ierakstīta LSG, 1980. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Slītere", "Krustkalni", "Moricsala", "Teiči", "Grīņi", "Gaujas nacionālais parks" u.c.

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt vērtīgākās atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku, novērtēt atradņu stāvokli. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu. Aizliegt ziedošu augu ieguvi un tirdzniecību.

Informācijas avoti. DPU; HBN; LATV; PP; RIG.

Sastādīja Biruta Cepurīte.

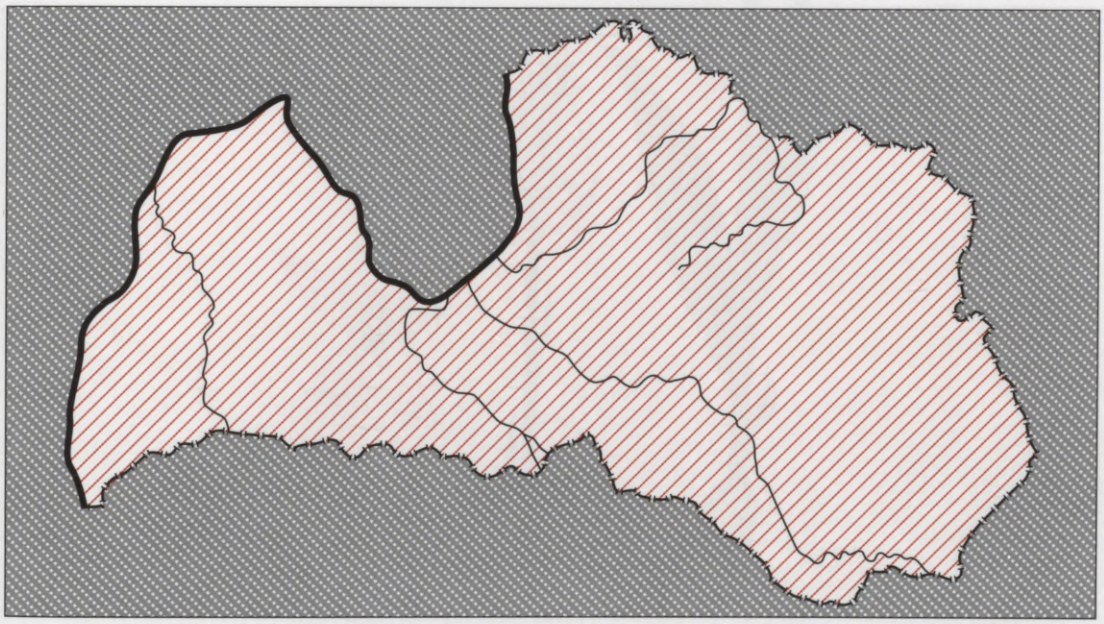

Status. An insufficiently studied species. Included in the Red Data Books of Estonia, Lithuania and the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Norway and Schleswig-Holstein.
Habitat. Moderately moist meadows, wet meadows, flood plain meadows, fens, shrubs, slopes of ditches.
Area. Europe and western Asia, from submeridional to boreal zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Relatively often, found throughout the whole territory.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. LMPL, 1977, 1987. Included in the LTV RDB, 1980. Recorded in the protected nature areas: "Slītere", "Krustkalni", "Moricsala", "Teiči", "Griņi', "Gaujas nacionālais parks" etc.
Suggestions for study and protection. Verify and map the most valuable species localities; study the dynamics of coenopopulations; evaluate the status of the localities; work out the protection plan for the species; forbid picking of flowering plants and trade with the species.
Information sources. DPU; HBN; LATV; PP; RIG.
Compiled by Biruta Cepurīte.

Plankumainā dzegužpirkstīte *Dactylorhiza maculata* (L.) Soó

Ochidaceae - Orhideju dzimta

Statuss. Nepietiekami apzināta suga. Ierakstīta Igaunijas, Lietuvas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Polijas un Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 15 - 60 cm augsts lakstaugs. Gumi šķelti 2 - 4 daļās. Lapu virspuse ar tumšiem, ieapaļiem, bieži saplūstošiem plankumiem; apakšējā lapa lancetiska, augšējā stublāja lapa maza, pieziedlapām līdzīga, tās gals neaizsniedz ziedkopas pamatu. Ziedi līdz 10 cm garā vārpā. Apziednis vienkāršs, vainaglapveidīgs, purpura, reti balts. Lūpa otrādi sirdsveidīga, trīsdaivaina; vidējā daiva īsa, vienādā garumā ar sānu daivām vai īsāka par tām. Piesis 4 - 11 mm garš. Aug nelielās grupās. Zied jūnijā un jūlijā. Vairojas ar sēklām. Uzzied 6. - 8. gadā.

Biotops. Mēreni mitras pļavas, krūmāji, mežmalas, vāji skābās augsnēs.

Areāls. Eiropa, no mēreni siltās līdz vēsajai joslai.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Diezgan bieži visā teritorijā.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. LMPL, 1977, 1987. Ierakstīta LSG, 1980. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Slītere", "Moricsala", "Grīņi", "Teiči", "Krustkalni", "Gaujas nacionālais parks" u.c.

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt vērtīgākās atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku, novērtēt atradņu stāvokli. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu. Aizliegt ziedošu augu ieguvi un tirdzniecību.

Informācijas avoti. DM; DPU; HBN; LATV; PP; RAS; RIG; SVR.

Sastādīja Biruta Cepurīte.

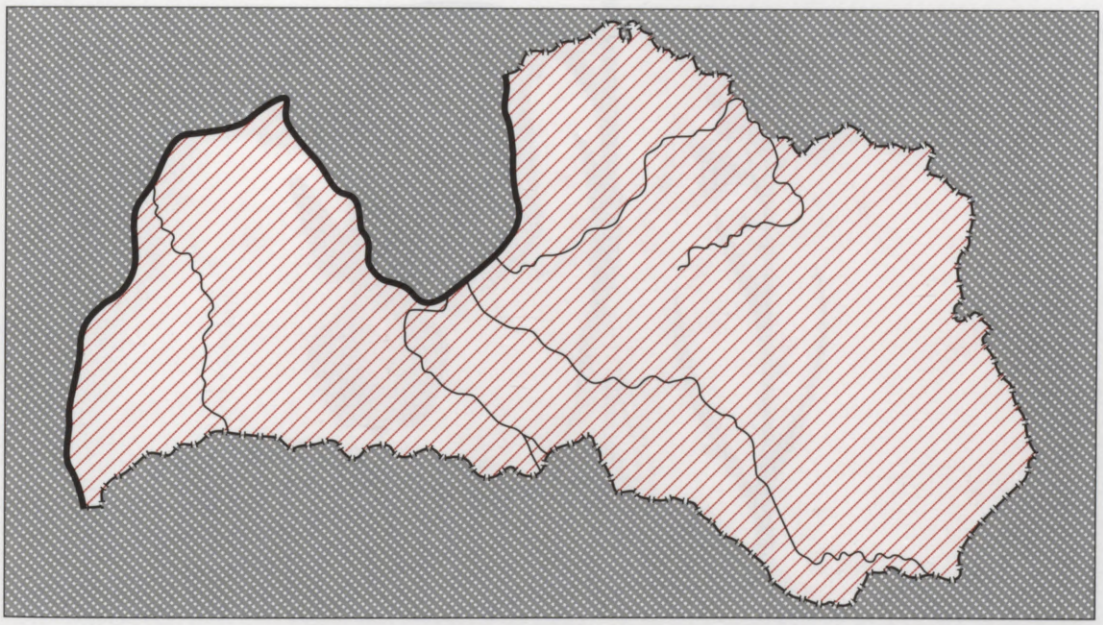

Status. An insufficiently studied species. Included in the Red Data Books of Estonia, Lithuania and the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Poland and Schleswig-Holstein.
Habitat. Moderately moist meadows, shrubs, forest margins, on slightly acid soils.
Area. Europe, from submeridional to boreal zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Relatively often, found throughout the whole territory.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. LMPL, 1977, 1987. Included in the LTV RDB, 1980. Recorded in the protected nature areas: "Slītere", "Moricsala", "Grīņi', "Teiči", "Gaujas nacionālais parks" etc.
Suggestions for study and protection. Verify and map the most valuable species localities; study the dynamics of coenopopulations; evaluate the status of the localities; work out the protection plan for the species; forbid picking of flowering plants and trade with the species.
Information sources. DM; DPU; HBN; LATV; PP; RAS; RIG; SVR.
Compiled by Biruta Cepurīte.

Rusova dzegužpirkstīte *Dactylorhiza russowii* (Klinge) Holub

Orchidaceae - Orhideju dzimta

Statuss. Nepietiekami apzināta suga. Ierakstīta Lietuvas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Polijas Apdraudēto sugu sarakstā.
Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 20 - 40 cm augsts lakstaugs. Gumi dalīti 2 - 3 daļās, ar garām piesaknēm. Lapu virspuse ar plankumiem, reti bez plankumiem, apakšējā lapa lokveidīgi noliekta. Ziedu nedaudz, sakārtoti līdz 8 cm garā, skrajā vārpā. Apziednis vienkāršs, vainaglapveidīgs, tumši purpura līdz rozā. Piesis 7 - 9 mm garš. Aug nelielās grupās. Zied jūnijā un jūlijā.
Biotops. Augstie purvi, mēreni mitras un purvainas pļavas.
Areāls. Ziemeļaustrumeiropa, Viduseiropa, mērenā un vēsā josla, arī Rietumsibīrija.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Samērā reti, nevienmērīgi.
Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.
Līdzšinējā aizsardzība. LMPL, 1977, 1987. Ierakstīta LSG, 1980. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Slītere", "Krustkalni", "Gaujas nacionālais parks", "Ķemeru nacionālais parks", "Zebrus un Svētes ezers", "Milzukalns", "Baltais purvs", "Aizkraukles purvs".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt un kartēt atradnes. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku, novērtēt atradņu stāvokli. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu. Ārpus aizsargājamām teritorijām ievērot lauksaimniecības zemju un purvu apsaimniekošanas noteikumus. Atrasta aizsardzībai ieteicamajās dabas teritorijās: "Laucesas ieleja", "Pelcīšu ezers", "Kaļķu purviņš".
Informācijas avoti. HBN; LATV; RAS; RIG; SVR; TAA; TU.
Sastādīja Biruta Cepurīte.

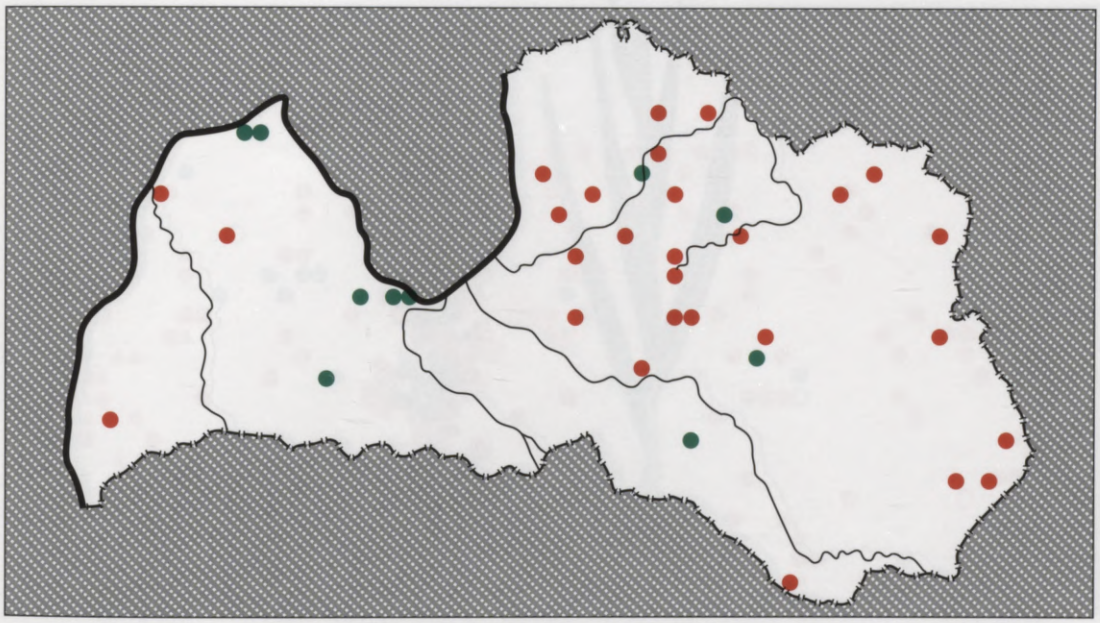

Status. An insufficiently studied species. Included in the Red Data Books of Lithuania and the Baltic Region; in the List of Threatened Species of Poland.
Habitat. Bogs, moderately moist meadows and wet meadows.
Distribution area. North-eastern and central Europe, in temperate and boreal zone, in western Siberia as well.
Distribution and occurrence in Latvia. Relatively rare, irregularly.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. LMPL, 1977, 1987. Included in the LTV RDB, 1980. Recorded in the protected nature areas: "Slītere", "Krustkalni", "Gaujas nacionālais parks", "Kemeru nacionālais parks", "Zebrus un Svētes ezers", "Milzukalns", "Baltais purvs", "Aizkraukles purvs".
Suggestions for study and protection. Verify and map the most valuable species localities; study the dynamics of coenopopulations; evaluate the status of the localities; work out the protection plan for the species. Management regulations for agricultural lands and mires are to be considered outside the protected nature areas. The territories recommended for protection: "Laucesas ieleja", "Pelcišu purvs", "Kaļķu purviņš".
Information sources. HBN; LATV; RAS; RIG; SVR; TAA; TU.
Compiled by Biruta Cepurīte.

Odu gimnadēnija *Gymnadenia conopsea* (L.) R. Br.

Orchidaceae - Orhideju dzimta

Statuss. Nepietiekami apzināta suga. Ierakstīta Baltkrievijas, Lietuvas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Dānijas Apdraudēto sugu sarakstā.
Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 25 - 70 cm augsts lakstaugs. Gumi plaukstveidīgi daivaini. Ziedkopa daudzziedaina, līdz 22 cm gara vārpa. Apziednis vienkāršs, vainaglapveidīgs, iesārts līdz purpurvioletsa. Lūpa trīsdaivaina. Piesis 15 - 20 mm garš, pavedienveida. Ziediem neļķu smarža. Zied jūnijā un jūlijā. Vairojas ar sēklām, retāk veģetatīvi ar gumiem. Uzzied 6. - 7. gadā. Ziedus apputeksnē naktstauriņi, mušas, bites, vaboles. Aug nelielās grupās. Kalcifils augs.
Biotops. Zemie purvi, mēreni mitras, slapjas, parkveida pļavas, priežu damakšņi, aizaugušas dzelzceļa stigas, krūmāji, ganības, grāvmalas.
Areāls. Eiropa un Āzija, no siltās līdz vēsajai joslai.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Ne visai bieži visā teritorijā.
Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.
Līdzšinējā aizsardzība. LMPL, 1977, 1987. Ierakstīta LSG, 1980. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Slītere", "Moricsala", "Teiči", "Gaujas nacionālais parks", "Ķemeru nacionālais parks", "Abavas ieleja", "Zebrus un Svētes ezers", " Lielie Kangari", "Dunika", "Klāņu purvs", "Užava", "Liepājas ezers", "Engure", "Riežupe".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku, novērtēt atradņu stāvokli. Izstrādāt sugas aizsardzības plānu. Aizliegt ziedošu augu ieguvi un tirdzniecību. Noteikt atradnei "Vītiņu pļavas" (19/2, 20/2) aizsardzības statusu.
Informācijas avoti. DM; HBN; LATV; LLU; PP; RIG; SVR.
Sastādīja Biruta Cepurīte.

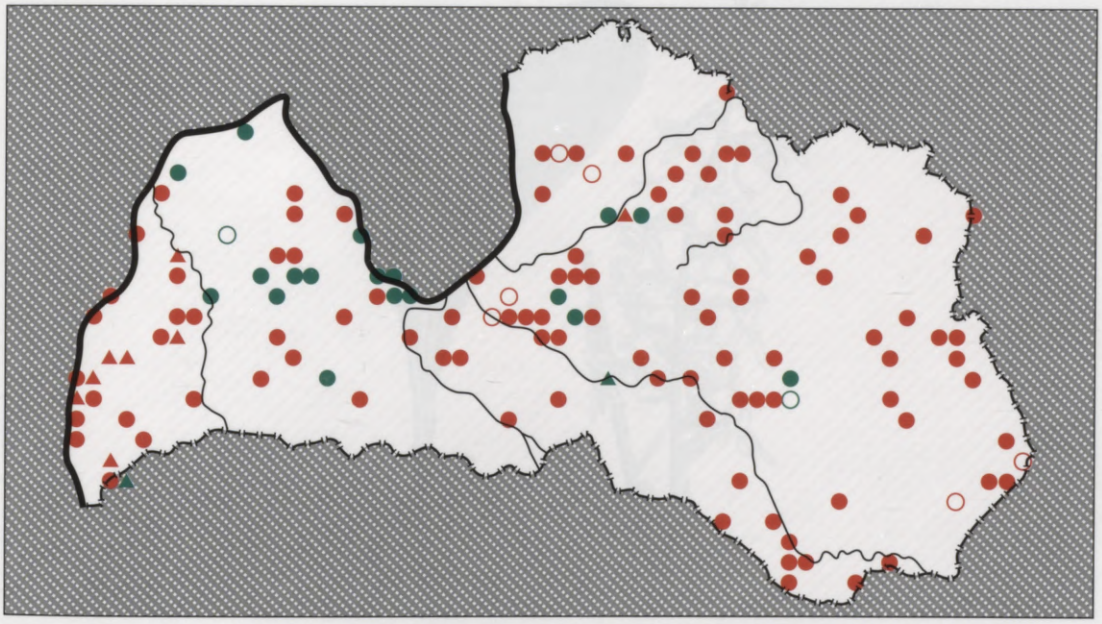

Status. An insufficiently studied species. Included in the Red Data Books of Belarus, Lithuania and the Baltic Region; in the List of Threatened Species of Denmark.

Habitat. Fens, moderately moist and wet meadows, mesotrophic forests with *Pinus sylvestris*, overgrowing permanent ways, shrubs, pastures, slopes of ditches.

Area. Europe and Asia, from meridional to boreal zone.

Distribution and occurrence in Latvia. Not very often, found throughout the whole territory.

Changes in number and distribution. Not studied.

Existing protection. LMPL, 1977, 1987. Included in the LTV RDB, 1980. Recorded in the protected nature areas: "Slītere", "Moricsala", "Teiči", "Gaujas nacionālais parks", "Ķemeru nacionālais parks", "Abavas ieleja", "Zebrus un Svētes ezers", "Lielie Kangari", "Dunika", "Klāņu purvs", "Užava", "Liepājas ezers", "Engure", "Riežupe".

Suggestions for study and protection. Study the dynamics of coenopopulations; evaluate the status of the localities; work out the protection plan for the species; forbid picking of flowering plants and trade with the species. Grant the status of the protected nature area for the locality "Vītiņu pļavas" (19/2, 20/2).

Information sources. DM; HBN; LATV; LLU; PP; RIG; SVR.

Compiled by Biruta Cepurīte.

Smaržīgā naktsvijole *Platanthera bifolia* (L.) Rich.

Orchidaceae - Orhideju dzimta

Statuss. Nepietiekami apzināta suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, līdz 60 cm augsts lakstaugs. Gumi iegareni olveidīgi. Stublāja lejasdaļā 2 satuvinātas, lancetiskas lapas, augšdaļā 1 - 3 nelielas, pieziedlapām līdzīgas lapiņas. Ziedkopa līdz 20 cm gara, daudzziedaina, skraja vārpa. Ziediem spēcīga smarža, it sevišķi vakarā un naktī. Apziednis vienkāršs, vainaglapveidīgs, zalganbalts. Lūpa vesela, lineāra. Piesis 2 - 3 cm garš, pavedienveida, ar nosmailotu galu, pildīts ar nektāru. Putekšnīca ar paraleli satuvinātiem putekšņmaciņiem. Zied jūnijā un jūlijā. Ziedus apputeksnē naktstauriņi. Vairojas ar sēklām. Uzzied 11. gadā. Aug nelielās grupās vai atsevišķi eksemplāri. Populāciju vitalitāte laba.

Biotops. Mēreni mitras pļavas, mežmalas, upju un ezeru palieņu krūmāji, purvu malas, izcirtumi, egļu un bērzu vēri, egļu, apšu un ošu gāršas, bērzu un baltalkšņu dumbrāji, priežu un egļu mētrāji, bērzu damakšņi un priežu sili.

Areāls. Eiropa, no siltās līdz vēsajai joslai; Rietumsibīrija.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Diezgan bieži un vienmērīgi visā teritorijā.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. LMPL, 1977, 1987. Ierakstīta LSG, 1980. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Slītere", "Moricsala", "Teiči", "Krustkalni", "Grīņi", "Gaujas nacionālais parks" u.c.

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Ārpus aizsargājamām teritorijām stingri ievērot mežu un lauksaimniecības zemju apsaimniekošanas noteikumus. Aizliegt ziedošu augu ieguvi, pārstādīšanu un tirdzniecību.

Informācijas avoti. DM; DPU; HBN; LATV; PP; RIG; SVR.

Sastādīja Biruta Cepurīte.

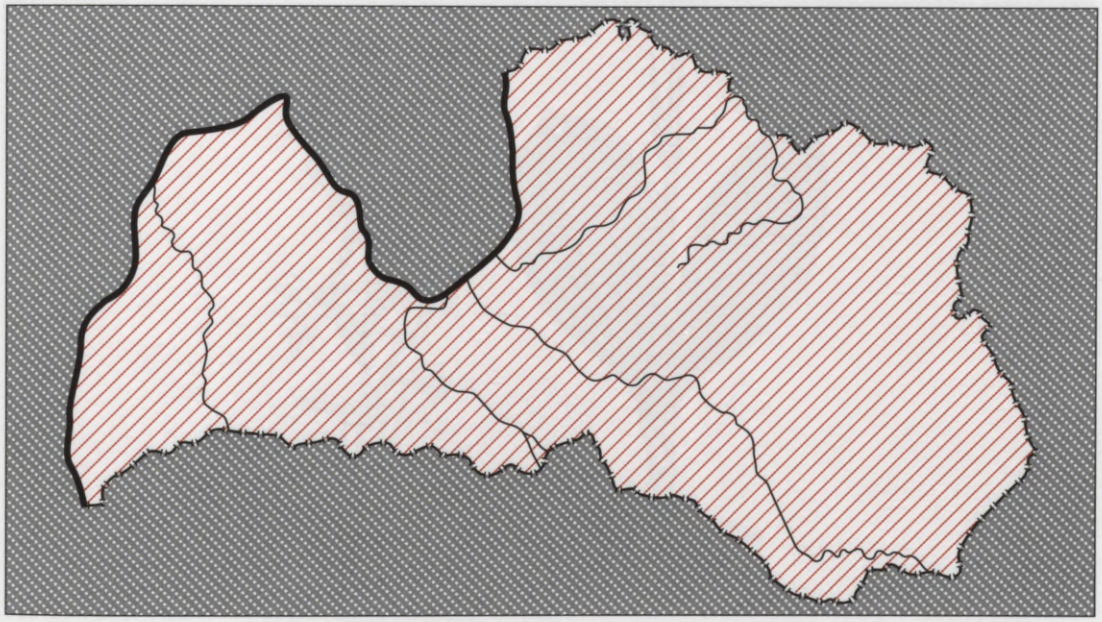

Status. An insufficiently studied species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region; in the List of Threatened Species of Schleswig-Holstein.

Habitat. Moderately moist meadows, forest margins, shrubs in flood plain areas of lakes and rivers, mire margins, clearings, spruce and birch mesotrophic forests. Spruce, asp and ash forests on moist eutrophic soil, birch and white alder forests on potentially productive eutrophic peat soils with minerotrophic nutrient supply and old dry pine forests on poor soil.

Distribution area. Europe, from meridional to boreal zone, western Siberia.

Distribution and occurrence in Latvia. Relatively often and regularly, found throughout the whole territory.

Changes in number and distribution. Not studied.

Existing protection. LMPL, 1977, 1987. Included in the LTV RDB, 1980. Recorded in the protected nature areas: "Slītere", "Moricsala", "Teiči", "Krustkalni", "Grīņi", "Gaujas nacionālais parks" etc.

Suggestions for study and protection. Study the dynamics of coenopopulations; evaluate the status of the localities; work out the protection plan for the species. Forest management regulations and regulations for management of agriculture lands are to be considered outside the protected nature areas; forbid picking of flowering plants, trade with the species and its replantation.

Information sources. DM; DPU; HBN; LATV; PP; RIG; SVR.

Compiled by Biruta Cepurīte.

Zaļziedu naktsvijole *Platanthera chlorantha* (Custer) Rchb.

Orchidaceae - Orhideju dzimta

Statuss. Nepietiekami apzināta suga. Ierakstīta Baltkrievijas, Lietuvas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.

Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 20 - 60 cm augsts lakstaugs. Gumi iegareni olveidīgi. Stublāja lejasdaļā 2 satuvinātas, plati lancetiskas lapas, augšdaļā 1 - 3 nelielas lapiņas. Ziedkopa 8 - 10 cm gara, skraja vārpa. Ziedi bez smaržas. Apziednis vienkāršs, vainaglapveidīgs, dzeltenīgs vai zaļganbalts. Lūpa vesela, lineāra. Piesis 2,5 - 4,5 cm garš, pavedienveida, ar paplašinātu galu, pildīts ar nektāru. Putekšnīca ar platu saitīti, putekšņmaciņi attālināti viens no otra. Zied jūnijā un jūlijā, apm. 2 nedēļas agrāk nekā smaržīgā naktsvijole. Ziedus apputeksnē naktstauriņi. Vairojas ar sēklām. Uzzied 10. - 11. gadā. Aug nelielās grupās vai atsevišķi eksemplāri. Populāciju vitalitāte laba.

Biotops. Mēreni mitras pļavas, purvu malas, mežmalas, egļu, baltalkšņu, bērzu un ošu gāršas, bērzu un baltalkšņu vēri.

Areāls. Eiropa, no siltās līdz mērenajai joslai.

Izplatība un sastopamība Latvijā. Diezgan bieži un vienmērīgi visā teritorijā.

Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.

Līdzšinējā aizsardzība. LMPL, 1977, 1987. Ierakstīta LSG, 1980. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Slītere", "Moricsala", "Grīņi", "Krustkalni", "Teiči", "Gaujas nacionālais parks" u.c.

Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku. Ārpus aizsargājamām teritorijām stingri ievērot mežu un lauksaimniecības zemju apsaimniekošanas noteikumus. Aizliegt ziedošu augu ieguvi, pārstādīšanu un tirdzniecību.

Informācijas avoti. LATV; RIG; SVR; TAA.

Sastādīja Biruta Cepurīte.

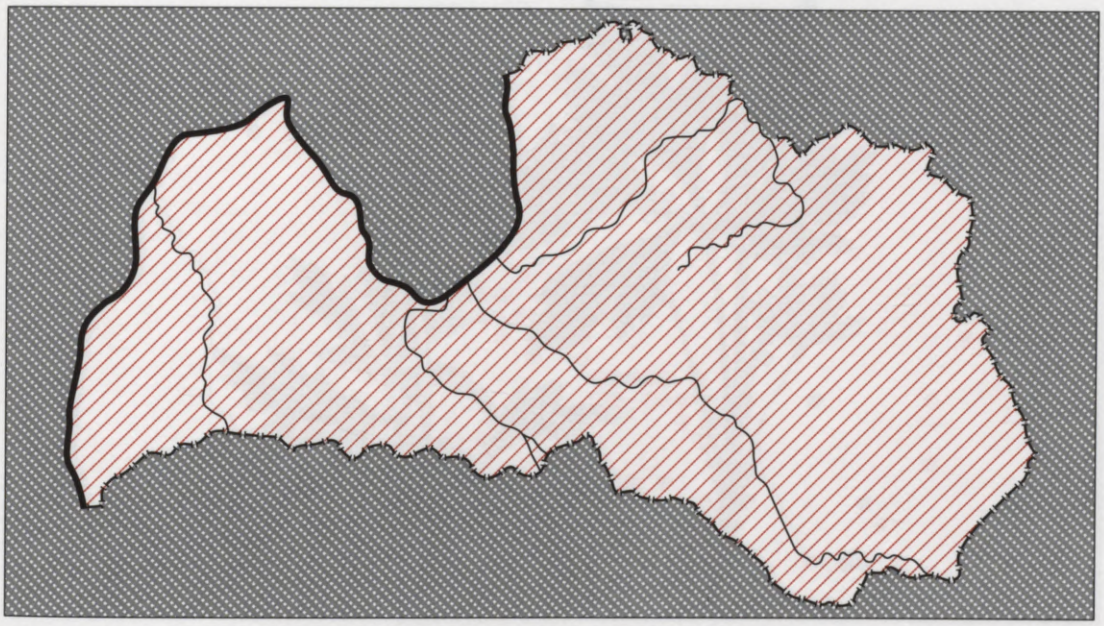

Status. An insufficiently studied species. Included in the Red Data Books of Belarus, Lithuania and the Baltic Region; in the List of Threatened Species of Schleswig-Holstein.
Habitat. Moderately moist meadows, mire margins, forest margins, spruce, white alder, birch and ash forests on moist eutrophic soil, birch and white alder dominated mesotrophic forests.
Distribution area. Europe, from meridional to temperate zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Relatively often and regularly, found throughout the whole territory.
Changes in number and distribution. Not studied.
Existing protection. LMPL, 1977, 1987. Included in the LTV RDB, 1980. Recorded in the protected nature areas: "Slītere", "Moricsala", "Grīņi", "Krustkalni", "Teiči", "Gaujas nacionālais parks" etc.
Suggestions for study and protection. Study the dynamics of coenopopulations. Forest management regulations and management regulations for agriculture lands are to be considered outside the protected nature areas. Forbid picking of flowering plants, trade with the species and its replantation.
Information sources. LATV; RIG; SVR; TAA.
Compiled by Biruta Cepurīte.

Meža vizbulis (Daugavas vizbulīte, meža vizbulīte)

***Anemone sylvestris* L.**

Ranunculaceae - Gundegu dzimta

Statuss. Nepietiekami apzināta suga. Ierakstīta Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā.
Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 15 - 30 cm augsts lakstaugs. Stublājs stāvs, ar bieziem, mīkstiem matiņiem. Lapas trīs- līdz piecstaraini dalītas. Apakšējās lapas 1 - 6, ar garu kātu. Augšējās lapas 3 - 5, ar īsu kātu, mieturī, stublāja vidusdaļā. Ziedi pa vienam stublāja galā, 3,5 - 5 cm diametrā. Apziednis vienkāršs, vainaglapveidīgs; apziedņa lapas baltas. Auglis riekstiņu kopauglis. Riekstiņi ar bieziem, baltiem matiņiem. Zied maijā un jūnijā. Aug grupās un atsevišķi eksemplāri. Kalcifils augs.
Biotops. Meži, galvenokārt gārša, mistrājs, dižsils, mežmalas, krūmāji, retumis upju ieleju stepju pļavas.
Areāls. Viduseiropa un Austrumeiropa, lokāli Zviedrijas dienvidaustrumu daļa, Āzija, no mēreni siltās līdz vēsajai joslai.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Ne visai bieži, galvenokārt Latvijas vidus- un austrumdaļā. Pirmoreiz Latvijas florā konstatēta 1822. gadā Koknesē /1/. Latvijā aug tuvu areāla rietumu robežai.
Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu. Iespējams, ka cenopopulāciju stāvokli negatīvi ietekmē intensīva rekreācija un augu ievākšana ziedēšanas laikā.
Līdzšinējā aizsardzība. LMPM, 1977, 1987. Ierakstīta LSG, 1980. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Slītere", "Krustkalni", "Teiči", "Gaujas nacionālais parks", "Abavas ieleja", "Lielie Kangari", "Mazie Kangari", "Cirīša ezers", "Silene", "Grebļukalns", "Tērvete", "Daugavas loki".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Pārbaudīt atradņu stāvokli Latvijas rietumdaļā. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku, tās atkarību no rekreācijas intensitātes.
Informācijas avoti. DM; DPU; LATV; LLU; RAS; RIG; SVR; 1. Bray, 1822.
Sastādīja Laima Tabaka.

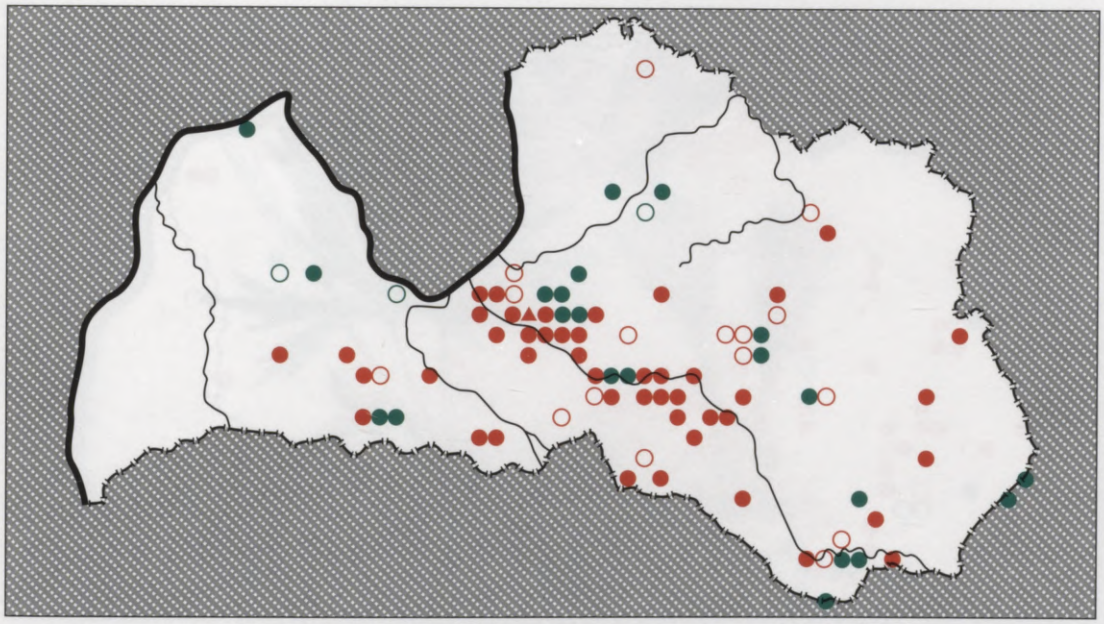

Status. An insufficiently studied species. Included in the Red Data Book of the Baltic Region.
Habitat. Forests, mainly forests on moist eutrophic soil, in forests containing hardwoods, rich forests with a pine overstorey slightly mixed with deciduous trees, forest margins, shrubs, rare in steppe meadows in river valleys.
Distribution area. Central and eastern Europe, locally in the south-eastern part of Sweden, Asia, from submeridional to boreal zone.
Distribution and occurrence in Latvia. Not very often, found mainly in the central and eastern part of Latvia. For the first time the species was mentioned in the flora of Latvia in Koknese in 1822 /1/. The species grows close to the western limit of its distribution area in Latvia.
Changes in number and distribution. Not studied. Probably, intensive recreation and picking of flowering plants affects negatively the status of coenopopulations.
Existing protection. LMPL, 1977, 1987. Included in the LTV RDB, 1980. Recorded in the protected nature areas: "Slītere", "Krustkalni", "Teiči", "Gaujas nacionālais parks", "Abavas ieleja", "Lielie Kangari", "Mazie Kangari", "Cirīša ezers", "Silene", "Grebļukalns", "Tērvete", "Daugavas loki".
Suggestions for study and protection. Verify the status of localities in the western part of Latvia; study the dynamics of coenopopulations, clarifying its dependence on the recreation intensity.
Information sources. DM; DPU; LATV; LLU; RAS; RIG; SVR; 1. Bray, 1822.
Compiled by Laima Tabaka.

Meža silpurene (šķeltlapu silpurene, šķeltā silpurene)

Pulsatilla patens (L.) Mill.

Ranunculaceae - Gundegu dzimta

Statuss. Nepietiekami apzināta suga. Ierakstīta Igaunijas, Lietuvas un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Polijas, Somijas, Zviedrijas un Eiropas Kopienas Apdraudēto sugu sarakstā.
Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 7 - 20(40) cm augsts lakstaugs. Stublājs stāvs, ar gariem, mīkstiem matiņiem. Apakšējās lapas rozetē, trīsstaraini dalītas, ar garu kātu. Augšējās lapas sēdošas, pie pamata saaugušas, dalītas; daļas lineāras, gari nosmailotas, ar bieziem, spīdīgiem matiņiem. Ziedi pa vienam stublāja galā, stāvi. Apziednis vienkāršs, vainaglapveidīgs, plati zvanveidīgs. Apziedņa lapas zilgani violetas. Riekstiņu kopauglis stāvs. Riekstiņi iegareni, ar garu, paliekošu irbuli, ar blīvu matojumu. Zied aprīlī un maijā, pirms lapu plaukšanas. Aug nelielās grupās un atsevišķi eksemplāri.
Biotops. Meži, galvenokārt sili, mētrāji, damakšņi, dižsili, mežmalas, virsāji.
Areāls. Viduseiropas austrumdaļa, Austrumeiropa, Sibīrija, mēreni siltā un mērenā josla.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Ne visai bieži, reti Rietumlatvijā. Pirmoreiz, nenorādot konkrētu atradni, konstatēta 1784. gadā /1/, 1852. gadā atrasta Rīgas apkārtnē /2/. Latvijā aug tuvu areāla rietumu robežai.
Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.
Līdzšinējā aizsardzība. LMPL, 1977, 1987. Ierakstīta LSG, 1980. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Krustkalni", "Teiči", "Gaujas nacionālais parks", "Kemeru nacionālais parks", "Abavas ieleja", "Ventas un Šķerveļa ieleja", "Vecdaugava", "Lielie Kangari", "Mazie Kangari", "Sasaļu mežs", "Silene", "Buļļezers", "Grebļukalns", "Babītes ezers", "Piejūra", "Daugavas loki", "Vestiena", "Ezernieki".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku, tās atkarību no saimnieciskās darbības un rekreācijas intensitātes.
Informācijas avoti. DM; HBN; LATV; LLU; RAS; RIG; 1. Fischer, 1784; 2. Wiedemann, Weber, 1852.
Sastādīja Laima Tabaka.

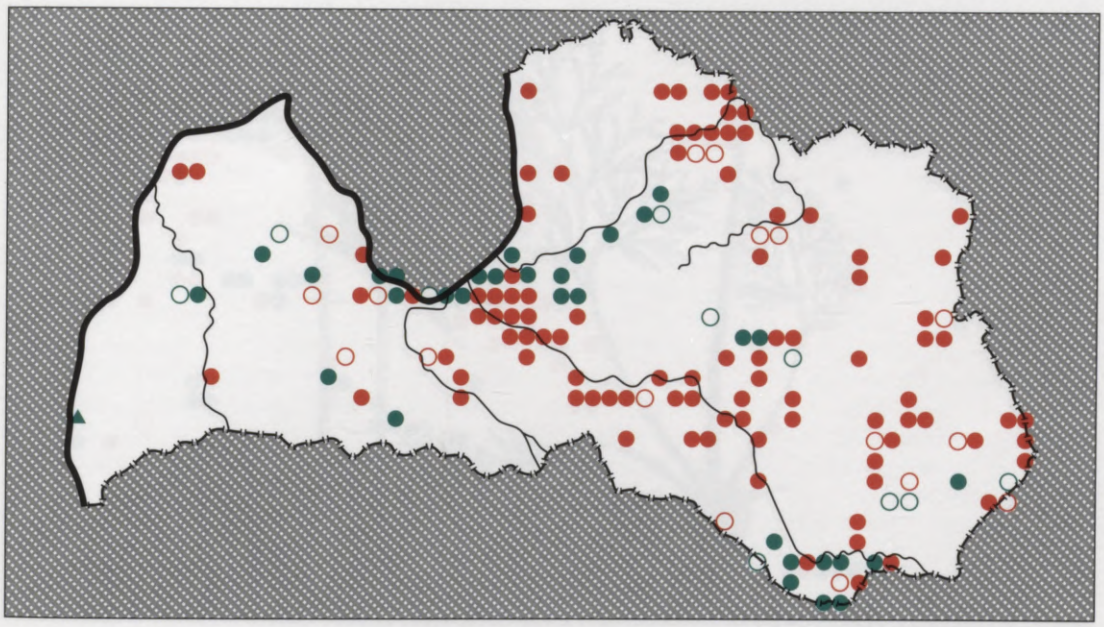

Status. An insufficiently studied species. Included in the Red Data Books of Estonia, Lithuania and the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Poland, Finland and Sweden.

Habitat. Forests, mainly dry pine forests, forests on fairly poor mineral soil, mesotrophic forests with *Pinus sylvestris* and *Picea abies*, rich forest type with a pine overstorey slightly mixed with deciduous trees, forest margins, heath.

Distribution area. Eastern part of central Europe, eastern Europe, Siberia, in submeridional and temperate zone.

Distribution and occurrence in Latvia. Not very often, rare in the Western Latvia. For the first time, without the locality indication, the species was found in 1784; the species was found in the vicinity of Rīga in 1852 /2/. The species grows close to the western limit of its distribution area in Latvia.

Changes in number and distribution. Not studied.

Existing protection. LMPL, 1977, 1987. Included in the LTV RDB, 1980. Recorded in the protected nature areas: "Krustkalni", "Teiči", "Gaujas nacionālais parks", "Ķemeru nacionālais parks", "Abavas ieleja", "Ventas un Šķerveļa ieleja", "Vecdaugava", "Lielie Kangari", "Mazie Kangari", "Sasaļu mežs", "Silene", "Buļļezers", "Grebļukalns", "Babītes ezers", "Piejūra", "Daugavas loki", "Vestiena", "Ezernieki".

Suggestions for study and protection. Study the dynamics of coenopopulations, clarifying its dependence on the management activities and recreation intensity.

Information sources. DM; HBN; LATV; LLU; RAS; RIG; 1. Fischer, 1784; 2. Wiedemann, Weber, 1852.

Compiled by Laima Tabaka.

Pļavas silpurene *Pulsatilla pratensis* (L.) Mill.

Ranunculaceae - Gundegu dzimta

Statuss. Nepietiekami apzināta suga. Ierakstīta Baltkrievijas, Igaunijas, bij. PSRS un Baltijas reģiona Sarkanajā grāmatā; Norvēģijas un Šl.-Holšt. Apdraudēto sugu sarakstā.
Sugas apraksts. Daudzgadīgs, 7 - 30(50) cm augsts lakstaugs. Stublājs stāvs, ar bieziem, mīkstiem matiņiem. Apakšējās lapas rozetē, vairākkārt plūksnaini šķeltas, ar garu kātu. Augšējās lapas sēdošas, pie pamata saaugušas, dalītas; daļas lineāras, galā iešķeltas. Ziedi pa vienam stublāja galā, lokveidīgi noliekti. Apziednis vienkāršs, vainaglapveidīgs, zvanveidīgs. Apziedņa lapas gaiši līdz tumši violetas. Riekstiņu kopauglis stāvs. Riekstiņš ar garu, paliekošu irbuli, ar blīvu matojumu. Zied aprīlī un maijā, lapām plaukstot. Aug grupās un atsevišķi eksemplāri.
Biotops. Meži, galvenokārt sili, mētrāji, damakšņi, dižsili, virsāji, mežmalas, kāpupļavas un nesaslēgtas lakstaugu sabiedrības smiltājos.
Areāls. Viduseiropa un Austrumeiropas dienvidi, mēreni siltā un mērenā josla.
Izplatība un sastopamība Latvijā. Ne visai bieži, Rietumlatvijā un Viduslatvijā, reti Austrumlatvijā. Pirmoreiz, nenorādot konkrētu atradni, konstatēta 1784. gadā /1/, 1857. gadā atrasta Rīgas apkārtnē /2/. Latvijā aug tuvu areāla austrumu robežai.
Skaita un izplatības izmaiņas. Nav pētījumu.
Līdzšinējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995. Konstatēta aizsargājamās dabas teritorijās: "Krustkalni", "Gaujas nacionālais parks", "Ķemeru nacionālais parks", "Ventas ieleja", "Ventas un Šķerveļa ieleja", "Abavas ieleja", "Zebrus un Svētes ezers", "Vecdaugava", "Piešdanga", "Bullezers", "Babītes ezers", "Klāņu purvs", "Liepājas ezers", "Tērvete", "Beberbeķi", "Daugavas loki", "Piejūra", "Engure", "Veclaicene".
Priekšlikumi pētniecībai un aizsardzībai. Izpētīt cenopopulāciju dinamiku, tās atkarību no saimnieciskās darbības un rekreācijas intensitātes.
Informācijas avoti. DM; LATV; RAS; RIG; SVR; 1. Fischer, 1784; 2. Buhse, 1857.
Sastādīja Laima Tabaka.

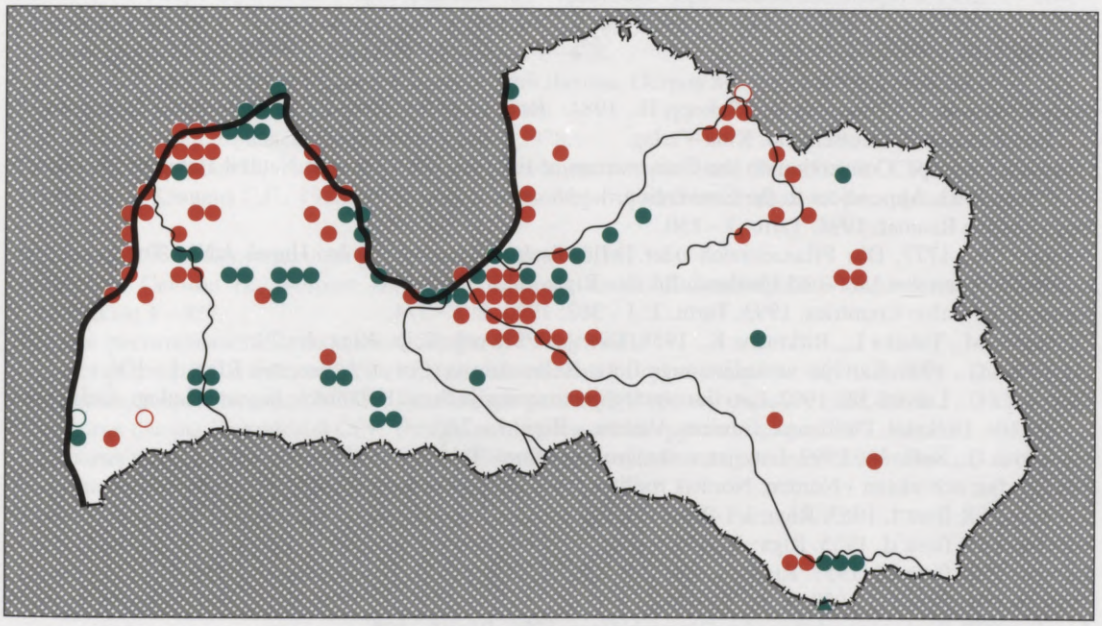

Status. An insufficiently studied species. Included in the Red Data Books of Belarus, Estonia, former USSR and the Baltic Region; in the Lists of Threatened Species of Norway and Schleswig-Holstein.

Habitat. Forests, mainly forests on fairly poor mineral soil, mesotrophic forests with *Pinus sylvestris* and *Picea abies*, rich forest type with a pine overstorey slightly mixed with deciduous trees, heath, forest margins, dry coastal meadows and not-united plant communities on sand.

Area. Central Europe and in the southern part of East Europe, in submeridional and temperate zone.

Distribution and occurrence in Latvia. Not very often, found in the Western Latvia and in the Central Latvia, rare in the Eastern Latvia. For the first time, without the locality indication, the species was found in 1784 /1/; the species was found in the vicinity of Rīga in 1857 /2/. The species grows close to the eastern limit of its distribution area in Latvia.

Changes in number and distribution. Not studied.

Existing protection. Included in the LTV RDB, 1995. Recorded in the protected nature areas: "Krustkalni", "Gaujas nacionālais parks", "Ķemeru nacionālais parks", "Ventas ieleja", "Ventas un Šķerveļa ieleja", "Abavas ieleja", "Zebrus un Svētes ezers", "Vecdaugava", "Piešdanga", "Bulļezers", "Babītes ezers", "Klāņu purvs", "Liepājas ezers", "Tērvete", "Beberbeķi", "Daugavas loki", "Piejūra", "Engure", "Veclaicene".

Suggestions for study and protection. Study the dynamics of coenopopulations, clarifying its dependence on the management activities and recreation intensity.

Information sources. DM; LATV; RAS; RIG; SVR; 1. Fischer, 1784; 2. Buhse, 1857.

Compiled by Laima Tabaka.

LITERATŪRAS SARAKSTS

REFERENCES

Vispārējie jautājumi

General questions

Blab J., Nowak E., Trautman W., Sukopp H., 1984. Rote Liste der gefahrdeten Tiere und Pflanzen in der Bundesrepublik Deutschland. Kida Verlag.

Council of Europe, Convention on the Conservation of European Wildlife and Natural Habitats. Strasbourg, 2 july 1993. Appendices to the Convention. 1 - 18.

Eesti Punane Raamat, 1998. Tartu: 1 - 150.

Fischer J.B., 1777. Das Pflanzenreich oder liefländische Gewachse. - In: Hupel A.W., Topographische Nachrichten von Lief- und Ehstland. Bd. 2. - Riga: 468 - 524.

Flora of the Baltic Countries, 1993. Tartu. 1: 1 - 362; 1996. 2: 1 - 374.

Galeniece M., Tabaka L., Birkmane K., 1958. Latvijas PSR veģetācija. Rīga: 1 - 79.

Gavrilova G., 1999. Latvijas vaskulāro augu flora: Neļķu dzimta (*Coryophyllaceae*). Rīga: 1 - 104.

Gavrilova G., Laiviņš M., 1992. Latvijas aizsargājamo teritorija flora. Botāniskie liegumi: Lukne, Čužupurvs, Vīdale, Dižkalni, Piešdanga, Gavieze, Vēvere. - Rīga: 1 - 220.

Gavrilova G., Šulcs V., 1999. Latvijas vaskulāro augu flora. Taksonu saraksts. Rīga: 1 - 136.

Hotade djur och växter i Norden; Nordisk rödlista, 1995. Köpenhamn: 1 - 230.

Latvijas PSR flora I, 1953. Rīga: 1 - 484.

Latvijas PSR flora II, 1955. Rīga: 1 - 414.

Latvijas PSR flora III, 1957. Rīga: 1 - 459.

Latvijas PSR flora IV, 1959. Rīga: 1 - 524.

Latvijas PSR floras aizsardzības aktuālās problēmas, 1985. Rīga 1 - 105.

Latvijas PSR Ministru Padomes lēmums Nr. 241, 1977. gada 15. aprīlī "Par valsts aizsargājamiem dabas objektiem Latvijas PSR teritorijā", 1977. Rīga: 1 - 136.

Latvijas PSR Ministru Padomes lēmums Nr. 107, 1987. gada 10. aprīlī "Par īpaši aizsargājamiem dabas objektiem Latvijas PSR teritorijā" 1988. Rīga: 1 - 103.

Latvijas PSR Sarkanā grāmata, 1985. Rīga: 1 - 527.

Latvijas PSR veģetācija III, 1960. Rīga: 1 - 247.

Latvijas Sarkanā grāmata 1. sējums. Sēnes un ķērpji, 1996. Rīga: 1 - 202.

Latvijas Sarkanā grāmata 4. sējums. Bezmugurkaulnieki, 1998. Rīga: 1 - 388.

Latvijas Sarkanā grāmata 6. sējums. Putni un zīdītāji, 1999. Rīga: 1 - 274.

Lietuvos raudonoji knyga, 1992. Vilnius: 1 - 364.

Lista roslin zagrozonych w Polsce, 1992. Kraków: 1 - 98.

Pētersone A., Birkmane K. Latvijas PSR augu noteicējs, 1958. Rīga: 1 - 762.

Pētersone A., Birkmane K. Latvijas PSR augu noteicējs, 1983. Rīga: 1 - 591.

Populārzinātniskā Latvijas Sarkanā grāmata. Augi. 1990. Rīga: 1 - 143.

Red Data Book of the Baltic Region. Part 1. Lists of threatened vascular plants and vertebrate. Swedish Threatened Species unit, Uppsala; Institute of Biology, 1993. Riga: 1 - 95.

Retie augi un dzīvnieki. Rīga 1980. - 1990.

"Rudliste 90" Serligt beskyttelseskrevende planter og dyr i Danmark. Miljuministeriet, Skov- og Naturstyrelsen, 1991. Hèrsholm: 1 - 222.

Rödlistade växter I Sverige, 1995. Uppsala: 1 - 272..

Rote Liste der Pflanzengesellschaften Schleswig-Holsteins, 1988. Kiel: 1 - 198.

Tabaka L., Eglīte Z., Āboliņa A., 1991. Latvijas aizsargājamo teritoriju flora. Klāņu purvs. Rīga: 1 - 163.

Threatened animals and plants in Finland, 1987. Helsinki: 1 - 41.

Truete arter i Norge, 1992. Trondheim: 1 - 96.

Walter K.S., Gillet H.J. [eds] (1998). 1997 IUCN Red List of Thretened Plants. Compiled by World Conservation Monitoring Centre. IUNC - The World Conservation Union, Gland, Switzerland and Cambridge, UK. lxiv + 1 - 862.

Абеле Г.Т., Миезите И.Я., 1982. Флора охраняемых территорий Латвии. Заповедник Крусткалны. Рига: 1 - 109.
Вимба Э.К. Флора охраняемых территорий Латвии. Терветский парк лесных ландшафтов. Рига: 1 - 104.
Гаврилова Г.Б. 1984. Флора охраняемых территорий Латвии. Озеро Цирищи. Рига: 1 - 124.
Красная книга СССР 1984. Москва, 1: 1 - 390; 2: 1 - 478.
Лайвиня С.Х., 1987. Флора охраняемых территорий Латвии. Остров Морицсала. Рига: 1 - 192.
Растительность Латвийской ССР. Рига, 1955 - 1964.
Растительный мир охраняемых территорий. Рига, 1978.
Табака Л., Гаврилова Г., Фатаре И., 1988. Флора сосудистых растений Латвийской ССР. Рига : 1 - 194.
Табака Л.В., Клявиня Г.Б., 1988. Флора охраняемых территорий Латвии. Долина реки Абава. Рига: 1 - 132.
Фатаре И., 1989. Флора долины реки Даугава. Рига: 1 - 167.
Фищер Д., Саймон Н., Винсент Д., 1976. Красная книга. Дикаяприрода в опасности. Пер. с англ. Москва: 1 - 477.
Флора и растительность Латвийской ССР. Рига, 1974 - 1990.
Хорология флоры Латвийской ССР. Редкие види растений I группы охраны, 1978. Рига: 1 - 76.
Хорология флоры Латвийской ССР. Редкие види растений II группы охраны, 1980. Рига: 1 - 102.
Хорология флоры Латвийской ССР. Редкие види растений III группы охраны, 1981. Рига: 1 - 101.
Хорология флоры Латвийской ССР. Перспективные для охраны види растений, 1986. Рига: 1 - 110.
Чырвоная Кніга Республікі Беларусь, 1993. Минск: 1 - 560.
Щульц В.А., 1989. Род мыльняка (*Saponaria* L.s.l.) во флоре СССР. Рига: 1 - 127.

Augi — Plants

Apinis A., 1936. Ezerrieksts Klaucānu ezerā. - Rīga: 1 - 27.
(Bickis J.) Bitzky J., 1920. Latvijas augu noteicējs. - Cēsis, 1: 1 - 136; 2: 1 - 104.
Bienert T., 1861. Über die botanische Exkursionen. - (Ziņojums Biedrības sēdē 1861. gada 19. janv.) Sitzungsber. Naturf.- Ges. Dorpat: 448 - 451.
Bray Comte L. de, 1822. Skizze der Pflanzenwelt Livlands (Ziņojums Biedrības sēdē 1820. gada 16. jūnijā) - Jahresverhandlungen der Kurländischen Gesellschaft für Literatur und Kunst. Mitau, 2: 94 - 100.
Buhse F.A., 1847. Zur Flora der Ostseeprovinzen - Arbeiten Naturf.-Ver. Riga, 1, 1: 1 - 7.
Buhse F.A., 1857. Zur Flora Livlands. - Korr.-Bl. Naturf.-Ver. Riga, 9: 10.
Diercke C., 1870. Verzeichnis der in der Umgebung Riga's beobachteten Phanerogamen, entworfen von C.Diercke 1868, redigiert nach Vermehrung der Standortsangaben von F.Buhse. - Denkschrift des Naturf.-Ver. Riga, herausgegeben in Anlass der Feier seines 25-jährigen Bestehens. Riga: 19 - 68.
Eichwald E., 1830. Botanische Bemerkungen. - In: Naturhistorische Skizze von Lithauen, Volhynien und Podolien in geognostisch - mineralogischer, botanischer und zoologischer Hinsicht. Wilna: 105 - 184.
Fatare I., 1992. Latvijas floras komponentu izplatības analīze un tās nozīme augu sugu aizsardzības koncepcijas izstrādāšanā. Vides aizsardzība Latvijā, 3. - Riga: 1 - 259.
Ferber J.J., 1784. Das Verzeichnis der Pflanzen, die in Kurland mehrenteils häufig vorkommen. - In: Fischer J.B., Zusätze zu seinem Versuch einer Naturgeschichte von Livland. Riga: 154 - 158.
Fischer J.B., 1778. Versuch einer Naturgeschichte von Livland. - Leipzig: 1 - 375.
Fischer J.B., 1784. Zusätze zu seinem Versuch einer Naturgeschichte von Livland. - Riga: 1 - 305.
Fischer J.B., 1791. Versuch einer Naturgeschichte von Livland. 2. Aufl. - Königsberg: 1 - 826.
Fleischer J.G., 1829. Aufforderung und Beitrag zur Vervollständigung der Flora und Fauna der Ostseeprovinzen. - Die Quatember, 1, 1: 18 - 30.
Fleischer J.G., 1830. Erster ergäzender Beitrag zur Vervollstendigung der Flora der Ostseeprovinzen. - Die Quatember, 2, 2: 17 - 19.
Fleischer J.G., Lindemann E., 1839. Flora der deutschen Ostseeprovinzen Esth-, Liv- und Kurland. - Mitau; Leipzig: 1 - 390.

Gautzsch O., 1939. Floristische Notizen. - Korr.-Bl. Naturf.-Ver. Riga, 63 : 142 - 144.
Grindel D.H., 1803. Botanisches Taschenbuch für Liv-, Cur- und Ehstland. - Riga: 1 - 373 .
Heugel C.A.., 1852. Bemerkungen und Beiträge zur Flora der Ostseeprovinzen. - Korr.-Bl. Naturf.-Ver. Riga, 5, 9: 113 - 152.
Heugel C.A., Müller C.J.G., 1846 a. Zweiter Beitrag zur Flora von Livland. - Korr.-Bl. Naturf.-Ver. Riga, 1, 9: 68 - 71.
Heugel C.A., Müller C.J.G., 1846 b. Dritter Beitrag zur Flora von Livland. - Korr.-Bl. Naturf.-Ver. Riga, 1, 6: 106 - 107.
Heugel C.A., Müller C.J.G., 1847. Zur Flora der Ostseeprovizen: Cryptogamen. - Korr.-Bl. Naturf.-Ver. Riga, 2, 2: 68 - 71.
Hulten E.., 1950. Atlas över växternas utbredning I norden. Stockholm: 473.
Hulten E., Fries M., 1986. Atlas of North European Vascular plants north of the tropic of Cancer. Königstein: I. -XViii + 498.
Kieseritzky G., 1874. Fundorte seltener, zum Theil fur unsere Provinzen neuer Pflanzen (Ziņojums 1872. gada 16. oktobrī) - Korr.-Bl. Naturf.-Ver. Riga, 20, 3: 33 - 34.
Klinge J. K., 1882. Flora von Est-, Liv- und Curland. - Reval: 1 - 664.
Klinge J. K., 1886. Die vegtetiven und topographischen Verhältnisse der Nordküste der Kurischen Halbinsel. - Sitzungsber. Naturf. Ges. Dorpat, 7: 76 - 124.
Klinge J., 1892. Bericht über im Jahre 1890 fur das Ostbalticum neu gesichtete Pflanzarten. - Sitzungsber. Naturf. Ges. Dorpat, 9, 3: 420 - 440.
Kupffer K.P., 1895. Über synantrope Pflanzen. (Ziņojums 1894. gada 5.decembrī) - Korr.-Bl. Naturf.-Ver. Riga, 38: 70 - 75.
Kupffer K.P., 1902. *Sausurea alpina* DC. subsp. *Esthonica* (Baer ex Rups. Pr.sp.) Kupffer. - Korr.-Bl. Naturf.-Ver. Riga, 45: 94 - 103.
Kupffer K.R., 1907. Kleine Notizen. Nach eigenen und fremden Beobachtungen zusammengeschtellt von K.R.Kupffer. - Korr.-Bl. Naturf.-Ver. Riga, 50: 180 - 210.
Kupffer K.R., 1934. a Über *Trapa natans*. (Ziņojums 1932. gada 28. novembrī) - Korr.-Bl. Naturf.-Ver. Riga, 61: 76-77.
Kupffer K.R., 1934. b Floristische und kritische Notizen uber ostbaltische Pflanzen. - Korr.-Bl. Naturf.-Ver. Riga, 61: 199 - 225.
Lange V., 1961. Par kiploku embotiņa (*Teucrium scordium* L.) izplatību Zemgales līdzenumā. - Latvijas Lauksaimniecības akadēmijas raksti. Riga, 10: 513 - 518.
Ledebour,C.F.., 1842. Flora Rossica. - Stuttgartiae, 1: 1 - 790.
Ledebour C.F., 1844. Flora Rossica. - Stuttgartiae, 2: 205 - 462.
Ledebour C.F., 1846. Flora Rossica. - Stuttgartiae, 2: 719 - 937.
Ledus H., 1939. Notizen zur Flora von W-Zemgale in Lettland. - Acta Horti Botanici Universitatis Latviensis, 11/12: 171 - 183.
Lehmann E., 1859. Beitrag zur Kenntniss der Flora Kurlands. - Arch. Naturk. Liv-, Ehst- und Kurland. 2. Ser. Dorpat, 1, 1: 538 - 580.
Lehmann E., 1895. Flora von Polnisch-Livland mit besonderer Berücksichtigung der Florengebiete Nordwestrusslands, des Ostbalticums, der Gouvernements Pskow und St. Peterburg. - Jurjew (Dorpat): 1 - 430.
Lehmann E., 1896. Nachtrag (I) zur Flora von Polnisch-Livland. - Jurjew (Dorpat): 1 - 125.
Lindemann E., Siering, 1847. Erster Beitrag zur Flora von Kurland. - Korr.-Bl. Naturf.-Ver. Riga, 2, 11: 5 - 6.
Melne S., 1984. Saglabāt ezerriekstu Pokrates ezerā. - Gr.: Retie augi un dzīvnieki. Riga: 28 - 30.
Mežsēts J., 1922. *Acontium lycoctonum* L. - Bioloģiski referāti no Latvijas universitātes botāniskiem un zooloģiskiem semināriem. 1, 1: 16 - 18.
Muhlenbach V., 1985. Reflektions of an oldtimer on the flora of Latvia. - Phytologia. Corvallis (USA), 58, 5: 305 - 323.
Muller C., 1849. Zur Flora der Ostseeprovinzen. - Korr.-Bl. Naturf.-Ver. Riga, 3, 8: 124 - 128.
Ozoliņš P., 1924. Ezerrieksts Viesītes ezerā. - Daba. 2: 43. (Paraksts O.P.)

Riekstiņš I., 1975. Grīņu sārtenes - *Erica tetralix* L. - izplatība Grīņu rezervātā. - Mežsaimniecība un mežrūpniecība, 2: 29 - 30.
Schultze-Motel W., 1986. Cruciferae. In: Gustav Hegi, Illustrierte Flora von Mitteleuropa. - Berlin, Hamburg, 4,1: 73 - 516.
Seezen E.L., 1866. Beitrag zur Flora Kemmerns. - Korr.-Bl. Naturf.-Ver. Riga, 15,8: 112 - 122.
Seiler M., 1847. Zur Flora Ostseeprovinzen , VI : Phanerogamen. - Korr.-Bl. Naturf.-Ver. Riga, 2, 13: 13 - 48.
Suško U., 1989. Ekspedīcija uz Kurzemes un Latgales ezeriem. - Retie augi un dzīvnieki. Rīga: 10 - 18.
Veinbergs K., 1935. Kandavas apkārtnes augu valsts. - Gr.: Raksti par Kurzemi. Rīga: 41 - 43.
Villerts A., 1939. Ekskursiju piezīmes. - Daba un Zinātne, 6: 207 - 212.
Wiedemann F.J., Weber E., 1852. Beschreibung der phanerogamischen Gewächse Esth-, Liv- und Curlands. - Reval: 1 - 664.
Willkomm M., 1872. Streifzüge durch die Baltischen Provinzen. Liv- und Kurland. - Dorpat: 1 - 196.
Абеле. Г.Т., 1980. *Asplenium ruta-muraria* L. - Хорология флоры Латвийской ССР: Редкие виды растений II группы охраны. Рига, 7 - 9 : 86.
Барониня В., 1986. *Gagea erubescens* (Bess.) Schult. et Schult. fil. - Хорология флоры Латвийской ССР: Перспективные для охраны виды растений. Рига, 32: 84.
Батурина М.Г., Чернобаева М.Б., 1995. Краткий обзор литературы о гербариях и гербарном деле России и стран ближнего зарубежья (по фондам библиотеки Ботанического института им. В.Л. Комарова Российской академии наук). - Ботанический журнал. 80, 9: 126 - 158.
Ингерпуу Н., Каск М., Лаасимер Л., Фатаре И., 1984. Исследование эстонской и латвийской флоры на протяжении двух столетий. - Прибалтийская флора и ее историография. Вильнюс: 9 - 14.
Расиньщ А., 1978. *Asplenium trichomanes* L. - Хорология флоры Латвийской ССР: Редкие види растений I группы охраны. Рига, 10 - 11: 56.
Щляков Р.Н., 1969. О приморском осоте - *Sonchus humilis* Orlova. - Новости систематики высщих растений. 6: 202 - 205.

SUGU LATVISKO NOSAUKUMU RĀDĪTĀJS

LATVIAN SPECIES INDEX

Āboliņš, Alpu 382
Āboliņš, lauka 562
Āboliņš, pazvilu 562
Āboliņš, sīkais 464
Āboliņš, tīruma 562
Āboliņš, zemeņu 184
Aklis, mīkstais 172
Aklis, pūkainais 172
Akmeņlauzīte, dzeltenā 262
Akmeņlauzīte, trejzobu 614
Alise, Gmelina 498
Āmulis 196
Āmulis, baltais 196
Apdzira 644
Armērija, jūrmalas 218
Armērija, parastā 220
Asinszāle, pūkainā 546
Aslape, dižā 520
Augstiņš, jūrmalas 352
Augstiņš, skaistais 354
Auzene, meža 538
Avotene, ūdeņu 532
Āžloks, jūrmalas 556
Balanda, kļavlapu 482
Baldriņš, salātu 282
Balodene, garā 320
Balodene, garkātu 320
Balodene, kailā 318
Balodene, skaistaugļu 480
Baltmeldrs, brūnganais 138
Balzāmkārkls 570
Bezdelīgactiņa 418
Bezgale, platlapu 624
Bezgale, prūšu 280
Biezlapīte, ūdeņu 30
Bitene, matainā 242
Bitene, sarmatainā 242
Blizme, rūsganā 330
Briežsakne, kalnu 630
Brūngalvīte, lielā 174
Brūngalvīte, lielziedu 174
Brūnkāte, bālziedu 406
Brūnkāte, lielā 404
Brūnvālīte aptieku 428
Brūnvālīte, ārstniecības 428
Brūnvālīte dziedniecības 428
Bruņiniekpiesis 422
Cefalantēra, garlapu 44
Cefalantēra, sarkanā 206
Cekuliņš, piramidālais 372
Cekuliņš, villainais 370
Cekuliņš, Ženēvas 370
Ceļmalīte, jūrmalas 216
Ceļteka, jūrmalas 216
Cietpaparde, Brauna 68
Cietpaparde, daivainā 66
Cietpaparde, šķēplapu 70
Cietpiene, krūmu 488
Cietpiene, mīkstā 322
Cietsēkle, ārstniecības 300
Cinna, platlapu 534
Cīrulītis, dobais 146
Cīrulītis, vidējais 350
Cirvene, Lēzela 86
Cirvene, šaurlapu 88
Cirvene, zālainā 86
Cūcene, krokainā 50
Cūcene, vēdekļa 50
Cūknātre, spārnainā 268
Čuža, krūmu 244
Dadzis, birztalu 100
Daudzlape, pamīšziedu 364
Dedestiņa, jūrmalas 378
Dedestiņa, kalnu 376
Dedestiņa, melnā 560
Dedestiņa, melnējošā 560
Dedestiņa, zirņveida 182
Diedzene, purva 452
Dievkrēsliņš, purva 348
Divlape, sirdsveida 580
Diždadzis, birztalas 100
Dižmeldrs, brūnais 132
Dobspārne, kailā 620
Dobziede, zaļā 396
Donis, Baltijas 550
Donis, galvainais 166
Donis, kūdrāja 168
Donis, sīpoliņu 552
Donis, skrajais 554
Donis, strupais 170
Donis, tumšais 168
Donis, Žerāra 368
Drojene, birztalas 502
Drudzene, krustainā 528
Drudzene, krustlapu 528
Drudzene, tumšzilā 356
Drudzenīte, rūgtā 358
Dzegužkurpīte, dzeltenā 398

Dzegužpirkstīte, asinssarkanā 650
Dzegužpirkstīte, Baltijas 648
Dzegužpirkstīte, Fuksa 652
Dzegužpirkstīte, plankumainā 656
Dzegužpirkstīte, Rusova 658
Dzegužpirkstīte, stāvlapu 654
Dzegužpuķe, bruncepuru 586
Dzegužpuķe, deguma 402
Dzeguzpuķe, vīru 584
Dzegužpuķe, zalkšu 214
Efeja, Baltijas 90
Embotiņš, kiploku 178
Embotiņš, ozollapu 40
Ēnpaparde, vārpainā 64
Ēnpaparde, vārpu 64
Epipogija, bezlapainā 208
Epipogija, bezlapu 208
Ērkšķuzāle, ūdeņu 544
Esparsete, smiltāja 380
Ezerene, dzeloņsporu 76
Ezerene, gludsporu 78
Ezerrieksts 274
Ezerrieksts, peldošais 274
Ežgalvīte, kamolainā 272
Ežgalvīte, šaurlapu 438
Ežgalvīte, zālainā 440
Gailpiesis, augstais 422
Gandrene, Bohēmijas 360
Gandrene, mīkstā 148
Genciāna, krustlapu 528
Genciāna, krustainā 528
Genciāna, rūgtā 358
Genciāna, tumšzilā 356
Gerānija, Bohēmijas 360
Gimnadēnija, odu 660
Gladiola, jumstiņu 548
Glīvene, iesārtā 590
Glīvene, matveida 414
Glīvene, smaillapu 412
Grīslis, akotainais 332
Grīslis, attālinātais 122
Grīslis, Buksbauma 504
Grīslis, Devela 506
Grīslis, divsēklu 510
Grīslis, kalnu 512
Grīslis, knābja 128
Grīslis, kūdrāja 336
Grīslis, Ligeras 338
Grīslis, Ligērijas 338
Grīslis, Makenzija 124
Grīslis, matainais 126
Grīslis, otruba 340
Grīslis, palu 516
Grīslis, pēdveida 342
Grīslis, pleznveida 514
Grīslis, Reihenbaha 518
Grīslis, Skandināvijas 344
Grīslis, spilvainais 126
Grīslis, ūdeņu 120
Grīslis, vizuļu 334
Grīslis, zemais 130
Grīslis, zemieņu 508
Gundega, birztalas 232
Gundega, sīpoliņu 592
Gundega, villainā 594
Ģipsene, garkāta 474
Ģipsene, skarainā 308
Hamarbija, purva 576
Hermīnija, vienguma 400
Hidrilla, mieturu 164
Hornungija, klinšu 32
Indaine, ārstniecības 464
Īve 84
Īve, ogu 84
Īve, parastā 84
Jāņeglīte, dižā 436
Jāņeglīte, meža 266
Jāņeglīte, pušķainā 54
Kailpaparde, Roberta 288
Kamieļzāle, jūrmalas 484
Kāposts, jūras 116
Kāpsmildzene, iesirmā 536
Kāpumiezis, Eiropas 156
Kārkls, divkrāsu 612
Kārkls, mellenāju 610
Kārkls, zilganais 612
Kaulene, ziemeļu 48
Kaulīnija, lokanā 198
Kaulīnija, mazā 200
Kazroze, pakalnu 202
Kazroze, tumšzaļā 204
Kivjēra, Eiropas 156
Klintene, austrumu 424
Klintene, iesirmā 234
Klintene, Mātras 424
Klintene, melnā 236
Klintene, Skandināvijas 238
Knīdija, mānīgā 446
Koraļļsakne, trejdaivu 574
Kosa, lielā 74
Kosa, meldru 72
Krambe, jūrmalas 116
Krastene, vienzieda 408
Kreimule, alpu 186
Kreimule, parastā 388
Krustābele, divirbuļu 426

Krustābele, Lindmaņa 596
Krustābele, šķībkausa 240
Kurpīte, dzeltenā 226
Ķekarpaparde, plūksnu 294
Ķekarpaparde, vienkāršā 82
Ķekarpaparde, Virdžīnijas 296
Ķekarpaparde, zarainā 292
Ķērsa, izlocītā 328
Ķērsa, likā 328
Ķērsa, meža 328
Ķērsa, pūkainā 114
Ķērsa, skarbā 114
Ķiplocene, ārstniecības 496
Ķiverene, šķēplapu 176
Lāčauza, zarainā 362
Lakacis, šaurlapu 302
Laksis 460
Lapsaste, niedru 530
Lapsaste niedrveida 530
Lapsaste uzpūstā 530
Lēpe mazā 572
Lēpe, sīkā 572
Linlape, alpu 258
Linlape, plavas 260
Lipare, Lēzela 578
Lobēlija, Dortmaņa 194
Madara, meža 430
Madara, Šultesa 430
Madara, trejdaļu 608
Madara, trejziedu 254
Mārsmilga, dienvidu 154
Mātsakne, purva 276
Maurloks 456
Mazmeldrs, ciņu 526
Meldrs, daudzsakņu 524
Meldrs, sakņojošais 524
Meldrs, saru 140
Melncere, rūsganā 522
Melnodzene 472
Mēlziede, Sibīrijas 104
Mēnesene, daudzgadīgā 646
Mēringija, sānziedu 28
Mežloks 460
Miešķis, krāsu 252
Mīkstpiene, zemā 108
Miķelīte, jūrmalas 110
Mirte, purva 570
Montija, avotu 410
Mugurene, mieturu 568
Najāda, jūras 392
Najāda, lokanā 198
Najāda, mazā 200
Naktsvijole, smaržīgā 662
Naktsvijole, zaļziedu 664
Nārbulis, sekstainais 264
Neaizmirstule, pakalnu 466
Neaizmirstule, sīkziedu 468
Neļķe, Fišera 94
Neļķe, krāšņā 96
Neotiante, cepurainā 210
Noraga, lielā 628
Ofrīda, mušu 212
Ozolpaparde, Roberta 288
Pagaurs, jūrmalas 98
Palēpe, vairogu 42
Pameldrs, daudzstublāju 134
Pameldrs, sīkais 136
Pērkonamoliņš, jūrmalas 558
Pienene, purva 324
Pienzāle, jūrmalas 224
Pikre, dzeltenā 36
Pilulārija, lodaugļu 26
Plakanstaipeknis, parastais 636
Plakanstaipeknis, trejvārpu 638
Platkājiņš, Kranca 248
Platkājiņš, pazvilu 246
Plaukšķene, ausainā 314
Plaukšķene, sīkziedu 310
Plaukšķene, Tatārijas 476
Plaukšķene, zaļziedu 312
Plostbārdis, pūkainais 494
Plūksnpaparde, strupā 288
Plūme, ērkšķu 250
Pukcinellija, matveida 160
Pukcinellija, salīkusī 160
Pukcinellija, spilvenu 160
Pukcinellija, spilvenveida 160
Pūķgalve, Ruiša 374
Pūķgalve, ziemeļu 374
Pūķgalve, zilā 374
Pundurbērzs 298
Pundurgrimonis, Zviedrijas 112
Purvmirte 570
Purvmirte, parastā 570
Pūslene, gaišdzeltenā 188
Pūtele, mazā 102
Raganzālīte, lielā 394
Raglape, pusgrimusī 316
Rasene, vidējā 345
Retējs, gulošais 246
Retējs, Kranca 248
Retējs, pazvilu 246
Roze, ādlapainā 600
Roze, Ceseļska 598
Roze, cietlapainā 600
Roze, mīkstā 602

Roze, smaržīgā 604
Roze, smaržlapu 604
Roze, Šerarda 606
Rūgtdille, briežu 56
Rūgtdille, kalnu 626
Rūgtene, ārstniecības 434
Rūgtene, dziedniecības 434
Rūgtlape, Alpu 106
Rūgtlape, Igaunijas 106
Rupija, jūras 256
Sālsastere, jūrmalas 110
Sālsķērsa, jūrmalas 116
Sārtene, grīņu 144
Sārtene, parastā 144
Sārtžibulītis, jūrmalas 52
Saulrozīte, dzeltenā 486
Saulrozīte, naudiņu 486
Sausserdis, Pallasa 470
Sausserdis, zilais 470
Septiņvīre, apaļā 92
Septiņvīre, apalgalvas 92
Sīkeglīte, ūdenspiparu 142
Sīkpaparde, mūru 60
Sīkpaparde, plūksnainā 62
Sīkpaparde, plūksnu 62
Silpurene, meža 668
Silpurene, pļavas 670
Silpurene, šķeltā 668
Silpurene, šķeltlapu 668
Sīpols, ķiploku 458
Sīpols, vīnkalnu 462
Skābardis, parastais 326
Skalbe, Sibīrijas 366
Skarene, skrajziedu 542
Smiltenīte, zāļlapu 306
Staģe, britu 490
Staipeknis, gada 640
Staipeknis, mainīgais 80
Staipeknis, palu 290
Staipeknis, trejvārpu 638
Staipeknis, vālīšu 642
Staipeknītis, palu 290
Starenīte, linu 390
Stobulis, Tatārijas 622
Subulārija, ūdeņu 118
Sūnene, purvāja 582
Suņburkšķis, spožais 442
Sūrene, asaugļu 46
Sūrene, maigā 588
Sūrene, vairpumpuru 222
Sūrene, vairvasiņu 222
Svertija, ziemas 38
Tileja, ūdens 30
Timotiņš, smiltaiņu 158
Timotiņš, smiltāja 158
Tofieldija, kauslapu 192
Tofīldija, kauslapu 192
Traganzirnis, nokarenais 180
Ūdenīte, rudens 304
Ūdensgundega, jūras 228
Ūdensgundega, parastā 230
Ūdensgundega, trejlapu 230
Ūdenszāle, Lietuvas 540
Ūdenszāle, svītrainā 152
Ūdenszieds, kuprainais 566
Uzpirkstīte, lielziedu 616
Vairodzene, pavedienu 416
Vairoglape, parastā 448
Vārpata, doņu 150
Veronika, kalnu 270
Vijolīte, augstā 284
Vijolīte, dūkstu 632
Vijolīte, dumbrāja 450
Vijolīte, dumbru 450
Vīķis, dedestiņu 384
Vīķis, plakanais 384
Vīķis, smalklapu 386
Vilkābele, divirbuļu 426
Vilkābele, Lindmaņa 596
Vilkābele, stāvkausa 596
Vilkābele, šķībkausa 240
Vircele, Lēzela 618
Virza, biezlapu 478
Vizbulis, meža 666
Vizbulīte, Daugavas 666
Vizbulīte, meža 666
Zaķauza, Benekena 362
Zeltauzīte, Sibīrijas 162
Zeltlape, krāsu 492
Zeltstarīte, iesārtā 190
Ziemciete, vidējā 420
Zilausis, augstais 422
Zilgalvīte, lielā 174
Zilpodze, jūrmalas 278
Zirdzene, purva 276
Zobainīte, sīpoliņu 500
Zvaigznīte, lielā 444
Žibulītis, sīkziedu 432
Žodzene, zemā 34

SUGU ZINĀTNISKO NOSAUKUMU RĀDĪTĀJS

Aconitum lasiostomum Rchb. 226
Agropyron junceum P.Beauv., p.p. 150
Ajuga genevensis L. 370
Ajuga pyramidalis L. 372
Alisma gramineum Lej. 86
Alisma lanceolatum With. 88
Alisma loeselii Gorski 86
Alliaria petiolata (M.Bieb) Cavara et Grande 496
Allium schoenoprasum L. 456
Allium scorodoprasum L. 458
Allium ursinum L. 460
Allium vineale L. 462
Alopecurus arundinaceus Poir. 530
Alopecurus ventricosus Pers. 530
Alyssum gmelinii Jord. 498
Androsace filiformis Retz. 416
Anemone sylvestris L. 666
Angelica palustris (Besser) Hoffm. 276
Anthriscus nitida (Wahlenb.) Hazsl. 442
Anthyllis maritima Schweigg. 558
Antitoxicum officinale (Moench) Pobed. 464
Arctium nemorosum Lej. 100
Arenaria graminifolia Schrad. 306
Arenaria stenophylla Ledeb. 306
Armeria elongata (Hoffm.) K.Koch 220
Arenaria procera Spreng. 306
Armeria maritima (Mill.) Willd. 218
Armeria maritima auct. 220
Armeria vulgaris auct. 218
Armeria vulgaris Willd. 220
Asperula tinctoria L. 252
Asplenium ruta-muraria L. 60
Asplenium trichomanes L. 62
Aster tripolium L. 110
Astragalus penduliflorus Lam. 180
Astrantia major L. 444
Atriplex calotheca (Rafn) Fr. 480
Atriplex glabriuscula Edmondston 318
Atriplex longipes Drejer 320
Baeothryon caespitosum (L.) A. Dietr. 526
Batrachium baudotii (Godr.) F.W.Schultz 228
Batrachium peltatum (Schrank) Bercht. et J.Presl. 230
Batrachium triphyllum auct. 230
Betula nana L. 298
Blechnum spicant (L.) Roth 64
Blysmus rufus (Huds.) Link 330

SCIENTIFICIAL SPECIES INDEX

Botrychium matricariifolium A.Braun ex W.D.J.Koch 292
Botrychium multifidum (S.G.Gmel.) Rupr. 294
Botrychium ramosum (Roth) Asch. 292
Botrychium simplex E.Hitchc. 82
Botrychium virginianum (L.) Sw. 296
Braya supina (L.) W.D.J.Koch 34
Bromopsis benekenii (Lange) Holub 362
Bromopsis ramosa (Huds.) Holub, p.p. 362
Bromus benekenii (Lange) Trimen 362
Callitrihe autumnalis L. 304
Callitrihe hermaphroditica L. 304
Cardamine flexuosa With. 328
Cardamine hirsuta L. 114
Carex aquatilis Wahlenb. 120
Carex atherodes Spreng. 332
Carex brizoides L. 334
Carex buxbaumii Wahlenb. 504
Carex davalliana Smith 506
Carex demissa Hornemann 508
Carex disperma Dewey 510
Carex distans L. 122
Carex heleonastes Ehrh. 336
Carex irrigua (Wahlenb.) Smith ex Hoppe 516
Carex ligerica J.Gay 338
Carex mackenziei V.I.Krecz 124
Carex montana L. 512
Carex ornithopoda Willd. 514
Carex otrubae Podp. 340
Carex paupericula Michx 516
Carex pilosa Scop. 126
Carex pseudobrizoides Clavaud 518
Carex reichenbachii Bonnet 518
Carex rhizina Blytt ex Lindblom 342
Carex rhynchophysa C.A.Mey. 128
Carex scandinavica E.W.Davies 344
Carex supina Willd. ex Wahlenb. 130
Carpinus betulus L. 326
Catabrosa aquatica (L.) P.Beauv. 532
Caulinia flexilis Willd. 198
Caulinia minor (All.) Coss. et Germ. 200
Cenolophium denudatum (Hornem.) Tutin 620
Centaurium littorale (Turner) Gilmour 352
Centaurium pulchellum (Sw.) Druce 354
Centaurium vulgare Rafn, nom. superfl. 352
Cephalanthera longifolia (L.) Fritsch 44
Cephalanthera rubra (L.) Rich. 206
Ceratophyllum submersum L. 316

Chamaepericlymeneum suecicum (L.) Asch. et Graebn. 112
Chenopodium acerifolium Andrz. 482
Cinna latifolia (Trevir.) Griseb. 534
Circaea lutetiana L. 394
Cladium mariscus (L.) Pohl 520
Cnidium dubium (Schkuhr) Thell. 446
Coeloglossum viride (L.) Hartm. 396
Conioselinum tataricum Hoffm. 622
Corallorhiza trifida Châtel. 574
Corispermum intermedium Schweigg. 484
Corydalis bulbosa (L.) Pers. 146
Corydalis cava (L.) Schweigg. et Körte 146
Corydalis intermedia (L.) Mérat 350
Corynephorus canescens (L.) P.Beauv. 536
Cotoneaster canescens Vestergr. ex B.Hylmö 234
Cotoneaster integerrimus auct. 238
Cotoneaster melanocarpus auct. 236
Cotoneaster niger (Wahlb.) Fr. 236
Cotoneaster orientalis A. Kern. 424
Cotoneaster scandinavicus B.Hylmö 238
Crambe maritima L. 116
Crassula aquatica (L.) Schönland 30
Crataegus calycina auct. 596
Crataegus laevigata (Poir.) DC. 426
Crataegus lindmanii Hrabètova 596
Crataegus oxyacantha L. p. p., nom. ambig. 426
Crataegus plagiosepala Pojark. 240
Crepis mollis (Jacq.) Asch. 322
Crepis praemorsa (L.) Tausch 488
Cucubalus baccifer L. 472
Cuviera europaea (L.) Koeler 156
Cyperus flavescens L. 36
Cyperus fuscus L. 132
Cypripedium calceolus L. 398
Dactylorhiza baltica (Klinge) N.I.Orlova 648
Dactylorhiza cruenta (O.F.Müll.) Soó 650
Dactylorhiza fuchsii (Druce) Soó 652
Dactylorhiza incarnata (L.) Soó 654
Dactylorhiza maculata (L.) Soó 656
Dactylorhiza russowii (Klinge) Holub 658
Dasiphora fruticosa (L.) Rydb. 244
Delphinium elatum L. 422
Dentaria bulbifera L. 500
Diantus fischeri Spreng. 94
Diantus superbus L. 96
Digitalis grandiflora Mill. 616
Diphasiastrum complanatum (L.) Holub 636
Diphasiastrum tristachyum (Pursh) Holub 638
Diphasium complanatum (L.) Rothm. 636
Diphasium tristachyum (Pursh) Rothm. 638
Draba nemorosa L. 502
Dracocephalum ruyschiana L. 374
Drosera intermedia Hayne 346
Dryopteris robertiana (Hoffm.) C.Chr. 288
Elatine hydropiper L. 142
Eleocharis multicaulis (Sm.) Desv. 134
Eleocharis parvula (Roem. et Schult.) Bluff, Nees et Schauer 136
Elytrigia juncea (L.) Nevski, p.p. 150
Elytrigia junceiformis Á. et D.Löve 150
Epilobium collinum C.C.Gmel. 202
Epilobium obscurum Schreb. 204
Epipogium aphyllum Sw. 208
Equisetum maximum auct. 74
Equisetum scirpoides Michx. 72
Equisetum telmateia Ehrh. 74
Erica tetralix L. 144
Eryngium maritimum L. 278
Euphorbia palustris L. 348
Euphrasia micrantha Rchb. 432
Festuca altissima All. 538
Filago minima (Sm.) Pers. 102
Gagea erubescens (Besser) Schult. et Schult. f. 190
Galeopsis pubescens Besser 172
Galium schultesii Vest 430
Galium tinctorium (L.) Scop. 252
Galium trifidum L. 608
Galium triflorum Michx. 254
Gentiana amarella L. 358
Gentiana cruciata L. 528
Gentiana pneumonanthe L. 356
Gentianella amarella (L.) Börner 358
Geranium bohemicum L. 360
Geranium molle L. 148
Geum hispidum Fr. 242
Gladiolus imbricatus L. 548
Glaux maritima L. 224
Glyceria lithuanica (Gorski) Gorski 540
Glyceria striata (Lam.) Hitchc. 152
Gratiola officinalis L. 434
Gymnadenia conopsea (L.) R.Br. 660
Gymnocarpium robertianum (Hoffm.) Newman 288
Gypsophila fastigiata L. 474
Gypsophila paniculata L. 308
Hammarbya paludosa (L.) Kuntze 576
Hedera helix L. var. baltica Rehd. 90
Helianthemum nummularium (L.) Mill. 486
Herminium monorchis (L.) R.Br. 400
Hierochloë australis (Schrad.) Roem. et Schult. 154

Hordelymus europaeus (L.) Harz 156
Hornungia petraea (L.) Rchb. 32
Huperzia selago (L.) Bernh. ex Schrank et Mart. 644
Hutchinsia petraea (L.) R.Br. 32
Hydrilla verticillata (L.f.) Royle 164
Hydrocotyle vulgaris L. 448
Hypericum hirsutum L. 546
Inula britannica L. 490
Iris sibirica L. 366
Isoëtes echinospora Durieu 76
Isoëtes lacustris L. 78
Isoëtes setacea auct. non Lam. 76
Juncus balticus Willd. 550
Juncus bulbosus L. 552
Juncus capitatus Weigel 166
Juncus gerardii Loisel. 368
Juncus squarrosus L. 554
Juncus stygius L. 168
Juncus subnodulosus Schrank 170
Laserpitium latifolium L. 624
Laserpitium prutenicum L. 280
Lastrea obtusifolia (Schrank) Janch. 288
Lathyrus japonicus Willd. subsp. *maritimus* (L.) P.W. Ball 378
Lathyrus linifolius (Reichard) Bässler 376
Lathyrus maritimus (L.) Bigelow 378
Lathyrus montanus Bernh. 376
Lathyrus niger (L.) Bernh. 560
Lathyrus pisiformis L. 182
Lemna gibba L. 566
Ligularia sibirica (L.) Cass. 104
Linaria loeselii Schweigg. 618
Liparis loeselii (L.) Rich. 578
Listera cordata (L.) R. Br.580
Lithospermum officinale L. 300
Littorella uniflora (L.) Asch. 408
Lobelia dortmanna L. 194
Lonicera baltica Pojark. 470
Lonicera caerulea L. subsp. pallasii (Ledeb.) Browicz 470
Lunaria rediviva L. 646
Lycopodiella inundata (L.) Holub 290
Lycopodium anceps Wallr. 636
Lycopodium annotinum L. 640
Lycopodium clavatum L. 642
Lycopodium complanatum L. 636
Lycopodium dubium Zoëga 80
Lycopodium inundatum L. 290
Lycopodium selago L. 644
Lycopodium tristachyum Pursh 638
Malaxis monophyllos (L.) Sw. 582
Malaxis paludosa (L.) Sw. 576
Microstylis monophyllos (L.) Lindl. 582
Melampyrum cristatum L. 264
Moehringia lateriflora (L.) Fenzl 28
Montia fontana L. 410
Myosotis ramosissima Rochel ex Schult. 466
Myosotis sparsiflora Pohl 468
Myrica gale L. 570
Myriophyllum alterniflorum DC. 364
Najas flexilis (Wild.) Rostk. et W.L.E.Schmidt 198
Najas marina L. 392
Najas minor All. 200
Neottianthe cucullata (L.) Schltr. 210
Nuphar pumila (Timm) DC. 572
Nymphoides peltata (S.G.Gmel.) Kuntze 42
Odontites litoralis (Fr.) Fr. 52
Onobrychis arenaria (Kit.) DC 380.
Ophrys insectifera L. 212
Orchis mascula (L.) L. 584
Orchis militaris L. 586
Orchis morio L. 214
Orchis ustulata L. 402
Orobanche elatior Sutton 404
Orobanche pallidiflora Wimm. et Grab. 406
Ostericum palustre (Besser) Besser 276
Pedicularis comosa auct. 54
Pedicularis kaufmannii Pinzger 54
Pedicularis sceptrum-carolinum L. 436
Pedicularis sylvatica L. 266
Pentaphylloides fruticosa (L.) O.Schwarz 244
Peucedanum cervaria (L.) Lapeyr. 56
Peucedanum oreoselinum (L.) Moench 626
Phleum arenarium L. 158
Phyteuma orbiculare L. 92
Pilularia globulifera L. 26
Pimpinella major (L.) Huds. 628
Pinguicula alpina L. 186
Pinguicula vulgaris L. 388
Plantago maritima L. 216
Platanthera bifolia (L.) Rich. 662
Platanthera chlorantha (Custer) Rchb. 664
Poa remota Forselles 542
Polygonatum verticillatum (L.) All. 568
Polygonum mite Schrank 588
Polygonum oxyspermum C.A.Mey. et Bunge 46
Polygonum viviparum L. 222
Polystichum aculeatum (L.) Roth 66
Polystichum braunii (Spenn.) Fée 68
Polystichum lobatum (Huds.) Bastard 66
Polystichum lonchitis (L.) Roth 70
Potamogeton acutifolius Link 412

Potamogeton rutilus Wolfg. 590
Potamogeton trichoides Cham. et Schltdl. 414
Potentilla anglica Laichard. 246
Potentilla crantzii (Crantz) Beck ex Fritsch 248
Potentilla fruticosa L. 244
Potentilla procumbens Sibth. 246
Primula farinosa L. 418
Prunella grandiflora (L.) Scholler 174
Prunus spinosa L. 250
Pucinellia capillaris (Lilj.) Jansen 160
Pucinellia retroflexa (Curtis) Holmb. 160
Pulmonaria angustifolia L. 302
Pulsatilla patens (L.) Mill. 668
Pulsatilla pratensis (L.) Mill. 670
Pycreus flavescens (L.) P.Beauv. ex Rchb. 36
Pyrola media Sw. 420
Radiola linoides Roth 390
Ranunculus baudotii Godr. 228
Ranunculus bulbosus L. 592
Ranunculus breyninus auct. 232
Ranunculus lanuginosus L. 594
Ranunculus nemorosus DC. 232
Ranunculus peltatus Schrank. 230
Rhynchospora fusca (L.) W.T.Aiton 138
Rosa caesia auct. 600
Rosa ciesielski Błocki 598
Rosa coriifolia Fr. 600
Rosa eglanteria L nom. ambig.. 604
Rosa mollis Sm. 602
Rosa rubiginosa L. 604
Rosa scabriuscula auct. 606
Rosa sherardii Davies 606
Rosa tomentosa auct. 606
Rubus arcticus L. 48
Rubus plicatus Weihe et Nees 50
Ruppia brachypus J. Gay, p.p. 256
Ruppia maritima L. 256
Salix bicolor auct. 612
Salix myrtilloides L. 610
Salix phylicifolia L. 612
Sanguisorba officinalis L. 428
Saussurea alpina auct. 106
Saussurea alpina (L.) DC. subsp. *esthonica* (Baer ex Rupr.) Kuppfer 106
Saussurea esthonica Baer ex Rupr. 106
Saxifraga hirculus L. 262
Saxifraga tridactylites L. 614
Schoenus ferrugineus L. 522
Scirpus radicans Schkuhr 524
Scirpus setaceus L. 140
Scolochloa festucaceae (Willd.) Link 544
Scrophularia alata Gilib. nom. invalid. 268
Scrophularia umbrosa Dumort. 268
Scutellaria hastifolia L. 174
Serratula tinctoria L. 492
Seseli libanotis (L.) W.D.J. Koch 630
Silene borysthenica (Gruner) Walters 310
Silene chlorantha (Willd.) Ehrh. 312
Silene otites (L.) Wibel 314
Silene tatarica (L.) Pers. 476
Sisymbrium supinum L. 34
Sonchus humilis N.I.Orlova 108
Sparganium angustifolium Michx. 438
Sparganium glomeratum (Laest.) Neuman 272
Sparganium gramineum Georgi 440
Spergularia marina (L.) Griseb. 98
Spergularia salina J.et C.Presl 98
Stellaria crassifolia Ehrh. 478
Subularia aquatica L. 118
Swertia perennis L. 38
Taraxacum palustre (Lyons) Symons 324
Taxus baccata L. 84
Teucrium chamaedrys L. 40
Teucrium scordium L. 178
Thesium alpinum L. 258
Thesium ebracteatum Hayne 260
Tillaea aquatica L. 30
Tofieldia calyculata (L.) Wahlenb. 192
Tragopogon heterospermus Schweigg. 494
Trapa natans L. 274
Trichophorum caespitosum (L.) Hartm. 526
Trifolium alpestre L. 382
Trifolium campestre Schreb. 562
Trifolium dubium Sibth. 564
Trifolium fragiferum L. 184
Triglochin maritimum L. 556
Tripolium vulgare Nees 110
Trisetum sibiricum Rupr. 162
Urticularia ochroleuca R.W.Hartm. 188
Valerianella locusta (L.) Laterr. 282
Veronica montana L. 270
Vicia lathyroides L. 384
Vicia tenuifolia Roth 386
Vincetoxicum hirundinaria Medik. 464
Viola elatior Fr. 284
Viola erecta auct. 284
Viola persicifolia Schreb. 450
Viola stagnina Kit. 450
Viola uliginosa Bess. 632
Viscum album L. 196
Zannichellia palustris L. 452

SATURS CONTENTS

Priekšvārds 5
Preface 6
Ievads 8
Introduction 12
Latvijas Sarkanās grāmatas kategoriju definējums 18
Definitions of the categories 18
Apzīmējumi 19
Conventional signs 19
Saīsinājumi 20
Abbreviations 20

0. kategorija Category 0 25

Lodaugļu pilulārija - Pilularia globulifera L. 26
Sānziedu mēringija - Moehringia lateriflora (L.) Fenzl 28
Ūdeņu biezlapīte (ūdens tileja) - Crassula aquatica (L.) Schönland [Tillaea aquatica L.] 30
Klinšu hornungija - Hornungia petraea (L.) Rchb. [Hutchinsia petraea (L.) R. Br.] 32
Zemā žodzene - Sisymbrium supinum L. [Braya supina (L.) W.D.J. Koch] 34
Dzeltenā pikre - Pycreus flavescens (L.) P.Beauv. ex Rchb. [Cyperus flavescens L.] 36
Ziemas svertija - Swertia perennis L. 38
Ozollapu embotiņš - Teucrium chamaedrys L. 40
Vairogu palēpe - Nymphoides peltata (S.G.Gmel.) Kuntze 42
Garlapu cefalantēra - Cephalanthera longifolia (L.) Fritsch 44
Asaugļu sūrene - Polygonum oxyspermum C.A.Mey. et Bunge 46
Ziemeļu kaulene - Rubus arcticus L. 48
Krokainā cūcene (vēdekļa cūcene) - Rubus plicatus Weihe et Nees 50
Jūrmalas sārtžibulītis - Odontites litoralis (Fr.) Fr. 52
Pušķainā jāņeglīte - Pedicularis kaufmannii Pinzger [P. comosa auct.] 54
Briežu rūgtdille - Peucedanum cervaria (L.) Lapeyr. 56

1. kategorija Category 1 59

Mūru sīkpaparde - Asplenium ruta-muraria L. 60
Plūksnu sīkpaparde (plūksnainā sīkpaparde) - Asplenium trichomanes L. 62
Vārpu ēnpaparde (vārpainā ēnpaparde) - Blechnum spicant (L.) Roth 64
Daivainā cietpaparde - Polystichum aculeatum (L.) Roth [*P. lobatum* (Huds.) Bastard] 66
Brauna cietpaparde - Polystichum braunii (Spenn.) Fée 68
Šķēplapu cietpaparde - Polystichum lonchitis (L.) Roth 70
Meldru kosa - Equisetum scirpoides Michx. 72
Lielā kosa - Equisetum telmateia Ehrh. [*E. maximum* auct.] 74
Dzeloņsporu ezerene - Isoëtes echinospora Durieu [*I. setacea* auct. non Lam.] 76
Gludsporu ezerene - Isoëtes lacustris L. 78
Mainīgais staipeknis - Lycopodium dubium Zoëga 80
Vienkāršā ķekarpaparde - Botrychium simplex E. Hitchc. 82
Parastā īve (īve, ogu īve) - Taxus baccata L. 84
Zālainā cirvene (Lēzela cirvene) - Alisma gramineum Lej. [*A. loeselii* Gorski] 86
Šaurlapu cirvene - Alisma lanceolatum With. 88

Baltijas efeja - Hedera helix L. var. baltica Rehder 90
Apalgalvas septiņvīre (apaļā septiņvīre) - Phyteuma orbiculare L. 92
Fišera neļķe - Dianthus fischeri Spreng. 94
Krāšņā neļķe - Dianthus superbus L. 96
Jūrmalas pagaurs - Spergularia salina J. et C. Presl. [*S. marina* (L.) Griseb.] 98
Birztalas dižodzis (birztalu dadzis) - Arctium nemorosum Lej. 100
Mazā pūtele - Filago minima (Sm.) Pers. 102
Sibīrijas mēlziede - Ligularia sibirica (L.) Cass. 104
Igaunijas rūgtlape (alpu rūgtlape) - Saussurea esthonica Baer ex Rupr. [*S. alpina* (L.)
DC. subsp. *esthonica* (Baer ex Rupr.) Kupffer, *S. alpina* auct.] 106
Zemā mīkstpiene - Sonchus humilis N.I. Orlova 108
Jūrmalas sālsastere (jūrmalas miķelīte) - Tripolium vulgare Nees [*Aster tripolium* L.] 110
Zviedrijas pundurgrimonis - Chamaepericlymeneum suecicum (L.) Asch. et Graebn. 112
Pūkainā ķērsa (skarbā ķērsa) - Cardamine hirsuta L. 114
Jūrmalas krambe (jūrmalas sālsķērsa, jūras kāposts) - Crambe maritima L. 116
Ūdeņu subulārija - Subularia aquatica L. 118
Ūdeņu grīslis - Carex aquatilis Wahlenb 120
Attālinātais grīslis - Carex distans L. 122
Makenzija grīslis - Carex mackenziei V.I. Krecz. 124
Matainais grīslis (spilvainais grīslis) - Carex pilosa Scop. 126
Knābja grīslis - Carex rhynchophysa C.A. Mey. 128
Zemais grīslis - Carex supina Wahlenb. 130
Brūnais dižmeldrs - Cyperus fuscus L. 132
Daudzstublāju pameldrs - Eleocharis multicaulis (Sm.) Desv. 134
Sīkais pameldrs - Eleocharis parvula (Roem. et Schult.) Bluff, Nees et Schauer 136
Brūnganais baltmeldrs - Rhynchospora fusca (L.) W.T. Aiton 138
Saru meldrs - Scirpus setaceus L. 140
Ūdenspiparu sīkeglīte - Elatine hydropiper L. 142
Grīņa sārtene (parastā sārtene) - Erica tetralix L. 144
Dobais cīrulītis - Corydalis cava (L.) Schweigg. et Körte [*C. bulbosa* (L.) Pers.] 146
Mīkstā gandrene - Geranium molle L. 148
Doņu vārpata - Elytrigia junceiformis Á. et D. Löve [*E. juncea* (L.) Nevski, p.p.,
Agropyron junceum (L.) Beauv. p.p.] 150
Svītrainā ūdenszāle - Glyceria striata (Lam.) Hitchc. 152
Dienvidu mārsmilga - Hierochloë australis (Schrad.) Roem. et Schult. 154
Eiropas kāpumiezis (Eiropas kivjera) - Hordelymus europaeus (L.) Harz
[*Cuviera europaea* (L.) Koeler) 156
Smiltāja timotiņš (smiltaiņu timotiņš) - Phleum arenarium L. 158
Matveida pukcinellija (spilvenveida pukcinellija, salīkusī pukcinellija, spilvenu pukcinellija) -
Puccinellia capillaris (Lilj.) Jansen [*P. retroflexa* (Curtis) Holmb.] 160
Sibīrijas zeltauzīte - Trisetum sibiricum Rupr. 162
Mieturu hidrilla - Hydrilla verticillata (L.f.) Royle 164
Galvainais donis - Juncus capitatus Weigel 166
Kūdrāja donis (tumšais donis) - Juncus stygius L. 168
Strupais donis - Juncus subnodulosus Schrank 170
Pūkainais aklis (mīkstais aklis) - Galeopsis pubescens Besser 172
Lielziedu brūngalvīte (lielā brūngalvīte, lielā zilgalvīte) - Prunella grandiflora (L.) Scholler 174
Šķēplapu ķiverene - Scutellaria hastifolia L. 176
Ķiploku embotiņš - Teucrium scordium L. 178
Nokarenais traganzirnis - Astragalus penduliflorus Lam. 180
Zirņveida dedestiņa - Lathyrus pisiformis L. 182

Zemeņu āboliņš - Trifolium fragiferum L. 184
Alpu kreimule - Pinguicula alpina L. 186
Gaišdzeltenā pūslene - Urticularia ochroleuca R.W. Hartm. 188
Iesārtā zeltstarīte - Gagea erubescens (Besser) Schult. et Schult. f. 190
Kauslapu tofīldija (kauslapu tofieldija) - Tofieldia calyculata (L.) Wahlenb. 192
Dortmaņa lobēlija - Lobelia dortmanna L. 194
Baltais āmulis (āmulis) - Viscum album L. 196
Lokanā najāda (lokanā kaulīnija) - Najas flexis (Willd.) Rostk. et W.L.E. Schmidt
[*Caulinia flexilis* Willd.] 198
Mazā najāda (mazā kaulīnija) - Najas minor All. [*Caulinia minor* (All.) Coss. et Germ.] 200
Pakalnu kazroze - Epilobium collinum C.C. Gmel. 202
Tumšzaļā kazroze - Epilobium obscurum Schreb. 204
Sarkanā cefalantēra - Cephalanthera rubra (L.) Rich. 206
Bezlapu epipogija (bezlapainā epipogija) - Epipogium aphyllum Sw. 208
Cepurainā neotiante - Neottianthe cucullata (L.) Schltr. 210
Mušu ofrīda - Ophrys insectifera L. 212
Zalkšu dzegužpuķe - Orchis morio L. 214
Jūrmalas ceļteka (jūrmalas ceļmalīte) - Plantago maritima L. 216
Jūrmalas armērija - Armeria maritima (Mill.) Willd. [*A. vulgaris* auct.] 218
Parastā armērija - Armeria vulgaris Willd. [*A. elongata* (Hoffm.) Koch, *A. maritima* auct.] 220
Vairvasiņu sūrene (vairpumpuru sūrene) - Polygonum viviparum L. 222
Jūrmalas pienzāle - Glaux maritima L. 224
Dzeltenā kurpīte - Aconitum lasiostomum Rchb. 226
Jūras ūdensgundega - Batrachium baudotii (Godr.) F.W. Schultz [*Ranunculus baudotii* Godr.] 228
Trejlapu ūdensgundega (parastā ūdensgundega) - Batrachium peltatum (Schrank)
Bercht. et J. Presl [*Ranunculus peltatus* Schrank, *Batrachium. triphyllum* auct.] 230
Birztalas gundega - Ranunculus nemorosus DC. [*R. breyninus* auct.] 232
Iesirmā klintene - Cotoneaster canescens Vestergr. ex B. Hylmö 234
Melnā klintene - Cotoneaster niger (Wahlb.) Fr. [*C. melanocarpus* auct.] 236
Skandināvijas klintene - Cotoneaster scandinavicus B. Hylmö [C. *integerrimus* auct.] 238
Šķībkausa krustābele (šķībkausa vilkābele) - Crataegus plagiosepala Pojark. 240
Sarmatainā bitene (matainā bitene) - Geum hispidum Fr. 242
Krūmu čuža - Pentaphylloides fruticosa (L.) O. Schwarz [*Potentilla fruticosa* L.,
Dasiphora fruticosa (L.) Rydb.] 244
Pazvilu retējs (pazvilu platkājiņš, gulošais retējs) - Potentilla anglica Laichard.
[*P. procumbens* Sibth.] 246
Kranca retējs (Kranca platkājiņš) - Potentilla crantzii (Crantz) Beck ex Fritsch 248
Ērkšķu plūme - Prunus spinosa L. 250
Krāsu miešķis - Galium tinctorium (L.) Scop. [*Asperula tinctoria* L.] 252
Trejziedu madara - Galium triflorum Michx. 254
Jūras rupija - Ruppia maritima L. [*R. brachypus* J. Gay, p.p.] 256
Alpu linlape - Thesium alpinum L. 258
Pļavas linlape - Thesium ebracteatum Hayne 260
Dzeltenā akmeņlauzīte - Saxifraga hirtulus L. 262
Sekstainais nārbulis - Melampyrum cristatum L. 264
Meža jāņeglīte - Pedicularis sylvatica L. 266
Spārnainā cūknātre - Scrophularia umbrosa Dumort. [*S. alata* Gilib. nom. invalid.] 268
Kalnu veronika - Veronica montana L. 270
Kamolainā ežgalvīte - Sparganium glomeratum (Laest.) Neuman 272
Peldošais ezerrieksts - Trapa natans L. 274

Purva mātsakne (purva zirdzene) - Angelica palustris (Besser) Hoffm.
[*Ostericum palustre* (Besser) Besser] 276
Jūrmalas zilpodze - Eryngium maritimum L. 278
Prūšu bezgale - Laserpitium prutenicum L. 280
Salātu baldriņš - Valerianella locusta (L) Laterr. 282
Augstā vijolīte - Viola elatior Fr. [*V. erecta* auct.] 284

2. kategorija Category 2 **287**

Roberta kailpaparde (strupā plūksnpaparde, Roberta ozolpaparde) - Gymnocarpium robertianum
(Hoffm.) Newman [*Lastrea obtusifolia* Schrank) Janch., *Dryopteris robertiana* (Hoffm.) C. Chr.] 288
Palu staipeknītis (palu staipeknis) - Lycopodiella inundata (L.) Holub [*Lycopodium inundatum* L.] 290
Zarainā ķekarpaparde - Botrychium matricariifolium A. Braun ex W.D.J. Koch
[*B. ramosum* (Roth) Asch.] 292
Plūksnu ķekarpaparde - Botrychium multifidum (S.G. Gmel.) Rupr. 294
Virdžīnijas ķekarpaparde - Botrychium virginianum (L.) Sw. 296
Pundurbērzs - Betula nana L. 298
Ārstniecības cietsēkle - Lithospermum officinale L. 300
Šaurlapu lakacis - Pulmonaria angustifolia L. 302
Rudens ūdenīte - Callitriche hermaphroditica L. [*C. autumnalis* L.] 304
Zāļlapu smiltenīte - Arenaria procera Spreng. [*A. graminifolia* Schrad., *A. stenophylla* Ledeb.] 306
Skarainā ģipsene - Gypsophila paniculata L. 308
Sīkziedu plaukšķene - Silene borysthenica (Gruner) Walters 310
Zaļziedu plaukšķene - Silene chlorantha (Willd.) Ehrh. 312
Ausainā plaukšķene - Silene otites (L.) Wibel 314
Pusgrimusī raglape - Ceratophyllum submersum L. 316
Kailā balodene - Atriplex glabriuscula Edmondston 318
Garkātu balodene (garā balodene) - Atriplex longipes Drejer 320
Mīkstā cietpiene - Crepis mollis (Jacq.) Asch. 322
Purva pienene - Taraxacum palustre s. l. 324
Parastais skābardis - Carpinus betulus L. 326
Izlocītā ķērsa (līkā ķērsa, meža ķērsa) - Cardamine flexuosa With. 328
Rūsganā blizme - Blysmus rufus (Huds.) Link 330
Akotainais grīslis - Carex atherodes Spreng. 332
Vizuļu grīslis - Carex brizoides L. 334
Kūdrāja grīslis - Carex heleonastes Ehrh. 336
Ligeras grīslis (Ligērijas grīslis) - Carex ligerica J.Gay 338
Otruba grīslis - Carex otrubae Podp. 340
Pēdveida grīslis - Carex rhizina Blytt ex Lindblom 342
Skandināvijas grīslis - Carex scandinavica E.W.Davies 344
Vidējā rasene - Drosera intermedia Hayne 346
Purva dievkrēsliņš - Euphorbia palustris L. 348
Vidējais cīrulītis - Corydalis intermedia (L.) Mérat 350
Jūrmalas augstiņš - Centaurium littorale (Turner) Gilmour [*C. vulgare* Rafn, nom. superfl.] 352
Skaistais augstiņš - Centaurium pulchellum (Sw.) Druce 354
Tumšzilā drudzene (tumšzilā genciāna) - Gentiana pneumonanthe L. 356
Rūgtā drudzenīte (rūgtā genciāna) - Gentianella amarella (L.) Börner [*Gentiana amarella* L.] 358
Bohēmijas gandrene (Bohēmijas gerānija) - Geranium bohemicum L. 360
Benekena zaķauza (zarainā lāčauza) - Bromopsis benekenii (Lange) Holub
[*Bromus benekenii* (Lange) Trimen, *Bromopsis ramosa* (Huds.) Holub, p.p.] 362
Pamīšziedu daudzlape - Myriophyllum alterniflorum DC. 364

Sibīrijas skalbe - Iris sibirica L. 366
Žerāra donis - Juncus gerardii Loisel. 368
Ženēvas cekuliņš (villainais cekuliņš) - Ajuga genevensis L. 370
Piramidālais cekuliņš - Ajuga pyramidalis L. 372
Ruiša pūķgalve (zilā pūķgalve, ziemeļu pūķgalve) - Dracocephalum ruyschiana L. 374
Kalnu dedestiņa - Lathyrus linifolius (Reichard) Bässler [*L. montanus* Bernh.] 376
Jūrmalas dedestiņa - Lathyrus maritimus (L.) Bigelow [*L. japonicus* Willd. subsp.*maritimus* (L.) P.W. Ball] 378
Smiltāja esparsete - Onobrychis arenaria (Kit.) DC. 380
Alpu āboliņš - Trifolium alpestre L. 382
Dedestiņu vīķis (plakanais vīķis) - Vicia lathyroides L. 384
Smalklapu vīķis - Vicia tenuifolia Roth 386
Parastā kreimule - Pinguicula vulgaris L. 388
Linu starenīte - Radiola linoides Roth 390
Jūras najāda - Najas marina L. 392
Lielā raganzālīte - Circaea lutetiana L. 394
Zaļā dobziede - Coeloglossum viride (L.) Hartm. 396
Dzeltenā dzegužkurpīte - Cypripedium calceolus L. 398
Vienguma hermīnija - Herminium monorchis (L.) R. Br. 400
Deguma dzegužpuķe - Orchis ustulata L. 402
Lielā brūnkāte - Orobranche elatior Sutton 404
Bālziedu brūnkāte - Orobranche pallidiflora Wimm. et Grab. 406
Vienzieda krastene - Littorella uniflora (L.) Asch. 408
Avotu montija - Montia fontana L. 410
Smaillapu glīvene - Potamogeton acutifolius Link 412
Matveida glīvene - Potamogeton trichoides Cham. et Schltdl. 414
Pavedienu vairodzene - Androsace filiformis Retz. 416
Bezdelīgactiņa - Primula farinosa L. 418
Vidējā ziemciete - Pyrola media Sw. 420
Augstais gailpiesis (augstais zilausis, bruņiniekpiesis) - Delphinium elatum L. 422
Austrumu klintene (Mātras klintene) - Cotoneaster orientalis A. Kern 424
Divirbuļu krustābele (divirbuļu vilkābele) - Crataegus laevigata (Poir.) DC. [*C.oxyacantha* L. p. p., nom. ambig.] 426
Ārstniecības brūnvālīte (aptieku brūnvālīte, dziedniecības brūnvālīte) - Sanguisorba officinalis L. 428
Šultesa madara (meža madara) - Galium schultesii Vest 430
Sīkziedu žibulītis - Euphrasia micrantha Rchb. 432
Ārstniecības rūgtene (dziedniecības rūgtene) - Gratiola officinalis L. 434
Dižā jāņeglīte - Pedicularis sceptrum-carolinum L. 436
Šaurlapu ežgalvīte - Sparganium angustifolium Michx. 438
Zālainā ežgalvīte - Sparganium gramineum Georgi 440
Spožais suņburkšķis - Anthriscus nitida (Wahlenb.) Hazsl. 442
Lielā zvaigznīte - Astrantia major L. 444
Mānīgā knīdija - Cnidium dubium (Schkuhr) Thell. 446
Parastā vairoglape - Hydrocotyle vulgaris L. 448
Dumbrāja vijolīte (dumbru vijolīte) - Viola persicifolia Schreb. [*V. stagnina* Kit.] 450
Purva diedzene - Zannichellia palustris L. 452

3. kategorija Category 3 455

Maurloks - Allium schoenoprasum L. 456
Kiploku sīpols - Allium scorodoprasum L. 458

Laksis (mežloks) - Allium ursinum L. 460
Vīnkalnu sīpols - Allium vineale L. 462
Arstniecības indaine - Vincetoxicum hirundinaria Medik. [*Antitoxicum officinale* (Moench) Pobed.] 464
Pakalnu neaizmirstule - Myosotis ramosissima Rochel ex Schult. 466
Sīkziedu neaizmirstule - Myosotis sparsiflora Pohl 468
Pallasa sausserdis (zilais sausserdis) - Lonicera caerulea L. subsp. pallasii (Ledeb.) Browicz
[*L. baltica* Pojark.] 470
Melnodzene - Cucubalus baccifer L. 472
Garkāta ģipsene - Gypsophila fastigiata L. 474
Tatārijas plaukšķene - Silene tatarica (L.) Pers. 476
Biezlapu virza - Stellaria crassifolia Ehrh. 478
Skaistaugļu balodene - Atriplex calotheca (Rafn) Fr. 480
Kļavlapu balanda - Chenopodium acerifolium Andrz. 482
Jūrmalas kamieļzāle - Corispermum intermedium Schweigg. 484
Naudiņu saulrozīte (dzeltenā saulrozīte) - Helianthemum nummularium (L.) Mill. 486
Krūmu cietpiene - Crepis praemorsa (L.) Tausch 488
Britu staģe - Inula britannica L. 490
Krāsu zeltlape - Serratula tinctoria L. 492
Pūkainais plostbārdis - Tragopogon heterospermus Schweigg. 494
Ārstniecības ķiplocene - Alliaria petiolata (M.Bieb) Cavara et Grande 496
Gmelina alise - Alyssum gmelinii Jord. 498
Sīpoliņu zobainīte - Dentaria bulbifera L. 500
Birztalas drojene - Draba nemorosa L. 502
Buksbauma grīslis - Carex buxbaumii Wahlenb. 504
Devela grīslis - Carex davalliana Smith 506
Zemieņu grīslis - Carex demissa Hornemann 508
Divsēklu grīslis - Carex disperma Dewey 510
Kalnu grīslis - Carex montana L. 512
Pleznveida grīslis - Carex ornithopoda Willd. 514
Palu grīslis - Carex paupericula Michx [*C. irrigua* (Wahlenb.) Smith ex Hoppe] 516
Reihenbaha grīslis - Carex reichenbachii Bonnet [*C. pseudobrizoides* Clavaud] 518
Dižā aslape - Cladium mariscus (L.) Pohl 520
Rūsganā melncere - Schoenus ferrugineus L. 522
Sakņojošais meldrs (daudzsakņu meldrs) - Scirpus radicans Schkuhr 524
Ciņu mazmeldrs - Trichophorum caespitosum (L.) Hartm. [*Baeothryon caespitosum* (L.) A..Dietr.] 526
Krustlapu drudzene (krustlapu genciāna, krustainā genciāna, krustainā drudzene) -
Gentiana cruciata L. 528
Niedru lapsaste (uzpūstā lapsaste, niedrveida lapsaste) - Alopecurus arundinaceus Pior.
[*A.ventricosus* Pers.] 530
Ūdeņu avotene - Catabrosa aquatica (L.) P.Beauv. 532
Platlapu cinna - Cinna latifolia (Trevir.) Griseb. 534
Iesirmā kāpsmildzene - Corynephorus canescens (L.) P.Beauv. 536
Meža auzene - Festuca altissima All. 538
Lietuvas ūdenszāle - Glyceria lithuanica (Gorski) Gorski 540
Skrajziedu skarene - Poa remota Forselles 542
Ūdeņu ērkšķuzāle - Scolochloa festucaceae (Willd.) Link 544
Pūkainā asinszāle - Hypericum hirsutum L. 546
Jumstiņu gladiola - Gladiolus imbricatus L. 548
Baltijas donis - Juncus balticus Willd. 550
Sīpoliņu donis - Juncus bulbosus L. 552
Skrajais donis - Juncus squarrosus L. 554

Jūrmalas āžloks - Triglochin maritimum L. 556
Jūrmalas pērkonamoliņš - Anthyllis maritima Schweigg. 558
Melnējošā dedestiņa (melnā dedestiņa) - Lathyrus niger (L.) Bernh. 560
Lauka āboliņš (pazvilu āboliņš, tīruma āboliņš) - Trifolium campestre Schreb. 562
Sīkais āboliņš - Trifolium dubium Sibth. 564
Kuprainais ūdenszieds - Lemna gibba L. 566
Mieturu mugurene - Polygonatum verticillatum (L.) All. 568
Parastā purvmirte (purvmirte, purva mirte, balzāmkārkls) - Myrica gale L. 570
Sīkā lēpe (mazā lēpe) - Nuphar pumila (Timm) DC. 572
Trejdaivu koraļļskne - Corallorhiza trifida Châtel 574
Purva hamarbija - Hammarbya paludosa (L.) Kuntze [*Malaxis paludosa* (L.) Sw.] 576
Lēzela lipare - Liparis loeselii (L.) Rich. 578
Sirdsveida divlape - Listera cordata (L.) R. Br. 580
Purvāja sūrene - Malaxis monophyllos (L.) Sw. [*Microstylis monophyllos* (L.) Lindl.] 582
Vīru dzegužpuķe - Orchis mascula (L.) L. 584
Bruncepuru dzegužpuķe - Orchis militaris L. 586
Maigā sūrene - Polygonum mite Schrank 588
Iesārtā glīvene - Potamogeton rutilus Wolfg. 590
Sīpoliņu gundega - Ranunculus bulbosus L. 592
Villainā gundega - Ranunculus lanuginosus L. 594
Lindmaņa krustābele (Lindmaņa vilkābele, stāvkausa vilkābele) - Crataegus lindmanii Hrabètova [*C. calycina* auct.] 596
Ceseļska roze - Rosa ciesielski Błocki 598
Ādlapainā roze (cietlapainā roze) - Rosa coriifolia Fr. 600
Mīkstā roze - Rosa mollis Sm. 602
Smaržlapu roze (smaržīgā roze) - Rosa rubiginosa L. [*R. eglanteria* L. nom. ambig.] 604
Šerarda roze - Rosa sherardii Davies [*R. tomentosa* auct., *R. scabriuscula* auct.] 606
Trejdaļu madara - Galium trifidum L. 608
Mellenāju kārkls - Salix myrtilloides L. 610
Zilganais kārkls (divkrāsu kārkls) - Salix phylicifolia L. [*S. bicolor* auct.] 612
Trejzobu akmeņlauzīte - Saxifraga tridactylites L. 614
Lielziedu uzpirkstīte - Digitalis grandiflora Mill. 616
Lēzela vīrcele - Linaria loeselii Schweigg. 618
Kailā dobspārne - Cenolophium denudatum (Hornem.) Tutin 620
Tatārijas stobulis - Conioselinum tataricum Hoffm. 622
Platlapu bezgale - Laserpitium latifolium L. 624
Kalnu rūgtdille - Peucedanum oreoselinum (L.) Moench 626
Lielā noraga - Pimpinella major (L.) Huds. 628
Kalnu briežsakne - Seseli libanotis (L.) W.D.J. Koch 630
Dūkstu vijolīte - Viola uliginosa Besser 632

4. kategorija Category 4 **635**

Parastais plakanstaipeknis - Diphasiastrum complanatum (L.) Holub [*Lycopodium complanatum* L., *L. anceps* Wallr., *Diphasium complanatum* (L.) Rothm.] 636
Trejvārpu plakanstaipeknis (trejvārpu staipeknis) - Diphasiastrum tristachyum (Pursh) Holub [*Lycopodium tristachyum* Pursh, *Diphasium tristachyum* (Pursh) Rothm.] 638
Gada staipeknis - Lycopodium annotinum L. 640
Vālīšu staipeknis - Lycopodium clavatum L. 642
Apdzira - Huperzia selago (L.) Bernh. ex Schrank et Mart. [*Lycopodium selago* L.] 644
Daudzgadīgā mēnesene - Lunaria rediviva L. 646

Baltijas dzegužpirkstīte - Dactylorhiza baltica (Klinge) N.I. Orlova 648
Asinssarkanā dzegužpirkstīte - Dactylorhiza cruenta (O.F. Müll.) Soó 650
Fuksa dzegužpirkstīte - Dactylorhiza fuchsii (Druce) Soó 652
Stāvlapu dzegužpirkstīte - Dactylorhiza incarnata (L.) Soó 654
Plankumainā dzegužpirkstīte - Dactylorhiza maculata (L.) Soó 656
Rusova dzegužpirkstīte - Dactylorhiza russowii (Klinge) Holub 658
Odu gimnadēnija - Gymnadenia conopsea (L.) R. Br. 660
Smaržīgā naktsvijole - Platanthera bifolia (L.) Rich. 662
Zaļziedu naktsvijole - Platanthera chlorantha (Custer) Rchb. 664
Meža vizbulis (Daugavas vizbulīte, meža vizbulīte) - Anemone sylvestris L. 666
Meža silpurene (šķeltlapu silpurene, šķeltā silpurene) - Pulsatilla patens (L.) Mill. 668
Pļavas silpurene - Pulsatilla pratensis (L.) Mill. 670

Literatūras saraksts 672
References 672
Sugu latvisko nosaukumu rādītājs 676
Latvian species index 676
Sugu zinātnisko nosaukumu rādītājs 680
Scientifical species index 680

LATVIJAS NACIONALA BIBLIOTEKA
0304016536

OBLIGĀTAIS
EKSEMPLĀRS

12.

98-5
31

LU BIOLOĢIJAS INSTITŪTS

EIROPAS KOPIENAS "LIFE" PROGRAMMA